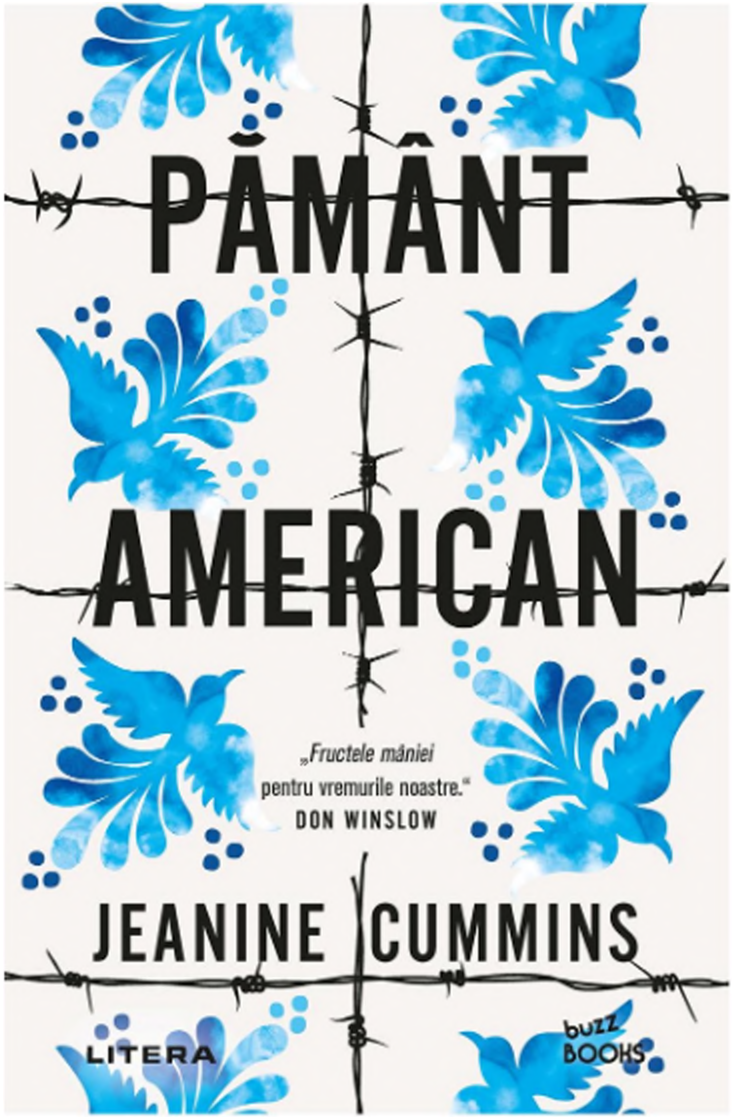
PĂMÂNT
AMERICAN
„Fructele mâniei
pentru vremurile noastre."
DON WINSLOW
JEANINE CUMMINS
LITERA
buzz
BOOKS

buzz
BOOKS

Cărțile despre care toată lumea vorbește!

O colecție cosmopolită, locul de întâlnire a celor mai noi
opere de ficțiune contemporană – romane aflate în topurile
internaționale, premiate, ecranizate sau în curs de ecranizare,
traduse în zeci de limbi – cărți provocatoare,
pe care abia aștepți să le citești

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
Epilog
Nota autoarei
Mulțumiri

JEANINE CUMMINS

PĂMÂNT AMERICAN

Traducere din limba engleză
BOGDAN PERDIVARĂ

LITERA
București
2020

American Dirt

Jeanine Cummins

Copyright © 2020 Jeanine Cummins

Toate drepturile rezervate

Hartă de Rhys Davies

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel.: 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

www.litera.ro

Pământ american

Jeanine Cummins

Copyright © 2020 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Alexandra Diaconescu

Prepress copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată

de Cristina Vidrașcu Sturza.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Jeanine Cummins

Pământ american / Jeanine Cummins;

trad. din lb. engleză: Bogdan Perdivară. –

București: Litera, 2020

ISBN 978-606-33-4878-5

ISBN EPUB 978-606-33-5077-1

I. Perdivară, Bogdan (trad.)

821.111

Pentru Joe

Era la sed y el hambre, y tú fuiste la fruta.

Era el duelo y las ruinas, y tú fuiste el milagro.

Au venit setea și foamea, iar tu ai fost fructul

Durere și ruine au fost, iar tu miracolul.

Pablo Neruda, „Cântecul disperării“

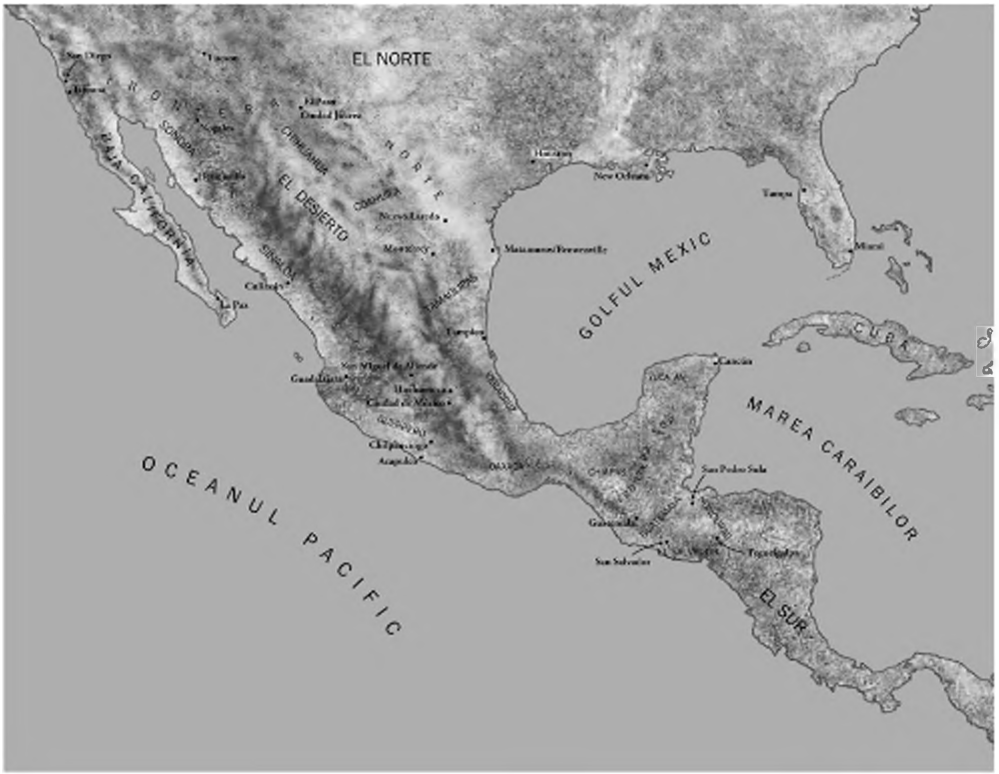
EL NORTE
FRONTERA NORTE
SONORA
CHIHUAHUA
EL DESIERTO
COAHUILA
NUEVO LEON
TAMAULIPAS
SINALOA
BAJA CALIFORNIA
San Diego
Tucson
El Paso
Ciudad Juárez
Nuevo Laredo
Monterrey
Matamoros/Brownsville
Houston
New Orleans
Tampa
Miami
Culiacán
La Paz
Tampico
San Miguel de Allende
Guadalajara
Morelia
Ciudad de México
Acapulco
Chilpancingo
GOLFUL MEXIC
CUBA
MAREA CARAIBILOR
OCEANUL PACIFIC
Veracruz
Oaxaca
Coatzacoalcos
Villahermosa
San Pedro Sula
Guatemala
San Salvador
Tegucigalpa
EL SUR

1

Unul dintre gloanțele dintâi pătrunde pe geamul deschis și trece pe deasupra toaletei pe care stă Luca. Nici nu înțelege imediat că despre un glonț e vorba, și doar norocul face ca proiectilul să nu-l izbească între ochi. Luca abia dacă bagă de seamă fâșâitul ușor al glonțului zburând pe lângă el și oprindu-se în spate, în peretele acoperit cu plăci de faianță. Însă ploaia de gloanțe care urmează e gălăgioasă, bubuitoare și răpăie îndesat, *țac-țac-țac*, cu viteza palelor unui elicopter. E un zvon de țipete, dar zgomotul acela are viață scurtă, exterminat iute de focurile de armă. Până să-și tragă Luca fermoarul, să lase capacul și să se suie pe el ca să arunce o privire, până să apuce să-și dea seama de unde vine zarva asta teribilă, ușa de la baie se deschide și mami e acolo.

– *Mijo, ven*, zice cu voce atât de domoală, încât Luca n-o aude.

Brațele nu-i sunt blânde; îl propulsează spre duș. Băiatul se împiedică în treapta îmbrăcată în gresie și cade în față, pe palme. Mami se aruncă peste el și, de la căzătura asta, își străpunge buza cu dinții. Simte gust de sânge. Un strop întunecat lasă un cerculeț roșu minuscul pe gresia din baie, verde ca iarba. Mami îl îmbrâncește într-un ungher. Dușul nu are ușă, nici perdea. E doar un colț al băii bunicii lui, cu un al treilea perete poziționat în așa fel încât să lase impresia unei cabine. Peretele e înalt de cam un metru șaptezeci și lung de un metru – suficient cât, cu un pic de noroc, să-i ascundă vederii pe Luca și pe mama lui. Spinarea lui Luca e lipită de zid, umerii săi mici ating amândoi pereții. Și-a tras genunchii spre bărbie și mami e înfășurată peste el, lipită ca o carapace de țestoasă. Ușa băii rămâne deschisă,

lucru care-l îngrijorează pe Luca, deși nu poate s-o vadă dincolo de scutul trupului mamei lui, peste baricada peretelui-cabină al bunicii. Ar vrea să se furișeze și să împingă ușa, doar atâtica, cu un deget. Ar vrea s-o închidă. Nu știe că mama lui a lăsat-o înadins deschisă. Că o ușă închisă atrage priviri mai cercetătoare.

Păcănitul gloanțelor continuă afară, însoțit de un iz de cărbune și carne arsă. Papi frige carne acolo, face copănele de pui, preferatele lui Luca. Îi plac doar un pic pârlite, îi place aroma crocantă a pielii. Mama lui ridică privirea, suficient cât să i se uite în ochi. Își lipește palmele de obrajii lui și încearcă să-i acopere urechile. Afară, focurile de armă se răresc. Încetează cu totul, apoi revin în rafale scurte, la fel ca, i se pare lui Luca, ritmul întretăiat și sălbatic al inimii lui. Printre pocnetele seci, Luca aude încă radioul, unde o voce de femeie anunță *¡La Mejor 100.1 FM Acapulco!*, după care Banda MS începe să cânte despre câtă fericire aduce dragostea. Cineva trage în aparatul de radio, apoi izbucnesc râsete. Voci de bărbați. Doi sau trei, își dă seama Luca. Pași apăsați în *patio*.

– E aici? zice o voce, aproape de fereastră.

– Aici.

– *Mira*, am găsit un băiat. El e?

Adrián, vărul lui Luca. Poartă pantofi de sport cu crampoane și tricou cu Hernández. Adrián poate face, cu al său *balón de fútbol*, patruzeci și șapte de duble cu genunchiul fără să scape mingea.

– Nu știu. Pare de vârsta corectă. Fă-i o poză.

– Fiți atenți, pui la grătar! zice altă voce. Mamă, da' ce bine arată. Vrei niște pui?

Creștetul lui Luca e îndesat sub bărbia mamei, corpul ei îl cuprinde strâns pe al

lui.

– Lasă puiul, *pendejo*. Uită-te prin casă.

Mami se balansează, așa ghemuită cum stă, împingându-l și mai tare în faianța peretelui. Se strânge în el și aud amândoi scârțâitul și trântitul ușii din spate. Pași în bucătărie. Răpăitul intermitent al gloanțelor. Mami întoarce capul și observă, bătător la ochi pe pardoseală, stropul de sânge al lui Luca, iluminat de o geană de lumină venită prin fereastră. Luca îi simte răsuflarea poticnindu-i-se în piept. În casă e liniște acum. Holul care se termină la ușa băii e mochetat. Mami își trage peste palmă mâneca de la cămașă, apoi Luca privește cu groază cum se apleacă, depărtându-se de el, spre mica pată de sânge care-i dă în vileag. Trece cu mâneca peste gresie, lăsând o dâră abia vizibilă, apoi se furișează înapoi lângă el chiar când bărbatul din hol împinge cu patul Kalașnikovului ușa, deschizând-o complet.

Sunt probabil trei de toți, fiindcă Luca încă aude două voci în curte. De cealaltă parte a peretelui dușului, al treilea bărbat își desface fermoarul pantalonilor și-și golește vezica în toaleta bunicii. Luca nu respiră. Mami nu respiră. Ochii le sunt închiși, corpurile, neclintite, până și adrenalina le-a rămas suspendată, supusă voinței calcifiate a nemișcării. Omul sughițǎ, trage apa, se spală pe mâini. Și le șterge cu prosopul cel bun, galben, cel pe care *abuela* îl scoate doar la ocazii.

Nu se mișcă nici după ce bărbatul iese. Nici după ce aud iarăși vaietul subțire și trântitul ușii de la bucătărie. Rămân acolo înnodați, brațe și picioare și genunchi și bărbii și pleoape strânse și degete încleștate, chiar și după ce-l aud pe bărbat cum se alătură tovarășilor de afară, după ce îl aud anunțând că a verificat casa și că acum o să mănânce o bucată de pui, fiindcă nu există nici o scuză ca să lași un

grătar de mâna întâi de izbelişte, nu când atâția copii mor de foame prin Africa. Omul e încă suficient de aproape de fereastră pentru ca Luca să-i audă plescăitul umed, cleios al gurii mestecând puiul. Luca se concentrează pe respirat, înăuntru și afară, fără vreun sunet. Își spune că nu-i decât un vis urât, unul oribil, dar pe care l-a mai avut de multe ori. De fiecare dată se trezește, cu inima bubuind în piept, simțindu-se cuprins de o ușurare imensă. „N-a fost decât un vis." Fiindcă în zonele urbane din Mexic trăiesc căpcăuni moderni. Fiindcă și părinții care au grijă să nu discute în fața copiilor despre violență, să schimbe postul de radio când se dau știri despre schimburi de focuri, să-și țină ascunse propriile temeri, nu-i pot împiedica să vorbească cu alți copii. La leagăne, pe terenul de *fútbol*, în toaleta băieților de la școală, poveștile sângeroase se adună și se amplifică. Puștii ăștia, fie ei săraci sau bogați, au văzut cu toții cadavre în stradă. Omorurile sunt un fapt obișnuit. Și știu, din ce vorbesc unii cu alții, că există o ierarhie a pericolului, că unele familii sunt mai primejduite decât altele. Luca știa așadar – cu toate că n-a primit vreodată nici cea mai mică dovadă că părinții lui ar fi expuși riscului, cu toate că în fața lui au arătat un curaj impecabil –, știa că această zi va veni. Asta nu-i îndulcește însă cu nimic sosirea. Mami își retrage menghina brațului de pe ceafa lui, apoi se lasă pe spate suficient cât să-i îngăduie să vadă că unghiul luminii care se prefiră prin geamul de la baie s-a schimbat.

E ceva binecuvântat în momentele de după groază și de dinainte de confirmare. Când se mișcă în cele din urmă, Luca simte o încântare scurtă, viscerală, pur și simplu pentru că e viu. Se bucură o clipă de respirația tremurătoare care-i umflă pieptul. Își lipește palmele de gresie, ca să-i simtă răceala netedă. Mami se

prăbușește lângă peretele din cealaltă parte a băii și mișcă falca într-un fel care îi scoate în evidență gropița din obrazul stâng. E ciudat să-i vadă pantofi buni, de mers la biserică, în duș. Luca duce un deget la tăietura de pe buză. Sângele s-a uscat, însă își trece ar fi un vis, n-ar simți gust de sânge.

După o vreme, mami se ridică de jos.

– Stai aici, îl povățuiește în șoaptă. Să nu te miști până ce nu mă întorc după tine. Un sunet să nu scoți, ai înțeles?

Luca se întinde să-i apuce mâna.

– Mami, nu te duce.

– *Mijo*, mă întorc imediat, bine? Rămâi aici, zice mami desfăcându-i degetele de pe brațul ei. Să nu te miști. Fii cuminte.

Lui Luca îi vine ușor să asculte instrucțiunile mamei, nu pentru că ar fi un copil ascultător, ci pentru că nu vrea să vadă. Toată familia lui, acolo, în curtea din spate a bunicii. Astăzi, sâmbătă, 7 aprilie, este *quinceañera* verișoarei lui, Yénifer, adică petrecerea cu ocazia împlinirii a cincisprezece ani. Poartă o rochie lungă, albă. Sunt acolo tatăl și mama ei, *tío* Alex și *tía* Yemi. Mai e și fratele mai mic al lui Yénifer, Adrián, care, fiindcă a împlinit deja nouă ani, se tot împăunează că-i cu un an mai mare decât Luca deși nu-i despart decât patru luni.

Înainte ca lui Luca să-i vină să facă pipi, el și Adrián au bătut mingea prin curte cu ceilalți *primos*. Mamele s-au așezat în jurul mesei, în curte, lăsându-și paharele de *palomas* cu gheață să îmbroboneze șervețelele. Ultima dată când fuseseră cu toții acasă la *abuela*, Yénifer dăduse din greșeală peste Luca la baie, iar Luca fusese atât de copleșit de rușine, încât de data asta o convinsese pe mami să vină cu el și

să stea de pază la ușă. Bunicii nu i-a plăcut asta; i-a spus mamei lui că-l răsfață prea tare, că un băiat de vârsta lui ar trebui să se poată duce la baie singur, dar uite că Luca e singurul copil la părinți, așa că i se trec cu vederea lucruri care nu li s-ar ierta altora.

În orice caz, Luca este acum singur în baie și încearcă să nu se gândească, dar gândul începe să-i zumzăie în cap fără voie: schimbul de replici arțăgoase dintre mami și bunica a fost poate ultimul, n-o să mai aibă niciodată prilejul să se certe. Luca se apropiase bâțâindu-se de masă, șoptindu-i la ureche lui mami, iar *abuela*, văzând, clătinase din cap și fluturase amenințător degetul înspre amândoi, făcându-le observație. Avea și un fel aparte de-a zâmbi atunci când critica. Însă mami era mereu de partea lui Luca. Își dăduse ochii peste cap și-și trăsese scaunul de lângă masă, ignorând dezaprobarea propriei sale mame. Când a fost asta? Acum zece minute? Două ore? Luca se simte desprins de hotarele timpului care au existat mereu până acum.

Aude de afară pașii șovăitori ai mamei lui, târșâitul ușor al pantofului ei printre niște cioburi. Un suspin solitar, cu prea mult aer tras în piept ca să poată fi socotit hohot de plâns. Apoi ceva mai mult zgomot când străbate curtea, de data asta cu o țintă, și își deblochează telefonul. Când vorbește, din glasul ei răzbate o încordare cum Luca n-a mai auzit, o stridență apăsătoare care vine din fundul gâtlejului.

– Am nevoie de ajutor.

2

Când mami se întoarce să-l scoată din duș, îl găsește pe Luca făcut ghem și legănându-se. Îi spune să se ridice în picioare, însă el scutură din cap și se hâțână încă și mai tare, cutremurat de o șovăială îngrozită. Câtă vreme rămâne acolo, la duș, cu fața ascunsă în ungherele întunecate ale coatelor, câtă vreme nu se uită la mami, poate să amâne cunoașterea a ceea ce știe deja. Poate prelungi momentul de speranță irațională că vreun crâmpei al lumii de ieri ar fi încă intact.

I-ar fi poate mai bine să se ducă și să se uite, să privească petele intense de culoare de pe rochia albă a lui Yénifer, să vadă ochii lui Adrián căscați către cer, să zărească părul cărunt al bunicii, împâslit cu chestii care n-ar trebui să existe în veci în afara recipientului bine închis al unui craniu. S-ar putea să fie bine, de fapt, ca Luca să vadă epava caldă a proaspăt răposatului său tată, cu spatula îndoită, ruptă sub greutatea prăbușirii, cu sângele prelingându-se încă pe pardoseala de ciment din *patio*. Fiindcă nimic din ce-ar putea să vadă, oricât de oribil ar fi, nu e mai rău decât scenele pe care le-ar putea invoca Luca în locul lor, iradiind din propria-i imaginație.

După ce-l face în cele din urmă să se ridice, mami îl scoate afară pe ușa din față, o idee care ar putea sau nu să fie bună. Dacă *los sicarios* s-ar întoarce, ce-ar fi mai rău – să-i găsească pe stradă, la vedere, sau să rămână ascunși înăuntru, unde nu le-ar putea observa sosirea? O întrebare la care nu se poate răspunde. Nimic nu mai este, acum, mai bun ori mai rău decât orice altceva. Străbat curtea îngrijită a bunicii, și mami deschide poarta. Se așază amândoi pe bordura vopsită în galben,

cu picioarele pe stradă. Cealaltă parte e umbrită, însă aici lumina e puternică și soarele se opintește dogoritor în fruntea lui Luca. După niște minute scurte, învălmășite, aud vuietul sirenelor apropiindu-se. Mami, pe care o cheamă Lydia, își dă seama că-i clănțănesc dinții. Nu-i e frig. Are subsuorile umede, și pielea de pe brațe i s-a făcut ca de găină. Luca se apleacă, icnește și vomită, un singur val. Scoate la iveală un gogoloi de salată de cartofi, pătat cu roz de la punciul de fructe. Gogoloiul se turtește de asfalt, între picioarele lui, însă el și maică-sa nu se dau mai încolo. Nici măcar nu par să bage de seamă. Nu observă nici freamătul grăbit al perdelelor și jaluzelelor de la ferestrele alăturate, semn că vecinii se pregătesc să fie credibili pentru mai târziu, când vor susține că n-au văzut nimic.

Luca observă totuși zidurile care se înșiruie pe strada bunicii. Le-a văzut de nenumărate ori, astăzi însă percepe o diferență: fiecare casă de pe aici are în față o curte mică, la fel ca a bunicii, ferită de stradă printr-un zid ca al ei, având pe coamă sârmă ghimpată, câte o plasă metalică ori câte un grilaj țepos, ca la bunica, și accesibilă doar pe o poartă încuiată ca a bunicii. Acapulco e un oraș periculos. Oamenii își iau măsuri de precauție chiar și în cartiere bune ca acesta, mai ales în cartiere bune ca acesta. Dar la ce bun atâta protecție când vin oamenii ăia? Luca își lasă capul pe umărul mamei, iar ea îl cuprinde cu un braț. Nu-l întreabă dacă îi e bine, fiindcă de acum înainte întrebarea asta va purta povara unei dureroase absurdități. Lydia face ce poate ca să nu se gândească la multele cuvinte pe care nu le va mai rosti, la bruscul și monstruosul vid de cuvinte pe care nu va mai apuca vreodată să le articuleze.

Când sosesc, polițiștii pun bandă galbenă cu *escena del crimen* la ambele capete

ale străzii, ca să oprească circulația și să facă loc macabrei parade a vehiculelor de urgență. Sunt agenți mulți, o armată întreagă, care se învârt pe lângă Luca și Lydia cu un respect coregrafiat. Când un polițist mai mare în rang se apropie și începe să pună întrebări, Lydia ezită o clipă, gândindu-se unde să-l trimită pe Luca. E prea mic ca să poată asculta tot ce are ea de spus. Ar trebui să-l lase în grija cuiva pentru câteva minute ca să poată răspunde fără ocolișuri acestor întrebări fioroase. La tatăl lui ar trebui să-l trimită. La mama ei. La sora ei, Yemi. Numai că-s morți cu toții în curte, cu corpurile aproape lipite, ca piesele de domino răsturnate. Oricum nu mai are nici o noimă. Poliția nu a venit să ajute. Lydia începe să plângă în hohote. Luca se ridică și-și așază curbura rece a brațului pe ceafa mamei lui.

– Dați-i un minut, zice ca un om mare.

Când detectivul se întoarce, vine însoțit de o femeie, o doctoriță, care i se adresează direct lui Luca. Își lasă palma pe umărul lui și-l întreabă dacă i-ar plăcea să urce la ea în mașină. Pe latură se vede scris SEMEFO și portierele din spate sunt deschise. Mami îi face un semn aprobator, așa că Luca se duce cu femeia și stă în dubă, bălăngănindu-și picioarele peste bara de protecție din spate. Doctorița îi oferă o doză metalică brumată, un *refresco* rece.

Creierul Lydiei, care a fost temporar blocat de șoc, începe să funcționeze iarăși, însă se târăște ca un melc. A rămas așezată pe bordură, iar detectivul s-a proțăpit între ea și fiul ei.

– L-ați văzut pe trăgător? o întreabă.

– Trăgători, la plural. Cred că trei au fost.

Își dorește ca detectivul să se dea mai într-o parte, ca să nu-l scape din ochi pe

Luca. E la doar zece pași mai încolo.

– I-ați văzut?

– Nu, i-am auzit. Ne ascundeam la duș. Unul a intrat să se ușureze cât eram acolo. Poate găsiți amprente pe robinet. S-a spălat pe mâini. Vă vine a crede? zice Lydia și își lovește tare palmele una de alta, încercând parcă să sperie amintirea. Am mai auzit încă două voci afară.

– Au spus sau au făcut ceva care ne-ar putea ajuta să-i identificăm?

Scutură din cap.

– Unul a mâncat niște pui.

Detectivul scrie *pollo* în carnețel.

– Unul a întrebat dacă *el* e acolo.

– O țintă anume? A zis și cine e *el*? Un nume, ceva?

– Nici nu trebuia. Despre soțul meu e vorba.

Detectivul se oprește din scris și o fixează cu privirea, așteptând.

– Și soțul dumneavoastră este...?

– Sebastián Pérez Delgado.

– Reporterul?

Lydia încuviințează din cap, iar detectivul șuieră printre dinți.

– E aici?

Ea încuviințează iarăși.

– În *patio*. Cu spatula. Cu pancarta.

– Îmi pare rău, *señora*. Soțul dumneavoastră a primit multe amenințări, așa-i?

– Da, dar nu în ultimul timp.

– Și care a fost, mai exact, natura amenințărilor?

– I-au spus să nu mai scrie despre carteluri.

– Că altfel?

– Că altfel îi omoară toată familia, zice ea cu voce searbădă.

Detectivul trage o gură bună de aer și se uită la Lydia cu ceva ce-ar putea fi interpretat drept milă.

– Când a fost amenințat ultima oară?

Lydia clatină din cap.

– Nu știu. Acum mult timp. N-ar fi trebuit să se întâmple așa. N-ar fi trebuit să se întâmple.

Detectivul strânge din buze și nu mai scoate o vorbă.

Polițistul nu vrea s-o contrazică. Spre deosebire de mulți dintre colegii lui – nici nu știe exact care-s ăia, dar n-are a face –, se întâmplă să nu fie pe statul de plată al cartelurilor. Nu are încredere în nimeni. În definitiv, din mai bine de două duzini de agenți și membri ai personalului medical care se învârt pe lângă casa și curtea bunicii în chiar clipa de față, marcând poziția cartușelor goale, examinând urmele de pași, analizând stropii de sânge, fotografiind, verificând pulsuri, făcând semnul crucii peste cadavrele familiei Lydiei, șapte primesc plăți regulate de la cartelul local. Șpaga e de trei ori mai mare decât salariile oferite de guvern. De fapt, unul i-a și trimis un mesaj lui *el jefe* ca să-l anunțe că Luca și Lydia au supraviețuit. Ceilalți nu fac nimic, fiindcă exact pentru asta îi și plătește cartelul, să-și fâțâie uniformele și să mențină aparențele autorității publice. Unii se simt împovărați moral; alții nu. Nu au de ales, oricum, nici unii și nici ceilalți, așa că trăirile lor sunt în mare parte

irelevante. Rata cazurilor de omor nerezolvate în Mexic e trecută bine de nouăzeci la sută. *La policía*, existența ei costumată, furnizează necesara contrailuzie la faptul că, în principiu, cartelul este de neatins. Lydia știe asta prea bine. Toată lumea o știe. Decide, pe loc, că trebuie să scape de aici. Se ridică de pe bordură și e surprinsă de tăria picioarelor care o susțin. Detectivul face un pas înapoi, oferindu-i spațiu.

– Când o să-și dea seama că am supraviețuit o să se-ntoarcă.

Și atunci amintirea îi revine, acută ca un frison: una dintre vocile din curte întrebând: „Și ce facem cu puștiul?"

Încheieturile Lydiei parcă ar fi făcute din apă.

– El o să-mi omoare copilul.

– Cine-i *el*? o întreabă detectivul. Știți exact cine a făcut asta?

– Glumiți, nu? replică Lydia.

E un singur făptaș posibil pentru o baie de sânge de o asemenea magnitudine în Acapulco, și toată lumea îl știe. Javier Crespo Fuentes. Prietenul ei. De ce să-i rostească numele cu voce tare? Detectivul, cu întrebarea lui, ori joacă teatru, ori o testează. Scrie alte cuvinte în carnețel. Scrie *La Lechuza*? Scrie apoi *Los Jardineros*? și-i arată agenda Lydiei.

– Nu pot acum, îi spune dând să-și facă loc pe lângă el.

– Vă rog, mai am câteva întrebări.

– Nu. Gata cu întrebările. Zero întrebări.

Sunt șaisprezece cadavre în curtea din spate, aproape tot ce-a iubit ea pe lume, dar tot nu izbutește să cuprindă cu mintea informația asta – știe că-i corectă

fiindcă i-a auzit murind, le-a văzut trupurile. A atins mâna caldă încă a mamei sale și a simțit, ridicându-i încheietura, că soțul ei nu mai avea puls. Însă mintea ei încearcă încă să deruleze pe repede înapoi, să șteargă banda. Fiindcă nu poate fi adevărat. Prea e groaznic ca să fie adevărat. Panica pare iminentă, și totuși nu se instalează.

– Luca, vino încoace, spune întinzând brațul, iar Luca sare din duba doctoriței, lăsându-și doza de *refresco* încă plină pe bara de protecție din spate.

Lydia îl apucă de mână și pornesc amândoi pe stradă către locul unde a parcat Sebastián automobilul lor. Detectivul se ține după ei, încă încercând să-i vorbească. Nu acceptă că Lydia a pus punct conversației. Dar n-a vorbit ea destul de limpede? Se oprește din mers atât de brusc, încât bărbatul mai că se ciocnește de spinarea ei. Își pune toată greutatea în vârfurile picioarelor ca să evite o coliziune. Ea se răsucește spre detectiv.

– Îmi trebuie cheile lui.

– Cheile?

– Cheile de la mașină ale soțului.

Detectivul continuă să vorbească în vreme ce Lydia își face iarăși loc pe lângă el, trăgându-l după ea pe Luca. Se întoarce, intră pe poartă înapoi în curtea bunicii și-i spune lui Luca să aștepte. Apoi se răzgândește și-l ia cu ea în casă. Îl pune să se așeze pe canapeaua de velur auriu a bunicii, cerându-i să nu se miște de-acolo.

– Puteți să stați cu el, dacă sunteți bun?

Detectivul încuviințează din cap.

Lydia se oprește o clipă la ușa din dos, apoi își îndreaptă umerii înainte de a o

împinge și de a păși afară. Simte, în curtea umbroasă, mirosul dulceag de limetă și de sos lipicios, carbonizat, și știe că n-o să mai mănânce niciodată carne la grătar. Unii dintre membrii familiei ei au fost între timp acoperiți; prin curte sunt răspândite plăcuțe de un galben strălucitor, pe care au fost trecute litere și cifre negre. Indicatoarele marchează locul probelor care nu vor fi niciodată folosite pentru obținerea unei condamnări. Plăcuțele înrăutățesc totul. Prezența lor înseamnă că e adevărat. Lydia își simte înăuntrul corpului plămânii – și-i simte zdrențuiți, jupuiți, o senzație cum n-a mai avut vreodată. Pășește spre Sebastián, care nu s-a mișcat, are brațul încă sucit sub el, spatula încă i se ivește de sub șold. Felul în care zace acolo îi amintește Lydiei de formele pe care le capătă trupul lui când e în culmea animației, când se ia la trântă cu Luca în camera de zi, după cină. Ce mai chițăie. Ce mai răcnesc. Ce se mai izbesc în mobile. Lydia umple chiuveta cu apă și detergent și-și dă ochii peste cap la vederea lor. Însă toată agitația s-a domolit acum. Sub pielea lui Sebastián e o neclintire care ticăie. Vrea să vorbească cu el înainte să-și piardă de tot culoarea. Vrea să-i spună ce s-a întâmplat, în pripă, cu disperare. O parte maniacală a ei crede că, dacă spune îndeajuns de bine povestea, îl poate convinge să nu fie mort. Îl poate convinge de nevoia ei de a-l avea alături, de uriașa nevoie de el pe care o are fiul lor. Simte în gâtlej un fel de nebunie paralizată.

Cineva a luat pătratul de carton pe care, cu o piatră pusă deasupra, i l-au lăsat pe piept atacatorii. Scrie, cu cariocă verde: TODA MI FAMILIA ESTÁ MUERTA POR MI CULPA („Toată familia mi-a murit din vina mea").

Lydia se ghemuiește la picioarele soțului ei, dar nu vrea să simtă răceala pielii lui palide. Dovadă. Apucă vârful unui pantof și închide ochii. Bărbatul îi e în mare

parte intact și pentru asta se simte recunoscătoare. Știe că bucata de carton i-ar fi putut fi atașată de inimă cu lama unei macete. Știe că moartea lui, relativ curată, e rodul unui soi de amabilități diforme. A mai văzut locuri ale crimei, scene de coșmar – corpuri care nu mai sunt corpuri, ci doar bucăți de corp, *mutilados*. Când cartelul ucide, o face ca să dea un exemplu, e o învățătură de minte ilustrată exagerat, grotesc. Într-o dimineață, la lucru, când abia deschisese prăvălia, Lydia văzuse un băiat pe care-l cunoștea, mai încolo pe stradă, îngenunchind ca să descuie grilajul magazinului de pantofi al tatălui său cu o cheie care-i atârna la gât pe un șiret. Avea șaisprezece ani. Când oprise mașina, puștiul nu izbutise s-o rupă la fugă deoarece cheia se blocase în încuietoare și-l ținea acolo, prins de gât. Așa că *los sicarios* săltaseră grilajul și-l spânzuraseră pe pușți de șiret, apoi îl stâlciseră în pumni până ce nu mai putuse decât să zvâcnească în spasme. Lydia fugise înăuntru, încuiase ușa după ea și nu mai văzuse când îi dăduseră jos pantalonii și-i adăugaseră ornamentul, dar auzise de asta mai târziu. Aflau cu toții. Și fiecare prăvăliaș din cartier aflase că tatăl puștiului refuzase să plătească *mordida* pretinsă de cartel.

Așa că da, Lydia e recunoscătoare că șaisprezece dintre oamenii dragi ei au fost uciși iute, de gloanțe precise. Polițiștii din curte își feresc ochii, iar ea se simte recunoscătoare și pentru asta. Fotograful criminalist își lasă aparatul pe masă, lângă paharul care încă poartă pe buză pecetea rujului ei de culoarea trufei. Cuburile de gheață s-au topit înăuntru și o băltoacă de condens a curs pe șervețelul de dedesubt. E încă ud, și asta i se pare imposibil Lydiei: viața ei s-a făcut țăndări în mai puțin timp decât îi ia unei pete de apă să se evapore în atmosferă. E conștientă

că o tăcere plină de considerație s-a lăsat peste *patio*. Se duce lângă Sebastián fără să se ridice în picioare. Se târăște în patru labe, apoi ezită privind la brațul lui, celălalt, întins, la adânciturile și liniile de pe încheieturile lui, la semilunile perfecte ale buricelor degetelor. Degetele nu mișcă. Verigheta e inertă. Ochii îi sunt închiși, iar Lydia se întreabă, absurd, dacă i-a închis intenționat, pentru ea, un ultim act de delicatețe, ca atunci când are să-l găsească să nu trebuiască să observe pustiul de acolo. Își apasă palma peste gură fiindcă i se pare că o parte esențială din ea ar putea să-i cadă. Alungând senzația, își îndeasă degetele în strânsoarea mâinii lui inerte, își îngăduie să se lase ușurel peste pieptul lui. E rece deja. E rece. Sebastián s-a dus și a lăsat în urmă conturul lui preaiubit, familiar, golit de răsuflare.

Ridică mâna spre mandibula lui, spre bărbie. Închide gura, strâns, și-și pune palmele pe răceala frunții lui. Prima dată l-a văzut aplecat, absorbit, peste un caiet cu arc într-o bibliotecă din Ciudad de México, cu un pix în mână. I-a văzut înclinarea umerilor, buzele pline. Purta un tricou vișiniu, cu o trupă pe care n-o știa. Înțelege acum că nu corpul, ci felul în care îl anima el îi dăduse fiori. Dalele de piatră îi intră în genunchi. Îl acoperă cu rugăciuni. Plânge cu lacrimi spasmodice. Spatula îndoită stă într-o băltoacă de sânge închegat, iar de partea lată mai atârnă încă un zgârci de carne crudă. Lydia se luptă cu un puseu de greață, strecoară mâna în buzunarul soțului ei și scoate mănunchiul de chei. De câte ori și-a lăsat mâna să alunece în buzunarul lui, de-a lungul vieții lor împreună? „Nu te gândi, nu te gândi, nu te gândi." E greu să-i scoată verigheta. Pielea de pe falangă, mai jos de verighetă, a făcut un pliu, așa că trebuie s-o răsucească, trebuie să folosească o mână ca să-i îndrepte degetul și o alta ca să învârtă inelul, și așa, măcar, are acum verigheta lui,

cea pe care i-a pus-o pe deget la Catedral de Nuestra Señora de la Soledad cu mai bine de zece ani în urmă. Își pune verigheta pe degetul mare, își lasă amândouă palmele pe pieptul lui și se saltă în picioare. Se strecoară de acolo, așteptând s-o ia cineva la trei păzește pentru obiectele pe care le-a luat. Aproape că vrea să i se spună că nu le poate păstra, că nu are voie să intre în contact cu probele sau alt rahat de genul ăsta. Ce mulțumitor ar fi, pentru moment, să aibă un receptor direct asupra căruia să-și descarce furial Dar nu cutează nimeni.

Lydia se ridică, însă umerii îi sunt coborâți spre pământ. Mama ei. Se mișcă spre *abuela*, al cărui corp e unul dintre cele acoperite deja, în grabă, cu folie neagră de plastic. Un polițist îi iese înainte.

– *Señora*, vă rog, se mulțumește să zică.

Lydia îi aruncă o privire sălbatică.

– Vreau un ultim moment cu mama.

Omul clatină din cap o dată, abia sesizabil. Vocea îi e blândă.

– Vă asigur că acolo nu este mama dumneavoastră.

Lydia clipește, stană de piatră, cu cheile soțului încleștate în pumn. Polițistul are dreptate. Ar mai putea petrece un timp în acest peisaj al carnagiului, dar la ce bun? S-au dus cu toții. Nu asta vrea să-și amintească despre ei. Întoarce spatele celor șaisprezece siluete ce zac în curte și, cu un scârțâit scurt și-un pocnet, trece pragul ușii care dă în bucătărie. Afară, autoritățile, își reiau treburile.

Lydia deschide un șifonier din dormitorul mamei ei și scoate o geantă de voiaj. Deschide fermoarul și descoperă că e plină cu alte genți, poșete mai mici. E geanta cu genți. Le leapădă pe pat, trage sertarul noptierei, scoate un rozariu și o cărticică

de rugăciuni și le pune în geanta de călătorie, lângă cheile lui Sebastián. Apoi se îndoaie de șale și-și vâră brațele sub salteaua mamei ei. O pipăie în sus și-n jos până ce atinge cu vârfurile degetelor un teanc de hârtii. Lydia scoate teancul: aproape 15 000 de pesos. Pune banii în geantă. Azvârle la loc în șifonier mormanul de poșete, duce la baie geanta, deschide dulăpiorul cu cosmetice și înhață ce poate – o perie de păr, pastă, periuță de dinți, cremă hidratantă, un tub cu balsam de buze, o foarfecă. Toate nimeresc în geantă. Face mișcările fără să se gândească, fără să se întrebe care obiecte i-ar fi de ajutor și care, nefolositoare. Le adună fiindcă nu știe ce altceva ar putea face. Lydia și mama ei au aceeași măsură la pantofi, o binecuvântare măruntă. Scoate din dulap singura pereche de pantofi confortabili – niște baschеți căptușiți, auriu metalizat, cu un fermoar într-o parte, pe care *abuela* îi purta când trebăluia prin grădină. În bucătărie, raidul continuă: o mână de fursecuri, o cutie de metal cu arahide, două pungi de chipsuri sunt îndesate în geantă cât ai clipi. Poșeta mamei ei atârnă în cuier, în spatele ușii bucătăriei, alături de șorț și de puloverul ei preferat, turcoaz. Lydia o apucă și se uită înăuntru. E de parcă i-ar deschide mamei ei gura. Prea personal. O ia cu totul, o pliază și îndesă pielea moale, cafenie, în buzunarul din capătul genții de voiaj, apoi trage fermoarul.

Detectivul e lângă Luca, așezat pe canapea, când se întoarce Lydia, însă n-o mai întreabă nimic. Notițele și creionul au fost scoase la pensie pe masa de cafea.

– Trebuie să plecăm, anunță ea.

Luca se ridică fără să i se mai spună.

Se ridică și detectivul.

– Trebuie să vă avertizez că nu e recomandabil să vă întoarceți acasă acum,

doamnă. S-ar putea să nu fiți în siguranță. Dacă așteptați aici, poate vă duce cu mașina unul dintre oamenii mei. Și... am putea găsi un loc sigur pentru dumneavoastră și băiat?

Lydia zâmbește, simțind o scurtă uluire că fața ei încă poate executa expresia. Pufnește ușor în râs.

– Cred că am avea șanse mai mari fără ajutorul vostru.

Detectivul se încruntă, însă încuviințează din cap.

– Aveți vreun loc sigur unde să vă duceți?

– Nu vă faceți griji, vă rog, în privința noastră. Slujiți justiția. De asta să vă faceți griji.

E conștientă că vorbele îi ies din gură ca niște săgeți minuscule, lipsite de otravă, pe cât de mânioase pe atât de inutile. Nu face nici un efort să se cenzureze.

Detectivul se ridică, își vâră mâinile în buzunare și se încruntă spre pardoseală.

– Condoleanțele mele. Sincere. Știu cum trebuie să vi se pară, cu crimă după crimă rămasă nerezolvată, dar să știți că există și oameni cărora încă le pasă, care sunt îngroziți de violența asta. O să încerc, să știți.

Înțelege și el cât de inutile îi sunt cuvintele, totuși nu se poate abține să le rostească. Bagă mâna în buzunarul de la piept și scoate o carte de vizită cu numele și numărul lui de telefon.

– O să avem nevoie de o declarație oficială, când simțiți că sunteți în stare. Luați-vă un răgaz de câteva zile, dacă e necesar.

Întinde cartonașul, însă Lydia nu face nici un gest ca să-l ia, așa că Luca ridică brațul și-l înhață. S-a poziționat strategic mai aproape de maică-sa, o cuprinde cu

o mână pe care și-a trecut-o prin baierele genții roșii de voiaj.

De data asta, detectivul nu se mai ține după ei. Umbrele lor umblă amestecate pe trotuar, alcătuind conturul unei fiare cocoșate. Sub ștergătorul de parbriz al mașinii lor, o broscuță Volkswagen din 1974, portocalie, pe care-o poți recunoaște pe loc, e o bucățică de hârtie, atât de minusculă încât nici măcar nu fâlfâie în briza dogoritoare care suflă peste stradă.

– *Carajo*, înjură Lydia trăgându-l automat pe Luca la spate.

– Ce-i, mami?

– Stai aici. Nu, du-te și stai acolo.

Arată cu degetul către direcția din care au venit și, o dată în viață, Luca nu protestează. Tropăie repejor în susul străzii, zece pași sau mai bine. Lydia lasă pe trotuar geanta de voiaj, se depărtează puțin, se uită în susul și-n josul străzii. Inima nu-i bubuie în piept; și-o simte ca pe o bucată de plumb. Permisul de parcare al soțului ei e lipit de parbriz și o pojghiță de rugină străbate bara din spate. Iese pe carosabil, se apleacă încercând să citească hârtiuța fără s-o miște din loc. Un car de televiziune a parcat îndată după banda galbenă a poliției, în celălalt capăt al străzii, însă reporterul și cameramanul sunt ocupați cu instalatul sculelor și n-au observat-o. Se întoarce cu spatele și smulge de sub ștergător peticul de hârtie. E un singur cuvânt, cu marker verde: BUUI Tresare, simțind aerul tras iute în plămâni ca pe un cuțit implântat în miezul trupului. Se uită peste umăr la Luca, mototolește hârtia în pumn și-o îndeasă în buzunar.

Trebuie să dispară amândoi. Trebuie să plece departe de Acapulco, atât de departe încât Javier Crespo Fuentes să nu-i ajungă vreodată. Nu pot lua mașina.

3

Lydia dă de două ori roată Broscuței portocalii, uitându-se pe geamuri, inspectând cauciucurile, rezervorul, ce se poate vedea pe dedesubt când se apleacă, fără să atingă nimic. Nu observă nimic schimbat față de momentul când au lăsat-o, dar nici nu poate spune că atunci a fost cine știe ce atentă. Face un pas în spate și-și încrucișează brațele pe piept. De condus n-ar îndrăzni s-o conducă, însă trebuie s-o deschidă, să ia niște lucruri din habitaclu. Nevoia pare urgentă, dar mintea ei nu poate cuprinde altceva decât prezentul imediat, așa că nu trece dincolo de cuvântul *suvenire*.

Aruncă o privire pe geam și vede rucsacul lui Sebastián pe bancheta pasagerului, își vede propriii ochelari de soare licărind pe bord, bluza de trening cu galben și albastru a lui Luca lăbărțată pe bancheta din spate. E prea periculos să se ducă acum acasă, în spațiul unde locuiesc cu toții. Trebuie să se miște iute, să-l scoată de-acolo pe Luca. Preț de o clipă, Lydia își spune că, dacă e o bombă în mașină, ar fi o dovadă de bunătate să-l ia și pe Luca, să-l cheme lângă ea acum, înainte să deschidă portiera, însă instinctul matern covârșește ideea asta macabră.

Se apropie deci, cu cheia tremurându-i în mână, cu cealaltă mână încercând s-o oprească pe prima să tremure. Se uită la fiul ei, care ridică degetul mare: e OK. „N-o să fie nici o bombă", își spune. „O bombă ar fi prea de tot după atâtea gloanțe." Vâră cheia în încuietoare. Trage aer în piept, adânc, o dată, de două ori. Întoarce cheia. *Clanc*. Sunetul portierei care se deschide e aproape suficient ca s-o termine. Dar apoi se face liniște. Nici un ticăit, bipăit, nici un șuier de aer ucigaș.

Închide ochii, se răsucește pe călcâie, răspunde semnului victorios al lui Luca. Trage de portiera care scârțâie și se apucă de scormonit înăuntru. Ce-i trebuie? Încremenește, simțindu-se paralizată de confuzie. „Nu poate fi real", își spune. Își simte mintea solicitată la maximum, ametită. Lydia își amintește cum umbla mama ei în cercuri prin casă, săptămâni bune după moartea lui *papi*, de la chiuvetă la frigider, de la frigider la chiuvetă. Cum punea mâna pe robinet și uita să-l mai deschidă. Ea nu poate trăi într-o asemenea buclă, suspendată. Ei doi sunt în pericol. Trebuie s-o ia din loc.

Rucsacul lui Sebastián e aici. Trebuie să-l ia. Trebuie să execute sarcinile imediate, concrete. Va fi timp mai târziu pentru travaliul de a înțelege felul în care s-a întâmplat asta, motivul pentru care s-a întâmplat. Deschide rucsacul bărbatului ei, scoate un termos pe jumătate plin, ochelarii lui, cheile de la birou, căștile lui, trei carnețele și o mână de pixuri ieftine, un reportofon și legitimația lui de presă, apoi așază totul pe scaunul din dreapta. Păstrează Samsung Galaxy Tab-ul soțului și încărcătorul, însă oprește alimentarea tabletei și-o bagă la loc în rucsacul acum gol. Nu înțelege cum funcționează GPS-ul din dispozitivele astea, dar nu vrea să fie detectabilă. Își ia de pe bord ochelarii și și-i împinge pe față, cât pe ce să-și scoată un ochi cu un brat al ramei. Trage în față scaunul ca să vadă ce e în spate. Pe podea sunt pantofii de mers la biserică ai lui Luca, lăsați acolo când s-a schimbat în pantofi de sport ca să joace *fútbol* cu Adrián. „Doamne, Dumnezeule, Adrián", gândește Lydia, simțind cum pieptul i se despică parcă și mai tare, ca și cum ar avea un topor înfipt în stern. Strânge o clipă din pleoape și se silește să-și recapete răsuflarea. Culege pantofii lui Luca și-i pune în rucsac. Șapca roșie cu New York

Yankees a lui Sebastián e tot acolo, pe bancheta din spate. O înșfacă, se dă jos din mașină și i-o aruncă lui Luca, iar băiatul și-o pune pe cap. Găsește în portbagaj bluza maro cea bună a lui Sebastián, pe care o îndeasă în geantă. Mai sunt o minge de baschet acolo (o lasă) și un tricou murdar, pe care îl păstrează. Trântește capacul portbagajului, revine în față și alege unul dintre carnetele lui, neîngăduindu-și încă să se gândească la motivul pentru care o face – să păstreze o părticică din scrisul său de mână, acum dispărut. Pune la întâmplare mâna pe unul, îl bagă în rucsac și încuie portiera după ea.

Luca s-a apropiat, e în spatele ei acum, nici nu și-a dat seama. „Fiul meu e modificat fundamental", îi trece prin minte. Felul în care o urmărește cu privirea și-i interpretează dorințele fără să i se ceară.

– Unde-o să ne ducem, mami?

Lydia îi aruncă o privire piezișă. Copilul are opt ani. Trebuie să iasă din asta, să treacă peste toată devastarea și să găsească puterea de a salva ce se poate salva. Îl pupă pe creștet și o pornesc împreună la drum, îndepărtându-se de reporteri, de mașina portocalie, de casa bunicii, de viața lor anihilată.

– Nu știu, *mijo*. Vom vedea. O să avem parte de-o aventură.

– Ca în filme?

– Da, *mijo*, exact ca în filme.

Își pune pe umeri rucsacul și strânge baretele, apoi apucă și geanta de voiaj. Înaintează câteva cvartale spre nord, apoi fac stânga către plajă, se întorc iarăși spre sud, fiindcă Lydia nu poate decide dacă ar trebui să se ducă în vreun loc care geme de turiști sau să se țină ascunși cu totul vederii. Se uită des peste umăr,

cercetează chipurile șoferilor din mașinile care trec pe lângă ei, apucând mai strâns mâna lui Luca. Lângă o poartă deschisă, o potaie îi latră, se repede să muște. O femeie purtând o rochie cu model floral șters iese din casă ca să-și disciplineze câinele, dar, până să ajungă, Lydia îi arde cu sete un picior animalului fără să simtă pic de vinovăție. Femeia strigă după ea, însă Lydia își vede de drum, cu Luca de mână.

Luca își potrivește borul șepcii cu Yankees a tatălui său, care-i e cam mare. În căptușeală e îmbibată sudoarea lui *papi*, așa că mici curenți de miros de-al lui emană ori de câte ori o mișcă într-o parte sau alta, ceea ce Luca s-a apucat acum să facă des, ca să-și miroasă tatăl. Apoi îi vine ideea că poate mirosul se termină cândva și se teme să nu-l consume pe tot, așa că nu mai atinge șapca. Zăresc până la urmă un autobuz și decid să se urce în el.

E într-o după-amiază de sâmbătă și autobuzul nu e aglomerat. Luca e bucuros că poate să stea jos, până ce-și dă seama că mișcatul picioarelor, care i-au purtat trupul micuț pe străzile orașului, a fost o stavilă pusă groazei strivitoare care amenință acum să-l cuprindă. De îndată ce se așază lângă mami pe scaunul de plastic albastru, cu picioarele obosite hâțânându-se, începe să se gândească. Începe să tremure. Mami îl cuprinde cu brațul și-l strânge la piept.

– Nu se poate să plângi aici, *mijito*. Nu încă.

Luca încuviințează din cap și, uite-așa, se oprește din tremurat și riscul lacrimilor se evaporă. Își lasă capul pe geamul cald al autobuzului și se uită afară. Își fixează privirea pe culorile ca de desene animate ale orașului, verdele frunzișului palmierilor, trunchiurile date cu alb ca să descurajeze insectele dăunătoare, vălmășagul

de panouri bălțate care fac reclamă la magazine, hoteluri și pantofi. La El Rollo, Luca se uită la copiii și adolescenții așezați la rând la bilete. Poartă șlapi și au prosoape petrecute pe după gât. În spatele lor, toboganele cu apă roșii și galbene se înalță și coboară amețitor. Luca își lipește un deget de sticlă și îi strivește, unul câte unul, pe copiii așezați la coadă. Autobuzul scoate un scrâșnet de frâne, oprește. Urcă trei adolescenți cu părul umed. Trec de Luca și de Lydia fără să le arunce vreo privire și se așază în spate, cu coatele proptite pe genunchi, vorbind cu glasuri domoale.

– Papi mă duce acolo la vară, zice Luca.

– Ce?

– La El Rollo. A zis că vara asta putem merge. C-o să-și ia o zi liberă de la serviciu când sunt în vacanță.

Lydia își suge obrajii, și-i mușcă. Un reflex neloial: e furioasă pe soțul ei. Șoferul închide ușa, și autobuzul se cufundă în trafic. Lydia desface fermoarul genții de voiaj de la picioare, își leapădă pantofii cu toc și se încalță cu baschetii aurii ai mamei ei. Nu are vreun plan, lucru care nu-i stă în fire, și-i e greu să alcătuiască unul fiindcă își simte mintea teribil de nefamiliară, simultan frenetică și cleioasă. E totuși în stare să-și amintească faptul că la fiecare cincisprezece-douăzeci de minute ar trebui să schimbe autobuzul, ceea ce și fac. Uneori direcția se modifică, alteori nu. Un autobuz oprește exact în fața unei biserici, așa că intră un pic, însă partea din Lydia care e îndeobște disponibilă pentru rugăciune s-a închis. A mai lovit-o amorțeala asta de câteva ori în viață – când avea șaptesprezece ani și tatăl ei a murit de cancer, când a avut un avort spontan, cu o sarcină avansată, la doi ani

după nașterea lui Luca, și doctorii i-au spus că n-o să mai poată avea alți copii –, așa că nu o socotește o criză a credinței. Crede mai degrabă că-i un favor al divinității. E ca intrarea în șomaj tehnic: Dumnezeu i-a suspendat activitățile neesențiale. Afară, Luca vomită iarăși pe caldarâm, cât așteaptă următorul autobuz.

Lydia poartă la gât un lănțișor de aur împodobit cu doar trei cerculețe întrepătrunse. E o bijuterie discretă, singura pe care o poartă în afară de verigheta cu filigran de pe inelarul mâinii stângi. Lănțișorul i l-a dăruit Sebastián, la primul Crăciun de după nașterea lui Luca, iar ei i-a plăcut instantaneu – simbolul, adică. L-a purtat de atunci necontenit și a devenit într-o asemenea măsură parte din ea, încât a căpătat și ticuri care-l includ. Când e plictisită își trece degetele mari înainte și înapoi peste lănțugul delicat. Când e agitată, și-a făcut obiceiul să joace pe vârful degetului mic cele trei verigi, făcându-le să scoată un clinchet slab. Nu le atinge acum. Mâinile, absente, dau să se ridice spre gât, însă e deja conștientă că face gestul. Se antrenează deja să-și ascundă vechile obișnuințe. Trebuie să devină de nerecunoscut dacă speră să supraviețuiască. Deschide mica încuietoare cu arc de la ceafă și lasă să alunece pe lănțișor, de pe degetul mare, verigheta lui Sebastián. Își prinde iarăși la gât lănțișorul și ascunde totul sub gulerul bluzei.

E obligatoriu să nu atragă atenția șoferilor de autobuze, cunoscuți că o fac pe *halcones*, informatori pentru cartel. Lydia pricepe că felul în care arată, o femeie moderat de atrăgătoare însă nu frumoasă, de vârstă incertă, străbătând orașul împreună cu un băiețel care nu pare cu nimic ieșit din comun, poate furniza un soi de camuflaj natural dacă are grijă să lase impresia că n-au făcut decât să iasă la cumpărături sau să-și viziteze un prieten din oraș. Într-adevăr, Luca și Lydia ar

putea cu ușurință să schimbe locul cu mulți dintre pasageri, lucru care Lydiei i se pare absurd de-a binelea – că oamenii ceilalți, din jur, nu văd limpede prin ce pătanii oribile au trecut cu puțină vreme în urmă. Lydiei i se pare evident totul, ca și cum ar purta după ea un panou cu litere fluorescente. Se luptă în fiecare clipă cu țipătul care pulsează în ea ca o vietate. Se foiește și se frământă în pântecul ei ca Luca pe când nu era născut încă. Îi trebuie o doză uriașă de autocontrol ca să-l reprime și să-l reducă la tăcere.

Când un plan începe, până la urmă, să se înfiripe prin pâcla turbulentă de haos din mintea ei, Lydia nu e sigură că-i unul bun, dar i se dedică fiindcă altul nu are. La patru fără un sfert, chiar înainte să se închidă la Playa Caletilla, Lydia și Luca se dau jos din autobuz, intră într-o filială necunoscută a băncii lor și așteaptă la rând. Lydia își pornește mobilul ca să verifice cât are în cont, apoi îl oprește la loc și completează o foaie de retragere de numerar pentru aproape toată suma: 219 803 pesos, cam 12 500 de dolari, mai toți moșteniți de la nașul lui Sebastián, care a avut o firmă de îmbutelieri și nici un copil. Cere ca banii să-i fie dați în bancnote mari.

Câteva minute mai târziu, Luca și Lydia se întorc în autobuz cu economiile de-o viață îndesate în trei plicuri pe fundul genții de voiaj a bunicii. După alte trei autobuze și mai bine de-o oră, coboară la Walmartul din Diamante. Cumpără un rucsac pentru Luca, două teancuri de chiloți, două perechi de blugi, două pachete cu câte trei tricouri albe fiecare, șosete, două hanorace cu glugă, două geci, apoi periuțe de dinți, șervețele umede, plasturi, loțiune de protecție solară, balsam de buze, o trusă de prim ajutor, două bidonașe de metal, două lanterne, niște baterii și o hartă a

Mexicului. Lydia stă mult să aleagă o macetă în raionul de produse pentru uz casnic, preferând până la urmă una mai mică, cu lamă retractabilă și o teacă neagră, decentă, pe care și-o poate lega de picior. Nu e o armă de foc, dar e mai bună decât nimic. Plătesc cu bani gheață, apoi o iau spre plajă prin pietonalul de sub autostradă, Luca purtând șapca lui *papi* și Lydia neatingându-și lănțișorul de aur. Se uită cu luare-aminte la ceilalți pietoni, la șoferii din mașinile care curg pe carosabil, ba chiar și la puștii slăbănogi pe skateboarduri, fiindcă știe că *halcones* sunt peste tot. Grăbesc pasul. Lydia alege hotelul Duquesa Imperial datorită mărimii sale. E suficient de mare cât să furnizeze o oarecare anonimitate, însă nu atât de nou încât să fie în centrul atenției mondene. Cere o cameră cu vedere la stradă și plătește, iarăși, cu bani gheață.

– Și acum nu-mi mai trebuie decât numărul unei cărți de credit, pentru garanție, zice recepționerul în vreme ce vâră două carduri-cheie într-un toc mic de hârtie.

Lydia se uită la ele și se gândește să le înhațe și s-o ia la goană spre lift. Apoi deschide geanta de voiaj și se face că scormonește după cardul bancar.

– Fir-ar, cred că l-am lăsat în mașină. Cât e garanția?

– Patru mii de pesos, îi răspunde recepționerul zâmbindu-i profesional. Suma este pe deplin returnabilă, firește.

– Firește, face Lydia. Își saltă pe-un genunchi geanta de călătorie, deschide unul dintre plicuri și scoate cei 4 000 de pesos fără să extragă plicul din geantă. E bine în numerar?

– Ăă...

Recepționerul pare ușor alarmat și-și aruncă ochii spre șeful de tură, care e

ocupat cu alt client.

– Numerarul e-n regulă, îi spune șeful de tură fără să ridice ochii de la ce face.

Recepționerul înclină bărbia spre Lydia, care-i îndeasă cele patru bancnote roz în palmă. Omul le pune într-un plic și-l închide.

– Și numele, vă rog? o întreabă, cu pixul negru suspendat peste plic.

Lydia ezită o clipă.

– Fermina Daza, spune, primul nume care-i trece prin minte.

Recepționerul îi înmânează cheia camerei.

– Să aveți o ședere plăcută, doamnă Daza.

Drumul cu liftul până la etajul zece i se pare lui Luca cel mai lung minut și jumătate din viața lui. Îl dor picioarele, îl doare spatele, îl doare gâtul și încă n-a plâns. O familie li se alătură la etajul patru, își dă seama apoi că ascensorul e în urcare și se dă iarăși jos. Părinții râd, ținându-se de mână, copiii se hârjonesc. Băiatul se uită la Luca și scoate limba tocmai când ușile liftului se închid. Luca știe din instinct și din indiciile subtile ale lui mami că trebuie să se poarte ca și cum totul ar fi normal, iar până acum s-a descurcat cu sarcina asta colosală. Dar în lift mai e o femeie în vârstă, elegantă, care admiră basculeții aurii ai bunicii. Luca bate iute din pleoape.

– Ce pantofi frumoși... și deosebiți, zice femeia atingând ușor brațul Lydiei. De unde i-ați cumpărat?

Lydia își pironește spre picioare privirea în loc să se întoarcă, să intre în vorbă cu femeia.

– A, nu mai știu, murmură ea. Sunt tare vechi.

Apoi împunge cu putere, de mai multe ori, butonul cu cifra zece, lucru care nu

grăbește liftul, dar are efectul scontat, de a reduce la tăcere alte încercări de conversație. După ce femeia se dă jos la șase, mami apasă pe numerele paisprezece, optsprezece și nouăsprezece. Ies din lift la etajul zece și coboară pe scări trei etaje, până la șapte.

Ceva surprinzător se petrece cu Luca după ce mami deschide într-un sfârșit, cu cardul-cheie, ușa camerei lor, după ce se uită în lungul și-n latul coridorului mochetat și-l îndeamnă cu un gest rapid să intre, după ce încuie și blochează ușa trăgând un scaun de birou peste pardoseala de gresie și-i potrivește spătarul sub clanță. Lucrul surprinzător care i se întâmplă este: nimic. Potopul de mâhnire cu care s-a tot luptat nu sparge zăgazul. Nici nu dispare. Rămâne acolo, ca o răsuflare încătușată în piept, stăruindu-i la periferia minții. I se pare că, dacă ar întoarce capul, dacă ar atinge fie și cu un deget coșmarul globular, ar dezlănțui un torent atât de colosal, că ar fi cuprins și dus de el pe vecie. Luca are grijă să nu se miște prea mult. Apoi își azvârle din picioare încălțămintea și se cațără pe marginea singurului pat. Au pus un prosop acolo, pliat ca să semene cu o lebădă. Luca o apucă de gâtul lung și dă cu ea de pământ. Strânge telecomanda în palmă ca și cum ar fi dătătoare de viață și pornește televizorul.

Mami pune pe măsuță cumpărăturile de la Walmart și geanta bunicii, apoi le varsă conținutul pe tăblie. Începe să rupă etichete, să organizeze obiectele în teancuri, apoi, fără veste, se lasă greu pe un scaun și rămâne inertă vreme de cel puțin zece minute. Luca nu se uită la ea. Are ochii lipiți de canalul Nickelodeon. Dă tare *Henry Danger*. Când, după ceva timp, începe iar să se miște, mami se apropie și-l pupă cu putere pe frunte. Traversează camera și trage de ușa glisantă care dă spre

balcon. Se îndoiește că pe lume există destul aer curat ca să-i limpezească mintea, dar trebuie să încerce. Lasă ușa deschisă și pășește afară.

Groaza are și ceva bun, înțelege acum Lydia, e mai imediată decât suferința. Știe că va trebui curând să plătească obol celor întâmplate, dar deocamdată posibilitatea că ceva s-ar mai putea întâmpla îi anesteziază chinul cel mai profund. Se apleacă peste marginea balconului și cercetează strada de dedesubt. Își spune că nu-i nimeni acolo. Își spune că sunt la loc sigur.

Jos, în hol, recepționerul cere o mică pauză și se îndreaptă spre toaleta angajaților. În a doua cabină, scoate din buzunarul interior al sacoului un telefon cu -cu -car- preplătită și trimite următorul mesaj: „Doi oaspeți speciali tocmai s-au cazat la hotelul Duquesa Imperial".

4

La prima lor întâlnire, Javier Crespo Fuentes apăruse singur în prăvălia Lydiei, într-o dimineață de marți, tocmai când punea tăblița afară, pe trotuar. Alesese în acea săptămână zece cărți din locuri depărtate pe care să le promoveze, scriind cu creta: CĂRȚI. MAI IEFTINE DECÂT BILETELE DE AVION. Și ținea ușa deschisă cu un picior, încercând să care afară tăblița, când s-a ivit el, grăbindu-se s-o ajute. Clopoțelul de deasupra a slobozit un clinchet decis.

– Mulțumesc, a spus Lydia.

El a răspuns cu o înclinare a capului.

– Dar mult mai periculoase.

Ea, încruntându-se, a desfăcut piciorul panoului.

– Poftim?

– Panoul, a zis el arătând cu mâna, făcând-o să se dea un pas înapoi și să se uite la ce scrisese. Cărțile *sunt* mai ieftine decât călătoritul, dar și mai periculoase.

Lydia a zâmbit.

– Păi, aș zice că depinde unde călătorești.

Au intrat și ea l-a lăsat să se uite prin rafturi, însă apoi, când s-a apropiat de tejghea și a pus lângă casa de marcat cărțile pe care voia să le cumpere, a tresărit dând cu ochii de selecția lui.

Lydia avea de aproape zece ani librăria, pe care și-o garnisise atât cu cărți pe care le iubea, cât și cu volume după care nu se dădea în vânt, însă de care era sigură că se vor vinde bine. Mai avea și un inventar util incluzând agende, pixuri, calendare,

jucării, jocuri, ochelari de citit, magneți și brelocuri de chei, și acel gen de mărfuri, împreună cu succesele literare ale momentului, îi făceau prăvălia profitabilă. Așa că-și putuse satisface plăcerea secretă de a găzdui, pitite printre produse mult mai populare, comorile ei secrete și preaiubite, nestemate care-i descătușaseră mintea și-i schimbaseră viața, cărți care uneori nici nu fuseseră traduse în spaniolă, însă tot le păstrase la raft, și nu fiindcă s-ar fi așteptat vreodată să le vândă, ci pur și simplu fiindcă o bucura să le știe acolo. Erau poate o duzină de asemenea cărți puse pe rafturi mereu schimbătoare, puncte fixe în vârtejul perpetuei evoluții a vecinelor. Când și când, atunci când o emoționa vreo carte, când un volum îi deschidea în minte o fereastră până atunci neștiută și-i altera pe vecie perspectiva asupra lumii, o adăuga pe această listă secretă. Ba chiar, la intervale lungi de timp, încerca să recomande una dintre aceste cărți vreunui mușteriu. O făcea doar când clientul era o persoană pe care o cunoștea și o plăcea, cineva socotit în stare să aprecieze valoarea comorii oferite; mai mereu, era dezamăgită. În zece ani de când făcea asta, doar de două ori i se întâmplase bucuria ca un cumpărător să se apropie de tejghea cu una dintre cărțile acelea în mână fără să i-o fi recomandat ea. De două ori în zece ani se iscase în magazin o scânteiere minunată, iar clopoțelul de deasupra ușii se făcuse ca vâscul – vestitor al ivirii unui moment magic.

Așa că atunci când Javier s-a apropiat de Lydia, care stătea la casă și răsfoia cataloage, când Lydia a luat de pe tejghea cărțile alese de el ca să bată bonul, a fost uluită să descopere nu una, ci două dintre comorile ei secrete: *Heart, You Bully, You Punk* de Leah Hager Cohen și *The Whereabouts of Eneas McNulty* de Sebastian Barry.

– Dumnezeule, a șoptit Lydia.

– S-a întâmplat ceva?

A ridicat ochii spre el, dându-și seama că nici măcar nu-l privise încă, cu toată pălăvrăgeala lor voioasă. Era cam spilcuit pentru o dimineață de marți, cu pantaloni bleumarin și o *guayabera* albă, mai potrivită pentru slujba de duminică decât pentru o zi de lucru oarecare, și păr negru, des, cu cărare adâncă într-o parte, o tunsoare din alte vremuri. Ramele groase și negre de plastic ale ochelarilor lui erau tot de epocă, atât de retro, că aproape redeveneau șic. Ochii păreau imenși pe după lentilele groase, iar mustața, sub privirea ei, părea să-i tremure ușor.

– Cărțile astea, a zis Lydia, sunt două dintre preferatele mele.

O explicație insuficientă, dar atâta izbutise.

– Și dintre ale mele, a zis bărbatul din fața ei, strunindu-și întru câtva mustața cu un zâmbet ezitant.

– Le-ați citit deja? a întrebat Lydia, ținând cu amândouă mâinile *Heart, You Bully, You Punk*.

– Păi... doar pe asta, a zis el arătând spre cartea din mâinile ei.

Ea s-a uitat la copertă.

– Citiți în engleză? l-a întrebat în această limbă.

– Încerc, da. Engleza mea nu-i fluentă, dar nici proastă. Și povestea asta e așa de delicată. Sunt sigur că mi-au scăpat lucruri prima oară. Am vrut să mai fac o încercare.

– Da. Lydia i-a zâmbit. Își dădea seama că era o nebunie, dar a ignorat sentimentul și s-a aruncat nesăbuită cu capul înainte. Când o terminați, ați putea să

treceți iarăși pe-aici, s-o discutăm.

– Aha, a făcut el încuviințând din cap îndatoritor. Țineți un club de lectură?

Gura ei s-a întredeschis.

– Nu. Apoi, râzând: Sunt doar eul

– Cu atât mai bine.

A zâmbit, și Lydia s-a încruntat, dornică să conserve sanctitatea acelui moment. Flirta oare cu ea? Ori de câte ori comportamentul unui bărbat se arăta greu de descifrat, răspunsul era îndeobște afirmativ. A pus cartea pe tejghea și a acoperit-o cu palma.

El a citit în gestul ei precauția și a pornit să se corecteze.

– Am vrut să spun că de obicei experiența cititului poate fi afectată de prea multe păreri. Uitându-se la volumul de sub palma ei, a adăugat: O carte remarcabilă. Remarcabilă.

Ea și-a îngăduit un zâmbet în timp ce lua scanerul din locașul său și-l îndrepta spre carte.

Când bărbatul a revenit în următoarea zi de luni, s-a dus glonț la tejghea, cu toate că Lydia era ocupată cu alt client. A așteptat deoparte, cu mâinile încleștate în față, și după ce-a plecat mușteriul și-au zâmbit larg unul altuia.

– Așadar? a zis ea.

– A doua oară a fost și mai și.

– Dal a exclamat Lydia bătând din palme.

Una dintre protagonistele cărții avea o afecțiune în urma căreia nu se putea abține să nu sară de pe chestii înalte. Nu voia să moară, dar se rănea mereu din cauza

acestui impuls primejdios.

– Am aceeași boală, i-a mărturisit pe nepusă masă Javier.

– Ce? Nul

Afecțiunea respectivă era pură ficțiune.

Și totuși... suferea de ea și Lydia. Ori de câte ori se apropia prea mult de grilajul balconului, acasă, trebuia să-și încleștеze degetele pe bară. Trebuia să-și înfigă zdravăn călcâiele în podea. Se temea că într-o zi avea să sară, fără să se gândească, sub imperiul unui impuls absurd. Avea să se facă zob pe pavaj, dedesubt, iar traficul din Acapulco urma să zbiere și să urle, șerpuind în jurul ei fără sens. Ambulanța ar fi venit prea târziu. Luca ar fi rămas orfan și totul ar fi fost interpretat, greșit, drept o sinucidere. Lydia își derulase în cap scenariul de o mie de ori, încercând să facă din asta un antidot. „Nu trebuie să sar."

– Credeam că-s singurul din lume, a mărturisit Javier. Am crezut că-i o plăsmuire nebunească a minții mele. Și după aceea am găsit-o acolo, în carte.

Lydia nu și-a dat seama că rămăsese cu gura căscată decât atunci când a închis-o.

– Dar credeam că *eu* sunt singura din lume!

Javier s-a îndreptat de șale, depărtându-se de tejghea.

– Și dumneata?

Lydia a încuviințat din cap.

– O, Dumnezeule, a replicat el în engleză, apoi a izbucnit în râs. Ar trebui să pornim un grup de sprijin.

Apoi a zăbovit acolo, vorbind cu ea atâta, încât până la urmă i-a oferit o ceașcă

de cafea, pe care el a acceptat-o. A tras un scaun către cealaltă parte a tejghelei, ca să și-o poată bea confortabil. Sorbea atent, ca să nu-și mânjească mustața cu spumă. Au vorbit despre literatură, poezie, economie, politică și muzica pe care o adorau amândoi, iar el a mai stat aproape două ore, făcând-o să-l întrebe dacă nu cumva era așteptat altundeva, însă el i-a alungat grija cu o fluturare a mâinii.

– Nu e nimic mai important decât asta.

Era întocmai cum sperase Lydia că avea să-i fie, într-o bună zi, viața ca patroană a librăriei. Să poată petrece, în ciuda tuturor frecușurilor presupuse de administrarea unei firme, momente plăcute cu clienți la fel de plini de viață și de stimulanți ca și cărțile dimprejur.

– De-aș avea încă trei clienți ca dumneata, aș fi aranjată pe viață, a zis sorbind ultimul strop de cafea.

El și-a dus o mână la piept și a făcut o ușoară plecăciune.

– Voi încerca să fiu de ajuns. Apoi, cu voce domoală, firească: Dacă te-aș fi cunoscut în altă viață, te-aș fi cerut de nevastă.

Lydia s-a smucit de pe scaun scuturând din cap.

– Îmi pare rău, a rostit Javier. N-am vrut să te fac să te simți prost.

Ea a strâns cestile în tăcere. Trădarea nu sălășluia în receptarea mărturisirii lui. Trădarea se afla în răspunsul ei nerostit: într-o altă viață poate că ar fi acceptat.

– Ar trebui să mă întorc la treabă, i-a zis în schimb. Am de făcut o comandă în după-amiaza asta. Și am de trimis niște colete.

În acea zi a luat cu el șapte cărți noi, din care trei îi fuseseră recomandate de Lydia.

În următoarea dimineață de vineri o aversă de vară a scăldat strada, și doi tipi lați în spete, cu mutre care puneau pe gânduri, s-au înghesuit sub copertina întinsă deasupra ușii librăriei. Peste câteva clipe a apărut Javier, făcând-o pe Lydia să simtă o bucurie intensă. Noi cărți de discutatl A încercat să se poarte firesc, dar răsuflarea i se sugruma în piept când se uita la bărbații ăia proțăpiți în ușă.

– Te neliniștesc, a observat Javier.

– Pur și simplu nu știu ce vor, a zis Lydia mișcându-se din poziția ei obișnuită și ieșind de după casa de marcat.

Asemenea tuturor proprietarilor de magazine de pe stradă, plătise deja *mordida* lunară impusă de cartel. Mai mult nu-și permitea să dea.

– Le zic să plece, a spus Javier.

Lydia a protestat, l-a apucat de braț, a ridicat glasul pe măsură ce vocea lui Javier cobora, devenind o șoaptă alinătoare. Când a încercat să-i taie calea, a ocolit-o.

– O să-ți facă rău, a șoptit cu câtă severitate putea pune în voce fără să sune înfricoșată.

El i-a zâmbit într-un fel care i-a clătinat mustața și a liniștit-o.

– Ba nu.

Lydia s-a pitit după tejghea, lăsând capul în jos când Javier a deschis ușa și a pășit afară. L-a urmărit, uluită, cum îi interpela pe cei doi interlopi mătăhăloși de sub copertina ei. Amândoi au gesticulat, arătând către ploaie, însă Javier a întins un deget și a făcut cu dosul palmei un gest de concediere, silindu-i pe bărbați să se mute în bătaia aversei.

Lydia întârzia să priceapă. Cu toate că vizitele lui continuau și se tot lungeau, cu

toate că discuțiile lor începeau să atingă și subiecte mai personale, cu toate că-i mai văzuse în două rânduri pe cei doi indivizi, Lydia uitase deliberat puterea pe care o arătase Javier în acea dimineață noroasă. Când vorbise în cele din urmă despre soția sa, ridicând-o în slăvi și numind-o *la reina de mi corazón*, „regina inimii mele", Lydia simțise că sistemul defensiv i se relaxase. Fortificațiile se surpaseră și mai mult când el dezvăluise existența unei tinere amante, pe care o numea *la reina de mis pantalones*, „regina pantalonilor mei".

– Dezgustător, a replicat ea, însă s-a surprins înăbușindu-și un hohot de râs.

Nu era tocmai neobișnuit ca un bărbat să aibă o relație extraconjugală, dar să vorbească atât de deschis despre asta cu altă femeie era altceva. Confesiunea servise atât ca s-o lecuiască pe Lydia de stropul de atașament măgulit pe care-l nutrea, cât și, fiindcă Javier dezvăluia tot mai mult din sinele său secret, ca să întoarcă cheia în încuietoarea intimă a prieteniei. Deveneau confidenți, schimbând glume, observații și dezamăgiri. Ba chiar li se întâmpla să menționeze chestiile iritante pe care le făceau partenerii de viață.

– Dacă ai fi măritată cu mine, nu m-aș purta niciodată așa, a zis Javier când ea s-a plâns că Sebastián își lăsa șosetele murdare pe blatul din bucătărie.

– Sigur că nu, a râs ea. Ai fi un soț ideal.

– Aș spăla fiece șosetică din casă.

– Cum să nu.

– Aș arde toate șosetele și-aș cumpăra altele noi săptămânal.

– Mda.

– Aș renunța cu totul la șosete, dacă asta te-ar face fericită.

Lydia a râs, neputând să se abțină. Învățase să dea ochii peste cap la asemenea proclamații fiindcă, în climatul prieteniei lor, episoadele de flirt erau doar nori pasageri. Între ei se iscau furtuni mult mai importante. Descoperiseră, de pildă, că tații lor muriseră amândoi de cancer, de tineri, fapt care-i unea. Avuseseră amândoi tați buni și-i pierduseră.

– E ca și cum ai fi membru al celui mai de rahat club din lume, a comentat Javier.

Pentru Lydia trecuseră aproape cincisprezece ani și, cu toate că tristețea se ivea acum la intervale neregulate, simțea, când o mai apuca, aceeași acută durere a pierderii ca în ziua în care tatăl ei murise.

– Știu, zicea Javier, deși ea nu rostea cu voce tare nimic din toate acestea.

Așa că-i îndura avalanșa de complimente, iar el, în schimb, accepta, poate chiar cu încântare, că avansurile îi erau respinse. Ajunsese să le socotească parte a farmecului ei.

– Dar, Lydia, i-a spus reverențios la un moment dat, cu amândouă mâinile ridicate în dreptul inimii, dacă nu pun la socoteală celelalte iubiri ale mele, ești cu adevărat *la reina de mi alma*.

„Regina sufletului meu".

– Și ce-ar zice despre asta biata ta nevastă? a contracarat ea.

– Magnifica mea soție nu vrea decât să fiu fericit.

– E o sfântă!

Vorbea adesea de singurul său copil, o fiică de șaisprezece ani care învăța la o școală cu internat din Barcelona. Totul la el se schimba în acele momente – vocea, chipul, gesturile. Iubirea pe care i-o purta era atât de profundă, încât gestiona chiar

și discuția despre ea cu grijă infinită. Numele fetei lui era ca un bibelou de porțelan pe care se temea să nu-l spargă.

– Glumesc eu despre multele mele iubiri, dar nu există, de fapt, decât una, i-a spus zâmbind Lydiei. Marta. *Es mi cielo, mi luna, y todas mis estrellas.*

– Sunt și eu mamă, a zâmbit Lydia. Cunosc soiul ăsta de iubire.

S-a așezat în fața ei, pe scăunașul pe care ajunsese să-l socotească al său.

– Dragostea asta e atât de mare, încât uneori mi-e teamă de ea. Nu pot niciodată spera s-o merit și mă tem să nu dispară, să nu mă mistuie. Și, în același timp, e singurul lucru bun pe care l-am făcut vreodată în viață.

– Hai, Javier, nu poate fi adevărat, a zis Lydia.

Subiectul îl posomora. A clătinat din cap și, pe sub ochelari, s-a frecat apăsat la ochi.

– Nu, doar că viața mea n-a apucat-o pe făgașul pe care-l voiam. Știi și tu cum e.

Însă ea nu știa. După săptămâni în care învățaseră unul despre altul, limba lor comună îi trăda aici. Cu excepția faptului că născuse doar un copil, viața Lydiei căpătase cursul pe care și-l dorise dintotdeauna. Nu mai râvnea la o fiică pe care n-o putea avea; acceptase absența asta fiindcă se străduise s-o accepte. Era mulțumită cu alegerile ei de viață, mai mult decât mulțumită. Lydia era fericită. Dar, în timp ce Javier se uita la ea prin lentilele lui bulbucate, vedea bine pe chipul său cât tânjea să fie înțeles. A strâns deci din buze și l-a îndemnat:

– Povestește-mi.

Javier și-a scos ochelarii și a strâns brațele ramei, apoi i-a băgat în buzunarul de la piept clipind iute din ochii mici și sensibili în lipsa scutului protector.

– Am crezut c-o să ajung poet! a chicotit. E ridicol, nu? Acum, în zilele noastre? Când Lydia și-a lăsat palma peste mâna lui a adăugat: Am crezut c-o să devin cărturar. C-o să duc o viață liniștită. M-aș descurca binișor cu sărăcia, cred.

Ea a strâmbat din colțul gurii, atingându-i ceasul elegant de la încheietură.

– Mă cam îndoiesc.

Javier a ridicat din umeri.

– Îmi cam plac pantofii, presupun.

– Și fripturile, i-a reamintit ea, făcându-l să râdă.

– Da, fripturile. Dar cui nu-i plac?

– Numai meteahna asta a cititului, singură, i-ar băga pe mulți în faliment.

– *Dios mío*, ce dreptate ai, Lydia. Aș fi un sărăntoc groaznic.

– Jalnic, s-a arătat ea de acord, apoi, după o clipă: Nu-i niciodată prea târziu, Javier. Te macină cu adevărat nefericirea? Ești încă tânăr.

– Am cincizeci și unu de ani!

Chiar mai tânăr decât crezuse.

– Fraged ca un copilaș, ce mai. Și, oricum, de ce trebuie să fii așa de nefericit în privința asta?

Javier și-a pironit privirea în tejghea. Lydia a observat surprinsă că pe chip i se citea o suferință adevărată.

S-a aplecat spre el, vorbind cu voce scăzută.

– Atunci... ai putea să alegi o altă cale, Javier. Poți. Ești o persoană cu multe calități, un om foarte capabil. Ce te oprește?

– Ah, a făcut el clătinând din cap. Și-a așezat la loc ochelarii, iar fața lui și-a

recăpătat expresia obișnuită. Acum nu mai e decât un vis romantic. S-a terminat. Mi-am făcut de mult alegerile, și aici m-au adus.

Lydia i-a cuprins mâna într-a ei.

– Nu-i chiar așa de rău, nu?

Ceva ce-i spunea uneori lui Luca, încercând să-l păstorească spre optimism.

Javier a clipit leneș, lăsându-și capul pe-o parte. Un gest ambiguu.

– O să trebuiască să mă descurc.

Lydia s-a îndreptat de spate, după tejghea, și a luat o gură de cafea călâie.

– Alegerile tale au susținut-o pe Marta.

Ochii lui au lucit.

– Da, pe Marta. Și pe tine.

*

La următoarea vizită a adus o cutie cu *conchas* și s-a așezat la locul lui obișnuit. Erau câțiva clienți în magazin, așa că a deschis cutia și a pus două gustări dulci pe șervețele în vreme ce Lydia patrula printre rafturile cu cărți, ajutându-și muștériii să aleagă. Când aceștia s-au apropiat de tejghea ca să plătească, Javier i-a întâmpinat ca și cum ar fi lucrat acolo. Le-a oferit *conchas*. În cele din urmă au rămas doar ei, și Javier a scos din buzunarul interior al sacoului o agendă mică îmbrăcată în moleschin pe care a așezat-o pe tejghea.

– Ce-i asta? a vrut să știe Lydia.

Javier, emoționat, a înghițit în sec.

– Poeziile mele. Cum ochii Lydiei se făcuseră mari de încântare, s-a grăbit să continue: Nu le-am mai arătat nimănui în afara Martei. Studiază poezia la școală. Și

franceză și matematică. E mult mai talentată decât bătrânul ei *papá*.

– Of, Javier.

El a atins stingher colțul agendei.

– Toată viața am scris poeme. De copil. M-am gândit că ai vrea să auzi cum sună unul.

Lydia și-a tras scaunul mai aproape de tejghea și s-a aplecat spre el, cu bărbia sprijinită în mâini. Între ei, bucățile unsuroase de turtă dulce pătau șervețelul. Javier a deschis carnetul, cu paginile înmuiate de atâta întrebuințare. A răsfoit grijuliu până ce a ajuns la pagina pe care o avea în minte, și-a dres vocea și a început.

Ah, poemul era groaznic. Textul era totodată grav și frivol, într-o asemenea măsură încât o făcea pe Lydia să-l adore încă și mai mult din pricina vulnerabilității pe care o expunea împărtășindu-i-l. Când a terminat de citit și a ridicat privirea spre ea ca să-i vadă reacția, chipul îi era încordat de îngrijorare. Însă ochii ei luceau liniștitor. Cuvintele cu care i-a răspuns erau sincere.

– Ce frumos! Foarte frumos.

Prietenia asta care se cocea cu Javier se dovedea surprinzătoare în rapiditatea și intensitatea evoluției. Flirtul încetase aproape cu totul și, în locul lui, descoperea o intimitate de care arareori avusese parte în afara familiei. În ce-o privea, nu se simțea deloc înamorată, dar legătura lor era înviorătoare.

Javier îi amintea, în mijlocul anilor ei maternali, că viața era o surpriză delicioasă, că exista mereu posibilitatea să se ivească ceva sau altcineva, până atunci neștiut.

De ziua ei, dată pe care Lydia nu ținea minte să i-o fi dezvăluit, Javier a apărut cu un pachețel argintiu de mărimea unei cărți. Pe fundă scria JACQUES GENIN.

– E cel mai de seamă ciocolatier din Paris, i-a explicat.

Lydia s-a codit, însă nu cu convingere. (Tare-i plăcea ciocolata.) Și accidental a ajuns să mănânce până la ultima minusculele capodopere, înainte ca Sebastián și Luca să ajungă la magazin în acea seară și s-o scoată la o cină festivă.

Din cauza unei erupții de violență între clanurile rivale din Acapulco, Lydia și familia ei, ca de fapt mai toate familiile din oraș, nu mai frecventaseră o vreme localurile lor preferate din vecinătate. Contestatarii ordinii stabilite erau membrii unui nou cartel care-și spuneau Los Jardineros, nume care, inițial, nu izbutise să bage în populație nivelul potrivit de groază. Însă problema fusese temporară. La scurt timp de la înființarea grupului, știau cu toții în oraș că Los Jardineros foloseau arme de foc doar când n-aveau timp să-și dea frâu liber creativității. Uneltele lor preferate erau mai intime: cazma, topor, seceră, cârlig, macetă. Instrumentele simple pentru retezat și săpat. Cu ele, Los Jardineros tăiau și spânzurau; cu aceste scule își ciopârțeau și îngropau rivalii. Câțiva dintre supraviețuitorii detronați reușiseră să intre în rândurile cuceritorilor, majoritatea însă o șterseseră din oraș. Rezultatul era o diminuare a vărsării de sânge, fiindcă proaspeții învingători aruncaseră un văl de calm încordat pe umerii orașului Acapulco. Urmaseră aproape patru luni de liniște relativă, timp în care, ezitanți, cetățenii reveniseră treptat pe străzi, în restaurante și magazine. Erau dornici să repare pagubele făcute economiei locale. Erau gata de un cocktail. Așa încât în districtul cel mai sigur, unde banii care curgeau de pe urma turiștilor încurajaseră întotdeauna o oarecare moderație, într-un restaurant ales mai degrabă pentru condițiile de siguranță decât pentru meniu, înconjurată de fețele vesele ale familiei, Lydia a suflat în lumânarea celui

de-al treizeci și doilea tort aniversar.

Mai târziu, în aceeași noapte, după ce Luca s-a dus la culcare și Sebastián a deschis o sticlă de vin pe canapea, conversația lor s-a îndreptat inevitabil asupra calității vieții în Acapulco. Lydia se așezase la tejgheaua care separa bucătăria și stătea adusă de spinare, cu un pahar de vin la îndemână lângă cot.

– A fost drăguț că am putut ieși la cină în seara asta, a spus ea.

– A părut aproape normal, așa-i?

Sebastián era în camera de zi, cu picioarele urcate pe masa de cafea, o gleznă peste cealaltă.

– Erau mulți oameni pe-afară.

Nu-l mai luaseră pe Luca să mănânce în oraș de vara trecută.

– Pasul următor e să aducem turiștii înapoi, a zis Sebastián.

Lydia a tras în piept o gură bună de aer. Turismul fusese întotdeauna sângele din venele orașului Acapulco. Nu știa cât avea să mai poată mențină librăria pe linia de plutire dacă nu se întorceau. Era tentant să spere că noua pace semnala o schimbare în profunzime.

– Crezi că lucrurile o să se îmbunătățească de-acum?

Întreba fiindcă Sebastián deținea informații exhaustive despre carteluri, ceea ce o impresiona și totodată o râcâia. Soțul ei știa lucruri. Ceilalți, în majoritate, erau ca Lydia; nu voiau să știe. Încercau să se izoleze de urâțenia narcoviolenței fiindcă nu-i puteau face față. Sebastián, însă, o consuma cu voracitate. O presă liberă este ultima linie de apărare, zicea, ultima barieră între oamenii din Mexic și anihilarea completă. Era vocația lui și, pe când erau mai tineri, îi admirase idealismul. Își

imaginase că orice copil de-al lui avea să-i iasă onorabil din pântece, cu o moralitate impecabilă, pe deplin formată. Nici măcar n-ar fi trebuit să-i învețe pe copiii lor ce-i bine și ce-i rău. Însă acum cartelurile ajunseseră să omoare câte un jurnalist mexican la câteva săptămâni, iar Lydia simțea că ia distanță de integritatea soțului ei. Prea i se părea egoistă, plină de sine. Îl voia pe Sebastián viu mai mult decât îi voia principiile bine înrădăcinate. Își dorea să-și dea odată demisia, să se apuce de făcut ceva mai simplu, mai puțin primejdios. Încerca să-i fie alături, însă uneori o scotea din minți faptul că alegea să ducă o asemenea viață. Când furia asta se încingea și ieșea la iveală, cei doi soți îi dădeau târcoale, învârtindu-se ca în jurul unei mobile prea mari pentru odaia în care se afla.

– Deja e mai bine, a zis el gânditor de după paharul cu vin.

– E mai liniște, asta văd, a replicat Lydia. Dar chiar e mai *bine*?

– Depinde de criteriile tale, cred, a zis el ridicând privirea. Dacă îți place să ieși în oraș la cină, atunci da, e mai bine.

Lydia s-a încruntat. Chiar îi plăcea să ia masa în oraș. Era oare atât de superficială?

– Noul *jefe* e deștept, a continuat Sebastián. Știe că stabilitatea e cheia și vrea pace. Așa că vom vedea, poate o să fie mai bine cu Los Jardineros decât înainte.

– Cum, mai bine? Crezi c-o să poată repara economia? C-o să aducă turiștii înapoi?

– Nu știu, nu-i exclus, a zis el ridicând din umeri. Dacă chiar reușește să pună capac violențelor o perioadă mai lungă. Până acum, e bine că s-a limitat la alți *narcos*. Nu s-au pus pe omorât nevinovați doar ca să se distreze.

– Și puștiul ăla găsit pe plajă săptămâna trecută?

– Pagube colaterale.

Lydia, cuprinsă de un fior, a luat o înghițitură de vin. Soțul ei nu era, de obicei, lipsit de sensibilitate. Nu suporta să-l audă vorbind așa. Sebastián i-a văzut tresărirea și s-a ridicat, întinzând brațele peste tăblie. I-a luat mâinile într-ale lui.

– Știu că-i groaznic, dar cu puștiul de pe plajă a fost un accident. A fost prins în schimbul de focuri, asta vreau să spun. Nu pe el îl vânau. A tras-o ușurel de mână. Vii să stai cu mine?

Lydia a dat ocol blatului și i s-a alăturat pe canapea.

– Știu că nu-ți place să vezi lucrurile în perspectiva asta, dar tipii ăștia, până la urmă, sunt niște afaceriști, iar șeful actual e mai deștept decât mulți, i-a spus el cuprinzând- cu brațul. Nu e genul de traficant tipic. Într-o altă viață ar fi putut ajunge Bill Gates sau ceva de nivelul ăsta. Un antreprenor.

– Super, a zis ea lăsându-și capul pe pieptul lui Sebastián. Ar trebui să candideze la primărie.

– Cred că-i mai degrabă genul „cameră de comerț", a râs el, însă Lydiei nu-i venea a râde.

Au rămas o clipă tăcuți, apoi Sebastián a zis:

– La Lechuza.

– Ce?

– Așa i se spune. *Huhurezul.*

Acum a umflat-o și pe ea râsul.

– Vorbești serios? i-a zis îndreptându-și poziția ca să-l privească în față, să-și dea

seama dacă o păcălea ori nu. Uneori îi debita aberații ca să-i testeze credulitatea. Chipul lui, de data asta, părea inocent. Huhurezul? Ce nume aiureal a chicotit ea. Huhurezii nu te bagă-n sperieți.

– Cum adică? Sunt înfiorători, a replicat Sebastián.

– A, nu, a zis ea scuturând din cap.

– Huhuu, a făcut el.

– Pentru Dumnezeu, oprește-te.

Și-a trecut degetele prin părul ei, făcând-o să se simtă mulțumită așa, lipită de pieptul lui. Îi simțea în răsuflare izul de vin roșu, dulce.

– Te iubesc, Sebastián.

– Huhuu, a făcut el iarăși.

Și au râs. S-au sărutat. Și-au abandonat pe masă paharele cu vin.

Abia mult mai târziu, în acea noapte, după ce Lydia se săltase în capul oaselor, încercând să citească ceva în bătaia veiozei care lumina doar partea ei de pat, după ce Sebastián adormise de mult, cu capul lăsat pe brațul dezgolit, acoperind cu sforăitul său domol, precum un văl al familiarității, spațiul dormitorului, avea să simtă acel gând, o împunsătură în conștiință. O chestie spusă de Sebastián. „Într-o altă viață ar fi putut ajunge Bill Gates sau ceva de nivelul ăsta." A închis cartea și a pus-o pe noptieră.

„Într-o altă viață." Cuvintele îi răsunau deloc liniștitor în cap.

Așa că s-a dezbărat de așternuturi și s-a așezat pe marginea patului. Sebastián s-a foit, fără să se trezească. Tricoul ei lăbărțat abia dacă-i acoperea șalele și-și simțea tălpile reci la contactul cu gresia luminată de lună din hol. A lipăit spre

bucătărie, spre masa unde luau adeseori cina tustrei. Rucsacul lui era acolo, cu fermoarul întredeschis. I-a scos laptopul și a aprins beculețul de deasupra aragazului. Avea și niște caiete în rucsac, pe lângă câteva dosare înțesate cu fotografii și documente.

Lydia spera că se înșela, cu toate că știa dinainte, cumva, ce va găsi. Aproape la fundul teancului de fotografii din al doilea dosar: acolo, așezat la o masă pe verandă, cu alți câțiva bărbați, chipul pe care ajunsese să-l îndrăgească. Mustața lată, ochelarii ușor de recunoscut. Nu mai exista vreo îndoială în privința identității lui La Lechuza. Dincolo de vin, tort și ce mâncase la cină, simțea încă pe limbă gustul bomboanelor de ciocolată aduse de el.

5

Acasă, micul dormitor al lui Luca are o lampă de veghe în forma arcei lui Noe. Nu strălucește cine știe ce, dar luminează destul ca, atunci când are un coșmar și azvârle de pe el așternutul ca să dea fuga la *papi*, să poată vedea pe unde-i calcă tălpile desculțe pe pardoseală. Așa că, trezindu-se în camera întunecoasă de la hotelul Duquesa Imperial, e dezorientat. Nu deslușește nici o formă în beznă. Se ridică în șezut pe patul nefamiliar, aruncându-și peste margine picioarele.

– *Papi?*

Mereu îl strigă mai întâi pe *papi*. De partea de pat a lui *papi* se apropie, pe *papi* îl bate pe umăr, *papi* e cel care-l strânge lângă el, lipit de curbura brațului, cel care nu-l pune să se întoarcă la el în cameră. Perna lui *papi* miroase un pic a lichidul chihlimbariu pe care-l bea înainte de culcare. Mami e super pentru chestiile care se fac ziua, însă *papi* e mai bun, infinit mai bun când e să tolereze să i se întrerupă somnul.

– *Papi*, cheamă pentru a doua oară Luca, iar vocea îi sună ciudat fără pereții strâmți care să-i limiteze răsunetul. Încleștându-și degetele în pătura pufoasă, mai încearcă peste câteva clipe: Mami?

Alături, cineva respiră, se oprește din respirat, își recapătă suflarea.

– Aici sunt, *mi amor*. Vino încoace.

Mami. Luca își trage picioarele la loc sub pătură și se lasă pe fortăreața de perne din spate. Atunci, deodată, revine. Amintirea celor întâmplate. Locul unde se află. Răsuflarea se curmă o clipă în trupușorul lui, și genunchii i se ridică spre bărbie.

Își acoperă capul cu brațele și, fără să vrea, țipă – sunetul îi scapă. Mami se ridică iute în genunchi și întinde mâna spre veioză, bâjbâie după întrerupător. Camera s-a luminat acum, însă Luca simte asta doar prin obloanele bine coborâte ale pleoapelor. Mami îl trage aproape de ea și-l cuprinde în brațe, așezându-și picioarele în spatele lui, așa că Luca, făcut ghemotoc, e acum în poala ei, și rămân astfel o bucată lungă de timp. Nu încearcă să-l oprească de la țipat sau plâns, ci îndură doar, lipindu-se de el cât de bine poate. E de parcă ar înfrunta un uragan. Când ce-i mai rău a trecut, după cam cincisprezece minute, pleoapele lui Luca sunt aspre ca glaspapirul și tot n-a găsit o cale ca să scape de încordarea din trup, însă cel puțin reușește iarăși să respire. Înăuntru, afară, înăuntru, afară. Fața i s-a umflat.

Când Lydia se dă jos din pat, îmbrăcată cu unul dintre tricourile pe care le-a cumpărat la Walmart, Luca se chircește, deoarece separarea lor tranzitorie îi provoacă o suferință fizică. Ea apucă o sticlă cu apă de pe masa de toaletă și se grăbește să revină.

– Sunt aici, dragule. Nu plec nicăieri.

Luca e întins pe-o parte, ghemuit. Ea suceste dopul sticlei și ia o gură, apoi i-o întinde. Părul ei negru e o încâlceală sălbatică. Copilul scutură din cap, însă Lydia insistă.

– Ridică-te în fund. Bea.

Luca își îndreaptă greoi corpul, iar ea îi duce la buze sticla, înclinând-o ca băiatul să soarbă, cum făcea când era micuț.

– Cineva mi-a spus odată că leacul pentru supărare e să rămâi hidratat. Fiindcă alte chestii nu-s decât *chingaderas*.

„Mami a înjurat iarl A doua oară de ieri." Luca strânge din buze, expulzând din gură sticla, însă ea i-o lasă în mână.

– Mai bea un pic, îl îndeamnă.

Fața îi e brăzdată de dâre de lacrimi, însă uscată, iar sub ochi are cercuri întunecate. Expresia asta nu i-a mai văzut-o Luca, și se teme să nu fie permanentă. E de parcă șapte pescari și-au înfipt cârligele în ea din toate direcțiile și s-au apucat să tragă deodată. Un cârlig pentru sprânceană, unul înfipt în buză, altul în nas, încă unul ieșind din obraz. Mami e schimonosită. Întoarce spre ea ceasul deșteptător, să-i vadă cadranul. Când se apleacă peste noptieră, greutatea verighetei lui *papi* se opintește în lănțișorul de la gâtul ei, dominând cu mărimea cele trei zale mărunte care au sălășluit dintotdeauna acolo. Mami își bagă lănțișorul la loc sub tricou.

– Patru patruzeci și opt. Am cam terminat cu somnul, așa-i?

Luca nu răspunde. Soarbe din sticla cu apă. Ea își adună în coadă de cal tumultul părului, se dă iarăși jos din pat și pornește televizorul. Găsește un desen animat în engleză.

– Ia uite, poți să exersezi, îi spune, deși el n-are nevoie de exercițiu, fiindcă engleza lui e excelentă.

Comandă în cameră pâine prăjită, ouă și fructe. Gândul la mâncare îl face pe Luca să simtă că i se strânge stomacul, așa că și-l alungă din minte. Își lasă privirea să fie atrasă de televizor, și corpul i se înmoaie. Își simte capul ca pe un bloc de ciment, nasul înfundat. Deschide gura și începe să respire ușurel, însă când mami trece în baie și dă drumul la duș, Luca se ridică din pat și străbate în picioarele goale încăperea ca să i se alăture. Mami s-a ghemuit pe vasul de toaletă, așa că se

pitește după marginea căzii până ce termină. Apoi îi ia locul. Nu fiindcă îi vine, ci fiindcă nu vrea să rămână singur în camera cealaltă. Stă acolo, cu chiloții la glezne, până ce aude ușorul scrâșnet al robinetului care marchează oprirea apei. Se ridică și trage apa exact când dă ea deoparte perdeaua.

– Ar trebui să faci și tu un duș, îi spune în timp ce iese din cabină înfășurându-se într-un prosop. S-ar putea să mai treacă niște zile până ce-o să ai iarăși ocazia.

Luca o privește în oglindă și clatină din cap, o singură dată. I-ar fi imposibil să facă duș. Să fie singur acolo, înghesuit între pereții îmbrăcați în faianță, cu împușcăturile trosnind în curtea bunicii. Scutură din cap iarăși, cutremurându-se înfiorat, cu răsuflarea întretăiată de spaimă. Sunetul care iese din el, de data asta, e ceva între un scâncet și un țipăt strident. Încearcă să fie mai zgomotos decât împușcăturile din capul lui.

– E-n regulă, e-n regulă, e-n regulă, repetă mami luându-l în brațe.

Și, cu toate că Luca știe că acele cuvinte nu sunt tocmai adevărate, se agață oricum de ele.

Așa că ea îl spală până la urmă în chiuvetă, îl săpunește cu o cârpă cum făcea când era mic. Gât, urechi, subsuori, burtică, spinare, fund, puță, picioare și tălpi. Îndepărtează murdăria, petele de sânge uscat, cojițele încăpățânate de vomă. Îl curăță și-l usucă. Îl tamponează cu un prosop alb, care se simte pufos și cald pe piele.

Deși așteaptă să li se aducă mâncarea în cameră, ciocănitul în ușă, când se aude, îi face pe amândoi să tresară. Suferința prin care-au trecut i-a făcut sperioși, iar aerul e ca o membrană subțire care amplifică fiece sunet. Luca e pus să aștepte în

baie, cu ușa încuiată, cât răspunde mami. Fredonează ceva în legea lui, de îndată ce-a rămas singur, dar nu e muzică. N-are nici o melodie. Lydia ezită între cele două uși încuiate. În spatele celei de la baie se aude, slab, zumzetul unui glas. După cealaltă, o voce masculină anunță iarăși că a venit cu micul dejun. E desculță pe mochetă, și mâinile îi tremură când trage de sub clanță scaunul de birou și întinde degetele spre clanță. Îi vine să se ridice în vârful picioarelor și să se uite pe vizor, ca să fie sigură, dar cum ar putea? Cum ar putea, când nu-și poate imagina, la celălalt capăt, decât priveliștea tunelului întunecat al unei arme de foc, apoi iarăși nimic, pe vecie? Dar dacă asta-i soarta care-o pândește, își zice, atunci nu, măcar n-o să descuie ușa ca s-o invite înăuntru. Își ține respirația cât întinde silențios brațele și-și lasă palmele de amândouă laturile vizorului. Tânărul de afară împinge un căruț cu tăvi argintii. E în uniformă. Fața îi e mâncată de acnee. Pe ecusonul cu numele scrie IKAL. Nimic din toate astea nu înseamnă ceva pentru siguranța lor. Coboară iarăși pe tălpi, pășește până la măsuța de toaletă și scoate din sertarul de sus maceta.

– Vin acum, o secundă! strigă.

Poartă un halat gros de baie pe care l-a găsit în șifonier și lasă maceta să alunece în buzunarul larg, cu degetele strânse în jurul mânerului. Își adresează, cu voce tare, un „OK", apoi deschide ușa.

Ikal, își dă seama pe dată, nu e un *sicario*. E, cu chiu cu vai, un băiat de serviciu. Lasă capul în piept, își drege vocea și pare stânjenit să se afle într-o cameră de hotel în fața unei femei în capot. Își ferește privirea când trece pe lângă ea și lasă tava, aproape scuzându-se, pe birou. Se întoarce apoi la cărucul lui din prag și-i

înmânează nota pentru semnătură. Lydia se simte suficient de încrezătoare cât să desprindă mâna, momentan, de pe macetă și să semneze hârtia. Îi mulțumește, i-o dă înapoi și chiar atunci, când ușa e pe cale să se închidă, el spune: „Stați așa, era să uit", iar mâna Lydiei se cufundă fulgerător în buzunar. Numai că băiatul nu face decât să-i întindă niște tacâmuri înfășurate în două șervețele de pânză.

– Și mai e asta, zice extrăgând de pe un raft un plic antișoc. M-au rugat de la recepție să vi-l aduc sus.

Lydia face un pas mic în spate.

– Ce-i acolo?

– Un colet. L-ați primit astă-noapte.

Lydia scutură din cap. „Nu știe nimeni că suntem aici, nu știe nimeni că suntem aici." Un refren al panicii.

El ține întins plicul, însă Lydia nu face nici un gest ca să-l ia. Se holbează la hârtia cafenie. Nu vede nimic scris pe ea, nici măcar numele ei.

– Să vi-l pun pe birou, lângă mâncare? întreabă el făcând un gest spre interior, dar codindu-se parcă să pătrundă neinvitat în cameră.

– Nu, zice Lydia. Nu-l vreau.

Știe că se poartă nebunește, dar nu-i pasă.

– Doamnă?

Scutură iarăși din cap.

– Nu-l vreau, repetă. Scapă de el și gata.

Tânărul încuviințează din cap cu o mișcare fermă, încercând să nu-și arate nedumerirea, și pune iarăși în căruț plicul. Lydia se răzgândește abia după ce

scârțâitul înfundat aproape a ajuns la ascensor; în acel moment deschide ușa și-o ia la fugă după el.

– Așteaptă!

Când revine în cameră, Luca a și ieșit din baie și s-a proțăpit lângă tava cu mâncare, unde saltă capacele de pe platouri. Lydia ține plicul la distanță de corpul ei cât îl duce în baie, unde îl depune atentă pe un prosop, pe fundul căzii. Iese și închide ușa, blocând înăuntru plicul. Se uită fix la cafeaua de pe tavă, o soarbe dintr-o înghițitură lungă și se îmbracă la repezeală, trăgându-și blugii cei noi, care-o zgârie, pe sub poalele halatului.

Luca mănâncă în picioare, doar în chiloți. E lihnit, și foamea asta o simte ca pe-o trădare. Cum să vrea mâncare corpul lui? Își îndeasă în gură o felie de pâine prăjită. Cum se poate ca untul să aibă un gust atât de bun? Mestecă bine dumicatul, îl face pastă înainte să-l înghită. Își cercetează pieziș mama, fără să miște capul din direcția televizorului. Îi vede gura căzută, cu buzele strânse într-o parte, și decide că o să aibă grijă de ea. N-o să mai fie un bebeluș. Hotărăște asta cât ai bate din palme, firesc, și știe îndată că e adevărat.

– Ar trebui să pornim spre *el norte*, zice, bănuind că ăsta e oricum planul ei și voind să-i confirme că e un plan bun, singurul, cel de a ajunge pe o planetă unde să fie amândoi de neatins.

– Da.

Mami s-a oprit lângă pat, cu blugii și halatul pe ea. Pare să fi pierdut șirul gesturilor pe care trebuia să le facă. E ca și cum ar fi, în același timp, grăbită și neînstare să se miște.

– O să mergem la Denver, îi spune după o clipă.

Are acolo un unchi. Își trage peste cap un tricou alb, simplu și pășește afară din halatul căzut grămadă la picioarele ei. Pielea îi e așa de sensibilă acum, că până și atingerea tricoului îi face ca de găină pielea brațelor. Și le freacă cu palmele și-i spune lui Luca să se grăbească și să se îmbrace după ce a sfârșit de mâncat.

Revine în baie și se uită lung la plicul cafeniu, căptușit de pe fundul căzii, nereușind să decidă dacă a făcut bine că l-a luat. Poate că nu contează. Cineva știe că e aici, așa că trebuie să plece de îndată, indiferent ce-ar fi înăuntru. Nu curiozitatea a făcut-o să alerge după băiatul de la *room service*. Nu e curioasă. Nu vrea să știe ce-i înăuntru. Știe însă că dezinteresul e un lux pe care nu și-l mai poate permite. Dacă nădăjduiește să scape împreună cu Luca din încercarea asta, atunci trebuie să fie atentă la detaliile cele mai neînsemnate. Nu trebuie să-i scape nici o frântură de informație. Ridică grijulie plicul, apucându-l de un colț, și examinează pecetea neagră. Nimic ieșit din comun. Va trebui să-l deschidă. Aici, în baie? Sau să-l ducă pe balcon, în caz că explodează?

– *Carajo*, zice cu glas tare.

– Cu mine vorbești, mami? întreabă Luca de dincolo de ușă.

– Nu, *mijo*. Îmbracă-te.

Duce plicul la ureche, dar nu aude nimic. Nu ticăie. Nu bipăie. Îl apropie de nări și adulmecă, dar nu simte nici un miros. Își strecoară cu grijă un deget sub marginea sigilată, închide ochii și o trage ușor cu degetul. În mintea ei, bubuitura fricii se aude mai tare decât fâșâitul hârtiei rupte, dar a făcut-o, plicul din mâna ei e acum deschis. Un plic banal, cafeniu. Nu curge din el nici o pulbere toxică. Nu se

înalță pedepsitor nici un nor otrăvit.

În interior, legat cu o panglică albastru pal, e un exemplar în engleză din *Dragostea în vremea holerei*. O carte pe care a discutat-o cândva cu Javier, una dintre preferatele lor comune. Între pagini e îndesat ceva. Trage de fundă, care se desface și-i cade la picioarele goale, pe podea. Își simte corpul ca pe o săgeată trasă din arc, dar care nu și-a atins încă ținta. E suspendată, arcuită, supusă legilor gravitației. Deschide la o pagină unde se află alt plic, nelipit, împins către cotor. Firește că știe, a știut de la primul sunet al haosului din curte că Javier e responsabil pentru masacrarea familiei ei. Pare pe cât de imposibil, pe atât de adevărat. Însă până în acea clipă s-a protejat de deplina conștientizare a acelui fapt. Fiindcă, odată ce-a acceptat adevărul incontestabil, trebuie să-și accepte și propria vină. L-a cunoscut pe omul ăsta. Îl *știa*. Și totuși n-a reușit să evalueze pericolul reprezentat de el; nu a reușit să-și protejeze familia. Lydia nu se poate gândi la asta deocamdată; încă nu-i pregătită. Trebuie să găsească o cale de a-și stăvili disperarea. Luca e singurul lucru care contează acum. Și e încă în primejdie.

– Îmbracă-tel strigă iarăși la el, pitigăindu-și nefamiliar vocea.

Își coboară apoi privirea spre cartea din mână. Un pasaj e subliniat acolo, cu momentul în care eroina, Fermina Daza, zdrobită în urma morții soțului, întâlnește un bărbat, Florentino Ariza, pe care l-a respins cu cincizeci de ani în urmă:

„«Fermina», spuse el, «am așteptat mai bine de jumătate de secol ocazia de a-mi rosti iarăși legământul de eternă fidelitate și dragoste fără sfârșit.»"

Lydia dă cu cartea de-a azvârlita, făcând-o să aterizeze în cadă. Plicul îi rămâne în

palmă. Se gândește să-l arunce și pe acela, să-l lase aici, dar trebuie să știe ce scrie. Simte un gol în stomac. Scoate felicitarea din învelișul gros și vede o ilustrație cu crini albi. *Mi más sentido pésame.* În interior, ochii îi cad pe scrisul de mână familiar.

Lydia,

Hay sangre en tus manos también. Lo siento por tu dolor y el mío. Ahora estamos destinados a permanecer eternamente unidos por este pesar. Jamás imaginé este capítulo para nosotros. Pero no te preocupes, mi reina del alma – tu sufrimiento será breve.

Javier

Lydia,

Ai și tu mâinile pătate cu sânge. Regret suferința ta și pe a mea. Suntem legați acum pe vecie întru durere. Nu mi-am imaginat un asemenea capitol pentru noi. Dar fii fără grijă, regina sufletului meu – suferința îți va fi scurtă.

Javier

Leapădă felicitarea, și bucata de carton nimerește în vasul toaletei, unde se înnegrește pe loc. Lydia nu e sigură la ce s-a așteptat când a deschis plicul. Nimic din ce-ar fi putut scrie el n-ar fi contat. Nici o dâră de cerneală lăsată pe-o foaie nu-i poate aduce înapoi din morți mama, soțul. Nici o scuză ori explicație nu mai poate reanima creierul lui Yénifer, nu-i mai poate alipi iarăși sufletul de trup. Fata aceea care mirosea a grepfrut și a zahăr nu mai e pe lume acum. Lydia își suprimă un suspin folosind un cuvânt englezesc care nu i-a plăcut niciodată: *Fuck!* Funcționează, așa că îl rostește iarăși și iarăși. A sperat, cine știe, că felicitarea o să-i reveleze ceva. O mai citește o dată acolo, în apă, cu cerneala începând deja să se

scurgă, și e frapată de familiaritatea scrisului. Ce i-a scăpat? Cum e cu putință să fie real? Încearcă, dar nu izbutește să găsească vreo noimă, iar efortul o face să amețească.

„Un singur lucru e sigur: Javier știe unde sunt." Nu are timp de intrat în panică sau de chibzuit. Dă de perete ușa băii și se mai stropșește o dată la Luca, îndemnându- să-și pună hainele pe el. Băiatul nu răspunde; când ridică privirea, vede că s-a îmbrăcat deja cu blugii proaspăt cumpărați și că are pe cap șapca lui taică-său, vede că stă pe scaunul de lângă birou și-și îndeasă degetele de la picioare în șosetele noi, scorțoase.

– O, *órdale*, exclamă ea. Bine.

Apoi însă puștiul întinde mâna spre tava cu mâncare, să mai ia o înghițitură înainte de a începe lupta cu cealaltă șosetă, și pe dată Lydia se repede spre el. Îi zboară din mână felia de pâine, făcând-o să derapeze pe podea.

– Mamil face Luca, șocat.

Ea nu face decât să clatine din cap.

– Nu mânca. Să nu mai mănânci altceva. Băiatul tace uluit, așa că simte nevoia să-i explice: Nu știu dacă-i sigur.

Se gândește să-l târască în baie și să-i vâre un deget pe gât, dar nu e timp. Înghesuie tot ce au în geanta de voiaj a mamei ei și-n cele două rucsacuri. Nici nu și-a pus sutienul pe ea măcar. Nu-i timp. Are părul ud; îi lasă un cerc umed pe umerii tricoului. Își trage în picioare bascheții aurii ai mamei ei, își potrivește rucsacul în spinare și pune mâna pe geantă.

– Gata?

Luca face semn din cap că da și apucă al doilea rucsac, cel pe care l-au cumpărat la Walmart.

– Super-încet, zice ea. Fără gălăgie.

Luca își pecetluiește cu un gest gura.

Lydia se oprește la ușă, își lipește urechea de lemn și ascultă, îndrăznind abia apoi s-o deschidă. Îl țintuiește pe Luca de-un perete, lângă ea, după care o crapă un pic. Culoarul e pustiu, singurul sunet e scos de un televizor dintr-o cameră de vizavi. Îl ia pe Luca de mână și-l trage afară; îndeasă în cadrul ușii un prosop, ca să nu țăcăne când se închide. Dau fuga în tăcere către scara de serviciu și, când Lydia aude clopoțelul ascensorului, la celălalt capăt de hol, îl împinge pe Luca pe casa scării. Coboară șapte etaje, cu Luca gonind înaintea ei. Picioarele Lydiei ating, pe parcurs, abia câte o treaptă din trei sau patru.

6

Ies de pe casa scării într-o parcare mică din spatele bucătăriei și în duhoarea containerului de gunoi înfierbântat. Lydia îi explică băiatului c-o să se descurce, dar că trebuie să fie amândoi calmi și rapizi. Trebuie să-și păstreze capul pe umeri. Trec iute prin gardul viu care ascunde munca în turism de ochii turiștilor și intră pe o potecă îngrijită care șerpuiește printre bazinele scânteietoare, întinzându-se apoi înspre plajă. Lydia ciulește necontenit urechea, căutând semne ale urmăritorilor, însă până acum nu e nimic în afara foșnetului aspru al oceanului ce întâmpină țărmul. Standul cu prosoape nu s-a deschis încă, dar lângă piscină e un bărbat care împinge un căruț cu prosoape curate, împăturite; îi oferă Lydiei unul, iar ea îl primește zâmbind și și-l atârnă pe după gât.

– Mulțumesc, zice luând și pentru Luca un prosop.

Ajunși pe nisip, își dau jos încălțările și încearcă să lase impresia că sunt niște plimbăreți matinali oarecare. În scurt timp ajung pe proprietatea hotelului adiacent. Se încalță la loc și traversează hotelul către recepție, în pas vioi, din spate până în față, lepădând în treacăt prosoapele pe o canapea. Trec pe lângă palmieri în ghivece, pe lângă chelneri care poartă tăvi cu suc de portocale și aromă de cafea proaspătă, iar Lydia ia două brioșe de pe o tavă lăsată nesupravegheată pe suport. Când ajung la intrarea mare a hotelului, văd că acolo așteaptă un autobuz. Urcă în el. Peste câteva minute trec pe lângă intrarea la Duquesa Imperial, unde Lydia vede trei SUV-uri negre pândind în parcare. Strânge în pumn verigheta lui Sebastián ce atârnă de lănțișorul de la gât și simte cele trei cerculețe întrepătrunse.

Nu știe cum a făcut Javier să-i găsească. Sau de ce. A vrut doar s-o facă să se scape pe ea de frică? Să-i condimenteze amărăciunea cu groază? Ori s-o avertizeze, să-i pângărească puritatea suferinței cu revoltătoarea, bizara lui compasiune? Motivele lui Javier sunt neclare; Lydia nu le poate desluși. Pasajul acela subliniat pe care l-a ales – soțul mort, vulgara proclamare a iubirii. Oare el nu-și mai amintește ce s-a întâmplat apoi? A uitat că Fermina Daza e scârbită de declarație, că-l vrea mort și-i poruncește să nu se mai întoarcă în veci? Lydia nu pricepe o iotă.

Pentru o clipă, o fulgerare doar, se gândește să-i ceară șoferului să oprească. Se închipuie apropiindu-se de SUV-uri și bătând la geamul unuia. Se gândește să se ducă la Javier, oriunde ar fi, să se vadă cu el pentru prima oară în afara spațiului librăriei. Ar putea să-l îmbrățișeze, să se lase la mila lui, să ceară o explicație. Ar putea să-l implore, pur și simplu, să termine ce-a început. Ar putea să-l ia la șuturi și la pumni, să scoată maceta din cracul pantalonilor, să-i despice fața, să-i reteze gâtul. Apoi, când îi aruncă o privire lui Luca, se evaporă totul. E într-un autobuz îmbâcsit și pe banchetă e ceva lipicios. E acolo cu Luca și îl va apăra cu orice preț. E singurul lucru care mai contează. În fața lor, un SUV negru traversează leneș intersecția.

– Ne puteți duce la autogară? îl întreabă Lydia pe șofer.

– Nu am voie să mă abat de la traseu.

– Dar nu mai aveți alți pasageri și nu-s decât câteva intersecții în plus. Cine-o să știe?

– GPS-ul, face șoferul arătând spre un ecran prins de bord. E un alt autobuz care duce la capătul de linie. Ăsta e pentru zona comercială. Dacă vreți, puteți să vă

întoarceți la hotel și să-l luați pe celălalt.

– Vă rog, insistă Lydia. Vă plătesc.

În loc de răspuns, șoferul frânează și deschide ușile. Aruncându-i o privire dușmănoasă, Lydia își adună lucrurile și-l împinge pe Luca afară din vehicul, înaintea ei. E prea devreme pentru cumpărături, și străzile din zona comercială sunt goale. Șoferul, în spate, închide ușile și o ia din loc. Bulevardul e lat și accesibil. Sunt doar opt sute de metri de aici până în autogară, dar pare o distanță imposibil de parcurs astfel, la loc deschis, ca și cum ai străbate un câmp de bătălie fără arme sau cămașă de zale. Își ascunde bine frica, însă Luca o poate simți chiar și așa, în strânsoarea rece și alunecoasă a mâinii.

Mersul până la autogară aduce cu o versiune sărită de pe fix a jocului Crossy Road, unde, în loc să se ferească de taxiuri, camioane și trenuri, Luca și mami trebuie să se pitească și să se furișeze din calea unor posibili *narcos* ascunși în SUV-uri cu geamuri fumurii. Amenințarea încă prezentă a focurilor de armă vuiește prin mintea băiatului precum un tren apărut pe neașteptate.

– N-ai grijă, îi spune lui mami. Dacă ne-ar căuta cineva, s-ar duce la autogara din centru, nu? Nu s-ar aștepta să fi ajuns noi tocmai până aici, în Diamante.

Luca nu știe de colet, însă logica lui o face pe Lydia să schițeze un zâmbet.

– Așa m-am gândit și eu. Isteț băiat, zice trăgându-i pe ochi cozorocul șepcii tatălui. Dându-și seama că merg prea repede, îl sfătuiește: Trebuie să pășim normal. Ia-o mai ușor.

– Și oamenii normali se mai grăbesc să prindă autobuzul, îi răspunde Luca, simțind că-i zvâcnesc mădularele.

– Sunt multe autobuze, îl liniștește ea.

E șase și șapte minute dimineața când mami cumpără bilete dus în direcția Ciudad de México, așa că mai au de omorât treisprezece minute până la plecarea autobuzului. Terminalul e o structură modernă, în mare parte sticlă, și, cu toate că soarele nu s-a înălțat încă, cerul a început să se lumineze, așa că Luca poate desluși în parcare contururile mașinilor. Nu-i decât un singur SUV cu luminile stinse. Însă ar putea fi cineva înăuntru, cu scaunul înclinat, adormit în post. Puștiul cercetează vehiculul cât strânge mami restul dat de doamna de la ghișeu. E duminică, prin urmare autobuzele spre Ciudad de México o să fie pline ochi cu familii care se întorc din minivacanțe. Luca și mami pot să arate ca familiile astea. Deja pe peron s-a și adunat o mână de copii agitați, care pălăvrăgesc și dau roată în jurul părinților care-și sorb cafeaua, cu ochii încă împăienjeniți de somn.

Mami îl mână pe Luca în cabina pentru persoane cu handicap din toaleta femeilor și-l pune să se așeze pe colacul de toaletă. E genul de lucru pe care nu l-ar tolera de obicei. Luca nu crede să-i fi observat cineva în autogară, e destul de sigur fiindcă le-a studiat chipurile, dar dacă ar fi să-i caute cineva acolo, dacă le-ar da de urmă, mai întâi la autogară, apoi în baia femeilor și în cele din urmă aici, în cabina pentru persoane cu dizabilități, ei bine, în cazul ăsta statul pe budă, cu spatele la perete, nu e tocmai un mod foarte eficient de supraviețuire. Își lasă mâinile pe genunchi și încearcă să nu tremure. O vede pe mami cum își dă jos rucsacul și-l proptește într-un ungher, apoi cum atârnă geanta de voiaj într-un cui de pe ușă. Trebuie să scotocească până aproape la fundul genții ca să găsească o pereche de șosete. Sunt încă prinse cu un fir de plastic, pe care mami îl rupe înainte să și le

tragă în picioare. Nu știe cum de poate așa ceva. Luca trebuie întotdeauna să taie firele astea cu foarfeca. Mami nu arată foarte puternică, dar el știe că are multă forță, fiindcă poate de fiecare dată să rupă firul ăla de plastic din prima. Scoate la iveală și-un sutien, pe care și-l ridică cu gesturi repezi pe sub tricou. Trage apoi fermoarele bascheților bunicii și se întoarce cu spatele la Luca, ca picioarele ei să fie îndreptate în direcția corectă în caz că s-ar uita cineva pe sub ușă. Sunt singuri în toaletă, însă el îi vorbește foarte încet, pentru orice eventualitate, ca să audă dacă se deschide ușa, dacă intră cineva.

– Deci... ne ducem în Colorado? Când mami încuviințează din cap, o cuprinde de după gât și, lăsându-și bărbia pe umărul ei, murmură: Un plan bun. N-o să se gândească nimeni la Colorado.

Lydia se holbează la geanta care atârnă în fața lor, încercând să-și amintească dacă a adus vreodată vorba despre Denver în discuțiile cu Javier. De ce s-o fi făcut? N-a fost niciodată acolo și nici nu și-a văzut unchiul din copilărie.

– Plus că e departe, zice Luca.

– Da, răspunde mami. Foarte departe de aici.

De fapt, Luca știe cu un oarecare grad de precizie cam cât e de la Acapulco până la Denver (mai bine de trei mii de kilometri cu mașina). Știe asta fiindcă are orientare perfectă, în felul în care unii copii-minune au auz muzical absolut. S-a născut cu simțul intrinsec al poziției proprii pe glob, ca un GPS uman trimițându-și prin univers semnalul. Când vede ceva pe o hartă i se întipărește pentru totdeauna în memorie.

– O să-mi fie dor de concursul de geografie, oftează.

A învățat luni bune. În septembrie, școala lui i-a plătit șase sute de pesos ca să susțină examenul internațional de calificare, profesorul lui fiind convins că are să se întoarcă acasă cu premiul cel mare de zece mii de dolari.

– Îmi pare rău, *mijo*, șoptește Lydia dându-i un pupic pe brat.

Luca ridică din umeri.

– Nu contează.

Până cu o zi în urmă, concursul acela de geografie li se păruse tuturor extrem de important; acum pare lucrul cel mai neînsemnat de pe lume, împreună cu tot ce se mai găsește pe lista cu lucruri de făcut pe care Lydia o ține în spatele registrului, la librărie: „Completează formularul de la biserică pentru comuniunea lui Luca. Plătește factura de apă. Du-o pe *abuela* la consultul cardiologic. Cumpără un cadou pentru *quinceañera* lui Yénifer." Ce pierdere de vreme. Lydia se simte iritată că nepoata ei n-o să mai apuce să vadă cutia muzicală pe care i-a cumpărat-o pentru aniversare. Ce scumpă a fostl Își dă seama, chiar când o străbate gândul, cât de straniu și de oribil este, însă nu se poate abține. Nu se mustră pentru că gândește astfel; își face favorul de a-și ierta logica disfuncțională.

Luca îi susură la ureche:

– Cu o populație de aproape șapte sute de mii de locuitori, supranumit Mile High City din cauza altitudinii sale, este situat imediat la est de poalele Munților Stâncoși. Recită din ce-a memorat de pe cartonașe: Este capitala statului Colorado și un sfert din populația sa își revendică origini mexicane.

Lydia îl strânge ușor de brat, întinde mâna și-și trece degetele prin părul lui negru. Acum două veri, când interesul statornic pentru hărți al lui Luca a început să

se transforme din fascinație în obsesie, l-a ținut ocupat la librărie cu ghiduri turistice și atlase. Pare de neconceput că pe-atunci, cu atât de puțin timp în urmă, Acapulco era plin ochi de turiști, de muzică, de prăvălii și de mare. Porumbei-de-stâncă se aventurau legănându-se pe nisip. Nave mari, străine, își aruncau pe străzi puhoaiele de pasageri cu încălțăminte sport și buzunarele burdușite cu dolari, cu pielea lucind de loțiune de plajă cu iz de cocos. Dolarii umpleau barurile și restaurantele. În prăvălia Lydiei umpleau sertarul de bani. Turiștii aceia cumpărau ghiduri și atlase, împreună cu romane serioase, romane frivole, brelocuri și tubulețe umplute cu nisip, cu dopuri minuscule de plută, pe care Lydia le ținea într-un bol mare lângă casa de marcat. Și *oy, Dios mío*, turiștii nu se mai săturau de Luca. Lydia îl punea pe un taburet, ca pe-un cățeluș, iar el le vorbea într-o engleză precisă despre locurile din care proveneau. La șase ani. Un *Wunderkind*.

– Cu o populație de șase sute patruzeci de mii de locuitori, Portland se află la confluența râurilor Columbia și Willamette, fiind cel mai mare oraș din statul Oregon. A devenit municipalitate în anul 1851, la șaizeci și cinci de ani după tizul său de pe coasta statului Maine.

Henry din Portland, Oregon, se oprise cu gura căscată înaintea lui Luca.

– Marge, vino încoace, tre' să vezi astal Mai zi o dată.

Marge i se alăturase soțului, iar Luca își recitase iarăși pomelnicul.

– Incredibil. Puștiule, ești incredibil. Marge, dă-i niște bani băiatului.

– Ai inventat totul cumva? îl întrebase sceptică Marge, scormonind oricum prin poșetă.

– Nț, știa râurile, îl apărase Henry. Cum să inventezi așa ceva?

– E adevărat, zisese Luca. Pur și simplu țin minte chestii. Mai ales cu hărți și cu locuri.

– Păi are dreptate Henry, e incredibil, se încredințase Marge întinzându-i un dolar. Și încă într-o engleză perfectă! Unde-ai învățat așa, la perfecție, engleza?

– Acapulco, se mulțumise să răspundă Luca. Și de pe YouTube.

Lydia, care asistase tăcută la scenă, se simțise obscen de mândră. Arogantă, chiar. Băiatul ei era perfect – așa de isteț, de educat, de *guapo* și de vesel. Îl învățase engleza de cam tot atâta timp de cât vorbea și spaniola. Era o abilitate folositoare dacă avea să crească într-un oraș turistic. Însă băiatul ajunsese iute s-o secătuiască de cunoștințe, așa că se apucaseră să învețe împreună, în mare parte la computer sau pe telefonul ei. Lecții pe YouTube, Rosetta Stone, seriale. Vorbeau adesea în engleză când nu era prin preajmă Sebastián ori când se prefăceau că țineau ceva secret de el. Încercau uneori și să-și arunce vorbe în argou. Îl numea pe Luca „gagiule", iar el îi spunea „mărunțica". Marge și Henry, încântați de farmecul pragmatic al lui Luca, își adunaseră toți amicii de pe vasul de croazieră și reveniseră cu toții să-l vadă iarăși etalându-și cunoștințele. Îi oferiseră câte un dolar pentru fiecare oraș pe care li-l putea spune. Făcuse treizeci și șapte de dolari doar în ziua aceea și-ar fi putut continua, numai că turiștii trebuiseră să se întoarcă pe vas.

Așa că da, pregătirile pentru concursul de geografie începuseră în urmă cu aproape doi ani. Însă Lydia nu se poate gândi la detalii în clipa de față, la logistica anulată a vieții ei. Creierul nu le poate cuprinde. Chiar faptele majore, fundamentale par imposibil de priceput. Ușa de la baie se deschide. Nu scârțâie, dar își dau

seama că a intrat cineva fiindcă zgomotele de pe coridor se aud mai tare preț de-o clipă, apoi se domolesc iarăși după închiderea ușii. Își țin amândoi respirația. Luca e încă lipit de spinarea mamei, iar ea îl apucă de brațe acolo unde îi cuprind gâtul. Buricele degetelor lui se îngălbenesc apăsând în oasele încheieturii mamei. Ea nu mișcă. Luca strânge tare din pleoape. În clipa următoare se aude deschizându-se ușa cabinei de alături, iar o femeie mai în vârstă își drege cu zgomot vocea. Luca simte cum mami își eliberează răsuflarea ca pe aerul care iese dintr-un balon dezumflat. Își lipește buzele de ceafa ei.

După ce cucoana de alături își face nevoile, se spală pe mâini și se complimentează cu voce tare privindu-se în oglinda băii, vine momentul să se aventureze iarăși afară. Băiatul știe că nu pot zăbovi pe vecie în baie, însă inima începe să-i bubuie în alertă când mami deschide ușa. E vremea să se urce în autobuz. Când traversează interiorul autogării, Luca înregistrează chipurile celor pe care-i lasă în urmă: doamna imaculată de la ghișeu, cu buzele conturate o nuanță mai închis decât culoarea însăși a buzelor, bărbatul cu bonetă de hârtie care vinde cafea, cuplul cu bebelușul cel agitat care așteaptă până în ultimul moment ca să urce. Pe ecranul televizorului încastrat în perete, Luca vede un generic de știri, după care îi sare în ochi căsuța bunicii. Banda galbenă de la locul crimei fâlfâie, apoi se pleoștește. Aparatul de filmat focalizează pe porțile curții, căscate larg, apoi în spate, în *patio*, prinde contururile membrilor familiei lui Luca, movilițe acoperite cu prelate, fețele posace ale *los policías* care umblă, se ghemuiesc, se ridică, se scarpină, respiră și fac tot ce fac cei vii când se mișcă printre cadavre. Luca strânge mâna mamei, nu ca să-i capteze atenția, ci ca s-o oprească să scoată vreun țipăt. Însă

mami nu ridică privirea. Îl trage după ea pe gresia lucitoare, dar lui i se pare că merge prin nisip mișcător, în plin flux. Luca așteaptă ca un glonț să izbească peretele frontal al clădirii. Așteaptă ploaia de cioburi. Însă acum tălpile îi străbat pavajul, afară, iar pavajul e de un vinețiu umbros în lumina tot mai puternică a zilei. Acolo și basculeții lui par albaștri. Doar doi oameni așteaptă în fața lor să se urce în autobuz. Doar unul. Mami îl împinge în fața ei, apoi e și ea acolo, lipită de rucsacul lui, propulsându-l printre rânduri, printre genunchi și coate ieșite în afară. Apoi, după ce aterizează pe husa moale a banchetei și mami se lasă alături, se simte mai recunoscător și mai ușurat decât a fost vreodată în viață.

– Am reușit, rostește în șoaptă.

Mami desface buzele fără să descleștеze dinții. Nu pare ușurată.

– OK, *mijo*, îi spune.

Îi coboară creștetul în poala ei și-l mângâie pe păr până ce, cât o apucă autobuzul spre nord pe Viaducto Diamante și prinde viteză, copilul adoarme.

7

E o victorie că scapă vii din Acapulco, Lydia o știe. Da, au scăpat de primul obstacol semnificativ. I-ar plăcea și ei să simtă valul de optimism ușurat al fiului, dar știe prea multe despre brațul lung, despre hotărârea celor din Los Jardineros și a șefului lor ca să simtă vreo diminuare adevărată a fricii. Se uită pe geam cu capul lăsat în piept.

În zilele de început ale căsniciei lor, Lydia și Sebastián au călătorit adesea în weekend la Ciudad de México, făcând schimb de orașe cu turiștii. Făcuseră amândoi facultatea acolo. Acolo se cunoscuseră și, cu toate că nici unul n-avea vreun chef să locuiască în capitală, se bucurau că sunt suficient de aproape cât să poată veni în vizită. Statul Guerrero lăsa impresia siguranței pe-atunci, lăsa impresia că era cumva impermeabil. În țară erau și pe vremea aceea destui *narcotraficantes*, însă li se păreau la fel de departe ca Hollywoodul sau al-Qaeda. Violența erupea în teritorii aflate la depărtare: Ciudad Juárez mai întâi, apoi Sinaloa, Michoacán. Acapulco, înconjurat de munți și de mare, își păstra țipla însorită a turismului protector. Aerul sărat al oceanului, țipetele rotite ale pescărușilor, ochelarii de soare cu lentile gigantice, vântul suflând pe bulevard ce le lipea doamnelor părul de fețele înnegrite de arșiță, toate intensificau iluzia acestui balon de imunitate.

De obicei, Lydiei și lui Sebastián le lua un pic mai mult de patru ore ca să parcurgă drumul dintre Acapulco și Ciudad de México în Broscuța portocalie, fiindcă Sebastián gonea nebunește pe pantele domoale ale munților, pe suișurile și coborâșurile spectaculoase ale autostrăzii. Deși stilul lui de șofat era cam

îndoielnic, șoseaua se întindea largă și netedă. Lydia își purta ochii peste peisaj, se uita la razele de soare strecurându-se printre piscuri depărtate, la terasele de nori ce coborau, treaptă cu treaptă, către pământul neregulat, privea acoperișurile și turlele satelor trecând în viteză și se simțea în siguranță cu soțul ei în micul lor bolid portocaliu. Se opreau adesea la Chilpancingo pentru o cafea sau un sendviș. Se vedeau și cu prieteni câteodată – colegul de cameră din facultate al lui Sebastián locuia acolo cu soția și copilul care devenise finul lui Sebastián. Apoi, peste două ore, găseau un hotel ieftin la Ciudad de México și hoinăreau îndelung prin oraș. Muzee, magazine, restaurante, localuri unde se dansa, uitat prin vitrine, plimbări prin Bosque de Chapultepec. Uneori nici nu ieșeau din camera de hotel, iar Sebastián, asudat, râzând, împotmolit în cearșafuri, șoptea în părul soției sale că ar fi putut foarte bine să fi rămas în Acapulco și să facă ceva economii.

Lydia își lasă ceafa pe spătarul scaunului. E de neconceput că amintirile sunt de acum zece ani, de neconceput că Sebastián s-a dus cu adevărat. Simte în ea o fojgăială monstruoasă, așa că întinde mâna și atinge ovalul moale al urechii lui Luca, adormit. Totul, în anii din urmă, a degenerat cu o rapiditate fulminantă. Acapulco a avut mereu o înclinație spre extravaganță, așa încât, când în cele din urmă s-a prăbușit în abis, a făcut-o cu grația spectaculoasă la care ajunsese să se aștepte lumea întreagă. Cartelurile au zugrăvit orașul în roșu.

Când autobuzul lor trece pe lângă umerii gheboșați ai unor copaci și depășește cicatricea versantului pietros despicat de șosea, Lydia bagă de seamă că au ajuns deja la Ocotito. Se roagă să nu fie blocade rutiere de-aici și până în Ciudad de México, dar știe că-i imposibil. Chiar și înainte de căderea orașului Acapulco, aceste

puncte de control din Guerrero, ca și din mare parte a restului țării, au devenit sâcâitoare. Sunt deservite de găști, *narcotraficantes* sau polițiști (care ar putea fi și ei *narcotraficantes*), de soldați (care e cu putință să fie, la rândul lor, *narcotraficantes*) sau, în anii din urmă, de *autodefensas* – miliții înarmate formate de rezidenții unor localități pentru a-și proteja comunitățile de carteluri. Și *autodefensas*, firește, pot fi oricând *narcotraficantes*.

Una peste alta, filtrele rutiere variază de la neplăcute la extrem de periculoase. Din cauza unora dintre cele din urmă au renunțat Lydia și Sebastián la excursiile frecvente în capitală, la puțin timp după ce s-a născut Luca. E motivul pentru care Luca n-a fost decât o singură dată la Ciudad de México, când era prea mic să-și amintească, și motivul pentru care Lydia a lăsat ca, acum aproape doi ani, să-i expire permisul de conducere. Au ajuns să nu mai plece decât rar din Acapulco, și Lydia, ca majoritatea femeilor din statele mai precare ale federației mexicane, nu mai călătorește niciodată singură cu mașina. Acest adevăr l-a simțit ca pe o iritare tot mai acută, deși teoretică, în ultimii doi ani, ca pe un afront adus autonomiei ei feminine contemporane. Astăzi însă, îi pare de-a dreptul un șireang în jurul gâtului. Poate că a reușit evadarea din Acapulco, dar știe că-s captivi încă în statul Guerrero și simte punctele de control prin toată periferia minții, îndesindu-se, dând târcoale.

Fără să-l trezească pe Luca, Lydia desface harta și-o pironește cu palma de scaunul din față. Cercetează venele întortocheate ale șoselelor și simte, înțepătoare, lipsa de sens a acelei acțiuni. Ah, dacă trupurile lor ar putea străbate nestăvilite autostrăzile, la fel de iute și de fără primejdie pe cât îi trasează degetele drumuri pe

hartăl Dacă blocajele de pe șosele ar fi reprezentate în legenda hărții, simbolul lor ar putea fi un AK-47 minuscul. Însă nu sunt pe hartă, fiindcă se mișcă necontenit ca să mențină elementul surpriză. Lydia știe că orice șosea între locul acela și Ciudad de México va avea cel puțin un asemenea punct ocupat de Los Jardineros. Știe că băieții puși de pază îi vor căuta anume pe ea și pe Luca. Își imaginează că unii dintre băieții aceia sunt atât ambițioși, cât și violenți, că abia așteaptă s-o recunoască. Se întreabă ce răsplată ar primi pentru predarea ei, întreagă sau făcută bucăți, prietenului său.

Lydia încearcă să împăturească la loc harta urmându-i îndoiturile existente deja, însă răbdarea îi e scurtă, așa că o îndeasă în buzunarul de pe scaunul din față. Încearcă să judece limpede, să-și treacă în revistă opțiunile. Majoritatea celor cărora le-ar cere de obicei ajutorul sunt morți și, chiar dacă nu ar fi, să ceri ajutor ar fi aidoma cu a intra în bucătăria unui prieten purtând o vestă explozibilă. Riscul simplei ei prezențe pare prea egoist pentru a fi luat în discuție. Deși e conștientă că Chilpancingo geme de Jardineros, mai știe și că, dacă nădăjduiesc să evite punctele de control, vor trebui să coboare acolo. Suitul în autobuz i s-a părut o glorioasă victorie cu doar câteva minute în urmă, dar poate că a fost o greșeală. Poate că dau buzna într-o capcană. Îl privește pe Luca, adormit, suișurile și coborâșurile pieptului, și încearcă să-și sincronizeze ritmul respirației cu al lui.

În copilărie, Lydia a adorat cărțile din seria *Alege-ți aventura*. La sfârșitul fiecărui capitol trebuia să decizi ce urmează să mai faci. Ca să dai o tură prin parc cu bicla treci la pagina douăzeci și trei. Ca să-l urmărești pe străinul misterios dă paginile până la patruzeci și doi. Ori de câte ori nu-i plăcea deznodământul poveștii sale, ba

uneori chiar și când îi plăcea, se întorcea și alegea altceva. Îi plăcea să-și poată revizui deciziile, îi plăcea să știe că nimic nu era permanent, că putea oricând s-o ia de la început și să încerce iarăși. Era însă adevărat că uneori nu conta, că labirintul cărții părea s-o transporte către același rezultat, indiferent ce-ar fi ales. În dimineața asta ea și Luca au ales autobuzul de 6 și 20 din Diamante, care se deplasează acum spre nord fără întârziere. Închide ochii și se roagă să fi ales bine.

Luca deschide ochii când autobuzul e aproape de Chilpancingo. Lydia nu vede mare lucru de pe scaunul pe jumătate dat pe spate, dar încearcă. Se apleacă spre culoar și caută din priviri punctul de control din față. Luca își lipește de geam fruntea și apasă cu degetul în sticla mânjită.

– Mami, uitel îi spune căscând. Ce-s alea?

Pe o creastă, deasupra lor, șiruri de case colorate șerpuiesc spre coama dealului în grupulețe asortate: roșu, albastru, verde, vișiniu.

– A, nu-s decât case, *amorcito*.

Dimineața s-a făcut însorită. Au deja două ore de când sunt pe drum.

– De ce-s așa de colorate?

– De ornament, zic eu.

– Parcă ar fi făcute din LEGO.

Răsuflarea i se oprește Lydiei în piept ori de câte ori autobuzul se zdruncină, virează sau își schimbă viteza, însă nu e nici un stop. Pe drum nu apar oameni înarmați. Și, în puțină vreme, clădirile ajung să mărginească străduțele înguste. Au ajuns, sunt în Chilpancingo. Își face cruce, apoi execută o versiune mai mică în dreptul frunții lui Luca. Opresc în fața unei clădiri familiare, miniatură a autogării

din care s-au îmbarcat de dimineață la Acapulco. Șoferul oprește autobuzul și, cu un sunet puternic care aduce a sughiț, trage frâna de mână. Se ridică și anunță pe sub mustață:

– Cinci minute oprire.

Câțiva pasageri se ridică de pe banchete ca să-și întindă membrele amorțite. În față, cineva coboară să fumeze, însă Lydia și Luca sunt singurii care se apucă să-și strângă lucrurile ca să debarce. Ceilalți călători se duc cu toții în capitală.

– Ne dăm jos, mami?

– Da, *mi amor*.

Se ridică pe culoarul îngust dintre rânduri, cu rucsacul în spinare, și își lasă privirea asupra fiului ei somnoros, asupra creștetului cu păr negru, răvășit. Și-ar dori să încerce. Și-ar dori să se poată cuibări amândoi acolo, camuflați printre ceilalți călători, și să-și țină răsuflarea tocmai până în Ciudad de México. Poate că ar reuși. Poate că punctele de control de aici încolo sunt floare la ureche. O scurtă oprire, un pumn de bancnote, un semn drăgăstos din mână. *Buf buf*, două scatoalce peste caroseria autobuzului care-și continuă vesel drumul. Lydia își imaginează totul cu un firicel de speranță. Șoferul iese din clădire și urcă la loc în autobuz. Pasageri noi încep să urce și șoferul le cercetează, unul câte unul, biletele.

– Mami?

– Haide.

În vreme ce umbra vehiculului se depărtează de trotuar, Lydia și Luca ies în lumina orbitoare a zilei din Chilpancingo. Acum că s-a dat jos din autobuz, se simte deopotrivă ușurată și debusolată. Își ia însă un răgaz pentru a-și reaminti că până

aici a reușit să ajungă: la nouăsprezece ore și o sută douăzeci de kilometri de epicentrul calamității. Cu fiece kilometru și minut care trec, Lydia știe că i-au crescut șansele de supraviețuire. Trebuie să-și tragă curaj din tot ce se poate. Nu are voie să se lase copleșită de deznădejde în confruntarea cu enormitatea sarcinii care abia i se ivește în față. Trebuie să se concentreze pe următorii pași de urmat. Să-l găsească pe colegul de cameră din facultate al lui Sebastián.

Strânge curelele rucsacului lui Luca, prea lăbărțate pentru umerii lui micuți. Arată ca o țestoasă cu o carapace nepotrivită care a reușit totuși cumva să-și retragă la adăpost părțile cele mai vulnerabile. Se întreabă care vor fi efectele de durată ale acestei retrageri.

– Ce facem acum, mami? o întreabă Luca pe un ton fără nici o inflexiune.

Asta pare să-i fi rămas singura intonație a vocii.

– Să găsim un internet café, dragule.

– Dar ai tableta lui *papi*, nu?

E deconectată, la ea în rucsac, și n-are de gând să o pornească iar. Și-a lepădat și cardul SIM de la telefonul propriu într-un coș de gunoi de lângă banca din Playa Caletilla. S-a simțit ea cam nebună, paranoică, atunci când a scos cu unghiile dreptunghiul minuscul, dar nu vrea să fie un punct albastru pe vreun ecran îndepărtat. Trage cozorocul șepcii cu Yankees a lui Sebastián un pic mai pe fruntea fiului ei. Ar trebui să-și cumpere și ea una, se gândește.

– Să mergem, îi spune lui Luca.

Internet café-ul El Cascabelito abia și-a început programul când intră Lydia și își ia o cafea, pe lângă care achiziționează cincisprezece minute de uitat mai

îndeaproape la hărțile online. Cumpără și pentru Luca o pungă de *platanitos*, dar folia verde rămâne nedesfăcută pe tăblia mesei. Lydia alege un computer într-un ungher dosnic, unde nu-s decât două scaune și un separeu în care nu pot fi văzuți din ușă. Luca, pe scaun, își trage genunchii spre piept și-și lasă pe ei bărbia, însă ochii săi privesc în gol către *platanitos* cât studiază Lydia ecranul. Din Chilpancingo nu sunt decât două rute viabile spre Ciudad de México, ambele cu șanse imense să aibă bariere rutiere. Lydia își mușcă obrazul pe interior, iar genunchiul începe să-i joace țonțoroiul sub tăblia mesei. Nu prea au cum să meargă pe jos până în capitală. N-a fost niciodată claustrofobă, astăzi însă se simte ca un animal în laț. O simte în membre, tânjește înnebunită să și le întindă un pic. Nu vede nici o cale de ieșire. „Deznădejdea nu e de ajutor" își spune, încercând să se îmbărbăteze.

Deschide Facebook-ul și-l găsește pe prietenul lui Sebastián. E avocat și la profil îi apare numele firmei de avocatură, însă e duminică și n-o să fie deschis. Verifică la rubrica de date personale și coboară până la *like*-uri: un ziar local, niște organizații neguvernamentale, universitatea pe care a absolvit-o, o pagină dedicată pantofilor de sport Adidas, o mulțime de știri despre *fútbol*. Și-apoi uite-o: o biserică penticostală de aici, din Chilpancingo. Un serviciu religios la ora nouă. Caută adresa și descoperă că-i la vreo trei kilometri distanță. E un autobuz care duce într-acolo pe strada mare, și douăzeci de minute mai târziu Luca și Lydia sunt la bordul lui.

Lydia se teme să nu fi scris greșit adresa, fiindcă, odată ce coboară din autobuz, strada e o înșiruire de magazine, închise toate duminică dimineața. Găsesc numărul pe care-l caută terciuit între un magazin de electronice și un butic care vinde

bijuterii. Dar chiar când dă să verifice iarăși adresa trecută pe peticul de hârtie pe care-l ține în palmă, un tânăr împingând un cărucior de bebeluș se apropie și-i deschide ușa soției însărcinate. Lydia aruncă o privire înainte ca ușa să se închidă la loc și vede șiruri de scaune pliante în fața unui podium. Luca o trage de mânecă și-i atrage atenția asupra unui semn pe care nu l-a observat, pus în geam: Iglesia Pentecostal Tabernáculo de la Victoria. Nici urmă de turlă sau vitralii, dar ăsta e locul.

Înăuntru e mai spațios decât și-a imaginat, cu un tavan scund și ventilatoare prinse de pereți. Un set complet de tobe, un amplificator și niște difuzoare uriașe sunt așezate în spatele amvonului. Deși nu se vede nici o cruce, nici un bazinaș cu agheasmă la intrare, Lydia se închină din obișnuință, iar Luca îi urmează exemplul. Așteaptă s-o cuprindă, ca o bulă, vreun simțământ – o șoaptă dinspre armata ei de îngeri noi-nouți, un pic de mânie pe Dumnezeu. Dar nu se ivește nimic; e secetă spirituală. *Un desierto del alma*, fiindcă înlăuntrul ei e loc doar pentru frică.

Se așază în ultimul rând, aproape de perete, și Lydia împinge rucsacurile sub scaunele pliante. Își acoperă fața cu mâinile și-l instruiește pe Luca să facă la fel, dar nu e vorba de venerație. Trebuie să-și ferească chipul în caz că există penticostali printre Los Jardineros, în caz că fac trafic de droguri lunea, înjunghie oameni joia și vin aici duminica să caute iertare. Nu pare mai ieșit din comun decât cele întâmplate deja.

Prin sita degetelor, Lydia privește cum pătratul de lumină crudă de pe podea se face tot mai strălucitor de fiecare dată când cineva deschide ușa de sticlă ca să intre. Câțiva enoriași îi observă în rândul din spate și le adresează câte un zâmbet

sau o înclinare a bărbiei în semn de bun venit, dar cei mai mulți trec de ei și-și ocupă locurile obișnuite.

Biserica e cam pe jumătate plină când apare Carlos cu nevasta și copiii. Soția îmbrățișează pe toată lumea și are o voce ascuțită de *gabacha* care se distinge prin zumzetul respectuos al conversației din sală. Lydia se saltă din scaun și ridică o mână ca să-l salute, însă Carlos n-o vede. Când fiul cel mic îi atrage atenția, arătându-i-o pe Lydia în colțul ei, Carlos întoarce capul într-acolo.

– Lydia! Măi să fie, ce cauți aici? Vocea sosește înaintea lui, dar Carlos izbutește curând să se strecoare prin șirurile de scaune și să ajungă la ea. O îmbrățișează. Mă bucur mult să te văd, *guau*, ce surpriză!

Luca se uită cum tipul ăsta, Carlos, o pupă pe mami pe amândoi obrajii și-i ia mâinile într-ale lui.

– Tu trebuie să fii Luca, zice bărbatul îndoindu-se de șale spre el, care stă încă pe scaunul pliant. Semeni mult cu *papi* al tău. Îndreaptă la loc spinarea. Unde-i Sebastián, a venit cu voi?

– N-ai auzit ce s-a întâmplat? spune mami cu o voce care pare să se audă de hăt, departe.

Luca își dă seama fără să fie nevoit să se uite că bărbatul, Carlos, s-a schimbat brusc la față, că obrajii i s-au făcut cenușii, bolnăvicioși, că-și clădește deja fortificațiile interioare cu ajutorul cărora să îndure asaltul înfiorătoarei istorii pe care mami urmează să i-o relateze.

– Vino, zice Carlos, putem să vorbim la etaj.

E un birou acolo, și n-ar fi tocmai exact dacă am spune că atenția lui Luca e

distrasă cât stau de vorbă mama lui și Carlos, fiindcă o asemenea descriere ar indica o participare activă sau o retragere din vreo activitate. Însă conștiința, ca un balon cu heliu legat de persoana lui cu o cordeluță subțire, își ia momentan zborul. Corpul îi stă așezat la masă, cu rucsacul lipit de pantofi, picioarele lui hâțână scaunul, mâinile lui se joacă cu un bol plin cu agrafe de birou, prinzându-le una de alta în șiruri lungi, însă reperele interioare și-au luat liber. Adulții îi aruncă din când în când câte o privire, peste baricada de fețe cenușii și voci care susură, iar corpul lui răspunde la întrebările lor ridicând din umeri când e cazul sau încuviințând din cap. Un pahar de carton cu apă i-a fost pus în față și, îndatoritor, soarbe din el. La parter, cineva a început să bată la tobe. Se aude și o chitară electrică. Luca simte basul vibrând prin podea. Apoi ajung în mașina lui Carlos și pornesc pe străzile orașului către casa acestuia. Mami stă în spate și încearcă să-l ia pe Luca de mână. Băiatul vede asta, vede palma lui mami acoperind-o pe a sa; apăsarea și căldura degetelor ei îl readuc la realitate.

Odată ce-au trecut de *la zona centro*, Luca își dă seama că Chilpacingo nu-i foarte diferit de Acapulco. Nu sunt pescărușii pe-aici, nici turiști, iar străzile nu par atât de late. Însă există multe prăvălii colorate și taxiuri, lume care-și poartă în bătaia razelor de soare hainele bune, de duminică. Sunt cucoane cu genți atârnate pe umeri, băieți cu tatuaje lăbărțate. O mulțime de graffiti strălucitoare, spumoase. Toate casele sunt zugrăvite în culori vii. Luca le privește cum se prefiră precum cărțile de joc dintr-un pachet. După trei cântece și jumătate la radio, Carlos cotește pe o stradă ceva mai lată decât celelalte. Trece pe sub arcada frunzoasă a unor arbori care lasă impresia că intri într-un loc secret, o ascunzătoare tainică. În mijloc se

înalță o biserică arătoasă, albă, cu două clopotnițe gemene, nu tocmai impozante, în față. E genul de biserică pe care-l știu ei. *Católica*. Celelalte clădiri de pe strada aglomerată sunt retrase la ceva distanță de bisericuță, oferindu-i spațiu. Carlos oprește în parcare.

Casa lui Carlos e turcoaz – exact culoarea fâșiei din mijloc a apei oceanului la Acapulco, între peticul deschis la culoare și nisipos din apropierea țărmului și albastrul mai intens din depărtare, când stai pe trepte în Plaza España și te uiți în larg, într-o zi însorită. Casa dă impresia de spațios și modern cu toate că-i lipită de una vișinie identică în dreapta și de o alta, tot identică, însă de culoarea piersicii, la stânga. Carlos le duce bagajele înăuntru.

Pe soția lui Carlos o cheamă Meredith și e albă. E din *Estados Unidos*, un fapt pe care Luca l-ar fi înțeles și fără să i se spună, doar din privirea furișă pe care i-a aruncat- la biserică, înainte să fie îndemnați de Carlos către etaj. Din voce, după haine. Din felul în care apucă oamenii de umeri și îi zgâlțâie ușor când le vorbește. Luca investighează casa goală, fotografiile de familie, se uită mai îndeaproape la cei trei băieți, care au toți tenul rozaliu al lui Meredith și gropițele din obraji ale lui Carlos. Meredith apare în cele din urmă acasă fără băieții respectivi (care au program prelungit la biserică), și în acel moment Luca simte pentru prima oară că-i e contestat dreptul de deținător asupra durerii.

Deținător e un cuvânt pe care Luca îl știe (în spaniolă, nu și în engleză) fiindcă știe multe cuvinte pe care nu le cunosc alți copii de opt ani, ca *vâscos, bombastic* ori *serendipitate*. Însă n-a înțeles până acum, cu adevărat, ce va să zică *propietario*. N-a mai simțit așa ceva. Simțământul trece peste el strivitor, ca un tăvălug. Fiindcă

cine-i femeia asta să bocească așa după *papi*? Cine-i doamna cu trăsături schimonosite de plâns, ochi lăcrimoși, cu mâini tremurătoare și cu o asemenea nevoie de a fi consolată? Îl surprinde pe Luca – interpretarea atât de lipsită de generozitate a unei asemenea îndurerări. A fost, totuși, prietena lui *papi* cândva. Sau, cel puțin, s-a măritat cu prietenul lui *papi*. Și i-a plăcut îndeajuns de tatăl lui cât să-l facă nașul fiului lor cel mai mare. Așa că de ce n-ar fi mâhnită, ba chiar traumatizată, de vestea violentei și neașteptatei sale morți? De ce n-ar jeli și nu s-ar văita, de ce nu ar arăta cât e de devastată? Luca nu poate, așadar, să explice pentru ce motiv îl irită într-atât semnele tristeții ei. Când femeia încearcă să-l îmbrățișeze nu poate suporta, se smulge, iar mami nu-l obligă. Îl interceptează, îl duce la baie și-i dă cu apă pe față; Meredith, între timp, și-a mai venit în fire.

O îndeamnă pe mami să se așeze și face ceai pentru toată lumea. Deși ceaiul rămâne neatins în cești, conversația durează vreme lungă, iar Luca lasă mare parte din ea să-i intre pe o ureche și să-i iasă pe cealaltă.

Meredith l-a cunoscut pe Carlos la vârsta studenției, când era misionară venită din Indiana, și încă are de-a face cu activitățile bisericii aceleia îndepărtate. În prima vară petrecută aici s-a îndrăgostit de Carlos și de țara lui. Îi plăcea că mexicanii sunt relaxați într-ale credinței. Îi plăcea să se afle într-o țară unde nu era controversat sau dubios să vorbești deschis despre Dumnezeu. În Mexic, rugăciunea era normală, publică. Ceva ce era de așteptat. Lui Meredith îi păruseră miraculoase aceste convenții culturale. Ea și Carlos se căsătoriseră de tineri, apoi își făcuse misiunea vieții ei din păstrarea legăturii între Chilpancingo și acea comunitate religioasă din Indiana, ca să împărtășească și altora din experiențele acestui loc.

Acum sunt nu mai puțin de paisprezece misionari din Indiana veniți aici în timpul vacanței de primăvară. Sunt găzduiți în Chilpancingo de biserica la care se duc Meredith și Carlos. Meredith e coordonatoarea-șefă a acestei vizite anuale, la care se adaugă alte două pe timp de vară. E un du-te-vino continuu de misionari blonzi din Indiana care străbat statul Guerrero. Grupul actual va zbura acasă în *Estados Unidos* miercuri după-amiază, așa că cele trei microbuze cu pasageri sunt programate să plece spre Ciudad de México miercuri dimineață la șapte. Aici discuția devine mai intensă, mai tensionată. Luca își îndreaptă poziția în scaun și se joacă cu toarta ceștii de ceai a lui mami.

Carlos spune:

– Dacă pot să meargă cu microbuzul, firește. E perfect.

Meredith nu zice nimic din gură, însă lasă destule de înțeles cu ochii, și nimic din ce transmite nu-i liniștitor.

Apoi mami rostește:

– Ar fi mai sigur să trecem de punctele de control dacă am fi într-un microbuz al bisericii.

– Nu s-ar aștepta în veci să fii printre misionari, zice Carlos.

Mami clatină din cap.

– Nici nu s-ar uita măcar.

Meredith își folosește, în cele din urmă, gura.

– Ar fi mai sigur pentru cine? Poate pentru tine, dar îmi pare rău, nu pot să le risc viața puștilor ălora.

Scutură din cap, și lui Luca i se pare că nu mai aduce defel cu femeia care

plângea după *papi* cu doar câteva minute în urmă. Are cu totul alte culori, iar trăsăturile ei buretoase s-au întărit, transformate în suprafețe noi.

Mami deschide gura, dar reușește s-o închidă la loc fără o vorbă. Își trece degetul peste cerculețele de aur de la gât.

Carlos, între ele, bate cu degetul în masă. Toți se uită la deget.

– Meredith, nu există altă opțiune pentru ei. Îți înțeleg preocuparea, dar e singura cale să-i scoatem teferi din Guerrero. Dacă nu-i ajutăm... ar putea să moară.

Meredith își încrucișează brațele pe piept, cu alte scuturături din cap. Părul îi e de-o culoare intermediară între șaten și auriu, dat pe spate și prins sub o bentiță neagră. Nasul îi e roșu, la fel și obrajii, iar ochii îi sunt de un albastru tăios. Mami ridică ceașca și dă să soarbă, însă când o lasă pe farfurioară Luca vede că nu a înghițit nici o picătură.

– Îmi pare rău, riscurile sunt prea mari, zice Meredith. Nu-i cinstit să le fac una ca asta copiilor, părinților care-i așteaptă în Indiana. Exact de asta se tem familiile alea când își trimit copiii în Mexic. Îți dai seama ce e nevoie să facem ca să le potolim temerile? Le promitem că puștii lor n-o să pățească nimic. Le garantez eu personal siguranța. Le spun că lucruri de genul ăsta n-o să se întâmple niciodată.

Mami își drege vocea. Fața îi arată ca o *bomba* pe cale să detoneze, dar se abține.

– *Lucruri de genul ăsta?*

Meredith strânge tare din pleoape.

– Îmi pare rău. N-am vrut. Nici nu știu ce să spun.

– Sebastián a murit, Meredith, spune Carlos. Prietenul meu și al tău. Nu mai e. Plus alți cincisprezece pe lângă el. Ăsta nu-i genul de lucru care se întâmplă. Nici

măcar aici. Mai știi pe cineva care a pierdut șaisprezece rude într-o singură zi? Fără să bage în seamă privirea înciudată a soției sale, continuă: Trebuie să-i ajutăm. Dacă suferințele prietenilor noștri nu înseamnă nimic, dacă pușlilor ălora nu li se dă voie să ne vadă, să vadă Mexicul așa cum e cu adevărat, atunci ce mai caută aici, până la urmă? Să se dea filantropi în timpul liber?

– Carlos, nu-ncepe, zice Meredith, și Luca are impresia că au atins, a nu știu câta oară, un foarte vechi subiect de discuție între ei.

– Nu vor decât să facă clătite și poze cu copilași închiși la culoare? insistă Carlos.

Meredith izbește cu palma în tăblia mesei, făcând ceaiul să se cutremure în cești. Însă mami interceptează furia tot mai mare care crește între ei. Vorbește ca un receptacul golit, ca și cum a părăsit cu totul discuția și din ea a rămas doar vocea. Scandează placid, cu privirea pustie:

– Sebastián, Yemi, Alex, Yénifer, Adrián, Paula, Arturo, Estéfani, Nico, Joaquín, Diana, Vicente, Rafael, Lucía și Rafaelito. *Mamá*. S-au dus toți. Toți.

Un nod se ridică în gâtul lui Luca și crește cu câte o măsură la fiecare nume care se desprinde de pe buzele lui mami. Se uită la Meredith să-i vadă reacția, însă chipul ei e o mâzgăleală impenetrabilă de roz și albastru. Răspunde în schimb Carlos, lăsându-și palma apăsat pe masă.

– Te vom ajuta, șoptește. Firește că o s-o facem.

Meredith se ridică și începe să se plimbe încoace și-ncolo pe la spatele scaunului, cu brațele încrucișate pe piept.

– Lydia, nu pot pretinde că știu prin ce treci. E de neconceput. Și da, firește că o

să fac tot ce-mi stă în puteri să fiu de ajutor. Dar încearcă să înțelegi, te rog, că am și o responsabilitate morală aici. Uneori nu-i ușor să găsești un răspuns.

Mami își umbrește fruntea cu palmele.

– Nu vreau să fac probleme nimănui. Vreau doar să-l scap pe Luca de aici. Trebuie. Pentru întâia oară de când a început dezbaterea asta, Luca se gândește că mama lui s-ar putea să cedeze psihic. O privește intens; vocea ei tremură când adaugă: Te rog. Suntem disperați.

Carlos ridică privirea spre soția lui.

– Scumpo, ascultă-mă. Înțeleg de ce ai dubii, chiar înțeleg. Dar uneori chiar *există* răspunsuri ușoare. Uite unul: dacă nu-i ajutăm, dacă se suie singuri într-un autobuz, dacă sunt opriți la un filtru și omorâți fiindcă n-am avut curajul să-i salvăm, poți să trăiești cu asta pe suflet? Putem, oare?

Meredith oftează și se reazemă de spătarul scaunului.

– Nu știu, nu știu.

– Roagă-te, o îndeamnă el. Lasă-l pe Dumnezeu să hotărască.

Ea se răsucește și apasă butonul ceainicului electric, deși nimeni nu și-a terminat prima ceașcă de ceai. Zice, cu spatele la masă:

– Dar ești sigură că ei te caută în clipa asta? Se întoarce iarăși cu fața spre masă, sprijinită de blatul de lucru. Nu pe Sebastián au vrut să-l dea exemplu? I-au venit de hac, așa că poate s-a terminat totul.

Luca se uită de la Meredith la mami și înapoi, iar mami îi întâlnește privirea și se crispează, cântărind parcă ce poate să spună de față cu el. Poate își amintește că teama îi prinde bine, că băiatul ar trebui să fie înfricoșat.

– Nu, spune fără să ridice vocea. El n-o să se oprească până ce nu ne găsește.

8

În pat, în noaptea de după ce a descoperit că Javier și La Lechuza sunt una și aceeași persoană, Lydia a stins veioza, dar n-a putut să închidă și ochii. Ea și Sebastián fuseseră mereu de acord că oamenii căsătoriți au dreptul la o anumită măsură de viață privată, că nu trebuie să-și spună totul unul altuia. Era unul dintre motivele pentru care se îndrăgostise de el; nu insista să-i afle micile secrete personale, arareori se arăta gelos și nu-l interesa să intervină sau să direcționeze prieteniile ei cu alți bărbați.

– Ești o persoană, un adult, îi zisese înainte să se logodească. Și eu sunt iubitul tău. Dacă ne căsătorim, asta înseamnă că mă alegi pe mine. Și sper să continui să mă alegi în fiecare zi.

Lydia râsese de felul bătrânicios în care folosise cuvântul „iubit", însă devotamentul lui o bucura nespus. Înainte să-l cunoască pe Sebastián, socotise mereu că mariajul avea să-i aducă sacrificarea unei părți din libertate. O încânta faptul că nu așa stăteau lucrurile. Că erau amândoi de încredere și că se considerau mai degrabă moderni. Nu-și ascundeau nimic de însemnătate, însă Lydiei îi plăcea să posede un sertăraș sacru în interior, la care să aibă acces doar ea.

Nu era deci nimic nepotrivit în faptul că nu menționase până atunci numele lui Javier, însă firește, în acea noapte, totul s-a schimbat. Dimineață, când Sebastián s-a trezit și a sărutat-o pe frunte înainte de a se duce la baie, era încă trează. S-a ridicat în capul oaselor, simțind în stomac crampe de încordare.

– Sebastián, a rostit, deși se gândise să nu-i spună, ci, în loc de asta, să-l întrebe

unele lucruri.

Știa că, odată ce cuvintele îi zburau de pe buze, prietenia cu Javier avea să se sfârșească și, dincolo de orice altceva, simțea deja amărăciunea acelei pierderi iminente. Voia ca descoperirea ei să nu fie adevărată, să fie o neînțelegere.

Sebastián s-a întors către ea în lumina gri a dormitorului.

– S-a întâmplat ceva?

Știuse instantaneu, din tonul vocii ei. A traversat odaia și s-a așezat alături, pe pat.

– E prietenul meu, i-a mărturisit Lydia.

În dimineața aceea, Sebastián nu s-a dus la serviciu. Și-a sunat redactorul-șef și a lăsat un mesaj cum că urmărea o pistă și că avea să ajungă abia mai încolo la redacție. A stat cu Lydia pe patul nefăcut și au vorbit cu orele, în vreme ce afară lumina trecea de la cenușiu la roz, căpătând în cele din urmă galbenul strălucitor al soarelui. Când s-a făcut timpul ca Luca să fie dus la școală, au izbutit, deși cu mințile altundeva, să rezolve această sarcină de rutină.

– Îl duc eu astăzi, a insistat Sebastián. Tu așteaptă-mă aici.

Lydia a plâns în hohote în cabina de duș.

Când s-a întors Sebastián, și-au continuat discuția la masa din bucătărie. Lydia își făcuse coc din părul ud și își simțea fața buhăită.

– E vreo posibilitate să te înșeli? l-a întrebat așezându-și brațele pe tăblie.

Știa deja răspunsul, dar n-avea nici o noimă. I se împotrivea.

Sebastián a privit-o drept în ochi și, pe cel mai decis ton cu putință, a zis că nu.

Ea și-a lăsat bărbia în piept.

– Articolul la care scrii, despre Los Jardineros... îl menționează anume pe el?

– Da, e în mare parte despre el, despre marele său debut. Toată istoria cu „Salut, lume, sunt un mare șef de bandă".

Lydia a înclinat capul într-o parte, și-a sprijinit fruntea în palmă.

– Nu știu ce să mă fac, a șoptit. Pare imposibil.

– Nu e nimic de *făcut*, Lydia.

– Dar nu pot, pur și simplu, să pricep. Îl *cunosc*.

– Știu, Lydia, știu. Cât de șarmant poate să fie, cât de erudit. Dar e, totodată, și incredibil de periculos.

Și-a imaginat ochii lui Javier, cât de vulnerabili arătau când își scotea ochelarii. Cuvântul „periculos" părea din alt univers.

– Știu că-i dificil să accepți toată chestia asta, a adăugat Sebastián. Îmi dau seama că te macină și-mi pare rău. S-a oprit o clipă, apoi a schimbat tonul: Dar e un ucigaș, Lydia. Multiplu. Tipul ăsta e făcut din sânge.

„Tipul ăsta." A clătinat iarăși din cap. Sebastián s-a ridicat, și-a lăsat mâinile pe spătarul scaunului și l-a împins sub masă.

– Nu e cine ai crezut tu.

– Dar chiar tu ai zis aseară că el... că Los Jardineros nu-s atât de violenți ca celelalte carteluri.

O spusese, la naiba. Lydia a deschis geamul bucătăriei, lăsând să pătrundă vuietul traficului de dedesubt.

– Lydia, te iubesc. Îți iubesc loialitatea și bunătatea. Dar aici vorbim de niveluri ale crimei. Mai puțin violent ori ba, rămâne un *narco* major. Și, când ai omorât

atâția oameni, omorâtul devine ceva convențional. Contează că a ucis *mai puțini* copii decât alți asasini? Nu e o reținere izvorâtă din virtute. E un căcat de decizie de afaceri. Tipul ăla ar omorî pe oricine dacă i s-ar părea o idee bună.

– Nu pe oricine, a zis ea, pledând cu tot mai puțină stăruință. Are o fiică.

Sebastián și-a pus coatele pe speteaza scaunului și și-a lăsat fața între brațele întinse.

– Ascultă-mă, a urmat ea. Știu că sună absurd, dar nu sunt naivă. Nu sunt idioată, bine?

– Ești cea mai deșteaptă femeie pe care o cunosc.

– Așa că încerc doar... să mă obișnuiesc cu ideea, să pun cap la cap tot ce mi-ai spus și să fac asta să se potrivească cu persoana care știu că e Javier.

– Știu, știu.

– E greu.

– Nu-mi pot închipui.

– Fiindcă, Sebastián, eu îl cunosc. Și, cum spui, chiar *e* deștept. Într-o altă viață ar fi putut fi un om bun...

– Dar nu e într-o altă viață, Lydia. Și nu e un om bun.

– Cine știe, ar putea încă să fie. Asta-ți spun. Fiindcă oamenii sunt complicați și, orice ai zice tu că e, mai e și cealaltă persoană. Un suflet de poet, chinuit, plin de remușcări. E amuzant. Se poartă frumos. Poate că lucrurile ar putea să fie altfel.

– Stai așa. Sebastián și-a măsurat din priviri soția, care se sprijinea acum de pervaz. Afară s-a auzit zbieratul unui claxon și o suflare de vânt i-a mișcat ușor o șuviță încă umedă de păr. Stai un pic, Lydia. Ești îndrăgostită de el?

– Poftim?

– Așa stau lucrurile?

– Sebastián, nu fi ridicol. Nu e momentul să dramatizăm.

Sebastián a clătinat din cap.

– Dar simți ceva pentru el?

– Nu, nu în felul ăsta. E drept, îl iubesc...

– Îl *iubești*?

– Mi-e prieten! Un prieten adevărat, care a devenit foarte important pentru mine!

Și-a lăsat palmele pe genunchi și a ridicat ochii spre el, moment în care aparatul de cafea a început să ofteze și să bolborosească. Și tatăl lui a murit de cancer, a murmurat ea peste câteva clipe.

Soțul ei a tras scaunul de sub masă și s-a așezat iarăși.

– Of, Lydia.

Nu-l cunoscuse pe tatăl Lydiei, însă moartea acestuia fusese o pierdere atât de definitorie pentru viața ei, ba chiar și pentru începuturile relației lor, încât și fără să-l fi știut ajunsese să simtă o puternică legătură de rudenie cu răposatul său socru. Știa toate poveștile cu el. Cum, când Lydia avea doisprezece ani (parcă prea mare pentru ursulești de pluș), favoritul ei se alesese cu o despicătură în zona botului. Lydia se simțise dezolată și stânjenită. Ursul își răspândise umplutura prin toată casa, o adevărată hemoragie. Tatăl Lydiei se dusese fără zarvă la farmacie și revenise cu o pungă pe care o așezase pe masa din bucătărie, sub o veioză cu braț mobil. O pusese să-i aducă din camera ei ursulețul. Lydia îl purtase cu grijă infinită pe brațe și, când trecuse iarăși pragul bucătăriei, văzuse că aceasta fusese

transformată într-o sală de operații. Pe masă fusese întinsă o prelată de plastic. Tatăl ei purta mască și mănuși de cauciuc. Sub lampa de birou avea înșirate instrumentele: ac, ață, un petic de piele nouă, lucitoare. Tatăl Lydiei meșterise un nas nou-nouț pentru ursulețul ei. Sebastián mai știa și că singura legumă verde pe care o mânca socrul său era fasolea păstăi, că pe picior avea o cicatrice lungă de-un deget, în urma unui accident cu barca în copilărie, că la concerte cânta cu voce tare și uneori într-o nespus de jenantă armonie cu cei de pe scenă. Sebastián aflase că singura dată când Lydia își văzuse tatăl plângând fusese în 1992, când Oscar De La Hoya câștigase medalia de aur la Jocurile Olimpice din Barcelona. Sebastián se simțea atât de atașat de socrul său, încât ajunsese să se întrebe dacă nu-l cunoștea pe răposat mai bine decât l-ar fi putut cunoaște în viață. Își dădeau întâlniri de doar opt săptămâni și se aflau pe Estadio Azul, în Ciudad de México, la un meci de fotbal, când Lydia primise acel îngrozitor apel telefonic. Deși cancerul avansase cu lentoare, sfârșitul fusese rapid, neașteptat. Era în 24 octombrie 2003, cu exact o săptămână înainte de *el Día de los Muertos*. Ultimele lui cuvinte, zice-se, ar fi fost: „E o petrecere. Trebuie să mă pregătesc."

Lydia și Sebastián părăsiseră îndată stadionul, iar el o dusese cu mașina mai întâi la apartamentul ei și-apoi, în puterea nopții, la Acapulco. Își trântise pe bancheta din spate mormane de haine fiindcă, neputându-se gândi la ce-ar fi trebuit să-și ia, luase tot. Până și un coș de rufe. Sebastián o ținuse de mână pe întuneric și, pe lângă Cuernavaca, trăsese pe dreapta, când ei i se păruse c-o să vomite. Parcursese cu mașina drumul dus-întors până în Ciudad de México de încă trei ori în acea săptămână; în ziua următoare ca să-și ia propriile haine, peste alte două zile

ca să-i anunțe pe profesorii Lydiei și pe ai săi că urmau să absenteze și o ultimă călătorie ca să-i aducă la înmormântare pe niște prieteni de-ai ei și ca să i se alăture mamei Lydiei în munca de a o convinge să se întoarcă la facultate.

Într-un fel, tragedia asta fusese liantul relației lor, se gândea el. Știau deja că erau pe cale să se îndrăgostească, iar magnitudinea suferinței Lydiei funcționase pentru ea ca o hârtie de turnesol. Scosese la iveală profunzimea caracterului lui Sebastián. Moartea stârnea în el o stabilitate nefamiliară. Era de parcă s-ar fi dilatat cumva, străduindu-se să astupe fisurile din viața Lydiei. Așa că, atunci când ea zisese acel lucru simplu despre Javier – că-i murise și lui tatăl de cancer –, Sebastián înțelesese pe dată ce impact avea pentru soția lui acea experiență comună.

– Câți ani avea când i-a murit tatăl?

– Unsprezece, i-a răspuns ea.

Sebastián a făcut o grimasă.

– Groaznic.

Lydia a scos două cești din dulap și le-a umplut cu cafea. A pus una înaintea soțului ei și s-a așezat iarăși lângă el. Și-a ridicat genunchii la piept și și-a lipit brațele de fluierele picioarelor.

– Sebastián, cred că-i îndrăgostit de mine.

El și-a umplut cu aer obrajii, apoi a pufnit cu zgomot.

– *Maldita sea*. Normal că e.

Pe termen scurt, singura schimbare a fost că Sebastián a început să sune și să treacă mai des decât înainte pe la librărie. Trimitea mesaje de câte patru-cinci ori pe zi, iar ea, chiar dacă avea treabă, se străduia să-i răspundă de fiecare dată, să-l

liniștească. Totul era bine. Lydia era extrem de agitată când, în următoarea săptămână, a apărut Javier. Pe sub tejghea, i-a trimis lui Sebastián un mesaj: „E aici. Te sun după."

Javier venise cu un pachețel, și ochii îi erau mai strălucitori ca de obicei. Părea dornic să-i vadă duși pe ceilalți musterii, însă Lydia nu s-a grăbit, codindu-se să rămână singură cu el. Când și ultimul cuplu a pornit spre ieșire, fără să fi cumpărat nimic, a strigat după cei doi un „A fost totul în regulă?" Nu i s-a răspuns. Bărbatul s-a mulțumit să încline capul, și clopoțelul de deasupra ușii a tresărit la plecarea lor. Mâinile Lydiei au prins să tremure când i-a pus lui Javier zahărul în ceașcă.

El i-a zâmbit larg, așezat pe taburet.

– Ți-am adus ceva, a zis împingând spre ea un ghemotoc învelit în hârtie.

Hârtia era simplă, de împachetat, prinsă cu bandă adezivă, fără nici o fundă, însă austeritatea ambalajului nu diminua intimitatea acestui cadou primit fără vreun prilej anume, într-o dimineață oarecare de miercuri. Lydia, în orice caz, l-a deschis. A găsit înăuntru o matrioșkă de lemn, cioplită în formă de alună și cam cât antebrațul ei de lungă, cu o despicătură abia vizibilă de jur împrejurul mijlocului. Păpușa era pictată în culori sărbătorești: păr negru, obraji rozalii, șorț galben, trandafiri roșii. Lydia a desfăcut-o și, în interior, a dat peste sora ei identică, ceva mai măruntă. A desfăcut-o și pe aceasta, apoi încă una, și de fiecare dată descoperea, în miniatură, păpușa de dinainte.

– Sunt păpuși rusești, a zis.

– Da, a încuviințat Javier privindu-i chipul. Dar de fapt sunt eu. Continuă.

A desfăcut găoacea ultimei păpușele, înaltă de-un deget, și înăuntru i-a găsit cea

mai mărunțică dintre surate. Aceasta din urmă era vopsită în turcoaz strălucitor și era mai frumoasă, mai delicată și lucrată mai în detaliu decât surorile de dinainte. Lydia a apucat-o între degetul mare și arătător, a ridicat-o și a studiat complicatul filigran de argint care-o împodobea.

– Și aceea ești tu, a zis Javier atingându-și pieptul cu pumnul. *Muy dentro de mí.*

Lydia a bătut iute din pleoape, însă era prea târziu să-și ascundă lacrimile ivite în coada ochiului. Javier, înțelegându-le eronat sensul, a zâmbit și mai larg.

– Îți plac?

Ea și-a tras nasul.

– Foarte mult, mulțumesc, a îngăimat apucându-se să pună la loc păpușelele sub privirea lui scrutătoare.

Javier a observat că nu-și dăduse silința să alinieze părțile de sus cu cele de jos. Era primul indiciu că ceva nu era deloc în regulă.

– Ce s-a întâmplat, *mi reina*?

După ce păpușile au fost reasamblate, Lydia le-a așezat înapoi în ambalaj și le-a pus sub tejghea, lângă mobilul ei. Nu exista o cale ușoară s-o spună. Nu-i rămânea decât să fie directă.

– Am aflat niște vești proaste săptămâna trecută, a zis, făcându-l să se încline în față încruntat. Despre tine.

S-a lăsat înapoi pe scaun, cu încruntătura adâncită. O tăcere prelungă s-a insinuat între ei, până ce o clientă a făcut să zornăie clopoțelul de la ușă. Femeia și-a luat trei caiete, trei pixuri fițoase și o carte poștală, iar Lydia s-a descoperit incapabilă să-i zâmbească în vreme ce-i încasa banii. Simțea neliniștea lui Javier ca pe

un blestem. Îi huruia în piept. Umerii lui se curbaseră, își strecurase palmele sub coapse. După ce a plecat clienta, Lydia s-a dus la ușă și a încuiat-o. A întors semnul din geam pe partea cu CERRADO.

S-au măsurat din priviri peste tejghea. Privirea ei s-a înfipt în ochii lui, însă nici unul nu s-a uitat în altă parte.

Într-un târziu, Javier a vorbit.

– Am presupus că știai.

Vocea îi era sugrumată, răgușită.

Ea a clătinat din cap, fără să-și mute privirea.

– De unde să fi știut? De unde?

Ochii lui, sub lentile, păreau acum și mai apoși, și mai largi. Când a vorbit, buzele au pornit să-i tremure.

– Aveam senzația că mai toată lumea știe. M-am gândit că... în fine, am sperat că n-o să conteze pentru tine. M-am gândit că n-o să conteze fiindcă tu mă cunoști, fiindcă ai putut să vezi cum sunt eu de fapt.

– Pot, încă pot, a spus ea. Dar, Javier, cealaltă parte a ta, partea pe care n-o știu... nu văd legătura. Și persoana aceea e reală, sau cum?

În cele din urmă, el și-a abătut ochii. A clipit de mai multe ori, și-a scos ochelarii și i-a frecat de poala cămășii, apoi a spus:

– Te iubesc.

– Știu.

– Ba nu știi. Sunt îndrăgostit de tine. Sunt *îndrăgostit* de tine. Cum ea clătina din cap, a continuat ridicând ușor glasul: Lydia, ești singurul meu prieten. Singura

persoană din viața mea care nu vrea de la mine nimic în afara bucuriei de a fi împreună.

– Nu-i adevărat.

– Ba el Și, când nu sunt cu tine, tânjesc să te văd. Nici n-ai idee cât de multă lumină aduci. Tu și Marta, atât am pe lume. Nimic altceva nu contează. Aș lăsa baltă totul dac-aș putea.

– Atunci fă-ol a exclamat ea izbind cu palma în tejghea. Lasă totul!

Javier i-a zâmbit cu întristare.

– Nu funcționează așa.

– Funcționează cum vrei tu să funcționeze. Nu ești *el jefe*?

– Da, și dacă plec, ce-o să fie atunci? Ce-o să se aleagă de Acapulco dacă mă retrag? Câți o să moară luptându-se să-mi ia locul? Coatele lui săltaseră pe tejghea. Deznădăjduit, s-a apucat cu mâinile de cap. Știi că n-am vrut niciodată toate astea. Un accident, sau soarta, a făcut să ajung aici.

Lydia știa, îi era limpede că vorbele acelea n-aveau cum să fie adevărate. Dacă era ca un bilet la loterie, atunci el însuși îl alesese și-l cumpărase din banii lui. Știa asta, știa că săvârșise anumite blestemății ca să acceadă la acest nivel al ierarhiei. Dar câte? De ce fel? Un amestec de teamă și mâhnire o împiedica să-l întrebe. Nu cuteza să-i pună la îndoială justificările.

– Dar uite-mă, uite-ne aici, a urmat el, cu ochi rugători. Nu e scăpare din asta, Lydia, nu pentru mine. Însă nu mă definește ca om.

A simțit disonanța zvâcnindu-i în creier ca o pulsație haotică. „Sigur că te definește ca om", s-a abținut ea să rostească. A strâns în schimb pleoapele și l-a simțit

luându-i mâna într-a lui.

– Te rog să înțelegi, a implorat-o. Încearcă.

Când găsise fotografia lui Javier în dosarul lui Sebastián, cu o săptămână în urmă, se simțise tulburată până în adâncurile sufletului. Arareori avusese parte de-o prietenie atât de profundă și de autentică. Eventualitatea că avea să-și piardă obiectul atașamentului o îndurerase. Acum însă, cu Javier dinainte, cu mâinile încleștându-le pe ale ei, acum că lucrul fusese rostit între ei și confirmat ca veridic, Lydiei nu-i mai rămânea decât autopsia. Dragostea, câtă fusese, începea să se destrame deja. O sesiza încă în încăpere ca pe o stafie, vagă și inanimată, însă n-o mai simțea. Afecțiunea i se dusese, se scursese din ea precum sângele dintr-un cadavru. Când Javier îi prinsese degetele în pumnul lui, Lydia simțise iz de formol. Când Javier și-a pironit privirea într-a ei, i-a văzut lentilele ochelarilor stropite cu sânge.

9

În casa lui Carlos și a lui Meredith din Chilpancingo s-au ivit acum stafii noi. Trauma așteaptă nemișcarea. Lydia se simte ca un ou spart, dar fără să știe dacă-i coaja, gălbenușul sau albușul. E făcută terci. Pe parcursul următoarelor trei zile ea și Luca rămân adeseori singuri în casă câtă vreme băieții sunt la școală, Carlos e la lucru, iar Meredith îi pregătește de întoarcerea acasă pe misionarii din Indiana. Nu există o suspendare a vieții, cum se întâmplă de obicei când intervine moartea, fiindcă o pauză publică ar stârni suspiciuni. Luca și Lydia trebuie să stea ascunși. Familia trebuie să-și vadă de traiul obișnuit. Băieții au rafturi pline cu cărți în camerele lor, *gracias a Dios*, așa că, în vreme ce sunt plecați, văzându-și de viață, Luca citește câte două-trei pe zi. Încearcă și Lydia, însă mintea ei nu poate reține cuvintele. Nu are spațiu disponibil în creier pentru orice altceva. Așa că încearcă, în schimb, să-și țină ocupat corpul. Gătește mâncare de care n-au chef nici ea și nici Luca. Curăță chiuvete, spală rufe și covoare fără urmă de murdărie. Îl vede pe Luca devenind tot mai tăcut.

E ca și cum după-amiaza ar avea o mie de ore. Luca abia dacă-și schimbă poziția pe canapea, când și când, citind. Se mișcă după ce termină câte o carte; se ridică și se îndreaptă spre raft să-și ia alta. Când dă să se ducă la baie, Lydia încearcă să-l înduplece să mănânce ceva. Restul timpului și-l petrece la vechiul computer IBM așezat pe o mică platformă cu roți dintr-un ungher al camerei de zi. Verifică știrile din Acapulco. Colegii i-au dedicat lui Sebastián articole elogioase, însă Lydia nu le poate citi. Cuvântul *héroe* o înfurie, de parcă el și-ar fi ales cu curaj moartea, de

parcă moartea lui ar însemna ceva. Pentru numele lui Dumnezeu, a murit cu o spatulă în mânăl Preferă să treacă la informațiile despre anchetă, însă, așa cum se și aștepta, nu dă peste nimic nou. Fiindcă teama și corupția merg mână în mână pentru a-i cenzura pe aceia care altminteri ar descoperi indicii impunând justiției să-și urmeze cursul. Nu va fi nici o probă, nici un proces, nu se va face dreptate. Așa că Lydia caută alte subiecte, violențe noi, vreun indiciu referitor la ce se întâmplă cu Los Jardineros. Un turist a fost ucis accidental într-un schimb de focuri lângă căsuțele de pe țărm de la Playa Hornos, ieri după-amiază. O mașină carbonizată, cu două cadavre înăuntru, unul mare și unul mai mititel, a fost descoperită de dimineață nu departe de Colonia Loma Larga.

Săgeata mouse-ului tremură pe ecran, însă Lydia izbutește să se dezbare de știri cu câteva clicuri și să treacă la altceva. Carlos o să-i ducă până în Ciudad de México, dar apoi ce-o să fie? Trebuie să încerce să facă planuri. Caută programele curselor de autobuz și da, a fost semnalată creșterea numărului de blocaje rutiere în zonă și o înmulțire a cazurilor de dispariție. În interiorul orașelor se poate circula în relativă siguranță, dar deplasările între orașe sunt puternic descurajate. Autoritățile îi sfătuiesc pe cetățeni să se abțină de la călătorii neesențiale pe drumurile regionale din Guerrero, Colima și Michoacán. Lydia simte că un nou val de disperare e pe cale s-o cuprindă, însă nu are timp de asta. Șoselele nu sunt o opțiune. Chiar dacă ar mai avea încă permisul valabil, n-ar risca să meargă cu Luca în mașină, iar autobuzele nu-s cu nimic mai bune. Filtrele rutiere sunt prea periculoase. Ce-a mai rămas, atunci? Caută bilete de avion, deși nu-i place ideea de a-și vedea numele pe un tichet de îmbarcare. Totul e digital acum, și la ce bun să

gonești o mie de mile dacă numele lor o să dea alarma în vreo bază de date online? Mai departe de Tijuana nu se poate ajunge fără pașaport, iar zborul până acolo durează trei ore și patruzeci de minute. Mai mult decât suficient ca Javier să-și trimită un *sicario* să-i întâmpine la aeroport. Lydia parcă vede în fața ochilor masacrul de la banda pentru bagaje. Vede titlurile de la știri. În Mexic nu există trenuri de călători pe distanțe mari, așa că, în ultimă instanță, Lydia studiază marfarele pe care le folosesc migranții din America Centrală pentru a străbate întinderea țării. Stau atârnați de vagoane tocmai din Chiapas până în Chihuahua. Trenul și-a câștigat numele de La Bestia fiindcă acea călătorie e o încercare a groazei, în orice fel imaginabil. Violența și răpirile sunt frecvente și, pe lângă pericolul infracțional, câțiva migranți sunt schilodiți și uciși în fiecare zi căzând de pe acoperișurile vagoanelor. Doar cei mai sărmani și prăpădiți încearcă să călătorească astfel. Lydia se cutremură văzând ce apare pe YouTube, fotografiile, avertismentele sumbre ale recenților amputați. Începe iarăși, analizează totul de la început. Autobuze, avioane, trenuri. Trebuie să fie ceva la care nu s-a gândit. Dă clicuri, accesează site-uri și orele se târăsc ca melcul, în vreme ce Luca dă pagină după pagină.

La cină, cu Carlos, Meredith și cei trei băieți ai lor, Luca își pune șapca tatălui său și Lydia nu-i cere să și-o scoată de pe cap, chiar și după ce Meredith își anunță mezinul că „nu e voie cu șapcă pe cap la masă". Cel mai mare dintre băieți își șterge dâra de lapte de pe buză și-i zâmbește cu gura până la urechi lui Luca, care poartă încă pe cap șapca cu Yankees.

– Îți place baseballul? întreabă puștiul.

Luca se mulțumește să ridice din umeri.

A fost mereu un copil liniștit. Bebeluș fiind, nu a gângurit niciodată. Nici nu a vorbit, de fapt, până la patru ani, când Lydia intrase deja în panică. Începuse să-i citească de când era foarte mic, lectura cu glas tare fiind o plăcere pentru o iubitoare de cărți ca ea. Îi surâdea ideea ca el să-și înceapă viața cu cele mai frumoase cuvinte, chiar și înainte să le înțeleagă, că avea să-și construiască limbajul pe o fundație de literatură și poezie. Începuse deci cu Márquez, Tolstoi și surorile Brontë, apoi, ca rezultat al neliniștii tot mai intense, se apucase să-i citească nu în felul acela în care le citesc părinții basme copiilor, la ora culcării, ci într-o manieră frenetică și insistentă menită să-l salveze. Când frica ei se pârguise și obiceiul căpătase un ritm constant, apelase la Paz și Fuentes, Twain și Castellanos. Era și ea fluentă în engleză (o studiase la facultate ca specializare secundară), așa că uneori citea din Yeats, evocând cu accent mexican bogăția de verde a Irlandei.

Obișnuise să-l scoată pe Luca în lume, purtându-l într-o legătură la piept, și citeau împreună, printre comenzi și mușterii, în intervalele dintre dereticat și așezatul cărților în rafturi. Uneori, între clienți se căscau intervale mari de timp, așa că se puteau cufunda amândoi pe deplin în povești. Când băiatul a mai crescut, îl punea într-un leagăn sau pe un covoraș de joacă pe care i-l întindea în colțul de după tejghea. Era liber să tropotească prin încăpere, însă când se făcea vremea cititului se așeza cuminte, cu picioarele încrucișate, tăcut, cu capul înclinat pe-o parte, de parcă ar fi creat cu urechea o pâlnie prin care să absoarbă cuvintele oferite de ea. Cărți colorate, cărți tactile, poezie, fotografie, artă. Cărți pentru copii, cărți de bucate, Biblia. Fiul ei își purta cu atenție mânuțele peste paginile lucioase, netede, însă tot nu vorbea. Îi citea uneori până ce-i pierea vocea, alteori se simțea iute

deprimată de sunetul găunos al rostirii ei solitare în prăvălie, însă de fiecare dată când voia să se oprească, Luca împingea spre ea insistent cartea acelei zile. O deschidea și i-o apăsa iarăși în poală.

Cu o zi înainte ca puștiul să împlinească patru ani, stând la masă în bucătărie și ospătându-se cu *pozole*, Lydia a pornit iarăși să deplângă, pentru a suta oară, mutenia fiului lor. Sebastián și-a pus lingura în echilibru pe castron și a cercetat chipul băiatului. Luca l-a privit, la rându-i, cercetător.

– Poate nu vorbești spaniola, i-a zis în spaniolă Sebastián.

Luca, imitându-și tatăl, și-a proptit și el lingura în echilibru pe castron.

– Asta e, așa-ii? *¿Cuál idioma hablas, mijo?* Engleză? Ești un *gabacho*? *¿Cuál idioma hablas, mijo?* la stail a pocnit din degete Sebastián. Ești haitian. Ba nu... vorbești arabal Tagalog?

Lydia și-a privit soțul clipind alene, Luca în schimb a zâmbit și a încercat să pocnească și el din degete. Sebastián i-a arătat cum se face. Lydia era singură în deznădejdea ei. Își spunea că și Sebastián era, firește, îngrijorat, însă optimismul lui îndărătnic îl împiedica s-o arate. Doctorii, oricum, nu găsiseră nimic în neregulă. Lydiei îi venea să țipe.

Totuși, și-a continuat răbdătoare eforturile. Allende, Borges, Cervantes. A citit pentru ca vorbele pe care le prețuia să străpungă singurătatea fiului ei. Și apoi, într-o zi, după ce dăduse ultima pagină nesatisfăcătoare a unui scurt roman scris de un tinerel pompos, Luca s-a ridicat în șezut și a scuturat din cap. Și-a trecut palmele peste genunchi. Lydia a închis cartea și a pus-o pe masă, alături de balansoarul în care stăteau amândoi. Luca a apucat-o și a deschis-o la prima pagină.

– S-o mai citim o dată, mami, doar că de data asta să-i găsim un final mai plăcut.

Rostise totul fără greș, de parcă n-ar fi făcut decât să continue o conversație pe care o avuseseră o viață întreagă. Lidya a tresărit tare, cât pe ce să-l azvârle din brațe. L-a ridicat în picioare. L-a răsucit pe călcâie și l-a privit îndelung.

– Ce...?

Luca a strâns din buze.

– Ce-ai spus?

L-a apucat de brațe, poate un pic cam dur, temându-se că o luase razna.

– Ai vorbit! Luca! Ai vorbit?

După o pauză scurtă, de-o groaznică încordare, el a dat din cap afirmativ.

– Ce-ai spus? a șoptit ea.

– Că aș vrea s-o citim iar.

I-a lipit cu zgomot de obraji palmele, râzând și plângând totodată.

– *Ay*, Doamne! Luca!

– Cu un sfârșit mai bun.

L-a tras la pieptul ei și l-a strâns tare, apoi a sărit, l-a luat de mâini și a început să-l învârtă.

– Mai spune o dată. Spune altceva.

– Ce să spun?

– Exact asta. Băiatul meu! Vorbește!

Lydia închisese mai devreme librăria și-l luase pe Luca acasă, să se producă și în fața lui taică-său. Și-o amintește limpede, însă nu mai are încredere în amintirea aceea deoarece, cu cât se depărtează mai mult de ea, cu atât i se pare mai ireală.

Cum de nu scosese o vorbă în toți acei ani? Și-apoi cum de începuse să vorbească așa, din senin, ca un prezentator de știri, ca un profesor de la universitate, alcătuind deodată frazele acelea frumoase, complexe? E imposibil. Un miracol al sintaxei.

Acum însă, în casa turcoaz a lui Carlos, după mai bine de patru ani de vorbit frumos în două limbi, vocea lui Luca se retrage și, prin urmare, tăcerea revine. Lydia vede că se întâmplă asta și că nici unul dintre ei nu poate face nimic ca s-o împiedice. Mai întâi se pune pe el o pojghiță subțire, însă aceasta, ca un strat de lac, se întărește curând. Deja, miercuri dimineață, mutenia s-a instaurat. Răspunde la întrebări directe doar cu fața, cu corpul. Își aduce la perfecțiune arta uitatului în gol, și Lydia simte, lăuntric, că ultima baricadă a sănătății ei mintale se dărâmă.

În aceste zile de tăcere calcifiantă, vârtejul fioros al minții Lydiei nu a încetinit o clipă, oricât ar încerca să-l domolească. Se ține tare în fața lui Luca, dar sunt momente în care trebuie să dispară la repezeală. Se furișează în baie și deschide robinetul, așa încât curgerea apei să ascundă zgomotele înfundate, icnite ale amărăciunii ei. Trupul întreg îi e o convulsie de nefericire, iar senzația fizică e atât de viscerală, încât o face să se simtă ca un animal sălbatic, ca un mamifer răzlețit de turmă. Noaptea, când se întinde lângă Luca în patul strâmt al finului lui Sebastián, își direcționează gândurile spre opacitate. Execută cu fermitate exercițiul, și mintea o ascultă. Repetă fără oprire, ca pe o mantră: „Nu gândi, nu gândi, nu gândi". Și, din cauza acestui autocontrol, somnul, milos, o cuprinde. Străfulgerările de amintire îi pompează adrenalină în sânge de o sută de ori pe zi, așa că, din fericire, corpul îi este extenuat. Îi cad pleoapele. Dar după această cedare vine un moment, o

alunecare de-o clipă de după ce s-a desprins de țărm și înainte să fie luată de curenți, și în acea clipă intermediară controlul se spulberă. Membrele îi zvâcnesc, inima i se zbate nebunește în piept și creierul îi livrează iarăși amintirea păcănitului armelor, izul de carne arsă, cele șase fețe minunate văduvite de expresie și întoarse, pustiite, spre cer. Se ridică în capul oaselor și își liniștește răsuflarea încercând să nu-l trezească pe Luca, adormit alături. În fiecare noapte, aceeași încleștare la granița dintre somn și veghe. E bariera peste care nu poate trece. Ce fel de om nu-și îngroapă familia? Cum i-a putut lăsa acolo, în curte, cu gurile și ochii deschiși, cu sângele răcindu-li-se în vene? Lydia a mai văzut văduve care vorbesc, văduve care-au căpătat curaj din chinul lor. Le-a privit vorbind în fața camerelor de luat vederi, refuzând să se lase amuțite, arătând vina acolo unde este, blestemând cu silă violența unor bărbați lași. Rostind nume. Femeile astea sunt împușcate la înmormântări. *Nu gândi, nu gândi, nu gândi.*

Miercuri, Carlos își ia o zi liberă ca să conducă al treilea microbuz al bisericii la Ciudad de México. Lydia lasă geanta roșie de voiaj a bunicii la căpătâiul patului unde și-au petrecut ultimele trei nopți. Înăuntru sunt pantofii ei cu toc și pantofii cei buni ai lui Luca. Celelalte lucruri le-a înghesuit în două rucsacuri, și ăsta-i tot bagajul lor de acum încolo. Vor zbura spre nord din Ciudad de México, a decis. E singura lor opțiune. Vor merge doar cu cele două rucsacuri ca să fie sprinteni, să nu trebuiască să stea holbându-se la caruselul benzii de bagaje, așteptând ceva ce nu le trebuie oricum. Lydia nu știe dacă Meredith și Carlos le-au spus ceva misionarilor din Indiana despre cei doi pasageri suplimentari, dar nimeni nu pune întrebări când urcă în vehicul. Adolescenții își întind pe mutre zâmbete și încearcă să-i

vorbească despre Mântuitor, însă Lydia se preface că nu vorbește engleza. Stă cu un braț pe după spinarea lui Luca, pe bancheta din spate, și încearcă să se poarte ca o persoană normală. Îi e greu să-și amintească. Misionarii au ranițe și rucsacuri fițoase; absolut toate fetele și-au împletit părul (cârlionțat sau drept, aspru ori mătăsos) în două cozi. E indicatorul pentru misionari, își dă seama Lydia atingându-și propriul păr, prins simplu la spate. Fata de pe bancheta de alături observă.

– Vrei să ți-l împletesc? o întreabă cu un surâs. Noi ne împletim una pe alta.

Lydia ezită. Fiindcă nici cozile cel mai iscusit împletite din lume n-ar face pe nimeni s-o confunde cu o adolescentă misionară din Indiana. Însă și o asemenea protecție de doi bani e mai bună decât nimic. Fata confundă reticența Lydiei cu bariera lingvistică, așa că arată spre propriile codițe și spre cele ale fetelor din față, apoi către părul ei.

– Îți place? Codițe împletite?

Lydia încuviințează din cap și-și trage elasticul din părul negru și des, apoi se întoarce cu spatele spre fată, care începe să-și frământe degetele pe scalpul ei. În microbuz e arșiță. Când a terminat, fata întreabă de oglindă. Sunt cinci adolescente în mașină și nici una dintre ele nu-i suficient de vanitoasă cât să aibă o oglinjoară, acolo. Una dintre ele deschide până la urmă o aplicație pe iPhone, comută pe opțiunea de selfie și i-l întinde Lydiei.

– Ce bine îți stă cu elel exclamă, arătând spre codițe. *¡Me gusta!*

Lydia se oglindește în ecran, întorcând ușurel capul ca să-și cerceteze cosițele. Parcă arată mai tânără. Zâmbește și înapoiază telefonul. O cuprinde ușurarea când

începe cântatul, fiindcă răsună prin tot microbuzul și nu-i lasă spațiu să cadă pe gânduri. Toți misionarii înalță vocile, la fel și Carlos, tare și cu însuflețire.

– Ar trebui să dormi un pic, îi șoptește la ureche lui Luca în vreme ce se apropie de Axaxacualco. Băiatul se uită la ea fără să clipească. Văd că e aglomerat în față. Ar trebui să te întinzi un pic aici, pe jos. E comod.

Lydia coboară sub banchetă brațul și face loc între două dintre ranițele cele mai mari. Luca se strecoară în locaș și se ghemuiește acolo, cu un rucsac bine îndesat pe post de pernă. Închide ochii; traficul începe să se poticnească și, odată cu el, și răsuflarea din pieptul Lydiei. Fetele cântă „Iisuse, cârmuiește-ne", ridicând vocile. Carlos surprinde privirea Lydiei în oglinda retrovizoare. Clipește o dată, fiindcă doar atâta încurajare îi poate oferi. Șirul de mașini din față s-a oprit. Microbuzul lor e al doilea din șirul de trei. Pe cel din față îl conduce Meredith.

Mai în față sunt trei tineri, de fapt trei băiețandri, cu pistoale-mitralieră AR15. Poate fiindcă marca asta de armă nu-i atât de des întâlnită și nici atât de sexy ca atotprezenta AK-47, Lydiei i se pare cu atât mai înfricoșătoare. E ridicol, știe prea bine. O armă te omoară la fel ca oricare alta. Însă în acea AR15, lucioasă și neagră, e ceva pragmatic, e ca și cum n-are nici un chef să se fandosească.

Țeava câte unei arme mai pătrunde prin geamul lăsat în habitaclul unei mașini oprite în drum, însă rămân în general pe-afară, îndreptate spre cer. Băieții țin armele cu amândouă mâinile. Șoferii, cei mai mulți, nici nu clipesc. Le cântă băieților în strună, îi lasă s-o facă pe durii, fiindcă deși nimeni nu se așteaptă ca băieții să tragă, știu cu toții că drumul spre adevărata bravură începe întotdeauna cu o bravadă închipuită. E doar o chestiune de timp, și nimeni nu vrea să afle dacă astăzi e

ziua în care băieții, în cele din urmă, o s-o și facă. Unul după altul, șoferii își scot cu mișcări ponderate portofelele, caută în genți le de mână sau în torpedouri ca să scoată de acolo *mordida*. Dau banii fără să comenteze și cu *bendiciones* rostite din inimă, fiindcă băieții ăștia ar putea fi oricine, ar putea fi frații sau copiii sau nepoții șoferilor. Ai cuiva, cu siguranță, sunt.

Carlos pornește și frânează, iar pornește și iar frânează. Luca își ține ochii închiși în timp ce misionarii cântă. Lydia se roagă pentru foarte puțin probabila eventualitate ca băieții care-au blocat șoseaua să fie niște *autodefensas* necorupți.

Imnurile misionarilor dau seamă și ele despre un soi propriu de curaj, fiindcă deși blocajul rutier li se pare ațâțător, deși pastorul, aflat în microbuzul din urmă, le-a explicat că asemenea filtre sunt destul de obișnuite pe-aici și n-au de ce să fie alarmați, că e aproape ca și cum ar trece printr-un punct de încasare a taxei de autostradă, fetele știu că încasatorii de taxe din Indiana nu umblă cu arme automate după ei. În secret, în străfundurile inimii, majoritatea fetelor și-au dorit să aibă parte de un blocaj – ce surescitare exotică, ce izbucnire de adrenalină, ce povești o să spună odată ajunse acasă, în Indiana! Însă la venire li s-a făcut mereu semn să treacă fără să fie opriți. O dezamăgire vinovată. Și totuși, acum că în fine a venit și momentul cu pricina, acum că-i zăresc pe băieți în față, pe carosabil, apropiați ca vârstă de ele și purtând arme la care nici nu se pot gândi, acum că sistemul lor nervos de misionare lipsite de experiență le inundă sângele cu șuvoaie de hormoni haotici, absolut toate fetele astea cu codițe se îmbolnăvesc de frică. Unele ar vrea să aibă curajul de a le vesti băieților adevărul, de a le aminti de Iisus, dar și mai mare e dorința lor de a ajunge odată acasă. Una dintre fetele de pe bancheta

din față, cea cu iPhone-ul, încearcă să stârnească încă o repriză de cântat, însă nu i se alătură nimeni și, după câteva note, efortul e în van. Carlos coboară geamul de la portieră.

Băieții s-au postat de ambele părți ale microbuzului din față. Lydia deslușește silueta lui Meredith pe locul șoferului, vorbind cu băiatul din dreptul ei. Probabil el e șeful. Meredith arată cu degetul spre celelalte două dube din spate, făcându-i pe amândoi băieții să se uite. Lydia îngheață în scaun. N-au cum s-o observe acolo, în fundul întunecat al microbuzului. Tânărul *jefe*, de pe partea șoferului, poartă o șapcă albastră fără nici un însemn. Își îndeamnă tovarășul să investigheze celelalte microbuze. Băiatul trece printre barele de protecție ale vehiculelor oprite și se apropie de geamul lui Carlos, cu țeava automatului îndreptată spre linia punctată a șoselei. Lydia aruncă o privire în jos, spre Luca, și vede că ochii îi sunt deschiși larg, rotunjiți ca niște linguri pentru supă. Se foiește un pic, așa încât picioarele ei să-l acopere în mare parte.

– Încotro vă îndreptați astăzi? îl întreabă pe Carlos băiatul, ca să se asigure că versiunea lui e aceeași cu a lui Meredith.

– Spre aeroport, în Ciudad de México. Vizitatorii noștri au astăzi zborul spre casă.

– *¿De dónde eres?* i se adresează fetei din spatele lui Carlos.

– Nu prea vorbesc ele spaniolă, îl informează Carlos. Sunt din Indiana.

Băiatul înclină ușurel capul înspre geamul coborât și măsoară cu privirea fetele tăcute și zâmbitoare. Dacă e sensibil la feromonii lor, atunci are parte de un adevărat bombardament. Ochii îi cad pe Lydia și buzele i se strâmbă.

– Cine-i femeia?

– Una dintre consilierele noastre.

– *¿Estadounidense también?*

Băiatul are un chip plăcut, cu expresie neîncrezătoare.

– Nu, e de aici. E una dintre noi.

– De ce stă în spate?

Lydia știe că nu trebuie să-și lase privirea spre Luca, însă e singurul lucru care-o leagă de lume și ochii ei vor să se îndrepte către el. Își înfige uitătura în spătarul scaunului lui Carlos.

– Una dintre fete a avut rău de mașină, zice Carlos. S-a dus în spate s-o ajute.

Lydia ridică mâna și-o așază matern, mecanic, pe omoplații fetei de alături, cea care i-a împletit părul. Îi trasează cu palma un cerc pe spinare, făcând-o să se întrebe de unde-și dă Lydia seama cât e de înfricoșată. Fata e recunoscătoare pentru micul gest de alinare și-i întoarce un zâmbet nesigur. Băiatul de la geam pune degetele de la o mână pe marginea portierei și i se adresează direct Lydiei.

– *¿Cómo se llama, Doña?*

– Mariana, minte Lydia.

– Încă-i e rău, Mariana? o întreabă arătând cu bărbia spre fata de lângă ea.

– Îi e un pic mai bine acum, cred, răspunde Lydia încă masând spatele fetei. Dar nu grozav.

Fata, neștiutoare, întărește povestea făcându-se palidă la față. Se apleacă un pic înainte, de parcă într-adevăr e pe cale să vomite.

Băiatul zăbovește, cu arma stăruind în dreptul geamului deschis și ochii

cercetându-i expresia. Vâră iarăși capul pe geam și întreabă:

– Doar fete în mașină? Nici un băiat?

Pe podea, pitit după picioarele lui mami, ochii lui Luca se fac mari și gura i se încleștează. Nici nu mai răsuflă. A devenit expert în ascuns, stă absolut nemișcat.

– Sunt toți în microbuzul din spate, se aude vocea lui Carlos.

Băiatul bate cu muchia palmei în geam. Carlos îi întinde un teanc subțire de bancnote și-i spune:

– *Ten cuidado, y que Dios te bendiga.*

Băiatul îi răspunde cu o înclinare a capului, bagă banii în buzunarul blugilor și pășește, pe lângă geamul Lydiei, spre mașina din spate. Când trece, Lydia îi vede tatuajul mic înfățișând o macetă de pe gât, mai jos de urechea stângă. Confirmare: sunt băieții lui Javier, Los Jardineros. În microbuz respiră cu toții ușurați, e o eliberare colectivă a aerului din piepturi, însă nu și din cel al Lydiei. Îngăduie ochilor să arunce o privire spre fețișoara întoarsă în sus a lui Luca. Ochii și i-a închis, așa că îi strânge și ea cât de tare poate, pentru o clipă de ușurare suspendată. Își simte pulsul în pleoape.

– Toată lumea e OK? întreabă în engleză Carlos, răsucindu-se în scaun și uitându-se pe rând la toate fetele.

Ele răspund bucuroase, chicotind. Lydia încuviințează coborând bărbia și-și lasă iarăși mâna să-i cadă în poală. Pare să treacă o veșnicie până ce băiatul își termină investigația la geamul celei de-a treia dube. Le face din mână când se întoarce să se alăture tovarășului din față. Amândoi băieții își lasă armele să atârne de curele pe spinare ca să mute de pe carosabil bușteanul cel mare cu care-și improvizaseră

filtrul. Fac loc doar cât să îngăduie cavalcadei de misionari să treacă.

Peste jumătate de oră, când traversează *el puente* Mezcala Solidaridad de peste fluviul Balsas, fetele tresar uluite, îndreaptă aparatele de fotografiat către geamuri și către canioanele înțesate cu vegetație luxuriantă de dedesubt. Abia după ce Luca iese din vizuină și se cuibărește sub brațul ei, Lydia începe, într-un târziu, să respire.

Au supraviețuit îndeajuns cât să vadă străzile însorite și avalanșa de culori a metropolei. Și nu-i puțin lucru. S-au depărtat acum cu patru zile și 380 de kilometri de osândă. Însă e mai mult de-atât, Lydia o știe. Fiindcă anonimitatea capitalei reprezintă pasajul fragil care duce către viitorul lor. Poate simți, ajunsă aici, un pic de speranță, care s-ar putea să dispară într-o clipită. Lydia a stabilit că opțiunea cu cele mai puține bătăi de cap ar fi să zboare cu avionul. Ceva, un soi de superstiție, a făcut-o să întârzie alegerea unei destinații, însă a analizat toate orașele dinspre granița nordică și a făcut o listă de preferințe. De la vest către est: Tijuana, Mexicali, Nogales, Ciudad Juárez, Nuevo Laredo. Oricare dintre aceste aeroporturi ar fi bun, ca o ușă dinspre grădină, ascunsă și intimă. Din oricare dintre orașele astea se simte mireasma de plăcintă aburindă dinspre pervazurile ferestrelor din *el norte*.

Când Carlos deschide ușa din spate a microbuzului, iar fetele cu codițe împletite și rucsacurile pline ochi se revarsă pe asfaltul lucitor, Luca și Lydia le urmează.

Lângă portiera dubei, Carlos apucă mâinile Lydiei și-i șoptește avântat la ureche:

– El e cu tine încă. Pot s-o simt. O să vă vegheze pe tine și pe fiul vostru. O s-o scoateți la capăt.

Lydia îi invidiază siguranța. Se îmbrățișează fără lacrimi, în vreme ce fetele cu cosițe împletite și corespondenții lor masculini din celelalte microbuze își feresc fețele scandalizate. Meredith se oprește lângă Luca, încercând să-i potrivească rucsacul în vreme ce băiatul se sustrage subtil eforturilor ei. Când Carlos îi dă drumul Lydiei, Meredith pășește spre ea s-o îmbrățișeze la rându-i, însă căldura care a

existat cândva între cele două femei, în mare parte datorită legăturii dintre soții lor, s-a răcit de tot. Recunoștința Lydiei rămâne totuși autentică. O privește pe Meredith în ochi.

– Știu cât de dificil ți-a fost. Să riști pentru noi.

Meredith scutură din cap, însă gestul ei de respingere e slab.

– Sunt foarte recunoscătoare, Meredith. Probabil că ne-ai salvat viețile. Mulțumesc.

– Domnul fie cu tine, zice Meredith, apoi trăncăneala gălăgioasă a adolescenților care, adunați la un loc, își compară poveștile despre blocajul rutier mistuie orice alt subiect și cele două femei se simt ușurate să se despartă.

Ușile automate ale terminalului se cască huruind și primii misionari adolescenți pătrund în aeroport fără grabă. Cât își iau Carlos și Meredith la revedere de la echipa pastor-și-soție din Indiana, Luca și Lydia, la adăpostul unui căscat, o apucă spre trenulețul care-i va duce la terminalul de zboruri interne.

Luca n-a mai circulat până acum cu un asemenea minitren. Încearcă să nu se arate interesat de el, însă e uluitor felul în care chestia netedă, sclipicioasă sosește fără vreun sunet și-și revarsă oamenii pe peron. Luca apucă strâns mâna mamei și se dă din calea oamenilor și a bagajelor care-i înghiontesc din toate părțile. Se uită la picioarele lor în vreme ce străbat micul spațiu dintre nemișcare și mobilitate. Mami îl trage în tren fără să întâmpine vreo rezistență; au ajuns acum în primul vagon. Cum să se abțină Luca deci, cum să nu-și lipească palmele și fruntea de geamul oblic? Orice copil ar simți un pic de încordare în burtică văzând cum șina alunecă tot mai repede sub picioare și cum se face nevăzută. E ca un montagnes

russes, levitând tăcut peste învălmășeala de mașini și autobuze, peste taxiuri și stâlpi de iluminat, peste fâșiile de pistă punctate de aeronave care așteaptă și camionete ducând în spinare maldăre nebunești de bagaje. Un avion se lasă pe pistă chiar în fața lor, e imens în fereastră, făcându-l pe Luca să tresară și să se dea iute înapoi.

– Mamil

E primul cuvânt pe care l-a spus în trei zile și-i regretă imediat rezonanța, bucuria descătușată, lipsită de loialitate. Mami îi zâmbește, dar nu e zâmbetul ei obișnuit; nu poate confunda grimasa aceea chinuită cu încântarea adevărată. Atunci el de ce nu-i așa? De ce nu-i copleșit de amărăciune? Ce nu-i în regulă cu el, de se poate purta așa de normal? Mami îl atinge pe creștet; Luca se trage iarăși spre geam. Urmărește cum garnitura electrică înghite șina de sub ei.

În aeroport, la terminal, șuierul mecanic al aerului condiționat e ca un fundal pentru celelalte zgomote: o fetiță își ține mama de mână și trage de lesă o valijoară în formă de cățeluș, un bărbat răcnește la telefon într-o limbă guturală, necunoscută, o femeie țăcăne grăbită din tocurile furioase. Se simte miros de lămâie și freon. Luca o urmează pe mami până la un chioșc mic, cu un ecran încastrat, și-o privește cum bate acolo vreo câteva minute în tastatură. I se pare apoi că n-ar trebui să se holbeze așa la ea, ci să țină sub observație altă lume, să se asigure că nu bat la ochi, așa că-i întoarce spatele și se pune pe supravegheat; nu se uită nimeni la ei, cu excepția fetiței cu valijoară în formă de câine. Stă la coadă cu mama ei, ori mai degrabă pe valijoară. Când mama avansează, își face vânt cu piciorul ca să țină pasul. I-ar plăcea și lui Luca o asemenea valiză.

– Nu ne putem face rezervare de-aici, îi întrerupe mami gândurile. Nu vor să te lase să cumperi bilete pentru ziua în curs. Trebuie să ne așezăm la rând.

Mami își apucă rucsacul, lăsat la picioare, iar Luca o urmează la capătul șirului de oameni. Se bucură că se poate uita mai îndeaproape la valiza-cățeluș, care e prevăzută, vede acum, cu o coadă stufoasă și cu urechi.

Fata îl vede admirându-i valijoara și zâmbește. E cam de-o vârstă cu el, poate cu un an mai mică.

– Poți să-l mângâi dacă vrei, îi spune. Nu mușcă.

Luca se dă înapoi un pas și-și ascunde fața după mami. Însă, o clipă după aceea, întinde brațul și atinge cu buricele degetelor vârful cozii câinelui. Fata râde, apoi mama ei spune: „Să mergem, Naya" și fata îi face din mână, opintindu-se în pardoseală cu încălțămintea sport, tocmai până la casa de bilete.

Luca și mami vin la rând și, îndată, ajung în fața unei doamne cu costum albastru și cu eșarfă roșie la gât. Chipul ei rotunjor e redat în miniatură pe ecusonul de plastic care-i atârnă de o panglică. Îi zâmbește lui Luca.

– Bună, micuțule zburător! Prima oară cu avionul?

Ridică ochii spre mami, ea face semn din cap că da, așa că încuviințează și el. Să zboare! Nu-i vine a crede c-o să zboare. Nu-i sigur că vrea, dar e posibil *chiar* să vrea. E greu de spus.

– Ne-am luat o mică vacanță spontană, îi zice mami femeii de la ghișeu.

Degetele acesteia sunt pregătite pe tastatură.

– Foarte bine. Încotro?

– Mă gândeam la... Nuevo Laredo?

Femeia se năpustește în tastatură și țăcăne cu viteză comică. N-are cum să bată așa de rapid, crede Luca. Se preface. Se încruntă.

– Nu e nici un zbor până vineri. Sperați să puteți pleca azi?

– Da, zice mami și lasă cotul pe tăblia ghișeului. Dar la Ciudad Juárez?

Țac-țac-țac.

– Da, se poate, e un zbor la ora trei, cu escală în Guadalajara. Aterizează la Juárez la ora 19 și 4 minute.

Mami își mușcă buza.

– Nimic direct?

Țac-țac.

– Avem un zbor fără escală mâine dimineață, la 11.10.

Mami clatină din cap.

– Bun, să încercăm cu Tijuana.

De data asta femeia își acoperă țăcănitul cu trăncăneală. Nici nu se uită la ecran sau la mâinile proprii. I se mișcă dinainte ca două animale, independent de corp. Își întoarce spre mami chipul rotund.

– Distractiv oraș. Ați mai fost?

Mami scutură din cap.

– Cândva mergeam mult cu avionul. Am fost însoțitoare de zbor înainte să-i am pe cei mici. Și mergeam pe ruta Tijuana, așa că uneori apucam să rămânem și peste noapte, zice făcându-i cu ochiul lui Luca. Sper că-ți place să petrecil

Luca își înfige unghiile în podurile palmelor, ca să nu se mai gândească la petreceri, iar femeia își rotește chipul rotund și ochii rotunzi înapoi către ecran.

– E un zbor direct către Tijuana la 15.27. Ajunge la 17 și 13 minute. Sunt cu două ore în urma noastră.

– Perfect, zice mami. Două locuri?

– Sigur. Și când doriți să vă întoarceți?

Mami își lasă privirea peste basculeții aurii, care contrastează cu pardoseala mozaicată. Luca nu-i înțelege ezitarea, nu înțelege că mami încearcă să desfășoare în minte un algoritm al calamității. Lydia știe că mai au exact 226 243 de pesos, fiindcă i-a numărat pe podeaua băii lui Carlos, în Chilpancingo. Au cheltuit deja mai bine de 8 000 de pesos cu hotelul, proviziile și biletele de autobuz. Mai este un card bancar în poșeta mamei ei, dar i-e teamă să-l folosească. *Abuela* are un cont de economii și, oricât ar fi în el, banii aceia o să le fie de folos. Vor trebui să plătească o călăuză, un coiot, ca să-i treacă granița și, dacă au noroc, le va mai și rămâne o sumă cu care să se întrețină până ce-și dau seama ce să facă mai departe. Nu-și permit să arunce aiurea bani pe un bilet întors pe care nu-l vor folosi. Însă nu-și permit nici să-i spună acestei doamne prietenoase, acestei străine, acestei potențiale *halcón*, că vor călători doar dus. Luca strânge mâna lui mami.

– Săptămâna viitoare, aceeași zi, spune Lydia.

– Prea bine, rostește vioaie femeia, însă Luca se teme că zâmbetul i s-a făcut un pic cam acru. Un zbor întors ar fi, să vedem... ce ziceți de 12.55 după-amiaza? Ajunge la 18.28, fără escală.

Mami încuviințează din cap.

– Bine, da, e bine. Cât costă?

Femeia își aranjează eșarfa și mută mouse-ul pe ecran. Unghiile îi sunt pătrate și

date cu oja de culoarea cimentului. Țăcăne când bate la tastatură.

– Trei mii șase sute zece pesos de persoană.

Mami încuviințează iarăși din cap și-și rotește în spinare rucsacul ca să-l sprijine de genunchi. Scoate din buzunarul lateral portofelul, în vreme ce femeia continuă să tasteze cu zgomot.

– Pot plăti în numerar?

– Da, firește, zice femeia. Îmi trebuie doar un act de identitate cu fotografie.

Mami și-a pus în mai multe locuri banii, separat, păstrând la îndemână, în portofel, 10 000 de pesos. Luca o privește cum numără bancnotele, șapte roz, două portocalii, una albastră. Le pune pe tejghea, femeia le ridică și se apucă să le numere. Mami scobește iarăși într-un compartiment al portofelului și-și scoate cartea de alegător, care scoate un plesnet scurt când o pune pe suprafața melaminată. Doamna de la ghișeu așază banii pe tastatură și ia cartea de alegător a lui mami. O ține între degetele unei mâini și bate în taste cu cealaltă.

– Mulțumesc, zice înapoindu-i actul lui mami și îndreptându-și privirea spre Luca. Dar tu? îl întreabă cu un zâmbet. Ți-ai adus și tu cartea de alegător?

Luca bâțâie din cap. Este evident că n-are dreptul să voteze.

Femeia întoarce ochii spre mami.

– Așa... îmi trebuie un certificat de naștere sau alt document care să dovedească tutela legală.

– A fiului meu? face mami.

– Da.

Mami clatină din cap și pielea din jurul ochilor i se aprinde în nuanțe de roz.

Luca socoate că o s-o apuce plânsul.

– Nu am, zice mami. N-am așa ceva.

– Ah..., face femeia încleștându-și mâinile și înălțându-se de deasupra tastaturii. Mă tem că fără un act nu poate să zboare.

– Dar n-ați putea face o excepție? Este limpede că-i fiul meu.

Luca întărește cu o înclinare a bărbiei.

– Îmi pare rău, spune femeia de la bilete. Nu e vorba despre politica firmei aici – e vorba de lege. Se aplică la toate companiile aeriene.

S-a apucat să așeze frumușel bancnotele unele peste altele. I le întinde apoi lui mami, însă mami nu vrea să le ia, așa că le pune pe tejghea între ele.

– Vă rog, spune mami coborând vocea și aplecându-se peste tăblie. Vă rog, suntem disperați. Trebuie să ieșim din oraș. E singura cale, vă rog.

– Doamnă, îmi pare rău. Aș vrea să vă pot ajuta. Va trebui să treceți pe la Oficina Central del Registro Civil și să cereți o copie după certificatul de naștere, altfel n-o să puteți zbura cu el. Nu am ce să fac. Chiar și dacă v-aș da un bilet, n-ați trece de securitate.

Mami înșfacă banii și-i îndeasă în buzunarul din spate al blugilor, împreună cu cartea de alegător. Fața ei își schimbă în continuare culorile: acum parcă s-a făcut ștearsă, albită.

– Îmi pare rău, repetă femeia, însă mami s-a și răsucit să plece.

Luca o urmează și nu întreabă încotro se duc; ajung curând în metrou. Când ies, la stația Isabel la Católica, conflictul interior al lui Luca nu face decât să se intensifice, fiindcă să fii în Ciudad de México e o aventură în toată legea. Totul e diferit

față de Acapulco, iar Luca se străduiește să cuprindă toate acele culori: steagurile care fâlfâie, vânzătorii de fructe, clădirile baroc-coloniale umăr la umăr cu vecinele mai moderne și mai pătrățoase. Muzica se revarsă de pe balcoanele cu balustrade de fier forjat, comercianții înșiruie rânduri de recipiente cu *refrescos* luminoase și peste tot e artă, artă, artă. Picturi murale, sculpturi, graffiti. Într-un colț de stradă se ivește o statuie colorată înfățișând un Iisus înalt – așa i se pare lui Luca, fiindcă pentru o statuie e mică, însă e foarte înaltă comparată cu talia unei persoane adulte – stă cu un pliu al veșmântului de-un verde intens aruncat șăgalnic peste brat. Sub acest adevărat asalt al stimulilor, Luca reușește temporar să-și îngroape vinovăția. Pășește pe lângă mami cu gura un pic căscată și absoarbe întreaga panoramă.

La o tonetă, mami cumpără *tamales* și o pungă cu castraveți tăiați. S-a făcut aproape ora două și Luca e lihnit, așa că se așază sub o umbrelă să mănânce. Băiatul cugetă la cât e de ciudat că unele lucruri au rămas la fel. Castraveții presărați cu sare au același gust ca și înainte să moară toți. Încheieturile degetelor nu i s-au modificat. Nici unghiile. Sau lățimea umerilor lui mami. Mestecă fără să vorbească. După ce-au terminat cu prânzul, mami îl duce la o clădire pătrată de beton cu o statuie în față care înfățișează dansatori dezgoliți, unde un bărbat de la ghișeu le spune că, pentru a obține o copie a certificatului de naștere al lui Luca, vor trebui să se ducă la registratura din statul unde s-a născut.

– E născut în Ciudad de México?

– Nu.

– În statul México?

– Nu, în Guerrero.

– Nu vă pot ajuta, zice omul.

Are un sendviș pe partea lui de ghișeu și pare că abia așteaptă să se întoarcă la mâncare.

Afară, pe trotuar, Luca și mami fac o pauză menită să-i dea Lydiei ocazia să cugete. Se ghemuiesc amândoi în umbra clădirii pătrățoase, sprijiniți de zid; după câteva momente, mami se ridică iar.

– OK. Fața i-a revenit la nuanța normală, iar mâinile, pe lângă corp, îi sunt ferme. Are pumnii strânși. OK, spune iarăși.

Parcurg apoi câteva străzi până la o clădire uriașă de cărămidă, cu fațadă de piatră cândva albă, dar decolorată acum de timp, intemperii și poluare. Are o ușă imensă de lemn, cu arcadă, presărată cu bumbi masivi, aurii. Luca ridică privirea uimit și aproape că i se face frică de mărimea ei, fiindcă e de zece ori mai înaltă decât el. Însă mami îl ține de mână și trec împreună pe sub florile liliachii, saturate de culoare, ale arborilor jacaranda. Pătrund pe-o ușă mai mică, decupată în cea gigantică, și intră în tăcerea răcoroasă din interior.

E Biblioteca Miguel Lerdo de Tejada și, cu toate că instituția e specializată în economie, frumusețea ei de-a dreptul absurdă a făcut-o să fie locul favorit de învățat al Lydiei pe când era studentă la literatură și engleză. E și locul unde l-a cunoscut pe Sebastián, unde s-au confundat reciproc luându-se drept studenți la economie. Pe măsură ce idila a evoluat au ajuns să aibă o glumă între ei, cum că amândoi ieșiseră pe piață căutând un partener mai stabil economic decât cel cu care, accidental, se aleseseră.

Cu excepția computerelor noi de pe mesele lipite de peretele din spate, *sala principal* a bibliotecii arată exact cum și-o amintește Lydia. Tavanul e înalt ca al unei catedrale, spațiul cavernos e saturat cu lumină naturală căzând de sus, pereții sunt acoperiți complet cu lucrările murale ale lui Vlady. Sebastián a avertizat-o cândva pe Lydia că, dacă o să mai studieze aici, o să pice la examene; cea mai mare parte a timpului stătea cu ochii la pereți. De mult și-a dorit să-l aducă și pe Luca aici, să vadă locul ăsta uluitor, însă nu și-a imaginat că se va întâmpla așa. Și-a spus mereu că-i va povesti cum a fost, dar acum că-s aici, îndoiți sub apăsarea brutală a nevoii de a-și părăsi viața reală, descoperă că nu-i în stare să invoce cuvinte pentru amintiri: Sebastián strecurându-i gustări de contrabandă în vreme ce învăța pentru licență. Sebastián trântit în separeul de colo, străduindu-se să parcurgă *El labirinto de la soledad* doar fiindcă știa că fusese preferata tatălui ei și voia să-l cunoască mai bine pe această cale.

Ce durere cumplită s-a năpustit asupra Lydiei la moartea tatăluil O îngrozește și acum, gândindu-se, cât de mult a afectat-o această pierdere singulară în tinerețe. Acum mai sunt șaisprezece. Când îi vine asta în minte se simte ca o zdreanță de dantelă, definită nu atât de materialul din care-i alcătuită, cât de formele a ceea ce lipsește. Nu îndrăznește să-și închipuie cum îl va forma, ca persoană, pe Luca această pierdere. Vor trebui să organizeze, îndată ce vor ajunge la loc sigur, o ceremonie funerară. Luca o să aibă nevoie de un ritual, de o metodă de a-și modela doliul într-o formă pe care, cât de cât, s-o poată controla. O cuprinde un val de amărăciune, dar revine la mantra ei: *Nu gândi, nu gândi, nu gândi.* Își vede fiul măsurând din priviri imensitatea acestui loc, felul în care i se lasă pe spate capul, vede cum

ochii îi trec peste toate, felul în care încearcă să-și ascundă, când i se ivește fără veste pe chip, urma unui zâmbet.

– E-n regulă, *mijo*, du-te și te uită. Întrucât Luca nu face decât să se ancoreze și mai bine de mâna ei, îi spune cu blândețe: Bun, hai atunci să ne așezăm.

Când i-a venit prima oară ideea, în umbra clădirii ce găzduia la Oficina Central del Registro Civil, a văzut planul de a se deghiza în migranți ca pe o formă de camuflaj. Acum însă, așezată în biblioteca tihnită, cu fiul ei și cu rucsacurile doldora alături, revelația o zguduie ca o bubuitură de tunet: nu e defel o deghizare. Ea și Luca sunt migranți autentici. Asta sunt. Și faptul ăsta simplu, printre celelalte realități noi și grave ale vieții ei, o face să dea aerul afară din plămâni cu un pufnet. Întotdeauna i-a privit cu milă pe amărâții ăștia. A donat pentru ei. S-a întrebat, cu acea fascinație detașată a elitelor cărora nu le lipsește nimic, cât de grea le este viața în locurile de baștină, încât plecarea ajunge să li se pară cea mai bună opțiune. O mira că acești oameni erau dispuși să-și lase casele, cultura, familia, ba chiar și limba în urmă și să se aventureze în primejdia cea mai cruntă, riscându-și chiar viețile, doar pentru șansa de a ajunge la visul unei țări îndepărtate care nici măcar nu-i dorește acolo.

Lydia se lasă pe speteaza scaunului și-și privește băiatul, care se uită la o siluetă înclinată, mov, ce se înalță pe peretele de deasupra capului său. *Migrante*. Cuvântul nu i se potrivește nicidecum, și totuși asta sunt ei în acest moment. Așa se întâmplă. Nu-s primii care pleacă – Acapulco se golește de locuitori. Câți dintre vecini au șters-o în ultimul an? Câți au dispărut? După atâția ani în care au tot văzut cum li se întâmplă altora, în care i-au compătimit de la loc sigur, în care au clătinat

din cap cu tristețe, de departe, la vederea puhoiului de migranți curgând dinspre sud spre nord, Acapulco, își dă seama Lydia, s-a alăturat procesiunii. Nimeni nu poate viețui într-un loc violent, mânjit cu sânge.

Își abate privirea de la Luca și se concentrează asupra ecranului din față. Investigația de acum e iscată nu doar de panică, ci și de disperare în toată puterea cuvântului. Nu mai au de ales. Deschide un motor de căutare și găsește traseul care apropie cel mai mult La Bestia de Ciudad de México. Ia căștile din locașul lor de lângă computer și le conectează. Se uită mai întâi pe YouTube și e oribil. Cu mult mai groaznic decât și-a imaginat vreodată. Dar e bine să știi, să fii pregătit. Se silește să privească imaginile și să-și ignore întretăierile răsuflării sau iuțirile pulsului cât absoarbe relatările.

Felurile în care se poate muri pe La Bestia sunt toate respingătoare: poți fi strivit între două vagoane la vreo curbă. Poți să adormi și să cazi peste margine, poți fi tras sub roți, să te alegi cu picioarele retezate. (Când se întâmplă așa ceva, dacă migrantul nu e ucis pe loc, sângerează de obicei până la moarte pe vreun câmp pustiu, înainte să-l găsească cineva.) Și mai e atotprezența violenței umane: poți fi omorât în bătaie, înjunghiat sau împușcat. Jafurile sunt inevitabile. Răpirile în masă pentru răscumpărări sunt lucru obișnuit. Adesea, răpitorii își torturează victimele pentru a convinge familia să plătească. Pe aceste trenuri, o uniformă arareori înseamnă ce-ar trebui să însemne. Jumătate dintre cei care se pretind migranți, călăuze, ingineri feroviari, poliție sau *la migra* lucrează pentru cartel. Sunt cu toții pe statul de plată. Iată, de pildă, un bărbat din Guatemala – de douăzeci și doi de ani – care și-a pierdut ambele picioare cu trei zile înainte de interviu. Îi lipsește și

un dinte din față. „Mi-a spus cineva, înainte să ne suim în tren", declară tânărul, „că dacă ai căzut, dacă îți vezi brațul sau piciorul tras dedesubt, ai o fracțiune de secundă să decizi dacă să-ți vâri și capul acolo." Clipește la cameră și adaugă: „Am ales greșit".

După ce a văzut suficiente povești de groază, Lydia își lasă capul în piept preț de o clipă ca să-și evalueze starea mentală. Fiindcă, în ciuda celor abia văzute, mai știe și că, la fel ca toate afacerile infracționale din Mexic, La Bestia e controlată de carteluri. Ori, mai degrabă, de un cartel anume, mama tuturor cartelurilor, o organizație de coșmar, atât de înspăimântătoare încât lumea nici nu-i rostește numele, iar în momentul de față acesta e un factor cheie pentru Lydia. Fiindcă acel cartel nu e Los Jardineros. Știe din anchetele lui Sebastián că influența lui Javier se extinde acum mult dincolo de granițele statului Guerrero, că a sudat alianțe cu carteluri de pe cuprinsul întregului Mexic. Că are sub stăpânire *plazas* de hăt, departe, ca de pildă Coahuila, pe lângă granița cu Texasul. Totuși, chiar dacă puterea sa ajunge până la Bestie, știe că acolo i se pune o limită. Javier nu este *jefe* al trenurilor. Trebuie să decidă, deci, dacă să scape de un monstru dând buzna în bârlogul altuia.

„Jumătate de milion de oameni supraviețuiesc, an de an, călătoriei ăsteia", își spune. „O să putem fi anonimi." Nimeni n-o să-i caute pe La Bestia. Javier nu și-ar putea-o imagina călătorind astfel; abia dacă-și poate ea imagina. Așa că, cine știe, ea și cu Luca vor avea aceeași șansă ca toată lumea să supraviețuiască fiarei. Poate chiar o șansă mai mare, fiindcă au mijloace de a se pregăti pentru călătorie și s-au dovedit deja capabili să supraviețuiască. Totul se reduce, în cele din urmă, la un lucru: temerile ei în privința Bestiei, frica de violența omniprezentă, frica de răpire

și de moarte, ei bine, fricile astea i se par teoretice. Nu se pot compara cu groaza cea nouă iscată de Javier, care-i îngheață sângele în vine, cu amintirea gresiei verzi din dușul maică-sii, cu gândul la acel *sicario* îndopându-se cu copane de pui și plimbându-se printre cadavrele familiei ei.

Lydia decide că planul, deși șocant, e bine întocmit. Deschide o pagină nouă și cercetează cu atenție traseul. În Ciudad de México, migranții par să se adune la Lechería, în zona metropolitană din nordul orașului. De aici, calea ferată străbate o sută șaizeci de kilometri spre nord înainte de a se desface spre trei direcții diferite. E un tren regional care duce la Lechería, și nu-i departe, îl pot lua din Buenavista. Stomacul Lydiei se contractă sălbatic.

– E-o nebunie, spune cu voce tare.

Luca îi aruncă o privire, însă nu face nici un comentariu. Lydia așază căștile în suportul lor de lângă computer și se ridică să-și adune calabalâcul.

– Nu. Își aburcă pe umeri rucsacul, și, făcându-i semn puștiului s-o urmeze, repetă: Nu.

Fiindcă ea, Lydia cea rezonabilă, proprietară de librărie, mamă și soție devotată, femeia care era săptămâna trecută, se luptă cu această nouă Lydie, Lydia cea deranjată la scăfârlie, care se gândește că-i o idee bună să-și târască fiul de opt ani pe acoperișul unui tren marfar în mișcare. Nici una dintre Lydii nu are un plan mai bun.

– Nu, zice pentru ultima oară.

Apoi ies iarăși în lumina exuberantă a soarelui. Nu le-a mai rămas nimic de făcut.

În piața din La Ciudadela, Lydia cumpără o pătură și patru centuri de pânză, după

care o pornesc în căutarea trenului de navetiști spre Lechería.

Gara se află la capătul unui mall uriaș, cu Sephora și Panda Express, ba chiar și un patinoar. Strada din față e plină cu taxiuri roz și autobuze roșii. Lucrătorii comerciali și clienții poartă haine mai de soi decât vezi de obicei prin Acapulco. Toți au încălțămintea curată. În vitrina unei librării, Lydia se oprește o clipă ca să arunce o privire spre curcubeul copertelor lucitoare expuse: sunt noile apariții de sezon, dintre cele pe care le ține și ea în vitrina de acasă. Și-l imaginează pe șoferul care-i aduce coletele oprind lângă prăvălia ei, umbrindu-și ochii cu palmele în vreme ce încearcă să deslușească ceva dincolo de grilaj și de geamul întunecat. Se gândește la cele două angajate cu jumătate de normă: Kiki ochelarista, pe care nu te poți baza să așeze în rafturi cărțile fiindcă se oprește să citească orice volum îi cade în mână, și Gloria, care n-a citit în viața ei o carte pentru adulți, dar are gusturi grozave în privința literaturii pentru copii și e o lucrătoare de ispravă. Se întreabă cum o să se descurce ele acum, fără banii de la librărie pe care se bazează familiile lor. Lydia se gândește la praful adunat în depozit, la coletele ei netrimise. Când se dă un pas înapoi, mâna îi lasă pe sticlă năluca unei amprente.

În timp ce stau la coadă la Banamex-ul de la etajul trei, o fată își laudă alături cărțile poștale pe care le vinde direct dintr-o geantă mare de pânză. Zócalo la apus, Palacio de Bellas Artes se aprind vrăjite ca decorațiunile de Crăciun. Lydia se gândește să cumpere una și să i-o trimită lui Javier. Ce i-ar scrie acolo, în spațiul alb? Ar face apel la umanitatea lui de mult abandonată, i-ar accepta straniile condoleanțe, l-ar implora să le cruțe viețile? Ar face o încercare fără sorți de izbândă de

a-și pune pe pagină amărăciunea și ciuda? Cu toate că iubește atâta cuvintele, uneori sunt cu totul insuficiente.

Pe fundul rucsacului ei, împăturită cu grijă într-un buzunar al cărui fermoar nu l-a deschis de când au plecat din Acapulco, e poșeta mamei ei. În poșetă, vârât într-o despărțitură a portofelului, e cardul bancar al mamei. Lydia știe PIN-ul maică-sii fiindcă ea a ajutat-o să-l pună, ea a învățat-o să utilizeze cardul. Poșeta mică și cafenie e cea pe care o tot poartă mama ei de când se știe Lydia pe lume. Pielea e groasă și era țeapănă când era Lydia mai tânără, însă anii de folosire au înmuiat-o. Încuietoarea s-a stricat de mult, așa că doar pliul care cade peste deschizătură împiedică să cadă conținutul. Lydia nu are vreme de aduceri aminte. Proptește rucsacul de peretele de sticlă de alături și deschide poșeta. Luca, neatent, stă lângă ea și trage de colțurile unui afiș mare lipit pe sticlă, care face reclamă la împrumuturi cu dobândă mică. Nu cu multă vreme în urmă Lydia i-ar fi corectat purtarea, i-ar fi spus că cineva a dat bani buni pe afișul acela și că nu-i al lui ca să-l tragă de unde e lipit. Nu și acum. Se holbează la poșeta mamei sale. Are un miros anume, ori mai degrabă un potpuriu de mirosuri. Aroma evocă amintiri imediate, pe care Lydia refuză să le îngăduie. Piele veche și șervețele umede (atât folosite, cât și nefolosite), guma cu scorțișoară pe care mama ei o cumpără mereu, dropsurile cu lemn-dulce care-i plac puse într-un cornet mic de hârtie, un tub miniatural de unguent cu extract de caisă și izul clar, ca de bebeluș, al pudrei ei de față, amestecate toate în parfumul copilăriei Lydiei. *Mamá*.

Simte și Luca mirosul. Îi îngână numele fără să întoarcă fața de la geam, *abuela*, și-și reia atacurile asupra afișului.

Lydia respiră pe gură. Când le vine rândul, se oprește la bancomat cu rămășițele vieții revărsându-i-se la picioare din rucsacul deschis. O tânără care folosește bancomatul de alături își ferește cu grijă privirea. Lydia e stânjenită de precauția femeii. Pe lângă faptul că trebuie să stăvilească năvala amintirilor, o macină o spaimă teribilă. Se teme că această singură tranzacție electronică va fi ca o rachetă de semnalizare care-i va da în vileag localizarea. Mâinile îi tremură când împinge în automat cardul maică-sii și bate codul. Mașina țiuie strident și scuipă cardul înapoi afară.

– *¡Me lleva la chingada!* exclamă, făcându-l pe Luca să se întoarcă și s-o privească. E în regulă, îl minte, după care introduce pentru a doua oară cardul în automat.

E mai atentă acum, își privește degetele tremurând când tastează codul. Îl știe. E ziua de naștere a lui Luca. Trebuie să meargă.

Și merge. *Gracias a Dios.*

E neobișnuit, într-o cultură în care copiii ajunși la maturitate le poartă de grijă părinților îmbătrâniți, că mama Lydiei a avut totuși un cont de economii. Fiindcă posesia unui card a făcut-o pe *abuela* un fel de anomalie printre cei de seama ei, chiar și într-o economie urbană robustă precum cea din Acapulco, până și în cadrul solidei și tot mai numeroasei clase de mijloc din Mexic. Însă mama Lydiei fusese mereu un soi de anomalie. Săvârșise mereu lucruri un pic în avans față de restul generației ei. Îi refuzase pe primii doi băieți care-o ceruseră de nevastă, de pildă. Și, spre adânca consternare a propriei sale mame, când catadicsise în cele din urmă să se mărite, nu tocmai fragedă, la douăzeci și patru de ani, nu renunțase

imediat la slujba de contabilă la un spital local, ci se întorsese la școală ca să-și completeze educația. Era căsătorită de trei ani deja când primise diploma de contabil autorizat și căpătase o slujbă în administrația locală. Dacă părinții și rubedeniile mai ridicau din sprâncene la isprăvile ei, tatăl Lydiei adorase să fie însurat cu o deschizătoare de drumuri, chiar și după ce i se născuseră fiicele și trebuise să schimbe mai multe scutece decât își propusese vreodată. Lydia a crescut așadar cu o mamă care a pus accent pe importanța independenței personale și pe economii. O mamă care i-a împrumutat banii ca să-și deschidă librăria. Cu toată recunoștința, nu-și imaginase vreodată că această excentricitate a mamei ar putea să-i salveze viața într-o zi.

Cifra se ivește pe ecran înaintea ei; sunt mai mulți bani decât a îndrăznit Lydia să spere: 212 871 de pesos, adică mai bine de 10 000 de dolari. Lydia suspină, poate doar de ușurare, dar se simte ca bucuria. E o sumă mare acolo. Femeile din clubul de grădinărit pe care-l frecventa *abuela* ar fi scandalizate de atâta bănet. Lydia scoate cardul și-l așază iarăși în poșeta mamei, reverențioasă, fără nici o extragere de numerar. E mai sigur să-i lase în bancă până ce-o să aibă nevoie.Dacă banii le-ar putea rezolva toate problemele, ea și Luca ar fi salvați. Și totuși n-au cum să-și cumpere ieșirea din Ciudad de México, iar acum, cu această unică tranzacție electronică, știe că e cu putință să-l fi alertat pe Javier. S-a bazat pe vastitatea metropolei, singura ei șansă de a face tranzacția asta fără a dezvălui de îndată poziția lor, și-acum că a terminat trebuie s-o ia din loc. Comandă *tacos* la unul dintre restaurantele din mall și Luca cere supliment de smântână, lucru pe care Lydia îl socotește remarcabil de liniștitor. Iau mâncarea cu ei în trenul regional de 18.32 care

merge spre Lechería.

Afară e încă lumină, cu umbre lungi întinzându-se pieziș pe caldarâm, când Luca și mami ajung la adresa pe care a găsit-o Lydia la bibliotecă, însă la Casa del Migrante ușile sunt încuiate și ferestrele întunecoase. Mami își umbrește ochii cu palma și încercă să deslușească ceva prin geam, iar Luca face la fel. Nu vede nimic înăuntru. O femeie trece pe lângă ei împingând un cărucior metalic plin cu cumpărături.

– *Está cerrado*, zice.

– E închis? face mami răsucindu-se spre ea. Până dimineață?

– Nu, au închis de tot. Acum câteva luni. S-au plâns vecinii. Erau prea multe probleme pentru comunitate. Uite aici.

Doamna lasă din mână căruciorul și deschide cutia poștală metalică ce atârnă lângă ușă. Scoate de acolo un fluturaș și i-l întinde.

– *Amigo migrante*, citește cu voce tare Lydia. Comunitatea din Lechería te invită să-ți continui drumul către Casa del Migrante, la noua adresă din Huehuetoca. Pufnește: Câtă ospitalitate!

Doamna cu căruciorul își azvârle în sus mâinile.

– Nu-i vina migranților, amărâții de voi, dar pe unde vă duceți se ivesc probleme.

Acestea fiind zise, se întoarce spre cărucior și-i îndreaptă poziția, gata s-o ia din loc.

– Dar stați un pic, unde e Huehuetoca? o întreabă Lydia.

Femeia pornește.

– Spre nord, spune fluturând din mână peste umăr.

Lydia se uită la Luca, iar băiatul nu face decât să ridice din umeri. I-ar putea spune că Huehuetoca e la vreo douăzeci și cinci de kilometri distanță, fiindcă a văzut-o pe hartă când căuta mami Lechería pe computer, la bibliotecă, însă limbii sale îi lipsește capacitatea de a formula cuvintele „Mami, e prea departe ca să mergem pe jos până acolo în seara asta", așa că-și urmează mama în direcția greșită, pe stradă, încă trei străzi, înapoi spre gară și soarele care apune. Lydia observă un grup de bărbați cu rucsacuri și șepci de baseball. Luca își dă seama că neliniștea ei crește odată cu lungimea umbrelor lor. În curând are să se întunece. Bărbații se întorc spre ei când îi văd apropiindu-se și îi dau îndată binețe lui mami.

– *Saludos, señora. ¿Cómo va?*

– Bine, mulțumesc. Știți cumva cum se poate ajunge la Huehuetoca? Tocmai am găsit mesajul ăsta – adăpostul pentru migranți s-a închis.

– Da, e-nchis. Și până la celălalt loc e un pic de mers, *señora*, zice bărbatul cel mai tânăr.

În răsuflare i se simte ceva acru.

– Cât de departe?

– E ceva distanță. Cam cincisprezece, douăzeci de kilometri pe puțin, de aici.

– Uau.

Bărbații încuviințează cu toții. Unul are o scobitoare în gură. Stă rezemat de un perete scund.

– E vreun autobuz?

– Nu, dar puteți lua trenul de aici până la capăt de linie, la Cuautitlán. Așa vă mai apropiați un pic. De acolo se poate merge pe jos, ar fi cam patru, cinci ore.

Vorbește doar bărbatul mai tânăr. Ceilalți doi urmăresc schimbul de replici ca pe un meci de tenis. Luca îi urmărește urmărind meciul.

– E prea departe pentru seara asta, zice mami.

– Puteți să rămâneți peste noapte cu noi, rânjește bărbatul. Și să vă duceți de dimineață, *señora*.

Corpul i se frământă ca un tăiețel, iar oferta pare bruscă și îndoielnică. Luca se bagă între bărbați și mama lui, nu fiindcă are o poftă nebună de martiriu, ci fiindcă a observat că uneori prezența copiilor poate inhiba în oameni purtările rele. O smucește de mână pe mami și o pornesc iarăși la drum.

Ajung din nou la stația Lechería și iau următorul tren care se îndreaptă spre nord până la Cuautitlán, unde mami își îngăduie răsfățul unei camere ieftine de motel. Își anunță fiul că va fi ultima lor ședere într-un hotel pentru mult timp de-acum înainte.

Îl trezește la revărsat de zori și-o pornesc mai departe spre nord, către Huehuetoca, nu neapărat fiindcă trebuie să găsească centrul pentru migranți, ci fiindcă trebuie să-i găsească pe migranți.

Cuautitlán e ultima oprire pe traseul trenului regional, însă calea ferată continuă spre nord. Un gard nou, de un milion de dolari, separă strada de șine; e parte din Programa Frontera Sud, o acțiune a guvernului mexican finanțată în principal de Statele Unite care țintește ținerea migranților la distanță de trenuri. Aceștia nu pot sări în vagoane aici din pricina gardului, însă la cam un kilometru jumătate de stație îngrăditura se termină fără veste, așa că Luca și Lydia traversează marginea îngustă și ierboasă și se opresc lângă șine.

Luca nu pricepe de ce sunt nevoiți să meargă pe jos. Știe că au destui bani ca să-și cumpere bilet. I-ar plăcea s-o întrebe pe mami ce se petrece, dar vocea îi rămâne pecetluită în interior. Țopăie de la o traversă la alta, pe exteriorul șinei, în vreme ce Lydia veghează să nu se apropie vreun tren. Luca încă are în buzunar biletul de ieri – cel pe care l-au cumpărat până la Cuautitlán. Mami a avut încredere în el să aibă grijă de propriul bilet, deși au trebuit să-l treacă de două ori prin aparatul de validat – o dată la urcare și o dată la coborârea din tren. Flutură spre ea biletul și mami înțelege ce-ar vrea el să știe, fiindcă mami înțelege totul.

– Pentru trenurile astea nu se pot cumpăra bilete, îi explică. Asta a fost ultima stație.

Luca se încruntă și o adâncitură micuță îi apare pe frunte. Își lasă capul pe-un umăr și mijește ochii. Vede liniile de tren. Întinde prin aer cu degetele dâre invizibile, trasând căile ferate pe care le vede pe harta din mintea lui.

– Liniile alea de sub piciorul tău merg și tot merg, îi confirmă mami. Tocmai până în *el norte*.

Ochiul interior al lui Luca se dilată. Aproape că simte șinele de sub el cum străbat kilometru după kilometru, cum se întind sub văzduhurile zilei și ale nopții până hăt departe, în Texas.

– Dar garniturile care se îndreaptă spre nord de aici sunt doar pentru mărfuri, spune mami. Nu pentru oameni.

Cu ceva efort, Luca izbutește să scoată numai două cuvinte.

– De ce?

Ea clatină din cap.

– Nu știu, *amorcito*.

Pare o întrebare așa de simplă. „De ce?" Nu erau odată trenuri de pasageri în Mexic, împreună cu marfarele? Lydia își amintește cețos, din copilărie, că trenurile au purtat cândva și altceva decât mărfuri. Își amintește oameni pe peroane, bagaje, șuierul voios al locomotivei. Însă a trecut parcă o viață de când sistemul feroviar n-a mai transportat pasageri. Degeaba își scormonește prin amintirile pâcloase. Nu-și amintește de ce și, oricum, nu contează.

Luca, alături, își vede mai departe de țopăit de pe o traversă pe alta. Privește cum vârfurile baschetților albaștri apasă în lemn. Uneori întreabă „De ce?" doar fiindcă e programat să întrebe, își dă seama Lydia. Nu prea-i pasă că ea nu are un răspuns, atâta vreme cât îi oferă ceva, orice.

– Sunt oameni care merg cu trenurile astea oricum, spune aruncându-i băiatului o privire piezișă. Chiar și fără bilete și fără locuri.

Luca ridică privirea din pământ și-i cercetează chipul. Nu spune nimic, însă ochii i s-au rotunjit de mirare.

– Se urcă pe vagoane, continuă ea. Îți închipui una ca asta?

Luca nu-și poate închipui.

Lydia se simte îmbărbătată de progresul făcut. E o ușurare să știe că distanța dintre ei și Javier a crescut, dar e în același timp înfricoșător să se aventureze din vastitatea metropolei înapoi către periferiile sărmane, unde simte că pâcla urbană de invizibilitate începe să se destrame. E greu să nu dai de bănuit când ești străin într-un loc nu tocmai spațios. Așa că Lydia ține capul în jos, rămânând vigilentă. Pășesc iute; Luca nu se plânge, nici măcar când trec pe lângă un mic atelier de reparat

biciclete și tânjește să pună mâna pe ghidonul uneia sprijinite afară de perete. E verde, cu sonerie galbenă, și Luca o consideră îndeajuns de mică pentru el. Își văd însă de drum pe lângă șine și, în mai puțin de o oră, dau de un grup de migranți tineri. Sunt cu toții bărbați, mai bine de douăzeci, adunați într-un luminiș de lângă un depozit, chiar la răscrucea unde peisajul urban începe să se piardă și natura își face simțită prezența. Un loc intermediar.

Cei mai mulți au rucsacuri în spinare și fețe mohorâte. Au făcut deja mai bine de o mie cinci sute de kilometri, sunt de săptămâni pe drumuri, venind din Tegucigalpa, San Salvador ori de prin munții Guatemalei. Sunt din orașe, din sate sau din *el campo*. Unii vorbesc limbi precum kiché, ixil, mam sau nahuatl. Lui Luca îi plac aceste sunete străine, suișurile și coborâșurile cuvintelor pe care nu le pricepe. Îi place cum vocile rezonează la fel în orice limbă, felul în care, dacă-ți obișnuiești urechea să asculte doar în afara cuvintelor, doar inflexiunile schimbătoare, poți da sunetelor ce sens vrei tu. Mulți dintre bărbați știu și engleză. Însă aici, așteptând trenul care-i va duce spre nord, vorbesc cu toții în spaniolă. Majoritatea sunt catolici și și-au pus viața în mâinile Domnului; îi invocă des și cu convingere numele. Conjură binecuvântările fiului său și ale tuturor sfinților. Au trecut două zile de la ultimul tren și s-au săturat de așteptare.

În apropiere, o femeie vinde mâncare dintr-un căruț. Ia dintr-o găletușă *tortillas* și le umple cu fasole din altă găletușă. Le servește fără vreo vorbă sau vreun zâmbet. Luca și mami își cumpără micul dejun și găsesc un ungher umbros sub un copac, pe un petic fără iarbă. Mami așterne pătura viu colorată pe care a cumpărat-o în La Ciudadela după ce-au plecat de la bibliotecă și se așază pe ea. Alături, doi tineri

stau întinși, sprijinindu-și capetele pe ranițe. Unul se ridică într-un cot, cu fața la ei.

– *Buen día, hermana, y que Dios lo bendiga en su camino*, îi salută.

– Mulțumesc, răspunde Lydia. Și Dumnezeu să vă binecuvânteze și pe voi, în drumurile voastre.

Tânărul lasă iarăși capul pe rucsac; mami și Luca mănâncă. Apoi zice:

– Păreți să fiți la început de călătorie. Aveți energie. Frate-meu și cu mine umblăm deja de paisprezece zile.

– Unde ați început? întreabă ea.

– În Honduras. Mă cheamă Nando.

– Bună, Nando, zice ea fără să-și spună la rându-i numele, iar el n-o întreabă. Nando, pot să te întreb ceva? Când bărbatul se saltă iarăși într-un cot își exprimă mirarea: Unde-s toți?

– Ha?

– Unde-s toți migranții? Mă așteptam să fie o groază de lume aici, așteptând trenurile.

– Păi, fiindcă s-a închis centrul de la Lechería și-acum și cu gardul ăsta nou... aș zice că mulți migranți nu se mai opresc pe-aici. De aia a rămas acum numai tineret, *hermana*, îi explică Nando. Sportivii.

– *¡Los olímpicos!* completează fratele lui fără să ridice capul sau să deschidă ochii.

Fratele cu pricina e numai piele și os dacă nu-i pui la socoteală burtica rotunjoară, iar lui Luca nu i se pare că ar aduce deloc a sportiv olimpic. Șapca îi ferește fața de soare.

– Chiar așa? Gardurile îi fac pe oameni să nu se mai oprească? întreabă Lydia,

fiindcă nu i se pare cine știe ce barieră.

– Nu doar gardul ăsta. Toate gardurile din toate gările.

– Sunt peste tot?

Tânărul dă din umeri.

– Mai peste tot, cel puțin în sud.

– Și toate gardurile astea scumpe sunt doar ca să oprească lumea să nu se suie în trenuri?

– Mda, ar trebui să fie o măsură de siguranță. Dar... vezi tu, pun gardurile doar unde oprește trenul.

Face un semn către linii, pe unde au venit ei, și Lydia își amintește locul în care împrejmuirea de metal a dispărut și linia ferată s-a eliberat. *La migra* aveau camionete acolo, de unde priveau parada de trecători.

– Până ajunge aici, trenul a luat deja viteză. Deci trebuie să sari cât e în mișcare.

Luca icnește, făcându-i pe Lydia și pe Nando să-și mute spre el privirile, așa că-și vede mai departe de *tortilla* umplută.

– N-ai văzut afișele guvernului puse pe gard? „Siguranță înainte de toate!" se amuză Nando. Ai de gând să sari pe-un tren în mișcare, *hermana*?

– Poate că nu, se încruntă Lydia. Sau poate că da.

Bărbatul își trage picioarele și își încrucișează gleznele, uitându-se la Luca.

– Păi și tu, *chiquito*? O să sari pe La Bestia? Ca un cowboy care călărește taurul la rodeo?

Luca n-a văzut în viața lui un rodeo și nici măcar nu-i sigur c-a văzut vreun cowboy în carne și oase. Așa că ridică din umeri.

– Deci asta-i? Ridică niște garduri și, cât ai bate din palme, oamenii nu mai vin?

– Cine-a zis că nu mai vin? Din țara mea sosesc parcă tot mai mulți, mai mulți ca oricând.

– Și atunci... dacă nu iau trenul, unde-s?

Nando ridică din umeri.

– Mulți merg acum cu coioți, tocmai din țara mea. Dintr-un punct de tranzit într-altul, apoi într-altul. O rețea întreagă care se-ntinde tocmai până în *el norte*. Dar e scump, și uneori călăuzele astea nu-s mai bune cu nimic decât *los criminales*. Deci oamenii care nu-și permit călătoria asta sau nu au încredere în coioți... vin aici, la Bestie.

– Bun, ajung aici și dau peste gardul ăsta? Și dacă nu se pot sui în tren, ce fac?

Nando smulge un fir de iarbă uscată și și-l înfige în colțul gurii.

– *Ay, hermanita mía*, nu ți-o spun cu plăcere. Merg pe jos.

Lydiei nu-i vine a crede.

– Merg toți pe jos până în *Estados Unidos*, din Honduras?

Luca face în minte niște calcule. Chiar dacă acești *hondureños* ajung doar până la extremitatea sudică a frontierei nordice, călătoria lor totalizează mai bine de 2 500 de kilometri. Se întreabă dacă-i într-adevăr cu putință ca o ființă umană să parcurgă pe jos atâta drum.

– Asta dacă nu-i găbjește *la migra* și nu-i trimite înapoi, adaugă Nando. Atunci apucă să se mai odihnească. Un autobuz cu aer condiționat în direcția greșită. Și după aceea trebuie iarăși s-o ia de la început.

Lydia bagă în gură ultimul dumicat.

– Dar nu ți-e frică de *la migra*? îl întreabă în timp ce-și șterge firimiturile de pe buze.

– Nț, zâmbește Nando. Nu trebuie să fii mai rapid ca *la migra*. Trebuie doar să fii mai rapid decât frate-tău. Problema-i rezolvată.

– Visează tu mult și bine, *gordo*, intervine fratele.

– Dar tu, *hermana*? Și băiatul tău? Ce-o să faceți dacă vine *la migra*?

E rândul Lydiei să se întindă cu capul pe rucsac. În principiu, *la migra* nu-i poate trimite nicăieri, fiindcă sunt mexicani și, spre deosebire de Nando și de mulți dintre migranții ceilalți, călătoresc prin propria lor țară; prin urmare, nu pot fi deportați. Însă Lydia știe că acest chițibuș n-o să-i ajute deloc dacă *la migra* de pe-aici, întâmplător, lucrează pentru Los Jardineros. O trece un fior.

– Ne descurcăm noi cumva, zice.

Nando încuviințează și-i zâmbește încurajator lui Luca.

– Sigur că da.

În cele din urmă, migranții așezați sau întinși pe șine se ridică și-i anunță pe ceilalți – se simt vibrații. Vine trenul. Luca pune și el mâna pe șină, dar nu simte nimic.

– A oprit pe undeva, *chiquito*, îi spune Nando. Acuși ajunge.

Trec câteva minute, apoi un alt bărbat îl strigă pe Luca.

– Pune mâna acum!

Băiatul îl ascultă și-și lasă palma pe metalul încins de arșiță. Simte energia trenului vuind prin barele de oțel în așteptare. Își retrage instinctiv mâna și se depărtează de șine, întorcându-se lângă mami. În luminiș, printre migranți, începe

forfota. Vor încerca să se suie. Își strâng calabalâcul cu toții și se răsfiră prin zonă. Pretind întâietatea asupra diverselor porțiuni de teren, împrăștiindu-se, oferindu-și unii altora spațiu ca să poată alerga pe lângă marfar. Sunt cu ochii-n patru și agenții din *la migra*, care tind să-și facă raidurile cam odată cu sosirea trenului. După două zile de așteptat la adăpost, se ivesc deodată și alți migranți, ieșind din ascunzișuri ca să încerce periculosul salt.

Lydia rulează la repezeală pătura și-o prinde de fudul rucsacului. Se răsucește apoi ca să strângă cât de mult poate curelele rucsacului lui Luca. Capetele îi coboară până spre călcâie. Face un nod din ele și îi vâră la cingătoare vârfurile care atârnă. Neliniștită, își mută greutatea de pe un picior pe altul.

– Vrei să faci asta, *mijo*? Speră că el o să spună nu. Speră c-o să-l audă zicând: „Mami, asta e-o nebunie, nu vreau să mor, mi-e frică". Luca însă nu face decât să se uite la ea. Nu răspunde nicicum. Poate o să-ncercăm, zice ea. Să ne uităm, mai întâi. Să vedem ce se întâmplă.

Se simte bolnavă de groază.

Când trenul face curba, în depărtare, și se arată privirii, când Lydia îi poate vedea pe linii botul apropiindu-se, pare că înaintează cu încetinitorul. „Putem s-o facem", își zice. „Nu merge chiar așa de repede." Trenul ajunge la capătul luminișului, gălăgios: îi simte în oase, în plex duduitul, și mulți dintre bărbați încep să iuțească pasul, să alerge pe lângă tren. E o încercare plină de detalii, toate la fel de importante, iar Lydia îi urmărește absorbită, încercând să învețe tehnicile. Trebuie să-ți potrivești viteza cu a trenului, își dă seama, să o ajustezi pe parcurs. Trebuie să găsești locul ideal de acces, o proeminență, o scară, un punct care poate fi apucat

bine și o cale de suiș rapid pe acoperișul vagonului. Trebuie să te dedici pe deplin poziției tale, odată ce-ai ales-o. Trebuie s-o aperi de alți migranți, la fel de frenetici ca și tine. Sub nici o formă nu trebuie să schimbi direcția odată ce-ai pornit. Dar trebuie și să ai grijă la crengile copacilor și la alte pericole care te pândesc pe traseu. Trebuie să fii foarte atent la ce ai înainte, pe pământ. Trebuie să ai grijă să nu calci în vreo groapă sau să nu te împiedici de vreo piatră în goană, să nu aluneci sub roțile zdrobitoare ale fiarei. Niciodată, sub nici o formă, să nu uiți ce putere au roțile acelea zăngănitoare, huruitoare, clămpănitoare. Scrâșnesc asurzitor a avertisment.

– *¡Qué Dios los bendiga!* le strigă noul lor prieten lăsându-i în urmă și începând să alerge pe lângă tren.

Lângă el aleargă fratele. Ritmul le e mai alert decât al unei alergări ușoare și mai puțin rapid decât un sprint. Nando gonește, rotindu-și capul ca să vadă unde pune piciorul, dar și ca să caute un loc bun de cățărat pe vagoanele care vin din urmă. Zărește o scară, la două vagoane mai încolo. Încetinește. Când n-a mai rămas decât un vagon, își potrivește călcătura, aruncă o privire în față, se pitulează după creanga mișcată de vânt a unui arbust frunzos. Face doi pași mari, trei, patru, cu doar o mână, dreapta, înfiptă în coastele Bestiei, apoi, trăgând de brațul acela, își propulsează deodată întreaga greutate a corpului. Acum atinge vagonul și cu brațul stâng, iar degetele îi sunt cuprinse de-o scurtă convulsie de panică până ce-și nimeresc ținta. Corpul îi e atașat acum de vagon, suspendat. Gata. Acesta e momentul de risc maxim. Brațele agățate, atârnând, opintindu-se. Corpul unduindu-se ca un drapel în vânt. Picioarele încă prea jos, încă amenințate de roți.

– Ridică-te, strigă fratele cu burtică. Saltă-ți picioarele!

Aleargă.

Instinctul te îndeamnă să întinzi picioarele, să simți ce-i dedesubt, să te zvârcolești după un punct de sprijin, să găsești o cale de a-ți propti greutatea de ceva. Dar nu. Trebuie să te faci ghem. Să-ți ridici picioarele. Susl Mai susl Tălpile lui Nando găsesc ultima treaptă metalică a scăriței. Brațele i se întind spre următoarea și acum se cațără. E puternic. Nu șovăie. Câteva secunde încă – pleoscl – o ramură amenință să-l azvârle de pe vagon, îl atinge într-o parte, dar a scăpat, a ajuns, se întinde peste acoperiș și-i întinde peste margine brațul fratelui, care aleargă acum dedesubt.

Ochii Lydiei s-au făcut mari. Frații nu se mai văd, migranții din jur se fac tot mai puțini pe măsură ce se cațără unul câte unul, doi câte doi. Lydia zdrobește mâna lui Luca într-a ei, ca o menghină, însă nu-și dă seama cât de tare strânge, iar el nu protestează. Rămân încremeniți locului până ce, deodată, orice ecou al trecerii trenului dispare.

Apoi pornesc pe jos.

Au în privire un soi nou de respect acum, după ce-au văzut cu ochii lor fiara, duduitul necruțător al roților pe șine, după ce i-au văzut pe bărbații aceia atârnați de exoschelet precum cărăbușii de plasa din geam.

Pe bancheta din spate a Broscuței lui *papi*, în Acapulco, Luca a avut propriul său sistem de siguranță. O pernuță albastru-deschis, cu maimuțe, pe care tatăl lui a întins-o și fixat-o cumva permanent pe banchetă. Cât fusese micuț, lui Luca îi plăcuseră maimuțele, curelele matlasate care-i treceau peste cap și apoi prin jurul

taliei. Se simțea la adăpost acolo. Însă cu o vară în urmă începuse să-i roage să fie scutit de întreaga chestie. Prea era de bebeluș, insistase. Doar se făcuse suficient de mare cât să poarte o centură de siguranță normală. Luca privește cum trenul, de-acum tăcut, dispare după o cotitură din depărtare, și totul i se pare o hara-babură teribilă.

Chiar dacă ar ști cât mai e până la următorul tren, nici nu se mai gândesc să călărească La Bestia acum că au văzut cum se face. Lydia chibzuiește la asta cât parcurg cei doisprezece kilometri până la Huehuetoca. L-ar pune mai întâi pe Luca pe scară? N-ar avea încotro; n-ar avea cum să sară ea prima și să-l lase singur pe lângă tren. Ar putea să dea fuga și să se cațăre cu el în cârcă, cu picioarele lui înconjurându- strâns mijlocul? Pare imposibil fizic. Ori de câte ori încearcă să vadă cu ochii minții imaginea, fantezia se încheie la fel. Cu un dezastru.

Luca încearcă să-și abată atenția de la picioarele care-l dor de oboseală uitându-se la lucruri neobișnuite. Trec pe lângă un loc plin cu tot felul de statui: urși, lei, cowboy, delfini, îngeri, crocodili. Trec de niște bărbați care clădesc un zid de cărămidă. Le iese în cale o femeie care, în loc să mătură treptele de la intrare, dă cu aspiratorul, ceea ce-l face pe Luca să strângă mâna lui mami, ca să se uite și ea. Trec pe lângă o școală și Luca vede niște puști jucând *fútbol* în curte; își dă seama că e joi și că ar trebui și el să fie la școală în Acapulco, iar *papi* ar trebui să-l ia în după-amiaza asta, fiindcă *papi* îl ia de la școală în zilele de joi și uneori îi cumpără *galletas* și le mănâncă în drum spre casă dacă-i promite că n-o să-i spună lui mami. După asta, Luca nu se mai uită la priveliște. Își fixează ochii asupra vârfurilor picioarelor, cu toate că simte pe ceafă fierbințeala soarelui. Le ia aproape trei ore să ajungă pe jos până la Huehuetoca.

La Casa del Migrante e o strânsură de corturi și alte structuri simple așezate pe o parcelă largă și netedă care ar fi de-a dreptul frumoasă în lipsa acelor clădiri cu un

caracter pur utilitarist. Drumul larg care separă locul de calea ferată, din pământ bătătorit și pietriș, este, cât vede Luca cu ochii, pustiu. Pământul e plat aici pe-o bucată bună, însă în depărtare, când îngăduie ochilor săi să urmărească drumul până spre linia orizontului, Luca vede cum peisajul erupe, cum se înalță de ambele părți. Norii umflați și strălucitori coboară spre protuberanțele acestea. Împrejur și în spatele Casei nu sunt decât câmpuri goale, la fel ca și de cealaltă parte a liniilor de tren, dar Luca vede că pământul a fost lucrat, arat, brăzdat de fâșii mai negricioase, pe care fermierii le vor însămânța când va fi vremea.

Luca și Lydia traversează de mână drumul scorojit de căldură și se apropie de gardul de plasă de care au fost prinse folii de plastic verde, așa că nu mai e transparent. Trei rânduri de sârmă ghimpată înțeapă aerul deasupra, iar sub sârmă sunt puse două panouri. Primul are o nuanță de albastru pâclos, înălbit de soare, și-i înfățișează pe Iisus și Maria, așa că Luca se așteaptă la o urare de bine, însă acolo scrie: *Frate migrant, te vom lua în grijă și te vom apăra de* polleros, *călăuze și coioți, ca să te poți bucura de o ședere plăcută aici, ca musafir al nostru. Oricine va fi prins că încalcă aceste reguli va fi predat autorităților competente. Dumnezeu să vă ajute în călătoria voastră!*

Al doilea afiș are mai puține înfloriturі, nu-i decât o listă de reguli scrise cu litere negre, simple, așa de lungă, încât singurul ei ornament, un banner roșu în partea de jos, se freacă de pământ: BUN VENIT, FRAȚI ȘI SURORI CĂLĂTORI! Luca citește la întâmplare câteva reguli.

- Persoanele care cer să fie primite în Casă trebuie să fie migranți. Din țară, din străinătate sau deportați din Statele Unite.

- Drogurile și alcoolul sunt interzise. Oricine prezintă semne de intoxicație nu va avea acces în incintă.
- Vă rugăm să nu uitați că acesta este un sanctuar. Aici vă puteți odihni așteptând ca Dumnezeu să vă redea puterea de a vă continua călătoria. Șederea voastră aici trebuie să fie, prin urmare, tranzitorie și limitată la cel mult trei nopți.

Nu apucă să termine de citit lista, fiindcă doi bărbați le dau binețe din spatele gardului. Doar capetele le sunt vizibile peste folia de plastic verde. Unul e mai în vârstă, cu ochelari fumurii și păr cărunt. Bărbatul ăsta duce discuția.

– *¡Bienvenida, hermana!* Pășește mai aproape de gard, așa că Luca îi zărește și umerii printre firele de sârmă ghimpată. Poartă o bluză bleumarin cu nasturi și le zâmbește. Aveți nevoie de adăpost?

Luca încuviințează din cap.

– Sunteți migranți?

Lydia încuviințează, asumându-și cu șovăială cuvântul.

– Iac-așa, rostește cu blândețe omul, făcându-i semn mai tânărului și mai bondocului său însoțitor să deschidă o poartă, la vreun metru mai încolo. Intrați, vă rog.

În interior se află o clădire din plăci de beton, nezugrăvită, ale cărei ferestre fără geamuri sunt acoperite cu bucăți de prelată neagră. Construcția e o urâțenie, și umbra-i posomorâtă se furișează în sufletul lui Luca, răpindu-i senzația de ușurare.

Bărbatul mai în vârstă își împreunează palmele și spune cu glas domol:

– Sunteți în vreun pericol imediat?

Lydia se gândește înainte de a răspunde.

– Nu, nu cred. Nu în momentul ăsta.

– Aveți vreo urgență medicală?

– Nu, suntem sănătoși.

– *Gracias a Dios*, zice omul.

– Slavă Domnului, încuviințează Lydia.

– Vă e sete? zice și se întoarce s-o ia din loc, dându-le de înțeles că ar trebui să-l urmeze.

– Da, un pic.

Dau colțul clădirii urâte și cenușii. Spațiul se deschide brusc în jurul lor. Plămânii lui Luca se umplu cu surescitarea pe care a așteptat-o atâta. Gardul metalic de plasă care înconjoară întreaga tabără e opac doar în partea din față, așa că acum poate zări, dincolo de îngrăditurile din spate, aproape, dincolo de mirиștile de porumb, orășelul Huehuetoca, un mănunchi vesel de căsuțe pe coasta dealului. Plante mari de limba-soacrei, smocuri întregi, stau ciorchine chiar lângă plasa gardului, cu tulpinile late de-un verde ireal, ca din desene animate, în după-amiaza aurie. Incinta e mult mai mare decât pare de pe drum. Se văd acolo o dubă albă, o capelă, un șir de toalete mobile și două magazii gigantice.

– Bun venit la Casa del Migrante San Marco D'Aviano. Eu sunt părintele Rey. El este unul dintre ajutoarele mele, Néstor.

Néstor ridică mâna în semn de salut, dar fără să-i privească. Își ține ochii coborâți asupra sandalelor lui *padre* Rey.

– Vă aducem imediat ceva de băut, vă puteți duce și la toaletă.

Luca, neliniștit, își ascunde degetul mare sub cureaua rucsacului.

– Sora Cecilia o să vă treacă în registru după ce vă mai odihniți un pic.

– Mulțumesc, *padre*, zice Lydia. Dumnezeu să te binecuvânteze pentru bunătate.

Pătrund în prima dintre cele două magazii și, cu toate că interiorul e bine luminat, lui Luca îi trebuie câteva minute până să-și obișnuiască ochii. E pentru prima oară, în ziua aceea, când e la adăpost de strălucirea nemiloasă a soarelui. La o masă, un băiat și o fată, amândoi mai mici decât el, stau și colorează. Fata își tot înclină capul pe-o parte și pe alta, admirându-și capodopera. Un grup de femei și bărbați sunt așezați la o altă masă; unii aleg fasole, alții curăță cartofi. Cojile portocalii se adună în movile în fața lor. În ungherul cel mai îndepărtat al vastei încăperi mai sunt niște bărbați care se uită la fotbal. Luca și Lydia aleg o masă goală și se așază pe scaune de plastic de culoarea limetei. O doamnă cu un șorț mare și roșu le aduce două pahare cu limonadă rece. Are o culoare ciudată, cam roșiatică, dar Luca o soarbe oricum lacom, recunoscător.

– Cina e la șapte, explică femeia, scuzându-se parcă. Nu putem face excepții decât dacă apare vreo urgență medicală.

E trecut de trei după-amiaza și n-au mai mâncat nimic de la acele *tortillas* de lângă linie, de dimineață.

– Nu, e-n regulă, nu trebuie, zice totuși Lydia. Mulțumim.

În vreme ce femeia se îndreaptă spre bucătărie, Lydia simte în gât un nod de emoție. Îi face vânt în jos cu limonadă. Examinează fețele oamenilor de la mesele celelalte, însă la ea nu se uită nimeni. Sora Cecilia sosește curând și-i duce într-un birouaș. E o femeie măruntă și curățică, iar biroul îi e plin cu desene de-ale copiilor. Are pe tăblia mesei de lucru un vas cu o floare de plastic roz. Mai sunt și scaune verzi, întocmai cu cele din sala mare. Vocea sorei Cecilia este cel mai alinător

sunet pe care l-a auzit Luca vreodată, un zumzet plăcut și constant de protecție fermă, așa încât, orice ar spune, el nu aude decât: *Ești în siguranță aici, ești în siguranță aici, ești în siguranță aici.* De pe un raft din spate scoate la iveală un pahar cu creioane colorate și un top mic de hârtie albă.

– Ai vrea să stai aici și să desenezi? îl întreabă pe Luca cu vocea-zumzet. Sau vrei în camera mare, cu ceilalți copii?

Mâinile puștiului Luca țâșnesc spre ale lui mami.

– E-n regulă, spune sora Cecilia. Poți să rămâi cu mămica ta.

Lydia se îndreaptă de șale și-și trage de pe umeri rucsacul. Îl îndeamnă pe Luca să stea la altă masă, lângă ușă.

– Așa poți să colorezi. N-o să trebuiască să stai cu hârtia pe genunchi.

Luca se așază acolo, iar Lydia revine și ia loc de cealaltă parte a biroului călugăriței, care are în față un dosar și niște fișe.

– Înainte să începem, vreau să știți că nu trebuie să răspundeți la nimic din ce vă incomodează. Eu vă rog să încercați, fiindcă răspunsurile ne vor ajuta să le fim de folos și altora pe viitor, să ne pregătim pentru noi tipuri de sosiri. Însă toate datele strânse aici sunt anonime. Nu e nevoie să ne spuneți numele real decât dacă doriți.

Lydia înclină din cap că e de acord, călugărița scoate capacul stiloului și începe.

– Nume și vârste.

Lydia își aruncă privirea peste umăr o clipă înainte de a răspunde.

– Am treizeci și doi de ani, iar fiul meu are opt.

Sora Cecilia scrie: *María, 32, y José, 8.*

– De unde veniți?

Lydia se codește, apoi pune la rându-i o întrebare.

– Nu are nimeni acces la dosarele astea?

Sora Cecilia își apropie palmele și se apleacă ușor spre ea.

– Te asigur, *hermana*, că orice, oricine te îngrijorează n-o să pună ochii niciodată pe fișele astea. Singura copie este ținută sub cheie acolo, în fișet, în biroul ăsta, care-i încuiat și el ori de câte ori nu sunt aici. Iar eu sunt întotdeauna aici.

Ochii îi sunt albaștri și licăresc atunci când zâmbește.

Lydia pleacă bărbia a încuviințare.

– Venim din Acapulco.

Călugărița începe iarăși să scrie.

– Și unde intenționați să ajungeți?

– În *Estados Unidos*.

– Ce oraș?

– Denver.

– Un oraș prietenos, comentează călugărița. E drăguț pe-acolo. Călătoriți ca să vă alăturați unui membru apropiat al familiei?

– Nu.

– Aveți membri de familie care locuiesc la ora actuală în Statele Unite?

– Da, un unchi și două verișoare.

Nu l-a văzut pe unchiul acela, fratele mai mic al mamei ei, de când era mică. Pe copiii lui nu i-a cunoscut.

– Sunt în Denver? întreabă sora Cecilia.

– Da.

– Vă așteaptă?

– Nu.

– Decizia de a emigra a fost planificată sau spontană?

– Spontană, spune Lydia și-și îndeasă palmele împreunate între coapse.

– Motivul călătoriei a fost în principal de natură financiară?

– Nu.

– Motivul călătoriei a fost în principal de natură medicală?

– Nu.

– Motivul călătoriei a fost în principal legat de violența domestică?

– Nu.

– Motivul călătoriei a fost în principal legat de violența bandelor sau de recrutarea în acestea?

– Nu, spune Lydia clătinând din cap.

– Motivul călătoriei a fost în principal legat de violența unui cartel de traficanți de droguri la locul vostru de origine?

Lydia își drege vocea.

– Da, spune aproape în șoaptă, auzind cum creionul colorat al lui Luca se deplasează iute pe foaie, cu foșnete mătăsoase.

– Vă temeți, în momentul actual, că vă este amenințată viața de un anumit individ sau indivizi?

– Da.

– Ați primit amenințări directe?

Lydia încuviințează din cap.

– Da.

– Și amenințările au avut o natură violentă?

– Da.

– Puteți să descrieți aceste amenințări?

Lydia își trage scaunul mai aproape și-și așază coatele pe marginea mesei. Își lipește palmele, cu degetele încleștate unele într-altele, coboară capul și vocea.

– Cartelul a omorât șaisprezece membri ai familiei mele, spune ea holbându-se la stilou. Au venit la o petrecere în familie și i-au împușcat pe toți. Pe soțul meu, pe mama, pe sora mea și pe copiii ei. Pe toți. Noi am scăpat.

Stiloul sorei Cecilia a înțepenit momentan. Stă suspendat deasupra foii niște clipe bune până ce călugărița îl face iarăși să se miște. Trece totul pe hârtie și izbutește să-și pornească și vocea.

– Migrația voastră spontană a eliminat amenințarea imediată asupra vieții și bunăstării voastre?

Lydia ezită, fiindcă tot ce-a gândit despre protejarea lui Luca s-a schimbat acum. Nu vrea ca băiatul ei să se teamă. Pe de altă parte, e necesar să-l știe foarte înfricoșat. În orice caz, cum ar putea cuvintele sau tăcerea ei să mai aibă vreun impact asupra lui, după tot ce s-a întâmplat deja? Clatină din cap.

– Nu, admite. Încă suntem în pericol.

– Simți că amenințarea se ține după voi?

Lydia își pleacă abia perceptibil fruntea.

– Da. Nu știe, adică, unde suntem în momentul ăsta. Dar are multă putere... cel care a făcut asta. Influența lui se extinde până departe, în *el norte*. Și n-o să se

oprească până ce nu ne găsește.

– Ai idee care *plazas* îi aparțin sau ce aliați are în alte organizații? întreabă călugărița. Știi care trasee sunt sigure, ca să-i eviți pe *halcones*?

Lydia simte că încăperea are sfințenia unui confesional.

– Nu, șoptește. Nu știu. Nu știu.

– Ați ajuns foarte departe de casă. Nu vă poate găsi aici. Sunteți la loc sigur.

Creionul lui Luca nu scoate nici un zgomot în spatele ei. Călugărița pune stiloul în ceașca de lângă telefon și bagă fișele în anvelopa dosarului. Apoi își întinde mâinile către Lydia, care le ia într-ale ei, cu capul coborât în piept. Când închide ochii, Lydia își dă seama că mâinile îi tremură. Degetele sorei Cecilia sunt răcoroase la atingere.

– *Padre nuestro*, binecuvântează-i pe copiii aceștia cu dragostea și milostenia ta. Apără-i de alte necazuri, Doamne, și dă-le alinare în clipele de amărăciune adâncă. Iisus să le fie alături pe drum și să le vindece inimile sfâșiate. Fie ca Preacurata să le îndepărteze din cale toate primejdiile și să-i ducă nevătămați unde vor să ajungă. *Padre nuestro*, acești slujitori credincioși ai tăi au îndurat deja mai multe decât se îndură într-o viață de om. Doamne, rogu-te, dacă socotești cu cale, scutește-i de alte încercări, dar facă-se nu după voia noastră, ci după voia ta. În numele lui Iisus, amin.

– Amin, întărește Lydia.

În spatele ei, la măsuță, cu ochii închiși și creionul strâns în pumn, Luca mișcă din buze.

Sora Cecilia se apleacă în față pentru o ultimă oară și-o sfătuiește cu glas

coborât:

– Ai grijă cu cine vorbești.

În noaptea aceea, Lydia se trezește la auzul unor voci care ridică tonul pe coridor. Se ridică în capul oaselor în semiîntunericul dormitorului comun și bagă de seamă că și alte femei se foiesc în paturi. Se duc, fără zarvă, să-și verifice copiii, care dorm netulburați de zarvă. Luca e deasupra, în patul suprapus, așa că Lydia trebuie să-și desfacă glezna din baretele rucsacului, pe care le-a înfășurat peste picior înainte să adoarmă. Se ridică, simțind în tălpile goale răceala podelei, și întinde mâna spre așternuturile lui făcute ghemotoc. Luca nu-i acolo. Panica i se ridică în gâtlej.

– Lucal

Își verifică patul propriu din nou, mecanic, apoi și paturile învecinate. De parcă băiatul ei ar fi un obiect pe care l-a rătăcit fără să vrea. Un telefon mobil, o carte. O pereche de ochelari. Ușa care dă spre coridor are un ochi de geam pe care se ițește un dreptunghi de lumină. Lydia, fără încălțăminte sau sutien, se năpustește spre peticul luminos.

E al treilea drum la baie al lui Luca de când s-au băgat în pat, acum câteva ore. Limonada cea tulbure își cere drepturile. Fiindcă-i în patul de sus, frecventele lui sprinturi către toaletă sunt o încercare suplimentară, însă mami e atât de extenuată, că nu se trezește defel, nici măcar când aproape o calcă pe umăr la coborâre, nici măcar când aterizează cu un bufnet deloc elegant la o palmă de capul ei, nici măcar când gonește – cu pripeala febrilă, dezordonată a celor cu probleme intestinale – de la paturi la toaletă și înapoi.

Abia s-a spălat pe mâini și s-a întors la lumina fluorescentă din hol când îi vede

pe părintele Rey și pe Néstor de vorbă cu un tânăr, în ușa dormitorului pentru bărbați. Luca îl recunoaște drept un migrant sosit după-amiaza târziu, înainte de cină. Poartă niște boxeri lungi, roșii și un tricou, în picioare doar șosete, și-și ține în față rucsacul nedesfăcut. Pe podea, alături, sunt niște pantofi albi, scumpi, de sport.

– Măcar lăsați-mă să mă îmbrac mai întâi, zice. Omule, ce mizerie. Ar trebui să ajutați lumea.

Néstor pășește între el și interiorul întunecat al dormitorului, între tânăr și migranții adormiți de dinăuntru.

– Putem să mai vorbim, dar nu aici. Deranjezi toată casa, spune calm *padre* Rey. Te rog, hai cu noi în sala mare, unde putem vorbi fără să trezim pe nimeni.

– E-un rahat, părinte, *puta* aia minte de stinge, zice tânărul ridicând vocea până la țipăt. Rahat!

În dormitor, câțiva bărbați se dau jos din paturile suprapuse și se opresc alături de Néstor, alcătuind un fel de zid. Își încrucișează pe piept brațele, se proptesc în picioarele depărtate. Luca încremenește în locșorul lui, lângă ușa băii. Ar trebui să se răsucească pe călcâie și s-o apuce în cealaltă direcție. Ar trebui să se furișeze în lungul holului, înapoi în camera femeilor și copiilor, ar face bine să se cațăre iarăși pe lângă capul lui mami și să se cuibărească în așternut, unde să îngăduie corpului, izbăvit pentru o vreme de crampe stomacale, să se odihnească. Dar e paralizat, uluit. Nu e conștient nici de pulsul care se iuțește, de răsuflarea întretăiată, de felul în care îi scormonesc degetele în șănțulețele netede dintre plăcile de beton zugrăvite ale peretelui.

– *¡Chinga tu madre!* răcnește tânărul.

– Să mergem, *hermano*. E pentru întâia oară când Luca îl aude pe Néstor vorbind. Are o voce la fel de bine clădită ca și trupul. Nu îngreuna și mai mult situația.

Tânărul se apleacă de șale și-și înhață cu o mână încălțămintea, în vreme ce Néstor și ceilalți se dau mai aproape, îndemnându-l către hol, fără să-l atingă. Când tânărul își îndreaptă postura ca să-l urmeze pe părintele Rey în lungul coridorului, Luca bagă de seamă un tatuaj în formă de seceră, cu trei picături sângerii pe lamă, ițindu-se din șoseta tipului. E săpat în mușchiul gambei, pe piciorul drept. Luca nu înțelege ce înseamnă exact tatuajul, însă nu trebuie să-l înțeleagă ca să-i amplifice groaza. Secera aceea însângerată îl dezlipește de perete și-l trimite valvârtej până în dormitorul femeilor. Dă buzna pe ușă, unde se ciocnește de mami.

– Lucal Doamne, Luca, unde-ai fost?

Nu așteaptă răspunsul. Mâinile ei îi cad pe umeri; îl mută un pic mai departe de ușă înainte să-și strecoare capul pe culoar ca să vadă ce-i cu zarva, însă nu-i vede decât pe Néstor și pe alți câțiva urmându-l pe părintele Rey către partea din față a clădirii. Intră la loc în cameră și lasă ușa să se închidă cu un țăcănit în spate. Luca tremură.

– Ce s-a întâmplat? șoptește Lydia.

El scutură din cap.

– Dar ce era cu strigătele alea?

Iarăși scutură din cap, cu o expresie plină de îngrijorare.

– E în regulă, zice ea. E-n regulă, gata.

Îl strânge în brațe și-i lipește capul de piept. Mâinile lui mici se agață de ea. Rămân așa până ce Lydia îl ridică de subsuori. E prea mare pentru asta, și greutatea

lui e suficientă ca s-o facă să gâfâie. Însă băiatul își strânge picioarele peste mijlocul ei și-l duce așa până în pat. De data asta nu se mai cațără deasupra. Lydia își face din corp un scut în spatele și împrejurul lui. Își trece un picior și un braț peste silueta lui măruntă, își face răsuflarea profundă și liniștită pentru el, ca respirația lui să capete același ritm cu al ei, ca să se poată liniști și să adoarmă. Însă ea, Lydia, rămâne de veghe până dimineața.

13

Prima dată când un cap a apărut pe o stradă din Acapulco, evenimentul a stârnit vâlvă. Era capul unui tânăr de douăzeci și doi de ani, cu părul negru și creț, ras pe părți și lăsat lung în față. În urechea dreaptă avea un cercelus de aur. Pleoapele îi erau umflate și limba nu-i încăpea în gură. Fusese lăsat pe o cabină telefonică lângă un local Pizza Hut, la doi pași de fântâna Diana Cazadora. Pe un bilețel rulat și înfipt între buzele țestei, ca o țigară, scria *Me gusta hablar.* „Îmi place să vorbesc."

Femeia care a găsit capul în vreme ce se îndrepta spre casă, după tura de noapte făcută ca infirmieră la Hospital del Pacífico, nu se speria ușor la vederea sângelui. Însă în acea zi, când zorii dădeau să-și reverse lumina pe trotuarele din Acapulco, făcând capul să-și arunce strania umbră lipsită de trup de pe cabina telefonică înspre picioarele infirmierei trudite, femeia a urlat, și-a azvârlit cât colo geanta și a alergat trei intersecții înainte să-și scoată din buzunar telefonul și să sune la poliție. Ofițerii au apărut; presa a început să roiască. Trecătorii, în drum spre serviciu sau spre școală, înlemneau. Se opreau să se lase în genunchi și să-și facă semnul crucii, să se roage pentru sufletul necunoscut care aparținuse cândva acelei țeste. Cazul a devenit celebru.

Până la al doilea.

Când numărătoarea capetelor a ajuns la o duzină, o rușinoasă apatie autoprotectoare a început să se împrăștie prin măruntaiele orașului, așa că diminețile, când se anunța că mai apăruse un cap, pe plajă sau la *el zócalo* ori pe verdele

terenului de la *el club de golf*, dispecerul care răspundea la apel făcea uneori câte o glumă.

– Folosește crosa scurtă. Pun pariu că intră din prima.

Sebastián a fost primul care a înțeles ce se petrecea: căderea abruptă, deplină între ciocanul și nicovala războiului dintre carteluri. În vreme ce alți jurnaliști șovăiau să admită că realitatea lor se prăbușise, Sebastián o striga în titlurile sale:

CARTELURILE, O BRUTALĂ ESCALADARE A VIOLENȚEI

LEGEA JUNGLEI: CARTELURILE SCAPĂ NEPEDEPSITE PENTRU CRIMĂ

Și cel mai dramatic, după un sfârșit de săptămână deosebit de turbulent, în care fuseseră uciși doi jurnaliști, o consilieră locală, trei prăvăliași, doi șoferi de autobuz, un contabil și un copil care mânca porumb fiert pe plajă, cu tălpile înnisipate și încă umede de la apa oceanului, o sentință cu litere de cinci centimetri:

ACAPULCO SE PRĂBUȘEȘTE

În ziua aceea de luni, Lydia se așezase după casa de marcat, la librărie, și citise relatarea netemătoare a soțului ei, lăsând ceaiul să se răcească și să se amărască în cană. De dimineață îi venise cumplit de greu să-l părăsească pe Luca la poarta școlii. Îi strânsese mânuța cu ferocitate și-i frământase încheieturile degetelor într-ale ei cât merseseră. Luca se prefăcuse că nu bagă de seamă, dar își bâțâise mai tare decât de obicei pachetul cu mâncarea de prânz. Observase, când îl pupase de la revedere la poartă, o dâră de pastă de dinți uscată pe buza lui de sus. Dăduse cu limba peste degetul mare și îndepărtase urma albă, prăfoasă, iar el protestase, socotind gestul *asqueroso*. Scârbos. Poate că așa și era. Însă o sărutase și el, cu buze umede, și de data asta Lydia nu-și ștersese discret pelicula de salivă lăsată pe

obrazul ei drept. De data asta nu se răsucise pe călcâie și nu se grăbise să se îndepărteze imediat ce băiatul pătrunsese în curte. Zăbovise acolo, cu palma lipită de placa de beton a zidului, și se uitase lung după el. Nu întorsese privirea decât după ce mica lui uniformă verde cu alb se făcuse nevăzută într-o mare de altele aidoma.

Pentru Lydia, schimbarea păruse bruscă, fără veste. Se dusese la culcare cu o noapte înainte în același oraș în care se născuse și crescuse, în care-și trăise mai toată viața, cu excepția șirului scurt de ani petrecuți la facultate în Ciudad de México. Visele îi fuseseră populate de aceeași suflare a brizei oceanului, de aceleași culori vii, lichide, de aceleași ritmuri și arome ale copilăriei, de aceleași legănări languroase ale șoldurilor care-i definiseră cursul vieții în acest loc pe care-l știa atât de bine. Firește, se iviseră violențe noi, provocând accese nefamiliare de anxietate. Firește, infracționalitatea era în creștere. Dar până în dimineața aceea adevărul păruse a fi izolat sub pelicula iluzorie a imunității orașului Acapulco. Titlul articolului lui Sebastián îndepărtase folia protectoare. Deodată, oamenii trebuiau să se uite și să vadă. Nu se mai puteau preface: *Acapulco se prăbușește*. Lydia și-a urât soțul, pentru scurt timp, din pricina acelui titlu. Și l-a urât pe redactorul-șef.

– E cam melodramatic, nu crezi? s-a apucat să-l întărâte când a trecut pe la magazin ca s-o ia la masa de prânz.

A întors semnul din ușă pe partea cu CERRADO și a încuiat în urma lor.

Sebastián s-a încruntat.

– De fapt... nu cred că poate fi îndeajuns de melodramatic. Nu cred că există cuvinte care să redea suficient de bine atrocitatea fenomenelor care se produc aici. Și-a înfipt mâinile în buzunare și s-a uitat la chipul ei în timp ce mergeau. Vorbea

grijuliu, țintind să-și reprime în voce nota acuzatoare, fără a reuși însă. Lydia o auzea prea bine. Nu ești de acord? Că e nespus de oribil?

Un fel de superioritate domoală, reținută.

– Ba sigur că sunt, Sebastián. E-o nebunie, a zis ea lăsând cheile să-i cadă în geantă și ferindu-și privirea. Totuși... *Acapulco se prăbușește*? Un fel de *Arde Roma*? Adică... uită-te și tu în jur. E-o zi ca oricare alta, soarele strălucește. Uite, sunt și turiști.

A arătat cu bărbia spre o cafenea din colț unde un grup de *estadounidenses* gălăgioși stăteau în jurul unei mese sub o umbrelă de pânză.

Pe masa americanilor se vedeau mai multe carafe cu vin aproape goale.

– Ar trebui să ne luăm și noi una, a zis Sebastián.

Cu toate că nu se făcuse nici măcar ora amiezii, Lydia a fost de acord; în acea zi mai mult au băut decât au mâncat de prânz. S-a mulțumit să-i arunce peste masă priviri pătrunzătoare, fără a-i spune ce voise să-i spună, că era o imbecilitate din partea lui să scrie asemenea chestii, că se transforma singur într-o țintă, că ea, una, nu voia să aibă de-a face cu această campanie virtuoasă pentru adevăr, că spera să-l știe mulțumit că semnase articolul, că merita să-și asume pericolul. Nu i-a spus nici: „Ești tată, ești soț". Însă el a simțit totul în ascuțimea privirii ei. Și nu a reacționat condamnându-i lipsa de curaj. Nu s-a oțărât, pus în fața resentimentului ei, și nici nu s-a apucat să-i zgândăre rana. Știa că vigilența Lydiei nu era un neajuns. I-a luat mâna peste tăblia mesei și a studiat în tăcere meniul.

– Cred că o să comand supă, a zis în cele din urmă.

Asta fusese cu mai bine de un an și jumătate înainte să-l cunoască pe Javier. Însă

acum, în patul din dormitorul femeilor de la Casa del Migrante din Huehuetoca, în vreme ce Luca a căzut într-un somn adânc, cu capul pe brațul ei, se întreabă dacă Javier a avut de-a face cu acele capete apărute dintâi, dacă le văzuse ori dacă-și dăduse permisiunea, dacă mânuise arma cu care vreunul dintre ele fusese retezat de pe umeri. „Păi sigur că a făcut-o, cugetă. Trebuie s-o fi făcut." Ceea ce a fost de neconceput cândva i se pare acum limpede ca lumina zilei. *Por Dios*, în ce direcție ar fi apucat-o viața ei dacă ar fi acceptat mai din vreme acel adevăr?

A existat un moment, poate cu un an în urmă, când un client i-a intrat în magazin într-o zi vântoasă, cu părul răvășit și obrajii înroșiți. Umerii îi zvâcneau. Era agitat și i-a vorbit Lydiei cu voce precipitată. La câteva străzi distanță avusese loc o execuție. Niște tipi apăruseră cu o motocicletă și împușcaseră în cap un jurnalist local. De douăsprezece ori. Omul zăcea încă acolo, mort în stradă.

– Cine era, cine era?

Clientul a clătinat din cap.

– Nu știu. Un reporter.

Lydia a țâșnit ca o săgeată. Și-a înșfăcat telefonul și s-a năpustit afară, lăsându-l de izbeliște pe client în librărie. A format precipitată numărul lui Sebastián, alergând pe stradă. Direct căsuța vocală. A intrat în panică și-a bușit-o plânsul. Când a ajuns la răspântie și-a dat seama că nu știa în ce parte s-o apuce. Unde se trăseseră focurile de armă? Pe ce stradă? S-a învârtit în cerc. A sunat iarăși. Și iarăși a intrat direct căsuța vocală. Comercianții ieșiseră în prag.

– Unde a fost? l-a întrebat pe patronul unui magazin de încălțăminte în vreme ce îl suna, pentru a treia oară, pe Sebastián.

Omul i-a arătat cu degetul, și Lydia a luat-o la fugă. A dat un colț, apoi altul, apăsând continuu tasta de reapelare. Cerea, alergând, indicații, oamenii îi arătau întinzând brațul, iar ea gonea și apăsa pe tasta de reapelare, până ce a ajuns pe strada unde *la policía* abia își făcuse apariția, unde o gloată de gură-cască se adunaseră ciorchine în jurul cadavrului. Nu voia să vadă. Să-și vadă bărbatul acolo, în băltoaca vieții sale irosite. A sunat de încă trei ori, simțindu-și degetul mare amorțit, la numărul de mobil al lui Sebastián. Căsuța vocală. Plângea deja când s-a apropiat. Părul, lipit peste față de vântul hain, îi aduna lacrimile. Ținea strâns dinainte, cu amândouă mâinile, telefonul mobil. A trecut peste dubla linie galbenă de parcă ar fi fost puntea unei corăbii, cu picioarele înmuiate.

Și-a dat apoi seama că nu era el. La început, din cauza sângelui, îi fusese greu să distingă, dar peste câteva clipe văzuse limpede că nu, aceia nu erau pantofii lui. Nu, părul lui Sebastián nu avea acea lungime, nici picioarele nu-i erau atât de groase. Dumnezeule, ce ușurare! Nu era el. A început să plângă, în hohote tot mai dezlănțuite. Nu era el. În acel moment, o femeie necunoscută a cuprins-o în brațe. Femeia era enormă, mirosea a pudră de talc, iar Lydia n-a rezistat îmbrățișării alinătoare și nici n-a corectat presupunerea femeii că explozia ei de emoție fusese cauzată de faptul că-l cunoscuse pe reporterul răpus. Era, până la urmă, adevărat într-un fel. Lydia a lăsat-o deci pe doamna aceea străină s-o calmeze, să-i șoptească vorbe de îmbărbătare, să-i întindă cu bunăvoință un șervețel scos din buzunar, și în câteva minute totul se sfârșise. Pentru Lydia. În ziua aceea fusese rândul altei văduve. S-a extras în cele din urmă din brațele străinei simțind că trupul îi sălta și-i tremura scuturat de fiorii adrenalinei. A străbătut cele câteva străzi, înapoindu-se la

magazinul ei, unde a descoperit că mușteriul îi lăsase pe tejghea banii, plus un mic bacșiș.

Încă se teme că într-o zi va veni rândul lui Sebastián. S-a temut atâta vreme, încât nu izbutește să se racordeze la realitate: deja i-a venit rândul, lui și restului familiei. Chiar s-a întâmplat; toți anii aceia de îngrijorări n-au putut împiedica deznodământul. Și nu-i doar Sebastián, mai sunt și *mamá*, Yemi și copiii ei frumoși, și nu ei au ales să se mărite cu Sebastián sau să ia asupra lor riscurile profesiei lui. Asta a făcut doar ea, și-acum familia ei a plătit pentru această alegere. Temerile trecutului și ororile prezentului sunt atât de învălmășite, încât i se par niște piese de *rompecabezas* care nu se leagă, ca și cum ar încerca să pună laolaltă lucruri care n-au fost menite nicicând să se potrivească împreună.

Poate că pur și simplu nu e gata. Lydia cunoaște ce etape are doliul, iar etapa actuală e negarea. În loc să accepte, ea vrea să-și cheme înaintea ochilor chipul lui Sebastián, prânzul luat în ziua aceea, gheboșarea sa copilărească peste măsuță, după primul pahar de vin. Se amuzaseră împreună și Sebastián se ținuse de șotii uitându-se discret în decolteul ei, atingându-i coapsa cu palma pe sub masă și întrebând-o dacă nu voia să se întoarcă amândoi la magazin ca s-o ajute să „facă inventarul". Însă, în văpaia de amintire care urmează, nu reușește să invoce fața lui Sebastián. Absența lui absolută e ca o spaimă fără fund.

Lydia tresare deschizând ochii când și dă seama că s-a luminat bine de ziuă și, o clipă, nu-și amintește unde se află. Luca e deja treaz alături, privind-o cu ochi negri, limpezi printre genele încă încărcate de somn. Lydia simte miros de mâncare gătită și aude clinchetul depărtat al furculițelor în farfurii.

– Hai să mâncăm ceva, îi spune.

Se saltă în șezut, apoi se apleacă iarăși și-și lipește buzele de întinderea caldă a obrazului lui Luca. Se simte atât de bine așa, încât zăbovește un minut întreg, cu palmele dezmierdându-i pielea netedă.

Luca se ridică drept în sus pe pat și-și duce iute mâinile la cap ca să confirme ce știe deja, că șapca lui *papi* nu e acolo. Acum o poartă și când doarme, iar când e nevoit să și-o scoată ca să facă duș, o pune pe mami să i-o țină în mână până ce iese. Lydia nu are voie nici măcar să o așeze undeva. Nu-i e îngăduit nici să și-o pună pe cap, fiindcă trebuie păstrat mirosul exact al lui *papi* amestecat cu al lui Luca, un amestec despre care Luca a constatat cu mulțumire că a devenit mai intens de când poartă șapca. Poate că mirosul lui *papi* e și mirosul lui, caz în care ar putea continua să-l sporească prin purtatul necontenit al șepcii. Așa că trebuie evitată introducerea accidentală a unor ingrediente noi, care ar corupe puritatea șepcii. Probabil că i-a căzut de pe cap astă-noapte, în vreme ce dormea, sau pe parcursul unuia dintre multele drumuri la toaletă.

– Nu-ți face griji, *mijo*, zice Lydia ridicându-se în capul oaselor în urma lui, fiindcă e evident ce caută și a părăsit deja cuibușorul cald al patului, apucându-se să scotocească prin așternuturile celui de deasupra.

Cadrul paturilor suprapuse scârțâie câtă vreme Luca umblă pe sub cearșafuri. Într-un final, de deasupra se aude un oftat de ușurare și șapca se ivește fluturând triumfător în mâna puștiului, dincolo de marginea patului.

Sunt destui *jóvenes*, adolescenți, în adăpost, dar numai câțiva copii mai mici, iar la micul dejun stau cu toții la o masă rotundă din centrul încăperii. O fetiță se

ridică de la masa asta când dă cu ochii de Luca și-l trage de cot până la un scaun liber. Lydia îi pune în farfurie, își pune și ei, apoi se așază la o masă alăturată cu alte două femei, Neli și Julia, amândouă abia trecute de douăzeci de ani, amândouă din Guatemala. Neli e cărnoasă, cu păr creț. Julia e zveltă, cu piele negricioasă și ochi migdalați. Lydia înclină capul și zâmbește politicoasă când cele două se prezintă, dar rămâne tăcută, temătoare de propria voce, temătoare că se va trăda într-un fel la care nu s-a gândit. Accentul, o întorsătură de frază, vreun obicei de care nu-i conștientă ar putea-o da în vileag. Nu întinde mâna spre micile verigi de la gât. Neli și Julia îi sesizează precauția și o înțeleg. Nu o presează. Lydia întoarce fața spre farfurie, închide o clipă ochii și-și face semnul crucii. Neli și Julia își reiau conversația.

– Și n-avea de gând să spună la nimenea? întreabă Neli. Domnul s-o aibă în pază.

– Cică n-a vrut să stârnească scandal. E doar fiindcă s-a nimerit să pun piciorul în hol chiar în momentul ăla, zice Julia. Și-am văzut cu ochii mei! Am văzut ce i-a făcut. L-am alungat de lângă ea și l-am chemat îndată pe părintele.

– Și ce-a făcut părintele?

Neli vrea o relatare amănunțită. Nu se grăbește să mănânce, rupe o foaie de *tortilla* în bucățele cât cele pentru împărtășanie și, din timp în timp, își pune pe limbă câte una.

– Părintele a fost super, s-a dus imediat și l-a sculat pe *cholo* din pat. L-a trimis să se ducă învârtindu-se.

– Și eu, să dorm tun în tot timpul ăstal face Neli, părând dezamăgită. Am auzit și

că s-au încăierat nițel.

În cealaltă parte a încăperii, eroina scandalului de astă-noapte, o fată de șaisprezece ani din San Salvador, își ține fața aplecată asupra farfuriei. Umerii îi sunt atât de strânși, de trași unul spre celălalt, încât e de parcă trupul ei ar încerca să se înghită singur. Lydia mestecă de zor, deși n-ar avea nevoie, căci e doar omletă. Gura ei are nevoie de activitate. O altă femeie se apropie de masa lor și arată spre scaunul liber de lângă Lydia. Neli îi face semn cu mâna că se poate așeza. Femeia își lasă farfuria pe masă și trage scaunul. Poartă o fustă roz, șlapi și, în cozile lungi și împletite, lăsate pe spate, are funde multicolore. Dacă îmbrăcămintea n-ar marca-o ca fiind indigenă, ar da-o de gol accentul greoi cu care vorbește spaniola. Neli și Julia își aruncă priviri furișe cât se așază femeia. Le zâmbește și-și spune numele, Ixchel, însă Neli și Julia nu se opresc din vorbit și-și sucesc corpurile, depărtându-se aproape imperceptibil de ea. E o grosolănie pe care Lydia ar fi încercat s-o contracareze, în fosta ei viață, cu un zâmbet și-o vorbă bună. Poate chiar le-ar fi mustrat pe autoarele ofensei. Fiindcă Lydia își dă seama că guatemalezele sunt arogante cu nou-venita din cauza prejudecăților, deoarece e o *india*. Și Lydia se simte jignită în locul lui Ixchel, însă dacă ar încerca o reparație ar însemna să se supună unui risc, așa că rămâne cu ochii în farfurie și întinge în ou cu *tortilla*.

– I-am văzut împreună astă-noapte, după cină, zice Julia. Am văzut cum o măsura din priviri și-am presupus că-s împreună. Dar din ce-am văzut după aceea mi-am dat seama clar că numai el era interesat.

– A încercat să se lupte cu el? întreabă Neli ducând la gură un pătrățel alb de lipie.

– Mai rău, s-a luptat, dar după aceea a părut să se resemneze, zice Julia clătinând cu amărăciune din cap, însă cu o furie tăioasă în voce. De parcă știa că n-are ce să mai facă dacă individului i s-a pus pata. *Qué chingadera.*

– Ăștia ar trebui castrați, toți până la unul, spune Neli scuturându-și cârlionții negri.

Julia aruncă o privire spre fată.

– Și e și tare drăguță. O să aibă o călătorie grea.

– Da, multe vizite la *cuerpomático*, încuviințează Neli.

– La ce? întreabă Ixchel.

– La *cuerpomático*, repetă Neli.

Ixchel clatină din cap a nedumerire. Are ea accent, dar vorbește foarte bine spaniola și, cu toate astea, n-a auzit până acum cuvântul. Poate e în argou. Poate e inventat. Lydia nu-l cunoaște nici ea.

– Nu știi ce înseamnă? se miră Julia.

Ixchel clatină din cap iarăși. Lydia aruncă o privire spre Luca în vreme ce ascultă discuția femeilor.

– Credeam că toate *guatemaltecas* știu, zice Neli îngăduind restului de *tortilla* să poposească la loc în farfurie.

– *Las guanacas también, y las catrachas.* Julia se proptește în coate, își dă farfuria deoparte și explică: Înseamnă că trupul tău e un bancomat.

Lydia încearcă să înghită, însă oul și *tortilla* i-au format în gură un terci. Furculița îi e plină cu orez, cu un disc crocant de *plátano frito* înfipt în dinți. Furculița rămâne suspendată în aer.

– Ăsta-i prețul ca să ajungi în *el norte*, zice Neli.

După niște secunde interminabil de chinuitoare, Ixchel își găsește vocea, cuvintele spaniole familiare. *La violación.*

– Violul? Ăsta e prețul?

Amândouă femeile o privesc cu mirare. Nu le vine a crede că e o noutate pentru ea. Unde-a trăit până acum, în fundul pământului?

– Cum ai ajuns aici, *mamita*? mormăie Neli întorcându-se la mâncat.

Ixchel nu răspunde.

Julia se apleacă spre ea coborând vocea.

– Eu am plătit de două ori deja.

Dezvăluirea asta, făcută unei femei pe care părea s-o disprețuiască cu câteva momente mai devreme, e de o intimitate atât de neașteptată, încât Lydia scoate din gâtlej, fără să vrea, un sunet sugrumat. Un sunet ca o rană. Celelalte trei o țintuiesc cu privirea cât ia o sorbitură de punci de fructe și-și lasă furculița încă plină pe marginea farfuriei.

– Dar tu? își îndreaptă Julia atenția asupra lui Neli. Ai plătit?

– Încă nu, răspunde posacă Neli.

– Tu?

O privesc toate pe Lydia, așteptând.

Ea scutură din cap.

O tânără zâmbitoare se apropie de masa unde se află Luca alături de ceilalți copii.

– Cine e gata pentru un spectacol cu marionete?

Fetița de lângă Luca țâșnește de pe scaun, propulsându-și în aer brațul.

– Eu, eu!

– Bine, am nevoie de multe mâini de ajutor!

– Am auzit că era un *sicario*.

Informația asta o face pe Lydia, cât ai clipi, să devină iarăși atentă la masa ei.

– Ce? îi scapă printre buze.

– Așa umblă vorba, ridică din umeri Julia. Mi se pare că ar trebui să fie mai atenți cu traficanții ăștia.

– Dar i-a spus părintelui că vrea să iasă, se bagă Neli în discuție. I-a spus că l-au recrutat în cartel când nu era decât un puști și că n-a avut niciodată de ales, știți povestea. Cică s-a săturat de viața aia și voia să se îndrepte spre *el norte*.

– Ce cartel? întreabă Ixchel fiindcă, la fel ca majoritatea, din experiență personală, se teme mai mult de un cartel anume decât de altele.

– Ce contează? pufnește Neli. Sunt toți la fel. *Animales*.

– Ba nu, insistă Julia. Unii sunt mult mai răi ca alții.

Neli face o mutră sceptică, dar nu ripostează.

– Ca de pildă Los Jardineros, continuă Julia. Am auzit că au donat bani ca să se construiască un spital nou pentru canceroși în Acapulco.

Lydia trage aer în piept brusc, șuierător, însă Neli flutură din mână a lehamite.

– Asta-i doar ca să încerce să cumpere loialitatea oamenilor. Propagandă.

– Dar poate că motivul e mai puțin important decât fapta, spune Julia. Apoi își coboară vocea și se apleacă iarăși peste tăblie, restrângând spațiul la un cerc strâmt. Numește cartelul de nenumit. Los Zetas le dau oamenilor să mănânce

bucăți din propriile lor corpuri. Los Zetas spânzură copilași de poduri.

Lydia își acoperă gura cu palma. Degetele îi sunt reci și înțepenite și, alături, Ixchel își face cruce. Lydia vrea să întrebe ceva, dar își face vocea să sune cât mai detașat cu putință. Neutră.

– Deci, noaptea trecută... tipul care-a fost dat afară... din ce cartel era?

Julia dă din umeri.

– Nu știu. Dar dacă chiar vrea să scape, trebuie să fugă de-i sfârâie călcâiele. Iute și cât mai departe. Nu te lasă ei așa, să pleci pur și simplu.

Lydia își împinge deoparte farfuria. „Iute și cât mai departe", își spune. Unele lucruri sunt atât de simple.

14

La șase zile și 453 de kilometri de calamitatea absolută, Lydia și Luca părăsesc Huehuetoca și se îndreaptă iarăși spre nord, urmând drumul Bestiei. Când se gândește cum au izbutit să supraviețuiască în ultima săptămână, cum au ajuns atât de departe de Acapulco, mintea Lydiei se închide. Fiindcă știe că a luat decizii bune și decizii rele în acele șase zile și că, în cele din urmă, doar voia Domnului a făcut ca nici una dintre alegeri să nu fie cu ghinion și să provoace o catastrofă. Conștientizarea asta o face neputincioasă. Nu se poate gândi la un plan ca să ajungă în trenul ăla, lucru pe care trebuie să-l facă neapărat. Până una, alta, plimbarea îi dă vreme să se mai gândească. Și-au umplut bidonașele de metal înainte să plece din adăpost, dar se opresc la o prăvălioară, pe drum, și Lydia își îndeasă geanta cu gustări. Fiindcă e un magazin folosit de migranți, ține marfă pe care migranții s-o poată căra cu ei și s-o poată mânca: nuci, mere, acadele, granola, chipsuri, *carne seca*. Lydia cumpără cât de mult îi încape. Mai cumpără o pălărie cu boruri moi, să-i apere ceafa de soare. Îi amintește de urâțenia pe care avea *mamá* obiceiul să și-o pună când ieșea să lucreze în grădină și de felul în care, ori de câte ori o surprindeau purtând-o, Lydia și Yemi o luau în râs. „Vă hliziți voi, dar pălăria asta e motivul pentru care am pielea unei tinerele de douăzeci și patru de anil" le mustra mama lor.

Liniile ferate șerpuiesc peste întinderea Mexicului ca un vrej de fasole pe care migranții trebuie să se cațăre, iar Lydia și Luca avansează pas cu pas, lujer cu lujer, frunză cu frunză. E senin, dar soarele nu dogorește din cale-afară pentru momentul

ăsta al zilei. Se țin de mână un pic, însă palmele le transpiră și se desprind, apoi ciclul se repetă. Pornesc pe ruta cea mai vestică fiindcă harta din mintea lui Luca arată că, deși drumul acela e mai lung decât altele, topografia în general ar fi mai blândă dacă trebuie să facă pe jos călătoria, cum pare să fie cazul. Se bucură că mami nu l-a presat să-și explice instinctul; a cedat pur și simplu apăsării ușoare a mâinii lui și-au pornit la drum.

Lydia știe că planul ei de a ajunge în Denver este inadecvat, că ar putea fi dificil să dea de *tío* Gustavo. Mama ei obișnuia să se plângă că fratele mai mic se transformase într-un *gringo* de cum plecase în *el norte*, cu atâta amar de ani în urmă, în tinerețea lui, și nu se mai uitase înapoi. Lydia nu știe decât că unchiul s-a însurat cu o femeie albă, că și-a schimbat numele în Gus și că și-a deschis propria afacere, ceva în construcții. Instalații de canalizare, sau electrice? Dar dacă și-a schimbat și numele de familie? Nu i-a cunoscut niciodată odraslele, pe acei *primos* yankei. Nu le știe nici măcar numele. Când zăbovește prea mult asupra acestor fapte începe să se sperie, așa că revine la crâmpeiele accesibile, la părțile executate pas cu pas. „Mergem spre nord. Ajungem la frontieră. Găsim o călăuză. Trecem. Luăm un autobuz până la Denver." Vor fi biserici acolo. Biblioteci, internet, comunități de imigranți. Lume dornică să ajute. Deocamdată prioritatea e să se deplaseze spre nord, tot mai spre nord. Să-l scoată din raza pericolului pe Luca.

După două ore de mers, Luca și mami dau peste două surori, adolescente, așezate pe o pasarelă rutieră, deasupra drumului de fier, bălăngănindu-și picioarele. Poartă brățări-curcubeu aidoma pe încheieturile zvelte ale brațelor și sunt amândouă foarte frumoase, cea care pare un pic mai în vârstă fiind chiar primejdios de

atrăgătoare. Poartă haine largi și se încruntă temeinic, într-un efort eșuat de a pune o stavilă acelei frumusețe catastrofale. Cea mai mică e sprijinită de rucsac, dar se ridică amândouă în capul oaselor când dau cu ochii de Luca. Duritatea studiată de pe chipuri li se topește. Scot amândouă un „Oo" încântat, acel sunet pe care-l emit adeseori adolescentele la vederea copiilor micuți.

– *¡Mira, qué guapo!* rostește cântat cea mai tânără dintre surori, cu un accent nefamiliar.

– Drăgălaș foc, încuviințează cealaltă.

Au amândouă clăi dese de păr negru; sprâncene bine încondeiate, expresive; ochi căprui, pătrunzători; dinți înșiruiți perfect; buze pline și obraji ca niște mere. Cea mai mare are un nu-știu-ce în plus, ceva inefabil care-o face cu totul răpitoare. Luca o fixează accidental cu privirea și nu și-o mai poate desprinde. La fel pățește și mami. Fata e atât de frumoasă, că aproape pare să lucească, mai plină de culori decât peisajul în mijlocul căruia se află. Cenușiul murdar al pasarelei de beton, cafeniul pietros al șinelor și al pământului, albastrul șters al blugilor largi, albul mânjit al tricoului prea mare pentru ea, arcada albită de soare a cerului, toate par să se estompeze în jurul ei. Prezența fetei e un zvâcnet viu de culoare care pune totul în umbră. Un accident al biologiei. Un miracol viu al splendorii. O problemă spinoasă.

– *Oye, ¿adónde van, amigos?* le strigă cea mai puțin frumoasă când ajung exact dedesubtul lor.

– Unde se duc toți, zice Lydia umbrindu-și ochii cu palma ca să se poată uita la fetele de deasupra. Spre nord.

Își scoate pălăria cea urâtă și roz de pe cap și începe să-și facă vânt cu ea. Părul asudat i se lipește de frunte.

– Și noi la fell zice ea sărind în picioare. Băiatul tău e așa de frumușell

Lydia aruncă o privire spre Luca și vede că băiatul le zâmbește fetelor, cel mai autentic zâmbet care i s-a ivit pe chip de când cu dimineața aniversării lui Yénifer.

– Mă cheamă Rebeca. Ea e sora mea, Soledad. Fata i se adresează direct lui Luca: *Cómo te llamas, chiquito?*

Lydia, care a căpătat obiceiul de a răspunde în locul fiului amuțit, deschide gura, însă...

– Luca, zice băiatul, cu voce cristalină ca de clopoțel, fără pic de răgușeală după atâtea zile de tăcere deplină.

Lydia închide la loc gura, uimită.

– Câți ani ai, Luca? întreabă Rebeca.

– Am opt ani.

Surorile schimbă priviri voioase, iar cea mai mică bate din palme.

– Știam eu! Exact aceeași vârstă ca a verișorului nostru de-acasă. Juanito îl cheamă. Arată ca tine! Nu că seamănă cu Juanito, Soledad?

Soledad cea Frumoasă zâmbește șovăielnic.

– Seamănă, recunoaște în cele din urmă. Parcă ar fi gemeni.

– Vrei să vezi o poză? întreabă Rebeca.

Luca se uită la mami, care a fost foarte precaută când s-a pus problema de a se opri și a sta de vorbă cu oamenii de pe drum. Dar fetele astea i-au înapoiat vocea copilului ei. Încuviințează.

– Haideți susl îi invită Rebeca.

Scoate din buzunarul din față al rucsacului surorii o pungă de plastic fragilă, în care are înfășurate fotografiile, și umblă prin ele. Luca se cațără pe pantă ca să li se alăture fetelor pe pasarelă, în vreme ce mami supraveghează totul de jos. Încearcă să le cuprindă cu privirea, însă despicătura tăiată în sol de calea ferată are un unghi cu vizibilitate proastă, așa că se ia după Luca pe taluzul nisipos. Fetele, de fapt, nici nu stau pe pasarela rutieră, ci pe un grilaj de metal care iese în afara pasarelei, ca un podium primejdios. Lydia îl încearcă cu piciorul înainte de a păși. Luca se ghemuiește pe partea dinspre linii, cu cotul sprijinit pe balustrada scundă. Rebeca își lipește spinarea de a lui și se uită lung, amândoi, la fotografii.

– Vezi? spune. *Guapo como tú.*

Luca zâmbește iarăși cu gura până la urechi și încuviințează din cap.

– Chiar arată ca mine, mami, uitel Doar că n-are dinți.

Rebeca ridică poza, s-o vadă și Lydia.

– I-au căzut doi în aceeași zi și arăta ca un vampir, îl lămurește fata pe Luca. Ție au început să-ți cadă dinții de lapte?

O amintire puternică. Se desfășoară nestingherită: *papi* trăgând de primul lui dinte – unul de jos, din mijloc. Dintele se clătina de săptămâni bune și-apoi într-o seară, în timpul cinei, Luca mușcase din *tampiqueña* lui și simțise o străfulgerare de durere în gingii. Lăsase furculița din mână, își mutase mâncarea înspre fundul gurii, o înghițise nemestecată, apoi examinase pagubele. Dintele se strâmbase. Părea o piatră de mormânt străveche ieșind la iveală prin pământul reavăn. L-a atins delicat cu un deget, simțindu-se oripilat de felul în care se hâțâna în alveolă.

Mami și tati își lăsaseră tacâmurile deoparte și acum îl urmăreau cu atenție. Luca se temea însă atât de rău de durere, că nu izbutea să facă nimic. După aceea a încercat și mami, vreme de poate douăzeci de minute, să-l convingă să deschidă doar un picuț gura, ca să arunce o privire înăuntru. Dar Luca se ținea tare, nu scotea o vorbă și nu-și desclește buzele. Când mami și-a pierdut în cele din urmă răbdarea, *papi* i-a luat locul alături de Luca. S-a apucat să se scălâmbăie ca să arate ce se alege de copiii care nu lasă să li se scoată la timp dinții de lapte. Iar Luca, deși înfricoșat, a râs în hohote și, cuprins de râsul acela, a acceptat să deschidă gura, în timp ce mami, de cealaltă parte a mesei, asista. Tatăl lui îi băgase degetele în gură, atât de blând, că nici nu le simțise apăsarea pe dinte. Își amintește însă mâinile lui *papi* trecându-i peste obraji, una cuprinzându-i și fixându-i bărbia, cealaltă scotocindu- în gură. Ține minte izul sărat al degetelor lui *papi* și zâmbetul triumfător când degetele au ieșit la iveală ținând premiul, dințișorul acela de lapte. A făcut ochii cât cepele văzându-l, cu răsuflarea tăiată de uluire. Nu-i venea a crede că nu simțise nici o durere, că nu simțise nimic. Tatăl lui nu făcuse decât să bage degetele și să scoată afară chestiuța. Apoi s-au hlizit și-au chicotit cu toții în jurul mesei, iar Luca, încă neîncrezător, a țopăit de la locul lui și amândoi părinții, pe rând, l-au îmbrățișat și l-au pupat. Și-a mâncat apoi restul de *tampiqueña*, făcând ca noua crevasă din gură să se umple cu bucățele mărunte de mâncare pe care trebuia să le curețe cu înghițituri de lapte. Seara au pus dintele sub pernă, și El Ratoncito Pérez a venit să-l ia, lăsându-i în loc o poezioară și o periuță nouă de dinți.

Luca duce pumnul la gură și își mușcă nodurile degetelor, dar nu e la fel și trebuie să-și alunge amintirea ca pe o muscă încăpățânată. Un tăun. Gustul dispărut

al mâinilor tatălui. Mami vede, întinde brațul și-l apasă pe degetul de la picior prin pânza încălțămintei, o presiune ușoară care-l aduce iarăși printre ei, pe pasarela prăfuită. Copilul, cu capul în piept, expiră cu putere.

– N-ați putut să ajungeți pe tren, așa-i?

Printre altele, Soledad are darul de a schimba subiectul exact în momentul potrivit. E mai rezervată decât sora ei, însă e greu să rămâi stană de piatră cu Luca acolo, tot numai gene și gropițe sfioase.

Lydia se dezbară de rucsac și scoate un bidonaș cu apă.

– Încă nu.

– Au îngreunat mult treaba. *Siguranța înainte de toate!* zice Rebeca și pufnește într-un fel care, în alte circumstanțe, ar putea trece drept râs.

– Mda, clatină din cap mami. Siguranță.

– Ați umblat cu trenurile? întreabă Luca.

Soledad se răsucește ca să-l privească, își lasă pe-un umăr bărbia.

– Tocmai de la Tapachula, mai mult sau mai puțin.

Luca se gândește la bărbații alergând pe lângă tren în luminișul de lângă Lechería, la felul în care s-au suit unul câte unul, dispărând, în vreme ce el și cu mami, incapabili să se miște, s-au mulțumit să privească. Se gândește la duduitul și scrâșnetul asurzitor al Bestiei răcnindu-și avertismentele în inimile și oasele lor și simte un respect nețărmurit pentru aceste două surori puternice.

– Cum? vrea el să știe.

Soledad ridică din umeri.

– Am învățat niște șmecherii.

Mami îi întinde bidonașul lui Luca, iar el ia câteva înghițituri.

– Ce fel? întreabă apoi. Ne-ar prinde bine niște șmecherii.

Soledad își retrage picioarele bălăngănitoare și le strânge sub ea, îndreaptă umerii și-și face mai țeapănă spinarea, iar Lydia vede, chiar și în aceste mișcări mărunte ale trupului fetei, cum o străbate continuu, ca un curent slab, conștiința pericolului. Surorile nu s-au împrietenit cu nimeni de când au plecat de acasă; s-au ținut, pe cât a fost cu putință, departe de alții. Însă n-au mai întâlnit pe cineva așa de mic precum Luca. Și nici pe nimeni care să aibă vigilența maternă a Lydiei. E așadar o plăcere să se simtă normale fie și un minut, să deruleze caierul moale al unei conversații prietenești. N-are ce să strice dacă le dau câteva povețe camarazilor călători.

– Asta, de exemplu, zice Soledad arătând spre calea ferată de dedesubt. Am observat o chestie: au dat toți banii pe garduri care împrejmuiesc gările, dar nimeni nu s-a gândit să pună garduri și la pasarele.

Luca urmărește chipul mamei, care evaluează poziția lor, acum, în lumina noilor informații. Mami se apleacă ușor și estimează distanța până jos, la pământ. Nu e foarte mult. Însă apoi încearcă să-și imagineze cum s-ar schimba același spațiu cu zarva, greutatea și prezența Bestiei străbătându-l vijelios.

– Vreți să vă suiți de aici? întreabă suspicioasă.

– Nu de aici, o corectează Soledad. Fiindcă ai da cu capul îndată ce te-ai lăsat pe vagon. Te-ar lovi pasarela înainte să-ți recapeți echilibrul. Noi stăm așa ca să-l vedem venind. Dar de sărit, se sare de-acolo.

Arată cu degetul de unde.

Luca urmărește direcția gestului ei și vede, prinsă de gărduleț, o cruce albă, spălăcită, cu o inflorescență de portocaliu șters pe mijloc. Probabil în amintirea cuiva, își dă seama băiatul, e pentru cineva care a încercat să se suie în tren chiar aici și n-a reușit. Își mușcă buza.

– Oamenii sar așa, deasupra?

– Ei, nu mereu, zice Soledad. Dar așa-i, dacă se îndeplinesc condițiile pur și simplu sari pe vagon.

– Și ce condiții ar trebui îndeplinite? întreabă Lydia. Sau n-ar trebui?

– Păi... prima chestie e că trebuie să ai mare grijă unde o faci. Locul ăsta e bun fiindcă de-aici... vezi curba de colo, ceva mai în față?

Soledad se ridică, arătând peste șosea către liniile de dedesubt. Se ridică și Lydia, să vadă despre ce e vorba.

– Trenul încetinește întotdeauna la curbă. Când e o curbă strânsă, încetinește de tot. Așa că știm că o să fie lent când trece. După aia, următoarea chestie e să te asiguri că nu mai sunt alte probleme în față. De asta am ales pasarela asta în loc de prima.

Lydia se uită spre sud, în lungul cărării pe care-au venit de puțină vreme. Nici n-a observat prima pasarelă când au trecut pe dedesubtul ei. Nu a simțit decât recunoștință pentru momentul de umbră, pentru clipa cât au fost feriți de dogoarea soarelui.

– Fiindcă, dacă ai sări acolo, de pe aia, continuă Rebeca explicația surorii sale, n-ai avea decât o secundă să te echilibrezi până ce-ar trebui să te lipești de acoperiș ca să treci pe sub asta. Complicat.

Lydia clipește și clatină din cap. Nici nu-și poate închipui.

– Deci stăm aici, conchide Soledad. Ne uităm. Așteptăm trenul. Și, când vedem unul care ne convine, traversăm șoseaua, vedem cu ce viteză se apropie, decidem dacă-l luăm și ne aruncăm pe el.

– Ca pe o placă de surfing? întreabă Luca cu gândul la parcul acvatic de la El Rollo.

– Nu chiar. Mai întâi dai jos rucsacul, fiindcă te face greoi, te încurcă. Deci pe ăsta îl arunci prima oară. Apoi te ghemuiești, să fii foarte jos. Nu-ți bălăngăni picioarele, fiindcă dacă faci așa fluierele picioarelor o să ți-o ia la goană cu trenul și partea de sus n-o să le poată ține urma. Ajunge să te întindă ca pe-un elastic de praștie. Așa că te faci mic acolo și sari pe tren, țopăind ca o broască. Nu sari departe, dar sari precis. Și ai grijă să apuci ceva, imediat, cu mâna.

Inima lui Luca bubuie în piept doar la gândul unei asemenea isprăvi. Își amintește să respire. Se uită apoi la mami, care absoarbe informația, chibzuind la șansele lor de supraviețuire. Simte brusc o explozie de energie maniacală în corp, așa că trebuie să se ridice în picioare și să sară, să dea din picioare și să elibereze în lumea largă frenezia asta.

– Dacă chiar ai noroc, se mai întâmplă uneori ca trenul să se oprească de tot, zice Rebeca. Și-atunci doar te lași pe el. Simplu.

– Dar de multe ori lăsăm trenul să treacă, zice Soledad. Dacă are viteză nici nu încercăm. Am văzut deja doi tipi care-au încercat să se urce și n-au reușit.

Lydia se uită la Luca, să-și dea seama cum îl va afecta informația asta, dar pe fața băiatului nu se citește nimic.

– Au încercat să facă și ei ca voi? Așa, de deasupra?

– Nul face Rebeca, aproape cu mândrie. Numai noi ne suim așa. N-am mai văzut pe nimeni s-o facă.

Lydia strânge tare din buze. Fetele astea sunt, prin urmare, ori nebune de legat, ori fenomenal de inteligente.

– De câte ori ați făcut așa? le întreabă.

Surorile se uită una la cealaltă. Soledad răspunde.

– De cinci ori, poate? Ori de șase?

Lydiei îi scapă o răsuflare prelungă, un soi de oftat. Încuviințează.

– OK.

– Vreți să veniți cu noi? întreabă Rebeca.

Abia după ce cuvintele și-au luat zborul se uită la sora ei, amintindu-și că trebuie mereu să-și confirme una alteia acordul în orice privință. Soledad atinge creștetul Rebecăi, și gestul, făcut în limbajul intimității lor de-o viață, o liniștește pe cealaltă.

– Poate, răspunde Lydia, ignorând greutatea care i se pune în piept când dă afară cuvântul.

Stau de vorbă cât așteaptă, iar Lydia află că fetele au paisprezece și cincisprezece ani, că le e foarte dor de familie și că n-au mai fost niciodată de capul lor. Nu spun și de ce și-au părăsit casa, însă Lydia nu întreabă. Îi amintesc amândouă de Yénifer, cu toate că asta se datorează cel mai probabil vârstei. Surorile sunt mai înalte și mai zvelte, cu piele mai închisă la culoare decât nepoata ei, și sunt amândouă voioase și amuzante. Yénifer a fost studioasă și solemnă. A avut, încă de când era mică, o anumită gravitate în purtări.

Sora mai mare a Lydiei, Yemi, a ales-o pe Lydia, în vârstă de doar șaptesprezece ani când murise tatăl lor și se născuse Yénifer, să fie nașa fetiței. Lydia își amintește cum a ținut în brațe bebelușa deasupra cristelniței, plângând. Avusese grijă să nu se dea cu rimel în ziua aceea, ca să nu-și păteze rochia de botez. Știuse c-o să plângă, nu de bucurie sau din pricina onoarei de a fi nașă ori de emoția momentului, ci fiindcă tatăl ei nu era acolo, de față. Așa că lacrimile Lydiei picuraseră pe fruntea copilului odată cu apa sfințită, iar Lydia văzuse uimită, prin ochii încețoșați de plâns, că fetița din brațele ei nu-i împărtășea tristețea. Ochii lui Yénifer, larg deschiși, clipeau. Gura îi era ca o fundiță perfectă, roz, bine strânsă. Lydia iubise cu atâta patimă copilașul acela, încât nu și-ar fi putut imagina că-și va putea iubi încă și mai mult propria odraslă. Peste ani, când se născuse Luca, aflase că acel fel de iubire e, firește, incomparabil cu orice altceva. Însă tot Yénifer, fata aceea serioasă și strălucitoare, îi alinase amărăciunea după ce pierduse a doua sarcină. Yénifer cea înțeleaptă la numai nouă ani, care plânsese cu ea, o mângâiase pe frunte și se străduise s-o încurajeze.

– Doar ai o fată, *tía*. Mă ai pe mine.

Enormitatea pierderii Lydiei e de neînțeles. Sunt o mulțime de triste deodată și nu le poate separa. Nu le poate simți. Alături, surorile ciripesc cu Luca, iar el le răspunde cu graiul resuscitat. E între ei o efervescență fantastică. Glasul lui Luca e un elixir.

Soarele pare că dogorește mai tare când nu te miști, iar Lydia observă că brațele i s-au făcut la fel de arămii ca în copilărie. Și Luca e mai cafeniu decât de obicei, iar la rădăcina părului, sub șapca lui Sebastián, i-au apărut picături de sudoare. Însă

așteptarea sub arșița soarelui e aproape prea scurtă, gândește Lydia. I-ar fi prins bine un răgaz mai lung ca să se convingă de fezabilitatea planului. Nu trec nici două ore până ce vuietul depărtat al trenului se insinuează în conștiințele lor tot mai puternic, așa că se ridică tuspatru în picioare, fără să-și vorbească, și se pregătesc. Lydia nu e defel convinsă că o s-o facă până la urmă. Speră s-o facă, fiindcă are nevoie de trenul ăla. Și speră să nu, fiindcă nu vrea să moară. Nu vrea să moară Luca. I se pare că se află în afara corpului său în timp ce, ascultând apropierea marfarului, își așază bagajul de cealaltă parte a șoselei și-l cheamă pe Luca la ea. Pune bidonașele cu apă în buzunarul din față al rucsacului și trage fermoarul. Chiar dacă s-ar simți în stare să sară pe un tren în mișcare, cum să-i ceară fiului ei o asemenea nebunie? Își simte umerii căzuți, picioarele înmuiate sub ea. Adrenalina îi străbate corpul scuturat de fiori.

Alături, Luca studiază o crăpătură în asfalt, sub bascheți. Își ține ochii și gândurile fixate pe bucățica acea de carosabil. O lasă pe mami să cuprindă cu privirea întreaga întindere a misiunii lor: ierburile gălbui ca dunele de nisip și copacii pricăjiți care se adună pâlcuri la marginea căii ferate, cupola de albastru de deasupra, pasarela și liniile trenului intersectându-se ca brațele unei cruci.

Vântul îi răvășește părul, trenul se apropie duduind, cu reverberații tunătoare, roțile monstrului izbesc în șine – chiar zarva aceea asurzitoare pare a fi concepută ca un avertisment care-ți pătrunde prin urechi, dar își face sălaș în stern: *ține-te departe, ține-te departe, nu fi nebun, nu fi nebun, nu fi nebun*. Luca își ține rucsacul în față, la picioare, cu mâinile încleștate pe baretă. Are la școală o puștoaică de un curaj nebun. O cheamă Pilar și se ține mereu de cascadorii demente. S-a cățărat o

dată într-un copac de lângă poarta școlii, a urcat pe-o creangă și de acolo a ajuns pe acoperișul clădirii. S-a apucat să facă roata pe acoperiș până ce directorul a chemat- pe *abuela* ei ca s-o convingă să coboare. Totuși, nici măcar drăcoaica de Pilar nu ar sări pe un tren în mișcare de pe o pasarelă, cugetă el. Nici într-un milion de ani nu l-ar crede Pilar în stare pe ticăitul și precautul de Luca să fie părtaș la o asemenea țicneală. Vede apropiindu-se botul trenului, îl vede apoi dispărând după marginea sudică a șoselei, Apoi se răsucește și-l vede iar, reapărut sub picioarele lor. Mami aruncă o uitătură peste marginea gardului scund de protecție chiar când se ivește trenul.

– E bine, le zâmbește Rebeca. Încet și frumos.

– Gata? întreabă Soledad.

Sora mai mică încuviințează din cap. Lydia se uită la ele cu fața întunecată de îngrijorare. Luca studiază întinderea trenului și vede câțiva migranți grupați mai spre coada acestuia, pe ultimele cinci sau șase vagoane. Unul e în picioare, cu silueta arătând ca un X, și le face cu mâna. Luca îi răspunde.

– Să mergem, zice Soledad.

Ea și sora ei se aliniază una lângă alta, exact peste centrul căii ferate. Se ghemuiesc cu rucsacurile dedesubt și așteaptă vagonul potrivit. Caută unul cu acoperiș plat. Genul care are grilaje pe care poți să te cațări, să te așezi, de care poți să te prinzi. Prima jumătate a trenului e alcătuită doar din vagoane-cisternă, rotunjite, așa că așteaptă. La un moment dat, Soledad își azvârle bagajul, apoi pornește după el. Cu un impuls grațios, haotic, sinucigaș, își propulsează corpul de la punctul fix la punctul mobil, cade pe tren – Lydia nu-și dă seama cât de departe e: doi metri?

trei? –, apoi, cât ai clipi, fata e purtată înainte și silueta i se micșorează-, depărtându-se.

– Hai! strigă spre sora ei. Acum!

Rebeca se aruncă și ea pe spinarea fiarei, gata, s-a dus, iar Lydia își dă seama cât de rapid trebuie să se petreacă totul, că nu au timp să-și cântărească opțiunile, să se gândească la cea mai bună strategie. Respinge gândul insistent că s-a temut toată viața ei să nu sară accidental de undeva, ca fata aceea din romanul ei preferat, de pe vreo stâncă, de pe balcoane, de pe poduri. Acum știe însă, e sută la sută sigură că n-ar fi sărit în veci, că teama asta nu a fost decât o păcăleală elaborată a minții ei. Călcâiele îi sunt parcă lipite de șosea. În urmă cu o săptămână ar fi țipat la Luca să se dea înapoi. I-ar fi spus să nu stea așa de aproape de margine. L-ar fi înhățat de braț ca să se convingă că n-o să pățească nimic, c-o să rămână locului. Iar acum trebuie să-și arunce copilul pe spinarea trenului care se mișcă sub ei. Micul pâlc de migranți de pe ultimele vagoane se apropie. Se ghemuiesc pe vagon cât trec pe sub șosea, apoi, ieșind pe cealaltă parte, se uită la Lydia, cu brațele desfăcute larg, și-i fac semn să arunce rucsacurile. Lydia le aruncă. Apoi îl apucă pe Luca de după umeri și se proptește în spatele lui.

– Vino la margine, îi spune.

Luca pășește fără ezitare sau protest. Călcâiele îi sunt pe margine. Vârfurile baschetilor mici și albaștri se ițesc prin aer în vreme ce trenul, dedesubt, își vede de drum. Pustiul fredonează ca să acopere oribila gălăgie a trenului.

– Pune-te pe vine, îi cere Lydia. Cum au făcut fetele.

Face întocmai. Dacă sare de-acolo și moare, o să moară fiindcă a făcut exact ce

i-a spus Lydia. I se pare că se vede pe ea însăși într-un coșmar, făcând un lucru monstruos care-o umple de spaimă. Un lucru pe care, slavă Domnului, nu l-ar face niciodată în realitate. Apoi, exact când e pe punctul să-l tragă înapoi, să-l strângă la piept, să-l cuprindă în brațe și să suspine, ușurată că s-a trezit la timp, o aude. Vocea lui Sebastián, hotărâtă, străbătând prin întregul tumult exterior și interior.

Așa că vocea care se aude când deschide gura și țipă în urechea lui Luca aproape că nu-i a ei.

– Du-te, Luca! Sari!

Luca sare. Și fiece moleculă din corpul Lydiei face saltul odată cu el. Îl vede, ghemotoc mărunt și absurd de curajos, îi vede mușchii și oasele, pielea și părul, gândurile, cuvintele și ideile, îi vede sufletul mare, îl vede până în străfunduri în momentul în care corpul său lasă în urmă siguranța pasarelei și zboară, preț doar de-o clipă, propulsat de efortul desprinderii, până ce gravitația îl prinde și-l face să coboare spre acoperișul Bestiei. Lydia îl urmărește cu ochii atât de holbați de frică, încât aproape că-i ies din orbite. Apoi băiatul aterizează în patru labe, ca o pisică, iar viteza saltului său intră în coliziune cu viteza trenului, se poticnește și se rostogolește, un picior i se întinde, alunecând spre muchia vagonului, îl trage după el cu greutatea sa și Lydia încearcă să-i strige numele, însă vocea i-e sugrumată în piept. Însă unul dintre migranți îl prinde. O palmă lată și aspră pe brațul lui Luca, alta care-l apucă bine de turul pantalonilor. Și Luca, în siguranță acum în brațele puternice ale străinului de pe tren, ridică fața în mișcare și o caută cu privirea. Ochii li se întâlnesc.

– Am reușit, mamil! țipă. Mamil! Sari!

Fără alt gând în minte decât Luca, sare.

15

În anul de dinainte ca Sebastián să fie ucis, Mexicul era pe cale să devină cea mai periculoasă țară din lume pentru jurnaliști, deloc mai sigură decât zonele de război. Nici măcar decât Siria sau Irakul. Jurnaliștii erau asasinați prin orașe din întreaga țară. Tijuana, Ciudad Juárez, Chihuahua. Și totuși, fiindcă Los Jardineros nu aveau reporterii ca ținte predilecte, spre deosebire de majoritatea celorlalte carteluri, Sebastián nu primise o amenințare oficială cu moartea timp de aproape doi ani. Nu era tocmai corect, așadar, să consideri că Sebastián și Lydia se lăsau cuprinși de un sentiment de falsă siguranță: nimeni din Acapulco nu se simțea în afara pericolului. Presa liberă era, în Mexic, o specie pe cale de dispariție. Însă, după ce descoperiseră că prietenul Lydiei era La Lechuza, absența vreunei avertizări explicite din partea acestuia, la care se adăuga realitatea atașamentului ei tensionat, dar autentic față de Javier, funcționase ca un analgezic pe termen scurt pentru temerile lor cele mai sinistre.

Sebastián își lua în continuare precauțiile obișnuite: evita să se țină de o rutină zilnică prea rigidă, se ducea arareori pe la locul câte unei crime în micul Volkswagen portocaliu și, ori de câte ori scria câte un articol mai riscant, plasa în capul acestuia, în chip de semnătură, câte un anonim MEMBRU AL REDACȚIEI ca să-și ascundă identitatea. În asemenea cazuri, ziarul le plătea și o cameră de hotel în cartierul turistic. Îi lua pe Luca și pe Lydia și se piteau acolo, la adăpost, vreme de câteva zile. Când răzbunarea nu se ivea, ieșeau la lumină și-și vedeau de viață. Însă aceste măsuri de precauție erau în mare parte iluzorii. Sebastián știa că orice

anchetă făcea, orice infracțiuni investiga, orice sursă contacta îl transformau într-o țintă potențială. Era pe cât de grijuliu putea fi un ziarist mexican care spune adevărul.

În ce-o privea, Lydia ajunsese să-și dezvolte o sensibilitate exacerbată la orice semn de pericol. Javier continua s-o viziteze la librărie aproape săptămânal, iar chinul care-o zguduise în noaptea când descoperise adevărul despre el se transforma ușor-ușor în altceva. Își petrecea destul de mult timp în compania lui, îi oferea cafea, vorbea cu el câte-n lună și în stele. L-a mai ascultat de încă două ori citindu-și poemele din agenda de moleschin. Ba chiar a izbutit să-i și zâmbească fără ipocrizie. În ciuda unui sentiment copleșitor de vinovăție și a unei șovăieli în a o recunoaște, era încă fermecată de el. Intelectul lui, căldura, vulnerabilitatea și simțul umorului – nici una dintre acestea nu se schimbase. Și totuși, când se afla despre vreo crimă proaspătă, ceea ce se întâmpla mai rar decât înainte, cu toate că nu suficient de rar, Lydia simțea un soi de șoc emoțional; de acum nu era doar necesar, ci și inevitabil să se sustragă din fața atențiilor lui. Purtarea ei nu trebuia decât să urmeze decizia pe care, în inimă, o luase deja.

– Dar dacă i-am spune? l-a întrebat Lydia pe Sebastián în săptămâna de dinaintea petrecerii de *quinceañera* a lui Yénifer.

Pe Luca îl lăsaseră la sora ei, Yemi, să rămână peste noapte în vizită la Adrián.

– Ce să spunem, cui?

– Să-i spunem lui Javier despre articol. Înainte să iasă de la tipar.

Sebastián a închis meniul îmbrăcat în piele și l-a pus pe farfurie.

– *¿Estás loca, mujer?*

Ea, ungând o chiflă caldă cu unt, nu i-a întâmpinat privirea.

– Da. Dar cred că vorbesc serios, a zis apăsând pe pâine dâra de unt și așteptând- să se înmoaie.

Sebastián și-a mutat privirea departe, spre apa oceanului. Restaurantul era pe un delușor, în susul golfului, se lăsa asfințitul și luminițele clipeau pe întinsul văii de dedesubt, reflectându-și fantomatic licăririle în valuri. Nu voia să se gândească la ideea ei. Voia să se gândească la meniu, la priveliște și la frumoasa-i soție. După ani de narcojurnalism, devenise priceput în a-și compartimenta viața, în a separa urâțenia de restul. Sebastián știa cum să se simtă bine. Însă o respecta pe Lydia și nu voia să i-o taie scurt.

– Dacă vorbim despre asta două minute, promiți că n-o să mai abordăm subiectul în restul serii?

– Da, a zâmbit ea și a mușcat din pâine.

– Bun. De ce i-am spune? Cu ce ne-ar ajuta asta?

Lydia a luat o înghițitură de apă.

– Ca să-i evaluăm reacția din vreme, să știm la ce ne putem aștepta. Sebastián, neclintit ca o stană de piatră, asculta. Poate că, a urmat ea, ar fi chiar de acord să vă întâlniți. Cine știe, ai putea să-l înregistrezi.

– Crezi că ar fi de acord?

– Nu știu. Poate? Doar știi cât e de deștept. Poate o să vadă în asta o ocazie de a încerca să controleze mesajul. Să se aleagă cu un pic de reclamă, să iasă cumva bine.

– Orice *narco* are complexul Robin Hood.

– Exact, și faci apel la asta. Poate chiar o să-i placă.

– Dar tocmai de asta mi-e și teamă. Să ajung legat de el.

– Da, știu.

– Numai că *el* s-ar putea să nu știe. S-ar putea să creadă că am devenit noul lui purtător de cuvânt. După asta aș ajunge pe statul lui de plată.

– *Ay*, s-a strâmbat Lydia.

– E prea riscant, a zis Sebastián deschizând meniul. Ce-ai vrea să mănânci?

Lydia a citit articolul luni seara, cu o noapte înainte să fie publicat. Ea și Sebastián trebuiau să calculeze nivelul de risc, să stabilească acțiunile cel mai puțin periculoase pentru următoarele zile. Ziarul se oferise iarăși să-i adăpostească la un hotel, să-i ascundă vederii. Articolul n-avea să fie semnat cu nume și prenume, însă autorul nu era greu de ghicit. Oricare dintre sursele pe care le folosise i-ar fi putut dezvălui lui Javier identitatea lui. Poate c-o și făcuseră deja.

Sebastián s-a fâțâit prin spatele ei cât a citit de pe laptop, la masa din bucătărie, ancheta intitulată: LA LECHUZA DEZVĂLUIT: PORTRETUL UNUI BARON AL DROGURILOR. Articolul era însoțit de câteva fotografii. Sebastián și redactorul său șef aleseseră o imagine arătoasă a lui Javier așezat elegant picior peste picior, cu un braț trecut peste rezemătoarea unei canapele îmbrăcate în catifea. Purta jeanși de culoare închisă și un sacou de tweed și aducea, din creștet până-n tălpi, a profesor cu nasul în cărți, cu ochi calzi pe după lentilele groase, zâmbitor, însă nu arogant. Lydia s-a gândit iarăși la dimineața în care-i intrase în prăvălie pentru prima oară, la felul profund în care o marcase prietenia lui, vulnerabilitatea lui în lunile de dinainte să înțeleagă cine era de fapt. Încă se codea să afle alte lucruri neplăcute despre

el. Încă simțea pentru el umbra unei afecțiuni și asta o făcea să se simtă neliniștită. A strâns temeinic din pleoape și a tras aer adânc în piept înainte să înceapă.

O uluia familiaritatea lui Sebastián cu subiectul – era limpede că el cunoștea un Javier cu totul diferit decât ea, și totuși relatarea dovedea atât obiectivitate, cât și compasiune. Recunoștea, în cuvintele soțului, intensitatea prietenului ei, dar și, pentru prima oară, detaliile macabre ale cruzimii de care era capabil Javier. Descăpățânările nu erau decât începutul. Los Jardineros erau cunoscuți și pentru că-și dezmembrau victimele și le rearanjau mădularele în tablouri ale groazei. Potrivit materialului lui Sebastián, pe parcursul războiului dus de Jardineros cu cartelul de dinainte, Javier, se zvonea, îl împușcase pe fiul de doi ani al unui rival silindu-l pe tată să privească. Apoi mânjise cu sângele copilului ucis fața bărbatului. Detaliile țineau mai mult de mitologie, firește; nu existau dovezi ale acelei brutalități, însă Lydia a trebuit să țină ochii închiși mai bine de trei minute până să se poată reapuca de citit. Articolul scotea totodată în evidență sinistrele statistici ale ascensiunii lui Javier: cât se desfășurase transferul de putere, rata de omucideri din Acapulco ajunsese cea mai ridicată din Mexic și una dintre cele mai mari din lume. Orașul pierduse în masă turiști, investitii, tineri, iar acea hemoragie se dovedea dificil de stăvilit chiar și după ce violențele se mai diminuaseră. Era adevărat și că, deși vărsarea de sânge devenise în ultimele luni mai puțin vizibilă pentru cetățenii obișnuiți, încă aveau loc, săptămânal, peste o duzină de crime. Pe lângă acești oameni uciși mai fuseseră și alții, nenumărați, care dispăruseră. Esența însăși a orașului Acapulco se schimbase, iar populația rămăsese marcată pentru totdeauna. Cartiere întregi fuseseră părăsite, locuitorii își lăsaseră în urmă viețile sfărâmate

și-o apucaseră spre *el norte*. Pentru cei plecați, *el norte* era singura destinație posibilă. Dacă un rai turistic precum Acapulco se putea prăbuși, nici un loc din Mexic nu mai era sigur.

Profilul făcea conexiuni limpezi între ascensiunea la putere a lui Javier și pierzania orașului. Devenise o nouă aglomerare urbană, una brutală, iar urâțenia îi era subliniată de amintirea acelui Acapulco măreț de altădată. Relatarea lui Sebastián era necosmetizată, dură și extrem de convingătoare. Îi recunoștea totodată lui Javier meritul de a fi instaurat pacea, menționa ca aspect pozitiv controlul pe care-l exercita asupra oamenilor săi și făcea un apel la moderație. Articolul se termina cu un profil psihologic al omului însuși și, citindu-l, Lydia și-a dat seama că portretul era extrem de fidel. Spre deosebire de contemporanii și predecesorii săi, La Lechuza nu se dovedea strident în purtări, iubitor de tovărășie ori charismatic în mod special. Părea înțelept. Însă, ca orice baron al drogurilor ajuns vreodată în acea poziție, era și viclean, nemilos și, în ultimă instanță, psihopat. Un criminal în serie sângeros care se socotea un gentilom. Un bandit care se considera poet. Articolul includea la final un poem scris de Javier însuși, iar Lydia a rămas cu gura căscată când a văzut totul acolo, șirurile de litere. Cunoștea poemul acela. Era primul pe care i-l citise.

– Cum ai reușit să dai peste așa ceva, pentru numele Domnului? a șoptit.

Sebastián s-a oprit din plimbatul încoace și-ncolo ca să se aplece peste umărul ei. Lydia a citit iarăși poemul; acum, lăbărțat pe ecran, părea încă și mai groaznic de prost decât fusese când i-l recitase Javier.

– A, da, a zis Sebastián. O nebunie întreagă. Știi că ținem concursul ăla anual de

poezie? Fata lui, fiica lui Javier, l-a trimis la concurs. Cu numele lui. Cred că a vrut să-i facă o surpriză.

– Uaul a făcut Lydia. Marta.

Includerea poemului făcea să te treacă răcorile. Reușea să coaguleze toate faptele într-un portret viu și să confirme cumva acuratețea descrierii lui Sebastián. A închis motorul de căutare și s-a lăsat pe speteaza scaunului, descoperind că se putea simți, simultan, îngrozită în mai multe feluri.

– Așadar? a întrebat Sebastián vârându-și mâinile în buzunarele blugilor și sprijinindu-se de blatul din bucătărie. Era desculț, cu șosetele făcute ghemotoc pe tăblie, în față. Ce părere ai?

Lydia și-a dus la bărbie degetele împreunate și a clătinat din cap.

– Cred că-i în regulă.

– În regulă? Nu *bun*?

– Nu, vreau să zic că e bun. E bun, Sebastián, nu despre asta vorbesc. Adică o să fie în regulă cu Javier.

El a înclinat bărbia.

– Bine.

După câteva momente de gândire, Lydia a spus:

– Cred, de fapt, că o să fie mai mult decât în regulă cu Javier. Cred că o să-i placă. E onest. Mai mult decât onest, e aproape măgulitor.

– Ești tu convinsă?

Din nou, Lydia a zăbovit o clipă ca să se asigure că răspunsul era sincer înainte de a-l rosti.

– Da.

Sebastián a deschis frigiderul, a scos două beri, le-a desfăcut capacele și a așezat una în fața ei.

– N-o să te mint, sunt un pic neliniștit, a zis ducând la gură sticla și înghițind jumătate de conținut dintr-o sorbire. Mă simt totuși ușurat că articolul ți se pare cum trebuie. Că ești sigură că-i în regulă. Urmărind-o cum trasa cercuri pe masă cu fundul cafeniu al sticlei, a adăugat: Nu crezi deci că ar trebui să dispărem câteva zile, ca să nu riscăm?

Ea știa cât de importantă era siguranța, așa că nu s-a grăbit să-i arunce un răspuns neglijent.

– Nu, cred că o să fim bine, a zis în cele din urmă.

– Sută la sută?

– Da. Sută la sută, a confirmat ea închizând laptopul și împingându-l deoparte.

Sebastián stătea cu cotul proptit pe tejghea. Nu se răsese în dimineața aceea și pe bărbie i se întindea o umbră de peri negricioși.

– Ești surprinsă? Crezi că-i o perspectivă prea înțelegătoare?

– Nu. Tot groaznic e, a spus Lydia luând o înghițitură din sticlă. Dar e exact. Arăți că e și el om. Câtă vreme e adevărat, cred c-o să fie mulțumit.

A fost într-o seară de luni, cu mai puțin de două săptămâni în urmă. Lydia ține minte că luni a fost fiindcă tocmai îl adusese pe Luca de la antrenamentul de fotbal, atât de flămând încât îi dăduse o felie de pâine și-o banană cu toate că trebuia să se ducă la culcare. Lăsase urme de noroi pe hol fiindcă nu-și dăduse jos pantofii de sport, iritând-o pe Lydia, care abia dăduse cu mopul. Cu mai puțin de

două săptămâni în urmă, noroiul de pe hol încă era un lucru care-o scotea din pepeni. E de neimaginat. Realitatea a ce s-a întâmplat e cu mult mai rea decât cea mai rea dintre fricile ei imaginare.

Dar ar putea fi și mai rău încă.

Fiindcă i-a rămas, cel puțin, Luca.

Sus, pe tren, Lydia scoate din bagaj două dintre curelele de pânză și prinde una de cureaua neagră a blugilor lui Luca, după care o petrece printr-o verigă de metal de pe grilajul de care s-au agățat. Se leagă apoi și ea de acoperișul marfarului, în același fel. Nu știe dacă benzile înguste de pânză o să facă mare lucru ca să-l salveze pe Luca, de-ar fi să cadă. Poate doar să încerce. Își imaginează că, oricum, majoritatea accidentelor se întâmplă când migranții încearcă să urce sau să coboare.

Simte în tălpi junghiuri cum n-a mai simțit de copilă, când a sărit dintr-un scrânciob în plin balans și, aterizând cu un bufnet, a simțit unda dureroasă de șoc reverberându-în sus, pe fluierele picioarelor. Are gleznele julite, dar nu e foarte dureros. Doar un suvenir că e vie, că picioarele pot fi folosite pe post de pistoane și arcuri, că încă mai pot protesta sub ea. Flexează o gambă, apoi pe cealaltă, izbește cu laba piciorului în metal ca să scape de înțepăturile dureroase. Rebeca și Soledad sunt cu câteva vagoane în față fiindcă au sărit mai devreme, însă fetele se întorc curând la ei, pășind pe coamele vagoanelor de marfă, sărind peste golurile dintre ele, lipindu-se cu burta de acoperiș când trec pe sub câte o șosea. Lydia, privindu-le cum se apropie, execută o serie variată de tresăriri și grimase.

Curând sunt împreună cu toții, lângă patru bărbați tineri care erau deja aici,

inclusiv cel care l-a prins pe Luca din săritură. Lydia observă cum se poartă bărbații la apariția fetelor. Le cercetează chipurile în vreme ce, unul câte unul, absorb circumstanța extremei frumuseți a fetelor și, unul câte unul, schițează gestul de a se depărta de surori. Bărbații sunt respectuoși. Știu ce greutăți li se întind în față fetelor, înțeleg prin ce pericole vor trece și le e milă. Tulburarea le trece curând. Bărbații îi zâmbesc lui Luca. Îl bat pe umăr și-i arată priveliști interesante de pe drum: o vacă și vițelul ei, un pâlc de copaci aducând cu o grămadă de la rugby, o cruce albă ca laptele în susul unui delușor. Bărbații își fac cruce când trec pe lângă vreo turlă de biserică ori vreun mormânt de pe marginea căii ferate. Se roagă.

Acele prime ore în spinarea Bestiei sunt o încântare. Trenul înaintează spre nord-vest, iar Luca se simte gâdilat de senzația că acum *chiar* au pornit la drum. E tare plăcut să fii pasager, să înaintezi iute prin puterea unei mașinării. Beau apă din bidonașe și mănâncă batoane de granola. Lydia le dă și surorilor unul, să-l împartă. Soledad și Rebeca s-au așezat spate în spate, cu genunchii ridicați ca niște bețe de cort. Soledad își mănâncă dintr-o înghițitură partea. Rebeca savurează bucățica ei, culegând firimiturile din ambalaj și îngăduindu-le să i se dizolve în gură înainte de a înghiți.

Peisajul curge dedesubtul lor, schimbându-și culorile. Uneori copacii își apropie ramurile de calea ferată, gheboșați și piperniciți. Alteori se țin deoparte și străpung cerul. Uneori peste vagoane apasă obstacole, amenințând să-i azvârle la pământ pe pasageri: frunziș crescut în neștire, structura îngustă a unui pod traversând o vâlcea și, cel mai alarmant, tunelele strâmte, unde tavanul pare să leviteze la nici o palmă de capetele lor, iar ecoul zarvei asurzitoare amplifică teama de cădere.

Migranții sunt atenți la aceste pericole: se ghemuiesc, se lungesc, se apleacă. Își retrag mâinile și picioarele și-și țin răsuflarea.

Trenul oprește periodic și, după un timp, Luca începe să-și dea seama că poate prezice aceste întreruperi. Va urma, în primul rând, o schimbare bruscă a direcției – asta înseamnă că e un oraș în apropiere, suficient de mare încât cei care au proiectat calea ferată să decidă că trenul ar trebui să se îndrepte într-acolo. Trenul se curbează, șerpuiește, încetinind mai întâi la schimbarea direcției și apoi mai mult încă, pe măsură ce se apropie orașul. Migranții trec la pozițiile de alertă, se lipesc cu burțile de acoperișurile vagoanelor, așa că Luca și Lydia fac la fel. Caută din priviri dubele negre și stelele albe ale celor din *la policía federal*, a căror treabă e să curețe migranții de pe trenuri.

– Ce se întâmplă dacă vedem *la policía*? întreabă Luca, întins pe burtă, înghesuit între mami și Soledad.

Soledad stă cu fața la el, cu urechea lipită de îndoitura cotului.

– Fugi încotro vezi cu ochii, *chiquito*, îi zice.

Opririle sunt uneori scurte, de câteva minute, alteori durează o oră sau mai bine, timp în care pasagerii clandestini își țin răsuflarea toți ca unul, cu mușchii întinși și simțurile încordate. Ochii lor mătură necontenit priveliștea, căutând dincolo de oamenii care încarcă și descarcă vagoanele. Uneori muncitorii aceștia le mai aruncă ceva de mâncare înainte să plece trenul, sau le umplu sticlele cu apă de la vreun furtun aflat în apropiere. Alteori e de parcă oamenii au fost avertizați să nu-i ajute pe migranți, de parcă ar fi invizibili sus pe vagoane, și momentele acelea sunt ca o coregrafie atentă în care se prefac cu toții că nu văd ori nu sunt văzuți. Până

ce, în sfârșit, se aude fluierul, apoi zgâlțâitura și accelerația treptată a ușurării, în timp ce trenul își reia călătoria către halta următoare. Când lumina scapătă, în acea oră de licărire aurie, atingând pielea lui Soledad ca un reflector nesolicitat, surorile își apropie capetele și discută câteva clipe în șoaptă.

– Nu stăm pe trenuri noaptea, îi explică Soledad Lydiei după aceea.

– O să coborâm la următoarea stație, adaugă Rebeca. Când s-o mai opri.

Lydia încuviințează din cap, fără să întrebe de ce.

– Coborâm și noi, mami, nu? întreabă Luca.

Pare că surorile i-au invitat, indirect, să le însoțească. Rebeca se uită la Lydia, iar chipul fetei e la fel de plin de speranță ca al puștiului. Soledad e mai greu de citit, fiindcă din poziția ei Lydia îi vede doar profilul. Lydiei îi e groază să coboare, după ce s-au suit atât de greu. Acum, că s-au pus în cele din urmă în mișcare, ar vrea să stea pe tren tot drumul până în *el norte*. Dar, pe de altă parte, tocmai datorită fetelor și instrucțiunilor lor au izbutit ei să se suie, până la urmă, în spinarea Bestiei. I-au înapoiat lui Luca vocea. Și știu tot soiul de chestii.

– OK, spune în cele din urmă.

Când marfarul oprește la San Miguel de Allende, Luca și Lydia le urmează pe Soledad și Rebeca pe scăriță în jos. Le fac cu mâna bărbaților rămași pe tren și îi salută la fel pe cei care deschid un vagon ca să descarce încărcătura. O pornesc apoi cu pași repezi spre oraș.

San Miguel de Allende este imaculat, cu ziduri scunde de piatră mărginind străzile și plante îngrijite impecabil în piețele publice. Merg pe un bulevard larg care coboară abrupt pe lângă o biserică roz, trandafirie în razele soarelui la apus, cu

steguleţe fluturând festiv, prinse de-o sfoară, între faţadă şi poarta curţii. Când păşeşte, Luca simte încă o vibraţie reziduală în oase, de la tren. Sub tălpi, betonul lasă o senzaţie nouă de nemişcare activă. Trec pe lângă un magazin de mobilă, o farmacie, un bar, o casă arătoasă cu balcoane, trei bărbaţi care lenevesc sub un palmier, făcându-le pe surori să grăbească pasul. Le ies în cale case noi, învelite în stuc, şi case vechi, de piatră goală, un supermarket, un teren de fotbal, o femeie care cerşeşte în stradă, un supermarket mai de soi şi, în cele din urmă, un sens giratoriu care pare să marcheze intrarea în centrul localităţii.

Surorile înaintează instinctiv, pricepute de-acum, urmând indicatoare şi oameni, croindu-şi drum spre părţile mai populate ale oraşului, căutând *la plaza central*. Cel mai în siguranţă se simt unde e curat şi aglomerat. Un hotel, un magazin de feronerie, o autogară, statuia unui înger înaripat care atacă pe cineva cu o sabie, în vreme ce lumina zilei se face, din roz, vineţie. Lângă un vânzător de fructe, un bărbat stă în picioare, crăcănat peste o navetă cu sticle de lapte, pe cap cu o pălărie albă. Acordeonul i se măreşte şi i se micşorează în mâini ca un plămân extravagant. El creează muzica pe ritmul căreia se mişcă întreaga stradă. În apropiere, o doamnă frige carne la grătar şi aroma face stomacul lui Luca să se contorsioneze de foame, însă continuă să meargă pe străzile care se îngustează şi capătă, în loc de asfalt, caldarâm. Lampioane de hârtie se întind şiraguri prin spaţiile de deasupra capetelor lor, prinse de balcoanele de fier forjat, legănându-se în briza urbană. Locul e diferit de Acapulco în toate felurile cu putinţă, în afară de unul: e ca o carte poştală senzorială a unui oraş mexican. Soarele apune în vest, în spatele lor, făcând totul să se îmbujoreze.

Luca apucă strâns mâna maică-sii.

– Mami, mi-e foame.

– La fix, *chiquito*, zice Soledad. Am ajuns.

Au ajuns, adică, în Plaza Principal a orășelului San Miguel de Allende. Se lasă sub porticul arcuit al unei clădiri de culoarea scorțișoarei și-și oferă un moment de odihnă. Luca dă drumul mâinii lui mami și-și proptește rucsacul de perete. În *plaza*, oamenii se înfruptă din *tortas* și beau cola. Pălăvrăgesc și râd. Trei trupe de *mariachi* în culori aflate în competiție – portocaliu, alb, albastru pastelat – se țin la suficientă distanță unii de alții cât să se audă peste rivali. Se preumblă prin piață și-i sorcovesc pe turiști cu muzica lor voioasă. Niște copaci neobișnuiți umplu scuarul dintre ei, au trunchiuri voinice, compacte. Mădularele lor contorsionate bizar adună laolaltă frunzișul, alcătuind un tavan gros, ca de burete verde. Un vălmășag de turle roz cu cruci de aur în vârfuri se ridică din coronament ca un palat al zânelor. E Parroquia de San Miguel Arcángel, iar silueta bisericii se profilează magnific pe cerul crepuscular.

– O nebunie.

Rebeca rostește cuvântul la care s-au gândit toți.

E unul dintre cele mai stranii locuri pe care le-a văzut Luca. Și, chiar când ultima rază de soare se înalță oblic din Plaza Principal și urcă alunecând pe lângă turle către ieșirea din oraș, se aprind la unison lampioanele prinse de panglici. Șiragurile de lumini încolăcite pe după trunchiuri se trezesc la viață și licăresc. E copleșitor să te afli într-un loc așa de frumos, așa de festiv. Lydia e cuprinsă de vinovăție. Fiindcă pare fără noimă, seducător și imoral să fii martor la farmecul simplu al unui

loc drăguț. Văzând aceeași încurcătură pe chipul lui Luca, întinde brațul să-l ia de mână. Mintea băiatului face un lucru oribil ca să-i amintească să nu se lase vrăjit: îl bombardează, zeloasă, cu amintiri ale familiei moarte, cu răpăitul interminabil al focurilor de armă auzit pe geamul de la baia bunicii, cu țipetele de afară, cu apăsarea inutilă a palmelor lui mami pe urechile lui, cu picătura aceea roșu intens din sângele lui pe dalele verzi ale cabinei de duș. Toți s-au dus. Luca s-a dus și el cu ei preț de o clipă, așa că n-o aude pe mami cum îi rostește numele. Nu vede fețele lui Soledad și Rebeca, care se trag spre el îngrijorate. Nu-i conștient nici că plânge în hohote și nici că și-a acoperit creștetul cu palmele. Nu știe cât a lipsit, însă când își vine în fire e lipit de trupul lui mami și mami îl leagănă alinător.

– Șș, *amorcito*, nu-i nimic, murmură Lydia.

El dă din cap a încuviințare.

– Îmi pare rău. Îmi pare rău. Mi-am revenit, gata.

Însă ea nu-i dă drumul.

Soledad surprinde, peste creștetul lui Luca, privirea Lydiei. Schimbă uitături repezi în care se simte recunoașterea. Se percep una pe alta, trauma nerostită pe care au îndurat-o amândouă, motivele pentru care sunt acolo. E ceva la fel de subtil și plin de semnificație ca o bătaie de inimă.

Apoi Soledad spune:

– Rebeca, hai să ne mișcăm mai repede, să-i aducem ceva de mâncare. Și să vedem unde dormim.

Lydia infuzează recunoștință în clipitul lent al pleoapelor.

Fetele se întorc iute cu cina. E ca un număr de iluzionism, așa că Lydia vede

pentru prima oară beneficiile frumuseții lor. E cea mai bună mâncare pe care au pus gura ea și Luca de când cu *quinceañera*, fiindcă fetele au învățat niște lucruri de seamă. Nu-și bat capul cu vânzătorii stradali, a căror generozitate ar putea fi limitată de necesitatea de a-și hrăni familiile proprii. Mai bine, au aflat Soledad și Rebeca, e să găsească un restaurant de fițe și să se împrietenească cu vreun tânăr care-ar putea ieși la o pauză de țigară sau ca să facă o livrare. Și tânărul acesta ar putea să se simtă înduioșat de frumusețea și nevoia acută a celor două fete, aflate la o asemenea depărtare de casă. Foarte adesea, au priceput surorile, tânărul va dispărea momentan și va reveni cu două recipiente pline ochi cu spaghete fierbinți, încă aburind și asezonate cu usturoi, ulei și sare. Poate chiar și-o lingură de sos bolognez sau ceva legume. Un codru de pâine caldă. Mereu e și câte un zâmbet, o urare de bine, un fior de simpatie din partea tânărului lucrător care, fiindcă frumusețea stârnește empatie (printre altele), își imaginează în situația lor vreo surioară, verișoară sau fiică. Le dorește o călătorie cât mai plăcută, le imploră să aibă grijă de ele. Uneori le aduce chiar și furculițe. Iar fetele nu se zgârcesc niciodată cu mulțumirile. Cheamă asupra lui toate binecuvântările dumnezeiești.

Pe treptele late și rozalii ale bisericii pline de decorațiuni, Luca și Lydia, Soledad și Rebeca se aruncă cu recunoștință asupra pastelor. Mănâncă în tăcere, împărțind cele două furculițe, până ce nu mai rămâne nimic. Lydia le mulțumește fetelor și această recunoștință prin viu grai pare cu totul insuficientă, fiindcă ce simte ea cu adevărat nevoia să spună e că mâncarea e-n regulă, sigur că da, însă că bunătatea lor, umanitatea, însăși existența lor au hrănit o parte veștejită, esențială a ei. Rebeca și Luca s-au dus până la fântână să se spele pe mâini, Soledad însă o privește pe

Lydia drept în ochi.

– Poate că ar trebui să rămânem împreună un timp, zice.

Lydia încuviințează din cap.

– Da.

Noaptea coboară peste oraș, barurile și restaurantele se golesc și trag obloanele, apoi, într-un târziu, până și *mariachi*, care parcă nu se mai dau duși, se răspândesc pe la casele lor. Odată ce luminile orașului San Miguel de Allende scapătă și se sting, cei patru călători își mută calabalâcul și corpurile către centrul pieței, unde se întind pe băncile publice. „Precum cerșetorii", își spune Luca. E prima lor noapte de dormit în aer liber și nu pare deloc o aventură. Își vrea înapoi dormitorul cu teancul de cărți de pe podea și veioza în formă de *balón de fútbol*. Vrea pe perete umbra caldă a lui *papi*. Însă burta îi e plină, capul i se odihnește pe partea moale și elastică a coapsei lui mami, iar el e extenuat. În inima lui se duce deja o luptă între dorința de a-și aminti și nevoia de a uita. În lunile ce vor urma, Luca își va dori câteodată să nu-și fi cheltuit acele prime zile de amărăciune. Își va dori să fi lăsat durerea pierderii să-l perpelească, să-l devasteze mai mult. Fiindcă, pe măsură ce partea care uită se înrădăcinează și stăruie, va simți asta ca pe o trădare. Va crede, eronat, că lașitatea-i proprie șterge amănuntele imaginii tatălui – alunița de deasupra sprâncenei stângi, onduleurile mărunte și aspre ale părului, timbrul vocii când râde, senzația de glaspapir pe care i-o lasă bărbia lui pe frunte atunci când citesc împreună, serile, la Luca în pat. Luca însă nu are deocamdată știre de nimic din toate acestea, nici nu e conștient de faptul că, orice ar face acum, amnezia care se insinuează e inevitabilă, nu din vina lui. Așa că, ostenit, dă deoparte amintirile,

le închide în minte. Recită pentru el însuși atributele geografice ale orașelor Nairobi, Toronto, Hong Kong. Curând, sforăie încetișor, întins în poala mamei.

Cu toate că-i trudită până în măduva oaselor, Lydia e singura neînstare să adoarmă. Încremenește când aude apropiindu-se un cuplu de tineri abțiguiți, chicotind. Se furișează pe după copaci ca să se sărute, dar se opresc din drum văzând conturul întunecat al Lydiei cum se ridică pe bancă în șezut, cu rucsacul proptit dinainte ca o pavăză, și siluetele lui Luca și ale surorilor, adormite alături. Copiii nu se clintesc și cuplul se retrage rapid. Pe fundalul țârâitului de greieri, pașii celor doi se aud răsunând tot mai slab.

Lydia e invidioasă pe corul de răsuflări adânci din jurul ei, pe ușurința cu care cei tineri se pot cufunda în propria oboseală ca într-o baie caldă. A fost și ea în stare să facă asta, își amintește, înainte să devină mamă. Pe-atunci putea face orice, înainte ca frica maternă să-i fi stârnit vreo temere în suflet. A fost nechibzuită în tinerețe. Adolescentă, obișnuia să plonjeze de pe stâncile din La Quebrada de dragul senzației, pentru fiorul care-o străbătea, electric, atunci când sărea. Acum o ia un frison la gândul că s-a supus acelui pericol nenecesar și se întoarce să se uite la fetele care dorm, creștet lângă creștet, pe banca de alături.

Când, după vreme lungă, o geană de lumină începe să se furișeze prin frunzișul des, anunțând zorii și siguranța adusă de zi, mintea Lydiei o sloboade în brațele somnului.

16

Aveau acasă o glumă, că Luca și Sebastián nu trebuiau să intre în vorbă cu Lydia până ce nu dădea de fundul celei de-a doua căni cu cafea matinale. A băut întotdeauna două acasă și încă una la magazin, după ce deschidea. Căpătase obiceiul de a curăța filtrele și de a umple peste noapte rezervorul, ca să nu trebuiască să aibă de lucru cu asta de dimineață, pe jumătate adormită. Era primul lucru pe care-l făcea după ce se declanșa soneria, în drum spre toaletă: pornea aparatul de cafea și simțea un gâlgâit de nerăbdare veselă când se aprindea luminița roșie. Duminicile, când avea mai mult timp, punea și spumă de lapte sau amesteca în măciniș zahăr de trestie și scorțișoară pentru *café de olla*. Acum, în majoritatea dimineților, n-are pic de cafea, lucru care-i declanșează zilnic câte o migrenă, mai ales când e epuizată de nesomn.

Se întorc la calea ferată devreme și dau peste vreo duzină de migranți, adunați deja în așteptarea trenului. În apropiere, un bărbat purtând blugi bine croiți și o cămașă curată, cu guler înalt, stă în spatele unei camionete cu rampa desfăcută. Înăuntru sunt o oală imensă cu orez și un răcitor plin cu *tortillas* din care ies aburi. E părintele de la biserica din drum, cea cu stegulețele înșirate pe sfoară, și înainte să le dea de mâncare migranților le oferă împărtășania și rostește o binecuvântare. Apoi umple lipiile cu orez și le dă mai departe. Mai are și o butelcă mare, portocalie, pe care scrie GATORADE, cu toate că înăuntru e punci de fructe. Unul dintre migranți umple pahare de carton și le oferă însetaților. Lydia și fetele se așază pe o bancă și mănâncă în tăcere. Cel care observă e Luca.

– De ce așteaptă toți pe partea aia de linie? zice arătând cu degetul.

– Hmm, mormăie Lydia fără a se opri din mestecat.

Pasagerii clandestini s-au strâns pe partea dinspre sud. Rebeca, cu *tortilla* în mână, se duce la ei, schimbă câteva vorbe și revine.

– Am pierdut Ruta Pacificului, îi anunță.

– Ce? face Soledad, părând alarmată.

– Dar nu cu mult, n-ai grijă, spune Rebeca așezându-se lângă soră-sa. La doar o oră spre sud de aici e Celaya.

– Aha, al treilea oraș ca mărime din statul Guanajuato, intervine iute Luca.

Fetele se întorc și se chiorăsc mirate la el, iar băiatul, stânjenit, soarbe cu zgomot din punciul de fructe.

Rebeca urmează:

– Putem deci să luăm trenul spre sud și să schimbăm la Celaya pentru Ruta Pacificului.

– Dar de ce? întreabă Lydia îndreptându-se de șale. N-ar fi mai scurt dacă am merge pe aici?

– E periculos, o lămurește Rebeca. Vărul nostru ne-a spus...

– Toată lumea ne-a spus, o corectează Soledad.

– Toată lumea ne-a spus că trebuie să mergem pe Ruta Pacificului. Celelalte trasee sunt superpericuloase din cauza cartelurilor.

Mâncarea din gura Lydiei s-a făcut terci.

– Toți zic la fel, întărește Soledad. Că doar Ruta Pacificului e sigură.

Lydia n-are nevoie să se lase convinsă, are însă o întrebare. Fetele par să știe

mult mai multe decât ea.

– Aveți cumva idee ce carteluri controlează fiecare rută?

– Nu, dar ne păzește Dumnezeu, zice Rebeca făcându-și cruce. O să ne descurcăm.

Pentru siguranță, surorile intră în biserică să aprindă o lumânare cât așteaptă.

Când trenul care se îndreaptă spre sud trece prin San Miguel de Allende, nu oprește, însă înaintează agale, așa că bărbații adunați urcă cu toții cât ai bate din palme. Luca le urmărește și pe surori cum aleargă pe lângă tren. Teama le face grațioase și puternice, cu mișcări precise. Bărbații așteaptă în capul scării să le apuce de brațe și să le tragă deasupra. Luca n-o să fie lăsat de izbeliște. Fuge și el, odată cu mami, și se simte foarte curajos până în momentul în care apucă bara de metal a scării care înaintează; atunci, vibrațiile îi pătrund prin palma mâinii stângi și de acolo în fiece oscior din corp, iar reverberația îi amintește cât de mic e el și cât de colosal e trenul și cum ar putea muri, uite-așa, dacă și-ar da drumul când nu trebuie. Mami e în spatele lui și-i dă un brânci, iar el apucă metalul scării cu atâta putere, că i se înroșesc încheieturile. Aproape că se teme să desfacă degetele unei mâini ca să poată trece la următoarea treaptă, dar știe că așa trebuie fiindcă e nevoie să-i facă loc și lui mami. Se suie așadar, cu frica precum un balon în gâtlej, dar acum sunt doi bărbați pe vagon, unul întinde mâna și-l apucă de rucsac, celălalt de antebrat și uite-l acum pe tren; Rebeca îi zâmbește, apoi apare și mami peste margine. Au reușit.

– *Qué macizo, chiquito*, zice impresionată Rebeca.

Băiatul zâmbește cu toată fața.

Lui Luca nu i-a mai plăcut de nici o fată până acum, Bun, nu e tocmai adevărat, i-a plăcut de drăcoaica de Pilar de la școală fiindcă era chiar bună la fotbal și i-a mai plăcut de verișoara Yénifer fiindcă era drăguță cu el cam optzeci și cinci la sută din timp, chiar și când se purta răutăcios cu fratele ei, plus de încă o fată, Miranda, care stătea în același bloc cu ei, fiindcă avea adidași galbeni fosforescenți și-și putea face limba ca o frunză de trifoi. Am putea spune, cu mai multă acuratețe, că Luca n-a mai fost, până acum, îndrăgostit. Pe tren, Luca nu-și ia ochii de la Rebeca și încearcă, în același timp, să se poarte ca și cum nu s-ar uita la Rebeca. Nu bagă nimeni de seamă oricum, fiindcă restul sunt prea ocupați să se holbeze la Soledad ca să mai fie atenți la orice altceva. În penumbra strălucirii lui Soledad, Rebeca scânteiază ca un soare secret. E întinsă pe spate lângă Luca, pe acoperișul trenului.

– De ce-ați plecat voi de-acasă? îl întreabă.

Luca strânge din dinți și încearcă să formuleze la repezeală un răspuns, înainte ca ei să-i pară rău că a întrebat, dar nu-i vine nici o idee.

– Ați fugit de tăticul tău? dă ea să ghicească.

– Nu, zice Luca. *Papi* era super.

Se întoarce într-o rână ca să se poată uita la ea, chiar dacă asta înseamnă că brațul lui nu mai stă întins lângă al ei.

– Ești spion? întreabă ea. Nu spun nimănui, jur.

Ține o bucată de carton ridicată, ca să-și apere de soare fața, iar părul ei negru și ondulat a pătruns prin găurile grilajului de metal de dedesubtul lor.

– Da, răspunde Luca. Asta sunt, spion. Guvernul meu a primit un pont că în trenul ăsta e un focos nuclear. Am venit să salvez universul.

– Slavă Domnului, era și timpul, râde Rebeca. Universul ăsta chiar are nevoie să fie salvat.

Trenul se hurducă sub ei. Alături, mami vorbește domol cu Soledad.

– Dar voi? întreabă Luca. De ce-ați plecat de acasă?

– Oftat. Rebeca se încruntă. Chiar a rostit cuvântul *suspiro* în loc să ofteze, ceea ce, cu toată expresia ei nefericită, e amuzant. Totul, la un moment dat, era nasol, spune și se saltă în șezut. Soledad e superdrăguță, știi?

Ridică bucata de carton spre partea de unde-i cade pe față soarele.

– Așa? N-am observat, zice Luca.

– *Payaso*, râde Rebeca și-l plesnește peste cap, în glumă, cu cartonul. În fine. Suntem dintr-un loc foarte mic, un sătuc amărât din munți, sau nici măcar sat de fapt, la cât de lăbărțat e, mai mult o strânsură de case unde locuiesc oameni. Și-i chiar departe-departe – oamenii de la oraș zic că-i în pădurea cu nori, noi zicem că-i acasă.

– Pădure cu nori... de la ce? vrea să știe Luca.

Rebeca dă din umeri.

– De la toți norii ăia, aș zice?!

Luca râde.

– Dar sunt nori peste tot.

– Nu ca la noi, îl lămurește Rebeca. La mine în sat norii nu sunt pe cer, ci pe pământ. Stau cu noi în curte, uneori și-n casă.

– Uau.

Rebeca surâde.

– Mereu a fost așa, molcuț acolo. Fermecat. Și n-aveam curent electric și semnal la mobil acasă, sau lucruri din astea. Stăteam cu mama, cu *papi* și cu *abuela*, dar nu prea se putea trăi în locul ăla fiindcă nu era de muncă, știi?

Luca dă din cap a confirmare.

– Iar *papi* al nostru era mai mult plecat, mai tot timpul stătea în oraș, în San Pedro Sula.

În sinea lui, Luca gândește așa: „San Pedro Sula, al doilea oraș ca mărime din Honduras, un milion și jumătate de persoane, capitala mondială a omorurilor". Cu voce tare zice:

– A, ești honduriană.

– Nu, îl corectează Rebeca. Chortí.

Luca își transformă fața într-un semn de întrebare.

– Indiancă, explică fata. Poporul meu se numește Chortí.

Luca dă din cap că a înțeles, deși nu prea pricepe care-i diferența.

– În fine, tăticul nostru era bucătar la un hotel mare din San Pedro Sula, aproape trei ore cu autobuzul de unde locuiam noi, așa că nu ajungea pe-acasă, să ne vadă, decât așa, la câteva luni o dată. Tot era bine, fiindcă locșorul ăsta, pădurea noastră cu nori, chiar dacă ne era dor de *papi*, era cel mai frumos loc de pe lume. Și nici măcar nu eram conștiente de asta atunci, fiindcă era singurul loc pe care-l știam, în afară de pozele din cărți și reviste, dar acum, că am văzut și alte locuri, știu. Știu cât de frumos era. Oricum, și înainte s-o fi știut iubeam locul ăla. Fiindcă copacii aveau niște frunze imense, verde-închis, cât un pat de mari, și se legănau în vânt. Și când ploua se auzeau ditai stropii cum picură pe frunzoaie, iar cerul nu-l vedeai

decât așa, fâșii de albastru, dacă te duceai cale lungă în vizită la vreun prieten, la biserică sau așa ceva, când treceai printr-un luminiș și frunzele se retrăgeau, se desfăceau și soarele bătea tare, galben și auriu și lipicios. Mai erau peste tot și cascade, cu bazine mari de piatră unde te puteai scălda, cu apa caldă mereu și mirosind a lumina soarelui. Iar noaptea se auzeau broaștele din copaci și foșnetul apei de la cascade și toate cântecele păsărilor de noapte. Mami ne făcea cel mai bun *chilate* din lume și *abuela* ne cânta în limba veche, iar eu și Soledad strângeam ierburi și le uscam ca să le vândă tăticu' la piață când mai avea câte-o zi liberă și așa ne petreceam zilele.

Luca parcă vede totul în fața ochilor. E acolo, în străfundul pâclos al pădurii cu nori, într-o colibă cu podea de pământ întărit și o adiere răcoroasă de vânt, cu Rebeca și Soledad, cu mami și *abuela* lor, ba îl zărește chiar și pe tatăl lor, departe pe munte și pe străzile orașului aceluia enorm, învălmășit, cu șorț lung și bonetă de bucătar pe cap și buzunarele pline de ierburi uscate. Luca adulmecă mirosul lemnului de pe foc, cacaua și scorțișoara din *chilate* și așa știe că Rebeca e magică, fiindcă- poate transporta la o mie șase sute de kilometri depărtare, în gospodăria ei de pe munte, doar cu sunetul vocii.

– Norii erau groși de te puteai spăla pe cap în ei, urmează ea. Numai că într-o zi s-a întâmplat ceva groaznic, fiindcă eram așa de izolați acolo la noi, încât dacă apăreau niște *narcos* când toți bărbații erau la muncă în oraș, puteau să facă ce aveau chef. Puteau să ia ce fete voiau și nu avea cine să-i oprească.

Luca clipește tare. Nu vrea să trăiască partea asta. Deodată simte că-i displace magia Rebecăi, felul în care-i poate simți pe oamenii ăia dând buzna prin pădure,

cu corpurile slobozind aburi și vaporizând norii dimprejur în vreme ce tropotesc zgomotos prin desișuri. Însă nu se poate opri să nu întrebe:

– Oamenii ăștia răi... te-au luat și pe tine?

– Nu, se strâmbă Rebeca dezvăluindu-și șirul de dinți drepți, albi, numai că nu e zâmbet, absolut deloc. Noi am fost norocoase că am auzit țipete de la vecini, din cauză că norii pot prinde și transmite sunete, chiar de departe. Așa că am stins focul, să nu se vadă fum, și ne-am ascuns. Nu ne-au găsit niciodată casa.

– Ahh, face cu ușurare Luca. Și după aceea?

– După aceea, după ce-au plecat și-am descoperit ce se întâmplase, că luaseră cu ei patru fete din partea noastră de munte, mămica a decis chiar în ziua aceea că eu și Soledad trebuie să plecăm de-acolo, chiar dacă numai locul ăla îl știam pe pământ. Noi n-am vrut să plecăm nicăieri.

Luca simte cum chipul i se încrețește de tristețe și încearcă să și-l recompună într-o expresie nu îndurerată, ci liniștitoare.

– Așa că în următoarea zi mama a pornit cu noi de pe munte și ne-a dus până la autobuzul spre San Pedro Sula.

– Stai, cum? N-a venit cu voi?

Rebeca își trage spre piept genunchii și-și face vânt cu cartonul. Clatină din cap.

– A zis că n-o să deranjeze nimeni două femei bătrâne. Așa că ea și bunica au rămas în sat.

Luca înghite în sec. Nu-i vine să pună întrebarea următoare, însă o face.

– Ce s-a întâmplat cu ele?

– Nu știu, din ziua aia nu le-am mai văzut. Am ajuns în oraș și l-am găsit la hotel

pe *papi*. Și-am rămas la el, într-un apartament care era de fapt doar o odaie. Era groaznic acolo. Lumină multă, căldură și gălăgie fiindcă mereu se auzeau zgomote de la mașini, radiouri, televizoare și lume, dar tata zicea că măcar suntem mai în siguranță. Îi plăcea să fim cu el deși abia dacă-l vedeam, fiindcă tot timpul lucra, iar noi trebuia să ne ducem la școală.

– Școala era la fel ca cea de acasă?

Rebeca zâmbește trist.

– Nu, Luca. Nimic nu era la fel, îi spune uitându-se peste umăr la Soledad. Dar am încercat s-o scoatem la capăt cât de bine am putut. Acasă nu prea făcuserăm școală, sau doar cât am fost mici, așa că ne era greu să recuperăm. Și nici nu erau prea mulți *indios* pe-acolo, așa că nu ne simțeam în largul nostru. Speram să putem lua autobuzul înapoi până în sat la vreun sfârșit de săptămână, cu *papi*, să le vizităm pe mama, pe *abuela* și pe prietenii noștri de-acasă, să putem iarăși sorbi norii ca să ne umplem sufletele, dar au trecut săptămâni, apoi luni și tăticu' lucra fără oprire, iar noi n-aveam bani de autobuz, și-apoi... apoi Soledad s-a ales din greșeală cu un iubit.

Luca ridică o mână.

– Stai. Cum te alegi din greșeală cu un iubit?

– Șș, face Rebeca. Să nu ne audă.

Luca coboară vocea și se dă mai aproape.

– Dar cum?

– Păi uite... într-o zi venea singură spre casă și a observat-o un băiat și-a strigat după ea. Mereu i se întâmpla când se ducea în oraș, așa că a făcut ce făcea

întotdeauna, adică nu l-a băgat în seamă, dar băiatului nu i-a plăcut asta, așa că s-a luat după ea, a luat-o de gât și de alte părți și i-a spus că de-acum încolo e iubitul ei.

Luca simte cum chipul i se face ca de cenușă.

– *Ay*, n-ar trebui să-ți spun chestiile astea, oftează Rebeca. Îmi pare rău.

– Nu, fac față, o asigură Luca. N-are de ce să-ți pară rău.

Rebeca își culege de pe cusătura blugilor o ață portocalie.

– N-am putut vorbi cu nimeni de când s-a întâmplat. Doar cu Soledad, iar ea nu deschide vorba despre așa ceva.

Luca dă din cap.

– Înțeleg.

– Dar acum... ești prieten cu mine, nu? zâmbește Rebeca.

– Sigur că da, zice Luca și se simte mândru.

– Pari mult mai în vârstă decât ești. Ca un om bătrân în corpul ăsta mititel.

Luca încearcă să-i ia spusele ca pe un compliment. Nu e mititel, ci doar un pic mai mărunțel decât un băiat tipic de opt ani.

– Am văzut și eu lucruri urâte, o asigură.

– Da? Cum băiatul întărește cu o înclinare a capului, Rebeca adaugă: Altfel, îmi închipui că n-ai fi pe trenul ăsta.

– *Es un prerrequisito*. O condiție necesară. Ea dă din cap aprobator, iar după câteva clipe Luca șoptește: *Papi* al meu a murit.

N-a vrut să rostească vorbele cu voce tare, să recunoască. E pentru întâia oară; simte cuvintele ieșindu-i din piept ca și cum ceva putred s-a rupt și a căzut în

interior. Acum, în locul unde a ținut cuvintele acelea a rămas o rană vie.

– Of, nu, murmură ea.

Se apleacă în față ca și cum și-ar fi pierdut brusc echilibrul, însă își atinge fruntea de a lui și închid amândoi ochii.

Restul istoriei celor două surori iese la iveală în momente furișe, pe parcursul următoarelor zile. Cum „iubitul" nedorit al lui Soledad s-a dovedit a fi *palabrero* al filialei unei bande cu ramificații internaționale. Cum era, prin urmare, suficient de brutal și de puternic ca să-i facă ce avea chef fără să se teamă de represalii, totuși nu suficient de brutal și de puternic cât s-o țină doar pentru el. Cum existența lui Soledad se deteriorase curând, devenind un șirag de traume atroce. Cum Soledad îi mai povestise Rebecăi una, alta, străduindu-se însă din răsputeri să păstreze secretul față de tatăl ei, deoarece înțelegea că, dacă el i-ar fi descoperit situația, încercările pe care le-ar fi făcut ca s-o protejeze i-ar fi adus moartea.

Rebeca știe că Iván, cum îl chema pe ibovnicul nedorit, îi permitea uneori lui Soledad să se ducă la școală și alteori nu. Dar multe lucruri nu le știe – cum îi îngăduia mereu lui Soledad să se întoarcă acasă noptile fiindcă ideea că ea avea o oră la care trebuia să ajungă era, pentru mintea lui depravată, o confirmare a virtuții fetei. Cum decența ei, rezistența ei morală, dezgustul atât de evident pe care-l simțea nu făceau decât să-l excite. Cum, când Soledad începuse să priceapă asta, se prefăcea uneori că-i apreciază tovărășia, cu speranța că astfel, până la urmă, avea să se plictisească. Și felul în care acum, când Soledad își amintește de acele prefăcute momente de bucurie, se simte invadată de rușine. A fost oricum inutil, fiindcă încercarea asta de subterfugiu nu se putuse măsura cu frumusețea ei.

Într-o zi, Iván i-a arătat lui Soledad o poză cu hotelul în care lucra tatăl ei. I-a spus numele lui și i-a înmânat un telefon mobil, ordonându-i să răspundă ori de câte ori o suna sau îi dădea un mesaj, indiferent ce-ar fi făcut în momentul acela. I-a arătat cum să trimită mesaje. „E bine să fii vie, așa-i, Sole?" zisese apoi, făcând-o să se înfioare la felul în care-i scurtase numele, de parcă ar fi fost cineva care-i era drag.

Pe parcursul acelor săptămâni de chin, Soledad, care știa că toată bruma de protecție pe care i-o putea oferi surorii sale era s-o țină la o distanță nefirească, abia dacă o mai văzuse pe Rebeca. Ori de câte ori suna Iván, Soledad se oprea din ce făcea și se ducea la el. Își lăsa coșul de cumpărături printre rafturi, ieșea din rând dacă aștepta autobuzul ori se ridica de la pupitru, în mijlocul orei de citire de la școală, și străbătea ca un zombi magnetizat orașul spre el.

De două ori l-a văzut pe Iván împușcând oameni în ceafă. O dată a fost martoră când l-a lovit cu piciorul în stomac pe un băiat de nouă ani până ce l-a făcut să scuipe sânge, fiindcă aceasta era una dintre metodele prin care inițiau în gașcă noi *chequeos*. În ziua aceea l-a întrebat ce se putea întâmpla dacă nu răspundea la telefon, iar el i-a tras un dos de palmă peste gură, lăsându-i pe mandibulă o vânătaie și o despicătură pe buză care fuseseră greu de explicat lui *papi*. „Dacă sunt, adică, la duș sau ceva", i-a explicat apoi lui Iván, iar acesta și-a lăsat capul pe spate și s-a prefăcut c-o plesnește iarăși, făcând-o să tresară și să se ferească, apoi a izbucnit în râs: „Tu răspunde la telefon, *puta*". Apoi l-a lăsat pe unul dintre gășcarii lui să-i plătească pentru o oră cu Soledad.

Soledad n-a simțit cu adevărat o dorință de moarte, nu tocmai. Fusese mereu un

copil vesel. Își amintea fericirea de odinioară și, deși nu era sigură că avea s-o mai simtă până la sfârșitul vieții, amintirea acestei bucurii de altădată îi dădea o oarecare speranță. Și totuși, în săptămânile lungi cu Iván existaseră destule clipe când îi venise în minte să-și treacă o lamă peste încâlceala de vene proeminente de la încheietura mâinii. Sau să apuce arma artizanală de pe noptieră, unde o lăsa Iván înainte să-i facă ce-i făcea, s-o ațintească asupra lui și să apese pe trăgaci. Să-l împuște și să-i vadă, cu mulțumire, creierii terciuiți pe tavan, apoi să întoarcă asupra ei țeava armei, înainte ca tovarășii lui să dea buzna înăuntru și s-o pedepsească. Să scape odată de tot, să scape de caznele acelea aproape zilnice. Dar se gândise la *papi*, la suferința pe care i-ar fi provocat-o eliberarea ei. Prin ce-ar fi trebuit să treacă mămica și bunica din pădurea de nori atunci când tăticul ei ar fi ajuns acasă cu vestea. Totuși, cel mai mult se gândise la Rebeca. Sora ei era înspăimântată, însă deocamdată intactă. Rebeca nu fusese încă descoperită, și improbabilul miracol al acestui adevăr o ajutase pe Soledad să îndure. Posibilitatea ca sora ei mai mică să fie salvată.

Apoi, într-o după-amiază, Iván s-a întins în pat, în boxeri, cu o țigară în gură. A suflat fumul spre Soledad, care stătea ghemuită pe marginea patului, lângă picioarele lui.

– Cică ai o soră, așa am auzit, a zis el împungând-o în spinare cu un deget, și Soledad s-a simțit recunoscătoare că nu se nimerise cu fața la el, deoarece știa că i-ar fi văzut pe chip panica teribilă pe care i-o stârniseră acele cuvinte. Cum se face că n-ai adus niciodată vorba de ea?

Soledad era înfășurată într-un cearșaf, strâns sub brațe. A reușit să-și pună pe

față un soi de zâmbet și s-a întors spre el.

– Nu suntem apropiate. Nu e deloc ca mine.

Auzea de afară cum se certau doi dintre ciracii lui Iván, dar mai erau și voci de copii jucându-se undeva dedesubt, alergându-se și țipând prin cartier. Soarele își arunca lumina pe fereastra deschisă.

– Deloc ca tine, zici? a făcut el ridicându-se în capul oaselor, smucind de pe ea cearșaful și dezgolind-o până la brâu. I-a atins sfârcul și l-a privit cum reacționează. Eu nu așa am auzit. Și-a strivit țigara încă nefumată în scrumiera de lângă pat, săltându-se apoi în genunchi. La naiba, mai vreau o dată!

Soledad l-a suportat simțind ceva mai imediat și înspăimântător decât repulsia-i obișnuită, iar după ce el a terminat și i-a cerut să se întoarcă de dimineață cu sora ei s-a dus glonț acasă, și-a pus în rucsac hainele, a luat bruma de economii a lui *papi* din cutia de cafea de pe frigider și s-a așezat apoi la masă ca s-o aștepte pe Rebeca. I-a scris un bilet tatălui ei.

Querido papi,

Te iubesc mult de tot, tăticule, și îmi pare rău că trebuie să scriu cuvintele astea care, știu, îți vor frânge inima. Și-mi pare rău că-ți iau toți banii puși deoparte, dar știu că ai muncit din greu și i-ai economisit pentru noi și mai știu că ai insista să-i luăm și să-i folosim ca să scăpăm de aici dacă ai ști ce lucruri groaznice mi s-au întâmplat. Nu ți-am spus mai devreme fiindcă m-am gândit că o să vă pot proteja pe tine și pe Rebeca dacă-mi țin gura și fac ce mi se spune, dar în orașul ăsta sunt monștri, tăticule, și mi-e foarte frică acum și trebuie s-o scot pe Rebeca de aici înainte să-i facă rău și ei. Așa că plecăm azi. Am și plecat. Iar tu să ai multă grijă de tine, te rog. Vorbim cu tine în

inimile noastre și-o să te chemăm la noi după ce ajungem în el norte, *tăticule. O să-ți dăm de veste după ce ne găsim de lucru și-o să poți veni și tu, cu mami și* abuela, *ca să fim din nou împreună, așa cum se cade.*

Dumnezeu să te aibă în pază, tăticule, până ce ne vom vedea iarăși.

Cu toată dragostea, fiica ta devotată și întristată,

Soledad

Mare parte din cele de mai sus nu sunt știute de Rebeca. Știe însă că Soledad i-a dat un mesaj vărului lor César din Maryland în după-amiaza aceea, cât a așteptat-o pe ea să se întoarcă. Și știe că César n-a pus întrebări fiindcă știa deja cele mai urâte răspunsuri cu putință și nu voia decât să le scape de acolo. Rebeca știe că César le-a cerut să mai aștepte câteva zile, ca să încerce să năimească un coiot care să le aducă tocmai din Honduras până în nord și că Soledad i-a răspuns că nu puteau aștepta, că plecau în ziua aceea, în clipa aceea. Rebeca știe că de atunci César a plătit deja pentru trecerea lor o călăuză de încredere care le va aștepta la graniță. Rebeca nu știe că vărul lor a plătit câte 4 000 de dolari pentru fiecare. Dar și de-ar fi știut, sumele astea de bani nu au noimă pentru ea. Țin de un asemenea domeniu al fantasticului, că ar putea fi la fel de bine și patru milioane.

În vreme ce Rebeca îi dezvăluie crâmpeie din poveste lui Luca, el începe să înțeleagă că dezrădăcinații au în comun un lucru, solidaritatea dintre ei, cu toate că vin cu toții din locuri și situații diferite, unii de la oraș, alții de la sat, unii mai înstăriți și alții mai săraci, unii bine educați, alții analfabeți, salvadorieni, hondurieni, guatemalezi, mexicani, indieni, aduc cu toții o poveste a suferinței pe trenul acela și dincolo, în *el norte*. Cei ca Rebeca își împărtășesc cu grijă, selectiv pățaniile, găsind

oameni de încredere și rostindu-și solemn vorbele, ca pe niște rugăciuni. Alți migranți sunt ca grenadele, trimițând în toate direcțiile șrapnele de durere pentru ca într-o bună zi să se trezească cu o povară mai ușoară. Luca se întreabă cum ar fi să explodeze și el așa. Rămâne deocamdată nedetonat, cu ororile pecetluite în interior și cuiul bine fixat.

17

Atât în Lydia, cât și în surori se dă o luptă continuă între oribila senzație că sunt urmărite, că trebuie să ia cât mai iute distanță, și o șovăială fizică, o ezitare în a porni orbește către demonii necunoscuți ce-ar putea pândi pe drumul care li se întinde în față. Casa del Migrante din Celaya înseamnă un răgaz în această luptă continuă și, după o noapte pe stradă, fără somn, e pentru Lydia o incomparabilă binecuvântare.

E abia amiază când sosesc. Luca și Rebeca joacă baschet în curte și nu li se mai poate alătura nimeni, fiindcă jocul e complicat, cu reguli întortocheate concepute chiar de ei. Lydia și Soledad stau una lângă alta, tăcute, privindu-i de alături, de pe plajă. Ajută la bucătărie, ascultă *las noticias* de la televizor, apoi Lydia ațipește un pic. Când se trezește din moțăială se uită la fiul ei, care joacă domino cu Rebeca. Observă cât de repede au trecut peste bariera diferenței de vârstă – Luca pare să fi crescut peste noapte, Rebeca să se fi micșorat un pic – și cum s-au întâlnit exact la mijloc. E de parcă s-ar ști din născare, de parcă fetele au fost aici dintotdeauna, așteptând să devină o parte din viața lor. În noaptea aceea Luca întreabă dacă poate să doarmă cu Rebeca, să-l țină în brațe.

– Nu se cuvine, îl pune la punct Lydia.

Luca știe că a cam sărit calul, însă regulile vieții sale de dinainte nu par să se mai aplice, așa că și-a închipuit că merită încercat. Se suie în pat fără să protesteze. Lydia își saltă rucsacul la picioare, pe sub așternuturi, și-și înfășoară bareta de două ori împrejurul gleznei. Dorm cu toții fără să-i deranjeze nimeni. Ce încântare,

ce lucru de preț e să ai o ușă care se încuie!

Soledad nu i-a spus nimic Lydiei despre ea și sora ei, despre ce-au avut de îndurat. Deși Lydia nu a suflat o vorbă nici ea despre circumstanțele ei familiale, între ele s-a înfiripat o legătură tăcută, o magie care e parțial maternă, dar în întregime femeiască. Nu e deci o surpriză că de dimineață fata, care pare mult mai în vârstă decât ar lăsa de înțeles cele doar optsprezece luni care o separă de sora ei și care nu vorbește de obicei cu atâta ușurință despre chestiuni care-i privesc corpul, îi mărturisește Lydiei că e însărcinată. Lydia se străduiește să-i răspundă într-un fel simplu și calm.

– Copilul tău o să fie cetățean al Statelor Unite, șoptește peste buza cești de cafea.

Soledad clatină din cap și se ridică să-și ducă farfuria murdară la spălător.

– Copilul nu-i al meu, zice.

Când întinde brațele deasupra capului, săltându-și tricoul lăbărțat pe talie, se vede că abdomenul îi e încă plat.

Ziua și noaptea petrecute în adăpost sunt atât de semnificative din punct de vedere al odihnei și recuperării, încât în săptămânile următoare, când li se va ivi în memorie amintirea senină a acestui loc, șederea lor aici li se va părea a fi durat mult mai mult decât în realitate. Ca toți preoții din Mexic, părintele care se ocupă de adăpost poartă haine obișnuite de stradă, un tricou polo galben și o pereche uzată de blugi cu o pată de gudron pe un crac. Singurul însemn religios e o cruce simplă de lemn pe care o poartă la gât atârnată de un șnur de piele. E subțire, cu păr cărunt și ochelari. Mai bine de douăzeci de migranți își continuă astăzi drumul

și, înainte să plece, *padre* îi adună în curte. Ține un discurs care Lydiei i se pare un soi de îmbărbătare aflată în criză de identitate – fiindcă vrea să-i încurajeze, dar în cuvintele lui nu-i nimic încurajator. S-a așezat pe o navetă întoarsă, în fața adunării, și le oferă, în mare parte, avertizări.

– Dacă e cu putință să vă întoarceți de unde ați plecat, faceți-o acum. Dacă puteți să vă duceți acasă iar și să vă croiți o viață nouă în locul de baștină, dacă vă puteți întoarce acolo nevătămați, vă implor să faceți asta. Dacă aveți vreun alt loc în care să vă duceți, dacă vă puteți ține departe de trenuri, dacă vă puteți ține departe de *el norte*, duceți-vă acolo acum.

Luca și-a trecut brațul pe după talia Rebecăi, și-a lăsat pe ea capul, iar brațul ei îl cuprinde de umăr. Lydia se uită la chipurile lor: nu clipesc la auzul acestor cuvinte apăsătoare. Unii călători își mută neliniștiți greutatea de pe un picior pe altul.

– Dacă tot ce căutați e o viață mai bună, continuă părintele, căutați-o altundeva. Calea asta e doar pentru acei care n-au de ales, n-au altă opțiune, ci doar violență și nefericire în urmă. Iar de aici încolo călătoria se va face și mai grea. Totul lucrează contra voastră, ca să vă pună bețe în roate. Unii dintre voi vor cădea de pe trenuri. Mulți vor fi răniți sau schilodiți. Mulți vor muri. Mulți, foarte mulți dintre voi vor fi răpiți, torturați, traficați sau luați prizonieri pentru răscumpărare. Vor fi și din cei îndeajuns de norocoși să supraviețuiască întregului calvar și să ajungă până în *Estados Unidos* doar pentru a avea parte de privilegiul unei morți singuratice în deșert, bătuți de soare, abandonați de o călăuză coruptă ori împușcați de vreun *narco* căruia nu i-a plăcut cum arătau. Cu toții, până la unul, veți fi jefuiți. Cu toții. Dacă ajungeți în *el norte*, veți ajunge fără o para, asta garantat. Uitați-vă în jur.

Haideți – priviți-vă unii pe alții. Doar unul din trei va ajunge viu la destinație. O să fii tu acela?

Arată spre un bărbat trecut de cincizeci de ani, cu barbă tunsă îngrijit și cu un tricou curat.

– *Sí, señor!* răspunde omul.

– O să fii tu acela? întreabă iar și arată, de data asta, spre o femeie cam de vârsta Lydiei, care ține pe șold un copilaș tăcut.

– *Sí, señor!* zice femeia.

– O să fii tu acela? arată preotul spre Luca.

Lydia se simte strivită de povara unei deznădejdi sălbatice, însă băiatul își ridică în aer pumnul mic și-și strigă răspunsul.

– *Sí, seré yo!*

Discursul izbutește să-i energizeze pe migranți și să le oțelească hotărârea, lucru care la rându-i îi face tot mai agitați, tot mai nerăbdători pe parcursul lungii așteptări a trenului. După două ore și mai bine, câțiva renunță la așteptat și o apucă pe jos. După patru, după cinci ore îi urmează și alții. Luca, Lydia și fetele se îndreaptă spre marginea vestică a orașului în căutarea unei pasarele, dar singura pe care o găsesc e mult prea înaltă. Săritul de acolo ar însemna sinucidere. Caută, în loc de asta, o curbă unde trenul ar putea încetini. E în toiul după-amiezii când apare în sfârșit La Bestia, și trenul e mai aglomerat decât l-au văzut vreodată. Lydia deslușește, chiar și de la distanță, siluetele pasagerilor clandestini cocoțați pe vagoane. Marfarul înaintează mult mai iute decât ieri, când au urcat la San Miguel de Allende.

Lydia e cât pe ce să spună că ar trebui să aștepte, că n-o să izbutească. Vrea să-și formuleze în cuvinte ezitarea, dar nu e suficient de rapidă și acum trenul s-a făcut prea zgomotos. Vuietul îi zdruncină oasele. O iau cu toții la fugă. Lydia strânge bine în pumn mâna lui Luca. Bărbații de pe tren strigă ceva, le transmit instrucțiuni și încurajări. Rebeca urcă prima, apoi Soledad, care se întinde în spate să-l tragă și pe Luca. Băiatul se agață de ea cu mâna liberă și vine momentul acela teribil când e întins între ele două, cu un braț săltat de Soledad pe fiara șuierătoare și celălalt conectat la Lydia, care aleargă în urmă. E moale și expus ca o caramelă proaspătă. Lydia îi împinge brațul micuț către tren și gata, s-a urcat. Soledad îl apucă bine, apoi îl ajută și bărbații de deasupra. E în siguranță, în siguranță. Lydia gonește, nu a scăpat încă, nu până ce li se alătură acolo, aleargă și trenul ia viteză lăsând-o în urma scării, nu poate ține pasul, apoi un val de panică îi face picioarele să se miște ca pistoanele și apucă bara de metal, îngrozită, îngrozită că picioarele n-o să-i poată menține viteza, că o să cedeze, că o să alunece sub tren, însă nu azi îi e sorocul, fiindcă deodată picioarele au găsit treapta de jos și mâinile îi sunt la doar o bară de metal mai sus, iar trenul a prins de-acum și mai multă viteză, nu-i vine a crede ce repede merge, însă toate cele patru membre ale ei sunt acum atașate de vagon și stă acolo strânsă ca un gândac pe ultima treaptă a scării, de unde își îngăduie un suspin mărunt de ușurare, după care își îndreaptă trupul făcut ghem și, împingând în treapta cea mai de jos, începe să se cațăre. Când ajunge pe acoperiș întinde mâna după Luca și-l leagă la repezeală cu centurile, apoi îl strânge în brațe și plânge domol cu fața lipită de părul lui până ce inima începe să i se liniștească.

Lydia vrea să-i țină pe Luca și pe surori doar pentru ea, să-i separe de restul lumii într-un grupuleț de sine stătător. Însă bărbații sunt așa de prietenoși, așa de dornici să ajute. Parcă prea dornici, se teme ea. Nu sunt prea multe femei în spinarea Bestiei și foarte puțini copii, așa că Lydia se simte observată de fiecare bărbat din preajmă. E conștientă că ea și tovarășii ei *reprezintă* ceva pentru acești bărbați. Arată ca acasă. Sau aduc a salvare. Ori seamănă cu o pradă. Pentru un *halcón* ar putea avea aspectul unei recompense bănești. Și, chiar dacă nimic din toate astea n-ar fi adevărat, cele două surori stârnesc un freamăt oriunde s-ar duce prin simpla prezență, prin chipurile lor. Lydia e distrasă de aceste cugetări, motiv pentru care, în ciuda vigilenței constante, nu-l observă pe băiatul care, de lângă capătul vagonului ei, n-o scapă din ochi.

Însă îl observă Luca. Și-și amintește. Și pe măsură ce-și amintește are parte de un moment bizar de satisfacție, fără noimă parcă, un flux de endorfine cum n-a mai simțit, dar pe care creierul lui îl gestionează de-o viață, un strop de plăcere chimică în semn recunoștință autoadresată pentru executarea unei sarcini de identificare aproape perfecte: Luca a mai văzut chipul acela. Îl recunoaște pe băiatul cu pricina, și înainte ca tatuajul să devină vizibil de unde stă așezat, picior peste picior, la celălalt capăt al vagonului, Luca își amintește – secera însângerată ițindu-se din șosetă. Cei trei stropi de tuș roșu ca sângele care se preling de pe lamă. Cu tot soarele arzător, Luca e cuprins de tremur. Băiatul se holbează la mami. Apoi, sub ochii lui Luca, scoate din buzunar un telefon, îl deschide, umblă pe el un pic, după care se uită iarăși la mami. În cele din urmă închide telefonul și-l bagă iarăși în buzunar. Luca e paralizat de frică. Trece o secundă până ce e capabil să-și facă

vocea auzită.

– Mami, zice simplu, părându-i-se că a vorbit cât se poate de calm, deși își simte trupul, încă prins în chingi pe tren, ca pe o flamură bătută de vântul panicii.

Mami se apleacă spre el, însă nu suficient. Luca dă din mâini, ca s-o ajute să înțeleagă. *Vino încoace. Mai aproape. Repede.* Lydia se trage mai lângă el.

– Mami, recunosc pe cineva.

Cuvintele astea, singure, au darul de a trimite un fior rece pe spinarea Lydiei.

– OK, spune, poruncindu-i creierului să se liniștească. Cine e?

E de parcă brațele și picioarele i s-au transformat în lichid, însă o mână îi rămâne prinsă bine de grilaj. Cealaltă se îndreaptă automat spre lănțișorul de la gât. Își strecoară arătătorul în verigheta lui Sebastián.

– Nu te uita, murmură Luca. Se holbează la tine, la noi.

Mantra Lydiei se năpustește eroic în conștiință, penetrează violenții paraziți electrostatici ai acestei noi informații. *Nu gândi, nu gândi, nu gândi*, îi susură creierul.

– OK, repetă. Cine e?

Luca se apleacă până-i atinge vârful urechii cu buzele.

– Băiatul din prima Casa del Migrante, de la Huehuetoca.

Lydia trage aer adânc în piept. „În regulă." Unul dintre băieții cu care s-au intersectat pe drum. Simte ușurarea în felul în care i se înmoaie umerii, ca un jeleu.

– Of, Lucal

Vrea să-l mustre că a speriat-o de moarte, dar de unde să știe el ce ar putea sau nu să provoace un iureș de groază în pustiul confuz al noii lor vieți? Vrea și să râdă, să-l sărute, să-i spună să nu-și mai facă atâtea griji. Îl cuprinde cu brațul.

– E-n regulă, îi spune. E bine.

– Nu mai ții minte, era un puști foarte rău – un *cholo* pe care l-au dat afară fiindcă a supărat-o pe fata aia? Fiindcă i-a făcut ceva aiurea?

Da, își amintește. Rahat! Femeile de la micul dejun au susținut că ar fi un *sicario*.

Cu doar câteva momente în urmă Lydia a îndrăznit să se simtă încurajată de avansul lor aproape nesperat. Și-a îngăduit să se răsfețe cu o frică nouă, cea de amenințări anonime, generice. Și acum au dat peste un asasin al cine știe cărui cartel, care n-o scapă din priviri de la o sută de metri distanță. Lydia se uită la ceilalți pasageri așezați împrejur. Oricare dintre ei ar putea fi un *narco*. Oricare dintre ei ar putea fi un Jardinero. Se frânge de șale, așa încât fruntea îi ajunge aproape de grilajul din față, ori mai degrabă corpul ei face asta fără ca mintea să i-o ceară. Un instinct care-i solicită să se ascundă, să se piardă în peisaj, să dispară. Se apleacă și Luca.

– Mai e o chestie, murmură el, fiindcă știe, deși nu înțelege cum de știe sau ce înseamnă asta, că tatuajul acela are ceva foarte neliniștitor.

– Ce? face Lydia, gata de informația asta, oricare ar fi.

– Un tatuaj. Are un tatuaj.

Maceta ei e prinsă de gambă, pe sub cracul pantalonilor. Simte frecușul tecii, felul în care i se apasă în piele. Îi șoptește lui Luca:

– Ce fel de tatuaj?

– Un fel de cuțit lung, încovoiat, mami. Cu trei picături de sânge.

Gura Lydiei se usucă, degetele i se răcesc. Corpul i se cutremură dinspre interior spre exterior, din străfunduri spre suprafață, cu începere din plămâni. Pentru Luca

însă, arată calmă și impasibilă.

– Ca o seceră? întreabă, fiindcă are nevoie, deși nu și-o dorește, de claritate. Așa?

Trasează cu degetul, în palma lui, forma secerii.

Pustiul încuviințează din cap.

– Mulțumesc pentru că mi-ai spus, *mijo*. Ai făcut bine. Ești un băiat de ispravă, îl laudă ea atingându-i drăgăstos urechea.

Până să apuce Lydia să formuleze un plan, până să absoarbă informația, ba chiar până să apuce să se întoarcă în direcția indicată de Luca și să-l zărească pe băiatul cu tatuaj de Jardinero, se aude un urlet colectiv strident și, la două vagoane mai încolo, o agitație teribilă. Se răsucesc instinctiv spre direcția zarvei. Își țin cu toții respirația; aproape imediat, cu un șuierat prelung, trenul pătrunde într-un tunel și totul se întunecă.

– Mamil țipă Luca.

– Sunt aicil zice Lydia căutându-i orbește mâna. Aici, *mijo*.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu știu, *mijo*.

– Mi-e frică.

– Știu, *mijo*, nu-i nimic.

Bâjbâie prin întuneric și-i atinge perii moi de păr de la ceafă. Tunelul e scurt și curând se avântă iarăși în lumina zilei, iar fetele, care înainte să se stârnească zarva ațipiseră, ghemuite una într-alta, se ridică în capul oaselor și se privesc mișcând iute din pleoape. Un cod Morse al îngrijorării.

– Ce s-a întâmplat? întreabă Soledad.

Se aud încă țipete la două vagoane în fața lor, și două voci încep să se distingă, mai zgomotoase decât altele. Un bărbat se vaită: „*Hermano, hermano, hermano!*" Apoi se ridică în picioare, pe acoperișul trenului, iar însoțitorii săi pun mâna pe el și-l trag iarăși jos; după o clipă, scena se repetă. Pare hotărât să sară de-acolo, și povestea circulă pe vagoanele trenului până ce ajunge la pâlcul de bărbați așezați în fața surorilor. Un tânăr se întoarce ca să le-o spună și lor.

– Fratele lui a căzut de pe vagon.

Soledad icnește și-și face cruce.

– *Dios mío*, cum?

Bărbatul arată în spate, spre tunelul prin care abia au trecut.

– N-a văzut tunelul. Stătea în genunchi, era prea ridicat, și poc. A dat cu capul de gura tunelului și-a fost aruncat îndată de-acolo.

Chipul lui Soledad se strâmbă într-o grimasă de compasiune îngrozită. Întinde gâtul pe lângă tânăr fiindcă vede acum, în spatele lui, că fratele îndurerat s-a ridicat pentru a treia oară în picioare. Cuvintele îi ies din gură grăbite, din instinct, mâinile i se întind spre el cu o mișcare grăbită.

– Opriți-l! strigă. Țineți-l!

Dar e prea târziu. Bărbatul a și sărit. E o siluetă distorsionată, cu brațe și picioare arcuite, pe galbenul tulbure al cerului de aproape-amiază. Umbra îi închipuie o siluetă a durerii cât se duce vijelios în jos.

– Prea departe, e prea departe, îngaimă vocea lui Soledad, care încă funcționează independent de corp. Doamne, Dumnezeule!

Vagonul lor trece deja prin locul unde a aterizat omul. Corpul se rostogolește pe

acostamentul abrupt, se depărtează. Luca îi numără brațele și picioarele: unu, doi, trei, patru. Le mai numără o dată, ca să fie sigur. Încă are patru, dar parcă nu funcționează. Corpul i se oprește într-o tufă deasă de buruieni, în vreme ce trenul își vede de drum fără el. Și fără fratele lui.

Soledad e aproape catatonică după ce l-a văzut pe om sărind, de parcă incidentul ar fi îndepărtat cojița subțire de pe propria-i suferință. Se întinde iarăși pe vagon, iar Rebeca îi trage capul pe genunchii ei. Îi mângâie părul lung și negru, îndepărtându-i-l de pe frunte, și cântă încetișor ceva într-o limbă pe care Lydia n-a mai auzit-o. Soledad stă așa, fără să clipească, dar nu peste mult expresia i se îmblânzește, sprâncenele negre își pierd încordarea și pleoapele, zvâcnind ușor, coboară. Se lasă pradă unei amorțeli vecine cu somnul.

Lydia nu se holbează la băiatul aflat la capătul celălalt de vagon, însă acum e extrem de conștientă de atenția acestuia. Stă cu picioarele întinse, cu greutatea corpului sprijinită în brațele aduse la spate, și nu-i scapă din ochi. Lydia îl recunoaște acum, dar numai fiindcă a anunțat-o Luca. Poartă niște pantaloni scurți, roșii și largi, și un tricou imens, alb. Peste tricou are o jachetă cu însemnele unei echipe profesioniste de baschet și, în amândouă urechile, cercei mari cu diamante. Deși probabil false, bijuteriile reușesc să-i confere aspectul unei vedete hip-hop, adică exact imaginea pe care a vrut să o capete când și-a ras cele două linii minuscule în sprânceana dreaptă.

Lydia nu întoarce capul. Cu precizia unui vânător, îi înregistrează mișcările la periferia câmpului vizual – atunci când își ridică șapca cu cozoroc lat ca să se scarpine, când se lasă ușor spre marginea vagonului ca să scuipe, când desface

capacul sticlei cu apă ca să ia o înghițitură. Se întreabă dacă el îi poate simți anxietatea, dacă nonșalanța ei studiată este biologic ineficientă, dacă trupul ei emite feromoni de alarmă pe care el îi poate detecta. Între ei s-a creat legătura unei profunde conștientizări. Își dă seama și ea de felul în care-i reacționează corpul când, pe o porțiune lungă în linie dreaptă, băiatul se ridică și o pornește în lungul vagonului spre ei. Inima Lydiei bate mai iute, pupilele i se dilată, apucă mai tare mâna lui Luca, toți mușchii i se contractă, iar pielea i se face ca de găină. Palmele îi devin lipicioase și umede. Dă drumul mâinii lui Luca și pipăie maceta prinsă de gambă pe sub pantaloni.

Îl văd cu toții pe tânăr cum își croiește ușurel drum pe lângă grupurile de migranți. Sunt foarte atenți când cineva e în mișcare – caută semne de beție sau de gesturi necontrolate. Se uită după lucirea unei lame de cuțit ascunse. Sunt alerți mai ales în prezența acestui tânăr, fiindcă știu ce hram poartă. I se trag din cale când trece prin dreptul lor.

– Cauți vagonul-restaurant, *amigo*? îl întreabă un bărbat mai în etate, pe cap cu o pălărie de pai.

Cei din preajmă râd, dar e un râs suspicios. Ce caută singur aici? Și unde crede că se duce?

– Mă dezmorțesc un pic, atâta tot, răspunde tânărul.

Rămân cu ochii fixați pe tatuajul lui după ce trece, prietenoși doar de fațadă. Majoritatea pasagerilor clandestini înțeleg semnificația celor trei picături de sânge tatuat: câte una de fiecare om ucis.

Lydia scoate din teacă maceta și-o trage de sub cracul pantalonului în vreme ce

băiatul se apropie. Apasă butonul care dă drumul lamei și se simte ușurată să constate că mecanismul funcționează. Luca o privește în tăcere cum își camuflează cuțitul sub mânecă. O strălucire de instinct o povățuiește pe Lydia să azvârle lama și să se uite mai degrabă după vreo tufă, după vreun loc mai moale în care ar putea să aterizeze, apoi să-și împingă de pe tren fiul de îndată ce găsește un loc unde ar putea supraviețui căzăturii. Întinde mâna și-l apucă pe Luca de laba piciorului, un moment doar, să se asigure că trupul ei nu ascultă orbește de impulsul neghiob. Apasă cu palma, un spor de gravitație, pe gleznele lui puse cruciș și se simte recunoscătoare pentru asigurarea pe care i-o oferă centura de pânză. Umbra tânărului se pogoară asupra lor. Lydia nu îndrăznește să ridice ochii.

– Hei, mi se pare că te știu, zice el.

Se vâră în puținul spațiu dintre Lydia și surori, înghesuindu-se acolo. Dacă trupul Lydiei ar putea să se încordeze mai mult de-atât, ar face-o. O simte pe Rebeca încercând să-i prindă privirea, dar nu se uită la ea, fiindcă nu vrea s-o implice în toată tărășenia. Rebeca își schimbă poziția ca să-i facă loc nou-venitului. Creierul Lydiei a fost până acum atât de ocupat s-o îndemne să fugă, încât nu a izbutit să închege un plan adecvat pentru momentul de față, așa că rostește primele cuvinte care i se ivesc pe buze.

– Credeam că nu, dar fiul meu te-a recunoscut, ne-am mai întâlnit pe drum, lângă Ciudad de México.

Nu spune „Huehuetoca", în caz că amintirea evacuării de-acolo l-ar înfuria. Își ține trupul ca pe o armă cu piedica trasă.

– *¿Ah, sí?*

Se apleacă de șale și-i zâmbește lui Luca, lucru care o încurcă pe Lydia. Nu pricepe ce-i cu pălăvrăgeala. Dacă e *sicario*, atunci ce caută proțăpit acolo, frecând menta? Și pe unde și-a pitit, pe sub hainele acelea largi, arma?

– Care-i mișcarea, *güey*? i se adresează lui Luca. Mișto șapcă.

Dă să atingă cozorocul șepcii roșii de baseball, însă Luca se ferește.

– Apropo, sunt Lorenzo, zice tânărul întinzând mâna spre Lydia.

Nu s-a codit în viața ei mai mult să dea mâna cu cineva, dar i-o strânge ușor și se retrage îndată, apucând iarăși mânerul macetei din mânecă.

– Ție cum îți zice?

„Nu poate să aibă mai mult de optsprezece, douăzeci de ani", gândește Lydia. Cum se face de vorbește așa, de parcă i-ar fi datoare să-i spună cum o cheamă?

– Araceli.

Expiră numele fals ca un surfer ce călărește un val ucigaș.

Lorenzo clatină din cap.

– Nu prea cred.

Lydia își mușcă obrazul pe interior. Dacă s-a îndoit vreodată că-i capabilă să vâre cuțitul în altă ființă umană, incertitudinea aceea s-a spulberat.

– Poftim?

– Nu ești Araceli.

Singurul răspuns de care-i în stare Lydia e un pufnet slab. Luca se lipește de ea. Când Lorenzo duce mâna la buzunar își încordează atât de mult corpul, că începe să tremure. O să-i înfigă lama în gât. Dar nu, nu e într-o poziție bună, nu are avantajul înălțimii. O să fie în stare să-l ucidă? Ori o să-l rănească doar, stârnindu-l să

răspundă la violența ei eșuată? Mai bine ar fi să sară. Să-l cuprindă pe Luca ca o carapace, pentru ca el, cel puțin, să supraviețuiască. Un salt din trenul care prinde viteză. Dar ar putea Luca să îndure și ce mai urmează, odată ce ea nu mai e pe lume? Lydia va avea o singură ocazie să se sacrifice, apoi Luca va trebui să se descurce singur pentru totdeauna. Tot organismul îi zvâcnește de indecizie. Răsucește mânerul cuțitului, îl simte rece între degete. Însă, când mâna lui Lorenzo iese iarăși din buzunar, în palmă nu are decât un telefon mobil. Nu tu pistol, nici cuțit. Pornește aparatul și caută printre imaginile din memorie.

Lydia se simte zgâlțâită de propria-i răsuflare.

– Tu ești, așa-i? zice el și întoarce spre ea ecranul.

E un selfie făcut de Javier, cu ei amândoi, la librărie. Stau de-o parte și de alta a tejghelei, aplecați peste aceasta, atingându-și tâmplele. Lydia se uită drept în obiectiv, însă fața lui Javier e ușor întoarsă, cu ochii îndreptați spre ea. Lydia își amintește ziua în care au făcut fotografia, cum i-a spus Javier că Marta îl instruise temeinic în privința pozatului cu telefonul și cât de tare au râs amândoi.

– Lydia Quixano Pérez, așa-i? insistă de lângă ea băiatul.

Lydia își suge buzele și răsucește gâtul a negare, însă gestul ei nu-i câtuși de puțin convingător. Lorenzo îi apropie de față telefonul ca să-i compare trăsăturile cu imaginea.

– Da, așa. Uite ce figuri arătoase, zice, apoi adaugă, pe un ton pătruns de o stranie sinceritate: Îmi pare rău de familia ta.

Ce trece în tren drept liniște este duduitul lent al motorului care trage tone nenumărate de oțel zăngănitor pe linia ferată. Roțile scrâșnesc, metalul se vaită,

cuplajele dintre vagoane se vânzolesc, zuruie și scheaună. Trec câteva momente din liniștea asta până ce Lydia își recapătă graiul.

– Ce vrei?

Lorenzo închide telefonul și-l vâră la loc în buzunar.

– Ce vreau? Păi, la naiba, face el șuierând ușor printre dinți. Ce vrea toată lumea, cred. O casă faină, niște zdrăngănele acolo, o fătucă arătoasă.

Se întoarce și-i aruncă Rebecăi, aflată aproape dar nepărând atentă la discuție, un zâmbet. Fata nu-i întâlnește privirea și Lydia nu crede că-i poate auzi prin gălăgia trenului. Pe genunchii ei, Soledad încă stă cu ochii închiși. Lorenzo își examinează unghiile, căutând una pe care s-o muște, în timp ce Lydia rămâne în așteptare.

– Ce vrei de la *mine*? întreabă ca să clarifice.

Băiatul descoperă o bucățică de unghie încă neatacată și-o rupe cu dinții, apoi o scuipă peste marginea trenului.

– Nimic, îi răspunde ridicând din umeri. Eram și eu prietenos, atâta tot.

– De unde ai poza aia? întreabă Lydia încrețindu-și nasul și arătând cu bărbia spre telefonul din buzunar.

– Mami, mă doare să ți-o spun, dar toată lumea din Guerrero are poza asta.

Lydia își reține un icnet. Nu e tocmai o noutate, dar îi validează temerile. Vrea totuși să se lămurească pe deplin:

– În ce scop?

Lorenzo îi aruncă un rânjet pieziș.

– Tu zici pe bune?

– Trebuie să știu cu ce am de-a face.

Lorenzo, fără grabă, ridică din umeri.

– Avem ordin să te aducem la el.

Asta e o surpriză. Poate doar gangsterii de Hollywood zic chestii gen „viu sau mort", dar la asta s-a așteptat, să moară. Încearcă să imprime în memorie informația, însă n-o poate procesa.

– Nu să mă omorâți? Să ne omorâți pe amândoi?

Lorezno oftează. Nu așa s-a așteptat să se desfășoare conversația. Ea ar fi trebuit să nu întrebe nimic.

– *Güey*, am vorbit deja prea mult. N-am de gând să mă las omorât și eu.

Lydia se foiește alături, simțind cum mânerul macetei din palmă se umple de sudoare.

– De asta ești aici, așadar? Să ne duci la el?

Poate că Javier vrea să-i omoare cu mâna lui, să-i vadă suferind. Ea și Luca nu vor merge nicăieri cu băiatul ăsta. Dacă e nevoită, o să-l omoare; dacă n-are încotro, o va face în fața lui Luca.

– Noo, face Lorenzo. Chestiile astea le-am lăsat în urmă, în Guerrero, îi explică fluturând din brat către sud.

Lydia nu slăbește strânsoarea.

– Bine.

– *De verdad*, frumușico, surâde el. Am ieșit din joc.

Ea se simte necalificată să-i evalueze afirmația, așa că nu răspunde.

– În orice caz... cum ați ieșit din Acapulco? întreabă după o secundă Lorenzo. Vă căutau toți. Ai puteri magice sau de-astea? Ești vreun soi de *santera*? *Una bruja*?

Lydia se surprinde singură izbucnind în râs, însă e doar o umbră de hohot.

– Cred că frica are niște calități magice.

N-o să știe niciodată cât de pe muchie le-a fost plecarea ori că doi dintre oamenii lui Javier au deschis ușa camerei lor de la hotelul Duquesa Imperial exact când ea și cu Luca intrau în holul hotelului alăturat.

– Și-acuma încotro? vrea să știe Lorenzo.

– Habar n-am, minte ea. N-am decis încă.

Lorenzo ridică genunchiul, făcând să se lase pânza lăbărțată a șortului, și-și cuprinde fluierele picioarelor cu brațele.

– Eu spre L.A. mă îndrept. Am un văr prin Hollywood, se descurcă.

– Un loc la fel de bun ca oricare, zice ea.

Și-apoi tăcerea trenului revine și, în acea liniște bubuitoare, ea se întreabă: „De ce?" Dacă avea relații sus-puse în Los Jardineros, dacă făcea destui bani cât să-și permită adidașii ăia scumpi și telefonul deloc de lepădat? Dacă nu s-a poticnit în acea primă picătură de sânge tatuat, apoi în a doua, în a treia, atunci ce l-a apucat să plece din statul Guerrero? Răspunsurile posibile sunt infinite, știe prea bine. Poate că nu i-a plăcut meseria de ucigaș. Poate a simțit că actele de violență comise au asupra lui efecte nedorite. Poate a avut coșmaruri, cu fețele celor uciși ivindu-i-se înainte ori de câte ori închidea ochii. Poate a fost răscolit, hăituit, istovit sufletește. Ori poate că e valabil exact opusul. Poate că e într-atât de lipsit de conștiință, că n-a fost în stare să adere nici măcar la surogatul deformat de cod moral pe care-l respectă Los Jardineros. Dacă nu l-a deranjat să-și câștige primul, al doilea strop de sânge, ce l-a făcut atunci să plece din Guerrero? Poate a violat pe cine

nu trebuia, sau a furat bani de la vreun *jefe*. Poate c-a omorât cu atâta voioșie, că depravarea sa a devenit o slăbiciune în ochii celorlalți. Poate că e pe fugă și el. E cu putință și ca nimic din toate acestea să nu fie adevărat. E cu putință să nici nu fi ieșit din cartel, să fie aici, de fapt, doar pentru ea.

În orice caz, Lydia îl simte pe Lorenzo ca pe un ghimpe în coastă. E o amenințare așezată chiar lângă ea, și iată că pericolul pare iarăși iminent. E de jur împrejurul ei. Îl respiră și e la fel ca de obicei: fără noimă, opac, cu certitudine înfricoșător. Javier pare la fel de aproape ca-n ziua când i-a cerut să-i spună adevărul, în librărie. Când i-a adus păpușile rusești. Când a luat-o de mână. Îi simte degetele apăsându-i pe venele încheieturii. Îl aude pe acel *sicario* urinând în toaletă, de cealaltă parte a peretelui cu faianță verde al bunicii.

Lydia își dorește ca băiatul ăsta să plece odată de lângă ele. La nouă zile și 685 de kilometri de la marea lor evadare, s-ar părea că n-au avansat nici un pas.

18

Lui Luca îi plac cartierele în care toate locuințele sunt aliniate ca niște soldați purtând uniforme identice: ziduri indestructibile văruite în alb, coifuri de teracotă spaniolă înclinându-se în același unghi către soare. Îi place că-s anonime și se gândește că ar fi plăcut să poată locui cu mami într-o asemenea casă, unde nu le-ar putea da nimeni de urmă. Ce nu-i place e când linia ferată întoarce temporar către sud, fiindcă, deși îi e dor de casă, tânjește doar după viața care a existat în Acapulco înainte de *quinceañera*, și înțelege că acela-i un loc care a pierit. E nostalgia după un membru fantomă. E ușurat deci când șinele cârmesc iarăși spre vest, apoi, pe lângă un orășel simpatic din Jalisco, se aliniază cu *el río* Grande de Santiago și, într-un sfârșit, cotesc spre nord.

Orașul se ivește treptat, după câteva false opriri, pe parcursul cărora Luca observă toate semnele familiare ale unei metropole: vânzători stradali care se opresc de la întorsul fripturii pe grătar ca să le facă cu mâna migranților care trec, câte o frânghie de rufe plină de culori unduitoare în briza însorită, o ceată de copii gălăgioși lângă gardul unei școli. Și-apoi *buum*, totul rămâne în urmă și-s iarăși plantații de porumb, porumb și iar porumb. Se întâmplă asta de două ori. De trei. De patru. Și-apoi, în cele din urmă, de neconfundat: Guadalajara.

„Al doilea oraș ca mărime din Mexic. Capitala statului Jalisco. Populație: un milion și jumătate de locuitori."

Pe întinsul spinării trenului, pasagerii clandestini se pregătesc de debarcare. Își trezesc prietenii, își îndeasă în genți scurtele căptușite, boțite; își strâng unii altora

baretele de la rucsacuri. Mami se dezleagă de tren, însă lasă centura lui Luca prinsă de grilaj. Lorenzo stă în același loc, în aceeași poziție, și observă. Lui Luca nu-i place cum se uită la Rebeca și la Soledad.

– Mami, zice când trenul încetinește suficient pentru a îngădui unora dintre bărbații de pe vagonul lor să coboare pe scărițe și să sară pe pietrișul de dedesubt. Când Lydia, care-și rulează centura de pânză, îi aruncă o privire întrebătoare, pușt-ul îi spune: Nu-mi trebuie centura.

– Ba-ți trebuie.

– Mami. La încruntătura Lydiei, Luca își ridică semeț bărbia și proclamă: Dacă mă pot sui pe-un tren în mișcare, nu crezi că-i o prostie să mă legi așa, ca pe-un bebeluș?

Ea apucă în palme bărbia aceea, își coboară fața la nivelul lui. Enervarea pe care i-o produc toanele lui e neschimbată și copilul o simte liniștitoare, ca pe o baie caldă.

– Nu-i o prostie deloc. Umblăm cu trenurile astea fiindcă n-avem încotro, dar sunt extrem de periculoase, Luca. N-ai învățat nimic atunci când a căzut omul ăla...

– OK, i-o retează el cu iritare. Bine.

Încearcă să-și smulgă din palma ei bărbia, însă ea îl strânge mai cu putere. Dar Luca își păstrează controlul asupra globilor oculari. Pe ăia nu-i poate strânge. Își mută privirea spre urechea ei dreaptă.

– Nu mă întrerupe, zice Lydia. Și uită-te la mine când îți vorbesc.

El îi fixează lobul urechii.

– Luca. Uită-te la mine.

Își întoarce privirea momentan, apoi o mută iarăși aiurea.

– Ascultă-mă, știu că toate astea-s o nebunie. E foarte aiurea, foarte nechibzuit să mergi cu trenurile astea, să dormi cine știe pe unde, să mănânci chestii pe care nu le cunoști. Și știu că până acum nu ți-am spus asta, dar, Luca, sunt foarte mândră de tine. Observând mulțumită că și-a îndreptat ochii spre ea preț de o clipă, întărește: Chiar sunt. E incredibil cât de puternic ești, că poți să faci lucrurile astea de neconceput.

Lui Luca îi vine un gând neașteptat.

– Îți imaginezi ce-ar zice *papi*?

Lydia îi lasă în pace bărbia și-i zâmbește.

– Ar zice că am luat-o razna amândoi.

Lacrimi izvorăsc din ochii puștiului, dar nu are chef de ele, așa că le face să dispară. Lydia își coboară glasul.

– *Papi* ar fi foarte mândru de tine. Ești în stare de lucruri pe care habar n-am avut că le poți face, Luca, îi spune strângându-i ușor genunchiul în palmă. Nu mi-am dat seama până acum. Întinde brațul peste picioarele lor încolăcite și-l ia de mână. Dar tot băiatul meu ai rămas, pricepi?

El încuviințează din cap.

– *Y por Dios*, dacă ți s-ar întâmpla ceva, Luca, n-aș putea să suport. Știu cât de mult ai crescut zilele astea, dar corpul tău încă nu are decât opt ani.

– Aproape nouă, o corectează el.

– Aproape nouă. Dar ascultă-mă, ascultă-mă te rog. Niciodată să nu lași garda jos. Să nu presupui că, pe trenul ăsta, ești în siguranță. Nimeni nu-i în siguranță,

m-ai înțeles? Nimeni, repetă ea strângându-i degetele într-ale ei. O să mori dacă o mai faci așa pe cocoșul.

Luca își lasă din nou bărbia în piept a încuviințare.

Trenul a încetinit și duduie domol sub ei, iar Soledad și Rebeca își prind părul, gata de coborâre. Își iau rucsacurile în spinare și se răsucesc, intrând în vorbă cu cei patru bărbați care au fost în fața lor de la Celaya încoace. Unul dintre ei a mai făcut o dată drumul – de două ori l-au deportat din San Diego, așa că e al treilea voiaj al său prin Guadalajara. Le avertizează. Lorenzo trage cu urechea.

– Să vă dați jos până la El Verde, le sfătuiește pe surori. Următoarea porțiune trebuie s-o parcurgeți pe jos.

– De ce? întreabă Soledad, fixându-și părul în coc.

– Oamenii din orașul ăsta sunt de treabă cu migranții, Dumnezeu să-i păzească. Veți fi bine primite. Dar mai întâi trebuie să treceți de *la policía*. Fac razii în El -El -Verde și, dacă te-au prins...

Bărbatul termină cu un clătinat din cap.

– Să nu-i las să mă prindă, completează în locul lui Soledad.

– Exact. Și stați într-un grup. Puteți să veniți cu noi dacă vreți.

Prietenii lui, unul câte unul, încep să se miște spre scară, iar el îi urmează.

Rebeca îi transmite iute Lydiei cele aflate și-i sugerează să se alăture grupului. Lydia șovăie. Știe că în rândul polițiștilor din orice oraș se ascund bandiți, violatori și *narcos*, însă nu doar de poliție trebuie să se ferească, ci de absolut orice persoană pe care o întâlnesc – prăvăliași, vânzători de la standurile de mâncare, filantropi, copii, preoți, ba chiar și colegii migranți. Mai ales ei. Aruncă o privire la pantofii de

sport curați și scumpi ai lui Lorenzo. E o tactică obișnuită a actorilor proști să o facă pe migranții, să încerce să câștige încrederea călătorilor naivi și să-i atragă în locuri izolate, unde să poată săvârși diverse violențe asupra lor. Lydia înțelege că sunt șanse sporite ca violența să fie îndreptată asupra surorilor. Orice gest arătând generozitate, orice crâmpei de informație împărtășită, orice poveste sfâșietoare pot fi doar o capcană bine pusă la punct. O avanpremieră la jaf, viol sau răpire. Creierul o silește să cugete la toate acestea înainte de a lua decizia. Însă nu e timp. Trenul înaintează și lumea se dă jos. De fapt, se golesc toate vagoanele.

Cei patru bărbați par de treabă. Au accente stridente de America Centrală. „Probabil că-s din America Centrală, nu?" Lydia trebuie să decidă. Lorenzo îi așteaptă și el decizia. Îl descătărămează pe Luca și-și vâră în rucsac centura lui.

– Să mergem.

Lorenzo se ia după ei.

Pe o parte a căii ferate sunt numai depozite, în vreme ce pe cealaltă e pământ, iarbă și cer deschis, dându-i lui Luca impresia că a ajuns în apropierea unui loc important, ca și cum depozitele ar fi un fel de frontieră dincolo de care s-ar găsi ceva mai de soi. Urmează șinele cu zeci de migranți înșiruindu-se înaintea și-n spatele lor, ca într-o caravană miniaturală. Băiatul pe nume Lorenzo se ține aproape, nu chiar pășind alături de ei, dar păstrând o distanță de numai un metru în urmă, potrivindu-și pașii cu ai lor. Luca e îngrijorat din cauza tânărului, însă atenția îi e abătută de mirosul inconfundabil al ciocolatei, care se adaugă simțământului că în apropiere se găsește ceva mult mai bun.

– Simți mirosul? o întreabă pe Rebeca.

– *¿Chocolate?*

– Da.

– Nu. Nu simt nimic, zice ea.

Luca râde.

– Dar eu chiar că simt.

Înaintează cu lentoare, trecând pe lângă fabrica de dulciuri Hershey's fără să-și dea măcar seama că e acolo. Luca își împunge stomacul cu pumnul ca să descurajeze chiorăielile. N-au mai mâncat de la micul dejun luat în *casa* din Celaya, și acum e după-amiaza târziu.

– Foame? întreabă mami.

Luca confirmă cu o mișcare din cap.

– Și mie.

Când depozitele lasă loc unor blocuri de locuințe din cărămidă și beton, migranții sunt înveseliți de apariția a două fete cu codițe, în uniforme școlare, una ceva mai corpolentă decât cealaltă, una cu gropițe și alta cu o julitură pe genunchi. Mama lor stă pe un taburet de lemn, având alături o ladă frigorifică și un grătar mic. Vinde limonadă și porumb copt. Un copil grăsuliu doarme într-un căruț lângă ea. E și un coș mare acolo, din care fetele scot brațe pline cu pungi albe de hârtie. Le împart, cu binecuvântări, călătorilor.

– *Bienvenidos a Guadalajara*, zic fetele, și Dumnezeu să vă binecuvânteze călătoria.

Cea cu genunchiul julit strecoară o pungă în mâna lui Luca și una într-a Rebecăi.

– Mulțumesc, spune Luca.

Fata o ia din loc, cu tivul fustei albastre atingându-i în treacăt gleznele.

Luca rupe punga.

– Mamil E ciocolatăl

Înăuntru sunt trei praline Hershey's.

Pe măsură ce orașul se îndesește în jurul lor, tot mai mulți oameni se vântură peste linii ducând cutii cu sendvișuri ori pungi cu produse alimentare. Puști cu rucsacuri viu colorate, cu mamele lor de mână, se cațără pe calea ferată. Mulți se uită drept în ochii lui Luca și ai lui mami și spun zâmbitori: „Dumnezeu să vă aibă în pază". Luca ar vrea să le zâmbească și el, însă nu se simte chiar în largul lui. Nu e obișnuit cu mila.

La El Verde găsesc o bancă afară, lângă o grădină îngrijită, înconjurată de ziduri. Banca e zugrăvită în oranj, roz și galben, iar pe zid, în spate, e pus un panou pe care scrie MIGRANTES PUEDEN DESCARGAR AQUI. „Migranții se pot odihni aici." Un bărbat mustăcios, corpolent stă pe bancă și, când vede apropiindu-se șirul de migranți, se ridică, își așază pe capul chel o pălărie de cowboy și culege o macetă lungă cât o bâtă de baseball de pe jos. Pășește spre șine cu maceta încă în teacă, sprijinită pe-un umăr.

– *Amigos, hoy es su día de suerte*, rostește cu glas răsunător, să fie auzit de toată lumea. Azi e ziua voastră norocoasă. O să vă însoțesc.

Migranții din fața lui mami și a lui Luca ovaționează, însă Rebeca și Soledad schimbă priviri îngrijorate. Bărbatul își potrivește pasul cu al lor.

– Aveți dreptate să vă temeți, li se adresează omul. Dar nu de mine.

Rebeca își agață degetul mare în bareta rucsacului, fără să răspundă.

– Veniți de departe, așa-i? Honduras? Guatemala?

– Honduras, cedează în cele din urmă Rebeca.

– Și ați călătorit bine până acum?

Rebeca dă din umeri. Mai merg în tăcere câteva momente, auzind doar, la fiecare pas, fâșâitul blugilor proprii. Luca o ține de mână pe mami, dar îi trage brațul, întinzându-se cât poate ca să audă ce le spune omul surorilor.

– Ei bine, aș vrea să rămâneți cu amintiri fericite din Guadalajara. Zâmbește și-l surprinde pe Luca holbându-se. E o huidumă de bărbat, ar putea să folosească maceta aia pe post de scobitoare. Luca se retrage lângă mami. Mă cheamă Danilo și, când ajungeți unde o să ajungeți, după ce-o să cunoașteți un *gringo* frumos și-o să vă măritați și-o să aveți copii, într-o bună zi, când o să fiți bătrâne și-o să vă înveliți *nietos* de culcare, aș vrea să le spuneți că demult, tare demult, ați cunoscut un tip de treabă din Guadalajara pe nume Danilo și că v-a însoțit, că și-a fluturat maceta ca să se asigure că lepădăturilor nu le vin idei crețe.

Rebeca izbucnește în râs; nu se poate abține.

– Vezi? Nu-s așa de rău.

Soledad e neîncrezătoare încă.

– Și pe unde se ascund lepădăturile astea?

– Of, *amiguita*, se încruntă Danilo. Mă tem că acuși o să dați peste o grămadă.

Soledad ridică din sprâncene, dar nu răspunde.

– În orașul ăsta e ca-n filmul cu cel bun, cel rău și cel urât, zice Danilo.

– Și cel frumos! exclamă Lorenzo arătând spre surori.

Lydia se înfioară. „De ce e încă aici?" Ținându-se pe urmele lor și trăgând cu

urechea la orice cuvințel. Remarca lui o face să se cutremure și observă că și fetele, instinctiv, se strâng mai aproape una de cealaltă. Danilo continuă ca și cum Lorenzo n-ar fi intervenit.

– E drum lung de aici până la locurile pentru migranți. Și sunt multe pericole.

– Ce fel de pericole? vrea să știe Lydia.

– Din astea de toată ziua, răspunde Danilo. *La policía*, angajați ai căilor ferate, paznici de tot felul. Pentru voi două mai ales, adaugă aruncând în treacăt o privire spre fete. E mai bine să vă depărtați de linie înainte să ajungeți în Las Juntas – mergeți pe străzi și faceți-vă drum până la unul dintre adăposturi. Sunt indicatoare, vă mai arată și vânzătorii de la magazine pe unde. Dacă vă spun unul, altul că vă duc acolo, nu mergeți cu ăia. Dacă intră careva în vorbă cu voi, nu vorbiți cu ei. Dacă aveți nevoie de indicații, întrebați-i doar pe vânzătorii din prăvălii. Eu o să vă însoțesc până la La Piedrera. Vreo câțiva kilometri.

– De ce? întreabă Soledad.

– De ce, ce?

– De ce să mergi cu noi?

– Păi de ce nu? zice Danilo. Fac asta de cel puțin trei ori pe săptămână, o plimbărică alături de migranți. E pasiunea mea. Îmi mai dezmorțesc oasele un pic.

– Dar dacă e chiar așa de periculos, de ce s-o faci? Ție ce-ți iese?

Danilo posedă genul de ochi care se bulbucă un pic pe sub pleoape, așa că n-are cum să le ascundă căutătura când e implicat în conversație. Luca vede că nu-i iritat de interogatoriul lui Soledad. Îi apreciază scepticismul.

– O să vă zic adevărul. Se oprește o clipă ca să-și netezească mustața între

degetul mare și arătător, apoi continuă: Când eram adolescent am furat un camion. Tata murise într-un accident de muncă și eram supărat pe șeful lui, așa că i-am furat omului ăluia camionul. I-am distrus toate geamurile și i-am spart farurile cu ciocanul tatei. După aia i-am spintecat cauciucurile și-am vârât camionul într-un șanț.

– Mi se pare rezonabil, spune Rebeca.

– Trei luni de zile nu m-am oprit din băut și, plin de draci cum eram, am făcut chestii oribile. Însă n-am fost niciodată prins și Dumnezeu mi-a oferit darul unei vieți bune, cu toate păcatele mele. Așa că asta mi-e ispășirea. Sunt ca un diavol păzitor pentru migranții care trec pe la mine prin cartier. Îi protejez.

Soledad îl privește pieziș, cercetându-i chipul în căutarea unor semne de înșelăciune. Nu vede nici unul.

– OK.

Danilo se amuză.

– OK?

– Da, OK, face Soledad, după care rămân cu toții tăcuți.

– Ai intrat vreodată-n belea? întreabă din spate Lorenzo. Să fii caftit sau din astea?

Danilo se întoarce spre el fără să-și ridice de pe umăr maceta.

– Nu în ultimul timp.

Lorenzo încuviințează din cap și-și îndeasă mâinile în buzunare.

– Fain, fain.

Luca se pune pe trăncănit cu Danilo și fetele, așa că Lydia ajunge în spate, umăr

la umăr cu Lorenzo. Simte atât repulsie pentru el, cât și atracție pentru informațiile pe care i le-ar putea furniza. Poate știe ce carteluri sunt aliate cu Los Jardineros, pe care trasee ar risca mai mult să fie recunoscuți. Nu știe cum să înceapă discuția fiindcă, în mintea ei, orice întrebare sună a acuzație. Reușește până la urmă să rostească una.

– Cum de călătorești singur? N-ai familie în Guerrero?

– Noo, nu chiar. Lorenzo a smuls de lângă șine un fir de iarbă și și l-a înfipt în colțul gurii. Vorbește așa, cu firul între buze. Maică-mea s-a măritat acum câțiva ani și bărbatu-său nu prea avea chef de moaca mea prin zonă, așa că am șters-o.

Lydia îi aruncă o privire.

– Câți ani ai?

– Șaptespe.

Mai tânăr decât a crezut.

– Și cât aveai când ai plecat de acasă?

Lorenzo ridică privirea și-și smulge firul de iarbă din gură.

– Mmm, nu știu... treispe, paispe. Suficient de mare ca să am grijă de mine. Lydia are grijă să nu-l contrazică, însă el își dă seama și adaugă: Nu toată lumea are o mămică devotată ca tine, bine? Sunt și mame care nu dau doi bani.

– Îmi pare rău, îngaimă Lydia.

– În fine. *No importa*, face băiatul și-și îndeasă iarăși mâinile în buzunarele șortului lăbărțat. Am pornit cu un băiețaș de-acasă, dar în Ciudad de México am ajuns să fim despărțiți și de atunci nu mai știu nimic de el.

– Dar ai telefon, remarcă ea.

– Am eu, dar al lui nu mai merge.

– Ol

Păşesc fără vorbă alte câteva minute, după care el spune:

– Auzi, a fost trist tare ce s-a ales de fata lui *jefe*, dar pe bune... ce le-a făcut alor tăi... *eso fue de loco*.

Lydia se încruntă.

– Poftim?

– La Lechuza. Ce-a făcut alor tăi a fost prea de tot. Când am văzut-o pe fata aia la ştiri, cu rochia de *quinceañera*...

Fata aia.

– Nepoata mea.

– Mda.

– Fina mea. Yénifer.

– Aşa, când am văzut-o la ştiri... eu deja mă gândeam pe bune s-o iau din loc, dar faza asta a pus capac. Au luat-o razna rău chestiile pe-acolo.

Lydia nu poate discuta cu el despre asta. Pentru el sunt doar corpuri, necunoscuţi văzuţi la televizor, oameni precum cei pe care i-a ucis el însuşi. *Fata aia cu rochia de quinceañera*. Mintea ei se agaţă însă de un crâmpei de detaliu, o rampă de ieşire.

– Ce s-a întâmplat cu fiica lui? întreabă şi, fiindcă Lorenzo face o mutră nedumerită, clarifică: Fiica lui Javier. Fata lui La Lechuza. Ai zis c-a fost trist ce-a păţit.

– Mda, n-ai auzit?

– Ce să aud? Ce s-a întâmplat?

În ziua în care a apărut articolul lui Sebastián, Javier l-a citit dis-de-dimineață pe bancheta din spate a mașinii, în vreme ce șoferul îl învârtea pe străzile aglomerate din Acapulco. Toată viața lui, Javier se bucurase de o abilitate aproape supranaturală de a prevedea incidentele și rezultatele lor. La unsprezece ani, când tatăl lui fusese diagnosticat cu cancer de colon, Javier știuse că moartea avea să-i fie rapidă; știuse că maică-sa, înainte o mamă bună, devotată și afectuoasă, avea să facă față prost șocului, că avea să-și trateze amărăciunea cu alcool și bărbați noi. Prevăzuse și acceptase că avea să fie abandonat de ea cu mult înainte ca asta să se întâmple. Ca rezultat al acelei aptitudini, Javier era aproape imperturbabil. Nimic nu-l surprindea vreodată cu adevărat.

Prin urmare, era uimitor că nu simțise din timp apariția unui asemenea articol. S-a întrebat dacă dragostea lui pentru Lydia ajunsese să-l orbească, ducându-l în acest punct de neevitat, și asta i-a produs, poate, un resentiment vag. Înainte de a-l citi, cu toată anonimitatea autorului, Javier, care parcursese materialul cu obișnuitul lui calm, presupusese că era lucrarea soțului Lydiei, cunoscut ca specialist în lumea comerțului cu droguri. Nu i s-a părut necesar, la început, să-și calculeze reacția, fiindcă articolul nu stârnise mare lucru în el. Dimpotrivă, îl socotea o descriere în mare parte onestă a vieții lui. Mai erau unele mici inexactități, firește, și vreo două exagerări. Apoi, exista acolo mai multă condamnare moralistă decât era Javier pregătit să accepte, dar se așteptase la așa ceva. În afara unor detalii mărunte, și-a spus Javier, Sebastián reușise să prindă destul de bine esența cartelului Los Jardineros din Acapulco. Și era uluit, dar neașteptat de mulțumit de includerea poemului. Presupunea că Lydia, cumva, i-l dăduse soțului. Oare-l învățase pe de

rost? (Era un gând care-l măgulea.) Fotografiase pe furiș poemul într-un moment necugetat? Deși versurile dezvăluiau ceva intim despre el, îi puneau în lumină și umanitatea, și-a spus, însemnând că asta i-ar fi putut aduce simpatia oamenilor. Nu a zâmbit și nici nu s-a încruntat când a împăturit ziarul și s-a lăsat pe bancheta de piele, pradă razelor de soare.

A încercat, în loc de asta, să anticipeze ce impact putea avea articolul asupra viitorului său. Înțelegea, nu-i vorbă, că aveau să existe consecințe, că relativa sa anonimitate fusese compromisă pentru totdeauna. Nu se așteptase atât de curând la asta, dar urma să se adapteze. Cine știe, avea chiar să se dovedească amuzant. Nu-și mai amintea ca presa să fi dat o asemenea atenție unui cartel atât de tânăr ca Los Jardineros. Fusese nevoie de ani de muncă susținută înainte ca oamenii obișnuiți să înceapă să pună preț pe El Chapo Guzmán sau Pablo Escobar și, până și acum, erau mulți care-i iubeau încă pentru generozitatea și legenda lor, chiar și după prăbușirile spectaculoase pe care le suferiseră.

Singurul lucru care-l neliniștea cu adevărat pe Javier era presupunerea că Lydia, draga lui Lydia, îi trădase încrederea cu poemul. O trădare neprevăzută, care-l izbise ca o străfulgerare în piept. Apoi își spusese că poate nu fusese defel lipsită de loialitate. Poate furnizase poemul ca pe o contribuție bine intenționată, un semn de recunoaștere făcut sinelui său adevărat. Poate că poemul era un dar.

Lydia îl cunoștea destul de bine pe Javier. Reacția sa dintâi la articol a fost exact cum presupusese ea.

În aceeași clipă, la câțiva kilometri distanță, în zona de suburbie, la o *finca* întinsă, cu vedere la fețele licăritoare ale mării de turcoaz, soția lui Javier citea și ea

articolul. Era o femeie care nu fusese frumoasă nicicând, dar care avea grijă să arate ca și cum ar fi fost odată chipeșă. Părul îi era platinat, rimelul și rujul erau aplicate cu gust, sânii, suspendați de arhitectura unei lenjerii scumpe de corp, unghiile, lucitoare, îngrijite și cu doar o nuanță mai intensă de roz decât cea naturală. De trei ani nu mai pusese gura pe țigară, și totuși iat-o acum, cu fumul ridicându-se rotocoale din vârful tremurător al țigării mentolate. Avea un nume, însă și-l auzea arareori. Mai degrabă auzea *mamá*, *Mi Reina* sau *Doña*. Ajunsese la o vârstă când se aștepta ca fiece zi să dezvăluie câte o tristețe nouă, lipsită de vlagă, crezând totodată că nu mai era pe lume nimic care s-o surprindă. Când și-a țuguiat buzele ca să tragă din țigară, dârele fine din jurul gurii au devenit brazde. A pătat filtrul cu o urmă subțire de ruj auriu-coral și a suflat peste un umăr fumul. O cameristă neliniștită s-a apropiat fără zgomot și i-a turnat din nou cafea în ceașca ținută în așteptare. Afară se vedeau pescărușii, rotindu-se peste orizontul din petice albastre. Din bougainvillea se auzeau păsări ciripind. Însă ea s-a așezat, recitind în gând, pentru a treia oară, articolul lui Sebastián. O tulbura. E zguduitor să vezi adevărul gol-goluț, negru pe alb, să ai înainte frământările bine controlate ale conștiinței tale amorțite, puse la dispoziția tuturor. Soția lui Javier nu izbutise încă să se calmeze suficient când sunase fiica lor, Marta, de la internatul din Barcelona, distrugând-o cu simplitatea unei singure întrebări: „Mama, e adevărat?" Și incapacitatea ei de a-și liniști fiica în acea clipă o va face să se învinovățească pe vecie pentru ce s-a întâmplat după.

Peste trei zile, cu o zi înainte de aniversarea lui Yénifer, directorul internatului sunase pentru a le transmite vestea că Marta fusese găsită spânzurată, cu o pereche

de colanți de-ai colegei înnodați de palele ventilatorului din camera de cămin. Biletul de sinucigașă îi era adresat doar tatălui ei.

„Încă o moarte n-ar trebui să conteze prea mult."

19

La periferia Guadalajarei, cu mireasma de ciocolată în nări, Lydia încremenește și-și duce fulgerător mâna la gură. Lorenzo se răsucește spre ea.

– Așa, și cred că fata a citit articolul ăla pe care l-a scris soțul tău.

– Dumnezeule, geme ea.

– A, nu știai. Lydia nu-și poate recăpăta graiul, așa că Lorenzo urmează: Mda, cineva i-a trimis articolul și, când l-a citit, a intrat în panică și s-a omorât. I-a lăsat lui tăticu' un bilet. A fost naspa rău rahatul ăla. De aia. Mintea Lydiei se muncește să pună laolaltă piesele în vreme ce tânărul *sicario* continuă să vorbească. De aia a luat-o el razna. Cică l-ai trădat, că bărbatu-tău a fost de vină, că o să plătiți cu toții. Era dus rău.

– Stai, îi cere Lydia, fiindcă creierul îi e prea plin.

Marta. Amintiri izolate i se ivesc la suprafața conștiinței, mai întâi câte una, apoi încep să pleoscăie precum bulele. Javier în librărie, vorbind pe Skype cu fiica din Barcelona înaintea unui examen. Îngrijorarea ei, încurajările lui părintești. Javier râzând și povestindu-i Lydiei de picioroangele pe care i le cumpărase Marta când împlinise cincizeci de ani. Cum le încercase doar ca să-i facă pe plac și sfârșise cu spinarea scuturată de spasme. Afirmația lui Javier că Marta era singurul lucru bun pe care l-a făcut vreodată în viață. *Es mi cielo, mi luna, y todas mis estrellas.* „Cerul, luna și toate stelele mele." Lydia simte în piept un junghi nedorit.

– N-a știut? N-a știut de tatăl ei, de cartel?

– Cred că nu.

– Cum să nu știe?

Pare puțin probabil, dar Lydia își dă seama de propria ipocrizie. Nici ea nu a știut. Prima piesă de domino a înțelegerii se clatină și cade.

Lorenzo ridică din umeri.

– Habar n-am. Dar ți-a ciuruit familia ca într-o *vendetta* de modă veche. A fost ca un comunicat de presă al celor din Los Jardineros. De obicei, dacă-i o treabă de făcut, auzi doar ce trebuie să auzi și doar tipii care-s băgați știu ceva despre asta, dar acum a fost altfel. Știa toată lumea din oraș, din Guerrero.

Lydia începe să-și miște iarăși picioarele, să pășească, însă mintea îi huruie ca un motor ambalat. Se simte lovită la punctul sensibil. Atâta vreme, atâția kilometri, același refren idiot, fără noimă i s-a tot insinuat în gânduri. *N-ar fi trebuit să se întâmple. N-ar fi trebuit să se întâmple.* Îl judecase greșit. Îi scăpase ceva. Își repetase de-o mie de ori conversația avută cu Sebastián înainte să iasă articolul. O întrebase dacă să se ducă la un hotel pentru câteva zile, ca să nu riște.

– Nu, cred că suntem în regulă, îi spusese.

– Sută la sută?

– Da. Sută la sută.

Ce-a mai bântuit-o răspunsul acelal A urmat-o în somn noapte de noapte. I s-a răsucit ca un cuțit în măruntaie. Mănunchiul frivol de motive pentru care nu voise să meargă la hotel: n-avea pic de chef să-l scoată din casă pe Luca, să nu-l ducă la școală, să-și țină închis magazinul. Nu suporta să întrerupă rutina. Și crezuse cu adevărat că Javier n-avea să le facă nimic. Ce n-ar da să se poată întoarce în acel moment cu Sebastián, să-i poată spune altceva, orice. Să tragă înapoi vorbele

acelea și să le facă fărâme. „Sută la sută" spusesel Câtă impertinență arătase, câtă neghiobiel Firește că n-ar fi putut să garanteze pentru orice eventualitate posibilă. De ce nu pricepuse mai din vreme? N-ar fi putut să prevadă una ca asta, dar ar fi putut limita incidentele imprevizibile. „De ce, de ce, de ce?" I se pare că are trupul din sticlă fisurată, spartă deja și ținută laolaltă doar de un efect temporar al gravitației. O mișcare greșită, și se face cioburi.

Vestea că Marta a murit a schimbat totul, firește. Totul. Dincolo de starea de șoc, Lydia se simte invadată de emoții contradictorii, însă le blochează pe toate. *De ninguna manera.* Nu va simți nimic în privința fiicei moarte a lui Javier. Nu, nici măcar nu-i va rosti numele. Nu va primi în ea această durere. Biletul pe care i l-a trimis el la Duquesa Imperial. „Regret suferința ta și pe a mea. Suntem legați acum, pe vecie, întru durere."

Nu.

Nu.

Durerea lui nu e la fel ca a ei. Lydia nu va simți milă pentru el. Va clocoti de furie. Se va lăsa cuprinsă de mânia propriei stări absurde de doliu, cea pe care a inventat-o Javier pentru ea. Își va vedea mai departe de drum, îl va lăsa în urmă, va repeta cele șaisprezece nume ale rudelor ucise. Cu toții nevinovați. Mai ales Sebastián. Un om cinstit care și-a făcut meseria.

Le va recita, le va repeta și le va păstra în amintire. Sebastián, Yemi, Alex, Yénifer, Adrián, Paula, Arturo, Estéfani, Nico, Joaquín, Diana, Vicente, Rafael, Lucía și Rafaelito. *Mamá.* Repetat. Soțul, sora, nepoata și nepotul, mătușa ei, doi veri și copiii lor frumoși. Mama ei. Lydia le rostește neîntrerupt numele.

Lorenzo spune ceva la spatele ei, însă vocea abia i se aude prin litania Lydiei. Trebuie să se îndepărteze de el. O să meargă lângă Luca, să-i simtă în palmă degetele calde.

Șirul de nume, repetat, va deveni rugăciune.

Intră de-acum în cartiere mai aglomerate, cu câini curioși, copii pe biciclete și femei care împing cărucioare de bebeluși. Luca vede un bărbat cu pălărie albă de cowboy călare pe un ponei bătrân, vorbind la telefon, și priveliștea îl face să râdă. Mai sunt și fete, cam de vârsta surorilor, care zăbovesc pe lângă calea ferată în cete de câte două sau trei. Poartă haine care arată ca lenjeria de corp a lui mami și cizme lungi până la genunchi, cu tocuri cui. S-au dat cu lac roz pe buze și-și strigă concetățenii, cu accente de America Centrală, în vreme ce aceștia mărșăluiesc în șir. Fetele îi invită pe bărbați la o bere, să fumeze ceva ori să se odihnească, iar Luca știe că e ceva în neregulă cu felul în care arată fetele: îmbrăcămintea lor, atitudinea nepotrivită vădesc prea multă lascivitate în toiul unei zile pline de forfotă. Dar nu înțelege cum funcționează totul. Nu pricepe diferența dintre bărbații care clatină întristați din cap și-și feresc privirile și cei care rânjesc și fluieră, care se grăbesc să dispară, însoțiți de tinerele împopoțonate, în interioare obscure. Când dă s-o întrebe pe mami ce-i asta, ea nu face decât să-i strângă degetele mai tare în palmă.

Trec de câteva ori pe lângă pâlcuri de bărbați în uniformă care se urnesc la vederea migranților, dar de fiecare dată când se întâmplă Danilo își ridică de pe umăr maceta încă în teacă și o lasă pe lângă corp. Execută niște pași complicați, un soi de dans, și se pune pe cântat *¡Guadalajara, Guadalajara! Tienes el alma de*

provinciana, hueles a limpio, a rosa temprana... Când tipii în uniformă dau cu ochii de el își mută altundeva atenția, astfel încât, până ce ajung în La Piedrera, Lydiei i se pare că Danilo le-a salvat viețile de, poate, șapte ori. Îi strânge mâna mulțumindu-i, însă el dă din umeri, n-a fost mare lucru, și le urează o călătorie sigură în continuare. Se întoarce și-o apucă fără grabă înapoi pe drumul pe care au venit. Îl aud cântând, în vreme ce se depărtează. *¡Guadalajara, Guadalajara! Sabes a pura tierra mojada.*

– Aș vrea să vină cu noi tot drumul, până în *el norte*, îi zice Rebeca lui Soledad urmărindu-l cu privirea.

– Am eu grijă de voi, intervine Lorenzo.

Surorile se întorc fulgerător spre el.

– N-ai de ce, ne descurcăm, îi spune Rebeca. Mersi.

Lorenzo dă din umeri, însă Soledad nu mai are răbdare cu acest *cholo* și, oricum, n-a strălucit niciodată prin subtilitate. Se rotește spre el ca o vijelie.

– Încă ești pe-aici? Te-am invitat să ne însoțești sau ceva? Fiindcă nu-mi amintesc.

– Hai acuma, fată. *Cálmate*. Mergem toți în același loc, nu?

– Chiar așa?

– Păi cum, doar nu ești proprietară pe Guadalajara.

Ea îi întoarce spatele.

– Haide, îi zice Rebecăi.

Fetele o apucă la drum alături de Luca. Lydia nu se mișcă. Știe că Lorenzo ar putea folosi telefonul din buzunar ca să-l sune chiar acum pe Javier. Ar putea să-i

frângă într-o clipită gâtul și să-i facă o poză, ar putea să capete o recompensă substanțială. Moartea ei l-ar face erou printre Los Jardineros. Pe de altă parte, nu e cu putință ca, dincolo de atitudinea asta șmecheră de pușlan *narco*, să fie și el un băiat speriat, singur pe lume și fugind ca să-și scape pielea? Și nu-i la fel de adevărat că ar putea ști felurite lucruri despre carteluri care i-ar putea ajuta? S-a dovedit deja o sursă bogată, și Lydiei i-ar plăcea să aibă ocazia de a-l mai descoase. Luca și fetele se uită în urmă, de la colțul pe care sunt gata să-l dea. Luca o ține de mână pe Rebeca. Ritmul vieții lor a devenit nespus de alert și fioros de lent; Lydia n-are niciodată timp suficient să ia decizii. Acționează exclusiv din instinct, și instinctul, cu ocazia asta, e puternic. Îi spune să plece, să ia distanță de el.

– Pot să te-ntreb ceva? zice. Întrucât Lorenzo ridică din umeri, se încumetă: Crezi că încă ne mai caută?

– *Sin duda alguna*.

Fără nici o îndoială.

Nu e o surpriză, și totuși confirmarea asta îi sporește neliniștea. Își simte corpul ca de plumb.

– Dar suntem mai în siguranță aici, așa-i?

Lorenzo are în spinare un rucsăcel strâns cu sfoară la gură. Mijește ochii și se uită în jur.

– Nu știu. Oriunde, adică, e mai sigur ca-n Acapulco.

– Dar are alianțe cu alte *plazas*?

– *Claro che sí*, se lucrează mult mai mult cu celelalte carteluri decât înainte. Are influență și-n mijlocul teritoriilor rivale.

– În care? vrea Lydia să afle.

– Nu știu. Ce ți se pare, c-aș fi vreun *maldito* expert?

„Păi... da", gândește Lydia strâmbându-se.

– Încercam doar să stabilesc cel mai sigur traseu.

– Nu există traseu sigur, din câte știu eu, zice Lorenzo. Trebuie doar să fugi mâncând pământul.

Îi privește chipul lățăreț, tânăr. Are pleoape grele și pe buza de sus i se ghicește o umbră de mustăcioară. Pe un obraz, suind spre orbită, se văd semnele unei încăierări violente. E un puști autentic. Care a ucis cel puțin trei persoane.

– Lorenzo, așa-i că n-o să spui nimănui? întreabă ea încercând să-i prindă privirea, însă el și-o ferește.

– Ți-am spus că nu. Am terminat cu astea. Am ieșit, zice el îndesându-și mâinile în buzunarele pantalonilor scurți.

Ea încuviințează din cap, sceptică.

– Mulțumesc.

– *Ni modo.*

E un efort să-i întoarcă spatele, fiindcă se teme încă. Șocul unei lame implântate în carne, retezându-i spinarea. Corpul ei o moviliță în drum, lângă șinele căii ferate.

– *Suerte*, Lorenzo, îi spune înainte de a se îndepărta.

E și mai greu să nu se uite în urmă după ce li se alătură lui Luca și surorilor, dar știe că Lorenzo ar interpreta orice privire aruncată peste umăr drept slăbiciune ori invitație, așa că doar și-l imaginează rămas în spate. Îl vizualizează urmându-i la distanță, dar nu se întoarce să-și confirme bănuielile. Își vede de drum, *adelante*, îi

ține în mișcare pe Luca și pe fete. Abia după mai multe ore, din pragul unui adăpost pentru migranți, își îngăduie o pauză ca să se convingă. Chiar înainte să intre se răsucește și permite privirii să măture în sus și-n jos șoseaua pustie, să zăbovească cercetător în toate peticele de umbră. Slavă Domnului, a dispărut.

Sunt epuizați. În oraș serviciile pentru migranți sunt bune, și între lucrul acesta, eroismul simplu al lui Danilo și pralinele Hershey's, Luca are dificultăți în a accepta că există străini capabili de bunătate autentică. Pare imposibil să existe oameni de ispravă – așa de mulți oameni de ispravă – în aceeași lume în care alții împușcă familii întregi la zile de naștere și-apoi se proțăpesc acolo și le mănâncă puiul la grătar. Când încearcă să alăture cele două fapte, mintea lui Luca se lovește de-un zid de confuzie.

La adăpost, Rebeca și Soledad se păzesc una pe alta în fața ușii de la baie. E un lux să poți clăti praful drumului de pe piele, să te săpunești și să stai în fața jetului cald de apă, să-l vezi cum bălțește la picioare cafeniu de murdărie și cum se învârtejește înainte de a dispărea în canalizare. Lui Soledad îi place să se gândească la goana moleculelor de apă prin țevi, intersectându-se și dispersându-se, ajungând laolaltă în alte țevi de sub străzi, căpătând volum și viteză în vreme ce dau năvală și se rostogolesc spre o destinație neștiută. Îi place să se gândească la murdăria care i se desprinde de pe piele, diluată tot mai mult și mai mult până ce nu mai există defel.

Deși Soledad are telefonul pe care i l-a dat Iván, nu-l poate folosi ca să sune ori să dea mesaje, fiindcă nu are credit. De-ar avea credit, Soledad nu l-ar folosi oricum, din două motive: mai întâi că, în afară de vărul César, nu mai știe pe nimeni

cu telefon mobil, iar în al doilea rând se teme, ca și Lydia, că dacă folosește aparatul Iván va reuși cumva s-o găsească. Mobilul funcționează așadar mai degrabă pe post de arhivă fotografică, dar și ca un propulsor care-i amintește lui Soledad cât de departe a ajuns și cât i se va îmbunătăți existența odată ce ajunge în *el norte*.

Așa că atunci când, după ce se îmbăiază, directorul casei le întreabă dacă le-ar plăcea să folosească sala de comunicații ca să trimită e-mailuri sau ca să sune pe cineva, încântarea fetelor aproape că-i prea greu de pus în cuvinte. Pot, în sfârșit, să-l sune pe *papi*. Rebeca n-a mai folosit un telefon până acum, n-a ridicat niciodată din furcă un dispozitiv din care să audă vocea cuiva drag, aflat departe. Soledad n-a apelat niciodată pe nimeni. E o binefacere obișnuită a confortului modern care, pentru surori, are încă greutatea deplină a unui miracol.

– Cum se face? își întreabă Rebeca sora după ce directorul le-a condus în odaia tăcută și a închis ușa după ele.

Soledad se încruntă.

– Cheamă-l pe Luca.

Încăperea e mică și conține un pupitru cu un ecran licăritor de computer, un scaun de birou rotitor și un divan cu imprimeu floral. Telefonul e pe pupitru, lângă monitor. Rebeca se întoarce iute cu Luca și băiatul se așază la computer, le cere surorilor numele hotelului unde lucrează tatăl lor și găsește, în câteva secunde, numărul de telefon. Îl scrie pe-o foaie galbenă de carnet și se ridică să plece, dar Soledad îl roagă să și formeze numărul.

– Cum îl cheamă pe tatăl vostru? întreabă el acoperind cu palma microfonul și lăsând țârâitul să-i răsune în ureche.

– Elmer, răspunde Soledad. Cere cu Elmer Abarca Lobo de la bucătăria mare.

Așa și face Luca, însă, când se pregătește să-i înmâneze receptorul lui Soledad, recepționera spune:

– Îmi pare rău, Elmer nu lucrează astăzi. Rămâneți pe fir.

Luca aude o clipă înfundat sunetul vocii ei, apoi glasul se aude iarăși cu claritate:

– Pot să întreb cine îl caută?

– Sunt aici cu fetele lui. Eu doar am sunat pentru ele.

– Înțeleg.

– Un pic, să v-o dau pe Soledad, spune Luca.

Îi întinde telefonul, iar Soledad se așază în locul lui, cu chipul luminat de nerăbdare. Speră că tăticul lor n-o să fie supărat pe ele. Speră că o să înțeleagă de ce-au trebuit să plece așa, pe nepusă masă, fără să-și ia rămas bun cum trebuie. În aceste ultime săptămâni a fost bântuită de gândul că se întorsese acasă, în apartamentul întunecos, extenuat după un schimb dublu, și-i găsise biletul. A încercat să nu se gândească la mâhnirea pe care i-a produs-o. Își mușcă buza.

– Alo? zice.

– Alo, se aude pe fir o voce de femeie – e tot recepționera. Sunați pentru Elmer? Cu fiica lui Elmer vorbesc?

– Da, sunt Soledad. E acolo? Putem să vorbim cu el?

– Mă tem că Elmer nu e la lucru acum, Soledad.

Umerii lui Soledad cad, și fata se lasă pe speteaza scaunului.

– Bun, atunci putem să-i lăsăm un mesaj? E important, și nu știu când o să mai avem ocazia să folosim un telefon. Sunt aici cu sora mea, Rebeca, vrem doar să-i

spunem că suntem bine.

– Soledad, rostește femeia.

Atât, numele ei. *Soledad.* Însă ceva din șovăiala cu care a pronunțat cele trei silabe îi face stomacul să se crispeze. Se îndreaptă în scaun să asculte continuarea:

– Îmi pare rău, dar tatăl tău n-o să se mai întoarcă la lucru pentru ceva timp.

Soledad apucă marginea pupitrului și se întoarce cu spatele la sora ei. Luca dă să întindă mâna după clanță, dar Soledad îi așază o palmă pe umăr. Gura îi e deschisă, însă refuză să rostească întrebările care ar edifica-o. Nu vrea să afle.

– Îmi pare rău, Soledad, dar tatăl tău a avut un accident. Nu un accident. El... în fine, e în spital.

Soledad strânge din genunchi și se ridică brusc, trimițând scaunul de-a dura.

– De ce? Ce s-a întâmplat?

Se ridică și Rebeca, iar Luca i se alătură.

– Se simte bine? întreabă Soledad.

Vocea femeii e scăzută.

– Cred că e stabilizat, asta am auzit ultima oară.

Soledad trage o gură mare de aer în piept. *Stabilizat.*

– Dar ce s-a întâmplat?

– A fost atacat săptămâna trecută, când venea la serviciu.

Soledad aproape că se prăbușește iarăși pe scaun, însă scaunul nu mai e sub ea, așa că e cât pe ce să cadă. Luca ia scaunul și-l îndreaptă. Fata se așază.

– A fost înjunghiat, zice în receptor femeia. Îmi pare rău.

– La ce spital?

– La Nacional. Îmi pare rău, Soledad.

Soledad închide; lui Luca îi ia mai puțin de un minut să găsească numărul de la Hospital Nacional din San Pedro Sula. Formează din nou numărul pentru ele, dar apasă de astă dată și pe butonul difuzorului, ca să audă cu toții. Și, la 2 620 de kilometri distanță, în secția de terapie intensivă a unei clădiri cu șase etaje zugrăvite în verde și albastru, o asistentă purtând un halat alb imaculat și un stetoscop albastru intră grăbită în biroul de la internări și aruncă o listă pe pupitrul înțesat. Luca, Rebeca și Soledad o aud cum ridică receptorul. Se apleacă cu toții spre telefon.

– Cred că tatăl meu e acolo, zice Soledad și vocea îi rezonează în urechi aspră, înfundată. Tatăl meu, Elmer Abarca Lobo. Doamna de la el de la serviciu ne-a spus că e aici de săptămâna trecută.

Aud chestii care țăcăne și țiuie pe fundal. Voci. Un plâns de copil. Asistenta nu răspunde imediat.

– Alo? face Rebeca.

– Caut acum, replică asistenta.

Sunt dosare acolo, fișe medicale. Le frunzărește.

Brațul lui Soledad fulgeră peste pupitru și apucă mâna surorii ei. Încheieturile li se fac, alăturate, tari și lucioase.

– O femeie de la serviciu ne-a spus că a fost înjunghiat.

– Aa, face asistenta ca și cum și-ar fi amintit deodată. Da, Elmer. E aici. Nu e într-o formă grozavă, mă tem, dar e stabilizat acum. A pierdut mult sânge.

Rebeca își apasă peste gură palma liberă. Soledad își înfige degetele în pielea

feței, în mandibulă.

– Putem să vorbim cu el?

– Nu, nu e conștient, zice asistenta. N-ați putea veni în vizită?

Rebeca scutură din cap, dar Soledad răspunde cu voce tare:

– Nu suntem în Honduras, suntem în Mexic.

Rebeca a rămas înțepenită la alt detaliu.

– Cum adică nu e conștient? Ce înseamnă asta?

– Înseamnă că l-am pus să doarmă din cauza leziunilor pe creier. Trebuie să doarmă până ce inflamația și trauma pot fi controlate.

Soledad se apleacă, apropiindu-și pieptul de genunchi.

– Leziuni pe creier? zice Rebeca. Nu înțeleg.

– Da, confirmă asistenta. A fost înjunghiat în față.

– Dumnezeule!

Amândouă fetele încep să plângă.

Luca își schimbă din ce în ce mai rapid greutatea de pe un picior pe altul. Dă înapoi din fața telefonului până ce ajunge lipit de perete, lângă ușă.

– O dată în abdomen și de două ori în față, continuă asistenta.

Nu e nepăsătoare la suferința fetelor, însă știe că trebuie să transmită informația și că e mai bine s-o facă repede, cum ai dezlipi un plasture, ca să poată trece la următoarea parte, când deja știu ce e de știut, cât de groaznic este, și pot începe să proceseze.

– Lovitura care a făcut ravagii a fost cea din zona dreaptă a regiunii infraorbitale.

– Ce înseamnă regiunea infraorbitală? întreabă Soledad. Spuneți-ne simplu, vă

rog.

Chiar și asistentei cu cea mai tăbăcită piele, din cel mai violent oraș din lume, i-ar veni greu să transmită acest detaliu familiei.

– E ochiul, le explică.

– În ochi l-au înjunghiat? icnește Soledad.

– Da.

– Dumnezeule, zice iarăși Rebeca.

– Da, repetă asistenta.

Le spune că tatăl lor se odihnește, că nu-i lipsește nimic, e stabilizat, că-l vor ține în comă indusă medical până ce crede doctorul că poate fi trezit. Nu știe cât va dura. Nu le ascunde că rănile au fost grave și că ar putea rămâne cu sechele cerebrale. Le lămurește că nivelul de afectare nu poate fi evaluat decât după ce perioada inițială de odihnă și vindecare ajunge la capăt.

– Fetelor, spune domol femeia și ei aud o ușă închizându-se la capătul ei de fir, după care se instalează un moment de tăcere. Știți cine i-a făcut tatălui vostru asta?

Soledad lasă să-i scape un suspin adânc, apoi răspunde:

– Da, cred că știu.

Ochii negri ai Rebecăi se fac încă și mai largi, și mai întunecați. Chipul îi e o furtună.

– Ascultați-mă, zice asistenta. Trebuie să mă ascultați cu atenție.

Fetele respiră întretăiat. Tremură.

– Să nu cumva să vă-ntoarceți aici, continuă femeia de la telefon. Nici măcar să

nu vă gândiți. M-ați auzit?

Fețele le sunt ude, au nările pline de muci și lacrimi. Rebeca își trage nasul cu zgomot și sloboade un țipăt slab.

– Are parte de cea mai bună îngrijire posibilă, OK? spune asistenta, și o urmă de emoție i se simte în glas. Facem tot ce putem ca să-l însănătoșim. Iar dacă o să vă-ntoarceți și-o să atârnați pleoștite în sala de așteptare și-o să vă frângeți mâinile, o să bociți și-o să ajungeți amândouă înțepate în ochi, asta n-o să-l ajute absolut deloc, pricepeți?

Cele două nu răspund.

– Câți ani aveți, fetelor?

– Cincisprezece, spune Soledad.

– Paisprezece, zice și Rebeca.

– Bun. Tăticul vostru vrea să trăiți până împliniți o sută, bun așa? Și asta nu se poate dacă vă întoarceți aici. Urmați-vă drumul.

În San Pedro Sula, la Hospital Nacional, o aud pe femeie suflându-și nasul.

– Pe mine mă cheamă Ángela. Sunați-mă când mai ajungeți la un telefon, și vă țin la curent.

– Mulțumesc, spune Rebeca.

Asistenta își drege glasul.

– O să-i spun tatălui vostru că ați sunat.

După ce închid, zăbovesc în odaie fără să-și vorbească. Soledad se ridică de la pupitru și iar se așază, face asta de cel puțin zece ori. Rebeca stă pe o margine de divan și rupe bucăți-bucățele un șervețel. Luca nu mișcă, sperând că surorile o să

uite că-i aici. Speră că n-o să-i vorbească și că n-o să-i ceară nimic. Trebuie să iasă odată din încăperea asta, însă nu se poate clinti. *Papi* al lui e mort. Luca ridică mâna și atinge cozorocul șepcii tatălui mort. Îl vede cu ochii minții în curtea din spate a casei bunicii, fără infirmiere, pături sau mașini țiuitoare care l-ar putea salva. Își imaginează tăcerea sângelui care bălțește. Rămâne acolo neclintit, dorindu-și să se facă una cu peretele.

Curând se aude o bătaie în ușă. Soledad e recunoscătoare pentru ciocănitul ăsta, fiindcă îi dă corpului ei treabă. Merge să deschidă.

– Sunteți pe terminate? o întreabă unul dintre angajați, care s-a oprit pe hol însoțit de alt migrant. E o limită de cincisprezece minute când mai sunt persoane care așteaptă.

– Da, scuze, acum ieșim, îi răspunde ea.

Luca se strecoară afară cu o clipă înainte ca omul să închidă ușa.

Înăuntru, Soledad șoptește:

– Îmi pare rău.

– Ce? îngaimă Rebeca ridicând ochii de pe șervețelul făcut harcea-parcea.

– Îmi pare rău. Îmi pare rău. E vina mea, Rebeca. Iartă-mă.

Rebeca parcurge la repezeală spațiul mic dintre ele și o cuprinde în brațe, făcând ca brățara-curcubeu să atingă negreața încă umedă a părului ei.

– Șșș.

– E numai vina mea, repetă iarăși și iarăși Soledad, până ce Rebeca, într-un târziu, o desprinde de pieptul ei și-o zgâlțâie tare de umeri.

– Nu spune prostii. Nu-i vina nimănui. Doar *ese hijo de puta*.

Soledad se chircește, se face mică în brațele surorii sale.

– Dar a trebuit să fac o alegere groaznică, se vaită. Între tine și tăticul nostru, știam asta. Știam că-i pun viața în pericol dacă plecăm. Iván m-a avertizat. Doar că n-am crezut că o s-o și facă. Mi-am zis că dacă plecăm...

Nu se obosește să termine fraza, fiindcă nu mai contează ce și-a zis. A greșit. Surorile trag aer în piept, sacadat, împreună, apoi Rebeca îi șterge lui Soledad lacrimile cu degetele mari.

– Oprește-tel Gata, Solel *Papi* ar fi ales să facă la fel. Când o să se simtă mai bine o să fie foarte mândru de tine. Stai să vezi.

Soledad își șterge fața cu un șervețel curat. Își suflă și nasul.

– Ai dreptate.

– O să fie bine, zice Rebeca.

– Neapărat.

În tăcerea cu beculețe clipind și țiuituri slabe de mașinării din salonul de la spitalul din San Pedro Sula, asistenta Ángela intră pășind rar cu tenișii albi. I-a știut numele, firește, după actul de identitate găsit în portofel. Însă n-a avut vizitatori, n-a întrebat nimeni de el până astăzi. Uneori e mai ușor așa – poți furniza îngrijirea necesară pacientului, îi poți controla durerea și-i poți administra medicamente fără povara unei amărăciuni în plus. Ángela lucrează la spital, în orașul ăsta, de suficientă vreme ca să știe că suferința familiei o eclipsează adeseori pe a pacientului.

E mai degrabă liniște în salon în seara asta, așa că, după ce-i verifică semnele vitale și-i schimbă punga unde se colectează dejecțiile, are timp să stea cu el un pic. Afară e încă lumină, însă ea tot aprinde veioza de la căpătâi fiindcă-i găsește

reconfortantă licărirea molatică. Închide o clipă ochii, apoi începe să-i vorbească încetișor. Colegele ei nu mai fac asta fiindcă le sleiește, e prea mare povara. Ángela e singura. Acum, locul ăsta e copleșit de violență. A devenit o paradă sângeroasă, o bătălie atroce a bandelor pentru un statut cât mai bun. Secția de terapie intensivă are mereu de lucru, dar nu la fel de mult ca morga. Celelalte infirmiere folosesc tușe groase de umor sarcastic ca să facă față. Folosesc un sistem secret, cu emoticoane zâmbitoare, ca să prognozeze șansele de supraviețuire a pacienților. Ángela nu le judecă pentru asta. Trebuie, când li se termină garda, să se întoarcă la copii. Vor să rămână măritate. Vor să mănânce de cină și să bea o bere în curte cu vecinii. Și totuși, după douăzeci de ani de meserie, Ángela încă nu a renunțat. Și nici nu vrea.

Își trage scaunul mai aproape de patul lui Elmer și-i ridică mâna, atentă să nu deplaseze acul perfuziei. Își trece degetul mare peste dosul palmei lui.

– Elmer, au sunat fetele tale astăzi, spune cu voce stinsă. Soledad și Rebeca au sunat din Mexic și le merge bine, Elmer. Fiicele tale se descurcă de minune. Sunt pe drum spre *el norte*.

20

În aceeași seară, mai târziu, când izbitura inițială a șocului și-a pierdut din intensitate și surorile încep să-și mai revină după veștile atât de proaste, Lorenzo apare la adăpost. Lydia ajută la bucătărie, amestecând pe plita electrică într-o oală imensă cu fasole, când îl zărește pătrunzând în sala de mese. De la distanță nu mai pare la fel de amenințător ca pe tren. Nu e la fel de înalt și nici de solid pe cât lăsa impresia la prima vedere. Ca toți ceilalți dezrădăcinați de aici, pare doar mort de oboseală și ușurat să fie într-o incintă unde-l întâmpină aroma unei mese calde. Însă Lydia tot își trage instinctiv corpul din raza lui vizuală și scapă fără să vrea lingura lungă de lemn în oală.

– *¡Carajo!* zice cu voce tare.

Strânge tare din pleoape și din buze; femeia care se ocupă de bucătărie bagă de seamă și, spunându-i să nu-și facă griji, îi dă un clește cu care să pescuiască din fasole lingura de lemn.

Lydia ajută și la servitul cinei, pe farfurii de carton. Migranții trebuie să se alinieze, ca la împinge-tava, să-și ia porțiile. Când vine rândul lui Lorenzo și Lydia îi leapădă o lingură plină de fasole în farfurie, el o salută înclinând capul, fără contact vizual, și purtarea asta bizară o face și mai temătoare. L-a supărat cu ceva, l-a provocat să se răzgândească, să nu-i lase în pace totuși?

– Mai vrei un pic? îl întreabă, dar el a trecut înainte, spre oala cu orez.

Surorile și Luca sunt la rând în spatele lui și, cât așteaptă, Soledad simte o mână care-i alunecă pe brat și-i apucă sânul. Se întâmplă la iuteală, cât ar trece o vrabie în

zbor. Corpul întreg i se chircește la atingere, dar când întoarce capul să-și înfrunte abuzatorul vede trei bărbați care stau cu fețele unii spre alții. Atât de pătrunși sunt de conversația lor, atât de nepăsători la prezența ei, că nu-i chip să stabilească cine a pipăit-o. Dezinteresul lor e așa de convingător, încât Soledad ajunge să se întrebe dacă nu cumva și-a imaginat. „Nu, își zice, nu sunt nebună." Scrâșnește din dinți și-și strânge mâinile pe piept, cu corpul gheboșat a avertizare.

După cină, toată lumea se adună în *la sala* să se uite la televizor, însă nu și Lorenzo. Lydia nu-și dă seama dacă e ușurată ori preocupată de absență. Ambele. Vrea să nu-l scape din ochi și în același timp nădăjduiește să nu mai pună niciodată ochii pe el.

Nimeni nu vrea să se uite la știri, care le sunt tuturor bine cunoscute, așa că dau pe *Los Simpson*. Acasă, lui mami nu i-a plăcut că Luca se uita la desenul animat, fiindcă- consideră pe Bart un nesimțit și n-ar vrea ca fiul ei să înceapă cu chestii gen *cómete mis calzoncillos*, însă ce nu știe mami e că Luca și *papi* și-au făcut un obicei din a urmări împreună serialul, când mami nu era acasă, și că *papi* se întindea pe canapea, fără pantofi și mișcând din degete pe sub șosete, iar Luca i se așternea pe piept ca o păturică și *papi* îl mângâia cu palma pe spinare în timp ce se uitau. A fost ceremonia lor secretă. Imitau vocile, și *papi* ținea mereu la îndemână telecomanda astfel încât, dacă mami sosea acasă pe neașteptate, putea să schimbe pe *Arte Ninja* instantaneu. Lui Luca nu-i place să se uite la *Los Simpson* aici, în sala asta cu dale de gresie pe jos și cu lumini fluorescente, unde toată lumea stă pe scăunele pliante, cu brațele încrucișate pe piept și încălțămintea în picioare. Suportă totul dezlegându-și și iarăși legându-și șireturile de trei ori la rând. După ce

se termină, mami le sugerează Rebecăi și lui Soledad să spună împreună rugăciunea rozariului pentru însănătoșirea deplină a tatălui lor. Mai știe și că practica religioasă o să-i calmeze nervii, o să-i domolească agitația înainte să încerce să lase capul pe pernă. Se retrag spre ungherul unde sunt mesele, iar alte câteva femei li se alătură. Surorile sunt recunoscătoare; cât despre Luca, e prima dată în viață când rugăciunea asta nu i se pare o corvoadă. Ascultă suișurile și coborâșurile glasurilor feminine. Mai întâi, singură, cadența vocii mamei lui.

Binecuvântată ești tu între femei.

Apoi corul, răspunzând.

Roagă-te pentru noi, păcătoșii, acum și în ora morții noastre.

Amin.

Otra vez.

Luca stă cu rozariul de pietre albastre de la *abuela* în mâini și numără rugăciunile. Strânge mărgelele de piatră cu atâta putere, încât forma lor i se imprimă temporar în textura pielii. Se întreabă dacă *abuela* a făcut vreodată asta, se întreabă de câte ori a prefirat pietrele printre degetele îmbătrânite, și, când gândul îi trece prin minte, aproape că-i aude vocea în cor, *Santa Maria, Madre de Dios*. Îi stă ceva în gâtlej și nu poate vorbi, nu-și poate alătura glasul în rugăciune, dar nu face nimic, fiindcă ascultatul e la fel de respectuos și, în orice caz, simte cum o energie se desprinde din mărgelele rozariului și-i trece prin buricele degetelor ca o vibrație, ca o bătaie de inimă. Rozariul e ca un pripon și, dacă se ține prins suficient de bine, îi va conserva legătura cu *abuela* și Adrián, cu toți. Cu Acapulco, unde se află dormitorul lui mic cu veioza în formă de *balón de fútbol* și pătura imprimată cu

mașini de curse. Cu casa. Luca închide ochii și ascultă șiragul de rugăciuni care-l leagă de *papi*.

Între timp, surorile au adoptat o nouă postură, care le face să se prosterneze umile. Când deschide ochii și iese dintre gândurile proprii, Luca recunoaște postura asta fiindcă-i e familiară. E destul de nouă și pentru mami, el o numește în sinea lui „ghemuitul de durere". Îi pare cu adevărat rău de chinul surorilor și mamei lui, așa că îi cere Domnului să le ușureze suferința.

În noaptea aceea, Luca doarme cel mai bun somn, fără să viseze.

Faptul că Lydia și Luca vor călători cu Rebeca și Soledad cât de mult va fi posibil nu a fost discutat cu voce tare, și totuși e un aranjament pe care-l înțeleg tuspatru intuitiv. S-au întâmplat atâtea, că fiecare ceas al călătoriei pare să dureze un an, dar mai e ceva pe lângă asta. E legătura traumei, conexiunea pe care ți-o formează o experiență de nedescris, împărtășită.

Orice s-ar întâmpla, nimeni din viețile lor nu va ajunge vreodată să priceapă prin ce-au trecut în acel pelerinaj, ce personaje au întâlnit, ce frică au tras, cum i-au ros amărăciunea și osteneala. Hotărârea lor colectivă de a continua înaintarea spre nord îi unește, așa că se simt de-acum aproape o familie. E drept și că, în mod egoist, strategic, Lydia speră că alăturarea celor două ar putea servi și ca nivel suplimentar de camuflare, ar putea să-i încurce pe cei care, la o primă privire, ar putea bănui că e văduva dispărută a ziaristului ucis. Înainte de culcare, Lydia închide cel mai urât compartiment al minții, îngăduindu-și în schimb să se gândească la viitorul din *Estados Unidos*. Se gândește nu la Denver, ci la o căsuță albă în deșert, cu pereți groși de chirpici. A văzut poze din Arizona: cactușii, șopârlele, peisajul

roșiatic și cerul albastru intens. Și-l imaginează pe Luca, cu rucsac nou și tuns proaspăt, urcând într-un autobuz școlar mare și galben și făcându-i cu mâna de la geam. Cheamă în închipuire și un al treilea dormitor, pentru surori. Și bebelușul lui Soledad, poate o fetiță. Miros de scutece. O băiță în chiuveta din bucătărie.

Sunt cu toții dornici să scape de Lorenzo – Lydia mai mult ca oricine. Așa că, deși adăpostul e confortabil, ei sunt trudiți și s-ar putea simți tentați să zăbovească o zi sau două, Luca, Lydia, Rebeca și Soledad se ridică din paturi dis-de-dimineață, cât afară e încă beznă. Au grijă să se strecoare fără vreun zgomot pe lângă dormitorul bărbaților și pleacă înainte de revărsatul zorilor.

Lydia simte o urgență teribilă să iasă din Guadalajara, și asta nu doar din pricina lui Lorenzo. Orașul ăsta e ca o capcană lipicioasă pentru muște; vede dovezile acestui adevăr de jur împrejur, cât pășesc grăbiți pe străzile indigo în geana de lumină de dinainte de răsărit. Migranții ajung aici cu avânt, îndreptându-se spre *el norte*, și găsesc poate o alinare, puțin confort, un pic de siguranță relativă după zilele petrecute cocoțați pe trenuri, așa că mai rămân o zi în plus, să-și vină în fire. Apoi încă trei. Apoi o sută. Acolo, dormind întinsă pe-o bucată de carton, într-un ungher lăsat în paragină dintr-o parcare, o mamă desculță și un copil mic, cu haine murdare. Dincolo, cu ochi împăienjeniți și ținând încleștată în pumn o pungă cafenie cu Dumnezeu știe ce înăuntru, e un adolescent numai piele și os, plin de julituri și vânătăi. Acolo, acolo și acolo, o mulțime de fete cocoțate pe tocuri în colțuri ferite, cu albul ochilor licărind în penumbră. Lydia îi grăbește pe Luca și pe surori către calea ferată, în vreme ce împrejur se ivește lumina care prevestește zorii.

Soledad și Rebeca, pe de altă parte, devin tot mai șovăielnice în privința acestei

porțiuni a călătoriei, fiindcă aseară au aflat de la o femeie din adăpost că vor trece curând în statul Sinaloa, loc vestit printre migranți din două motive: frecventele cazuri de dispariție a fetelor și vigoarea cartelului de acolo. Însă nu există cale spre *el norte* care să nu treacă prin vreun loc vestit pentru așa ceva, iar ei au ales Ruta Pacificului tocmai fiindcă e cea mai sigură. Așa că e probabil porțiunea cea mai periculoasă a rutei celei mai sigure și, până la urmă, cu cât o pornesc mai din pripă, cu atât o să treacă mai repede de ea. Soledad simte acum o încrâncenare nouă: ce i s-a întâmplat tăticului ei nu va fi în zadar. Vrea acum cu disperare să ajungă în *el norte*, să-și facă o viață bună acolo, o viață care să onoreze sacrificiile familiei sale. Sunt deci cuprinși de o puternică agitație cât pășesc iute pe lângă linii, ciulind necontenit și cu speranță urechea ca să audă trenul apropiindu-se în spate. Lydia se uită de-acum compulsiv peste umăr și, când până la urmă se ivește un tren, urcă fără vreo greutate cu toții, fără să fi plănuit sau comunicat prea mult înainte. Constatarea o face pe Lydia să tresară.

– Nici nu ne-am gândit, îi zice lui Soledad după ce l-a prins în chingi pe Luca de grilaj.

– Devenim profesioniști, răspunde fata.

Lydia clatină din cap.

– Nu, devenim apatici.

Soledad se încruntă.

– Dar nu-i totuși normal să te obișnuiești? Ne adaptăm și noi.

Lydia atinge o buclă deasă din părul lui Luca, ieșită de sub șapca de baseball a tatălui său. E prea lung părul. Învârte pe deget șuvițele negre și, în gingășia acelei

acțiuni, e transportată iarăși în grădina mamei. Aplecată peste trupul neînsuflețit al lui Sebastián, cu coada frântă a spatulei înțepând-o în genunchi. A atins fruntea soțului ei, și asprimea părului lui, crescând încă din folicule, a gâdilat-o pe încheietură. Sebastián folosea șampon cu miros de mentă. Un suspin solitar se ridică din oasele Lydiei și se pierde în vuietul trenului de sub ea. Își mută privirea de la Luca spre Soledad.

– De acum înainte, când ne suim, ori de câte ori ne suim, o să vă amintesc să fiți îngrozite. Și voi să-mi amintiți: asta nu e normal.

– Asta nu e normal, repetă Soledad încuviințând din cap.

Cerul începe să se lumineze deasupra lor și o panglică de portocaliu albicios se întinde pe linia orizontului, însă e tot semiîntuneric în locul în care șinele ating pământul. Pe tren mai e o mână de emigranți, dar locul nu-i nici pe departe așa de aglomerat ca ieri; deși e posibil să fie vorba doar de ora încă matinală, asta îi întărește Lydiei convingerea că Guadalajara i-a absorbit pe unii dintre ei. Simte că în piept i se deznoadă ceva ce aduce a ușurare când trenul ia distanță de oraș. O jumătate de oră mai înspre nord, peisajul e confiscat pe kilometri întregi de plante îndesate, țepoase care se întind cât vezi cu ochii de ambele părți ale căii ferate, fluturându-și ca pe un milion de mânuțe frunzișul verzui. În cele din urmă, trenul încetinește ușor la periferia unui oraș unde clădirile sunt arătoase și bine întreținute. Lydia bagă de seamă aroma dulce și lipicioasă de agave fermentate. Tequila. Pe vagonul din spatele lor, doi pasageri clandestini coboară pe-o scăriță laterală și așteaptă un loc unde să poată sări fără pericol. Luca încearcă să-i urmărească cu privirea, dar trenul cotește și bărbații dispar, așa că trebuie să se mulțumească, în

lipsa dovezilor, cu gândul că au coborât nevătămați. Trebuie să creeze adevărul ăsta doar cu puterea minții sale.

Trenul înaintează tunător spre Tepic, spre Acaponeta, spre El Rosario. Apoi, vreme îndelungată, nu mai trece pe lângă nimic. Doar iarbă, pământ, copaci și cer. Câte o casă ici și colo, câte o vacă. E frumos, bucolic, iar aerul dimineții e proaspăt. Lydia simte o împunsătură de încântare, o perplexitate de migrant devenit pentru o clipă turist, de parcă ar fi în vacanță și ar savura întinderea unui peisaj exotic. Trece repede.

În ciuda distanței pe care au pus-o între ei și Lorenzo, umbra prezenței lui adastă. E alarmant că i-a găsit atât de repede, cu totul accidental. Fără să-i fi căutat măcar. Dar Javier îi caută, cu toate resursele considerabile de care dispune, cu toate legăturile lui. Lydia își întoarce fața spre sud, e ridicol, de parcă l-ar putea vedea acolo, pe acoperișul vagonului. De parcă și-ar împinge pe nas ochelarii și s-ar apropia. Dar nu așa o să se întâmple, o știe. Când le-o veni sorocul n-o să fie el, într-un cardigan elegant, zâmbitor, strângând la piept un volum de poezii. Va fi un asasin lipsit de chip, un băiat oarecare cu hanorac, care le va administra cu răceală moartea. *El sicario* n-o să simtă nimic când va trimite glonțul care-i va ucide fiul. Lydia are impresia că-i un hamster gonind pe roată. Știe că gâdele ar putea fi deja aici, pe tren, și totuși își dorește ca trenul să se miște mai iute, își dorește să depășească în viteză acea poză cu ea și Javier ce ricoșează dintr-un telefon într-altul pe cuprinsul întregului Mexic. Se face mică între surori și-și strecoară degetul în verigheta lui Sebastián.

În dreptul unui sătuc înconjurat de livezi de mango, Bestia trece fără veste în

Sinaloa. Soledad e întinsă, cu rucsacul sub ea ca o pernă și degetele încleștate pe grilaj. Chipul îi e muiat într-un cenușiu bolnăvicios.

– Cum te simți? o întreabă Lydia.

Vocabularul fostei vieți e inadecvat acum, dar e tot ce are la dispoziție.

Soledad deschide gura, apoi o închide fără să răspundă.

– Când eram gravidă cu Luca, măslinele îmi tăiau din greață, zice Lydia cu voce domoală, apoi în mintea ei se înșiruie o litanie de contraargumente. „Când eram gravidă cu Luca nu aveam cincisprezece ani. Când eram gravidă cu Luca nu am fost nevoită să merg mii de kilometri pe un tren de marfă. Când eram gravidă, Luca nu a fost conceput dintr-un viol."

– Măsline? se strâmbă Soledad.

Dă să-și lase iarăși bărbia pe rucsac și să închidă ochii, însă fără folos. Trage de două ori cu putere aer în piept, se trage spre o margine a trenului și vomită.

Rebeca asistă cu ochii măriți de îngrijorare, apoi îi dă lui Luca rucsacul și se târăște spre soră-sa. Masează ceafa lui Soledad, așteptând ca spasmele să se pose po-lească.

În aer se simte un iz de saramură când calea ferată se îndreaptă spre ocean. Crângurile de mango lasă locul palmierilor în solul nisipos și, lângă un cătun, se vede o tabără mare făcută de câteva duzini de migranți. Chiuie când văd trenul apropiindu-se, însă fiara nu încetinește, se mișcă prea repede ca să-i îngăduie la bord, așa că bărbaților, neputincioși, nu le mai rămâne decât să se uite cum trece. Luca le face cu mâna și câțiva îi răspund. Cei mai mulți se lungesc iarăși în umbra rară, să se odihnească în așteptarea următorului tren, dar unul decide să încerce.

Aleargă pe lângă șine sub privirile celorlalți. Strigă la el, răcnesc, un vălmășag de zgomote concurente, de povețe contradictorii. Izbutește să se prindă cu o mână de o scăriță, însă picioarele nu reușesc să mențină ritmul. Deși brațul îi e bine agățat, picioarele i-au rămas în urmă. Tovarășii săi strigă mai tare, cu mai multă însuflețire.

– Luca.

Mami încearcă să-i abată atenția, însă puștiul s-a aplecat într-acolo să se uite, transfigurat de imaginea bărbatului care se chinuie să urce. Cu toții o fac.

E limpede că n-o să reușească, că din poziția aceea nu se poate sălta. Un braț îl leagă de viteza Bestiei. Își țin răsuflarea cu toții. Fața omului e îndreptată în sus, așa că Luca îi poate vedea expresia, momentul în care se schimbă din hotărâre în acceptare. Întârzie să-și dea drumul încă o clipă, lăsându-i impresia că bărbatul savurează ultimele clipe în care viața îi e intactă. Când, în cele din urmă, strânsoarea îi slăbește și cade, rămâne încă nădejdea, de scurtă durată, că va ateriza mai departe de șine. Se mai întâmplă uneori. O combinație norocoasă de fizică și biologie. Dar nu. Omul e tras cât ai clipi sub roțile fiarei.

Când e retezat urletele sale se aud, sfâșietoare, peste vuietul trenului. Luca se uită în spate și vede cum migranții s-au adunat roi pe linie, în spatele lor, și cercetează bucățile din omul retezat. Lydia nu plânge pentru bărbatul acela, dar se roagă pentru el. Se roagă să nu supraviețuiască mutilării, se roagă ca moartea să se pogoare peste el iute și miloasă. Se roagă, cu și mai multă râvnă, ca orice impact ar avea incidentul asupra lui Luca să nu-l afecteze încă și mai tare. Fiindcă, evident, fiul ei ar putea atinge o limită a ce poate îndura un copil rezistent fără să deschidă o rană de nevindecat.

– N-ai grijă, *amorcito*, îi spune. Omul ăla o să fie bine.

Luca protestează.

– Era în două bucăți, mami.

Vocea ei e voioasă.

– Pentru asta avem doctori.

Se pretinde încrezătoare așa cum știu toate mamele s-o facă în fața copiilor lor. Poartă armura groasă a înșelăciunii maternale. Îngăduie doar trecerea unei secunde până ce, întorcându-se către Rebeca, schimbă subiectul:

– Și ce-o să faceți voi, fetelor, când ajungeți la frontieră? Aveți vreun plan cum s-o treceți?

– Da, vărul nostru s-a dus anul trecut în Arizona și de acolo a ajuns în Maryland. Acolo locuiește, o să stăm la el. Folosim aceeași rută, același coiot.

– Cum a găsit el călăuza?

Lydia își tot dă seama că educația ei nu are căutare, că nu are acces la genul de date care reprezintă, în călătoria asta, moneda forte. Toți ceilalți migranți știu mai multe decât ea. Cum găsești un coiot, cum te asiguri că e de încredere, cum plătești, și totul fără să fii trasă în piept?

Rebeca, din fericire, e un izvor nesecat de informații.

– Mulți oameni din sat l-au folosit. A fost recomandat. Fiindcă nu poți să alegi, așa, o călăuză la întâmplare. Mulți nu fac decât să-ți fure banii și să te vândă la cartel, știi?

Lydia nu cunoaște nici un coiot. E cu putință să nu fi cunoscut pe nimeni care să cunoască un coiot.

– Ar trebui să-l folosești pe al nostru, zice Rebeca. Asta dacă n-aveți deja gata pe cineva.

– N-avem, oftează Lydia clătinând din cap.

Rebeca surâde.

– Deci putem merge împreună. César, *mi primo*, zice că tipul ăsta e cel mai bun. Au mers doar două zile pe jos, după care cineva i-a luat cu o rulotă pe cealaltă parte și i-a dus până la Phoenix. De acolo le-a dat câte un bilet de autobuz pentru unde se duceau ei. Sunt mulți bani la mijloc, dar e sigur.

– Cât de mulți bani?

Rebeca se uită la Soledad, care e tot întinsă, cu capul sprijinit pe brațe. Îi masează în continuare spinarea.

– Cât e, Sole?

Soledad, fără să ridice capul ori să deschidă ochii, răspunde:

– Patru mii fiecare.

Lydia, la auzul sumei, tresare.

– Credeam c-o să fie mult mai mult, vreo zece mii de pesos pe puțin.

– Dolari, zice Soledad cu vocea atenuată de mâneca tricoului. Patru mii de dolari.

Dios Santo. Lydia trage o gură spasmodică de aer în piept. Acceptă dolari în librărie, e așadar familiarizată cu rata de schimb obișnuită, dar nu în asemenea cantități. Se chinuie să facă în cap socoteala. E o grămadă de bani, însă au destui, au suficienți. Ba o să le mai și rămână ceva de rezervă ca să-și facă un rost peste graniță. Imediat însă îi vine în minte discursul mobilizator al părintelui din Celaya. *Cu toții, până la unul, veți fi jefuiți. Cu toții. Dacă ajungeți în* el norte, *veți ajunge fără*

o para, asta garantat.

Dar tot e bine să aibă un plan, să poată privi dincolo de ce-o să mănânce mâine sau unde vor dormi la noapte. Lydia a început să se gândească la viitor; totuși, cu siguranță nu-i în stare să se uite în urmă. Speră să reușească în ceea ce-o așteaptă fără să aibă nevoie de trecut.

– Și unde vă întâlniți cu călăuza asta? Vă așteaptă? o întreabă pe Rebeca.

– Da, îl cheamă El Chacal...

„Păi normal", își spune Lydia. „De ce s-ar numi un coiot Roberto, Luis ori José când i se poate spune Șacalul?"

– ... Și lucrează pe lângă Nogales. Când ajungem acolo îl sunăm pe mobil. Uite.

Rebeca trage de brățara-curcubeu pe care-o poartă pe încheietura brațului stâng și vâră degetul într-o scobitură minusculă pe interior. Scoate de-acolo și derulează un petic de hârtie cu numărul călăuzei.

– Bun, zice Lydia. În regulă.

E de necrezut că umblatul pe spinarea marfarului poate ajunge plictisitor, dar așa stau lucrurile. Pleoșteala e spectaculoasă. Duduitul motorului și scrâșnetul metalic sunt atât de constante, că migranții nu le mai aud. În orașele unde trenul încetinește sau oprește, unii pasageri clandestini coboară, alții urcă și drumul continuă. Soarele străbate la înălțime cerul și se holbează la ei de sus până ce pielea li se face atât de fierbinte c-o pot mirosi, puțintel pârlit, și strălucirea luminii dizolvă culorile peisajului.

Trec prin Mazatlán fără să se oprească. În vreme ce calea ferată înaintează paralel cu oceanul un timp, existența nisipului și albăstrimea mării îi amintesc de acasă lui

Luca, lucru care, în loc să-l învioreze, îl face să se simtă la pământ. Se bucură când revin spre interior și lasă în urmă plaja. Însă apoi revin orele de plictis, amestecul cafeniu, verde și cenușiu, așa că e aproape o diversiune bine-venită când, la câțiva kilometri de Culiacán, monotonia e ruptă de strigăte. O voce singuratică repetă cuvântul iarăși și iarăși, ca o sirenă: „*¡La migra, la migra!*"

Primprejur, migranții își apucă la repezeală bagajul; unii nici măcar nu se obosesc cu asta – se uită o dată la norul de praf stârnit de camionetele care se apropie, se retrag spre cealaltă parte a trenului și o iau din loc grăbiți.

– Hai, Soledad, trezește-te, zice Rebeca cu vocea încordată de spaimă. Trebuie să ne mișcăm.

Trenul încetinește, dar nu s-a oprit. Fără să mai aștepte, bărbații de pe acoperiș se răsfiră și sar.

– *¡A la mierda con esto!* înjură Soledad aburcându-și pe umeri rucsacul.

– Ce se întâmplă, mami? vrea să știe Luca.

Teoretic, *la migra* nu reprezintă o amenințare pentru Lydia și Luca. În calitate de cetățeni mexicani, nu pot fi deportați înapoi în Guatemala ori Salvador și, spre deosebire de majoritatea tovarășilor migranți, nu au intrat ilegal în țară. Comit doar infracțiunea măruntă de călătorie frauduloasă. Așa încât poate doar învolburarea panicii e de vină, poate că e contagioasă. Dar nu, Lydia pur și simplu *știe*. Își dă seama că *los agentes de la migra*, în uniforme, nu au venit să impună legea și ordinea. Știe, din frica ce a pătruns-o până la oase, zămislită din instinct pur, că acum nu se poate baza pe cetățenie ca să fie protejată. Sunt în pericol de moarte, o simte în pori, în firele de păr din cap.

Vehiculele se strâng laolaltă ca o turmă de animale. Bărbații de dinăuntru au cagule și arme. Lydia moșmondește în disperare la centura lui Luca, însă mâinile îi tremură și trebuie să încerce de trei ori înainte să-l elibereze.

– Mami?

Vocea lui Luca s-a făcut ascuțită.

A ei e coborâtă.

– Trebuie să fugim.

Sunt trei camionete, toate în alb și negru, cu bare de protecție enorme, și împreună gonesc pe drumul neasfaltat, paralel cu calea ferată, azvârlind în urmă praf și pietriș. Sunt cel puțin patru *agentes* pe platforma din spate a fiecărei mașini, plus alții înăuntru, și-s cu toții echipați din cap până în picioare, de parcă ar merge la război. Luca îi privește lung, cu gura căscată. Poartă ghete, apărătoare la genunchi, căști și veste antiglonț uriașe, căptușite, mănuși și dispozitive de vedere nocturnă, așa că ochii nu li se zăresc; fețele le sunt acoperite complet de cagulele negre. Au cu toții arme prinse pe tot corpul și câte o ditamai pușca petrecută în diagonală peste piept, iar Luca nu-și poate sub nici o formă imagina la ce-o să le trebuiască tot armamentul ca să prindă o mână de dezrădăcinați. Se mai gândește și că, din pricina echipamentului voluminos, e greu să faci distincția între un *agente federal de migración* și un *narcotraficante* deghizat. Oricum, nu crede să fie cine știe ce diferență între unul și altul, fiindcă o armă rămâne o armă. În clipa aceea se scapă în pantaloni.

Nu-i pasă nimănui. Migranții se răspândesc spre marginile trenului. Scările laterale sunt pline, iar unii nici nu-și mai așteaptă rândul, ci sar de pe acoperiș. Luca, văzându-i cum bufnesc de pământ, se înfioară. Un bărbat nu se mai ridică după săritură, ci se zbate la pământ, apucându-și piciorul rupt. Mulți se împiedică și se izbesc de sol, dar trebuie să-și revină la repezeală. Se înalță clătinându-se și încearcă să grăbească pasul. Luca are multe nedumeriri, dar înțelege că nu-i acum momentul să pună întrebări; prin urmare, o ascultă pe mami și face exact cum i se

spune. Sunt ultimii care ajung la scăriță, și singurul avantaj în asta e că acum s-a golit – bărbații au sărit cu toții, Luca îi vede zbughind-o ca iepurii peste întinderea câmpului, însă degeaba. Luca își dă seama că-i degeaba. Fiindcă *la migra* a plănuit perfect raidul – trenul se găsește în mijlocul unor câmpuri interminabile, recoltate toate, plate, cafenii și lipsite de vegetație. Migranții n-au încotro se duce, oricât ar fi de rapizi, iscusiți sau iuți ca iepuroii. Odată ce coboară din tren, ăsta le e capătul de linie. Nu se vede nici un oraș, nici o clădire, nici un copac măcar, nici o tufă, nici un șanț, nimic. E cât pe-aci să deschidă gura și să-i comunice observația asta lui mami, să-i sugereze că ar fi poate mai bine să rămână pe loc, însă chiar atunci trenul frânează, zguduindu-i cu putere, și Rebeca dă drumul scării. Soledad se aruncă după ea, nu reușește s-o prindă de mână, totuși o prinde de păr, care i s-a desfăcut în toată învălmășeala, și-apoi, după ce o trage de păr înapoi, încep amândouă să se smiorcăie. Își simt amândouă inima cât un purice și Luca nu mai scoate o vorbă până ce trenul oprește poticnit.

O iau la fugă nu pentru că li se pare că ar putea scăpa cu adevărat, ci mai degrabă în ciuda certei inutilități a evadării, fiindcă groaza îi îmboldește să alerge. Gonesc deoarece fiecare dintre ei înțelege că dacă sunt prinși, când vor fi prinși, tot avansul pentru care s-au luptat din greu până acum se va spulbera îndată. Cele îndurate ca să ajungă atât de departe vor fi în zadar. Își dau seama că acum scenariul cel mai favorabil ar fi să fie prinși de un polițist care, potrivit îndatoririlor uniformei sale, îi va reține, le va înregistra datele și le va șterge cu buretele întreaga călătorie trimițându-i de unde au venit. Asta în cel mai bun caz. Pe de altă parte, o știu prea bine, s-ar putea ca această captură să nu aibă nimic birocratic. Poate n-o

să stea nimeni să-i treacă prin sistem, să-i amprenteze și să-i trimită acasă. Capturarea ar putea fi cu mult mai nefastă: răpire, tortură, extorcare, un deget retezat și fotografiat pentru mesajul de amenințare pe care-l vor trimite rudelor din *el norte*. O moarte lentă, atroce dacă familia nu plătește. Asemenea relatări sunt câtă frunză și iarbă. Toți migranții le-au auzit, așa că o rup la fugă.

În mintea Lydiei n-a mai rămas nici un gând în afară de cel la fugă. Se propulsează pe ea și pe Luca, gonind cât îi țin picioarele. Surorile, în față, au luat avans. Luca fuge cât de repede poate, dar are picioare mici. Nu contează. Trenul a oprit unde i s-a cerut, și în spatele lui dubele au trecut peste șine. Dintr-unul dintre vehicule vorbește un *agente* la megafon.

– Opriți-vă! Nu aveți încotro să vă duceți. *Hermanos migrantes*, așezați-vă și poposiți în locul în care sunteți. Suntem aici ca să vă adunăm. O vom face cu sau fără cooperarea voastră. Puteți să ne ascultați sau să ne supărați. *Hermanos migrantes*, avem apă și mâncare pentru voi. Așezați-vă unde sunteți și odihniți-vă.

Vocea se propagă din pieptul lat al unui bărbat cu cagulă și călătorește peste mirișteu un țiuit suplimentar provenit de la megafon. E cea mai înfricoșătoare chestie pe care a auzit-o Luca vreodată. Mesajul e, într-adevăr, menit să-i slăbească, să-i facă să priceapă cât de neputincioși sunt, și în cazul unora funcționează. Câțiva, din pâlcurile risipite, se opresc din alergat. Își pun mâinile în șolduri, își lasă pe genunchi palmele, cu piepturile umflându-li-se spasmodic. Se uită spre cer simțind un amestec de furie neputincioasă, groază și resemnare. Se așază pe pământ, cu picioarele întinse și capul greu cuprins în palme.

Pe Luca, vocea nu-l seacă de energie, dimpotrivă, îl face să mărească pasul. Îi

amintește de vremurile când, la *abuela* acasă, ea îl ruga să coboare în beci și să mai aducă o sticlă cu bere de ghimbir de pus în frigider, iar el știa că n-avea de ales și că trebuia să coboare acolo, însă beciul bunicii îl băga în sperieți. Chiar și cu toate becurile aprinse și chiar dacă se apuca să cânte cu voce tare pe întregul parcurs, tot ajungea să simtă fiori reci pe șira spinării la jumătatea scării spre pivniță, certitudinea că ceva rău i se ținea pe urme, că era chiar în spate, suflându-i în ceafă, că peste doar câteva clipe avea să i se agațe de gleznă și să-l îmbrâncească în genune. Megafonul stârnește aceeași senzație, doar că-i de o mie de ori mai rea, fiindcă e adevărată.

Luca fuge, cu pantalonii uzi și mâna lui mami într-a lui, de toate amintirile oribile din baia cu gresie verde a bunicii. Apoi mami scoate un țipăt și totul începe să se desfășoare cu încetinitorul: țipătul lui mami, ceva strident, dar înzestrat cu corporalitate, țâșnește din ea ca trupșorul întreg al unei păsărele și își ia zborul, însă nu și mami.

Ea pornește în direcția cealaltă, jos, tot mai în jos. Se poticnește și cade, lent, lent de tot. Iar Luca, fiindcă e obișnuit ca oamenii să fie împușcați, fiindcă a observat panoplia de arme a celor din *la migra*, fiindcă toți din familie i-au fost uciși de glonț, presupune, firesc, că mami a murit. Altfel de ce ar țipa așa? De ce s-ar prăbuși? E o lentoare maximă. Mâinile, mai întâi. Apoi capul, umărul. Se împiedică din cauza vitezei și cade. Spatele, fundul. Genunchii. A ajuns în genunchi, la pământ, iar Luca nu mai e atârnat de mâna ei. Lydia e pe jos, în patru labe. Luca întinde brațul spre al ei. Se teme s-o apuce. Se teme că a rămas așa, sprijinită, doar din pricina vreunui truc straniu și că, dacă îi afectează echilibrul o să se prăbușească și n-o să

mai mișteniciodată. Trece de frica asta. O apucă de braț.

– Mami, ridică-te! Mami, fugi!

Nu se vede totuși pic de sânge. *Gracias a Dios*. Simte că poate iarăși să respire.

– Nu pot alerga, zice mami. Nu pot, îmi pare rău, Luca. Glezna.

Se ridică în picioare. E gleznal Doar glezna, atât. Își încearcă pe ea greutatea corpului. O împunsătură dureroasă. Nu-i chiar rău. Face în cerc, șchiopătând, câțiva pași. E în stare să meargă, dar nu și să alerge.

– OK, zice Luca, cu fața udă leoarcă.

Se întoarce și le vede pe Rebeca și Soledad alergând încă, micșorându-se în depărtare. Și totul pare acum euforie, în momentul acesta de cumpănă. Fiindcă vocea lui mami încă se aude și fetele încă aleargă. Se agață de talia mamei, cu capul lipit, iar Lydia își lasă peste el brațul. „Nimic nu mai contează", își zice Luca, „dacă ea n-a pățit nimic."

Lydia îi păstrează acolo capul, apăsat pe-un șold, ca să nu-i vadă lacrimile care au prins să-i brăzdeze obrazul. Nu știe cât de colbuită e, nu știe că lacrimile sapă dâre care-o dau de gol, care vor indica și mai încolo, după ce s-au oprit, că a plâns.

– Nu-i nimic, *mijo*. Avem tot dreptul să fim aici, să călătorim prin țara noastră. Suntem mexicani. N-au ce să ne facă. O s-o scoatem la capăt.

Luca o crede, însă Lydia nu izbutește să se convingă singură că așa stau lucrurile. Dubele s-a împrăștiat ca să-i culeagă pe toți. Cea mai de la distanță le-a depășit deja pe surori și virează, încolțindu-le.

– *Hermanos migrantes*, nu mai fugiți. Așezați-vă și odihniți-vă unde vă aflați.

Un *agente* sare din camioneta cea mai apropiată și se apropie de Lydia și de

Luca, ducându-și mâna la cea mai impozantă dintre arme. O folosește ca să le arate, fără să folosească vocea, ce vrea de la ei.

Când era Lydia adolescentă și a murit unchiul ei, *tía* s-a recăsătorit cu un tip care deținea o fermă de vite în Jalisco. A durat două zile să ajungă cu mașina pe coastă, la nuntă, cu părinții și sora ei, iar Lydia nu a uitat de-atunci atmosfera din *hacienda*, cu vântul șuierându-le în urechi și câinii proaspătului *tío* mânând turma fremătândă. Erau neobosiți dulăii aceia cu blăni alb-negre care alergau cu rotiri largi, mânând vacile agitate. Vitele băteau din copite și se frământau nebunește. Lydia își aduce aminte cum au fost cu toții uluiți de câinii aceia care zâmbeau, gâfâiau, alergau bucuroși. Și ce disciplinați erau! Ce puțin părea pentru ei efortull Doar Lydiei îi păruse rău de vacile speriate. Parcă uitaseră cu toții că erau animale și ele. Amintirea se întoarce acum, în vreme ce vehiculele dau târcoale migranților înspăimântați. Lydia nu s-a mai comparat niciodată, cu intenție ori prin recurs la vreo metaforă accidentală, cu un animal. Așa că o disperare cruntă însoțește amintirea. Cât de aidoma cu animalele sunt ei aici, pe câmp! Se simte de parcă ar fi o pradă.

Odată ce *la migra* a adunat pe toată lumea, inclusiv pe Soledad și Rebeca, *agentes* îi îndrumă spre cea mai apropiată șosea asfaltată. Sunt cu toții asudați, cu hainele brambura și cu răsuflarea tăiată de la alergătură. Soledad și Rebeca au ajuns mai departe decât aproape oricine, înainte ca vehiculul să le taie calea și să le silească să se întoarcă. Rebeca se oprește o clipă, cu palmele pe genunchi, să-și tragă sufletul. Soledad scuipă în țărână. Sunt cu toții supărați, frustrați și deloc dornici să se supună, însă *los agentes* îi îmbrâncesc fără menajamente dacă nu pășesc suficient de rapid. Luca îi numără pe migranții adunați, lucru care nu-i furnizează

vreo informație despre potențialii evadați, fiindcă nu i-a numărat înainte s-o apuce în toate direcțiile și nu are, așadar, cu ce să compare. Nici nu contează, își spune, fiindcă se vede de-aici și până la linia orizontului, până la ușoara arcuire a zării. N-a scăpat nimeni. Alături, Lydia șchioapătă, cu durerea sfredelitoare din încheietură domolită acum până la un zvâcnet surd. Așteaptă pe marginea șoselei fără să le spună careva ce așteaptă sau cât o să dureze. Sunt douăzeci și trei cu toții, și pe chipurile lor s-a întipărit deja, ca o pudră fină, deznădejdea. Cât așteaptă, Lydia își ține bărbia în piept pe sub pălăria roz cu boruri largi și-i cercetează pe *los agentes*, în căutare de indicii despre natura captivității lor. Unul dintre emigranți e indignat. N-are deloc intenția să coopereze.

– *¿Quién está a cargo aquí?*

S-a ridicat în picioare, deși li s-a spus să stea pe jos, și vorbește peste umărul agentului pus să-i păzească, către cel pe care-l bănuiesc cu toții că ar fi șeful, *el agente* așezat pe platforma deschisă a camionetei, cu un picior sprijinit în pământ și celălalt bălăngănindu-se de pe platformă. Poziția îi e relaxată, așa că e surprinzătoare iuțeala cu care se ridică și se apropie de migrantul care i s-a adresat. Lydia privește, abia cutezând să respire, fiindcă interacțiunea asta ar putea să le spună tot ce trebuie să știe despre orele care li se întind înainte. Nu-și dă seama că-și înfige unghiile în palma lui Luca decât când băiatul se foiește. Îi dă drumul și-i freacă ușor, vinovată, micile adâncituri pe care i le-a făcut în piele.

– Ce dorești?

El agente s-a proțăpit foarte aproape de migrant și Lydia înțelege că o face intenționat, că speră să-l intimideze pe celălalt, lucru care i se pare atât juvenil, cât și

eficient.

– Sunt cetățean mexican. N-aveți dreptul să mă rețineți, zice migrantul. Vreau să știu cine comandă unitatea asta.

El agente e îndeajuns de înalt cât să-l facă pe celălalt să întindă gâtul ca să se uite în ochii lui, cu bărbia la nivelul marginii de sus a vestei antiglonț.

– Eu sunt șeful, face agentul și-apoi își lasă palma pe umărul camaradului de alături. La fel și el. Și-l vezi pe tipul ăla de colo? Cu armă? E și el șeful. Toți care arată ca mine? În uniforma asta? Suntem șefii aici și avem dreptul să reținem pe cine vrem. Ia loc acolo.

După câteva minute și câteva conversații purtate mai la distanță, majoritatea agenților se urcă în două dintre cele trei vehicule și pleacă, astfel că pe marginea șoselei, cu migranții, rămân doar cinci. Odată cu vehiculele care se depărtează se duc și speranțele migranților că ar putea avea parte de o experiență curată, administrativă. Uniformele mai puține înseamnă martori mai puțini. Captivii se uită neliniștiți unii la alții, dar nu mișcă nici unul. Chiar și dacă cei cinci agenți n-ar fi înarmați până în dinți, chiar dacă unii dintre clandestini s-ar simți îmboldiți să fugă, nu au încotro să se ducă. Din cauza acestor circumstanțe, cătușele, atunci când apar, par pe atât de inutile pe cât sunt de alarmante. Nici nu sunt cătușe adevărate, ci bride de plastic. Lydia speră mai întâi c-o să-i încătușeze doar pe bărbați. Începe de la celălalt capăt, punând oamenii să se ridice în picioare unul câte unul. Îi caută de telefoane, arme. Bani. Le iau rucsacurile și le leagă mâinile la spate. Unul se plânge când i se confiscă banii, iar *el agente* îl lovește peste față cu stația radio. Luca face ochii mari.

– *Mijo*, uite, zice mami trăgându-l mai aproape. Uită-te la norul ăla.

I-l arată cu degetul.

– Parcă-i un elefant, spune el.

– Da, și vezi acolo? Ce duce în trompă?

Luca mijește ochii. Știe ce vrea ea să facă: să-i abată atenția. Și i-ar putea spune că nu mai contează, că a văzut deja cu mult mai rău de-atât, dar înțelege că distragerea asta e la fel de mult pentru ea cât pentru el. Trebuie să simtă că încă îi poate fi mamă, că-l poate alina întru câtva, oricâte chestii oribile s-ar produce la cinci metri mai încolo. Luca îl aude pe bărbatul acela smiorcăindu-se încetișor. Își imaginează, fără să ridice privirea ca să-și confirme, că din nasul sau buza omului se prelinge o dâră lucioasă de sânge. Luca se concentrează pe elefantul-nor fiindcă poate să facă asta pentru mami.

– Cred că a cules o floare.

Mami își atinge obrazul de al lui.

– Eu cred că dă mâna cu un șoricel.

După ce toți bărbații au fost încătușați, nouăsprezece după numărătoarea lui Luca, *los agentes* se apropie de surori. Dau s-o ia mai întâi pe Rebeca, însă Soledad pășește în față.

– Toată lumea vrea s-o facă pe eroul, mormăie unul dintre agenți, spre amuzamentul partenerului său.

O răsucesc pe Soledad pe călcâie și o percheziționează îndelung. Mult mai mult decât au făcut-o cu oricare dintre bărbați. Polițiștii flutură marginea tricoului supradimensionat al fetei, făcând să se umfle aerul sub el, apoi se apleacă să se uite.

Își vâră și mâinile.

– Crezi că are marfă? întreabă partenerul.

– Da, e marfă de tot.

Când îi leagă mâinile, îi trag la spate tricoul în așa chip încât să fie lipit de conturul alb al sutienului fetei, iar restul de material îl agață în brida de plastic care-i blochează încheieturile. În felul acesta dezgolesc cam o palmă din pântecele ei cafeniu, și toți bărbații migranți își arată solidaritatea mutându-și în pământ privirile.

– E mai bine, zice agentul care a încătușat-o.

Azvârle rucsacul confiscat al lui Soledad în remorca vehiculului, însă când fata dă să se așeze iarăși pe jos, lângă clandestinii ceilalți, o apucă de cot.

– Tu o să stai acolo, sus, îi spune arătând spre platforma cu capătul desfăcut din balamale.

Chipul lui Soledad nu trădează nimic. Stă unde i se spune și se asigură că nu privește când Rebeca are parte de același tratament. Nu peste mult sora ei ajunge pe platformă și se sprijină una într-alta, consolându-se reciproc cu căldura umerilor care li se ating. Vine și rândul Lydiei. O întorc cu fața de la Luca și-i scot pălăria ca să-i cerceteze figura. Îngustează ochii de la soare, însă i-o pun la loc pe cap înainte de a-i pipăi sânii și dosul. Găsesc maceta prinsă de picior și, cât desfac teaca, se amuză. Unul dintre ei o aruncă în mașină cu un bufnet.

– Nu te teme, *mijo*, o să fiu OK, îi spune Lydia fiului său fără să se întoarcă spre el.

Polițistul i se adresează cu o voce lipsită de inflexiuni, fără furie ori ostilitate,

exact același ton pe care l-ar folosi Lydia dacă ar vorbi cu operatorul automat când face la telefon tranzacții bancare.

– Gura, zice vârându-i mâna între picioare.

Își trece degetul mic în sus și-n jos peste cusătura blugilor ei. Lydia își încleștează gura și începe să plângă.

Luca dă să se ridice, dar Rebeca îl strigă.

– Care e al treilea oraș ca mărime din Statele Unite?

Luca e nedumerit.

– Ce?

Rebeca repetă întrebarea.

– A, e ușor, Chicago. Odată ce ajungi la al cincilea și al șaselea ca mărime e mai complicat, fiindcă populația lor se schimbă într-un procent semnificativ de la un an la altul, dar... stai, de ce?

Așezată pe platformă, cu mâinile legate la spate, Rebeca dă din umeri.

– De curiozitate.

Polițiștii federali au terminat cu Lydia și o pun să se așeze iarăși lângă Luca.

– Hai încoace, prichindel, îi zice unul.

Luca se ridică. Desface brațele și picioarele, alcătuind cu corpul un X. Îi iau rucsacul i i-l aruncă în spate, peste celelalte. Nu se plânge. Îi iau de pe cap șapca roșie a lui *papi*.

– Frumoasă șapcă. Ești fan Yankees? zice un agent.

– Nu pot să v-o dau, răspunde Luca. A fost a lui *papi*.

– Așa? Și unde-i tăticul tău acum?

– A murit.

Luca mânuiește adevărul acesta ca pe o secure de luptă.

Agentul rămâne impasibil, dar încuviințează cu o înclinare a bărbiei și-i așază iarăși șapca pe creștet. Luca se răsucește și apropie încheieturile, să fie încătușat.

– Nu, *chiquito*, pe tine nu te legăm, zice primul agent. Aceea e mămica ta, acolo. Du-te și stai cu mami.

Fără să știe de ce, îi e cumva rușine să nu fie încătușat. Se simte dat deoparte. Se îmbujorează la față, dar se duce să se așeze pe genunchii lui mami, un lucru pe care nu l-a mai făcut de doi ani cel puțin.

Când sosesc cele două dube, polițiștii deschid ușile din spate și-i mână pe migranți înăuntru. Nu există banchete sau geamuri. Sunt dube de transport fără însemne, ceea ce-i spune Lydiei că probabil o să moară cu toții. Mintea îi e deopotrivă înfierbântată și placidă. Nu-și mai amintește detaliile, cuvintele, numărul exact sau datele, dar își amintește dispariția celor patruzeci și trei de studenți aflați în acel autobuz din Guerrero în 2014. Masacrul a 193 de persoane din San Fernando, în 2011. Cu doar câteva luni în urmă, 168 de cranii umane găsite într-o groapă comună la Veracruz. Cine-o să le ducă dorul ei și lui Luca, dacă dispar? „Am și dispărut", își spune. „Deja nu mai existăm." Când se uită la băiat, îi vede conturul craniului pe sub piele.

Bărbații capturați sunt vârâți primii în dubele întunecate. Se așază stângaci, cu picioarele întinse și mâinile legate la spate, încercând să nu se răstoarne unii peste alții. Unii au început deja să se vaite. Prima dubă s-a umplut; ușile sunt închise. Lydia și Luca sunt ultimii încărcați în cel de-al doilea vehicul. Rebeca și Soledad

sunt încă pe platforma camionetei de poliție.

– Fiicele mele, îi zice Lydia polițistului care a dezmierdat-o cu atingerile lui mai devreme și care acum o mână spre dubă.

– Ce ale tale?

Lydia arată cu bărbia spre surorile din spatele vehiculului.

– Sunt fetele tale? întreabă agentul, cu toate că știu amândoi că cele două fete din America Centrală, cu accente de Honduras și cu pielea de-o nuanță complet diferită de a lui Luca, nu au cum să fie fiicele Lydiei.

– Da, răspunde ea. Și trebuie să stăm împreună.

– Nu-i loc, zice bărbatul săltându-l pe Luca în dubă, lângă ea. S-a umplut mașina.

Trântește portiera din dreapta, însă Lydia întinde piciorul s-o blocheze pe cea-laltă.

– Vă rog, spune fixându-le pe surori cu privirea. Rebeca și Soledad se uită și ele lung, cu o paletă de expresii care li se perindă pe chipuri alungându-se una pe alta ca niște vrăbii certărețe. Vă rog, e neapărat nevoie să stăm împreună.

– N-ai grijă, zice bărbatul împingând-o pe Lydia înapoi în dubă. Pe fete le ducem noi.

Când trântește ușa, Lydia aproape că se simte recunoscătoare pentru întuneric.

22

Pe lângă fricile mai imediate ale Lydiei, cea de a fi omorâtă în beznă ori, mai rău, de a-l vedea pe Luca suferind vreun act de brutalitate, se mai teme și că, indiferent pentru cine vor fi lucrând acești oameni, s-ar putea ca ei să-i afle identitatea și s-o supună, în schimb, altui gen de tortură. Chiar dacă nu o caută înadins, s-ar putea s-o descopere accidental, cum a făcut Lorenzo. Dacă lucrează pentru vreun cartel, lucru care pare tot mai probabil, și dacă o recunosc, nu trebuie neapărat să fie aliați cu Los Jardineros ca să-și dea seama că e o marfă prețioasă. O pot folosi în atâtea feluri: ca s-o dea la schimb, ca ofertă de pace, ca pe un premiu umilitor ori ca pe-o expresie a violenței competitive. Lydia are încă în portofel cartea de alegător. De ce? De ce nu s-a dezbărat de ea? Dacă supraviețuiește captivității are de gând s-o distrugă înainte să mai facă vreun pas. Va renunța și la nume, cum a cedat deja restul. Se gândește iarăși la Marta, atârnând de paletele unui ventilator dintr-un internat aflat hăt, departe. Se gândește la durerea lui Javier. Și, cu toate că nu poate concepe să-l ierte pentru ce-a făcut, se întreabă totodată, acum că a aflat ce a pățit fiica lui, dacă n-ar fi reușit totuși să se înțeleagă cu Javier în caz că i s-ar fi dat o șansă, dacă n-ar fi putut să apeleze la acea fărâmă de paternitate din el. Să implore cruțare pentru ea și Luca.

Alături, Luca își lasă capul pe brațul ei.

– Mami, mi-e frică.

– Știu, *amorcito*.

– Unde au dus-o pe Rebeca?

– Nu știu, *amorcito*.

Își lipește capul de al lui fiindcă e singura alinare pe care i-o poate da. Încearcă să nu se gândească la ce îndură chiar acum Soledad și Rebeca. Corpul i se înfioară în efortul de a trage oblonul peste imaginație. Pe spinare i se preling picături de sudoare, aerul fierbinte din dubă pare umed și lipicios. Nările i se umplu de duhoarea spaimei. Dar curând Luca își trece degetele prin părul ei și-i cuprinde ceafa, iar senzația alunecoasă a palmei lui e ca un zvâcnet de hotărâre. Vor supraviețui. Trebuie. Își arcuiește corpul întreg spre el, pe întuneric.

Când în cele din urmă duba se deschide, lumina e dureroasă după atâta beznă. Migranții sunt plini de sudoare, amețiți și însetați. Pantalonii lui Luca nu s-au putut usca din cauza umezelii din mașină. Urina stătută miroase înțepător, însă nu comentează nimeni. Poate că nu tot mirosul vine de la el. Clandestinii își împing fundurile spre portierele deschise și încearcă să sară din mașini fără să cadă. Dedesubt e beton. Deasupra, lumini slabe, fluorescente. Au ajuns într-un depozit mare, și bărbații care i-au luat prizonieri nu mai poartă uniforme. Durează o clipă pentru ca aceste realități să ajungă în conștiința Lydiei. Nu e o secție de poliție, o închisoare ori un centru de triaj pentru imigranți, ci o hală mizeră, anonimă. *Carajo*.

Într-un ungher e o chiuvetă în care curge apă, și migranților li se permite să bage capul sub jetul tulbure al robinetului și să soarbă. Apa are gust de rugină și ouă fierte. Luca nu ajunge la robinet.

– Vă rog, mă puteți dezlega ca să-mi ajut băiatul? îl întreabă Lydia pe unul dintre paznici.

Acesta nu-i răspunde, însă îl saltă pe Luca de la pământ cât să-și poată potrivi

gura sub robinet.

– Ce pute așa? întreabă apoi omul și, dându-și seama că e Luca, îl leapădă la pământ. *¡Qué cochino!*

Luca izbutește să nu plângă. Stă lângă mami. Sunt siliți să se așeze pe podea și, mult timp, stau așa, înșiruiți la perete, ascultând sunetele din jur: picuratul ritmic al apei prelingându-se în chiuveta murdară, zăngănitul unor bare de metal de alături, câte o șoaptă a unui migrant adresată cu fereală altuia, vocile netemătoare ale gardienilor răsunând dintr-o încăpere învecinată, pălăvrăgind și hlizindu-se. E și fum acolo, Luca îi adulmecă izul. Migranții nu pun întrebări și nu se plâng. Nu mișcă nici unul. Unii se roagă împreună, încetișor. După o perioadă ce pare să dureze ore întregi, un oblon metalic care astupă o deschizătură în perete e tras într-o parte, făcându-i pe toți să strângă din pleoape la asaltul neașteptat al strălucirii zilei. Apare o camionetă, cea cu toate rucsacurile, cea cu Rebeca și Soledad așezate pe platformă, cu spinările întoarse de la cabină și încheieturile încă legate la spate. Oblonul metalic se închide grăbit, huruind, în urma lor.

– Mamil Sunt aici, exclamă Luca și dă să se ridice, însă mami îi cere să se așeze la loc.

– Luca, nu te uita la ele și nu le vorbi încă. Așteaptă un pic. Să vedem în ce stare sunt.

Pustiul ia loc pe beton, deși nu înțelege prea bine ce vrea mami să spună cu „în ce stare sunt". „Au venit, sunt aicil" se gândește. S-a temut că n-o să le mai vadă vreodată. Mami se apleacă spre el în lumina chioară și-și apropie fața de a lui, așa că n-are încotro decât să se uite în ochii ei.

– Luca, oamenii ăștia sunt foarte răi. Înțelegi?

Luca strânge din buze, tare. Studiază un petic de cauciuc care-i atârnă din talpa încălțărilor.

– Trebuie să avem mare grijă să nu atragem mai multă atenție asupra noastră acum, bine? Trebuie să fii cuminte și să taci până ce ne dăm seama ce-o să se întâmple.

Băiatul trage de peticul de cauciuc până-l rupe de tot.

– OK, *mijo*?

Luca nu răspunde.

Lydia e uluită de apariția fetelor. A presupus și ea că n-o să le mai vadă niciodată. După ce-au terminat cu ele, indivizii ăștia ar fi putut alege să le păstreze, să le vândă sau să le omoare, și chiar la una ca asta se așteptase ea de fapt, dacă se poate spune că-și permite să se aștepte la ceva. Lydia și-a pitit presupunerea asta în adâncul minții în ultimele câteva ore. A dat-o deoparte fiindcă n-are loc de ea. Fetele nu arată bine deloc.

Soledad are un ochi vânăt și, pe aceeași parte a feței, o zgârietură. Părul îi e răvășit și plin de murdărie cleioasă. Rebeca sângerează la o tâmplă. O sforicică subțire, roșie, întinsă în jos pe piele. Buzele îi sunt umflate, jupuite. Un gardian le trage de picioare din camionetă, una câte una, și le trântește la pământ ca pe niște saci cu orez. Soledad și Rebeca nu crâcnesc, nu ridică vocea, privirea. Sunt amândouă vlăguite – nu mai au pic de putere să se opună. Surorile aterizează spre capătul celălalt al șirului de migranți și nu mișcă de unde sunt puse. Rebeca închide imediat ochii. Soledad și-i ține deschiși pe-ai ei. Ridică bărbia, se apleacă și se uită în

lungul șirului până ce-l vede pe Luca, ieșit un pic în fața rândului. Îi face un semn cu capul.

– Soledad, zice el suficient de tare cât să se facă auzit.

Fiindcă știe, fără s-o știe, că simpla rostire a numelui ei, în momentul de față, este semnalul de care are nevoie fata ca să se întoarcă la sine însăși.

– Rebeca, adaugă peste câteva clipe.

Însă Rebeca strânge și mai tare din pleoape. Nu e gata. Își trage spre piept genunchii și-și îngroapă acolo fața.

Acum, cei cinci bărbați care au fost în camionetă cu fetele descarcă cu nepăsare rucsacurile. Poartă tricouri albe scoase peste pantalonii bleumarin ai uniformelor, și Lydia se întreabă dacă sunt *agentes* adevărați care lucrează și pentru cartel ori dacă uniformele și vehiculele sunt doar costume și recuzită complicată. *Qué importa*. Stau în picioare pe platforma camionetei și aruncă totul pe jos într-un morman. Luca sesizează cum întreg șirul de migranți devine alert, cum li se îndreaptă automat spinările. În aer se simte un fior de încordare. Apar alți tipi din birourile alăturate și, nu peste mult, superiorul lor ierarhic. Ceilalți îi spun *el comandante*.

– E vreun cetățean mexican printre voi?

– Eu, zice Lydia, și i se alătură alte trei sau patru voci.

El comandante pășește spre primul bărbat, care se află chiar lângă Rebeca, și-i împunge pantoful scâlciat de atâta umblet cu vârful bocancului.

– Ești mexican?

– Da, domnule comandant.

– Nu mă minți?

– Nu, domnule comandant.

– Nu m-ai minți în față, așa-i?

– Nu, domnule comandant.

– De unde ești?

– Din Oaxaca.

– Orașul?

Bărbatul încuviințează din cap.

– În ce stat e orașul Oaxaca? întreabă *el comandante*.

Omul șovăie.

– Statul Oaxaca? zice nesigur.

– Da, *amigo*. Orașul Oaxaca e în statul Oaxaca. Felicitări. Cred că te-ai descurcat foarte bine la școală, în Oaxaca.

Dezrădăcinatul se foiește neliniștit.

– Ia spune, continuă *el comandante*, cine e acum guvernator în Oaxaca?

– Guvernatorul?

– Da, guvernatorul. Statului Oaxaca. De unde ești tu de fel.

Încă o ezitare.

– Ăă... noi... am avut alegeri recent. Guvernatorul, ultimul guvernator a fost... ăă...

Omul clatină din cap.

– Ei, cum se poate să nu știi numele guvernatorului? se miră *el comandante*.

– Esperanza?

El comandante se răsucește spre unul din oamenii lui, care caută pe net, pe mobil, Oaxaca și clatină din cap.

– Guvernator în Oaxaca e Hinojosa.

Comandantul își îndreaptă din nou atenția spre migrant.

– Așa. Acum... ce-ai zice să-mi spui iarăși de unde ești?

Omul înghite în sec. Răspunde, cu voce slabă:

– Oaxaca.

El comandante scoate pistolul din toc și-l împușcă între sprâncene.

Rebeca se cutremură, terifiată, din tot trupul slăbănog. Lydia sloboade un țipăt. Toți din șir s-au pus pe țipat. Luca începe să urle și să plângă cu sughițuri. Își lipește de urechi palmele, strânge pleoapele și începe să se legene pe loc.

– Nu, nu, nu!

El comandante își drege iritat glasul, un sunet mărunt care e mai zgomotos decât toată gălăgia care reverberează în încăpere. Cu ochii holbați și gura rămasă întredeschisă, Rebeca nu-și poate dezlipi privirea de la omul care s-a făcut, alături, o moviliță inertă. Ochii îi sunt încă deschiși când se prăbușește peste genunchii ei acoperindu-i picioarele cu sânge. Rebeca nu schițează nici un gest.

– Dacă mai sunt printre voi dintre cei care intenționează să mă mintă în privința locului de baștină, i-aș ruga să se mai gândească, zice *el comandante*. Și acum o să întreb iarăși: Cine, de aici, este cetățean mexican?

Luca își bâțâie frenetic capul, însă Lydia trage o gură de aer și spune că ea. De data asta e singura.

El comandante se răsucește pe călcâie și se apropie.

– El e fiul tău?

Lydia rostește pe nerăsuflate:

– Suntem din Acapulco, în statul Guerrero. Guvernator este Héctor Astudillo Flores, iar capitala statului este la Chilpancingo.

Până să apuce să-l oprească, Luca saltă iute din poala ei. Tremură, dar se ține cu spatele drept, își înclină capul pe spate și închide ochii. Vocea îi e limpede când preia de unde a lăsat mami.

– Cu toate că zona orașului Acapulco are influențe culturale care datează încă din vremea olmecilor, din secolul al optulea, nu a devenit un port însemnat decât după sosirea lui Cortés, după 1520. Orașul are acum o populație de peste șase sute de mii de locuitori, climă tropicală cu anotimpuri uscat și umed distincte...

– E pe bune? îl întrerupe *el comandante*, uitându-se la Lydia.

– Da, răspunde ea.

Chipul bărbatului arată cu totul altfel când zâmbește, cum face acum în direcția lui Luca. Aduce cu un bunicuț. Durduliu. Sprâncene încurcate, stufoase. Câteva tușe de gri pe la tâmple. Tipul ăsta tocmai a împușcat între ochi o ființă umană încătușată.

– Turismul este principala sursă...

– *Mijo*, oprește-te, îi spune mami.

Luca închide cu un plescăit fălcile și i se așază la loc în poală. Se sucește într-o dungă, așa încât corpul lui să-l acopere în mare parte pe-al ei. *El comandante* se apleacă lăsându-și palmele pe genunchi.

– Unde ai învățat chestiile astea?

Luca dă din umeri.

– Le-ai inventat?

– Nu.

– Nu m-ai minți, așa-i?

– Nu.

Luca, dacă n-ar fi deshidratat, ar face iarăși pe el. Își îngroapă fața în gâtul mamei.

El comandante se îndreaptă de șale.

– Deci sunteți din Acapulco.

Ea ezită, deși e prea târziu. Le-a spus deja adevărul fiindcă n-a avut de ales; nu-și poate schimba răspunsul acum.

– Da, răspunde.

– Și de ce-ați părăsit un loc atât de mirobolant?

El comandante o privește țintă, și Lydia nu vede în ochii lui semnul vreunei recunoașteri. Chipul lui Sebastián, jurnalistul asasinat, a ajuns la știrile naționale, însă nu și al ei. Nici al lui Luca, al bunicii lui ori al lui Yénifer sau al altora dintre cei șaisprezece morți dragi. Doar acel mesaj călător ar putea s-o identifice. Trage aer în piept, cu putere. Nu va minți, ci va spune o parte din adevăr.

– Orașul a devenit foarte violent, înspăimântător. Nu-mi mai permiteam costurile ca să mă ocup de afacerea mea.

– Așa că ai plecat.

– Da.

– În căutarea unei vieți mai bune pentru remarcabilul tău fiu, spune el și-i zâmbește cu toată gura lui Luca.

– Da.

– Foarte isteț.

Lydia nu răspunde.

– Ridică-te, în cazul ăsta, îi cere *el comandante*.

Luca saltă ca un ied și-o ajută pe mami, care are de furcă cu încheieturile legate. Se sprijină de băiat și se ridică. Durerea din gleznă nu a trecut, dar s-a diminuat. E înțepătura difuză a unei luxații ușoare. Dacă ar fi acasă s-ar gândi să pună gheață pe ea, s-o folosească drept scuză ca să se sustragă pentru o seară de la gătitul cinei. L-ar trimite pe Sebastián în oraș să cumpere *tortas*.

– Mai e cineva? întreabă *el comandante*.

Rebeca se holbează cu gura căscată la omul mort din poală. Soledad pare să fie pe punctul să spună ceva, însă Lydia o amuțește cu o rotire panicată a gâtului.

– Dezleag-ol îi ordonă comandantul unuia dintre gardieni, care se apropie cu un cuțit tăios.

Tresare când simte apăsarea neplăcută în piele, dar, într-o clipă, ceva face poc și brațele îi cad eliberate. Încă are brida prinsă de încheietură; ridică mâna ca bucata de plastic să-i fie tăiată și s-o poată azvârli cât colo. Să-i mulțumească oare? Lydia nu scoate un sunet.

– Adună-ți lucrurile îi poruncește comandantul.

Luca înaintează odată cu ea și-și iau amândoi bagajele din morman. Lydia știe că ar fi o neghiobie să se uite după macetă, dar o face oricum. Evident, nu mai e.

– Urmați-mă, zice *el comandante* întorcându-se în birou, iar Lydia și Luca se iau după el.

Odată înăuntru, le cere să ia loc. În încăpere e un pupitru vechi de metal în

spatele căruia comandantul se așază pe un scaun de birou netapițat. Are un caiet pe care se află un stilou de aur, cu ceva gravat pe peniță, și lipsa de noimă a stilo-ului, a hârtogăriei care se cere completată în vreme ce cadavrul unui om e cald încă de cealaltă parte a ușii constituie picătura care umple paharul. Lydia simte că min-tea ei o ia razna. E, cu siguranță, momentul cel mai funest al vieților lor. Dar stai, nu. Le-a fost omorâtă întreaga familie. Nimic nu se poate compara cu asta. Încă o dată, ea și Luca par pe cale să scape de soarta oribilă a tuturor celor din jur. Cum se face că se tot întâmplă asta? Când o să li se sfârșească norocul? O s-o recu-noască, o să-i deschidă fotografia pe ecranul telefonului, o să-i dăruiască un glonț în frunte din partea lui Javier? Începe să răsufle iute, întretăiat.

– Bun, acum... *El comandante* deschide un sertar de la birou și scoate un telefon mobil. Inima ei începe să-i bubuie în timpanele urechilor. Așază-te acolo, cu pos-terul albastru în spate, zice el indicându-i un panou albastru prins de perete.

Lydia îl măsoară cu privirea, temându-se să asculte. Temându-se să nu asculte. Se oprește în fața posterului, și *el comandante* îi face o fotografie.

– Acum tu, i se adresează lui Luca.

Luca face cum i se spune, apoi se așază iarăși lângă maică-sa.

– Acte de identitate aveți? întreabă *el comandante*.

– Da.

– Să le vedem, vă rog.

Focul de armă care l-a ucis pe clandestinul care nu era de loc din Oaxaca le zbâr-nâie încă în urechi. Lydia deschide cu degete tremurătoare rucsacul și dă de por-tofel. Scoate de acolo cartea de alegător, dovadă că e mexicancă, dar și că ea e

femeia pe care o vânează Javier Crespo Fuentes. Parcă ar fi, în același timp, o barcă de salvare și o torpilă. I-o așază în palma deschisă, atentă să nu-l atingă. Comandantul îi face semn cu degetele că ar trebui să predea și restul portofelului. Pozează actul de identitate și-l bagă înapoi sub pelicula de plastic transparent unde-i e locul, după care scoate teancul de bancnote și le numără: un pic sub 75 000 de pesos, sau aproximativ 3 900 de dolari. Lydia a chibzuit bine cum să-și ascundă banii, așteptându-se să fie jefuită. La prima Casa del Migrante, în Huehuetoca, alt migrant a sfătuit-o să se asigure că-i pitește în mai multe locuri, astfel încât, dacă-s jefuiți, tâlharii să nu-i găsească pe toți. A pus așadar în portofel o treime din suma totală de care dispun. O sumă deloc de lepădat. Majoritatea nu s-ar aștepta ca ea să aibă mai mult de-atât. Restul l-a împărțit în zece teancuri egale de câte 15 000 de pesos pe care le-a ascuns în felurite locuri: unul e cusut în sutienul ei, în zona subsuorii stângi, altul în chiloți, lipit de șoldul drept. Unul rămâne în plicul din buzunarul secret de pe fundul rucsacului lui Luca. Alte teancuri, aplatizate, le-a vârât sub branțurile basculeților aurii ai mamei ei. În clipa asta Lydia se simte atât recunoscătoare c-a făcut asta, cât și temătoare că va fi pedepsită dacă *el comandante* îi descoperă rezervele. Bărbatul deschide încă un sertar și pune mare parte din cei 75 000 de pesos într-un plic. Restul de bani îl îndeasă la loc în portofel.

Lydia nu-și crede ochilor. „Ce rahat, adică monstrul ăsta are un soi de cod moral? Ne lasă banii?" Un gardian, într-un ungher, nu-i scapă din priviri. E același care a căutat pe internet mai devreme numele guvernatorului din Oaxaca. Se holbează la Lydia cât îi scrie *el comandante* numele în carnet, împreună cu suma de bani pe care i-a luat-o. Se încruntă la vederea propriului scris și ciocănește cu

dosul stiloului în foaie. Gardianul își drege vocea.

– Te preocupă ceva, Rafa?

Omul, care a stat sprijinit de perete, ia poziție de drepți și clatină ușor din cap.

– Parcă o știu de undeva. Nu vi se pare c-ați mai văzut-o?

El comandante ridică ochii de pe caiet ca s-o privească mai îndeaproape pe Lydia.

– Nu mi se pare. Te-am mai văzut pe undeva?

Gâtul Lydiei e ca iasca.

– Am o față comună, îngaimă.

El comandante revine la completat hârtogăria, însă Rafa nu-și mai desprinde ochii de pe chipul ei, o vede după expresia lui, după felul în care scotocește prin fișetul memoriei, încercând s-o dibuie. O vede în mișcările ochilor și gurii lui, în felul în care o examinează, unde-a mai văzut-o oare? Corpul Lydiei e străbătut de un fior de groază. „Orice va fi însemnând tranzacția asta, Doamne sfinte, fă să se termine iute, înainte ca tipul ăsta să-și amintească." Se sucește în scaun, într-un efort subtil de a-și ascunde fața. Se apleacă spre Luca, însă tot simte privirea scrutătoare a gardianului ca pe un ceas răuvoitor. Timpul cât au fost anonimi e pe cale să se sfârșească.

Însă *el comandante* a trecut mai departe.

– Cum te cheamă, băiete? îi zice lui Luca.

Luca se uită piezîș spre mami.

– Spune-i adevărul.

– Luca Mateo Pérez Quixano.

– Câți ani ai?

– Opt ani.

Pe rândul de sub numele ei, cu același stilou pretențios, *el comandante* trece „+1", cu numele și vârsta lui Luca.

– În ce oraș ați vrea să locuiți?

– Nu suntem siguri încă, răspunde Lydia. Poate Denver.

Scrie și asta.

– Pricepeți ce se întâmplă aici, sper, zice *el comandante*.

Lydia nu știe cum să replice. Nu vrea să spună „violență, răpire, extorcare, viol". Nu vrea să spună „răutate și ticăloșie". Nu-i vine să rostească: „Moartea mea, dacă nu ieșim de aici cât mai repede". Nu există răspuns acceptabil.

– Uneori există și situații neplăcute. *El comandante* face semn cu mâna, vag, în direcția omului ucis din camera alăturată și-i zâmbește lui Luca, a cărui față a devenit cu totul opacă. Dar de situația asta o să vă amintiți. Și amintirea o să vă ajute să vă țineți gura, dacă vreți să aveți parte de un viitor luminos.

Ultimele două cuvinte împung ca un ac inima Lydiei. Se ține cât de nemișcată poate. *El comandante* pune capacul stiloului, închide caietul și se lasă pe el cu brațele.

– Cei mai mulți dintre oamenii ăștia sunt oricum oameni răi, tinere. E important să înțelegi asta. Nu sunt nevinovați. Sunt prin bande, se ocupă cu droguri. Sunt hoți, violatori sau ucigași, cum a zis președintele *norteño*. Răi, *hambres* răi. A pronunțat greșit cuvântul *hombres*, în stilul președintelui Statelor Unite care, încercând să spună că imigranții sunt oameni răi, a zis „foame rea". E o glumă acum, plină de ironie. Foame rea. *El comandante* pare să agreeze și el expresia. Au

trebuit să plece din locul de baștină fiindcă acolo au dat de belele mari, înțelegi? Oamenii de treabă nu fug.

Luca deschide gura și Lydia îl privește cum caută un răspuns. Își dorește, cu fiecare moleculă din corp, ca băiatul să nu scoată o vorbă. Luca închide gura.

– Oricum, marea majoritate se descurcă, urmează *el comandante*. Unii își plătesc singuri răscumpărarea. Ca voi. Cei care nu pot mai au familii în *el norte* care-i ajută. O să stea doar o zi sau două pe-aici, până ce-și plătesc partea, apoi se pot duce unde poftesc. Ai priceput? N-ai pentru ce să-ți faci probleme. Se ridică de pe scaun, însă rămâne după pupitru. Sunt sigur că nu mai e nevoie să vă spun că toate astea rămân între noi.

Lydia scutură din cap.

– Nu, *señor*.

– Nu e cazul, sper, să aflați ce lucruri oribile li se întâmplă în Sinaloa celor care povestesc prea multe.

Ea clatină iarăși din cap. Cui să-i povestească?

– Bun atunci, face *el comandante*. Afacerea noastră s-a încheiat. Rafa? zice întorcându-se spre gardianul din spate. Condu-i afară și trimite-i pe următorii.

Rafa nu se mai holbează la Lydia, făcând-o să se simtă copleșită de nădejdea că vor scăpa. Li se dă drumul. Nu-i vine a crede. Apucă mâna lui Luca și se ridică, nesigură pe picioare, de pe scaun. În ungherul lui din spatele pupitrului, Rafa deschide o ușă de metal pe care ea n-a observat-o până atunci. Cum e zăvorâtă în partea de sus, bărbatul întinde mâna și trage zăvorul. Apasă apoi pe clanță, și o felie din lumina zilei se strecoară prin cadru. Lydia dă să meargă spre miraculoasa

lumină.

Însă Luca nu se clintește, și brațul ei e tras înapoi de greutatea lui.

– Luca, hai odată, zice cu o notă de isterie în voce. Dă să-l tragă de acolo, dar el îi scapă printre degete. Luca, ce faci?

Îl apucă bine de braț, atât de agitată c-ar fi în stare să-l omoare cu mâna ei.

– Nu le putem lăsa, spune el.

Inima Lydiei se zbate în piept ca pasărea, ca atunci când le-a intrat vrabia aceea în casă, de pe balcon, și n-a mai găsit drumul să iasă, așa că s-a tot izbit de sticla geamului până ce *papi* a prins-o într-un prosop și-a slobozit-o afară. Inima lui Luca e cuprinsă de o teroare aidoma, pare că sticla cuștii pieptului o să i se fărâme, asta dacă nu cumva carcasa însângerată a inimii o să se facă mai întâi terci tot izbindu-se de ea.

Maică-sa îl privește uluită. „Ce face?"

– Luca...

– Nu, mami, ele nu pot să plătească. N-au nici un ban.

El comandante se trântește iarăși pe scaun, cu coatele pe rezemători, și alcătuiește un cort din degete. Pare că schimbul de replici îl amuză. Luca se întoarce să dea piept cu el.

– Ce se întâmplă cu cei care nu pot plăti?

– Tinere, loialitatea ta e admirabilă...

– Ce se întâmplă?

Ceva înfricoșător trece ca o străfulgerare pe chipul lui *el comandante*, făcând-o din nou pe Lydia să întindă brațul după Luca. Însă trăsăturile i se îmblânzesc iarăși.

– E-n regulă, nu-i fac nimic, îi spune Lydiei. Îi respect curajul. Vă rog, luați loc.

Lydia se uită spre ușă. Ușa care i s-a deschis. Prin care a zărit lumina slabă a zilei. Îi e groază să lase să-i scape acea promisiune a libertății. Dar uite-l pe Luca, așezat iarăși pe scaun, temându-se mai mult să le părăsească pe surori decât să mai rămână în acest coșmar. În pofida a tot ce-a îndurat, ori poate și din pricina asta, băiatul ei și-a situat mai presus conștiința decât ocazia propriei salvări. „Dacă supraviețuim", gândește Lydia, „o să mă simt foarte mândră." Se micșorează de-o palmă, corpul i se reduce parcă după ce expulzează cu putere aerul din plămâni, și se așază iar lângă fiul ei, atentă ca gardianul să nu-i vadă fața.

– Despre cine vorbește? întreabă *el comandante*.

– Cele două fete, spune Lydia, cele cu brățările în culorile curcubeului.

– Fiul tău e un tânăr de-a dreptul impresionant, remarcă *el comandante*.

E teribil de neliniștitor pentru Lydia să accepte un compliment de la omul ăsta.

– Fetele n-au familie care să le ajute, îi explică.

– Ne au doar pe noi, intervine Luca.

El comandante pufnește și bocăne ușurel, cu capătul stiloului, în coperta caietului.

– Fetele astea ar aduce bani buni pe piață. Două frumuseți ca ele... Fluieră, apoi se uită iarăși la Luca. Dar vreau să-ți răsplătesc curajul și fidelitatea. Foarte impresionant. Se îndreaptă pe scaun și se întoarce spre Lydia: Ai bani?

Lydia șovăie.

El comandante rânjește.

– O femeie care arată ca tine, care vorbește ca tine? Mai ai ceva parale, așa-i?

Lydia închide ochii și, în acea beznă, le vede pe Soledad și pe Rebeca așa cum le-au întâlnit prima oară pe pasarela de lângă Huehuetoca, vocile lor cântate, picioarele bălăbănindu-se. Mintea ei reproduce simultan și dantela albă, pata de roșu întunecat de pe rochia de *quinceañera* a lui Yénifer. Încuviințează cu o mișcare a capului.

El comandante ridică vocea.

– Rafa, adu încoace fetele. Apoi, Lydiei: Șaptezeci și cinci de mii de pesos.

Lydia icnește.

– De fiecare.

Suma înseamnă mai toți banii care le-au rămas. Cere mai mult pentru fiecare dintre surori decât a luat pentru Lydia și Luca laolaltă, iar ea înțelege într-o străfulgerare, scârbită, că banii ăștia sunt standardul prestabilit. E valoarea calculată a capitalului lor uman. Dacă nu plătește Lydia, altcineva le va cumpăra pe surori. Și își dă seama pe dată că prețul ar crește până la cer dacă gardianul acela ar fi în stare să-și aducă aminte că a mai văzut-o undeva. Posibilitatea acestei amintiri e ca o bombă cu ceas în odaia strâmtă.

Luca îi cercetează chipul și, de dragul lui, Lydia își ia inima în dinți.

– Vom plăti.

23

Tot ce-a mai rămas din economiile de-o viață ale Lydiei și ale lui Sebastián e suma amărâtă pe care i-a pus-o înapoi în portofel Lydiei *el comandante* după ce a reținut prețul pentru ea și Luca. Mai sunt în total 4 941 de pesos, aproximativ 243 de dolari. Într-o viață obișnuită, suma asta ar fi substanțială. Le-ar cumpăra de mâncare pe multe săptămâni. Ar acoperi chiria, cheltuielile cu doctorul sau benzina pentru Broscuță. Acum însă suma pare neglijabilă. Au rămas cu nimic. Dacă ajung în *el norte* vor trebui s-o ia de la zero. Le trebuie deja încălțăminte nouă, fiindcă pantofii lui Luca au început să se subțieze în talpă, iar bascheții aurii ai bunicii încep să se destrame pe la vârfuri. Cei 243 de dolari minus încălțăminte nouă – nu e destul. Lydia se simte săracă lipită. Dar, slavă Domnului, încă au banii mamei ei la bancă, suficient cât să plătească o călăuză care să-i ajute să treacă. Deocamdată nu se poate gândi decât la asta.

Când în cele din urmă gardianul deschide ușa și le dă drumul să pășească împleticit în libertate, Lydia nici nu se mai gândește la bani. Au ieșit dintr-un depozit mare într-un peisaj rural și nu aud pe nicăieri duduitul distant al vreunei locomotive. O iau la goană spre geana de lumină rămasă pe cer, un roz care devine purpuriu prin locul unde abia a coborât soarele, se îndreaptă spre vest pe terenul accidentat, pe făgașe, prin șanțuri și gropi săpate de animale nevăzute, peste pietroaie, rădăcini și mănunchiuri contorsionate de plante, sperând să nimerească o șosea care să ducă dinspre sud spre nord. Durerea din glezna Lydiei se ivește doar când îndoaie laba piciorului, așa că încearcă să pășească ținându-și talpa țeapănă.

Și fetele șchioapătă amândouă, însă Soledad e ca o minge de foc și, alergând, se războiește cu durerea. Luca îi încurajează pe toți, ca o majoretă rămasă fără suflu.

– Hai, Rebeca, știu că poți. Mami, să mergem.

Soledad forțează. Ar străbate într-o goană, de-ar putea, drumul spre nord. Se opresc după ce ajung la o șosea. Nu se văd mașini, iar amurgul roz le înconjoară încă. Soledad se apropie de Lydia. Îi ia mâna într-a ei.

– Mulțumesc, zice cutremurată de un fior.

Lydia e copleșită de vină. A fost gata să le părăsească acolo.

– Lui Luca să-i mulțumești.

Soledad își lasă palma pe creștetul băiatului. Se apleacă și-l privește în ochi.

– Ne-ai salvat viața. Știi? Tu și mami.

Nu dă drumul mâinii Lydiei.

Luca zâmbește. În acel moment, Rebeca începe să plângă, suspine puternice, hohote ascuțite care-l fac să tresară. Chipul ei e schimonosit de suferință și, printre vaiete stridente, respiră spasmodic. Are pe blugi sângele mortului amestecat cu sânge de-al ei și nasturele a fost smuls din cheutoare, așa că pantalonii nu mai stau pe talie. Lydia scoate din rucsac una dintre centuri și-o trece prin găicile blugilor fetei. Rebeca plânge cutremurată de sughițuri, dar îndură ajutorul Lydiei. Își leagă singură centura. Soledad, din spate, prinde în coadă părul surorii, dezvăluind o vânătaie zmeurie pe gâtul ei. Atinge delicat locul cu buricul unui deget. Rebeca se răsucește spre ea și fetele se îmbrățișează. Rebeca tremură și plânge. O așteaptă cu toții să fie iarăși în stare să umble. Își ține brațele încrucișate pe piept fiindcă nu mai are sutien.

Se întorc spre nord, urmând șoseaua, iar lumina scapătă și mai mult, devenind din purpurie indigo și pe urmă albastră. Apoi, când ajung la marginea unui sat, s-a făcut beznă deja. Lydia se uită necontenit peste umăr, așteptând apropierea unei lumini depărtate, a unui foc de armă la distanță. Osteneala trupească nu poate ține pasul cu frica, așa că mărșăluiesc cât de repede pot. Se scorojesc de sete fiindcă au terminat deja apa pe care o aveau și pe-aici nu-i nici urmă de prăvălie, nici de râu sau izvor. Pare cam primejdios să se aventureze în sătuc. Încă nu s-au îndepărtat suficient de depozitul acela, de oamenii ăia. Nu vor să se dea în vileag. Numai că azi n-au mâncat nimic și sunt lihniți. Cu toată adrenalina, devin din ce în ce mai slăbiți. Când și când, farurile câte unei mașini se apropie, moment în care țâșnesc cu toții de pe șosea ca să se ascundă după ce se nimerește. Știu, fără să vorbească despre asta, că povara noii frici o poartă împreună, senzația că n-au scăpat de fapt, că sunt încă în pericol. Oricare dintre mașinile acelea ar putea să-i poarte pe cei care i-au răpit mai devreme. Oamenii ăia, cu sau fără știrea lui *el comandante*, ar putea decide să-i urmărească, să repete iar și iar și iar și iar ce le-au făcut lui Soledad și Rebecăi în spatele camionetei lor. Ar putea decide s-o tragă pe Lydia de păr și s-o vâre într-un portbagaj, să-l smulgă pe Luca din brațele ei, să-l împuște pe marginea drumului și pe ea s-o poarte în noapte înapoi la Acapulco, la Javier. O așteaptă acolo.

Încep, în sfârșit, să simtă licăririle zdrențuite ale unui oraș, către nord. Trec de un nod rutier și traficul se îndesește. Nu se mai pot ascunde în șanț ori de câte ori trece câte o mașină deoarece sunt prea multe.

– O să luăm niște apă, zice Lydia. O să apară ceva curând. Cineva o să ne dea

apă.

Nu există nici un indiciu despre valoarea de adevăr a afirmației sale. Însă rostește cuvintele fiindcă se cer rostite, iar încurajarea e suficientă ca să-i facă pe ceilalți să mărească pasul. Terenul e plat, și luminile orașului se ivesc curând. O mașină îi depășește, frânează, apoi trage pe dreapta. Lydia ridică mâna ca să-l oprească pe Luca. Rebeca și Soledad încremenesc amândouă. Se trag una spre cealaltă. Când mașina dă în marșarier fetele o zbughesc de pe șosea, dar n-au încotro se duce. Lydia rămâne pe loc. Dă să se aplece, automat, ca să scoată din teacă maceta, uitând că n-o mai are. Îi scapă o înjurătură cu voce scăzută – 243 de dolari minus două perechi de încălțări și o macetă nouă. Îl trage pe Luca la spatele ei. Portiera din partea șoferului se deschide și din mașină coboară un bărbat. Poartă cizme de cowboy, blugi și o cămașă închisă la toți nasturii. Rămâne lângă mașină, fără a încerca să se apropie.

– Sunteți bine? strigă în beznă.

– În regulă, răspunde Lydia.

– Migranți?

Lydia nu răspunde.

– Vedem mulți migranți pe șosea noaptea, unii într-o stare foarte proastă, explică bărbatul. Și nu știe nimeni de unde apar. Suntem departe de ruta de migrație. Cum de-ați nimerit pe-aici?

Lydia strânge din buze, însă omul continuă să vorbească, nestânjenit de reticența ei.

– Sunt doctor, zice. Am o clinică, nu departe. Dacă vreți, vă duc la loc sigur.

Soledad pufnește în râs, însă Rebeca o strânge de braț.

– Nu e amuzant.

Soledad izbucnește într-un episod de hlizeală isterică.

– S-a întâmplat ceva? întreabă omul.

– La loc sigur!

Soledad hohotește sălbatic.

Luca se împinge în maică-sa.

– De ce râde așa, mami? Ce-a pățit?

– Șș, zice mami. A îndurat prea multe. Uneori oamenii își mai ies din fire un pic. O să-și revină, *mijo*.

Stau și se uită cum bărbatul se duce la portbagaj și-l deschide. Lydia cuprinde ceafa lui Luca în palmă și se dă doi pași înapoi, însă omul scoate din portbagaj doar un bidon de apă. Îl pune pe marginea drumului.

– Știți ce, o să las ăsta aici pentru voi. S-ar putea să am și... Se oprește și se întoarce la portbagaj. Credeam că am și niște prăjiturele, dar cred că le-a mâncat fiu-meu. Vă las apa.

Ține în mână un mănunchi de chei, Luca le aude clinchetul.

– Dar dacă vreunul dintre voi are nevoie de îngrijiri medicale, v-aș putea ajuta. Dacă vă e foame, pot face rost de ceva de mâncare.

Lydia se chiorăște prin beznă la surorile care s-au oprit pe cealaltă parte a șoselei. Ochii i s-au învățat cu lumina puțină și le deslușește chipurile, însă nu le poate citi și expresiile.

– Cât e până în oraș? întreabă Soledad.

– Nu-i departe, zice doctorul. Încă vreo trei-patru kilometri. În jumătate de oră puteți ajunge pe jos până la marginea municipiului.

– Ce municipiu e?

De data asta a întrebat Luca, pe care cuvântul „municipiu" l-a surescitat fiindcă indică o așezare mai mare decât credea.

– Navolato, spune doctorul. Cam la treizeci de kilometri vest de Culiacán.

Luca închide ochii ca să se uite pe harta întipărită în minte. Vede acolo Navolato, un punctuleț lângă punctul mare al Culiacánului, dar n-a înregistrat nici o informație despre locul ăsta. „Treizeci de kilometri", își spune Lydia. „Cum, pentru numele lui Dumnezeu, o să ne întoarcem la tren? Surorile nu sunt în stare să străbată o asemenea distanță."

– Sunt servicii pentru migranți la Navolato? întreabă Lydia.

– Nu. Nu cred. Dar este o biserică. Și cei de-acolo ajută mereu.

– Și în Culiacán? Acolo există servicii?

– Poate. Nu sunt sigur.

Lydia îngăduie unei expirații adânci să-i părăsească pieptul. Valul de gratitudine perplexă pe care l-a simțit când au ieșit tuspatru din depozitul ăla, vii și împreună, încă nu s-a domolit de tot, dar începe să se diminueze de la extenuare și frica necontenită.

– Vă e foame? întreabă omul.

– Da, zice Luca.

– Vă duc cu mașina?

Lydia, iarăși, se uită către surori.

– Nț, face Soledad.

Dezamăgirea Lydiei, dorința ei de a avea încredere în acest bărbat o surprind, însă are nevoie să vadă și urme de bunătate pe lume. Îi trebuie o scânteiuță. Vede doar silueta bărbatului, în față, în licărul periferic al caroseriei mașinii, fiindcă farurile sunt îndreptate, în spatele lui, în direcția opusă.

– Mulțumim oricum, spune ea.

Se aventurează câțiva pași spre el, împreună cu Luca. Bidonul cu apă e lângă bara din spate a mașinii, aproape de picioarele omului. Luca desface capacul bidonului și-l ridică, dar e prea greu pentru el și plescăie instabil. Bărbatul îl ajută. Ține bine bidonul în vreme ce Luca bea și nu se mai satură. Lydia, în spate, îl așteaptă să termine. Le aude pe surori apropiindu-se, însă se țin în umbră.

– Uitați, nu vreau să insist, zice doctorul. Dar nu e sigur să umblați noaptea pe șoseaua asta. Au fost niște chestii groaznice prin zonă. Poate că știți deja.

Soledad pufnește iarăși înfundat, dar de data asta e un sunet solitar. Nu-și mai dă seama ce a fost atât de amuzant mai devreme. Îngrijorarea încrețește chipul doctorului. Aprinde minilanterna atârnată de mănunchiul lui de chei și întoarce raza subțire spre picioarele fetei ca să-și confirme ce a crezut că vede sau miroase pe întuneric: o cantitate însemnată de sânge. Și, își dă seama doctorul, nu doar pe pantalonii Rebecăi. Și ai lui Soledad sunt îmbibați, iar sângele nu-i uscat. Luca încă n-a terminat de băut. Doctorul stinge lanterna.

– Vă rog, spune. Nu mă lăsați să vă ajut?

Soledad încrucișează brațele pe piept. Rebeca își încleștează fălcile, transformându-le într-un pătrat. Luca e cel care ia cuvântul.

– Cum știm noi că ești chiar doctor?

– Ai dreptate, zice bărbatul, după care scoate din buzunarul de la spate un portofel.

E o carte de identitate acolo. Cu poza lui. Scrie „Doctor Ricardo Montañero-Alcán". Luca și-o apropie de față înainte de a o înapoia.

– Asta nu dovedește nimic, observă Soledad. Poți fi doctor și să fii și *narco*. Poți să fii doctor, profesor, preot. Poți să fii polițist federal și tot să omori oameni.

Doctorul dă din cap că așa-i și îndeasă portofelul în buzunarul blugilor.

– E adevărat, recunoaște.

– Și, oricum, de ce ai vrea să ne ajuți? întreabă Soledad.

Bărbatul își atinge crucifixul de aur de la gât.

– *Fiindcă flămând am fost și mi-ați dat să mănânc, am fost însetat și mi-ați dat să beau.*

Lydia își face, automat, cruce.

– *Străin am fost și m-ați primit.*

Completează versetul din Scripturi și-i trece bidonul cu apă Rebecăi, care abia dacă soarbe un pic înainte de a i-l întinde lui Soledad.

– Ar trebui să mergem cu el, declară Luca.

Bărbatul îi îngăduie lui Soledad să-i umble pe telefon. Îi arată pagina lui de Facebook, fotografii cu copiii și soția. Și fata e înfometată, sleită. Cedează.

Doctorul ar vrea să-i ducă la clinică, însă ei refuză, așa că-i ia până în oraș și-i lasă în fața unei clădiri cu două niveluri, văruită prost, cu un magazin la parter și gratii la ferestrele de la etaj. Litere mari și roșii proclamă locul ca fiind Motel

Techorojo. Prăvălia de dedesubt are o copertină roșie și o tejghea în aer liber unde două femei cu șorț îi privesc cu ochi bănuitori pe mușteriii care se apropie. În spatele lor sunt pungi de staniol lucios cu gustări și băuturi răcoritoare în culori vii. E și un grătar, aroma de carne gătită și țârâitul abia perceptibil al unui aparat de radio ieftin emițând *música norteña*, cu acompaniament de acordeon. Doctorul le cumpără de mâncare și plătește pentru camera lor.

– Dacă vreți să vă duc mâine la Culiacán, pot să mă întorc de dimineață, zice și dispare până să aibă ei timp să-i mulțumească.

După ce-au mâncat și s-au ferecat în cămăruță, târând noptiera lată și grea pe mochetă și împingând-o sub clanță pentru un nivel suplimentar de protecție, Lydia adună pantalonii tuturor. Camera nu e prevăzută și cu baie, însă, ciudat, are o toaletă într-un colț și, alături, o chiuvetă îngălbenită. Apa care iese pe țeava chiuvetei e de culoarea nisipului, dar pe Lydia n-o deranjează, fiindcă anomalia asta cromatică e de folos ca să camufleze culorile pe care trebuie să le îndepărteze de pe perechile de blugi. Ai lui Luca, ai lui Soledad și ai Rebecăi. Folosește bucata crăpată de săpun din savonieră și freacă de zor până ce, într-un final, apa cu care clătește blugii revine la culoarea-i normală, nisipie.

Luca, între timp, a adormit și sforăie ușurel pe unul din cele două paturi de-o persoană din odaie, iar surorile au adormit și ele, ghemuite una în alta. Soledad își cuprinde în brațe sora, și părul lor e răsfirat într-un val negru, contorsionat, pe singura pernă. Lydia scormonește prin bagaj după periuța de dinți și stoarce pe ea, cu zgârcenie, o bobiță de pastă. Șovăie în fața apei cafenii de la robinet înainte de a băga sub jet periuța ca s-o umezească. Acasă avea o ceremonie întreagă a culcării.

Uneori, în câte o noapte, îi lua și douăzeci de minute. Demachiant, loțiune hidratantă, cremă de față, pastă de dinți, ață dentară, apă de gură, balsam de buze. În unele seri pensetă, unghieră ori pilă de unghii. Plus, firește, câte o mască exfoliantă. Cremă de mâini. Șosete pufoase dacă-i era frig la picioare. Sebastián o striga în șoaptă din dormitor, încercând să nu-l trezească pe Luca. „*Madre de Dios*, femeie, și Turnul Eiffel l-au construit mai repedel" Însă, după ce termina, dădea mereu la o parte așternutul ca s-o invite în pat. Apoi îl trăgea iarăși peste ea, strângând- la piept. Răsuflarea îi era proaspătă când o săruta.

Lydia își evită reflexia în lumina galbenă, supărătoare a oglinzii pătate de rugină. Scuipă în chiuvetă și-și clătește gura. Își aruncă pe față un pumn de apă galbenă și se șterge cu bluza pe care a tot purtat-o în ultimele două zile. Când se strecoară în cele din urmă în pat, lângă Luca, înainte chiar să apuce să-și rostească mantra cu *nu gândi*, extenuarea o cuprinde ca un anestezic și întunecă orice altceva. Dorm cu toții.

După mai multe ore, dar cu mult înaintea zorilor, Rebeca o trezește pe Lydia dintr-un somn negru.

– E Soledad, îi șoptește Lydiei. Ceva nu-i în regulă cu ea.

Lydia se desprinde de Luca, care plescăie din buze prin somn, apoi se răsucește, făcut ghem, spre perete. Prin singura fereastră a camerei, cu o perdea transparentă și poziționată dedesubtul unui corp de iluminat stradal plin de zel, intră lumină din belșug. Lydia se apropie de celălalt pat, unde Soledad, în șezut, se leagănă înainte și înapoi, cu mâinile încleștate pe burtă.

– Soledad? Ce-ai pățit?

Fata încleștează fălcile, se apleacă și se chircește.

– Niște crampe mai tari, atâta tot.

Lydia se uită la Rebeca, al cărei chip e umbrit de îngrijorare.

– Tu du-te să stai cu Luca, o îndeamnă. Să te asiguri că nu se trezește.

Rebeca se așază pe marginea patului băiatului.

– Te poți ridica? întreabă Lydia.

Soledad își adună puterile și saltă greoaie în picioare. Sub ea, pe saltea, e o pată închisă la culoare și se simte izul mineral al sângelui. Lydia o ia de după cot și-o călăuzește în jurul patului, spre colțul unde se află instalația sanitară. Așază în așa fel perdeaua subțirică încât să-i ofere lui Soledad cât mai mult spațiu privat cu putință cât pierde sarcina.

Doctorul se ține de cuvânt, revine dimineața să-i ducă la Culiacán. Jeanșii fetelor sunt umezi încă și scorțoși de la frecatul Lydiei, dar se îmbracă oricum cu ei și, nu peste mult, soarele îi usucă. Absoarbe umezeala din hainele lor, din păr și piele. Rebeca se mișcă mai ușor decât ieri, iar Soledad, mai cu greutate. Lydia vrea să cumpere un pachet de absorbante pentru Soledad, însă sunt scumpe, așa că-și lasă deoparte stânjeneala și-i cere doctorului care, fiind doctor, nu vede nimic în neregulă la cererea asta și se execută fără ezitare. Le cumpără pe lângă asta și mâncare, plus un tub cu loțiune de protecție solară, povățuindu-i s-o folosească. Lui Luca îi ia o carte de benzi desenate. Când pleacă, o face brusc, ca să-i elibereze de efortul recunoștinței.

Lydia abia așteaptă să se vadă iar în cârca trenului, să ia distanță de amintirile de coșmar ale acestui loc, s-o pornească spre nord cu viteză. Cât merg prin oraș pe

lângă calea ferată e îngrozită că vor fi observați, că gardianul de ieri o să treacă prin zonă ducându-se la serviciu cu mașina – „Tipii ăștia fac oare naveta? Își pupă de la revedere copiii și nevestele, dimineață după dimineață, apoi se suie în berlina familiei și-o pornesc spre o nouă zi de viol și extorcare, după care se întorc acasă obosiți, serile, așteptându-și cu nerăbdare friptura de vită?" – și o s-o vadă, o să-i ochească pe tuspatru mergând pe lângă linii, iar informația se va debloca deodată și-l va face să-și amintească: chipul ei zâmbitor, lângă Javier, din poza aceea. Îl împinge ușor pe Luca, îmboldindu-l să grăbească pasul. După ce traversează un râu nămolos pe un pod feroviar scheletic descoperă un depou unde liniile sunt mărginite, pe-o parte, de bolovani uriași. Câteva cete de dezrădăcinați așteaptă acolo, înconjurați de nuanțe murdare de moloz și gunoaie, noroi și buruieni. Printre ei e și un băiat, ceva mai mare decât Luca, dar cu siguranță mai mic decât Rebeca. Stă în picioare în vreme ce migranții ceilalți s-au așezat pe jos, cu spatele la el, aduși de umeri. Ochii puștiului privesc în gol și are o postură ca un semn de întrebare. Mâinile i se mișcă nesigur și se leagănă bizar pe picioarele crăcănate.

– Mami, ce-i cu el? întreabă Luca.

N-a mai văzut un copil care să-l tulbure atât. Pare să nu fie conștient de prezența lor, de prezența a orice. Mami clatină din cap, Soledad însă furnizează un răspuns laconic: *drogas*. Trec iute pe lângă băiat, depărtându-se de pâlcul de migranți în jurul căruia pare să orbiteze. Sunt de fapt pe cale să iasă cu totul din curtea depoului când trei tinere bine îmbrăcate apar la o răscruce, mai în față. Flutură din brațele ridicate deasupra capului și strigă: „*Hermanos, ¡tenemos comida!*" Bărbații din cete se ridică, își scutură cu palma blugii de praf și se adună la mâncarea ce li se

oferă. În timp ce una dintre femei citește cu voce tare din Biblie, celelalte împart *tamales* și *atole*. Lui Luca nu-i e foame fiindcă, mulțumită doctorului, au luat deja micul dejun, dar a învățat că niciodată nu se refuză o porție gratis de calorii. Mănâncă plini de recunoștință și, când femeile încep să-și strângă oalele și să adune resturile, Lydia se întreabă dacă n-ar trebui și ei să plece din acest loc. Pare împuțit și primejdios, dar circulă zvonul că unul dintre trenurile care staționează aici e încărcat cu marfă și că în curând va porni spre nord. Bărbații se suie deja pe scările metalice și-și așază bagajele pe acoperiș. Lucrătorii de la calea ferată se uită la ei, fără să facă vreun gest să-i oprească. Pare atât de fără noimă, de arbitrar felul în care guvernul curăță migranții de pe trenuri în unele locuri, cheltuind milioane de pesos și de dolari ca să construiască gardurile acelea în statele Oaxaca, Chiapas și México, pe când în alte locuri oficialii fac pe neștiutorii. E chiar și un agent de *policía municipal* oprit cu mașina la o aruncătură de băț, pe colț, privindu-i pe clandestini cum se suie. Soarbe cafea dintr-un pahar de carton. E aproape ca o capcană, însă Lydia e prea recunoscătoare ca să-și exercite suspiciunile.

Trupurile surorilor sunt slabe, sleite, în special al lui Soledad, din cauză că a pierdut sarcina. Să se poată urca pe tren cât staționează pare un adevărat noroc, așa că se cațără cu grijă; Lydia încă adulmecă sângele lui Soledad pe scară, deasupra ei. Se deplasează către spatele trenului până ce ajung pe un vagon unde au cu toții spațiu din belșug. Chiar când se așază, în momentul în care Lydia scoate din rucsac centurile de pânză, o fetiță își arată creștetul peste marginea vagonului. Se cațără repejor și, fără ezitare, se apropie de Soledad. Fata e mai mică decât Luca, de cam șase ani, și e singură. Părul negru îi e lucitor și tuns scurt; poartă blugi și

ghetuțe de piele cafenie. Se ghemuiește aproape de Soledad, care e speriată de îndrăzneala fetiței, de intimitatea poziției. Vorbește repede, cu fața ridicată foarte aproape de chipul ei. Soledad se trage deoparte.

– Nu vrei de lucru? întreabă precipitată fetița. Mătușa mea are un restaurant aici și-i trebuie o chelneriță. Nu vrei de lucru? Cu o mână pe brațul lui Soledad, trage de ea. Hai repede. Vino cu mine, îți arăt eu unde-i.

A apucat-o de cot, și Soledad e așa de surprinsă, încât aproape că schițează gestul de a se ridica și de a o urma. Știe că n-ar trebui, fata aceea e îndrăzneață, aproape agresivă. Dar în Soledad se duce o luptă între minte și corp: dacă mintea ei știe că nu-i cazul să se încreadă în fetița cea tupeistă, corpul e sensibil, biologic, la drăgălășenia copilei, la frumoasa inocență de pe chipul ei fraged. Soledad se simte împărțită un moment între aceste două adevăruri, dar vraja e curând ruptă, căci *el policía municipal* s-a dat jos din mașină acum și stă într-o băltoacă dincolo tren, unde și-a luat și paharul de carton. Țipă de acolo la fetiță.

– Ximenita, lasă oamenii în pace! Dă-te jos!

Fetița smucește din cap în direcția lui, iar în clipa următoare, renunțând la brațul lui Soledad, se lasă peste marginea vagonului și coboară iute pe scăriță. Apare după o clipă la ceva distanță, alergând de-i sfârâie călcâiele printre moloz și bolovani.

Polițistul strigă după ea:

– Să-i zici din partea mea lui *papi* că astăzi n-o să aveți *víctimas*!

Soledad e dornică să audă șuierul frânelor deblocate și duduitul locomotivei. Când încep să se miște într-un târziu simt cu toții, în loc de bucurie sau ușurare, o

măruntă, șovăielnică suspendare a groazei.

Pe drum, Luca e atent la panourile din gări, ca să-și confirme numele de locuri familiare pe harta din minte și să adauge puncte noi pentru cele neștiute până atunci: Guamúchil, Bamoa, Los Mochis, bifat, bifat, bifat. La vreo trei ore după pornirea din Culiacán, în mijlocul pustietății, ajung într-un loc unde alte linii se întâlnesc cu cele pe care rulează ei, apoi apar tot mai multe șine, se fac cel puțin o duzină. Când trenul încetinește, Luca vede că sunt mulți migranți adunați acolo și, din nou, nu e poliție și nici garduri. Trenul s-a oprit și pe puțin o sută de oameni se suie cât zăbovește, apoi însă motorul locomotivei e stins, lucrătorii se dau jos și se răsfiră către mașinile parcate aproape, în vreme ce, pe vagoane, clandestinii mormăie și înjură. Bestia nu se mai urnește vreme de trei nopți.

24

De ambele părți ale căii ferate sunt câmpuri cultivate, și Luca se uită cum fermierul, uneori pe tractor, uneori pe jos, îngrijește șirurile de plante din brazdele fertile. Fermierul îi lasă pe dezrădăcinați să-și umple sticlele de la un furtun lung; apa care iese de-acolo e caldă, însă curată. Apare și câte o familie care vinde mâncare și *refrescos* din camionetă, dar vânzătorii nu vin mereu, și lui Luca îi e o foame teribilă. Se bazează pe bunătatea tovarășilor migranți, care-și împart puținele merinde. Noaptea se lasă frigul și unii dintre ei aprind focuri de tabără mici și voioase. Unii dorm la grămadă prin vagoane de marfă goale, însă acestea sunt înghesuite, put și, cu toate că opresc bătaia vântului, containerele metalice par să ducă frigul direct în oasele clandestinilor adormiți. Așa că Luca și mami stau ghemuiți lângă unul dintre focuri, îmbrăcați cu toate hainele lor și înfășurați în aceeași pătură ca un *burrito* colorat. Sunt cu toții epuizați, ajunși la capătul răbdării. Pe la mijlocul celei de-a doua zile, unii dintre migranți se dau bătuți și pornesc pe jos. Luca nu-și poate imagina încotro se duc ei așa, căci înainte să se oprească aici n-a văzut nici un oraș pe mulți kilometri. Dacă și în față e la fel? Își face griji pentru asta și se roagă când vede cum clandestinii pornesc de-a lungul șinelor. Când sosește o echipă de lucrători *ferrocarril*, în zorii celei de-a patra zile, și se apucă să pregătească trenul de drum, un chiot ridică în picioare întreaga tabără și toți migranții încep să se suie, însă Luca trage de mâna lui mami, insistând că ar trebui ca ei să aștepte.

– Fiindcă ăsta-i pe șinele aflate cel mai spre dreapta, îi explică. Probabil că merge spre est după ce se separă liniile.

Arată spre nord, unde zeci de linii diferite încep să se contopească, apoi să se contopească iar. Dincolo de pasajul peste autostradă, numărul de linii coboară la trei, apoi se îmbină și acestea devenind două. El și Rebeca au mers ieri până acolo în explorare și-au dat peste un loc unde cele două trasee virează în direcții diferite, unul spre est, celălalt spre vest. Dar Lydia nu mai are răbdare. Au așteptat deja atâta timp și nu-și imaginează să nu se suie pe acest tren. Clatină din cap exasperată.

– Are dreptate. Doi bărbați, cu cel puțin o generație mai vârstnici decât mami, au rămas așezați dincolo de o linie pustie. Sunt două trasee, spune unul dintre ei. Merg paralel de-aici până în sat, apoi se separă. Trenul ăla ajunge până în Chihuahua.

– Noi stăm la Ruta Pacificului, adaugă însoțitorul său. După cum arată, ar putea fi gemeni identici. Au aceleași chipuri bătute de soare și vânt, aceleași mustăți tăiate cu îngrijire, același timbru cald în vocile domoale. Dacă vreți să schimbați la Nogales sau Baja, trebuie s-o luați pe linia care vine pe mâna stângă.

– Mulțumesc, zice Lydia.

– De unde știți? îi ia Soledad la întrebări.

– Facem drumul ăsta la doi ani o dată. L-am făcut de opt ori deja.

Lydia cască gura uluită.

– De ce? vrea să știe Soledad.

Bărbații ridică din umeri la unison.

– Ne ducem unde e de lucru, spune primul.

– Și ne întoarcem să ne vedem nevestele și copiii, completează celălalt.

– Și-apoi o luăm de la început.

Râd amândoi de parcă ar fi un număr de comedie pe care l-au tot jucat de-a lungul anilor.

Soledad își dă jos rucsacul pe care și l-a pus pe umeri în ideea plecării și-l lasă la pământ cu un bufnet.

– De trei zile așteptăm. Unde-i trenul ăsta? Dacă nu mai vine?

E dificil să nu te apuce isteria odată cu trecerea timpului, cu urcarea și coborârea soarelui de pe cer. Honduras nu e mai departe azi decât a fost ieri.

– O să vină, *mija*, îi spune unul dintre bărbați. Iar răbdarea îți va fi răsplătită. Bagă mâna în buzunarul din față al rucsacului și scoate niște *carne seca* înfășurată în hârtie. Îi întinde două fâșii lui Soledad, care le împarte cu ceilalți. Trenul o să apară curând, îi asigură omul.

Luca mușcă recunoscător din bucata tare și sărată. O sfâșie cu dinții. Al doilea bărbat se apleacă și vorbește blând cu Soledad, care s-a așezat acum pe rucsac și și-a proptit coatele pe genunchi.

– Și nu-ți face griji, *morrita*. Nu peste mult, Sinaloa o să rămână în urmă. O să treci peste asta. Arăți a supraviețuitoare.

Soledad își lasă capul pe piept o clipă, îngrijorându-l pe Luca. Se așteaptă s-o vadă izbucnind în plâns, se așteaptă ca tot ce-a îndurat s-o copleșească în cele din urmă, s-o încovoaie spre pământ. Însă când ridică iarăși capul e exact opusul. Cuvintele omului au aterizat pe chipul ei, iar acum arată cu adevărat ca un războinic aztec.

Gemenii istorisesc câte-n lună și-n stele în vreme ce așteaptă, despre căminele

lor din Yucatán, despre neveste și copii, despre fermele unde lucrează sezonier în *el norte* și despre al treilea frate al lor, un triplet despre care stabiliseră că era cel mai arătos dintre frați înainte să fie omorât, acum șase ani, când combina pe care o conducea pe un câmp din Iowa a atins o linie de înaltă tensiune. Își fac cruce rostindu- numele. *Eugenio*. Luca recunoaște alchimia acestei rostiri și-și face cruce la rându-i, fiindcă aceasta e o a opta sfântă taină pentru migranți, să repete numele morților dragi. Încearcă și el, abia auzit: „Sebastián Pérez Delgado". Însă contururile cuvintelor sunt încă prea dure, prea tăioase. Îi inundă cu amărăciune gura și, pentru un moment, trebuie să-și ascundă fața. Trebuie să respire în curburile întunecate ale coatelor. Trebuie să-și umple mintea cu altele. „Capitala Norvegiei este Oslo. Sunt 6 852 de insule în arhipelagul nipon."

Frații sunt o prezență nespus de liniștitoare. Sunt buni ca pâinea caldă. Sunt ca un adăpost. Și curând, așa cum i-au încredințat cei doi, trenul își face apariția. Se oprește scurt, așa că pot să se suie cu ușurință și, după ce-i ajută pe scăriță, frații se deplasează pe-un alt vagon, unde se pot întinde, lăsându-le spațiu Lydiei și copiilor.

– Ne vedem în *el norte*, *manito*, îi zice unul lui Luca. Să mă cauți când ajungi prin Iowa. Și putem să mâncăm un *hamburguesa* împreună.

Bate palma cu pușiul și se întoarce să-și urmeze fratele, care a pornit să străbată acoperișul trenului.

Rebeca se așază acolo unde se găsesc.

– Clasa întâi, glumește Soledad în vreme ce mami îl leagă pe Luca de grilaj. Gesticulează, rotindu-și brațul în jur: Avem un compartiment numai pentru noi.

Trenul o ia din loc și, când trec râul Fuerte, peisajul trece aproape imediat de la verde la cafeniu. Străbat zona rurală preț de-o oră și jumătate, până ce trec pe lângă un panou care arată că au trecut în statul următor. Luca îl citește cu voce tare.

– *Bienvenido a Sonora.*

– *Y vete con viento fresco a Sinaloa.*

Rebeca urează statului Sinaloa să se ducă învârtindu-se, însă acea graniță invizibilă nu le ușurează prea mult senzația nouă și intensă de continuă frică.

Bacabachi, Navojoa, Ciudad Obregón, bifat, bifat, bifat. Deșertul li se înfățișează. Luca simte curând și mirosul oceanului, dar de data asta nu-i amintește de Acapulco sub nici o formă, fiindcă nu-i pic de verde pe-aici, nici copaci, nici munți și nici sol dens, mineral. Nu vezi nici urmă de cluburi de noapte, vase de croazieră ori *estadounidenses*. Totul e nisipiu, prăfuit și uscat, iar formațiunile stâncoase care izbucnesc din pământ au o frumusețe aspră. Chiar și copacii par însetați; mami nu trebuie să-l mai bată la cap să se hidrateze. Soarbe des din bidonaș și părul i se face tot mai umed de transpirație sub șapca lui *papi*. Ajung la apus, aproape incredibil, în orașul Hermosillo, care e cel mai scorojit, cafeniu și straniu loc pe care l-a văzut Luca, însă stranietatea asta nu-i face nici o impresie, atât se simte de surescitat.

– Rebeca, aproape am ajuns, zice.

A încercat toată ziua să pompeze ceva oxigen în sinele ei dezumflat. E ca o pereche mică, umană de foale, pe când ea e un foc din care n-au mai rămas decât tăciunii.

– Aproape am ajuns unde?

Lumina se sleiește în văzduh, trenul își reduce viteza și, pe vagonul din fața lor, gemenii se pregătesc de debarcare.

– Aproape am ajuns în *el norte*, zice Luca.

Fata îi aruncă o uitătură sceptică, nu tocmai reacția așteptată. Își trage posac bărbia sub fermoarul hanoracului, însă mami se apleacă spre el și-i cere să repete.

– Aproape am ajuns în *el norte*, spune el. Suntem la sud de Nogales acum, mai avem doar vreo patru sute cincizeci de kilometri.

– Patru sute cincizeci, repetă Soledad. Ce înseamnă asta? Cât de departe am ajuns?

– De Honduras?

– Da.

Puștiul își lasă pe-o parte capul și, cu ochii mijiți, socotește.

– Aș zice că mai bine de trei mii de kilometri.

Ochii lui Soledad se fac mari. Un zâmbet ezitant îi infuzează trăsăturile. Nu se străduiește prea tare să-l ascundă. Dă din cap.

– Mai bine de trei mii de kilometri. Am mers mai bine de trei mii de kilometri?

– Da.

– Și ne-au mai rămas doar patru sute cincizeci?

– Da, asta vă spun. Ne apropiem.

– Cât o să ne ia ăștia patru sute cincizeci de kilometri? vrea Soledad să știe.

Luca scutură din cap.

– Nu știu... câteva ore?

– De ce, vrei să rămâi pe tren? îl întreabă Rebeca îngrijorată. Acuși se întunecă.

– Ia uite, ne oprim, zice mami.

Frații s-au dat jos și au parcurs deja o bucată bună, așa încât celor patru le-ar scăpa cu siguranță sunetul pe care-l emit dacă n-ar mai fi avut de-a face cu el. E un sunet pe care-l recunosc atât din experiențele recente, cât și din coșmaruri. Frații strigă cât îi ține gura:

– *¡Migra! ¡La migra! ¡Huyan, apúrense! ¡Viene la migra!*

Teroarea, de data asta, nu se adună și nu crește; se prăvălește peste ei dintr-odată. Lydia trage de centura lui Luca, desfăcându-i-o cu o mișcare atât de iute și de violentă, că aproape-l face să țipe. Surorile au coborât deja pe jumătate scărița și nu mai așteaptă un loc decent de aterizare. Amintirile din Sinaloa le fac iuți, nu în pofida trupurilor betegite, ci tocmai din cauza lor. Sar pe terenul accidentat, cu rucsacurile desfăcute, căzând cu bufnete pe ele. Luca urmează, apoi Lydia; slavă Domnului că au ajuns în oraș deja, fiindcă odată ce trec de acostamentul îngust dau peste alei, drumuri, pereți, grădini, case, garaje deschise și-o fetiță în tălpile goale care-i privește holbată, lingând o acadea, apoi o femeie care are o tonetă cu mâncare remorcată la bicicletă și un câine cu o pată deasupra unui ochi, au iarbă înaltă în jurul gleznelor și-apoi calcă pe pavaj de ciment, frații au apucat-o în altă direcție, iar în spatele lor mai sunt alți trei sau patru migranți. Au trecut patru zile de când și-a sucit Lydia glezna, și e ușurată că n-o mai înțeapă. Piciorul îi suportă fără crâcnire greutatea. Se uită spre surori, care-s în față, gândindu-se la ce s-ar întâmpla dacă ar fi separați acum; dacă sau cum s-ar mai găsi unii pe alții. Gonește după ele cât de iute e în stare, târându-l după ea, înnebunită, pe Luca. Trec pe lângă o grădină umbroasă unde un băiețel joacă pe genunchi un *balón de fútbol* și o

femeie cu blugi spălăciți și șlapi își udă ghivecele cu plante. Se oprește la vederea lor și, fără să miște capul sau să ridice vocea, zice un *¡Oye!* într-o manieră atât de subtilă, încât Lydiei aproape că-i scapă. Însă fața femeii i-a atras atenția; iarăși fără să-și miște vreo altă parte a corpului, aceasta înalță bărbia spre cadrul întunecos al ușii unui șopron acoperit, aflat în dosul grădinii.

– *Rápido*, rostește, pe același ton coborât.

Lydia nu stă să cântărească avantajele și dezavantajele. Îl oprește pe Luca lăsându- o palmă pe umăr, apoi strigă cât de încet poate:

– Rebeca, aici.

Surorile se opresc, întorcându-se spre ei. Lydia l-a și împins pe Luca pe poartă, iar băiatul fuge acum pe sub un arbore umbros cu flori îndrăznețe roz, se pitește în umbra întunecată a magaziei, Lydia e în urma lui și vin și surorile, sunt împreună acum, înghesuiți în spațiul acela răcoros și umed, pare că fac o gălăgie infernală cu respirația și Lydia își aude sângele bubuind în urechi, un puls înfiorător, vulgar, își încovoaie spre genunchi capul și și-l cuprinde în plasa degetelor, iar Luca își trece pe după talia ei un braț și stau așa, cât de tăcuți și neclintiți e cu putință, până ce, după câteva minute, o aud pe mamă chemându-și băiatul, zicând: „Vino în casă, am cules niște oregano pentru cină. Hai înăuntru." În momentul de liniște care urmează, spaimele care n-au încetat nici o clipă s-o chinuie pe Lydia vin buluc să i se înțepenească în gâtlej. „Femeia asta ne-a atras aici și s-a dus să cheme poliția; s-a dus după unii cu mult mai răi ca poliția, aici o s-o sfârșim, de ce am avut încredere în ea, de ce n-am fugit mai departe?" E prea târziu pentru fricile astea, firește, deoarece decizia a fost luată și afară nu se mai pot aventura fiindcă și-au pierdut

avansul, sunt blocați aici câtă vreme ia *migra* la puricat zona. Lydia își vine în fire în singurul fel în care poate. *Nu gândi, nu gândi, nu gândi.* În acel moment, o ușă se izbește și o aud pe femeie strigându-și iarăși fiul.

– Să închizi poarta înainte să vii încoacel

Răsună un scârțâit și un zăngănit când copilul trage cu zgomot poarta, mingea bufnind surd de câteva ori când o lasă să-i cadă și-apoi huruitul unei mașini sau camionete, o portieră deschizându-se, trântindu-se, pași și o voce nouă.

– Ai văzut vreun vizitator? întreabă vocea. *Migrantes?*

Lydia își simte inima în piept ca pe un mecanism. Rebeca și Soledad stau în picioare, ținându-se de mână cu degetele încleștate în întuneric și capetele plecate în rugăciune. Nu aud ce răspunde băiețelul, dar aud ușa trântindu-se și iarăși vocea mamei.

– Victor, ți-am spus să vii în casăl

Voce de bărbat, dincolo de poartă:

– Îl întrebam dacă n-a văzut vreun migrant. S-au dat vreo câțiva jos din tren chiar la capătul străzii.

– N-am văzut pe nimeni, zice femeia. Și-am fost pe-afară până cu o clipă în urmă. Du-te în casă, Victorl

Ușa se izbește iar.

– O fetiță de pe stradă i-a văzut îndreptându-se încoace.

– Cred că au dat colțul înainte să ajungă aici. Noi am fost toată după-amiaza pe-afară. Aveți un număr de mobil, sau sun la secție dacă-i văd?

Vocile scad, devin nedeslușite. În chiar clipa asta, își spune Lydia, femeia ar

putea să arate spre ușa magaziei, ar putea să îngâne cuvintele: „Sunt patru, în șopron". *Los agentes de la migra* ar putea chiar în clipa asta să-și scoată din tocuri armele. Lydia se cutremură și închide iarăși ochii. Degetul îi alunecă în verigheta lui Sebastián. *Nu gândi, nu gândi, nu gândi.* Apoi se produce un fel de miracol, ceva care-i mută gândul: degetul ei se mișcă absent prin golul verighetei lui Sebastián și-i stârnește o idee haioasă, că e ca inelul magic din *Hobbitul*, că dacă și-l pune pe deget cu totul și se ține bine de Luca o să devină invizibili amândoi. *Seguro.* Deslușește iarăși vorbele femeii. Vântul și-a schimbat direcția.

– Am cules prea mult oregano pentru supă, zice. Vă rog, luați un pic.

După ce pașii se retrag în vehicul, huruitul motorului de depărtează și femeia deschide și închide iarăși ușa casei, Soledad și Rebeca li se alătură, așezându-se pe jos, Lydiei și lui Luca. Bătăile inimilor își recapătă ritmul normal. Încep, după o vreme, să-și șoptească în beznă.

– Să plecăm? întreabă Soledad.

– Nu încă, răspunde Lydia. Încă mai caută prin vecini. Să așteptăm până se întunecă de tot.

Rebeca plânge, încovoiată de șale. Luca îi atinge mâna și ea și-o trage deoparte, lucru care-l mâhnește. Însă în loc să se retragă insistă, iar Rebeca se înmoaie, se topește ca un bot de unt în tigaie. Luca îi așază capul pe umărul lui și-i mângâie părul.

– E-n regulă, n-am pățit nimic rău, o liniștește. E-n regulă.

– Nu mai pot să fac asta, suspină ea. Mi-e prea frică.

– Oprește-te, îi cere Soledad.

– Vreau să mor și gata. Vreau să se termine, murmură Rebeca fără nici o intonație în voce.

– Păi, nu decizi tu asta, Rebeca, îi amintește sora ei.

– Vreau să merg acasă.

– Nu există acasă. O să ne facem o casă nouă. Și ăsta e singurul drum înainte, deci mergem înainte. *Adelante*. De-acum gata cu bocitul.

Soledad îi șterge lacrimile cu degetele mari, și cuvintele ei de aspră îmbărbătare dau roade. Rebeca se ridică în capul oaselor și-și trage nasul cu zgomot, punând astfel capăt deznădejdii.

– Aproape c-am ajuns, zice Soledad. L-ai auzit pe Luca, mai devreme. Patru sute cincizeci de kilometri, așa-i, *chiquito*?

– Așa-i, întărește Luca.

– Patru sute cincizeci. Și-apoi s-a terminat. Visul ăsta urât, toată chestia, tot. O să fim în *el norte*, unde nu ne mai poate face rău nimeni. O să avem o viață bună, liniștită. Și tăticul o să se facă bine și-o să trimitem după el, apoi le aducem pe mămica și pe *abuela*. O să fie mai bine totul, o să vezi.

Rebeca nu crede un cuvințel. Nici măcar nu înțelege cum poate Soledad să-și conserve genul ăla de naivitate, după toate prin câte a trecut. Rebeca s-a lecuit de inocență. Știe acum că nu există nici un loc sigur pe lume, că în *el norte* va fi aidoma cu oriunde altundeva. Speranța nu poate supraviețui otrăvii dovezilor recente: lumea e un loc oribil. San Pedro Sula a fost oribil, Mexicul e oribil, *el norte* va fi oribil. Până și amintirile aurite ale traiului din pădurea de nori încep să duhnească a putreziciune. Când le caută în minte, acum, nu vocea mamei o

rememorează, ori aroma ierburilor puse la uscat, corul broaștelor din copaci în puterea nopții sau atingerea răcoroasă a norilor pe brațele și părul ei. Sărăcia i-a împins pe tatăl ei și pe ceilalți bărbați spre orașele mari. E amenințarea tot mai persistentă a cartelurilor, nevoia de resurse, foamea atotprezentă. Așa că doar de dragul surorii sale încuviințează ea din cap.

– Toate chestiile astea prin care-am trecut? reia Soledad. O să le lăsăm în urmă și-o să începem din nou.

Rebeca are ochii îndreptați spre pământ, însă privește în gol.

– Ca și cum nici nu s-ar fi întâmplat, zice.

Rămân în șopron cât Victor și mama lui își iau cina în casă, cât se întorc de la lucru vecinii, întâmpinați de familie, cât norii alunecă peste marginea orașului Hermosillo și soarele coboară, oranj, sub zare. Dincolo de perimetrul localității, deșertul Sonora face schimb de căldură cu cerul. Pe măsură ce crepusculul răcorește pământul și orașul oamenilor se pregătește de somn, deșertul face ochi, plin de viață. Lydia și surorile plănuiesc să se odihnească până ce cartierul s-a liniștit de tot și să se strecoare afară în toiul nopții. Luca e prea flămând ca să poată adormi, așa că e nespus de recunoscător când femeia apare cu o oală de fasole rece și-un teanc de *tortillas* uscate. Le lasă la pământ între ei și dă să se retragă. Luca n-o așteaptă să plece; se apucă să întingă în oală cu o bucată de lipie, cât pe ce să-și muște, în grabă, degetele. Lumină nu e, însă ochii li s-au învățat cu bezna.

Femeia șoptește:

– Vă puteți odihni aici un timp. Dar vă rog să plecați înainte să se facă ziuă.

25

Înainte să se crape de ziuă, Lydia, Luca și surorile înaintează în plin oraș, unde descoperă că gardul de lângă calea ferată e o treabă serioasă, cu infrastructură costisitoare. Banii din impozite au fost folosiți fără zgârcenie. Nici măcar nu e un gard, ci un zid de beton decorat cu vălătuci amenințători de sârmă ghimpată. Dincolo de zid, un tren trece vuind, cu pasageri clandestini adormiți pe acoperiș, având brațele strânse la piept și șepcile trase pe ochi. De partea asta a baricadei, șase migranți dorm cu rucsacurile în brațe în vreme ce unul stă de pază. Nu are pantofi. Le dă bineț când îi vede apropiindu-se.

– Ce s-a întâmplat cu încălțămintea? întreabă Lydia.

– Mi-au furat-o.

Soledad recunoaște accentul de Honduras.

– *Ay, catracho, ¡qué barbaridad!*

El dă din cap că așa-i, scărpinându-și bărbia.

– Măcar mi-au lăsat barba, zice.

Lydia nu-și poate opri gândurile să alunece la omul ăla, chiar și după ce l-au depășit cu mult și-au ajuns departe, în inima orașului, unde trebuie să facă rost de mâncare și să-și umple bidonașele de apă. Cum de-a putut să glumească așa un om atât de amărât, rămas în picioarele goale? Lydia face economie la pasta de dinți. Își simte părul unsuros și pielea uscată. Zi de zi e conștientă de aceste neplăceri. Dar dacă cineva i-ar lua încălțămintea, ar renunța, sau cel puțin așa crede. Ar fi picătura de umilință care-ar umple paharul. Poate supraviețui uciderii a șaisprezece

rude atâta vreme cât degetele nu i se ițesc goale înaintea lumii.

Descoperă un parc mare, cu alei largi, pavate și-un șir de toalete mobile portocalii rămase de la un concert de noaptea trecută. Luca se apleacă peste un bazin și-și cufundă brațele până la coate. Lydiei i se pare că, tot mai mult, umanitatea însăși îi e asediată, așa că, într-o încercare slabă de a se apăra, își permite să cheltuie zece pesos pe-o ceașcă de cafea luată de la o tonetă. Cafeina îi pătrunde în sânge ca un vis despre o altă viață. Soarbe încet din băutura fierbinte și îngăduie aburilor să-i încadreze chipul cât se gândește la omul ăla și la pantofii lui. Întâlnirea cu el a făcut-o să simtă, imperios, cât de importantă e încălțămintea. Va destina așadar o parte din banii care le mai rămân achiziționării unor pantofi noi, decide pe dată. Aici în Hermosillo, azi. Se uită și la picioarele fetelor și observă că și tenișii lor ar merita înlocuiți. Ai lui Soledad sunt negri și ai Rebecăi, gri. Încălțămintea le e decolorată de soare și uzată, dar măcar e comodă după atâta purtare, își zice Lydia. Și-ar dori să mai aibă ceva bani. Așteaptă în parc până ce se deschid magazinele, apoi Lydia cheltuie aproape jumătate din averea lor pe două perechi de ghete de drumeție decente pentru ea și Luca. Sunt din piele obișnuită, cu cusături solide și tălpi groase de cauciuc. Dar nu. Ghetele astea sunt miraculoase, extraordinare; sunt ca sandalele înaripate din mitologie. Sunt ghetele care vor străbate porțiunea deșertică dinspre *el norte*. Când dă banii din mână, Lydia simte că i se cască un crater în piept.

Sunt mulți dezrădăcinați lângă calea ferată din Hermosillo, și unele dintre taberele lor par permanente. Un cuplu mai în vârstă stă pe o canapea în carouri, sub o prelată, iar femeia pune vreascuri pe focul a cărui vatră se află acolo unde te-ai

aștepta să vezi o măsuță de cafea. Nu pare să-i pese nimănui, chiar lângă îngrăditura atât de costisitoare, că migranții așteaptă La Bestia. Gardul se sfârșește în deschizătura prevăzută cu poartă care trece peste linii; dincolo de poarta aceea, doi paznici stau în umbra unei colibe mici, așteptând să deschidă și să închidă când trenul e gata să pornească. Asemenea gardului, poarta are deasupra rotocoale de sârmă ghimpată, însă nimic nu-i împiedică pe migranți să se furișeze pe dedesubt, unde e o gaură de jumătate de metru prin care Luca ar putea cu ușurință să se dea de-a rostogolul. Oricine ar putea să treacă pe sub gard prin locul acela, iar paznicii nu par interesați să-i oprească, însă nu încearcă nimeni. Se mulțumesc să aștepte lângă poartă, unde alți migranți o informează pe Lydia că trenul va ieși din cușca lui până la urmă, încetișor, și toată lumea o să se poată sui.

Așteptarea de acolo, cu ceilalți clandestini, îi pare lui Soledad cea mai lungă perioadă din viață. De când le-a spus Luca ce aproape sunt de *el norte*, i se pare că-l poate adulmeca acolo, la orizont, că poate simți aroma de McNuggets și de pantofi noi de sport Nike. Aproape că vede nordul licărind în depărtare, și trupul întreg îi freamătă de dorința de a ajunge. Se întinde spre nord cu spinarea, cu ochii, cu plămânii. Cât dorm ceilalți în noapte, pe pământul rece, lângă zidul masiv de beton ce protejează grădinile învecinate, ea se preumblă peste șine, înainte și înapoi, temătoare că se va întâmpla ceva acum, când sunt așa de aproape, că vreo oroare nouă se va năpusti asupra lor și le va răpi visul aproape ajuns realitate. Încearcă să atipească și, când capul începe să i se lase greu, își dă seama că și-a ținut răsuflarea.

Dimineață, un localnic întinde un furtun peste zidul grădinii, astfel că migranții

pot să se spele pe dinți, să se clătească pe fețe și să-și umple bidoanele cu apă. Un contingent de doamne mai bătrâioare sosește peste linii, împărțind binecuvântări odată cu sendvișuri și murături făcute în casă. Un paznic de la colibă îl strigă pe Luca și-i trece prin plasa gardului o acadea cu aromă de grepfrut. Lydia e tot timpul în alertă, cu ochii după Lorenzo sau cineva ca Lorenzo, după oricine ar putea-o recunoaște. Ori de câte ori se ivește o asemenea întârziere îi crește îngrijorarea că el ar putea să-i ajungă, că ar putea să apară în orice clipă, îndreptându-se în direcția lor, sau că altcineva o să aibă timp destul să se gândească la asta și-o să-i pice fisa. Își ține pălăria cea roz și urâtă trasă tot timpul peste sprâncene.

– Mami, pot să mă-ncalț cu baschetii mei? întreabă Luca.

Poartă de ieri ghetele cele noi și îl strâng un pic. Lydia vrea ca el să le poarte, ca încălțămintea să-și mai dea drumul, însă trebuie s-o facă în doze mici. N-are sens ca picioarele să i se umple de băsici încă dinainte să ajungă în deșert. Baschetii lui albaștri sunt legați unul de altul cu șireturile și prinși de o baretă a rucsacului.

– Bine, schimbă-te, îi spune.

După ce-și scoate ghetele, puștiul le adună și le leagă șireturile în aceeași manieră. Se schimbă și ea.

Dimineața e în toi când la coliba paznicilor măcăne o stație radio și migranții se ridică în coate, ciulind urechile. După câteva minute, paznicii deschid larg canaturile porții pentru trenul care se ivește în zare. Cușca e deschisă, tot ce mai au de făcut acum e să-l lase să se apropie pufăind alene. Clandestinii suie în grupuri, femeile și copiii mai întâi. Bărbații ajută, paznicii privesc. Ba chiar unul dintre paznici îi aruncă înapoi unui migrant rucsacul, după ce acesta l-a scăpat peste

margine.

Lydia surprinde privirea lui Soledad.

– Nu uita să te temi, îi spune.

– Asta nu e normal, răspunde Soledad.

Însă, cât ai clipi, s-au cocoțat deasupra. Și trenul nu prinde cu adevărat viteză până ce nu s-au suit cu toții, e aproape ca și cum mecanicul s-ar gândi la siguranța migranților. Ca și cum ar vrea să le dea avânt. Lydia se închină. Trasează semnul crucii și pe fruntea lui Luca.

Apoi un lucru bizar se petrece în vreme ce pornesc la nord de Hermosillo, adâncindu-se în deșertul Sonorei: încep să observe alți migranți care au pornit în direcție opusă. Mai întâi câțiva, doi pe jos, apoi încă doi, iar Lydia nu-și poate imagine de unde vin, mergând așa spre sud, ieșind la iveală din ce pare a fi întinderea nesfârșită a pustiului. Sunt migranți, nu pot fi confundați. Nu e sigură de unde știe asta, dar o știe. Au totuși ceva aparte, și asta nu doar fiindcă se deplasează în direcția greșită. Lydia nu poate să definească exact despre ce-i vorba. Apoi, la doar câțiva kilometri nord de Hermosillo, se ivește alături de ei o a doua linie de cale ferată. Fiindcă majoritatea drumurilor de fier mexicane au o singură linie, aceste linii secundare, aceste rampe de ieșire în miniatură, există la anumite intervale pentru ca trenul să poată opri acolo în așteptarea altuia venind din direcție opusă. Astfel trenurile pot trece unele pe lângă altele, nord și sud, urmându-și apoi ruta pe aceeași pereche de șine. Pe o asemenea linie secundară văd acum un tren care se îndreaptă spre sud. Soledad se trage în sus să se uite și-și umbrește ochii cu palma, în caz că-i joacă feste. Dar nu, e adevărat – trenul care se îndreaptă spre sud e plin cu

migranți. Le fac cu mâna și le dau bineț în vreme ce trenul alunecă paralel, scuturându-se ușor, încetinind la viteza melcului.

– Încotro se duc? murmură Rebeca fără să se adreseze cuiva anume.

A doua linie e separată de a lor printr-un spațiu de doar un metru și jumătate-doi. Un băiat, nu cu mult mai mare decât Luca, stă în picioare pe celălalt tren. Pare să estimeze dacă ar putea ori nu să parcurgă distanța dintr-un salt. Un grup de bărbați țipă la el și gesticulează sălbatic, așa că preferă să coboare pe-o scăriță alăturată și să se lase la pământ. Apoi o apucă spre nord, alergând pe lângă trenul lor. Garnitura circulă încetișor acum, și Luca se apleacă peste margine, uluit, ca să-l zărească pe băiatul care fuge dedesubt. Băiatul ridică ochii spre el și zâmbește cu gura până la urechi. Apucă scara mișcătoare de la vagonul de marfă pe care se află Luca și se saltă pe ea. Luca se îndreaptă de șale așteptând ca băiatul să apară peste margine, care se vede neagră și strălucitoare în soarele deșertului. Pe trenul oprit care duce spre sud, chiote victorioase se ridică după transferul încununat de succes al băiatului, iar acesta le răspunde oamenilor care fac cu mâna și zâmbesc.

– *¡Vaya con Dios!* le strigă. *¡Ya me voy pa'l otro la'o!*

Alte ovații.

– Ai grijă și Domnul să te păzească! strigă alt bărbat.

Apoi trenul începe iarăși să câștige viteză și țăcănitul ritmic se transformă în scrâșnete și huruit. Băiatul se apropie de ei fără să se ghemuiască măcar și se așază alături, netulburat. Spre deosebire de majoritatea migranților, puștiul nu are nici un bagaj și nici măcar vreo șapcă să-i apere de arșiță chipul negricios. Din pricina asta, trăsăturile îi sunt uscate, scorojite. Pe buze are cojițe albe, dar faptul că-s

crăpate nu-i atenuează cu nimic strălucirea zâmbetului. Întinde pumnul spre Luca să și-l ciocnească de-al lui, un salut de băieți, iar Luca răspunde reflex, cum ar face orice băiat de opt ani, fără să stea pe gânduri.

– *¿Qué onda, güey?* zice puștiul utilizând argoul de frontieră care-l indică îndată ca fiind din zona nordică.

Luca nu știe exact ce va să însemne *qué onda, güey*, fiindcă nu mai știe pe nimeni care vorbește așa, dar înțelege destul cât să priceapă că-i un salut amical, așa că răspunde zicând și el „Salut". Lydia, care își credea extirpată capacitatea de a se mai lăsa surprinsă, rămâne mută la apariția băiatului. Nu știe ce-i cu el. Pe de o parte, îi dă impresia că e sociabil, prietenos, charismatic. Pe de altă parte, e în gardă cu orice persoană nouă și, cu toate că puștiul pare destul de mic, știe că băieții de vârsta lui sunt candidați de prima mână pentru recrutarea în bande. Și ce caută singur pe-aici? De ce e așa de prietenos cu Luca? Își cuprinde fiul cu brațul într-un gest defensiv. Fața puștiului e rotundă, îi sunt rotunzi și ochii, și obrajii, și nasul. Pleoapele par să-i fie umflate, însă dincolo de ele are ochi limpezi, intenși. Respiră cu un ușor șuierat și, cât se uită ei, scoate din buzunarul blugilor un inhalator, îl agită cu putere, îl duce la gură și apasă pe declanșator. Apoi inhalează puternic și tușește.

– E gol, spune el dând din umeri, după care bagă inhalatorul la loc. Dar mă ajută gândul la medicament.

Luca zâmbește, Lydia însă încruntă din sprâncene.

– O să te descurci?

Cu toate suspiciunile instinctive, e totuși mamă, și nu poți să falsifici un

asemenea șuierat din plămâni.

Băiatul tușește iar, o dată, de două ori, apoi scuipă ceva solid peste vagon.

– Îmi trece îndată, zice gâjâit.

Sunt cu toții atenți la semnele unei eventuale urgențe medicale, deși e neclar cum l-ar putea ajuta dacă episodul, de fapt, nu trece. Stă în capul oaselor, cu spatele drept, se uită în zare, își încovrigă picioarele și se concentrează pe ritmul respirației. Cât o face, Lydia vede cu ușurare că puștiul are o gaură în talpă. Nici un băiat cu inhalatorul gol și cu gaură în tenișii n-ar putea aparține vreunei bande sau vreunui cartel.

După ce-și recapătă răsuflarea, băiatul se întoarce spre Luca:

– Eu sunt Beto. Pe tine cum te cheamă?

– Bună, Beto. Mă cheamă Luca.

Beto înclină capul. Trenul trece printr-un sat care pare crescut din calea ferată – un pâlc de case în aceeași nuanță de ruginiu ca și peisajul și două birturi rivale așezate față în față pe singura stradă.

– Ți-ai mai revenit? întreabă Luca.

– Da, e-n regulă, zice Beto. Mereu o pățesc dacă alerg prea repede, dar te înveți să fii calm până trece, fiindcă dacă te sperii e mai rău. Luca se mulțumește să încuviințeze din cap, așa că Beto adaugă: E mișto să mai cunosc și alt copil. Nu dai de prea mulți puști pe-aici. Câți ani ai?

– Opt.

– Eu am zece. Aproape unșpe, zice pe tonul unui bătrân împovărat de înțelepciune.

Luca ar avea vreo mie de întrebări să-i pună, dar, fiindcă le are înnodate atât de strâns în minte, îi vine greu să desprindă din mănunchi vreuna anume. Lydia profită de pauza lăsată de tăcerea fiului ei.

– Beto, ești singur pe drum?

Luca își dă seama că mami încearcă să nu sune prea inchizitorial, însă efortul are doar un succes parțial. Lui Beto nu pare să-i pese ori măcar să bage de seamă.

– Mda, numai eu.

Râde, dezvăluind absența a doi dinți de jos, un canin și un molar situați unul lângă altul, așa încât gaura e dublă.

Acum e rândul lui Soledad.

– Mergeai spre sud?

– Da. Un timp. Dar acum am pornit spre nord, zice fără pic de ironie puștiul.

Soledad nu prea știe cum să reacționeze, însă Beto o scoate din încurcătură schimbând subiectul.

– *Guau*, chiar că ești drăguță, zice.

Soledad clipește fără să răspundă.

– Îți pică nasol că-i așa, nu?

Ea râde.

Băiatul își întoarce atenția spre Luca.

– Și... de unde sunteți voi?

Luca se uită furiș la mami, care îi răspunde cu o clătinare infinitezimală a capului.

– Mami și cu mine suntem din... Puebla, decide el. Și surorile vin din Ecuador.

Beto aprobă din cap. Minciuna nu contează deloc; locurile acelea ar putea fi la fel de bine, în ce-l privește, Antarctica sau Marte.

– Dar tu? întreabă la rându-i Luca. De unde ești?

– Din Tijuana, zice Beto. Noi îi zicem TJ. Acolo m-am născut, în *dompe*.

Un crâmpei de informație de-o bizarerie extremă. Atât de straniu, de fapt, că Luca nu e sigur că a înțeles. Și mai e și cuvântul cel neobișnuit, *dompe*. Se uită la mami în speranța unei traduceri, dar pare și ea la fel de nedumerită.

– Ce e aia *dompe*? întreabă Luca.

Beto zâmbește din colțul gurii.

– Păi, un *dompe*, unde-și aruncă lumea gunoiul. Îl aduc cu camioanele. Un *dompe*, na.

– Adică *vertedero*? întreabă Luca folosind cuvântul spaniol pentru „groapă de gunoi".

– Da, exact, *vertedero*, întărește Beto.

Lydia, fiindcă știe o engleză oarecum mai sofisticată decât a lui Luca, începe să priceapă că limba maternă a acestui băiat nu e tocmai spaniola din Mexic și nici engleza din Statele Unite, ci mai degrabă un soi de hibrid semantic transfrontalier. Însă faptul că-și dă seama de asta nu clarifică ce vrea băiatul să spună când afirmă că s-a născut într-o *dompe*. Luca se scarpină, literalmente, în cap de nedumerire – un gest pe care Lydia nu l-a mai văzut să-l facă de când cu anihilarea familiei lor. Un gest pe care nu l-a mai observat de fapt înainte și prin urmare nu i-a simțit lipsa când a dispărut, dar acum, că-l vede iarăși, e pătrunsă de revelația că acest gest, cu degetul mare pe lobul urechii și alte trei degete greblând prin părul de deasupra, e

specific curiozității intelectuale a lui Luca. E un tic care se produce doar când ceva îl intrigă, când ceva i se pare interesant. Reapariția acestui tic, prin urmare, i se pare Lydiei un fel de dovadă că fiul ei s-ar putea să supraviețuiască, că ar putea fi capabil, după cincisprezece zile și mai bine de două mii de kilometri străbătuți, să se piardă într-un moment de curiozitate neabătută. Simțământul care-i răbufnește în coșul pieptului e *speranța*.

– Deci te-ai născut într-o groapă de gunoi? întreabă grijuliu Luca.

Nu înțelege că în întrebarea lui nu e nimic ofensator, fiindcă Beto nu e rușinat de originea lui și nici măcar conștient de faptul că altor oameni ar putea să le suscite un anume disconfort. Originea e doar origine și-atât, și puștiul își spune povestea fără să arate că s-ar gândi la efectul pe care l-ar putea provoca.

Dintr-odată izbucnește în râs.

– Ei, în fine, nu m-am născut *în* gunoi totuși. Doar aproape. În Colonia Fausto González. Ai auzit de ea?

Luca scutură din cap.

– E cumva celebră, zice cu mândrie Beto.

Lydia știe câte ceva despre *las colonias* din Tijuana fiindcă a citit prin cărți, fiindcă Luis Alberto Urrea e unul dintre scriitorii ei preferați și el a scris despre gropile de gunoi, despre pușți ca Beto care trăiesc acolo. Fiorul de recunoaștere o face să simtă că-l știe deja pe băiat, măcar un pic, dar senzația e cam lipsită de substanță, ca un teatru de umbre pe perete. Fiindcă, deși ar putea înțelege câte ceva din situația acestui copil, nu-l cunoaște pe *el*. Familiaritatea are totuși efectul de a-i dezmorți o parte a sinelui care altfel nu s-ar lăsa înduplecată să se deschidă.

Beto le relatează după aceea întreaga istorie a vieții sale, fără să se oprească, fără să ia vreo pauză, cum nu și-l amintește pe taică-său, plecat în *el norte* când Beto era încă bebeluș. Și-o amintește însă pe mămica, cum căuta prin gunoaie în *el dompe* până să se închidă groapa. Și-l ține minte pe fratele lui mai mare, Ignacio, care e încă acolo, în *el dompe*, îngropat sub o cruce zugrăvită de mână în albastru precum cerul, cu numele, IGNACIO, și cuvintele *MIJO, 10 años*.

Beto îi amintește lui Luca faptul că are zece ani și explică: e aceeași vârstă pe care-o avea fratele lui mai mare, Ignacio, când a fost strivit de roata din spate a camionului de gunoi în vreme ce dădea să apuce sfera miraculoasă, nepătată a unei mingi de fotbal pe care o ochise printre rămășițe. O comoară cum nu mai găsise niciodată. Beto, care avea opt ani și se ținea pe-aproape, fusese atât de tulburat de țipetele lui Ignacio, că nici nu mai apucase să ia mingea pentru fratele său muribund. (Se alesese cu ea un puști cu fața puzderie de coșuri pe nume Omar.) Din cauză că pământul era moale sub roțile camionului, spune Beto, Ignacio n-a fost făcut afiș cu totul, ci mai degrabă întipărit în gunoiul de sub el – strivit doar cât să mai trăiască trei zile în agonie. Nu mult după aceea, după crucea de culoarea cerului, dispăruse și mama lui Beto, mai întâi într-o stupoare alcoolică, apoi într-o pâclă a minții și mai râncedă încă, după care, la urmă, în neant.

Beto se teme să împlinească unsprezece ani fiindcă i se pare că-și trădează cumva fratele.

– Dar cred c-ar fi mai rău să nu ajung la unșpe, nu? râde el, iar Lydia și surorile fac o încercare să i se alăture.

Luca nu râde, însă se simte înclinat să-i ofere ceva la schimb pentru poveste.

Desface fermoarul buzunarului lateral de la rucsacul din poală și scoate de-acolo tubul cu balsam de buze Orange Mango Blast Blistex. I-l întinde lui Beto, care-l ia fără o vorbă, desface capacul, își întinde pe buze o dâră și scoate un *ah* puternic. Îi înapoiază tubul fără vreun cuvânt de mulțumire, dar Luca știe că acel *ah* a fost o expresie a recunoștinței.

– Dar ia stai, zice Soledad întorcându-se în sfârșit cu tot corpul spre el. Tijuana nu-i exact la graniță?

– Ba da, face Luca uitându-se la ea aprobator.

Fata îi interceptează privirea.

– Nu ești singurul care poate descifra o hartă pe-aici, îi spune, după care se întoarce iarăși spre nou-venit: Atunci ce cauți aici dacă erai deja lângă graniță? De ce ai pornit spre sud? Și ceilalți, de ce mergeau și ei spre sud?

– A, tipii ăia sunt toți *deportados*. La Tijuana, mai multă lume o apucă spre sud decât spre nord. Îi deosebești de migranții normali din cauza uniformelor.

– Uniforme? întreabă Luca.

– Da, toți poartă aceeași uniformă, nu? Blugi jegoși, încălțăminte tocită, șepci de baseball.

– Tu n-ai șapcă, observă Luca.

Beto dă din umeri.

– Nu-s un migrant adevărat. Mă prefac doar.

– În cazul ăsta, ce e diferit la *deportados*? îl întoarce la subiect Soledad.

– Sunt bântuiți de plânsul copilașilor rămași în *el norte*.

Toată lumea îl privește lung.

– E doar caterincă, zice el. Chestia e că n-au rucsacuri.

Lydia pocnește din degete.

– Rucsacurilel Da, asta le lipsea, rucsacurile.

– De ce n-au rucsacuri? vrea Luca să știe.

– Fiindcă-s *deportados*. Au locuit în Statele Unite, *güey*. De-o viață, gen. Zece ani, să zicem. Ori poate de când erau bebeluși. Și după aia, într-o zi când se duc la muncă ori vin acasă de la școală sau joacă *fútbol* în parc ori își cumpără ceva țoale noi de la mall, *bam!* Îi deportează cu ce se nimerește să aibă pe ei când sunt culeși. Așa că, dacă nu cumva se-ntâmplă să aibă rucsac atunci când pune *la migra* gheara pe ei, ajung aici cu mâna goală. Femeile mai au cu ele câte-o poșetă sau ceva, uneori. Nu apucă să se întoarcă acasă și să-și facă bagajul. Însă măcar au, de obicei, haine mișto. Și adidași curați.

Lydia își ține rucsacul în față, strâns la piept. Nu vrea să se gândească la asta. Visul ajungerii în *Estados Unidos* e singurul lucru care-i dă putere acum. Nu e pregătită să se gândească la lucrurile oribile ce-ar putea să li se întâmple după aceea, asta dacă-s suficient de norocoși să-și atingă scopul inițial.

Soledad se lasă pe rucsac și-și mușcă buzele.

– Deci, când sunt deportați își lasă pur și simplu casele? De ce nu încearcă să treacă iarăși?

– Unii încearcă, îi răspunde Beto. Numai că e imposibil să treci acum la Tijuana. Decât dacă ai, gen, tone de bani sau lucrezi cu vreun cartel. Sunt tunele. Acum câțiva ani era ușor. Chiar știam un gagiu din *el dompe* care mai făcea un ban trecând migranți peste graniță. Gardul era numai găuri, erau și scări, bărci – puteai să treci

într-o mie de feluri.

– Și-acum?

– E ca la război, numai drone, camere și *la migra* stând la pândă acolo ca o gașcă de portari de fotbal plătiți prea mult. Plus că *los deportados* au bani. Sunt toți bogați fiindcă au lucrat în *el norte*. Și-și pot permite o vacanță înainte să se întoarcă. Se duc acasă în vizită.

Cu un gest nervos, Soledad își mușcă interiorul buzei.

– Dar n-aveți grijă, continuă Beto. La Nogales ar trebui să fie mai bine. Mai ușor de trecut, adică, fiindcă nimeni nu vrea să traverseze prin deșert, prin urmare nu-i așa de multă poliție de frontieră. De aia n-am încercat să trec în TJ. Mă duc la Nogales să trec.

Beto strânge buzele, și Luca adulmecă izul de portocale și mango al balsamului pe care i l-a dat. Îi dă un sentiment de mulțumire.

– Acolo merge trenul, așa-i? Nogales? întreabă Beto lăsându-se într-un cot și întinzând picioarele.

– Așa sperăm, zice Luca.

– E un nod feroviar important, spune Beto. La Benjamin Hill liniile se despart. Direct spre nord, către Nogales, ori spre vest, către Baja. Ar fi trebuit, când am venit încoace, să cobor aici și să schimb trenul, dar nu s-a oprit, așa că a trebuit să continui spre sud până ce-am ajuns pe linia aia secundară. Sper să nu ne trezim iarăși în Tijuana, adaugă el oftând. Cum ar fi să dau așa, un tur cu La Bestia și să nimeresc iarăși în *el dompe*?

Soledad mârâie nemulțumită.

– Adică o să trebuiască să schimbăm iar? Când suntem așa de aproape?

– O să vedem, zice Beto băgând mâna în buzunar și scoțând la iveală un pumn de semințe de floarea-soarelui. Le crănțănește între dinți și scuipă cojile peste tren, fără să se ridice. Le oferă și celorlalți, însă are mâinile asudate și nu profită nimeni de generozitatea lui.

– De când ești pe drum? îl întreabă Soledad.

– Câteva zile, atât. Cred că asta-i a treia sau a patra zi. Ea e sora ta?

Arată cu bărbia spre Rebeca. Fata e doar pe jumătate întoarsă spre el, privind cum trece imposibila priveliște: mănunchiuri țepoase, verzi, care cresc din pământul prăfos, arcuirea de fierbințeală albastră de deasupra, cafeniul dințat al munților din zare, vehiculele care se arată tot mai rar pe autostrada ce se întinde paralel cu calea ferată.

– Da, ea e Rebeca. Și eu sunt Soledad.

– De ce-i așa de tăcută? întreabă Beto. Nu vorbește?

Rebeca întoarce spre el fața, însă nu și ochii.

– Altădată vorbeam. Acum nu mai vorbesc.

Beto se ridică în șezut și, ștergându-și degetele de sare și de rămășițele de coji, spune:

– N-am ce comenta.

După două ore trenul își reduce viteza, dar trece fără să oprească prin orășelul Benjamin Hill, iar Luca se simte încurajat de faptul că, după ce învălmășeala de linii revine iarăși la una singură, ies pe traseul cel mai estic, care își continuă înaintarea spre nord, spre Nogales.

Santa Ana, Los Janos, Bambuto, bifat, bifat, bifat. Pe la începutul după-amiezii, Luca ochește un avion care coboară. Se face tot mai mare și se lasă tot mai în jos până ce pare că o să se izbească de trenul lor. Se feresc, lipindu-se cu burțile de acoperișul vagonului, în vreme ce trec pe lângă pista aeroportului internațional Nogales.

Nogales îi face să se simtă aproape ca și cum au ajuns deja în Statele Unite. Trenul încetinește mult și trece cătinel chiar prin mijlocul orașului. Străzile sunt mai largi decât a văzut Luca prin alte părți. Mașinile sunt mai mari. O doză uriașă de Coca-Cola stă cocoțată pe o clădire și nenumărate antene radio se întind către cer. Și-apoi... Îl văd cu toții în același timp. Un indicator imens, verde, pe autostradă, cu scris alb și-o săgeată. Pe indicator sunt doar trei litere: SUA.

Pe Soledad o bușește plânsul. Nici măcar nu-ncearcă să se abțină, își lasă lacrimile să curgă pe obraji, secrețiile nazale să-i umple nările și să dea pe dinafară, își șterge mucii cu dosul încheieturii, dar Rebeca îi cuprinde umerii cu un braț, ceea ce o face să suspine și mai tare.

– Am reușit, îi șoptește surorii.

Beto se ridică în picioare pe acoperiș (acțiune care o face pe Lydia să se simtă, aproape imediat, cuprinsă de isterie) și zice, fără a vrea să fie crud:

– Ba nu, încă n-ați reușit.

Luca îl ciupește de picior.

– Au, face Beto. Adică da, o să reușiți. O s-o scoateți la capăt.

– Nici nu știi cât drum am bătut doar ca să vedem indicatorul ăla, spune Soledad.

Trenul încetinește, se zdruncină cum s-au obișnuit cu toții, Beto se clatină un pic, doi pași în față, jumătate de pas în spate; în cele din urmă, Lydia nu mai poate îndura și țipă la el.

– Pentru numele lui Dumnezeu, stai odată jos până nu te omori! Doar nu ești făcut din cauciuc! Se simte jenată de tonul tăios al izbucnirii sale, însă Beto se așază fără să se împotrivească, zâmbind de zor. Lydia își duce mâinile la piept și-i spune cu blândețe: Mulțumesc.

Așteaptă oprirea trenului ca să coboare cu toții. Nu e gară aici, însă garnitura s-a oprit la un semafor roșu, iar ei sunt suficient de aproape de frontieră încât să nu aibă de mers pe jos kilometri întregi, dar totodată suficient de departe cât să nu dea nas în nas cu *la migra*.

De îndată ce piciorul îi atinge asfaltul, Lydia simte cum corpul îi e străbătut de un fior de surescitare. Simte cum osteneala călătoriei i-a căzut de pe umeri, cum trauma și amărăciunea, vinovăția și groaza se retrag sub pielea unei șanse noi. Se întoarce spre scară și-l ridică pe Luca de subsuori.

– Mami, ce faci? Pot și singur, bombăne el, și Lydia își dă seama că prezența lui Beto i-a înapoiat fiului ei încă unul dintre atributele temporar suspendate: stânjeneala provocată de acțiunile părinților. Se bucură s-o vadă.

– Pardon, zice.

– Vi-e foame, mă? întreabă Beto. Eu sunt lihnit, mă duc să caut niște *lonche*. Veniți?

– *Lonche?* întreabă Luca.

– *Almuerzo*, traduce mami. Prânz.

– Da, aș vrea ceva *lonche*.

– Mi-ar prinde bine un *lonche*, e de acord Soledad.

Lydia se gândește la banii gheață pe care-i mai au: puțin sub o sută de dolari.

Trebuie să mănânce, dar banii ăștia n-o să țină prea mult.

Beto o vede ezitând și anunță:

– Fac cinste.

Pornesc spre nord pe bulevardul principal și, când Beto ochește o *birriería*, se opresc și comandă cinci porții de tocană condimentată. Când desface buzunarul îndeajuns de mult cât să scoată niște bani, Lydia vede că are acolo un teanc mare de bancnote și, fără veste, frica îi revine. Au fost neghiobi să se încreadă în puștiul ăsta așa de ușor, cu toată gaura din talpă și inhalatorul gol. Nici un copil de zece ani n-ar trebui să umble cu atâția bani la el prin Nogales. Există o singură sursă de venit potențială pentru un asemenea pușți, Lydia o știe prea bine. Înțepenește, dar vânzătorul îi întinde un castron de polistiren din care se ridică, spre coada lingurii, aburi înmiresmați. Nu se poate abține să nu se arunce asupra mâncării. Ultima oară au mâncat pe săturate în Culiacán. Bănuielile ei mai pot aștepta până după *lonche*.

– *Ay, Dios mío*, mulțumesc, face Soledad cu gura plină.

Beto îi răspunde cu o înclinare a capului.

– Hai s-o vedem, vreau să mergem s-o vedem, spune Soledad.

– Uită-te, atunci, zice Beto arătând cu lingura.

Soledad se ia după lingură și vede, la câteva străzi de ei, spre nord, fluturând în arșița neîndurătoare, dungile roșii și albe, întinderea albastră, plină de stele a drapelului american.

– Chiar acolo e? îngaimă ea uitând de mâncare preț de o clipă. Nu poate fi, nu?

– Ba da, încuviințează Beto și își bagă în gură o lingură plină.

– Dar arată așa de...

Soledad nu știe cum să-și termine propoziția.

Strada asta se termină într-un acvariu de beton: un șir de magazine pe dreapta, niște clădiri guvernamentale pătrățoase către stânga și un zid drept în față, peste care se mai află un zid, deasupra căruia e un al treilea, iar peste acesta, sârmă ghimpată și camere de supraveghere. Dincolo de zidul ăsta, ridicându-se către înaltul cerului, fâlfâie scorțos drapelul american. La doar câțiva pași depărtare, de partea asta a îngrăditurii, flutură un steag mexican.

– Vedeți, spune Beto arătându-le cu degetul steagul mexican. Asta-i de fapt problema, nu? Uitați ce steag american au colo – îl vedeți? Lucește tot, pare nou-nouț. Și uitați-vă la al nostru. O zdreanță răpciugoasă. Roșul nici nu mai e roșu. S-a făcut roz.

Luca și fetele se duc la steagul mexican, apoi trec pe alături. Se apropie de zid pe o porțiune decupată unde se poate vedea în cealaltă parte. Lydia rămâne cu Beto, pentru care priveliștea nu-i o noutate. E bine, în orice caz, să aibă parte de un minut singură cu el. Vrea să-l ia la întrebări în privința banilor.

– E de parcă n-am avea pic de mândrie, ca și cum nici nu ne-ar mai păsa măcar, bombăne puștiul, adică na, de ce trebuie steagul lor să fie așa de sus față de-al nostru? Cât de greu e să găsești un băț de steag mai înalt?

Lydia ridică ochii și vede că Beto are dreptate. Drapelul mexican chiar pare ponosit și decolorat de soare, iar cel cu roșu, alb și albastru pare imaculat în spatele lui, de parcă ar fi fost înlocuit chiar azi-dimineață.

– Nu știu. Dar n-ar fi scump dacă l-ar înlocui o dată pe săptămână? Ce rost ar

avea?

Beto își aruncă într-o jardinieră lingura și duce la gură castronul. Soarbe.

– Mi se pare că-i mai mult o sforăială patriotică, adaugă Lydia peste câteva clipe.

– O ce?

– Bani aruncați.

– Posibil, zice Beto ridicând din umeri. Păi ăștia, *estadounidenses*, sunt obsedați de steag.

Își umple gura cu ce-a mai rămas din tocană și aruncă recipientul gol pe urma lingurii.

– Pot să te-ntreb ceva? spune Lydia. Apropo de bani?

– Sigur, zice Beto, dar se foiește un pic când sunt menționați banii.

Lydia își drege vocea.

– Am observat fără să vreau că ai o grămadă.

Mâna lui Beto zboară instinctiv spre buzunar. Lydia îți ține un ochi pe Luca și pe surori în vreme ce se apleacă să ridice castronul și lingura lepădate de Beto. Își pune bolul propriu, pe jumătate plin, în echilibru pe marginea jardinierei și duce gunoiul lui Beto la un coș din apropiere. Când se întoarce, îl găsește și pe el așezat pe margine, lângă tocană. Lydia ia farfuria și se așază alături, apucându-se iar să mănânce.

– Sunt banii mei, spune el. Nu i-am furat.

– Nu. Nu te acuz.

– Și nici n-am făcut nimic rău pentru ei.

Lydia își vede de mâncare.

– Nu-i treaba mea, știu, mormăie printre înghițituri. Dar firește că mă face curioasă. Uneori banii sunt motiv de îngrijorare. Mai ales aici. Mai ales când e vorba de cineva tânăr care are o mulțime de parale fără să aibă și slujbă sau o familie bogată.

Beto se holbează la un cocoloș de gumă de lângă talpă.

– Aș putea să am un unchi bogat.

Lydia se încruntă.

– Știi ce, pari un puști de treabă, dar am avut deja destule probleme. Chiar nu ne mai permitem altele.

Beto își îndreaptă poziția și răspunde defensiv.

– Am făcut rost de ei după ce-am vândut niște chestii.

Lydia lasă lingura în vasul acum gol și așteaptă cât de-o bătaie de inimă să vadă dacă el are de gând să continue. Văzând că nu, îl îndeamnă:

– Ce fel de chestii?

Beto își sprijină coatele pe genunchi, lucru care nu-i tocmai ușor, de vreme ce picioarele nu-i ajung la pământ.

– Am găsit o armă. O privește ca să-i evalueze reacția, dar, cum nu pare alarmată, continuă: Și-am găsit niște droguri.

Ea încuviințează din cap.

– În regulă.

– Și nici măcar n-am vândut marfa, doar i-am adus-o înapoi tipului din *el dompe* despre care mă gândeam că trebuie să fie proprietarul.

– Adică banii ăștia au fost mai degrabă o recompensă?

– Da, așa aș zice. M-a întrebat dacă vreau să lucrez pentru el și i-am răspuns că

ce vreau eu pe bune e să ies din *el dompe* și să plec în nord, așa că mi-a dat banii.

– Dar așa de mulți?

Beto dă din umeri.

– Cred că-i părea rău de mine din cauza lui Ignacio și chestii. Când a mai dispărut și mămica, la toți rău din *dompe* le-a părut rău de mine.

Lydia își mușcă buza.

– Nici n-a stat să-i numere, urmează puștiul. S-a dus la seif și a pus mâna pe-un teanc gros. Mi-a zis să merg în Nogales dacă chiar vreau să trec.

– Nu i-a numărat?

– Nț.

Lydia nu crede că puștiul s-ar obosi să mintă. Pare lipsit cu totul de viclenie și, oricum, nu-i datorează ei vreo explicație. Dar povestea e cam trasă de păr. De ce i-ar da cineva atâția bani unui copil? Pare aproape imposibil să-l jignești pe Beto, deci insistă.

– Sigur nu i-ai luat când dormea sau așa ceva?

Îl face să râdă.

– *Güey*, ar trebui să am ceva *huevazos* ca să fac așa ceval exclamă clătinând din cap. Sau să-mi caut moartea.

– OK, zice ea.

– Nu-mi caut moartea, clarifică el. Mi-e bine așa, viu.

– În regulă.

– Chiar dacă situația e cum e.

Lydia strivește în pumn bolul de polistiren, fără să vrea, și un rest de sos i se

scurge în palme. Și le șterge de blugi și se uită cu luare-aminte la chipul rotund al lui Beto. „E filosof din fire", își spune. „E necizelat, dar vorbește din suflet, și felul său deschis de a fi e provocator. *În ciuda a tot și toate, îi place să fie viu.*" Lydia nu știe dacă asta i se aplică și ei. Pentru o mamă, oricum, chestiunea e fără obiect. Supraviețuirea ei ține de instinct mai degrabă decât de dorință.

– Dacă vrei să ți-o spun pe-a dreaptă, cred că e mai mult decât a vrut să-mi dea, se confesează brusc Beto. Era cam rupt de la droguri.

– Ahaa.

Acum are noimă.

– I-am spus că i-i dau înapoi când fac rost de-o slujbă *en el otro lado*, dar mi-a zis: „După ce treci, nu te opri din mers. Niciodată să nu te uiți înapoi."

Lydia încuviințează din cap.

– Și asta a fost tot?

– Asta a fost, și uite-mă!

– Da, uite-te.

Luca le aruncă o privire, un bumerang mic, pentru liniștire – doar ca să verifice că-s încă acolo, apoi întoarce iarăși ochii spre nord.

– Și nu e nimeni pe urmele tale, așa-i?

– Sper că nu, zice băiatul. Taxele mi le-am plătit, la pârnaie n-am ajuns, am achitat la timp alocația pentru copii. Hârâie din gât și scuipă pe pavaj, uitându-se cu ochi mijiți spre zid, apoi declară: Sunt un om liber.

Lydia râde.

– Ești o figură.

– Așa îmi zice mereu lumea, răspunde el. Figură.

Lydia își azvârle farfuria la gunoi.

– Ei bine, se pare că erai în pană de noroc de ceva vreme, oricum.

– Așa-i, acum mi-a venit rândul. *Darle la vuelta a la tortilla.*

– Și cum o să traversezi? întreabă ea. Ai vreun plan?

Beto se îndreaptă de șale și studiază, de unde șed ei, *la línea*. Pare la fel de impenetrabilă ca și în TJ.

– Mai sunt puști care se duc direct la gheretă și se predau, spune în cele din urmă. Unii din America Centrală mai obțin azil așa. Știai?

– Sigur, am auzit de caravane.

Lydia știe de caravanele de dezrădăcinați care vin din Guatemala și Honduras în felul superficial în care conștientizează problemele grave oamenii înstăriți, cu vieți stabile. Le-a auzit poveștile la știri, la radio, în vreme ce gătea în bucătărie. Mame care împing cărucioare cale de mii de kilometri, copilași cu tălpile șlapilor găurite de mers, sute de familii adunate laolaltă pentru siguranță, sporind la număr pe măsură ce se apropie de nord, mergând săptămâni întregi pe jos, cu autostopul ori de câte ori pot, pe spinarea Bestiei dacă-s în stare, dormind prin stadioane și biserici, venind tocmai până în *el norte* să se roage pentru azil. Lydia tăia ceapă și mărunțea coriandru în bucătărie în timp ce asculta relatările la radio. Oamenii fugeau din calea violențelor și sărăciei, a bandelor mai puternice decât guvernele lor. A ascultat reportaje despre teama și hotărârea acestor oameni, despre încăpățânarea lor de a ajunge în *Estados Unidos* ori de a muri pe drum încercând, fiindcă rămânerea acasă însemna ca șansele de supraviețuire să li se apropie de zero. La

radio, Lydia a auzit cum unele dintre aceste mame nomade le cântă copiilor lor și și-a simțit inima străbătută de emoție. A aruncat legumele tocate în uleiul înfierbântat și, ca răspuns, a auzit sfârâitul tigăii. Strângerea de inimă simțită de Lydia avusese multe nuanțe: erau acolo mânie din pricina nedreptății, grijă, milă, neajutorare. Dar sentimentul nu fusese de fapt foarte intens și, când își dăduse seama că rămăsese fără usturoi, compasiunea fusese copleșită de iritare domestică. O cină fără savoare. Sebastián n-avea să se plângă, însă ușoara dezaprobare de pe chipul lui avea s-o enerveze. Trebuia să se abțină ca să nu stârnească vreo discuție în contradictoriu.

Beto, lângă ea, vorbește.

– Am auzit că, dacă viața ți-e în pericol unde ești tu de fel, n-au voie să te trimită înapoi acolo.

Lydiei îi sună a basm, dar nu se poate opri să nu întrebe:

– Din America Centrală trebuie să fii? Ca să ceri azil?

Beto strânge din umeri.

– De ce? Ți-e viața în pericol?

Lydia oftează.

– Nu-i a tuturor?

27

De la un telefon public, surorile îl sună pe coiot, călăuza. Li se pare acum că folosesc telefonul ca niște profesioniste și apelează fără ajutorul lui Luca. Soledad îi spune coiotului că au ajuns în Nogales și că mai au cu ele încă trei persoane care vor să li se alăture în traversare.

– Sunt în stare să meargă? întreabă călăuza. Ăsta-i pachetul de ofertă fără fițe. Trebuie să fie în formă.

– Mda, îl asigură Soledad. Sunt în regulă.

– Unde sunteți acum?

Soledad apasă receptorul pe lobul urechii și aruncă o privire împrejur.

– Nu știu, chiar lângă graniță. Pe lângă liniile de cale ferată.

– Se vede steagul american pe clădirea aia mare și albă?

– Da.

– Bun, știu unde sunteți.

Coiotul le dă întâlnire într-o piață aflată la două străzi distanță. O să ajungă într-o oră. Fata e bucuroasă după ce închide. Le împărtășește Lydiei și băieților veștile.

– A zis că e în regulă să vă ia și pe voi. Trebuie să ne vedem acum cu el.

Vor să-l sune pe tăticul mai întâi și încearcă de trei ori, dar e un apel internațional și nu știu să formeze prefixul, așa că sunt până la urmă nevoite să ceară ajutorul lui Luca. Cum însă nu le ajung banii pentru convorbire, decid în schimb să spună o rugăciune.

– Se descurcă el, insistă Rebeca.

Dacă și-o spune de destule ori, cine știe, poate face să fie adevărat.

În Plaza Niños Héroes sunt niște bănci ornamentate, zugrăvite într-un auriu intens, dar cele aflate la umbră sunt ocupate deja. Luca se așază cu Beto pe marginea altei jardiniere, în vreme ce Lydia ia loc pe o treaptă joasă din apropiere. Surorile dau ture prin piață fără să-și vorbească, cu brațele încrucișate strâns pe piept și cu capetele înclinate una spre cealaltă. Lydia vede că lumea începe să le observe, să le bage de seamă frumusețea remarcabilă și extenuarea vizibilă.

Lydia e îngrijorată de atâtea lucruri, că nu se mai poate opri să le ia de-a fir a păr. O preocupă că-i expusă la loc deschis, că ar putea fi recunoscută. Ori de câte ori cineva îi aruncă o privire și se uită apoi la ecranul telefonului, câte o doză strașnică de adrenalină îi face corpul să freamăte. O simte mai ales în stomac și în încheieturi. Stă aproape de zid, cu rucsacul la picioare, imaginându-și că așa nu bate la ochi. E singurul beneficiu al calității de migrant, al acestui camuflaj complet: sunt aproape invizibili. Nu se uită nimeni la ei și, de fapt, oamenii se străduiesc să *nu* se uite. Nădăjduiește că indiferența generală se extinde și în ce-i privește pe *halcones*, dacă Javier are așa ceva aici, în Nogales. Își face griji și din pricina banilor. Cât costă călăuza, cum va căpăta acces la contul mamei ei și, chiar dacă va izbuti, cu cât va rămâne după ce-o să treacă dincolo. Își face griji și-n privința coiotului. Banii din contul mamei ei sunt ultima lor speranță, și o înnebunește ideea că va trebui să-i scoată și să-i dea unui străin. Ce o să-l întrebe ca să stabilească din ce aluat e omul? După ce le-a luat banii, ce-l mai poate motiva să-i ducă totuși în siguranță dincolo? Ce-l împiedică să-i înfunde în deșert și să-i lase acolo, abandonându-i morții? Și, în ultimul rând: are ea de ales?

Luca și Beto vorbesc alături cu voci scăzute, bâțâind din picioare, izbind cu călcâiele în zidul din spate. Beto scrijelește cu o rămurică pe buza jardinierei. Luca smulge două frunze dintr-o tufă și le împletește codițele, le răsucește între degete. Lydia, așadar, e îngrijorată de toate aceste lucruri, însă a căpătat și o înțelegere nouă a inutilității acestor griji. Ce-i mai rău se va întâmpla ori nu, și nici o grijă de pe lume n-o să schimbe nimic. *Nu gândi.* Își sprijină coatele pe genunchi.

Când apare, El Chacal le găsește din prima pe surori.

– *Dios mío*, zice în loc de prezentare, clătinând din cap.

Soledad simte că sunt cântărite, că le sunt evaluate trăsăturile. Simte ezitarea pe care i-o provoacă asta bărbatului și-i place că e vorba de ezitare și nu de altceva. E ușurată când îl vede trecând peste șovăială și făcându-le semn cu capul.

– Soledad?

– Eu, răspunde fata. Și ea e sora mea, Rebeca.

O ciupește ușor de cot, iar Rebeca înclină capul.

Bărbatul e mic de statură, doar puțin mai înalt decât fetele. Fața îi e arătoasă, cu pomeți ascuțiți și proaspăt bărbierită. E ceva mai roșu în obraji decât nuanța restului pielii, ceea ce-l face să arate mai binedispus decât e de fapt. E subțire și zvelt, cu blugi curați și un tricou roșu. Aduce și el a clandestin, cu excepția faptului că încălțămintea sport pare să fie nouă-nouță.

– Unde-s ceilalți? întreabă.

– Stau acolo, zice Soledad și pornește spre ei, urmată de coiot.

– Aoleu, face călăuza când îi vede. O doamnă și doi copii?

Clatină din cap.

Băieții l-au auzit și sar amândoi de pe marginea jardinierei.

– Pentru mine să nu vă faceți nici o grijă, zice Beto. Am douăzeci și trei de ani. Doar că am un deficit de creștere.

Beto a auzit de *deficitul de creștere* fiindcă unul dintre puștii cu care a crescut în *dompe* avea așa ceva și, cu toate că acel copil era de-o vârstă cu el, se oprise din crescut când aveau amândoi șase ani, astfel că Beto ajunsese între timp să fie de două ori mai înalt. Unul dintre preoții misionari veniți de la San Diego le-au explicat cum e cu deficitul de creștere. Oricum nu conta, fiindcă aflarea denumirii nu-l ajutase pe puștiul acela să crească din nou. Beto îi zâmbește coiotului cu gura până la urechi.

– Douăzeci și trei, *de verdad*? zice El Chacal.

– Am, pe lângă asta, și-o voce de înger, face Beto și, ducându-și o mână la inimă, se apucă să cânte.

O piesă pop redată foarte gălăgios și nu întru totul afon pe care Luca a mai auzit-o, dar nu-i știe titlul. Când ajunge la partea de rap, El Chacal înalță o mână ca să-l facă să tacă.

– Impresionant, nu? chicotește Beto. Mi se spune J Balvin al gropii de gunoi.

Coiotul îl scrutează fără să clipească în timp ce puștiul se apucă să execute și un step improvizat acolo, în mijlocul pieței publice.

– Bine, bine, *siéntate*, îl liniștește El Chacal, care nu are chef să atragă atenția asupra lor.

Beto se saltă iarăși pe marginea jardinierei.

Lydia se ridică.

– Fiul meu și cu mine am venit tocmai din Guerrero. Am mers cu Bestia. Suntem capabili să mergem în forță, n-o să vă încetinim.

Rebeca vorbește și ea.

– N-ați crede de ce-i în stare puștiulică ăsta. Ar umbla prin deșert o săptămână dacă așa trebuie.

Călăuza se încruntă, se întoarce spre Soledad.

– Ți-a spus vărul tău că am rezultate bune, așa-i?

– Da.

– Dar știi de ce am așa rezultate?

Ea clatină din cap.

– Fiindcă nu iau copii. Nu-mi place să abandonez oameni. Nu-mi place să-i văd murind în deșert. Așa că-i aleg dintre ăia care n-o să moară.

Luca se agață de mâna maică-sii.

– N-am intenția să mor, zice.

El Chacal se răsucește spre el.

– Nimeni n-are *intenția* să moară.

– Așa-i, recunoaște Luca. Dar eu intenționez să *nu* mor. Lydia își ține răsuflarea. Își dă seama că Luca face impresie. E o diferență, adaugă Luca.

– Așa? zice coiotul și se dă un pic în spate ca să-i vadă mai bine chipul pe sub șapca lui *papi*.

– Da, confirmă băiatul. Am luat asta în considerare.

– Ai luat în considerarel râde El Chacal. Ai luat în considerare posibilitatea că o să mori?

– Evident.

– Și?

– Și deocamdată nu sunt interesat de murit.

Coiotul încuviințează din cap.

– Am înțeles.

– Deci o să rămân viu.

– OK.

– Cu sau fără ajutorul dumneavoastră, precizează Luca. Lydia îl pișcă ușor de ceafă. Dar, desigur, ajutorul dumneavoastră ar însemna un avantaj semnificativ.

Coiotul râde în hohote acum.

– *¡Órale!*, rostește întinzând în față brațele. OK, OK.

Beto sare la pământ. Știe când e cazul să tacă din gură; nu scoate o vorbă.

– OK, zice iarăși coiotul, apoi se uită la Lydia. Puteți plăti?

Ea încearcă să-și construiască o expresie impenetrabilă, să aibă o voce destinsă.

– Care e prețul?

– Cinci mii pentru tine. Câte șase mii de copil.

– Dolari?

Lydiei i-a căzut falca.

– *Claro.*

Surorile au plătit doar câte patru mii de fiecare.

– Dar credeam că...

Coiotul i-o ia înainte.

– Nu e o negociere. Am suficienți *pollitos* cu care să traversez și fără voi. Nu-mi

trebuie banii. Dacă vrei să vii, ăsta-i prețul.

Lydia închide gura. E strâmtorată. Nu știe exact cât îi lipsește, dar nu au de ajuns. Simte un gol în stomac și, pentru întâia oară de zile întregi, simte că o să izbucnească în plâns. Freamătul nărilor, mlaștina de fluide din sinusuri e aproape o ușurare. Nu era sigură că mai poate să plângă.

– Cât face în pesos?

Beto trage din buzunar teancul de bancnote și se apucă să-l frunzărească, să numere.

Călăuza prinde mâinile lui Beto, ascunzându-le vederii.

– Bagă-i la loc, îi ordonă. Vrei să fim omorâți, sau doar jefuiți? Beto își îndeasă banii la loc în buzunar în vreme ce coiotul aruncă o privire în jur, asigurându-se că n-au atras atenția nimănui. Ascultă-mă, dacă o să facem asta, prima chestie e că nu trebuie să fii idiot, bine?

Beto are o mutră pleoștită. N-o mai face pe măscăriciul.

– OK, zice cu remușcare autentică. Scuze.

Coiotul încuviințează din cap.

– Nu mai faci decât ce-ți spun eu, da?

Beto arată cu un gest că e de acord.

– Nici să te pișii ori să strănuți nu te apuci fără să-ți dau eu voie. Și, pentru numele lui Dumnezeu, nu vii așa țanțoș cu teancul de bani! Nu te-apuci să-i numeri în mijlocul străzii!

– OK.

El Chacal își mută atenția spre Soledad.

– O să fie cam înghesuială în apartament cu oameni în plus, dar e numai pentru două zile.

– Apartament? se miră fata.

Și-a dat rucsacul jos ca să scoată sticla de apă. Luca și Beto își adună lucrurile.

– Da, un loc pe care-l folosesc ca să pun lucrurile la cale. O să stați acolo o zi sau două până sosesc ceilalți.

O ia din loc, și Lydia își înhață rucsacul ca să i se țină pe urme.

– Mai întâi trebuie să mă duc la bancă, zice.

Bărbatul se răsucește spre ea ridicând din sprâncene.

– Bancă? întreabă, de parcă i s-ar fi cerut să poposească o clipă pe Lună.

– Da, să fac rost de banii tăi.

– La bancă? repetă El Chacal. Ar fi trebuit să-ți iau mai multl

Râde în hohote spunând acestea; cu toate că Lydia e înviorată de neașteptata lui explozie de veselie, nu izbutește să i se alăture.

Ușurată să găsească în apropiere o filială a băncii mamei sale, îl lasă pe Luca afară cu surorile. Clădirea pare zugrăvită proaspăt și-o face conștientă de aspectul ei prăpădit și mizer. Se oprește să-și verifice oglindirea într-un geam. De trei zile poartă aceeași bluză albastru pastelat, cu nasturi. Își simte subsuorile umede și părul îi e încâlcit. Speră că miroase decent; nu-și mai poate da seama. Nu s-a machiat niciodată când era mai tânără, dar de când a împlinit treizeci de ani și-a suplimentat îngrijirile cu câte un pic de fard de dimineață, un pic de pudră care să-i acopere ridurile de pe frunte. Când lucra la librărie se dădea cu rimel și-o dâră de gloss pe buze. La două zile se spăla pe cap, iar când trebuia să aranjeze marfa pe rafturi

își prindea părul în coadă la spate. Femeia din geam nu arată defel ca acea fostă versiune a Lydiei. Femeia asta e mai slabă și mai negricioasă, cu fâșii încordate de mușchi la gât și pe brațe. Femeia asta care n-a făcut duș astăzi are cercuri întunecate sub ochi și o figură posacă. Își dorește armura micii truse de machiaj de-acasă, punguța ce atârna de un cârlig de lemn în baia familiei, însă perplexitatea e aproape reconfortantă; poate că n-o s-o recunoască nimeni, până la urmă, după fotografia lui Javier. I-ar plăcea să-și ia de pe cap și cipilica aceea pleoștită și s-o îndese în rucsac undeva, fiindcă se simte ridicolă, de parcă s-ar duce la biserică în costum de baie. Însă, cu tot aspectul schimbat, s-ar simți prea expusă fără ea. „Gata cu visatul", se îndeamnă. Deasupra ei e o cameră de securitate, montată pe un suport, și nu vrea să apară în cadru. Își coboară bărbia în piept, sub pălărie, când deschide ușa băncii și pășește înăuntru.

În vestibulul luminat cu neoane și răcorit de aerul condiționat, brațele Lydiei capătă îndată piele ca de găină. Corpul ei s-a dezobișnuit de confortul adus de electricitate. Își freacă brațele ca să se încălzească, scoate din geantă cardul bancar al mamei și verifică iarăși soldul la bancomat. Suma e tot acolo, întreagă, 212 871 de pesos. Expiră cu zgomot printre buzele desfăcute. Limita de retragere e de 6 000 de pesos pe zi și a tot amânat momentul acesta din multe motive, printre care acela că nu e sigură cum va căpăta banii fără actele necesare. Știa că era mai sigur să lase banii în cont pe parcursul călătoriei; pe de altă parte, nu era gata să confirme adevărul oribil că mama ei a pierit. Știa că se va simți ca și cum i-ar fura banii. Așa vrea să se simtă. Fiindcă Lydia n-a reușit să-și consume amărăciunea doliului, încă simte, în multe privințe, că ea și cu Luca au plecat și că familia lor e

încă intactă și fericită, că-și duc cu toții viețile ca de obicei la Acapulco. Și-l imaginează pe Sebastián atingându-i în treacăt punguța cu cosmeticale din baie, în fiecare dimineață, umed de la duș, cu corpul gol înfășurat în prosopul albastru. Lydia își dorește să mai poată întârzia cu acest artificiu imaginar.

Însă existența banilor electronici e un miracol. O parașută vitală. Scrie numele mamei ei pe un formular, pe pupitru, apoi așteaptă pe un scaun până ce șefa de filială o cheamă într-un separeu. Lydia ia loc și-și lasă pe scaunul gol de alături rucsacul. În fața ei e o femeie, și asta i se pare cumva un noroc. Femeia poartă un sacou subțire bleumarin și are o singură șuviță căruntă în păr. Pare amabilă. Lydia cercetează o clipă trăsăturile femeii și ia o decizie ad-hoc. Îi va spune totul. Până la ultimul amănunt. Se va lăsa la mâna acestei străine cu chip blând.

E doar a treia oară când își spune povestea. Prima dată i-a spus-o lui Carlos, în biroul de deasupra bisericii din Chilpancingo, și a doua oară călugăriței, sora Cecilia, la prima Casa del Migrante din Huehuetoca. În ambele cazuri povestea a afectat-o, dar de fiecare dată a obținut în schimb ceva ce a părut salvator.

– Cu ce vă pot ajuta? întreabă șefa de filială, așezându-și brațele pe tăblia biroului.

Nu se sprijină de spătar ca să ia distanță și nici nu măsoară rucsacul cu priviri suspicioase. Pare înțelegătoare și o cheamă Paola, potrivit ecusonului pătrat și cafeniu.

– Eu... ăă..., începe Lydia, însă nările îi freamătă și cuvintele i se încleiază în gâtlej. Strânge tare din pleoape, zăbovește așa o clipă, după care o ia de la capăt: Trebuie să închid contul de economii al mamei mele.

– OK, zice Paola. Vă pot ajuta cu asta. Mama dumneavoastră a... vă poate însoți să faceți asta, sau...

– E decedată, spune Lydia.

– Ah, condoleanțe.

Paola rostește cuvintele mecanic, doar fiindcă e genul de răspuns obișnuit în astfel de situații.

– Am nevoie de ajutorul dumneavoastră, continuă Lydia.

Paola încuviințează din cap.

– Desigur. Întinde brațul să atingă liniștitor mâna Lydiei, apoi își împreunează palmele pe birou. În cazul acesta ne trebuie doar certificatul de naștere și o copie a testamentului, dacă aveți așa ceva...

Lydia o oprește dregându-și cu zgomot glasul. Se uită nu la chipul Paolei, ci la degetele împreunate pe tăblia dintre ele două, la verigheta simplă de aur. Vorbește fără să ridice privirea.

– Mama mea a fost omorâtă. Toată familia mi-a fost omorâtă de cartel, în Acapulco. Soțul, sora. Șaisprezece rude.

Aproape șoptește acum, aplecată spre Paola peste birou, și aude cum respirația femeii s-a schimbat – nu, s-a oprit, de fapt. Aruncă o privire spre fața ei și vede aceeași încremenire. E o paralizie zămislită din empatie, așa că Lydia mână la repezeală restul de cuvinte afară din gură, înainte să-și piardă cumpătul, înainte să înceapă să plângă.

– Am scăpat eu și fiul meu. E aici, așteaptă afară. Am avut bani, dar am fost răpiți în Sinaloa și acum s-a zis cu ei. Și ne trebuie banii mamei ca să plătim călăuza. Să

putem traversa. Sunt singurul copil în viață al mamei.

A mai rămas acum o singură mână pe tăblie, cea cu verighetă. Cealaltă a zburat spre fața Paolei, spre gura Paolei, unde trebuie să împiedice ieșirea emoțiilor la iveală.

– Dumnezeule, icnește Paola. Fiindcă ce altceva ar putea spune? Deschide un sertar în josul biroului și scoate o cutie cu șervețele pe care o pune pe birou, între ele, murmurând: Masacrul de la petrecerea aniversară din Acapulco, am citit despre voi. E familia dumneavoastră, Dumnezeule. Îmi pare nespus de rău.

– Mulțumesc, zice Lydia. Era *quinceañera* nepoatei mele, Yénifer.

Paola trage un șervețel din cutie și și-l ține sub nas. Ia și Lydia unul. Apoi se uită una în ochii celeilalte. Lydia șoptește:

– Aveți copii?

Paola încuviințează din cap.

– Trei.

– Mă tem c-o să murim. Banii ăștia sunt singura cale de a-mi salva fiul.

Paula își împinge în spate scaunul pe roți.

– Așteptați aici, îi spune.

Lipsește un interval care pare îndelungat și, când revine, duce un dosar plin cu documente. Se așază la loc, și Lydia își îndreaptă și ea spinarea. Paola deschide dosarul și, cu un clic al mouse-ului, readuce la viață computerul.

– Aveți vreun act?

– Da.

Caută prin rucsac și dă peste cartea de alegător. I-o întinde Paolei, care o

studiază un moment, se uită mai îndeaproape la chipul Lydiei și-o așază apoi peste dosar.

– Card bancar?

– Da.

Îl scoate și pe acesta.

– Sunteți custode legal al contului mamei?

– Nu.

– Și nici certificatul ei de deces nu-l aveți, sunt sigură.

– Nu.

– Copie după testament?

– Nu.

Încearcă să nu intre în panică. Femeia asta o să încerce s-o ajute. Înțelege. Știe că Lydia nu are aceste documente, nu are cum să le obțină fără să revină în Guerrero și să se lase omorâtă. Dar dacă e pur și simplu imposibil? Dacă Paola încearcă s-o ajute să găsească o ieșire, însă tot ce face de fapt e să confirme inevitabila veste proastă că Lydia nu are nici un drept legal asupra banilor?

Încearcă să tragă aer în piept, dar totul în jur se clatină.

– În ce domeniu lucrați? întreabă Paola.

– Am o librărie în Acapulco. Sau am avut. O mai am, cred.

Paola tastează la computer.

– Numele societății comerciale?

– Palabras y Páginas.

Scrie și asta, apoi întoarce monitorul ca să-i arate. Nu completează nici un

formular, vede Lydia. O caută pe Google. Îi verifică povestea. Se asigură că nu-i vreo escrocherie.

– Dumneavoastră sunteți?

A deschis site-ul pe care Lydia a tot intenționat să-l actualizeze. E poza ei acolo, la secțiunea „contact". Poartă colanți negri și un pulover supradimensionat. Haine pe care nu le va mai îmbrăca vreodată. Sunt în coșul de rufe murdare, la Acapulco. Fericirea modestă pe care o arată în cadru îi taie acum răsuflarea și-i smulge un suspin. Și-ar dori ca pereții biroului să se îmbine cu tavanul. Ochii ei sunt două linii, gura, o linie. Încuviințează din cap spre Paola, care întinde brațul peste masa de lucru și-i strânge afectuos mâna. Se ridică apoi, dă ocol pupitrului, ia de pe scaun rucsacul Lydiei și se așază alături de ea.

– Nepotul meu a dispărut anul trecut, în august, șoptește Paola, și nu l-au găsit trei zile. Când l-au găsit, capul... Se poticnește un moment lung, lăsând impresia că n-o să mai continue, însă nu face decât să-și adune puterile. Capul îi era desprins de corp, îngaimă ea, cu palma tremurând într-a Lydiei.

Își strâng mâinile, tare.

– Și ce băiat frumos era, adaugă femeia.

E acum rândul Lydiei să încerce empatia aceea paralizantă. Profunzimea senzației o surprinde: de unde i-a mai rămas părere de rău pentru alții, pentru nepotul ucis al Paolei? Însă iat-o – o durere care-i seacă oasele, o amărăciune cruntă la gândul băiatului cel frumos, pe care Lydia nu l-a cunoscut niciodată. Pentru pierderea atâtor băieți cărora li s-a furat viața, pentru nefericirea ce leagă familii unele de altele ca în puzzle-urile lui Luca. Durerea e imensă. Crește exponențial. Fiecare moarte

violentă se amplifică pe sine de o sută, de o mie de ori. Toți din banca asta cunosc, mai mult sau mai puțin, această durere. Toată lumea din Nogales. Toți cei care trăiesc într-un loc care a fost parcelat în *plazas* luate în stăpânire de oameni ca Javier. *Pentru ce?*

Lydia deschide zăgazurile, și întreg torentul de emoție pe care și l-a stăvilit de săptămâni încearcă să iasă deodată. Se face ghem pe scaun și suspină încetișor, simțindu-și corpul încordat de amărăciune. Paola e o necunoscută, însă mâinile ei pe spinarea Lydiei sunt mâinile lui Dumnezeu. Ale lui Sebastián, ale lui Yemi și ale lui Yénifer. Sunt mâinile mamei ei. Lydia bocește în poala Paolei, iar Paola plânge împreună cu ea. Plâng de mila lor și una de mila celeilalte. Apoi, odată ce-au isprăvit, se șterg la ochi folosind șervețelele din cutia Paolei.

Paola cuprinde genunchiul Lydiei cu putere, apoi își suflă cu zgomot nasul într-un șervețel. Îl aruncă ca pe o minge de trei puncte în coșul de hârtii aflat în cealaltă parte a micului separeu.

– S-ar putea să rămân fără slujbă, zice cu glas domol. Dar îți aduc banii ăia.

Capul Lydiei bubuie ritmic. Închide ochii recunoscătoare, încă nevenindu-i să creadă. Emoția are efectul unei bormașini asupra sinusurilor ei.

Mai durează câteva minute, însă curând apare un plic doldora de bancnote, apoi Paola își scoate poșeta dintr-un sertar cu cheie din josul fișetului și-i întinde Lydiei o bancnotă suplimentară de 500 de pesos.

– Pentru băiatul tău, îi spune.

Lydia o îmbrățișează, fără să poată îngăima vreun cuvânt de mulțumire. E imposibil.

28

Apartamentul e ciudat de plăcut, chiar dacă-i impersonal și puțin mobilat. Se află la parterul unei case clădite într-un deal, așa că e pe jumătate sub nivelul străzii. Are patru încăperi mari: o cameră de zi (cu două canapele negre de piele, televizor cu ecran plat și niște decorațiuni sinistre), o bucătărie (în al cărei frigider se găsesc doar un borcan de maioneză și două ouă) și două dormitoare (complet goale, dacă nu pui la socoteală un umeraș singuratic pe pardoseala unuia și un spray contra țânțarilor pe pervazul înalt al celui de-al doilea). Lydia pune banii pe blatul lucios din bucătărie. El Chacal a cerut 11 000 de dolari. I-i dă pe jumătate în dolari și pe jumătate în pesos, fiindcă banca n-a avut destui bani gheață la dispoziție ca să i-i dea într-o singură monedă. Cele două vrafuri de bancnote includ toți banii din contul mamei ei, bancnota de 500 de pesos dată de Paola și toți bănuții care i-au mai rămas în portofel. Rata de schimb a fost dezavantajoasă, așa că suma totală, în dolari, e de aproximativ 10 628. Acum câteva săptămâni, cursul era favorabil, ar fi fost suficient. Astăzi îi lipsesc 372 de dolari. Coiotul numără banii, calculează rata de schimb pe telefon și, când își dă seama că nu-s destui, împinge teancul înapoi spre ea clătinând din cap.

– *No es suficiente.*

– Dar ne lipsește doar un pic. V-aș putea da banii după ce ajungem pe cealaltă parte. Când o să-mi iau o slujbă o să pot completa diferența.

– Nu merge așa.

E de necrezut că s-au înțepenit în asta. Trei sute șaptezeci și doi de dolari!

– Am mai avut, dar am fost jefuiți pe drum, insistă ea auzindu-și disperarea din voce.

– Toată lumea e jefuită pe drum, zice el deloc mișcat.

– Nu, intervine Soledad. A plătit ca să ne răscumpere pe noi.

– Ne-a salvat cu banii ăia, spune Rebeca și se întoarce spre soră-să. Putem să-l rugăm pe César. Trebuie.

Soledad pare îngrijorată că trebuie să-i ceară vărului încă și mai mulți bani, dar încuviințează. În odaie plutește o notă de isterie, țopăind de pe o față pe alta. Doar coiotul e imun.

– Mai stăm cel puțin o zi sau două, îi spune Lydiei. Poți rămâne aici cu fiul tău. Dacă aduci toți banii până atunci, poți veni.

„Două zile", cugetă ea. La Acapulco trăiau frugal, de cele mai multe ori cu mâncare la pachet pentru prânz, cumpărându-și haine noi doar când cele vechi nu mai puteau fi reparate. Rar câte o masă în oraș ori câte un film la cinema. Pentru aniversarea lor, anul trecut, Sebastián i-a cumpărat un flacon cu ulei de lavandă ca să-și picure pe pernă în fiecare seară, înainte de culcare, câte un strop. Și ce luxos i se părusel Însă acum, când se gândește la micul lor apartament însorit, cu două dormitoare, plin cu încălțăminte și cărți care adună praful, cu cămara din bucătărie plină de porumb, de fasole uscată și cereale, cu rufăria împăturită în dulapul de pe hol, la cele două cupe pentru vin care se usucă în suportul de vase de lângă chiuvetă, toate i se par extravagante. Nu mai are nimic. Ce să vândă? De unde să scoată patru sute de dolari în două zile? Caută în minte oameni cărora le-ar putea cere. „Morți. Sunt morți cu toții." Dacă ar avea numărul unchiului din Denver, l-ar suna.

Se gândește sălbatic, rușinos la propriul trup. Cât ar obține contra unei partide de sex? E grețos, e obscen și se simte recunoscătoare că izbutește să alunge gândul fără să cugete prea mult. Va găsi o cale.

Beto și Luca stau pe canapelele de piele neagră, în spatele lor, jucându-se cu niște mașini imaginare, dar simt vibrația stranie a agitației din încăpere și sunt atrași de ea. Apar ca prin minune de ambele părți ale Lydiei.

– Ce s-a întâmplat, mami? întreabă Luca.

– Nimic, *amorcito, no te preocupes.*

Beto însă, obișnuit să priceapă lucruri fără să i le explice nimeni, se uită la grămada de bani de pe blat, la fața Lydiei, la El Chacal și spune:

– Cât îi lipsește?

El Chacal ridică telefonul și citește de pe ecran.

– Trei sute șaptezeci și doi de dolari.

– Cât face în pesos? vrea să știe Beto.

Călăuza socotește.

– Cam șapte mii cinci sute.

Beto vâră mâna în buzunar și scoate teancul de bani sub privirea uluită a Lydiei. A plătit deja pentru traversarea lui și i-au mai rămas de cheltuială. „Abia l-am cunoscut pe puștiul ăsta de dimineață", își zice ea. „Nici nu-și dă seama câți bani sunt." Își alungă de îndată îndoielile. Beto completează suma.

Îl trage la piept și-l îmbrățișează.

– Mulțumesc.

El Chacal le spune că vor traversa după ce sosesc și ceilalți *pollitos* și că, dacă tot

așteaptă, să se instaleze comod. Pleacă fără să le lase aproape nici o instrucțiune, făcând-o pe Lydia să se întrebe dacă o să se mai întoarcă. Nu arată a hoț, dar dacă e? Dacă-l lovește vreun autobuz? Strânge pumnii și-și poruncește să tacă. *Nu gândi.*

Își scot cu toții încălțămintea de îndată ce coiotul a dispărut, și plăcerea tălpilor goale e incredibilă. E minunat să-ți poți mișca fără opreliști degetele. *Con un olor a queso.* Luca și Beto se fugăresc pe hol, între bucătărie și baie, simțind sub picioarele lipicioase dalele de gresie reci și lăsând urme fantomatice de condens pe podea. Soledad își bagă în pantaloni tricoul lălâu și le arată o șmecherie: se ridică în mâinile mult întinse la spate, rezemându-se de perete. Băieții aplaudă. Încearcă apoi să se uite la televizor, dar descoperă că ecranul plat nu funcționează. Lydia găsește un volum cu coperțile îndoite într-un sertar din bucătărie și citește cât trag un pui de somn băieții și surorile. E un roman mai vechi de Stephen King pe care l-a mai citit cu ani în urmă, și cufundarea în poveste o face să uite o vreme unde se află, ca și cum ar putea să se întoarcă în timp, să intre în comuniune cu persoana care a fost când a citit-o întâi. Comuniunea aceasta i se pare atât norocoasă, cât și sacră. Când se trezesc ceilalți, abandonează cu o anume codeală cartea, o lasă cu fața în jos pe canapea, deschisă la pagina 73. Abia așteaptă cu toții să facă duș și e dezamăgită când vede că nu au apă caldă. Nu e nici pic de mâncare, iar în bucătărie e doar o tigaie, însă Lydia încălzește în ea câtă apă e cu putință și se apucă cu toții să-și curețe de pe ei, cu buretele, praful și transpirația. Nu mănâncă nimic, mulțumindu-se cu amintirea încă recentă a porțiilor de *birria*, și adorm odată cu apusul soarelui.

Dimineața devreme, exact când discută despre ce și cum să mănânce, ușa se deschide brusc. Lydia e cuprinsă de ușurare când El Chacal coboară cele patru trepte, urmat de doi bărbați și de o femeie mai în vârstă. E încă aici. Nu i-a abandonat. Ușurarea e curând urmată de spaimă: cine-s oamenii ăștia? Îi ține sub observație, în căutare de indicii. Bărbații par să se cunoască între ei. Sunt tineri, cu șepci de baseball trase pe ochi și vorbesc încetișor între ei, ignorându-i pe ceilalți. Mânecile lungi și blugii ascund orice posibile tatuaje. Lydia simte cum urcă în ea un val de greață, dar e alungat de foame.

– Nu vă depărtați, zice coiotul. Dacă nu sunteți aici când e vremea să pornim, plecăm fără voi.

Atmosfera devine încordată în apartament după plecarea lui El Chacal. Surorile și Luca se retrag în camera unde au dormit, iar Lydia se încuie în baie. Vrea să afle tot ce poate despre nou-veniți, dar vrea și să se țină deoparte, să rămână imperceptibilă și vagă. Îi este, în orice caz, o foame de lup. Luca e flămând și el.

– Vă e foame? îi întreabă pe cei doi bărbați necunoscuți, care s-au așezat pe canapea.

Le este.

– Gătesc eu, dacă aveți bani de mâncare.

Are de gând să facă omletă. Ceva cald și familiar pentru fiul ei. Cei doi îi dau câțiva pesos, așa că pornește împreună cu Luca să caute un magazin alimentar.

– Încalță-te cu ghetele cele noi, îi spune. Să se mai lase un pic la mers.

Nici n-au ajuns la intersecția următoare când aud pe cineva strigând după ei:

– *¡Hola! Perdón, señora, ¡disculpe!*

Lydia se întoarce agitată și o vede pe femeia din apartament grăbindu-se să-i ajungă.

– M-am gândit să vin cu voi, dacă nu vă deranjez, le spune aceasta. Îmi trebuie și mie câteva chestii.

Are o poșetă vișinie și e îmbrăcată ca de ieșit la cină în oraș: pantaloni negri, o bluză largă și sandale cu platformă. E zveltă, negricioasă, iar părul ei negru, tuns scurt, are scânteieri argintii. Pe o încheietură are o brățară de aur, prea modestă ca să fie falsă. Nu arată deloc a emigrantă, își spune Lydia, după care își amintește că nici ea nu arată. Sau nu arăta când a început călătoria.

– Sunt Marisol.

Brățara scoate un clinchet când femeia îi întinde Lydiei mâna.

– Lydia.

– *Mucho gusto*.

– Și el e băiatul meu, Luca.

– Bună, Luca!

Lydia vede un domn în etate stând în cadrul unei uși și-l roagă să-i arate cel mai apropiat magazin. Omul îi arată.

– Trebuie să cumpăr niște fructe, zice Marisol pe drum. Sunt învățată cu salată în fiecare zi, și stomacul mi-e vraiște de când m-am întors.

– Întors? face Lydia.

– Din California.

– O, ai fost deja în California?

– Da, șaisprezece ani. Sunt practic o *gabacha* de-acum.

Râd amândouă.

– Dar atunci de ce te-ai întors? întreabă Lydia.

– N-am avut de ales. Când Lydia face o grimasă, femeia adaugă: Fetele mele-s încă acolo, în San Diego.

Bagă mâna într-un buzunăraș al genții și scoate un iPhone cu husă lucitoare. Îl deschide cu o apăsare a degetului mare și derulează până la o fotografie cu două fete frumoase, poate cam de vârsta Rebecăi și a lui Soledad. Îi arată cu mândrie poza. Cea mai mică poartă o rochie de *quinceañera*.

– Asta-i Daisy a mea. A vrut să poarte o rochie din Chiapas de ziua ei, chiar dacă-i născută în San Diego. Nici măcar nu vorbește spaniolal Închide telefonul și-l bagă la loc. Iar fata mai mare, América, e la facultate acum și încearcă să aibă grijă de soră-sa, să se ocupe de casă.

Vocea lui Marisol sună voalată, ostenită.

– Cât ai de când ești plecată?

– Aproape trei săptămâni. Dar înainte am stat într-un centru de detenție mai bine de două luni.

Clatină din cap și strânge buzele, un gest pe care Lydia îl recunoaște. E gestul prin care-ți arăți îndârjirea de a te ține tare chiar dacă vocea îți tremură și pieptul ți-e sfârtecat de mâhnire. Luca nu pare să asculte, dar Lydia știe că nu-i așa. Acum e mereu cu urechea ciulită în timp ce merge cu câțiva pași înaintea lor, atent la foiala mașinilor.

– Ce s-a întâmplat? întreabă Lydia.

Marisol, înainte de a răspunde, trage o gură bună de aer.

– Ne-am dus legal, când América n-avea decât patru anișori. Soțul meu era inginer, avea de lucru acolo, așa că am primit vize. Și s-a născut Daisy, apoi au trecut anii, nici nu-ți dai seama cum se scurge timpul.

Lydia descoperă că se trage mai aproape de Marisol, instinctiv, mergând pe străzile însorite de pe coasta dealului, cotind pe alei și străbătând intersecții puțin circulate. Luca pășește apăsat cu ghetele cele noi.

– După aceea, acum cinci ani, Rogelio a fost omorât, soțul meu a fost omorât.

Marisol își face cruce, în vreme ce Lydiei îi scapă un suspin.

– Îmi pare nespus de rău, murmură.

Marisol pleacă bărbia.

– A fost așa, deodată. Un accident de mașină când se întorcea de la lucru.

Ceva trădător și lipsit de bunătate se insinuează în Lydia – aproape invidie pe genul acela de văduvie. O moarte normală, fără atrocități. Dar își dă seama repede că Rogelio e la fel de mort ca și Sebastián. Strânge consolator brațul lui Marisol, cu empatia recăpătată.

– Vizele noastre au fost anulate după moartea lui. Ar fi trebuit să ne întoarcem acasă, în Oaxaca. Numai Daisy avea voie să rămână, fiind cetățean.

– Dar e absurd, zice Lydia. Câți ani are?

– Cincisprezece.

– *Ay*.

A mai auzit asemenea istorii, firește. Dar e altceva să stai de vorbă cu o mamă care o și trăiește. Lydia nu-și poate imagina separarea de Luca, pe lângă celelalte nenorociri. Deși băiatul ei e aici, în fața lor, trebuie să lupte cu impulsul de a se

arunca asupra lui și de a-l strânge tare la piept.

A fost mereu o mamă devotată, dar niciodată genul codependent căreia să-i fie dor de copil când se duce la școală sau doarme. A prețuit mereu timpul pe care și l-a alocat sieși, pentru gândurile ei, pauzele de la necontenitul vălmășag de emoții al maternității. La Acapulco au fost chiar perioade în care a simțit și câte-o țârâ de resentiment pentru felul cum i se năpustea el în inimă și-n minte ori de câte ori era prin preajmă, pentru felul în care energia lui Luca uzurpa orice altceva din încăpere. Îl iubea din toată inima, dar, pentru numele lui Dumnezeu, erau și zile când nu-și putea trage sufletul pe deplin decât după ce-l lăsa la poarta școlii. Toate astea s-au dus acum; ar fi în stare să-l lege de ea, să-l coasă de piele, să-l fixeze permanent de corpul ei. Ar fi dispusă să-și facă părul să crească din scalpul lui, să devină o mamă-geamăn siamez. Ar renunța să mai aibă un gând propriu pentru restul vieții dacă asta l-ar ține nevătămat. Luca așteaptă la colț și Lydia se uită peste el, de-a latul străzii, unde e o clădire pe care s-au desenat graffiti. Un semn uriaș de întrebare. Nu. Nu e un semn de întrebare. Lydia se oprește brusc, pironită locului. Întinde mâna după Luca.

– *Mijo.*

– Ai pățit ceva? întreabă Marisol.

Nu e un semn de întrebare. E o seceră. Și sub seceră, cu vopsea proaspătă, neagră, literele piezișe avertizează: VIENEN LOS JARDINEROS. Ghemuit în curbura lamei se vede un huhurez. La Lechuza. Și-apoi ceva nou, un lucru pe care Lydia nu l-a mai văzut: ochelarii atât de distinctivi ai lui Javier, fără față, redați perfect pe zid. Forma lor exactă, stârnindu-i în amintire chipul omului însuși. În locul lentilelor,

cineva a scrijelit: AÚN TE ESTÁ BUSCANDO. „El încă te caută."

„Pe mine. Pe mine mă caută, *Madre de Dios*!"

Lydia se răsucește pe călcâie.

– Luca, vino.

– Dar, mami...

– Vinol se răstește, cu vocea ca un bici.

Marisol trebuie să grăbească pasul ca s-o ajungă.

– Ai pățit ceva? întreabă iarăși.

După șaptesprezece zile, după două mii cinci sute de kilometri. Aici, la marginea nordului, *los pinche* Jardineros. Ce impecabil a reprodus artistul ochelarii lui Javier! De parcă i-ar ști prea bine. De parcă l-ar fi văzut în persoană, aici în Nogales. Lydia se teme să nu se prăbușească pe stradă. Să nu i se înmoaie genunchii. Vântul îi trece prin corp de parcă ar fi numai găuri, o stafie deja. Marisol întinde un braț ca s-o ajute să-și regăsească echilibrul.

– Nu putem merge pe-acolo, zice Lydia luând-o la picior, repede, dar nu prea, nu într-atât încât să atragă atenția celor trei băieți care stau sprijiniți de peretele cramei. I se pare că brațele îi clănțăne în încheieturi, că genunchii i s-au lichefiat de panică.

– E-n regulă, e-n regulă.

Marisol lasă un braț pe umărul ei și pășesc sincron acum, pasul Lydiei potrivindu-se, accidental, cu cel al femeii mai în vârstă. Iar pe Luca l-a apucat sub celălalt braț. Au făcut cale-ntoarsă, însă Lydia nu știe dacă direcția în care se îndreaptă e mai lipsită de pericole decât cea din care vin. Oare Marisol știe încotro se duc? Îi

conduce undeva anume? Lydia se dezbară de brațul femeii.

– Mulțumesc, mi-e mai bine acum. Sunt bine, suntem bine, insistă apucându-l de mână pe Luca. Doar că mi-am amintit că avem ceva de făcut. Ne vedem în apartament mai încolo.

Marisol se oprește nedumerită.

– Ăă...

– Ne întoarcem repede, o asigură Lydia și-l trage pe Luca peste stradă, lăsând-o pe Marisol singură în mijlocul drumului.

Trebuie să iasă de pe stradă, să se ferească de priviri. Departe de oricine i-ar putea recunoaște. Los Jardineros sunt aici, în Nogales. Poate ca să încheie o alianță. Poate ca să testeze piața, ori să ducă un război pentru teritoriu. Poate doar ca s-o hăituiască pe ea, s-o găsească, s-o ducă înapoi la Javier pentru ca acesta să-și termine munca de eradicare a întregii familii a lui Sebastián, plată pentru moartea Martei. Lydia o vede de parcă ar fi acolo, în camera de cămin din Barcelona: un scârțâit de deasupra. Picioarele Martei legănându-se ușor în colanții bleumarin, un pantof negru încă ținându-i-se în piciorul stâng, celălalt căzut dedesubt, pe podea. Lydia își strânge mintea, și-o închide în fața acestei imagini și în fața certitudinii că Javier o va urmări acolo, o va urmări la nesfârșit, pe teritoriul oricui, până ce-o găsește. Dar în *el norte* nu va avea aceeași putere. În *el norte*, unde bărbații violenți nu sunt intangibili. „Cel puțin nu bărbații violenți ca el", gândește.

Pe aici nu există trotuare; porțile grădinilor și vitrinele prăvăliilor sunt în buza străzii. Mașinile trebuie să ocolească trecătorii. Nu-i un loc în care să te ascunzi. La următoarea răspântie se întorc pe unde au venit. Lydia nu are pe cap pălăria. De ce

nu și-o fi pus-o? Urăște mizeria aia pleoștită, roz. I-a plăcut ideea de a se elibera de ea cât se duce la cumpărături, de a mima, preț de o oră, normalitatea. Până la desenul de pe zid i s-a părut o ieșire agreabilă. După ce ieri, la bancă, lucrurile scăpaseră de sub control. Apartamentul era confortabil. Erau atât de aproapel Și a lăsat jos garda. *Estúpida.*

O bătrână se sprijină de canaturile ușii, strigându-le în vreme ce trec:

– *¿Fruta, pan, leche, huevos?*

Nu e tocmai supermarketul pe care-l căuta Lydia, dar poate că-i mai bine așa: o femeie care vinde produse de bază într-o prăvălie improvizată în odaia întunecoasă din față. Se strecoară înăuntru și, prin ușa rămasă deschisă, Lydia nu scapă din ochi strada. Cumpără ouă, lipii de porumb, cepe, un avocado și niște fructe.

– Aveți pălării?

– Pălării? se miră femeia.

– Sau o eșarfă, ceva? Orice, de pus pe cap?

– Nu. *Lo siento.*

– E-n regulă, mulțumesc oricum.

– Stați un picl

Bătrâna pocnește din degete și pășește șchiopătat spre bucătărie. Revine cu o cârpă de vase subțire, imprimată cu flori și colibri. I-o prezintă Lydiei ca pe o sticlă de vin vechi și-i face semn că o poate folosi ca să-și acopere părul.

– Cât? întreabă Lydia.

– *Cien pesos.*

Lydia încuviințează și-și leagă în chip de batic cârpa de vase.

– Dar pentru el? zice femeia și arată cu bărbia spre Luca, făcând-o pe Lydia să se răsucească și să se uite la el nedumerită. Traversați? întreabă iarăși femeia, de data asta folosindu-și bărbia ca să arate spre nord, către *la frontera*.

Lydia ezită doar un moment, apoi mărturisește:

– Da, o să trecem.

– Îi trebuie o hăinuță. Se face foarte frig.

– Are pulover și-o jachetă groasă.

– Stai.

Femeia dispare iarăși în bucătărie, iar Lydia și Luca o aud zdrăngănind prin dulapuri sau cămară, mutând lucruri, trăgând o ladă pe podea. Luca chicotește în tăcerea care s-a lăsat, însă Lydia e prea neliniștită ca să i se alăture. E cu ochii la amândouă ușile, cea din casă și cea care dă spre exterior. Când bătrâna doamnă revine, duce două ghemotoace de împletitură albastră, pe care le întinde pe tejghea pentru ca Lydia să le poată evalua formele: un fes și un fular. Poate cam prea mari pentru Luca, însă împletitura e deasă și groasă. Lydia atinge lâna moale cu buricele degetelor și dă aprobator din cap.

– Cât face?

Femeia flutură din mână spre Luca.

– *Un regalito*, zice. *Para la suerte.*

Străbat străzile pe cât de iute și atent sunt în stare. Fiece fereastră și ușă pe lângă care trec pare o posibilă capcană. Lydia își numără pașii ca să-și păstreze calmul. Luca duce ouăle și lipiile. Ea cară geanta cu fructe și legume. Se gândește, cât merg, la Marisol, la bunătatea și tristețea pe care pare să le arate. Ar putea găsi o

clipă să simtă remușcare pentru grosolănia cu care a părăsit-o pe Marisol în mijlocul străzii. Faptul că nu s-a luat după ei, că n-a insistat și nici n-a încercat să le schimbe direcția i se pare Lydiei o dovadă acceptabilă că nu e o ticăloasă prefăcută. Probabil că este exact cine se pretinde: o mamă deportată, disperată să se întoarcă la fetele ei din California. Când vede casa unde se găsește apartamentul lor, își ține respirația. Se uită în urmă. E doar o mașină pe toată strada. Se apropie încetișor de imobil, și Lydia nu expiră decât după ce automobilul îi depășește și cuplul în etate din mașină îi face lui Luca un gest prietenos.

– Mulțumesc, Doamne, spune cu voce tare când intră pe ușă și-o închid după ei.

Se lipește o secundă cu spinarea de ușă, îngăduindu-și o răsuflare înainte de a coborî cu Luca spre apartament. Dedesubt se aud voci și râsete și înăuntru e mai cald ca afară, datorită căldurii emanate de trupurile omenești. Lydia intră și, când să pășească de pe ultima treaptă, scapă punga cu cumpărături din mână.

– Surpriză!

Lorenzo e așezat pe canapeaua neagră de piele.

Lydia nu poate reacționa imediat. Din pungă se rostogolește un avocado. Groaza îi împleticește limba. Se chinuie să și-o dezlege.

– Ce cauți aici? îl întreabă aplecându-se să culeagă avocadoul săltăreț.

– Ca tine, merg în *el norte*.

Fructul din palma ei e ca o natură moartă.

– Dar cum de ne-ai găsit?

– *Puta*, nu-ți da atâta importanță. Nu v-am găsit deloc. Pe El Chacal l-am găsit. Și s-a nimerit să am parte de-o surpriză plăcută când am intrat și-am văzut că-s aici și

gemenele sexy.

Marisol e în bucătărie, cu un pahar de apă, iar cei doi bărbați cu șepci pe ochi stau la blatul de lucru, cu un pachet de cărți înainte. Lydia se oprește în fața lui Lorenzo, care e lăbărțat pe sofa.

– Tipul ăsta e cel mai bun coiot din Nogales, apropo, zice Lorenzo. Ce credeai, că nu mai știe nimeni?

– Nu ești...?

Nu știe cum să termine întrebarea, așa că n-o termină. O lasă neisprăvită, în suspensie.

Lorenzo are acum șort negru și pielea i s-a înnegrit o nuanță sau două de la soare, însă restul e la fel: cercelușii cu diamante, șapca de baseball cu cozoroc lat, puțintel decolorată de arșiță însă curată încă. Șosetele îi sunt remarcabil de albe pentru un migrant, însă încălțămintea scumpă a început să arate uzată. Se saltă în capul oaselor și-și mută pe podea picioarele.

– Uite, știu că te fac să nu te simți în largul tău, îi spune. De fapt, mă doare-n cur. Nu-i problema mea. Dar mă jur că nu m-am ținut după voi, că nu v-am căutat. E cum ți-am zis, am terminat-o cu rahatul ăla cu Jardineros. Nu mai am de-a face cu ei.

Lydia îl studiază un moment. Fiindcă n-are ce face, oricum, în nici o privință, nici în cea a desenului care anunță prezența lui Javier, nici în cea a sosirii dătătoare de palpitații a lui Lorenzo. De asemenea, nu se poate împiedica să se simtă extrem de bănuitoare față de toți cei pe care-i întâlnește: Marisol, care iese din bucătărie să aducă și să despacheteze cumpărăturile, cei doi tipi care joacă cărți, Lorenzo

rânjind pe canapea. Oricare dintre ei s-ar putea dovedi primejdios. Oricare l-ar putea ucide pe Luca în somn. N-au făcut-o încă. Așa că poate n-o s-o facă. Lydia își freacă palmele de coapse prin blugi. Poate că-i doar o coincidență prezența lui aici. Și desenul de pe zid.

– OK, zice.

– *Así que tranquila.*

Îl mai măsoară cu privirea o clipă.

– Dar dacă-i adevărat, dacă chiar ai ieșit... Lasă să treacă o bătaie de inimă ca să se concentreze, să-și cântărească vorbele, apoi încheie: În cazul ăsta ar trebui să știi ceva.

– Mda? Ce?

– Los Jardineros sunt aici.

O dezvăluire calculată. Împărtășirea acestei informații i-ar putea fi de folos în mai multe feluri.

– În Nogales? face el.

Ea întărește cu o mișcare a capului. Poate că el o să se simtă îndatorat. Are, în orice caz, oportunitatea de a-i observa reacția. Și reacționează. Se albește la față. Gata cu zâmbetul, cu postura arogantă. Se ridică în șezut și-și drege glasul. Umerii i se curbează automat, așa încât Lydia își dă seama că totul e autentic. Lorenzo se teme.

– De unde știi?

– Le-am văzut semnul, zice ea și se așază pe brațul celeilalte canapele.

E conștientă de prezența celor doi bărbați de lângă blatul din bucătărie, care trag

cu urechea. Au rămas cu cărțile în mână.

– Aproape?

– La vreo câteva intersecții de aici. Se întoarce apoi spre Luca: De ce nu te duci tu pe la fete un pic? Ori să vezi ce mai face Beto?

Puștiul o zbughește pe hol spre camera unde au dormit cu toții noaptea trecută. Lydia i se adresează iarăși lui Lorenzo:

– Vrei o omletă?

Cât gătesc cele două femei, Soledad evadează din apartament. Locul care li s-a părut spațios când erau cinci e înghesuit acum cu nouă, mai ales după ce-a apărut și grețosul ăla de Lorenzo.

Sunt în vestul extrem al orașului, la doar câțiva pași de graniță, iar Soledad străbate străzile în susul și-n josul dealului, privind pustietatea din cealaltă parte. Frontiera e nenaturală aici, o linie ascuțită, arbitrară care despică deșertul, punând limită orașului care se întinde dinspre sud. Pe partea nordică a liniei nu se vede aproape nimic – poate că nici nu e ceva acolo, sau poate că ceea ce este nu se zărește din pricina denivelărilor peisajului. La al treilea tur peste deal se duce un pic mai departe și găsește un loc remarcabil, unde priveliștea se scufundă în ea însăși. E un petic dezgolit de pământ lângă șosea alături de care se află o mică ridicătură semănând cu o rampă. Movila, într-adevăr, e mai înaltă decât gardul din cauza unei adâncituri în sol care face frontiera să fie sub nivelul drumului. Soledad se oprește pe rampa asta și simte cum i se înalță inima ca o pasăre în văzduh. Aproape c-ar putea alerga, ar putea să plonjeze peste graniță. Ar putea izbuti să sară de aici. Parcurge cei câțiva pași pe acostamentul acoperit cu pietriș până în locul unde gardul

ruginiu e împlântat în pământ și se prinde cu mâinile de doi dintre stâlpii groși, își reazemă fruntea de gard și vede limpede că plasa aceea de sârmă e doar o barieră psihologică, piedica reală constituind-o tehnologia din cealaltă parte. Peisajul acesta plin de denivelări e străbătut de un drumeag neasfaltat, netezit de roțile grele ale vehiculelor poliției de frontieră a Statelor Unite. Soledad nu le vede, cu toate că le poate simți acolo, dincolo de raza ei vizuală. Vede însă dovezi ale apropierii lor în aparatele electronice zumzăind în vârful pilonilor înalți care punctează ici și colo coastele dealurilor. Nu știe ce fel de dispozitive sunt – camere, senzori, reflectoare sau difuzoare –, însă, orice ar fi, le simte conștiente de prezența ei. Bagă mâna prin ochiurile gardului și mișcă din degete de cealaltă parte. Degetele i-au ajuns în *el norte*. Scuipă prin gard. Doar ca să lase ceva din ea acolo, pe pământ american.

29

Lydia împrumută o macetă de la unul dintre bărbați și taie cu ea cepele și avocadoul, fiindcă în bucătărie nu se găsește nici măcar un cuțit. Sunt farfurii de carton într-un sertar, dar nu și furculițe, așa că leapădă ouăle pe *tortillas* și le mănâncă așa, înfășurate. Lorenzo a căzut pe gânduri.

– Trebuie să mănânci mai mult, îi zice Lydia văzându-l că și-a pus pe blat farfuria încă pe jumătate plină. Îți trebuie multe calorii dacă vrei să umbli prin deșert.

El stă cu un braț atârnându-i moale pe lângă corp și o privește. Pare pierdut. Lydia ia farfuria și adaugă încă o lingură de omletă și-o felie de avocado.

– Uite, îi spune împingând mâncarea iarăși spre el. Vrei și-o banană?

Lorenzo se lasă cu un cot pe blat, apucă un colț de lipie și o duce într-un târziu la gură. Vorbește cu gura plină.

– De ce ești așa de treabă?

Lydia strânge ce-au lăsat ceilalți în urmă și alege o banană din grămadă pentru ea însăși. Îi rupe capătul și se apucă s-o cojească.

– Știu cum e să fugi de ei, rostește simplu. Știu cum e să-ți fie frică.

*

După masă, ziua trece într-o febrilitate chinuitoare. Lydia încearcă să-i angajeze pe bărbați în discuție, dar sunt posaci și nu fac decât să joace cărți. Când vorbesc totuși, arareori, Lydia se străduiește să le deslușească accentele, dar într-un final renunță să se mai obosească. La ce bun? Va afla în curând dacă sunt dedați violențelor, dacă o cunosc ori o recunosc și decid să-i negocieze viața pentru o mică

avere.

Se duc cu toții la culcare devreme, aciuându-se pe unde pot. Lydia, surorile și cei doi băieți împart aceeași cameră unde au dormit astă-noapte. Marisol li se alătură și-și proptesc rucsacurile cu toții în ușa închisă. Se ghemuiesc prin unghere sau se întind, făcând din blugii strânși ghem perne improvizate. Rebeca îl cuprinde pe Luca cu brațul ca pe-un ursuleț de pluș și încep amândoi să sforăie încetișor. Beto doarme lungit pe spate, cu brațele și picioarele desfăcute în formă de X și cu gura căscată. Bărbații cei tăcuți ocupă celălalt dormitor, iar Lorenzo ia în primire canapeaua.

Luca visează o fântână adâncă de piatră. Pe fundul fântânii sunt cele șaisprezece cadavre ciuruite de gloanțe ale familiei sale. Știe asta nu fiindcă se uită în puț – are grijă, de fapt, să ocolească fântâna ori de câte ori trece pe-acolo –, ci fiindcă acolo, jos, îi aude vorbind. Aude răsunetul prietenos al râsului lor și al conversației aprinse. Îl aude pe *papi* spunându-le glume lui Yénifer și mătușii Yemi. Îl aude pe unchiul Alex hârjonindu-se cu Adrián, își aude vărul chițăind și hlizindu-se în vreme ce taică-său îl gâdilă. Luca o aude chiar și pe *abuela* mustrându-i domol pe toți, nu fiindcă dezaprobă întreaga debandadă, ci fiindcă, își dă seama Luca, mustruluiala e felul bunicii de a participa, și tocmai acesta e detaliul care-l face să-și dea seama că visul este real. Fiindcă această înțelegere a personalității bunicii este nouă, ceva ce Luca nu a perceput cât era încă vie. Așadar sunt încă acolo, pricepe Luca. Sunt pe fundul fântânii. Și vrea să li se alăture. Știe că în apa sfințită din fântână este viață, că e ceva esențial, care-i va împlini orice trebuință, că apa asta i-a resuscitat pe toți. Se îndreaptă spre fântână deci, fără urmă de frică, fără ezitare. Dar când ajunge

aproape, vocile și hohotele de râs se opresc. Se aude doar *pic-pic*-ul unor stropi nevăzuți, răsunând în adâncurile umbroase. Așa că Luca preferă să tragă de frânghie. Se gândește să aducă sus găleata, se gândește că ar putea s-o folosească, să coboare cu ea în puț. Așa ar fi iarăși împreună cu toții. Știe însă, după miros, că ceva nu-i în regulă. Își dă seama înainte ca găleata să se ivească din apă. Ceva e putred. Trage găleata spre lumină și zărește o străfulgerare macabră. Degete, globi oculari, dinți. Urechea lui *papi*, o șuviță din părul lui Yénifer. Plutind toate în sângele împuțit din găleată.

Se trezește din coșmar cu inima bubuindu-i în piept, dar nu se teme. Sau, într-o formulare mai precisă, nu se simte mai înfricoșat decât e acum tot timpul. Emoția prevalentă e iritarea, fiindcă Beto, care doarme alături, scapă vânturi. Mai sloboade unul cât stă Luca întins, clipind în putoare. Visul a fost așa de frumos până ce mirosul ăsta l-a schimbat.

– *Papi*, murmură în întuneric, apoi se întoarce pe-o parte și-și astupă nasul cu mâneca.

Se trezesc cu toții în zori la sunetul unei chei vârâte în broască și la tropăitul unor bocanci pe treptele de lemn. El Chacal a apărut cu încă cinci migranți – doi frați din Veracruz pe nume Choncho și Slim, însoțiți de fiii lor adolescenți David și Ricardín. Frații sunt bărbați bine clădiți, puternici, ba chiar și fiii lor sunt bărbați bine clădiți și puternici, așa că-i imposibil să-ți dai seama care al cui fiu este de vreme ce seamănă atât de mult. Au voci răsunătoare, antebrațe groase și gâturi zdravene. Cu toții poartă jeanși, cămăși cadrilate și bocanci enormi. Trebuie să-și plece capetele când ajung la treapta finală. Cei patru nou-sosiți umplu

apartamentul peste capacitate. Dar iată că în urma lor e și un al cincilea bărbat, pe nume Nicolás, care, de talie medie fiind, pare minuscul în comparație cu ceilalți. Și el e, ca Marisol, un *deportado*. Are sprâncene uluitor de teșite, arătând de parcă i le-a desenat cineva cu carioca, gândește Luca. Poartă un tricou cu Arizona Wildcats și ochelari cu rame groase. A fost doctorand la Universitatea din Arizona.

El Chacal le spune tuturor să doarmă azi, să se odihnească din belșug și să nu uite să se hidrateze.

– Aveți grijă să vă luați provizii și ce vă mai trebuie. O geacă groasă pentru noapte și încălțări de drumeție. Fără culori intense. Doar chestii de camuflaj, care nu bat la ochi în deșert. Dacă nu aveți echipamentul potrivit nu plecați, încheie călăuza.

Lydia nu s-a gândit la culori. Se grăbește să facă un inventar mintal al hainelor lor. Crede că se vor descurca. El Chacal continuă:

– Apă vă aduc eu. Plecăm înainte de apus.

Apartamentul freamătă acum, plin de corpuri și de așteptare. În dormitor, Lydia și Marisol se pun în genunchi și-și tot fac și refac bagajul pentru călătoria care le așteaptă.

– Nu știu de ce le-am spus fetelor să trimită toate boarfele astea, bombăne Marisol scormonind printr-o valijoară neagră. O să le las aici. Și-o să mă duc la cumpărături când ajung la San Diego.

Femeia pare să fi uitat de purtarea de mai devreme a Lydiei pe stradă sau cel puțin pretinde că nu a fost deranjată.

– Îmi pare rău pentru ieri. Lydia ar vrea să-i explice, dar nu poate spune mare lucru fără să dezvăluie mai mult despre ea. M-am speriat rău. Am văzut... am văzut

cu toții atâtea atrocități, că uneori nu-mi mai dau seama ce-i real și ce nu. În cine să am încredere...

– Te rog, o întrerupe Marisol. Nu-ți cere scuze. Ai dreptate să fii în gardă, sunt sigură.

Lydia trage o gură bună de aer.

– Dacă vrei să rămâi în viață, așa trebuie.

Marisol se oprește din împăturit tricoul pe care-l punea în bagaj și ridică ochii spre Lydia, înclinând din cap a încuviințare.

Marisol face încă un drum până la magazin, de data asta singură, iar când revine bagă jumătate din alimente la frigider pentru mai târziu și se apucă, împreună cu Lydia, să facă de mâncare, o cantitate ce li se pare imensă. Ouă iarăși, orez, fasole și lipii de porumb, însoțite de data asta de banane pentru gătit și de și mai mult avocado, ba chiar au și un pic de brânză, alune și iaurt, toate scumpe, însă bogate în proteinele care le vor trebui pentru drum. Frații cei mătăhăloși și fiii lor se bucură de mâncare și au grijă, cavalerește, ca nimeni să nu fie lăsat pe dinafară, dar după ce e limpede că ceilalți au terminat și-a mai rămas hrană, devorează totul până la ultimul dumicat. Soledad și Beto fac curat apoi, în vreme ce restul stau la taclale, așezați pe scaune și canapele.

Luca se pune pe jos, în spațiul delimitat de tălpile mamei lui, și-i ascultă pe adulți povestind. Cu toate că în casă e o adunătură de străini, atmosfera e ca de petrecere. Frații cei lați în spete din Veracruz sunt iubitori de tovărășie. Povestesc și cântă, iar vocile le bubuie prin încăpere oricât ar încerca să și le strunească. Le demonstrează fiilor cum să te porți în lume, cum să umpli și mai mult spațiu decât

cel de care are trebuință masivitatea corpului tău, cum să nu lași loc de idei greșite, cum să-i faci pe ceilalți să se simtă în largul lor cu dimensiunile tale neobișnuite. Își povestesc pățaniile din anii cât au lucrat în *el norte*, la cules de porumb și de conopidă în Indiana, la o fermă de lapte din Vermont, trimițându-și acasă, în Veracruz, toți banii câștigați. Ricardín, fiul lui Slim, are o *armónica* în buzunarul de la piept și, când o scoate ca să cânte la ea, tatăl lui se bate cu palma peste picior în ritmul piesei, cea ce-l atrage pe Beto din bucătărie către centrul camerei, unde dă deoparte măsuța de cafea ca să facă loc pentru *breakdance*. Rebeca se retrage în dormitor, la odihnă, și cei doi bărbați tăcuți care au sosit primii dispar la rândul lor, însă restul rămân acolo, vorbind și sorbind din cafeaua instant pusă în pahare de carton. Luca e atras mai ales de Ricardín, din pricina zâmbetului și muzicuței. Ricardín, băgând de seamă, ridică spre el *armónica*.

– Vrei să încerci?

Luca încuviințează din cap și se ridică. Se uită la mami mai întâi, să se asigure că-i în regulă, apoi, cu încurajarea ei, face un pas spre Ricardín ca să studieze cum anume face el ca să scoată muzică din nimic. Chiar și așezat pe canapea, Ricardín e mai înalt decât Luca, așa că puștiul trebuie să se uite la el de jos în sus. Când duce la gură muzicuța, mâna îi e așa de mare, că instrumentul dispare după ea, de parcă ar fi ascuns după o mănușă de baseball. Degetele i se mișcă în sus și-n jos, sus și jos, dezvăluind metalul lucitor și neted de dedesubt. Luca se uită cu luare-aminte, apoi Ricardín îi întinde muzicuța.

– Hai, îi spune. Fă o încercare.

Luca o ia și o duce la gură. Suflă. Și e surprins că, pe loc, poate produce un

asemenea sunet încântător.

– Hei, îi zâmbește larg Ricardín.

Luca zâmbește și el și dă să i-o înapoieze, însă celălalt împinge iarăși spre el instrumentul.

– Continuă. Din noul

Bate din palmele gigantice în vreme ce Luca își poartă peste buze muzicuța, încercând diverse sunete. E ușor.

– *Chido, güey*, face Beto. Pot să-ncerc și eu?

Luca îi oferă *armónica*. Cât se amuză băieții cu instrumentul, Choncho o întreabă pe Marisol despre familia din California. Femeia le spune că a fost arestată la o verificare de rutină pentru imigranți, cu aproape trei luni în urmă.

– Cum adică, chiar te duci la chestiile alea? întreabă Nicolás, doctorandul.

– Sigur că da! Respect regulile!

– Ce-i aia? se bagă Lydia.

– O verificare de rutină a imigranților?

– Da.

– E o întâlnire, de obicei o dată pe an, unde trebuia să mă duc și să fiu luată în evidență de un funcționar de la BCI, explică Marisol. Ca să-mi poată revizui cazul.

– Dar pentru ce? Să-ți faci rost de acte de ședere?

– Nu, doar ca să mă aibă în scripte.

Lydia nu prea înțelege.

– Și BCI înseamnă...

– Biroul pentru Controlul Imigrației, completează Nicolás acronimul. N-am fost

niciodată la vreo verificare de-a lor.

– Cred că nu mai contează de-acum, spune Marisol. Am ajuns amândoi în aceeași barcă. Îmi pare rău numai de bănetul pe care l-am dat pe autobuz.

– Dar tot nu pricep, insistă Lydia. Au știut mereu că ești acolo?

– Cum să nu, de ani întregi, zice Marisol. După ce mi-a murit bărbatul și n-am plecat înainte de termenul limită stabilit de ei, am primit o notificare să mă prezint la verificări. Și m-am dus an de an, niciodată n-am ratat vreuna.

– Dar nu te-au deportat? Chiar dacă nu aveai drept de ședere?

– Până acum... nu.

– De ce nu?

– N-am comis nici o ilegalitate. Am o fată cu cetățenie americană.

– Pot să hotărască după cum au chef, zice Nicolás. Ar trebui să folosească dreptul ăsta de a filtra ca să-și îndrepte resursele spre deportarea unor tipi periculoși. Membri ai bandelor, interlopi.

– Dar uite că deodată s-au pus pe deportat lume care doar vine la verificări, adaugă Marisol.

– Asta ai pățit tu? o întreabă Lydia.

Marisol încuviințează. Se îmbrăcase cu halatul roșu-închis, plănuind să se ducă direct la serviciu, unde lucra ca tehnician de dializă, după verificare. Era marți dimineață și fiicele ei se duseseră la școală. De câteva luni își făceau griji pentru interviul acesta. Acum toată lumea se îngrijora. Întâlnirile fuseseră cândva simple formalități, o cale ușoară pentru guvern să exercite un oarecare control asupra unui sistem supraîncărcat și o ocazie pentru imigrant de a-și îmbunătăți situația legală

dovedindu-și cooperarea. Însă acum erau cu toții alarmați de creșterea vertiginoasă a numărului de arestări, așa că unii încetaseră să se mai ducă. Nu și Marisol. Nu voise să-și coboare fetele la umilința unei vieți în umbră. San Diego era singurul cămin pe care-l știau, și nu crezuse nici în ruptul capului că autoritățile ar fi deportat pe cineva ca ea, o femeie din clasa de mijloc care vorbea perfect engleza și se stabilise aici legal, proprietară de locuință, lucrătoare în domeniul medical. Acum, după trei luni, parcă tot nu-i vine a crede. Ricardín sloboade câteva note tânguitoare ca final pentru povestea ei, izbutind să facă sfârșitul, din sfâșietor, amuzant. Râd cu toții.

– Ai stat deci închisă timp de două luni? întreabă Nicolás.

Marisol încuviințează din cap.

– Și cum a fost?

Stă pe gânduri un pic ca să rumege întrebarea și, amintindu-și, face o grimasă de neplăcere.

– Păi... Bâjbâie după un cuvânt care să-i circumscrie amintirile despre acel loc, însă nu găsește unul îndeajuns de cuprinzător. Oribil? spune în cele din urmă. Cum te-ai aștepta, presupun. Am dormit pe-o saltea într-o celulă rece. Era frig continuu, *como una hielera*. Nu tu pături, nu tu perne, numai chestiile alea din folie de staniol. Mă trezeam țeapănă și cu dureri în fiecare dimineață, simțeam așa, un nod care-mi bloca ceafa. N-au vrut să-mi înlocuiască soluția pentru curățat lentilele de contact, așa că, după ce am rămas fără, măcar n-a mai trebuit să văd cum cad pereții pe mine.

Nicolás, auzind-o, se chircește.

– N-aș fi scos-o la capăt. Sufăr de claustrofobie.

– Da, a fost dezumanizant de-a dreptul, oftează Marisol. Dar, cum avocatul meu credea că am șanse, mi-am impus să mă țin tare, mi-am zis că o să merite.

– Bravo ție c-ai ținut sus steagul, zice Nicolás. Eu am plecat după două zile. Aveau de gând să mă transfere la El Paso, așa că am acceptat deportarea voluntară. Aș fi preferat să umblu prin deșert decât să mai petrec o singură zi în locul ăla.

– Dar ce pierdere de vremel continuă Marisol. Două luni am zăcut acolo fără să-mi văd fetele, spune strângând tare din pleoape și deschizându-le iarăși. Erau o mulțime de mame acolo fără fiicele, fără copiii lor. Ochii îi coboară spre pardoseală și vocea i se face o șoaptă, însă reușesc cu toții s-o audă: Majoritatea femeilor acelora au fost separate de copiii lor la graniță. Au fost prinse trecând încolo. Unora li s-au luat copiii din brațe. Am crezut c-o să-și piardă mințile. Nici măcar nu știau ce s-a ales de copii – unii erau prea mici ca să vorbească, prea mici ca să-și aducă aminte cum îi cheamă.

Lydia se apleacă spre Luca, așezat între fluierele picioarelor ei. Îi apucă tricoul între degetul mare și arătător. E prea mult. Îi aruncă priviri cu toții, fără să vrea. Dar n-ar vrea ca ea să gândească ce gândesc și ei, așa că-și mută iute privirile. Marisol încearcă să schimbe subiectul. Se întoarce la Nicolás.

– Dar tu nu erai eligibil pentru o viză de studii? Ca doctorand?

– Am luat o pauză de un semestru, spune el ridicând din umeri. Și nu mi-am dat seama că trebuia să mai completez un vraf de formulare pentru asta.

– De aici ți s-a tras, deci? întreabă Marisol. Ai fost deportat din cauza hârțogăriei?

– Mda.

Încuviințează din cap, își îndreaptă spinarea și desface larg brațele, cu palmele-n sus, de parcă ar fi produsul unui număr de iluzionism. Deportarea lui e o formă jalnică de magie.

Lydia nu vrea să se gândească la așa ceva. Nu vrea, mai ales, să se ducă cu gândul la acele familii separate de frontieră. La copiii smulși din brațele mamelor. Pur și simplu nu poate. Nu e cu putință să fi ajuns atât de departe și-apoi să-l piardă. *Nu*. Își trece degetele prin părul lui Luca. Își face foarfecă din degete și se gândește la cum o să-l tundă după ce ajung în Arizona. E un gând pe care creierul ei îl poate îndura.

În miezul zilei se întind la o *siesta*. Vor să doarmă pe parcursul după-amiezii și să se trezească la timp pentru a lua o ultimă masă în Mexic înainte de călătoria care începe la noapte. Se lungesc în spațiile pe care și le-au ales pentru somn, Choncho și Slim alăturându-li-se celor doi bărbați tăcuți în dormitorul din spate, fiii lor găsindu-și loc pe hol și pe gresia din bucătărie. Lorenzo și Nicolás ocupă canapelele de piele. Doar Soledad nu are odihnă. Iese iarăși să dea ture pe lângă casă. Lorenzo se apropie de fereastră, după ce au adormit ceilalți, și o privește.

Când se întoarce în apartamentul înfierbântat și tăcut, fata descoperă tresărind că Lorenzo s-a ridicat în capul oaselor și o țintuiește cu privirea. E desculț, dar nu pare să fi dormit. Trece repede pe lângă el și intră în bucătărie, unde își umple sticla cu apă de la robinet și soarbe îndelung. Deși îi simte privirea în ceafă, nu se răsucește să i-o intercepteze. Umple din nou sticla și se îndreaptă spre dormitorul unde dorm sora ei și ceilalți.

– Hei, care-i graba?

Vocea lui Lorenzo e domoală, să nu-l trezească pe Nicolás, care respiră greu pe cealaltă canapea. Încercarea lui de a adopta un ton de flirt iese ca o amenințare.

Doar că Soledad nu se teme de el. Mai sunt o duzină de oameni în apartament; n-are ce-i face aici. Pe lângă asta, cu toate prin câte a trecut în ultimele luni, Soledad e tare ca piatra. Aproape nimic n-o mai sperie. Se întoarce spre el și-l privește pieziș. Își elimină orice ambiguitate din voce.

– Mă grăbesc să mă duc la somn. Ar trebui și tu să faci la fel.

Lorenzo își schimbă poziția, își proiectează pieptul înainte și-și lasă capul pe pernele canapelei.

– Mda. În fine, zice.

Soledad își dă seama că băiatul are în mână un telefon mobil. Se apleacă și-l azvârle spre brațul canapelei de la picioarele lui, apoi îi întoarce iarăși spatele și face un pas spre dormitor, dar, răzgândindu-se, se răsucește iarăși spre el.

– Telefonul ăla merge?

El înalță capul de pe canapea.

– Pff, mda, ce crezi, că-l țin de bibelou?

Soledad face doi pași spre camera de zi, pune pe blat sticla cu apă și zăbovește așa o clipă. Nu vrea să rămână îndatorată unuia ca el, dar ar putea trece zile până să aibă altă ocazie.

– Pot să dau un telefon?

Lorenzo rânjește.

– Eu cu ce mă aleg din asta?

Soledad simte ceva acru adunându-i-se în gâtlej. Nu răspunde, prefăcându-se

totuși că gluma a amuzat-o. Zâmbetul ei e fără substanță, dar își dă seama că are efect asupra lui – atâta doar, un zâmbet prefăcut și devine îndată maleabil și plin de speranță. Deja, în mintea lui, a și dezbrăcat-o. „Ce lepădătură", gândește.

Lorenzo îi întinde telefonul.

– Dă-i bătaie.

Ea întinde brațul, încercând să-l apuce fără să se apropie prea mult.

– Mersi.

Ușa de la dormitor e deschisă deja, ca să circule aerul, și luminile sunt stinse înăuntru. Rebeca și Luca dorm cel mai aproape de ușă, îmbrățișați și visând, fiindcă obiecția inițială a Lydiei în privința acestei apropieri a rămas atât de departe în urmă, încât abia dacă și-o mai amintesc. Sole face doi pași în cameră și se ghemuiește lângă sora adormită. Ezită să o trezească.

– Rebeca, șoptește atingându-i ușor umărul. Ochii lui Luca se deschid, Rebeca însă doarme mai departe. Îmi pare rău, îi spune băiatului, însă acesta a și adormit la loc. Rebeca, zice iar, scuturând-o ceva mai tare. Sora ei respiră adânc și nu se mișcă.

Soledad se ridică și străbate fără zarvă apartamentul, urcă scările și iese iarăși în stradă.

Scoate bucățica de hârtie cu numărul de telefon al spitalului, pe care a păstrat-o împăturită în buzunar. Apasă pe numere. Îi trebuie două încercări, dar până la urmă telefonul de la Hospital Nacional din San Pedro Sula sună.

– Alo?

Se transferă de mai multe ori legătura până ce Soledad aude la celălalt capăt

vocea familiară a asistentei Ángela. Simte cum adrenalina îi străbate umerii, gâtul. Când se va uita înapoi la acest moment pentru tot restul vieții, când îl va retrăi, va ajunge să creadă că de fapt a știut deja ce-o să-i spună femeia, a știut-o dinainte ca vorbele să-i iasă din gură și să bată atâta cale prin telefon, înainte să fie propulsate prin relee și sateliți și să reverbereze în receptorul mobilului împrumutat aici, la granița cu Statele Unite, ajungându-i la urechea nerăbdătoare. Va ajunge să creadă că a știut din clipa în care Lorenzo i-a întins telefonul, ba chiar dinainte, de prima oară când a pus piciorul pe caldarâm în Nogales și și-a încleștat degetele pe gratiile care demarchează frontiera cu *Estados Unidos*, de când a stat pe toaleta murdară și rece în Navolato în vreme ce fătul nedorit și totuși iubit se scurgea din ea, din ziua întâi în care a simțit în oase duduitul și scrâșnetul Bestiei, din prima zi în care a violat-o Iván, ba chiar cu mult înainte, înainte să fi pus măcar ochii pe orașul San Pedro Sula, din zilele când tatăl ei o ridica în cârcă și ea îi cuprindea cu mânuțele fruntea asudată în vreme ce el își croia cale cu maceta prin pădurea de nori. Va ajunge să creadă că a știut acest adevăr încă din ziua nașterii sale, când tatăl ei a ridicat-o în brațe pentru întâia oară și i-a privit chipul frumos cu dragoste, dragoste, dragoste.

– Îmi pare nespus de rău, zice Ángela.

Singură pe stradă, Soledad se frânge în două, apăsând tare cu palmele în genunchi. Nu plânge, ci tremură necontrolat. Umblă încoace și-ncolo, dar nu găsește vreun adăpost în fața panicii. Zice tare: „Nul" de mai bine de-o sută de ori, simțind cum cuvântul îi zgârie gâtlejul strâns de spasme. Își vântură brațele, încercând să scoată adrenalina din ele, însă durerea s-a prăvălit peste ea ca o fiară a

iadului și-și dă seama îndată că greutatea acestei pierderi trebuie să fie doar a ei. Rebeca trebuie să supraviețuiască deșertului, și s-ar putea să nu supraviețuiască dacă trebuie s-o facă purtând în spate povara acestui monstru. Nu-i va spune surorii ei. „E vina mea." Se pune deci în genunchi, acolo pe drum, simțind cum pietricelele ascuțite o împung prin blugi. Se roagă îndelung ca *papi* să aibă drum lin către rai, se roagă ca el, cumva, s-o ierte pentru că i-a adus moartea.

– Îmi pare tare rău, *papi*. Iartă-mă, tăticule, te rog frumos, zice iar și iar.

Se simte nesigură pe picioare, așa că se așază pe bordură întrebându-se vag cum va călători vestea în munți, în sat. Se întreabă dacă mami și bunica știu deja. Se întreabă dacă le va mai vedea ori dacă le va mai auzi vreodată vocile. Fiindcă tăticul a fost legătura dintre ei toți, și-acum s-a dus. Unul dintre ceilalți bărbați din munți care lucrează în oraș va auzi, crede ea, și va purta tristul anunț cu el în autobuz, trei ore de drum îngust și șerpuit, pierdut în nori. Le va înștiința pe mami și pe *abuela*. Închide ochii la acel gând. Apoi și-l îndepărtează din minte, fiindcă Soledad a trecut prin destule ca să știe că e la limită, că nu poate continua cu vinovăția asta dureroasă fără să dispară pentru totdeauna. Singurul lucru care contează acum e Rebeca. O poate încă salva pe Rebeca.

Când se ridică de pe bordură, Soledad e deja o umbră a fostului sine. Poate că, în străfundurile ființei, a mai rămas o scânteie din văpaia de altădată a persoanei ei, însă n-o mai simte lăuntric. Deschide ușa apartamentului și coboară.

Și-au strâns cu toții puținul bagaj, s-au pregătit și-au mâncat ce-a mai rămas. Sorb niște cafea instant când soarele începe să se încline către zare, semn că El Chacal urmează să se întoarcă. Marisol a renunțat la sandalele cu platformă în favoarea unor pantofi de sport Adidas. Nu vorbește nimeni cât suie, pentru ultima oară, treptele de la apartament spre ieșire. Afară sunt două camionete cu remorca deschisă și una e plină, în spate, cu câteva zeci de bidoane de plastic cu apă. Lorenzo se apropie de camioneta albă, așa că Lydia îl îndreaptă pe Luca spre cea albastră. Beto, surorile și Marisol se suie după ei, printre bidoane. La fel și Nicolás, care se așază lângă Marisol.

– Ia zi, ai și tu o iubită la facultatea aia? îl întreabă Marisol.

Nicolás clatină din cap.

– Fata mea, știi, e studentă la San Diego. La sociologie. Tu ce studiezi?

Sprâncenele lui Nicolás prind viață pe frunte.

– Studiez biologia evolutivă și biodiversitatea în deșert.

– Ahaa, face Marisol, neștiind cum să continue de aici.

– Ce naiba e și aia? vrea Beto să știe.

Nicolás râde.

– Adică studiez cum evoluează organismele și ce factori de mediu le influențează evoluția și viceversa.

Beto îl privește nelămurit.

– Studiez, de pildă, modelele de migrație ale unor specii de fluturi de deșert și

efectul pe care îl are schimbarea acestor modele asupra anumitor arbuști cu flori.

– Fluturi de deșert, zici? face suspicios Beto.

– Da.

– Și studiezi, gen, unde se duc ei?

– Da.

– Și asta-i așa, ca o slujbă cu normă întreagă? Asta-i tot ce faci?

Nicolás îi zâmbește larg.

– Omule, vreau și eu la facultatel exclamă băiatul.

El Chacal se asigură că platforma celeilalte camionete e închisă, apoi vine s-o verifice și pe-a lor. Îi măsoară din priviri pe fiecare în parte, verificându-le echipamentul. Încălțămintea lui e solidă și ușoară, suficient de prăfuită cât să pară că aparține unui migrant, deși unuia care-și permite să-și cumpere ghete de drumeție. E îmbrăcat ca atunci când le-a dat întâlnire în piață – jeanși strânși pe picior și un tricou, de data asta gri. Rucsacul lui, pus pe banchetă în cabină, e minuscul. Geaca, făcută din material impermeabil, e îndeajuns de ușoară cât să și-o țină legată în jurul taliei subțiri. Obrajii lui au, ca de obicei, o nuanță voioasă de roz pe fondul cafeniu al restului feței. Totul pare, la el, conceput pentru pustietăți. E zvelt, musculos, compact și se mișcă eficient pășind de la un migrant la altul, examinându-le încălțările, dispoziția, greutatea bagajelor. Nimeni care smârcâie sau tușește nu va fi acceptat în călătorie. Se oprește când ajunge la Beto.

– Unde-i bagajul?

Toți ceilalți au rucsacurile dinainte. Beto n-are nimic.

– Nu-mi trebuie nici un bagaj, *güey*, zice Beto. Tot ce-mi trebuie e chiar aici.

Se împunge în tâmplă cu un deget.

– Creierul ăla nebun o să-ți țină de cald la noapte?

– Cum adică să-mi țină cald? *No manches, güey.* Suntem într-un val de arșiță. Cred că-s un milion de grade afară.

E aprilie în deșertul Sonora, și săptămâna care s-a scurs a fost neobișnuit de caldă. Astăzi au avut treizeci și cinci de grade.

– Deci n-ai geacă? O haină, pulover, ceva? întreabă El Chacal.

– O să mă descurc, zice Beto.

– Jos din mașină, îi ordonă El Chacal coborând capătul platformei.

– *Órale, güey*, protestează Beto. Serios, mă descurc, nu-mi trebuie geacă.

– Jos, repetă El Chacal. Am fost foarte clar. Ți-am spus de ce ai nevoie, ți-am spus ce se întâmplă dacă nu te pregătești cum trebuie.

– Dar...

– Și-o să găsești un coiot care promite că te trece fără echipamentul potrivit? Nu merită să-i dai o para chioară. Fiindcă-l doare-n cur de tine și-o să mori, pricepi? Hai odată, jos.

– O să-mi iaul O să-mi iau o geacăl

Vocea lui Beto s-a pițigăiat, alarmată.

– Prea târziu, se răstește bărbatul lovind nerăbdător cu palma peste platformă. Fă rost de-o geacă, și te iau data viitoare.

Beto se ridică și începe să se miște spre ieșire, cu șovăială în toate celulele din corp. Luca trage de brațul lui mami, dar ea nu răspunde. Ar fi trebuit să-l verifice. Pare bătrân de o mie de ani, însă nu are decât zece, și pe lângă asta i-a salvat. Cât

de greu i-ar fi fost să întrebe: „Ia spune, Beto, ai o geacă groasă, așa-i?" Acum e prea târziu. Nu poate face nimic. Strânge mâna lui Luca, o cerere de iertare lipsită de vlagă pentru lipsa ei de prevedere, pentru insuficiența eroismului ei. Restul clandestinilor se uită neputincioși la Beto, însă Nicolás desface fermoarul rucsacului. Beto se lasă cu un bufnet pe marginea platformei și rămâne așa, bălăngănindu-și picioarele, amânând. Își scotocește prin minte după vreun argument sau pledoarie.

– Uite, zice Nicolás și aruncă în poala băiatului un hanorac gros, căptușit și cu fermoar.

Fața puștiului se luminează pe dată. Lydia schițează un surâs de ușurare. Luca rânjește cu gura până la urechi. Beto apucă țesătura groasă și cafenie și se saltă în picioare. Își leagă peste mijloc mânecile hanoracului, în vreme ce Nicolás trage la loc fermoarul rucsacului.

El Chacal îl privește atent pe tânăr.

– Ai unul și pentru tine?

– Și-o bluză groasă de corp, plus un poncho.

Coiotul încuviințează din cap și ridică la loc marginea platformei. Beto a revenit deja la locul lui, alături de Luca, însă El Chacal dă ocol camionetei și, apropiindu-se de băiat, îi vorbește încet la ureche. Și-a sprijinit mâinile pe vehicul și Beto răsucește capul ca să se întoarcă cu fața spre el, cu un picior întins peste muchie și celălalt tras spre piept.

– Ai avut noroc cu Nicolás, îi zice coiotul. Nu traversez niciodată cu copii, exact de asta. Nu mă pricep la îngrijit plozi și nu vreau să moară nimeni din propria-i prostie. Nu mă face să-mi pară rău că te-am luat.

Chipul lui Beto are parte de câteva momente rare de neclintire, și sinceritatea expresiei lui amenință să erodeze stăpânirea de sine a Lydiei.

– Când ți-am spus că ceva e important mă asculți, ai priceput? adaugă El Chacal, iar Beto încuviințează din cap cu avânt. Fiindcă atunci când zic *importante* înseamnă c-o să mori dacă nu asculți. Călătoria asta nu-i de glumă. Dacă zic „Sări!", ai sărit, dacă zic *„¡Cállate!"* închizi gura. Dacă zic că-ți trebuie geacă, atunci îți trebuie o *pinche* de geacă. Face un pas înapoi și se răsucește ca să-i aibă sub ochi pe migranții din amândouă camionetele. Ridică vocea să audă cu toții: Valabil pentru voi toți, s-a înțeles? Drumul ăsta-i un chin. Două nopți și jumătate de umblet necontenit, și mă aveți doar pe mine să vă țin în viață. Dacă e vreo problemă cu asta sau nu credeți c-o să puteți, acum aveți ultima ocazie să spuneți.

Călăuza poartă și pistol la aceste traversări, ca să ajute la convingerea migranților șovăielnici că autoritatea sa e absolută. Se asigură că migranții știu că are armă purtând-o la vedere într-un toc care atârnă de cureaua pantalonilor. Îl ține mai mult ca recuzită psihologică, a trebuit doar arareori să-l folosească. Beto nu e impresionat de armă, pe care a zărit-o când coiotul s-a oprit lângă celălalt vehicul, însă e afectat de intensitatea subtilă a vorbelor lui. Beto recunoaște adevărul când îl aude rostit.

– *Oye*, murmură băiatul. Îmi pare rău.

Beto e ca o lună plină care strălucește plină de speranță spre călăuză, și ceva din zelul lui aduce amintirea lui Sebastián în mintea Lydiei, strivitoare ca un făcăleț trecut peste degete. Cât îi va mai fi sprijin copilului ei amintirea tatălui? Cât va dura până ce va începe să se uite la străini în acel fel? Amintirea pompează în ea o doză

de durere, dar închide ochii și-o așteaptă să treacă.

El Chacal încuviințează, deschide portiera și urcă în mașină.

Pornesc spre sud-vest, scăldați în lumina soarelui ce apune în deșert. Nimic neobișnuit la cele două camionete pline cu migranți care se afundă în sălbăticie. Nu va încerca să-i oprească nimeni: vede oricine ce au de gând, însă nimănui nu-i pasă. Lydia e singura preocupată să se ascundă. Se lasă cât mai jos în remorcă și-și umbrește fața cu pălăria decolorată când se apropie și trec alte vehicule.

– De ce spre sud? întreabă Luca atunci când camionetele virează la stânga, ieșind din oraș.

Lydia nu-i poate răspunde. E ușurată când drumul devine tot mai prost asfaltat, apoi doar pietruit și în cele din urmă un drumeag care nu mai poate fi numit șosea. E plin cu găuri și denivelări, iar pietrișul pare lipsit de fermitate sub roți. Sunt singuri în deșert acum, fără alte mașini pe kilometri buni în jur, și migranții se agață de canaturi și se zgâlțâie pe platforma remorcii, simțind în oase zdruncinăturile ori de câte ori trec prin câte o groapă la care nu s-au așteptat. Lydia îl ține pe Luca lipit de platformă ca să nu fie azvârlit afară de hurducături, însă înaintarea lor este grijulie și înceată.

Când camioneta se îndreaptă în fine spre vest și-apoi spre nord-vest, Luca se întreabă dacă se deplasează acum perpendicular pe graniță, pe acel loc unde gardurile dispar și singurul lucru care delimitează o țară de alta e o linie oarecare pe care un tip a trasat-o cu ani în urmă pe-o hartă. De mai bine de-un ceas n-au mai zărit alte mașini, așa încât, ca să mai treacă timpul, Nicolás numește câteva dintre speciile de animale care trăiesc aici, pe care le-ar putea întâlni în drum:

oceloți, râși, coati, mistreți, șopârle-bici, pume, coioți, șerpi cu clopoței.

– Șerpi cu clopoței? zice Marisol.

Iepuri, prepelițe, căprioare, colibri, jaguari.

– Jaguari! face Beto.

– Rari, dar încă se pot găsi în Sonora, sigur. Vulpi, sconcși. Și să nu mă faceți să-ncep cu fluturii.

Luca se gândește la toate animalele astea care hoinăresc pe unde au chef, de-o parte și de alta a frontierei, fără să aibă nevoie de pașaport. E o idee reconfortantă. Rebeca ascultă doar pe jumătate. Nu prea are chef să se gândească la sălbăticiunile pe care le-ar putea întâlni în călătorie. Nu e prea interesată de eventualitatea asta. Se gândește la locul ei de baștină, hăt departe, plin și el cu lighioane gălăgioase, cu ochi mari. Pare aproape imposibil ca pădurea de nori să existe încă. Vrea să închidă ochii și să se regăsească acolo. Vrea să simtă moliciunea răcoroasă a norilor pe obraji și pe gene. Vrea să audă răsunetul picăturilor de ploaie răpăind pe frunzele mari, cărnoase. Amintirea acelui loc strălucitor, lichid și eteric se estompează. Când închide ochii, acum, nu-și mai amintește cum sună vocea bunicii ei cântând sau mirosul de *chilate*. I-au fost extrase toate din minte, și amărăciunea acestei eradicări e ca o greutate pe care o simte în mădulare. Când respiră acum, în pustiul ăsta, i se pare că aerul e lipsit de apă. Își simte scalpul pârjolit pe unde i se separă buclele.

Rebeca își lasă capul pe umărul surorii ei și privește culorile schimbătoare ale peisajului. Soarele se scufundă înaintea lor, făcând nisipul să capete nuanțe roz și oranj. Și cerul e plin de nuanțe roz nebunesc de intense, de vinețiu, de albastru și

de galben; culorile se întunecă lent, alunecând greoi spre negru, însă când în cele din urmă dispar bezna e mai adâncă și mai vastă decât a văzut Luca vreodată. Nu-și mai zărește nici genunchii ridicați la piept. Nu-și vede nici degetele fluturate pe dinaintea ochilor. Bâjbâie după mâna lui mami și, când mami îl simte, îl trage spre ea și-l cuprinde protector. Nu se prea îndeamnă la vorbă după ce-a apus soarele. Ochii le sunt deschiși larg, încercând să captureze orice licărire. Se gândesc cu toții la ale lor, cugetă la ce-i așteaptă în următoarele ore.

Lydia își amintește de o emisiune din copilăria ei, nu una dintre animațiile astea țipătoare, toate aidoma, la care se uită Luca, difuzate în lumea întreagă, pline de monștri holbați și cu voci pițigăiate. Era o emisiune memorabilă, o chestie făcută cu buget incredibil de mic, cu marionete lucrate de mână și numere de iluzionism în direct. Lydia își amintește piesa de generic, unde toate personajele hălăduiau pe toată întinderea pământului într-un tomberon hodorogit; respectivul container era ca o caleașcă, însă numai când toți prietenii urcau la bord, fiindcă, dacă lipsea careva, tomberonul rămânea un tomberon vechi oarecare, cu muște deasupra și băltoace cleioase. Când toți amicii erau împreună, tomberonul scânteia și se propulsa în văzduh, din țevile de eșapament ieșeau stele, și să n-o întrebe nimeni pe Lydia cum se face că un tomberon poseda țevi de eșapament, avea doar șase ani când se uita la emisiune, dar *Dios mío*, ce mai emisiune!

Nu știe de ce și-o amintește tocmai acum – nu s-a mai gândit la ea de câțiva ani, și camioneta asta albastră nu e un tomberon fermecat. Lydia are însă aceeași senzație de vertij pe care o trăia privind erupțiile acelea de praf de stele, când vedea cât de bine se apucau de buza containerului amicii ca să rămână nevătămați, fără să le

pese de gravitație, de legile fizicii sau de realitatea înfocată a atmosferei planetare. Totul era cu putință.

– Mai știi emisiunea aia de când eram copii? o întreabă pe Marisol prin beznă. Cea cu tomberonul zburător?

Marisol și-o amintește.

Pe parcursul celei de-a doua ore de călătorie, în față se ivește o lumină, și camioneta oprește la un punct de control. E îndeajuns de multă lumină încât Soledad să recunoască uniformele, sunt *los agentes federales de migración*. Pe Rebeca o bușește plânsul. Își trage călcâiele peste suprafața platformei și se face mică în brațele surorii ei. Soledad o îndeamnă să tacă și-i lasă o mână pe frunte. Îi lipește fața de gâtul ei și-i spune să închidă ochii. Îi fredonează ceva la ureche, încetișor, alinând-o cu cuvintele limbii vechi de acasă.

– O să treacă repede. O să scăpăm. Închide ochii, surioară.

Rebeca respiră adânc pe gâtul lui Soledad și, fără vreun sunet, lacrimile ei udă pielea cafenie a surorii sale. El Chacal se dă jos și pășește spre cei doi militari, înarmați cu lanterne și automate AR-15. Îl salută cu familiaritate, iar el le întinde un plic. Stau de vorbă cam două minute și, când coiotul revine în mașină, *los agentes* se apropie și cercetează, scăldându-le pe rând în lumina lanternelor, fețele pasagerilor. Rebeca nu ridică obrazul de pe umărul lui Soledad când raza îi atinge pielea. Soledad încleștează fălcile, scrâșnește din dinți și se uită fix, direct în lumină. Ochii îi lăcrimează, dar nu clipește.

– *Oye, jefe*, poate s-o păstrăm pe asta, îi zice unul dintre agenți lui El Chacal, al cărui geam de la portieră e coborât până jos.

Coiotul se apleacă, dar până să apuce el să răspundă Luca se ridică drept ca o săgeată, speriind-o pe Lydia, care dă să-l înșface și să-l tragă la loc.

– Nu puteți s-o păstrați! strigă băiatul. Nu puteți s-o luați, nimeni n-are voie s-o ia. E o persoană în toată firea și merge cu noi!

Lumina lanternei se mută spre Luca, și conul de lumină îi descoperă fața în întuneric. Ochii negri îi scânteiază și mâinile mici i s-au strâns, făcute pumni.

– *¡Mira, el jefecito!*

– Luca, stai jos!

Lydia îl apucă, îl trage pe genunchii ei.

Însă agentul râde. Se apleacă peste platforma camionetei. Soledad o strânge și mai tare la piept pe Rebeca.

– N-ai grijă, omulețule, îi zice agentul lui Luca. Am glumit și eu, atâta. Mutând apoi lumina pe Soledad, i se adresează acesteia: Ai noroc cu o gardă de corp așa de curajoasă și neînfricată, *señorita*.

– Da, răspunde mecanic Soledad.

Bărbatul își îndreaptă iarăși atenția asupra lui Luca.

– Luptă mai departe, omulețule. Genul ăsta de tărie o să-ți fie de folos în *el norte*.

Lydia poate iarăși să respire, însă nu-l slăbește pe Luca din strânsoare. Când îi vine rândul să îndure lumina, nu răsuflă. Ține ochii deschiși, privirea îndreptată în jos și se roagă ca tipii ăștia să nu lucreze pentru Javier. Se roagă ca fața ei să nu apară pe unul dintre telefoanele lor. Lumina zăbovește, apoi se mută la Marisol. Lydia lasă aerul să-i iasă din piept.

– Mergeți cu Dumnezeul! strigă agentul și se dă din calea camionetei.

– *¡Nos vemos pronto!* răspunde El Chacal fluturând scurt din mână, după care își continuă cu toții călătoria.

La mai mult de trei ore de când au părăsit apartamentul din Nogales, cele două camionete, acum cu farurile stinse și acoperite cu un strat gros de pulbere deșertică, opresc. Fără luminile de la bord și fără cele de semnalizare, migranții rămân în întuneric absolut. Sunt la nici un kilometru de Statele Unite. El Chacal îi aliniază lângă vehicule și le spune că trebuie să aibă grijă doar la persoana din față și la cea din spate. E prea beznă ca să-l vadă, însă vocea lui are o asemenea intensitate, că e aproape vizibilă ea însăși, o dâră de culoare pe fundalul întunecat al nopții. Vocea lui emană siguranță și autoritate încrezătoare. E o energie contagioasă. Călăuziți de el, cred cu toții că e posibil. Nici măcar nu-i știu numele adevărat, dar și-au pus viețile în mâinile lui. El Chacal le spune că trebuie să se miște iute și că e vital să țină pasul. E de-o importanță crucială ca nimeni să nu se separe de grup.

– Dacă auziți sunetul ăsta, încremeniți pe loc, îi instruiește emițând un șuierat scurt, nestridente. Dacă scot sunetul ăsta înseamnă că trebuie să stați complet nemișcați și tăcuți până vă spun că s-a făcut timpul s-o luăm din loc iarăși. Ăsta e semnalul că e vremea să ne mișcăm din nou, le spune și scoate cu limba un plescăit dublu, impresionant de răsunător. Dacă vă prind... Mă aude toată lumea? E important. Dacă vă prind, nu le spuneți care dintre noi e călăuza. S-a înțeles?

– De ce?

E vocea lui Lorenzo.

– Nu trebuie să știi de ce, dar o să-ți spun de ce, ca să nu-ți vină vreo idee tâmpită, zice El Chacal. Dacă ne culeg din drum și află că eu sunt coiotul, o să vă

deporteze pe toți fără mine, da? Pe mine o să mă aresteze și pe voi o să vă trimită acasă. Dacă *los carteles* află cine l-a turnat pe coiot și le-a oprit sursa de bani, respectivul o să plătească cu vârf și îndesat. Și-avem destule probleme și așa cu *los carteles*, da?

Lorezno mormăie ceva ce trece drept încuviințare.

– Deci... gura închisă. Dacă ne prind o să fim deportați împreună, ne întoarcem și încercăm iar. Aveți trei încercări la preț de una. De acord?

Sunt de acord cu toții. El Chacal aprinde un spot cu lumină slabă și-și petrece câteva minute cu pregătirile. Desface capacul unui borcan cu usturoi pisat și le cere tuturor să-și întindă câte un pic pe încălțăminte, ca mijloc de îndepărtare a șerpilor cu clopoței. Mirosul îi amintește Lydiei de gătit, de acasă, însă de șerpi se teme mai mult decât de nostalgie, așa că aplică cu generozitate pasta de usturoi pe ghetele ei și ale lui Luca. Apoi coiotul le repartizează apa pe care trebuie s-o care. Bidoanele sunt grele și deloc comode, dar nimic nu-i mai important decât ele. Lydia trece o chingă de pânză prin mânerele bidoanelor și-o prinde apoi de baretele de pe fundul rucsacului. Recipientele plescăie și i se izbesc de șolduri când pășește, așa că strânge baretele ca să le fixeze. Luca nu duce decât un bidon și abia se descurcă. Bărbații cară câte șaisprezece litri fiecare, iar Nicolás are și un rucsac scump de drumeție plin cu apă din care poate bea printr-un tub lung care i se întinde peste umăr. Cu toții încearcă să nu se gândească la dogoarea deșertului, la distanța pe care trebuie s-o parcurgă ca să ajungă la loc sigur după ce trec și la cantitatea de apă pe care o cară.

Clandestinii se opresc în pozițiile desemnate de El Chacal. Coiotul e primul,

urmat de Choncho și Slim, urmați de Beto și Luca, Lydia, surorile și Marisol. Ceilalți bărbați sunt în ariergardă.

Se îndreaptă spre nord în pas îndeajuns de rapid cât să-i zguduie un pic, iar Lydia încearcă să vadă, în față, silueta aproape nedeslușită a lui Luca. Aerul proaspăt le intră rece în plămâni și, după zilele acelea îmbâcsite în apartament, e un deliciu să-și miște spre nord corpurile, sub cerul înstelat. Nimeni nu vorbește, însă alunecările tălpilor pe solul accidentat și micile sunete scoase de corpurile lor în plin efort capătă calitatea unei conversații. Toată lumea încearcă să nu cadă, să nu facă vreun pas greșit, să nu se izbească în cel din față. Sunt vigilenți la pericolul foarte real de a-și suci vreo încheietură. Încearcă, deși eșuează în mare parte, să-și inhibe frica de nevăzuta, omniprezenta Poliție de Frontieră.

Nu e nici urmă de gard pe porțiunea asta de deșert fiindcă nu e nevoie. Se află la aproximativ treizeci de kilometri de Sasabe și la treizeci vest de Nogales, unde munții Pajarito slujesc de îngrăditură. Luca poartă toate piesele de vestimentație cumpărate la Walmartul din Diamante înainte să plece din Acapulco: blugi, tricou, hanorac, geacă și șosete groase. Are, la noile ghete, șireturile bine strânse și legate cu nod dublu. Șapca de baseball a lui *papi* e depozitată atent în buzunarul lateral al rucsacului, deoarece poartă fesul de lână și fularul căpătate de la bătrâna din Nogales; cu toate astea, deși își simte spinarea umedă de sudoare, nasul și degetele îi sunt reci ca gheața. Își dorește să se fi gândit și la mănuși. Uneori, El Chacal scoate șuieratul rapid și rămân cu toții nemișcați și tăcuți până ce, cu dublul plescăit din limbă, le comandă să continue. Într-un loc, Luca aude zumzetul electronic al unui dispozitiv nevăzut. Choncho își potrivește pasul cu al lui și-i arată cu degetul

o luminiță roșie, intermitentă, cocoțată pe un stâlp din apropiere. Aproape că-s exact sub ea. Se rotește. În momentul în care ochiul roșu se uită altundeva, El Chacal scoate plescăitul dublu și se mișcă iute, aproape alergând prin întuneric, până ce ajung pe o coastă de deal și ies de sub puterea acelui ochi rotitor, mecanic.

– Felicitări, șoptește tare Choncho în urechea lui Luca. Tocmai ai păcălit prima cameră de luat vederi a Poliției de Frontieră.

Luca zâmbește pe întuneric, Lydia însă simte un gol în stomac, o durere trecătoare, dându-și seama ce înseamnă asta.

– Suntem în Statele Unite deja? șoptește.

– Da, zice Choncho.

Lydia s-a așteptat ca trecerea să fie fulgerătoare. Că o să se petreacă într-o clipă, că, dintr-un singur pas, va părăsi Mexicul și va intra în Statele Unite. S-a așteptat să se poată opri, fie și-o clipă doar, ca să se uite înapoi și să reflecteze, atât fizic cât și metaforic, la ce lasă în urmă: teama omniprezentă de Javier și de ucigașii lui. După optsprezece zile și două mii cinci sute de kilometri suportați, vrea să simtă că și-a scos de pe grumaz lațul lui. Dar i-ar plăcea să privească și mai departe încă, să cugete la viața ei de dinaintea masacrului, la copilăria ei fericită din Acapulco. La costumul de baie portocaliu pe care l-a purtat în fiecare zi în vara în care a împlinit șase ani. La săriturile de pe stânci din La Quebrada, în adolescență. Vrea să se gândească la plimbările prin Barra Vieja cu tatăl ei, când era încă îndeajuns de mică încât să-l poată ține de mână fără a se simți stânjenită. Dojenile drăgăstoase ale mamei ei. Facultatea, Sebastián, librăria. Cum a fost să-l aibă pe Luca în exteriorul corpului ei pentru prima oară. S-a așteptat să apară un moment în care aceste

noțiuni o vor potopi, toate deodată, ca o moarte mai mică. Un portal. A sperat, ca un șarpe cu clopoței din deșertul acesta, să-și lepede pielea mâhnirii și s-o lase în urmă, pe pământ mexican. Numai că momentul traversării a și trecut, iar ea nu și-a dat măcar seama. Nu s-a uitat înapoi nici o clipă, n-a poposit pentru vreo mică ceremonie care s-o ajute să se lanseze în noua ei viață, de cealaltă parte. Nimic din cele făcute nu poate fi desfăcut. *Adelante*.

Cerul e senin și deasupra sunt stele, însă luna e nouă, așa încât, chiar și când se înalță, nu le oferă pic de lumină. Condiții ideale pentru traversare, îi asigură călăuza în vreme ce înaintează cu toții poticnit prin beznă. O oră întreagă se silesc să parcurgă traseul fără să scoată o vorbă. La ora unsprezece se adăpostesc sub o proeminență stâncoasă fiindcă, le explică coiotul, aceste ore sunt preferate de patrule, și *la migra* are efective considerabile în acest sector. Le spune să se odihnească, însă nici unul nu face asta. Stau temători, chirciți, clipind iute din ochi ca niște lămpi cu neon disfuncționale. Petrec astfel trei ore, ascultând sunetele străine ale deșertului care-i înconjoară. E înfricoșător să audă mârâieli, pufnete, țipete și piuituri, câteodată departe, altă dată la o azvârlitură de băț, și să nu poată vedea ce viețuitoare fac hărmălaie. E un sentiment bizar de vulnerabilitate să stai fără pavăză printre animalele nocturne, știind că pot să te vadă, să te miroasă și să te simtă. Știind că ești orb la prezența lor dacă ar decide să se apropie. Toți migranții, până la unul, se roagă în vreme ce așteaptă. Până și Lorenzo își amintește că a crezut în Dumnezeu cândva.

Puțin înainte de ora două dimineața, El Chacal îi pune iarăși în mișcare. Vrea să facă tabără înainte ca zorii zilei să se ivească. A mai parcurs exact aceeași rută de zeci de ori. Știe încotro se îndreaptă și cât va dura să ajungă. Știe că le-ar trebui mult mai puțină apă dacă ar evita să meargă pe arșița zilei, dar acum e pe la sfârșit de primăvară și nopțile s-au scurtat, așa că mai rămâne puțin timp până la răsăritul soarelui. Imprimă grupului viteză maximă. Sunt probabil la vreo cinci kilometri la nord de graniță, mai au ore bune până să se afle în siguranță, până la cel mai apropiat oraș, când șuieră El Chacal. De data asta Beto, pe jumătate adormit, dă peste Slim, aflat în fața lui, și se rostogolesc claie peste grămadă prin nisip. Beto scoate un chicotit și-și cere scuze, însă El Chacal se stropșește la el și duce un deget la buze. Ca să asigure liniștea, Slim își lipește palma cărnoasă de gura puștiului.

În față, la poalele dealului a cărui coastă tocmai o coboară, Luca vede urmele albicioase, abia sesizabile ale unui drum șerpuind prin peisaj. S-au oprit sub un pâlc de copaci cu frunza rară, însă dincolo de ei, cât se întinde drumul, nu mai e aproape nici un adăpost. La câteva sute de metri către dreapta, patru camionete sunt parcate în șir.

– *Carajo*, zice cu voce tare El Chacal.

Până acum, Luca s-a bucurat de unul dintre avantajele aduse de faptul că întreaga sa viață a fost anihilată: are deodată acces la o lume în care adulții, uneori, înjură cu voce tare. A probat și el cum sună cuvintele acelea, dar de data asta, auzindu- pe El Chacal zicând *carajo* la vederea camionetelor, simte o profundă

neliniște.

– Ce caută pe-aici la ora asta din noapte? îl întreabă cu voce scăzută Choncho pe coiot.

El Chacal scutură din cap.

– Habar n-am. Începe o cărare acolo, zice cu mâna întinsă spre latura cealaltă a drumului. Uneori mergem pe cărarea aia dacă nu e nimeni. Nu e foarte folosită. Dar ăștia, mormăie coiotul scuipând în praful de la picioare, ăștia nu se țin de drumeții.

La gât îi atârnă un binoclu, pe care-l ridică acum la ochi. E prea întuneric să vezi ceva în afară de conturul camionetelor și o lumină uitată aprinsă într-una dintre ele. E încă beznă, dar întunericul începe să se dilueze într-o paletă de griuri tot mai vizibile. Lumina se va ivi curând. El Chacal îi strânge laolaltă ca să le poată vorbi tuturor.

– Sunt patru camionete parcate lângă cărare, mai jos. Poteca asta e izolată. N-am mai văzut să parcheze cineva aici. Așa că, din ce-mi dau seama, e ori un cartel care așteaptă un transport, caz în care ar fi bine să vă uitați în urmă, fiindcă ar putea să apară cineva din spatele vostru...

Corpul Lydiei se rigidizează și brațul i se întinde, căutându-l pe Luca. Îl trage mai aproape.

– ... sau, mai probabil, e vreunul din grupurile alea căcăcioase de „justițiari", continuă călăuza. Au ieșit să se joace de-a prinselea în noapte, caz în care ar fi bine să fiți atenți înaintea voastră, fiindcă nimic nu i-ar bucura mai mult pe *hijos de puta* ăștia decât să-și pună deasupra șemineului un cap împăiat de migrant.

Luca se schimbă la față, deși imaginea propriului cap pus pe-un suport de lemn lăcuit, în cabana vreunui yankeu, i se pare și un pic amuzantă.

Lydia nu găsește nimic amuzant aici. A fost naivă să creadă că au scăpat, dar nu s-a gândit că natura amenințării celei mai presante s-ar putea schimba. S-a gândit că aici, în *el norte*, va trebui să-și facă griji mai degrabă în privința poliției de frontieră, în privința posibilității ca Luca să-i fie luat și mai puțin pentru niște tipi cu arme care se cred tartori. Evită să clasifice variantele după criteriul violenței potențiale. Oricare le-ar fi uniformele, accentele, fețele, *no importa*. Știe că peste oricine ar da aici, în locul ăsta pustiu și sălbatic, înseamnă sfârșitul.

– Ce-o să ne facem? întreabă Marisol.

El Chacal și-a dat deja rucsacul jos.

– O să așteptăm aici, îi spune. E singurul loc ferit. Și, oricum, camionetele aduc mai degrabă a *vigilantes* decât a *carteleros*.

– Cum poți să-ți dai seama? vrea Choncho să afle.

Coiotul îi pune în mână binoclul, fără să și-l scoată de la gât. Namila de bărbat se uită prin lentile.

– Nu-s destul de fițoase ca să fie *narcos*, îl lămurește El Chacal. Și dacă-s justițiari, cum bănuiesc, au pornit probabil la vânat de imigranți de aici către partea cealaltă a cărării. O să așteptăm unde suntem. La un moment dat o să se-ntoarcă la mașini și putem trece după ce pleacă.

– Dar dacă-s traficanți? întreabă Marisol. N-o să fim expuși aici, exact între ei și transportul pe care-l așteaptă?

Lydia, scuturată de-un fior, își freacă fața cu palmele și se dezbară de gluga

hanoracului.

– *Mira*, mi-am plătit deja partea ca să trec pe aici, spune El Chacal. Joc după regulile lor.

– Ale cui?

Lydia nu mai poate ține doar pentru ea întrebarea. Trebuie să știe care cartel s-a autodesemnat proprietar al acestei fâșii de deșert.

– Los Jardineros? întreabă și Lorenzo.

Coiotul nu răspunde și, în tăcerea care urmează, Lorenzo prinde privirea Lydiei. Lorenzo își mută greutatea de pe un picior pe altul, e agitat ca un animal închis în cușcă. O dilemă teribilă, deși ipotetică își face loc până la urmă în conștiința Lydiei: ar fi mai rău să fie prinsă de *estadounidenses*, care i l-ar lua pe Luca? Sau s-o prindă *mexicanos* și s-o trimită la Javier? Își suprimă, cu efort, speculațiile. Nu se poate întâmpla nici una, nici alta. Trebuie să reușească. Se bate cu pumnii în coapse și-și întinde picioarele în care o săgetează crampe dureroase.

Choncho îi înapoiază binoclul lui El Chacal și începe să-și dea jos din spinare rucsacul. Slim și fiii lor fac întocmai, așezându-și pe jos, fără vorbă, bidoanele cu apă și sprijinindu-și spinările pe bagaje.

El Chacal soarbe cu măsură din bidonul său.

– Găsiți-vă un loc unde să vă puteți adăposti în caz că iese soarele înainte să ne putem mișca.

Sub pâlcul de copaci prizăriți nu e o ascunzătoare bună, dar în apropiere e un desiș și Rebeca, Soledad și Lydia se instalează acolo, cu ochii pe drumul deja parcurs, supraveghind cărarea pe care au coborât deja până la jumătate coasta

dealului, așteptând ca siluetele de coșmar să se ivească din întuneric. Luca stă spate în spate cu mami și are timp să cugete la un lucru care i se pare ciudat: să fii *migrante* înseamnă să petreci mai mult timp oprit decât în mișcare. Viețile le-au devenit o învălmășeală de viteză și paralizie. Beto adoarme. La fel și Nicolás. Marisol ar vrea s-o ia și pe ea somnul. Sunt osteniți cu toții. Lumina crește către răsărit și, când vreo duzină de bărbați se apropie în sfârșit de mașină pe drumul de dedesubt, venind pe cărarea de pe dealul din față, s-a făcut îndeajuns de puternică încât El Chacal să-i poată vedea bine, fără ajutorul binoclului.

– Justițiari, confirmă.

Bărbații, purtând haine de camuflaj cu toții și afișând destul armament cât să le dea impresia celor în necunoștință de cauză că sunt forțe militare autorizate, nu se grăbesc. Deschid lăzi frigorifice, scot din ele mâncare și băutură. Se strâng la spatele unuia dintre vehicule și-și trec din mână în mână un termos cu cafea. Sunt îndeajuns de aproape ca, atunci când vântul bate din anumite direcții, clandestinii să audă câte un crâmpei de hlizeală ici, câte un cuvânt sau două colo. Zgomotele acestea care se tot schimbă sunt înfiorătoare, deoarece este probabil ca sunetul să călătorească și invers. Migranții devin cu toții conștienți de anatomia lor. Nu vrea nimeni să strănute sau să scape vreun vânt. Se roagă ca indivizii aceia să plece. Micul dejun durează o veșnicie; la sfârșit, când pare că-s gata s-o ia din loc, indivizii descoperă că lumina de bord a rămas aprinsă într-una dintre cabine. Le-a murit bateria.

Până găsesc niște cabluri, până mută camionetele pe poziție, până conectează totul și izbutesc să pornească mașina, până ce mai stau cinci-zece minute ca să se

felicite că au reușit să urnească vehiculul, pentru ca apoi, după atâta zăbavă, s-o apuce mândri pe drumeag și să dispară din vedere, în deșert s-a făcut pe deplin ziuă.

Migranții sunt încă la un kilometru și jumătate de locul unde intenționează El Chacal să poposească peste zi, și acum trebuie să facă față pericolului luminii necruțătoare. Îi zgâlțâie pe Nicolás și Beto, trezindu-i.

– Să mergem, le spune. Repejor.

Mădularele lui Luca sunt țepene după ce-a stat tremurând pe pământul rece. E bucuros că și le poate mișca din nou și bucuros când căldura i se întoarce, ușor-ușor, în picioare. Drumul de la poalele pantei nu aduce deloc cu ce și-a imaginat c-o să găsească în Statele Unite. A crezut că pe-aici orice șosea o să fie cât un bulevard larg, asfaltat perfect și mărginit de vitrine fluorescente. Dar drumul ăsta e aidoma celor mai mizerabile drumuri mexicane. Praf, praf și iarăși praf.

Către nord-vest e o aglomerare de dealuri mai înalte decât cele peste care au dat până acum și, după ce traversează drumul, El Chacal începe să suie pe coasta celui mai apropiat. Panta e abruptă, și toată lumea își investește energia în ascensiune.

– De ce nu ocolim? se plânge Lorenzo.

– Fiindcă asta-i ruta mea, îi zice El Chacal.

– Dar pe-acolo pare mult mai ușor, replică Lorenzo arătând spre nord.

– *Vete entonces.*

El Chacal nu-l place pe Lorenzo. Între cei doi atmosfera e încordată, pricepe Luca, fiindcă există o tensiune între Lorenzo și fiece persoană cu care se întâlnește. Majoritatea, din cauza circumstanțelor, încearcă să camufleze acest conflict,

dar călăuza nu se obosește, și lui Luca îi place asta. Când Lorenzo ia cuvântul, El -El -Cha- face o față care-i opusul datului ochilor peste cap, trăsăturile îi încremenesc și se uită departe, în zare, cu pleoapele întredeschise, așteptând ca vorbele tânărului să se dizolve în aer. După o clipă, revine la viață și continuă urcușul.

Când ajung în vârful dealului și priveliștea de pe cealaltă parte li se deschide înainte, Luca e scuturat de un fior în care se amestecă, deloc confortabil, încântarea și groaza. E atât de intens, încât mami îl vede cu coada ochiului tremurând din toate încheieturile și întoarce capul să-l privească. Luca se asigură că nu-i întâlnește privirea. E cucerit, în orice caz, de panorama care i-a stârnit acea senzație; au ajuns.

Dincolo de dealul lor mai sunt poate o sută aidoma și probabil alte sute pe care nu le pot vedea, de vreme ce dealurile se tot înalță, se ascut și se fac tot mai impozante. Soarele, deasupra lor, strălucește cu putere. Dealurile sunt pline cu ierburi aurii, bătute de vânt, cu plante țepoase și copaci pricăjiți. Peste tot se văd răspândiți bolovani uriași, îndesați în scobiturile dealurilor, cocoțați pe muchii șubrede, adunați în adâncituri ca niște familii intransigente. Câteva stânci au asemenea mărimi uriești, că fac de rușine dealurile de dedesubt. Văzduhul e necruțător, mișcă norii ca să modifice lumina, se joacă diabolic cu percepțiile, făcând imposibilă estimarea distanțelor, dar nu acoperă nici o clipă globul fierbinte și nemilos al soarelui. Luca se oprește ca să-și tragă de pe cap fesul și să-l îndese în buzunarul gecii. E, fără veste, plin de sudoare. Se dezbară de fular și de geacă și desface rucsacul ca să le pună înăuntru. Scoate șapca roșie a lui *papi* și-i adulmecă interiorul înainte de a și-o pune pe cap și de a-și aburca iarăși rucsacul pe umeri, însă coiotul îi aruncă o privire și clatină din cap.

– Nu poți purta șapca. Roșul ăla se vede de la un kilometru.

Luca se încruntă spre mami, dar mami aprobă din cap, așa că, fără chef, își scoate iar șapca. I-o predă lui mami, care încearcă să i-o vâre înapoi în rucsac.

– Ți-o dau pe-a mea, zice Lydia scoțându-și pălăria și întinzându-i-o.

– Dar e roz, protestează el.

– Nu prea.

– O iau eul se oferă Beto.

Lydia râde.

– Aș vrea să am și pentru tine una, zice și, tuflind pălăria pe capul lui Luca, revine la fermoarul rucsacului în care încearcă să îndese șapca lui *papi*. Rucsacul e plin ochi. Se oprește și trage dinăuntru un tricou alb. Uite, spune întinzându-i-l lui Beto. Folosește-l pe ăsta.

Pușiul și-l pune pe creștet, îl prinde acolo și-l lasă să-i cadă peste ceafă, ca să-l apere de soare. Îi zâmbește Lydiei.

– Mersi.

S-au oprit cu toții, conștienți deodată de arșița tot mai puternică. Se dezbracă de hainele groase și se regrupează. Slim și Choncho își împart apa din același bidon. E un motiv pentru care aceste tărâmuri sunt lipsite de populație, pentru care e încă posibil să traversezi pe aici fără să fii prins. Pare imposibil ca vreo făptură să poată supraviețui într-un asemenea loc.

– Parcă nu-i de pe lumea asta, zice mami.

Alături de Luca, Lorenzo își scoate și el șapca și-și șterge fruntea. Șapca aceea era imaculată când a văzut-o prima oară băiatul, la adăpostul pentru migranți din

Huehuetoca. Cozorocul a rămas plat, însă soarele a răpit din culoare, făcând șapca din neagră, cenușie. Schimbarea asta îl face pe Luca să tresară. Nu e obișnuit cu puterea soarelui din Sonora, nu știe cât de iute corodează acesta orice îi cade sub raze. Își ia de pe cap pălăria mamei și-o cercetează mai îndeaproape, dându-și seama că și aici rozul nu mai e roz. E doar amintirea ștearsă a rozului, o nuanță murdară, nisipie. Asta a vrut să spună mami când a zis „nu prea". Lorenzo își lasă palmele pe genunchi și-și poartă privirea peste peisajul lipsit de speranță.

– *¡Ay, no manches, cabrón!* Să-mi bag picioarele!

– Cred că asta a vrut să spună cu faptul că drumul e un „chin".

Beto, care gâfâie, scoate din buzunar inhalatorul gol, dând să tragă din el.

– Ești bine? îl întreabă Luca arătând spre inhalator.

Beto strânge din umeri și încearcă să-și calmeze răsuflarea, cu ochii mijiți în lumina puternică.

– De ce, ai niște albuterol pe undeva? zice și împunge cu un deget rucsacul lui Luca. Că de-i așa, îl primesc cu dragă inimă!

Râd amândoi. Vocea lui Beto sună ca un balon muribund.

– *Venga, mijo*, zice mami trăgându-l în fața ei pe Luca. Și tu, Beto. Poți merge?

Celălalt puști nu mai consumă răsuflare pe cuvinte, ci încuviințează din cap și își continuă înaintarea.

Fiecare deal arată ca și cum ți-ar trebui jumătate de zi ca să-l escaladezi și încă jumătate să cobori pe cealaltă parte. Migranții se înșiruie pe urmele lui El Chacal. Tac acum, coborând prin prima crevasă a văii, străduindu-se să-și țină mintea în alertă în vreme ce dau piept cu enormitatea misiunii pe care o au de îndeplinit.

Vântul suflă și învârtejește părul Rebecăi într-o tornadă neagră. Tălpile le păsesc trosnind prin iarba gălbuie, vrăjitorească, iar Luca se simte potopit de o surescitare teribilă. Au ajuns în Statele Unite și deja totul pare ca un platou de filmare, însă cu animale adevărate care te pot omorî, cum sunt scorpionii și șerpii cu clopoței și pumele. Are senzația că e încleiat într-o mlaștină de nedumerire care-i dă amețeli.

– Luca, zice mami din spate, de parcă i-ar fi auzit gândurile. Te descurci?

El încuviințează din cap.

– Sunt mândră de tine, *mijo*, șoptește Lydia, ca s-o audă doar el. Când puștiul își încordează bicepsul demonstrativ, adaugă încet: *Eres bien fuerte*. Tăticul tău ar fi mândru.

El Chacal știe unde se află un punct de aprovizionare, un loc unde muncitorii lasă apă pentru migranții aflați în trecere. I-a pus oricum să-și păstreze rezervele, fiindcă uneori apa nu e de găsit – poliția de frontieră sau echipele de *vigilantes* o găsesc primii și-o aruncă. Astăzi însă e acolo, însemnată cu un steag albastru care flutură pe un băț, trei bidoane imense puse pe o bucată de placaj, sub o prelată. Deși nu e rece, e cea mai bună apă pe care-a gustat-o vreodată Lydia. Capul a început de-o vreme să-i zvâcnească, fiindcă s-a tot abținut ca să facă economie, dar acum bea pe săturate din bidonașul ei și simte cum durerea cedează pe loc. Băutul apei e ca un miracol. Își reumple bidonașul și bea iarăși. Luca, pe de altă parte, soarbe doar un pic.

– Cât de mult poți, *amorcito*, insistă ea.

– Dar o să mă doară burta. Fiindcă trebuie să mergem așa de repede.

– Te descurci tu cu durerea de burtă, îl încurajează ea. Haide, bea.

Se odihnesc la punctul de alimentare vreme de zece minute, umplându-și bidoanele și înghițind apă fără oprire, apoi le umplu iarăși și se adâncesc în întinderea văii. El Chacal i-a avertizat să nu facă zarvă, să stea mereu cu urechile ciulite după zgomot de motor, însă vântul șuieră prea tare. Beto începe să pălăvrăgească cu Choncho.

– De unde sunteți? îl întreabă.

Choncho răspunde fără grabă, nu fiindcă s-ar codi, ci fiindcă așa îi e felul.

– Veracruz, rostește într-un târziu.

– E-n Mexic?

Altă pauză.

– Da.

– Nu știam că se fabrică mexicani așa de mari ca tine.

Choncho face haz și trimite o undă de veselie prin întregul grup.

Beto își mută privirea de la Choncho la frate-său Slim, apoi asupra celor doi fii.

– Toți din Veracruz sunt așa înalți ca voi?

– Nu, spune alene Choncho. Mult mai înalți.

Beto și-i prefiră prin minte pe cei mai înalți oameni din *el dompe* la care se poate gândi, când deodată El Chacal șuieră; e semnalul de avertizare. Marisol ochește în același timp problema și îi scapă o exclamație. Arată peste vale către o culme, de unde se ridică prin frunziș o dâră gălbuie de colb. El Chacal șuieră încă o dată, comandând oprirea, și ei ascultă fără să șovăie. Se lasă pe burtă ca împușcați, toți cincisprezece, exact unde se află.

– Stați la umbră dacă puteți, îi sfătuiește călăuza.

Aici, lumina are o intensitate de negândit. Să stai în lumină înseamnă să fii descoperit, să nu stai în lumină înseamnă că ești la adăpost. Când soarele deșertului se lasă peste orice crâmpei mișcător de culoare, culoarea aceea iradiază ca un far. Mami și Luca se ghemuiesc laolaltă sub umbra unei stânci, înghesuiți lângă un copăcel de ciucuri-de-mătase. Inflorescențe prelungi atârnă ca o cortină verde pal de pe ramuri, lăsându-și florile lipicioase în părul lui mami. Pitiți în alcovul acesta întunecat, ghemuiți în spatele rucsacurilor, sunt invizibili de pe înălțimea unde acea dâră de praf se face treptat din ce în ce mai mare. Împrejur, ceilalți migranți se foiesc încercând să-și găsească adăpost, lipindu-se cu burta de iarba pârjolită, încovoindu-se la umbra țepoasă a tufelor de yucca ori contopindu-se cu silueta câte unui chiparos. Devin cu toții tăcuți și nemișcați. Până și Beto e liniștit, întins printre tulpinile galben pai, cu degetele de la picioare îndreptate spre cer. După trei minute, aud în cele din urmă huruitul vag al unui motor răsfirându-se în vânt. După încă un minut întreg, vehiculul apare pe-o pantă nu cu mult deasupra lor, pe următorul deal. E un Chevy Tahoe alb cu verde, culorile distinctive ale poliției de frontieră americane.

Pe chipul lui El Chacal nu se citește nimic.

– Nu mișcați, zice cu voce slabă.

E bine ascuns, între Marisol și Nicolás, la umbra unui bolovan înalt. Fiindcă știe că s-ar putea să mai dureze destul de mult până să se poată mișca iarăși, are grijă mereu să aterizeze într-o poziție confortabilă. Stă în șezut, cu genunchii ridicați și binoclul îndreptat asupra locului pasagerului din vehicul, unde un grănicer îndreaptă la rându-i spre ei binoclul puternic, militar.

„Suntem invizibili", își spune Luca și închide ochii. „Suntem plante din deșert. Suntem pietre."

Răsuflă adânc și rar, atent ca pieptul să nu i se miște în timpul respirației. Nemișcarea asta e o formă de meditație pe care toți clandestinii trebuie s-o stăpânească. *Suntem pietre, suntem pietre. Somos piedras.* Pielea lui Luca se întărește, devine o carapace de stâncă, brațele i se fac imposibil de clintit, picioarele i se fixează permanent în sol, celulele de pe spinare și de pe picioare par să se amestece cu pământul de dedesubt. Se ancorează în țărână. Nici o parte a corpului nu-l furnică și nu-i zvâcnește fiindcă corpul nu mai e corp, ci o lespede străveche de piatră. De milenii stă acolo, neclintit. Arbustul de ciucuri-de-mătase a crescut din șira spinării lui, printre glezne au înflorit și s-au veștejit plante indigene, lăstunii și ciocârliile și-au făcut cuiburi în părul lui, ploile, vânturile și soarele i-au scobit umerii, însă Luca nu s-a clintit niciodată. *Suntem pietre.* Până la urmă, mașina își încheie parcursul zgomotos și indiscret și dispare peste o margine a culmii, coborând în adâncitura văii următoare.

El Chacal nu stă la discuții. Soarele s-a cocoțat încă și mai sus pe raftul fierbinte al cerului, iar ei ar fi trebuit să campeze acum o oră. Nu sunt în siguranță acolo, expuși dogorii arzătoare. O să-i sleiască.

– *Vámonos*, zice. *¡Apúrense!*

La fel de iute cum s-au trântit la pământ, se ridică cu toții, își culeg bagajele și pornesc iar.

Aproape de prânz, tocmai când soarele a izbutit să sugă din ei toată umezeala, chiar când Rebeca simte că-i gata să cedeze, trec de un versant înalt și ajung pe un

petic umbrit de pământ unde un pâlc de copaci ascunde un loc de popas. Sumacul și mahonul-de-munte se adună la poala coamei zimțuite, ferind tabăra lor vederii. Umbra e deasă, o ușurare binecuvântată după atâta soare. Prin luminiș se văd urmele altor drumeți: sticle goale de plastic, un tricou negru sfâșiat, plin de pete de sare, un baschet roz uzat, mult mai mic decât ai lui Luca. El Chacal se duce direct către o porțiune cu nisip neted de sub un copac, unde toate pietrele au fost îndepărtate. Poposește acolo și se întinde imediat să doarmă. Ceilalți fac întocmai. E ușor pentru bărbați, care par să poată adormi oriunde pică. Marisol se întinde pe burtă, cu capul pe brațele întinse în față. Adoarme și ea instantaneu. Surorile se foiesc de câteva ori, apoi se liniștesc.

Cu toată extenuarea, Lydia se așteaptă să adoarmă greu. Dar, pentru orice eventualitate, scoate pătura și se prăbușește acolo împreună cu Luca. Soarele e într-atât de strălucitor, încât și aici, în umbră, trebuie să mijească ochii ca să-i ferească de prea multă lumină. Când privește în jur, i se pare că peisajul de dincolo de firul ăsta de umbră e o întindere cuprinzătoare de sepia, cu totul din jur redus, din pricina soarelui neclintit, la nuanțe de cafeniu. Choncho, observând că-i trează, îi face un semn grav din cap, pe care Lydia îl interpretează drept o promisiune de a veghea asupra ei și asupra copilului adormit. *Odihnește-te. O să am grijă să nu vi se întâmple nimic*, ăsta e sensul pe care preferă să-l atașeze gestului ambiguu. Și, cu acest imaginat legământ de protecție, se cufundă îndată în somn.

Nu așteaptă să se lase întunericul. De îndată ce soarele atinge marginea unei culmi de la extremitatea vestică a văii, făcând ca umbrele lor alungite să trimită onduleuri negre peste nisip, El Chacal le spune să se pregătească.

– În noaptea asta e *difícil,* le zice călăuza. Treisprezece kilometri, teren accidentat. Trebuie să țineți pasul. Dacă ați rămas în urmă nu vă putem aștepta. Nu risc tot grupul pentru unul singur. Așa că ascultați, *esto es importante*. O chestie de viață și de moarte.

El Chacal își drege glasul ca să se asigure că-l ascultă cu toții.

– La vest de aici, drumul pe care l-am traversat în dimineața asta o apucă spre nord, cumva paralel cu traseul nostru, bine?

Încuviințează cu toții.

– Dacă ajungeți să fiți separați de grup, dacă vă împiedicați, dacă vă suciți vreo gleznă, dacă decideți că trebuie să vă odihniți, să faceți pipi, să vă scărpinați sau să dormiți, dacă din cine știe ce cauză rămâneți în urmă, porniți spre drumul ăla. E Drumul Rubiniu. Poliția de frontieră și localnicii trec des pe-acolo. N-o să muriți pe aici dacă ajungeți la șosea. În câteva ore vă găsește cineva.

Nu-i treabă tocmai veselă Drumul Rubiniu și nici unul nu se poate închipui acolo încă, nu acum, cât lucrurile merg bine. În clipa asta șoseaua trebuie evitată cu orice preț, e întruchiparea spaimei lor. Le este imposibil să-și imagineze acum disperarea care, peste doar câteva ore, îi va îmboldi poate să-și caute acolo mântuirea.

– Pe aici mergem noi, arată El Chacal despicând aerul cu palma. Nord. Deci în ce

parte e drumul? Vreau să mă asigur că știți toți. Lorenzo! Unde e drumul?

Lorenzo nu răspunde.

– E la vest, repetă exasperat El Chacal. Și încotro e vestul?

Lorenzo dă să se uite la telefon, dar nu are semnal în deșert.

– E încolo, arată spre vest Luca.

– *Claro que sí*, zice coiotul răvășindu-i părul. Puștiul ăsta n-o să moară în deșert.

Mănâncă nuci și fâșii de carne uscată din mers. Nicolás, doctorandul, are niște tubulețe de staniol pline cu un soi de pastă cu proteine. Arată și miros dezgustător, însă sunt pline de substanțe nutritive și, într-adevăr, energia lui e impresionantă. În seara asta e poziționat în spatele Lydiei și, cât merg, discută cu voci potolite. Ea se întreabă dacă pachețelele cu proteine conțin cumva și cafeină.

– Orice ai face, nu te duce la Arivaca, zice el. Dacă mori de sete în deșert, tipii ăia o să-și tragă un șezlong și-o să soarbă din limonadă cât se uită la tine.

– Haide, că nu-s chiar atât de răi, îl întrerupe din față El Chacal. Sunt și oameni de treabă în Arivaca. E complicată viața pentru ei atât de aproape de graniță.

Nicolás ridică din remarcabilele sale sprâncene. Arivaca e poate minuscul, un orășel în pustie cu mai puțin de șapte sute de locuitori, la patruzeci și cinci de minute distanță pe șosea de prima localitate învecinată. Nicolás, ca majoritatea celor care locuiesc în sudul Arizonei, îi cunosc reputația de cătun aspru și sărac, un loc unde miliția justițiarilor a ucis o fată de nouă ani și pe tatăl ei, cu ani în urmă, sperând să arunce vina pe migranții ilegali. Justițiarii voiau să bage groaza în comunitate și să stârnească furia locuitorilor printr-o născocire, o bandă fictivă de criminali migranți, așa că au dat buzna în casa familiei Flores și au împușcat-o în cap pe

mica Brisenia. Purta pijama turcoaz și avea unghiile date cu roșu când a murit, chircită pe divanul din camera de zi. Dar fiindcă Nicolás e un tânăr cu orientări politice de stânga care nu a pus niciodată piciorul în Arivaca, nu a putut să observe cum stăruie încă, în mica localitate, rușinea acelei crime. N-a fost niciodată aproape de o tragedie atât de barbară, n-a avut nicicând parte de un șoc atât de primitiv încât să-i zgâlțâie din străfunduri convingerile. Nicolás, pe scurt, nu a avut nicicând ocazia să se răzgândească fundamental. E prin urmare neștiutor în privința felului în care se poate aplica pe aici a treia lege a lui Newton: pentru fiecare ticăloșie există o posibilitate egală și opusă pentru penitență. În orice caz, n-are prea mare legătură cu ei. Lydia nu intenționează să se ducă la Arivaca, unde singura scăpare e să te predai, să ceri ajutor. Ea și Luca o să ajungă cu bine în Tucson, la loc sigur.

Parcurg aproape cinci kilometri fără vreun incident, și e uimitor să vezi cum culorile se strecoară înapoi în deșert după ce peste zi au fost alungate de căldură. E un moment, își dă seama Lydia, ba nu, mai mult de un moment – o perioadă de vreo cincisprezece minute, exact la crepuscul – când deșertul e cel mai încântător loc de pe pământ. Temperatura, lumina, culorile sunt toate la apogeul perfecțiunii, pe muchia ei, ca mașinuțele de la montagnes russes care rămân o clipă suspendate în punctul cel mai înalt înainte de a-și începe coborârea vertiginoasă. Pe măsură ce lumina se scurge din văzduh, Lydia simte în nări cum căldura zilei i se retrage din piele. Rucsacul lui Luca se leagănă înaintea ei. Pentru prima oară de când s-a ridicat de pe scaunul din curtea mamei sale, în Acapulco, lăsându-și *paloma* la gheață să asude pe masă, Lydia simte că există o șansă puternică de supraviețuire. O străbate ceva straniu, un fel de bucurie explozivă. Și-apoi, deodată, se face foarte

întuneric și rece. Mai rece decât cu o noapte în urmă, dacă nu cumva își imaginează asta, iar fiorii de răcoare au efectul de a-i îmboldi pe toți să se miște mai repede. Pământul e brăzdat, înțesat cu pietre, relieful se ridică și coboară fără veste, ciuruit de vizuinile unor animale nevăzute. Lydia se roagă să nu cadă nimeni. Surorile, bagă de seamă, au fost neobișnuit de tăcute și-și face griji pentru rezistența lor fizică, atât de curând după ce au îndurat atâtea traume trupești. Se roagă pentru picioarele lui Luca în ghetele cele noi, pentru picioarele lui Soledad și ale Rebecăi, pentru picioarele ei. „Doamne sfinte, ține-le zdravene și fără bășici, fă-le să pășească numai prin locuri pe unde ar trebui să ajungă piciorul de om."

El Chacal înaintează cu o viteză turbată. Punctul de întâlnire e la doar vreo optsprezece kilometri de graniță, în linie dreaptă, dar kilometrii ăștia includ porțiuni dintre cele mai accidentate din America de Nord, cu diferențe de altitudine de peste o mie de metri. Traseul de două zile și jumătate șerpuiește pe lângă porțiuni imposibil de traversat și-i îndreaptă spre rezervoare cu apă pentru vite în caz că nevoia de apă devine disperată, totodată ținându-i departe de traseele de drumeție cele mai practicate și de rutele cel mai des umblate de *migra*. La capătul marșului de azi, către revărsatul zorilor, când vor poposi într-o grotă, la câțiva kilometri vest de Tumacacori-Carmen, Arizona, vor fi ajuns aproape. Însă dezrădăcinații nu știu asta încă. Nu știu nici un amănunt de fapt, pentru că El Chacal e foarte discret. Dacă ceva merge prost, dacă un migrant se rătăcește sau rămâne în urmă și e prins, coiotul nu vrea ca respectivul să mărturisească totul poliției de frontieră. Migranții trebuie doar să se țină după El Chacal. Să facă ce le spune. Dacă sunt atenți, dacă ascultă, dacă perseverează, va avea grijă ca toți să încheie călătoria cu bine. Mâine

noapte vor fi plăcut surprinși de scurtimea drumului rămas. Se vor minuna, încântați, apropiindu-se de tabăra unde două autorulote așteaptă să-i poarte pe drumul de pământ bătătorit care se va termina în netezimea autostrăzii ce duce spre nord, șoseaua pe care și-au imaginat-o, largă și netedă. Autostrada 19 îi așteaptă. Acolo, punctul de control de la graniță e închis săptămânal pentru un anumit număr de ore. Coiotul, care plătește ca să capete informații de încredere, cunoaște acest program.

De acolo până la Tucson, până la optimista anonimitate a zonei urbane din Arizona, le rămâne de parcurs un drum de patruzeci și cinci de minute cu mașina. E foarte aproape. Migranții nici nu-și dau seama cât de aproape. Acum însă, în a cincea oră a viguroasei lor drumeții, cu pietrișul pantei negre dintr-un canion fără nume alunecându-le înșelător sub tălpi, un bubuit atotputernic se aude în cer, urmat îndată de o aversă. În primele momente sunt uluiți. Până și Nicolás și El Chacal, care s-au pregătit cu impermeabile, sunt udați leoarcă înainte să apuce să și le scoată din rucsacuri. Trupurile lor cer adăpost, și le ia câteva minute să-și reprime impulsul și să-și recapete ritmul de mers, avansând cu încăpățânare printre perdelele de stropi.

Pantalonii lui Luca s-au îngreunat de la apa de ploaie și acum trebuie să meargă crăcănat, fiindcă bumbacul gros și ud al țesăturii îl roade între picioare și într-un loc de după șoldul stâng. E bucuros că are ghetele cele noi de drumeție și mulțumit că mami a insistat să le poarte prin apartament în cele două zile petrecute în Nogales, ca să se mai înmoaie. Totuși, chiar și cu practica suplimentară, simte în călcâiul stâng o zonă, un punctuleț cât un vârf de ac care începe să devină

supărător. La început îl ignoră. Apoi i se adresează, informându-l că nici o durere de doi bani n-o să-l poată împiedica să ajungă la destinație. Îi spune că ar fi în stare să îndure de-o sută de ori durerea asta, de-o mie de ori, fără să clipească. El este Luca. Toată familia i-a fost ucisă! E de neoprit!

– Mami, rostește cu glasul voalat de durere.

– Ce-i, *mijo*?

– Am o băşică.

Durerea e insuportabilă. Nu mai poate continua.

Mami strânge din buze şi-l trage pe-o latură a cărării, scoţându-l din şir. Ceilalţi nu se opresc, nici măcar nu încetinesc. Continuă să înainteze grăbiţi şi, până să se lase Lydia într-un genunchi, cu cracul pantalonilor lui Luca ridicat pe gleznă şi şoseta trasă în jos, au trecut cu toţii. E greu să deslueşti ceva în beznă, pe ploaie, însă El Chacal a interzis folosirea lanternelor, aşa că Lydia îşi apropie faţa de călcâiul băiatului ca să investigheze. Şosetele îi sunt îmbibate cu apă; îi atinge cu palma călcâiul, unde vede că se formează balonaşul băşicii. N-are ce-i face, pielea îi e prea umedă, la fel şi blugii şi tot. E imposibil să-i pună un plasture. Dar trebuie să încerce. Trăgându-şi rucsacul din spinare, bâjbâie după compartimentul cu fermoar dintr-o latură unde a îndesat o mână de plasturi înainte s-o pornească. Sunt şi aceştia uzi, cum altfel, însă Lydia îl alege pe cel mai uscat, din mijloc. Se descheie la geacă şi se apleacă asupra gleznei lui, încercând să-l apere de ploaie cu corpul ei.

– Scoate gheata, îi zice.

– Dar, mami, uite-i că se duc. Nu avem timp.

– Repede, se răstește ea.

Luca ascultă, trage de șireturi și-și scoate din picior gheata, care face o tumbă căzând.

– Așază-te aici, îi cere Lydia arătând spre rucsacul ei, iar Luca se supune. Și șoseta, adaugă apoi.

Când ridică privirea prin aversă, i se pare că-l vede dispărând în întuneric pe ultimul membru al grupului lor. Își vâră între buze plasturele încă în folie. Luca se dezbară de șoseta udă și Lydia și-o îndeasă în buzunar, după care trage din pantaloni poalele tricoului, pe sub hanorac, și le folosește ca să-i șteargă piciorul cât de bine poate. Degetele lui Luca s-au zbârcit de la umezeală. Îi vâră laba piciorului în pliul cald al subsuorii, apoi întinde brațul peste umărul lui ca să desfacă fermoarul rucsacului pe care băiatul încă îl duce în spate. Știe că înăuntru sunt două perechi de șosete, pe dreapta, la fund de tot. Se teme că panica o va face neîndemânatică, incapabilă să găsească șosetele în felul ăsta, pe dibuite, că le va găsi și le va scăpa la loc, că vor fi ude leoarcă și ei doi se vor pierde pentru un fleac de restul grupului, că vor muri acolo, nu ciuruiți de gloanțele cartelului la o petrecere în familie, ci în deșert, singuri. Din cauza unei bășici vor muri amândoi. Din cauza ploii. Nu. Gata, degetele îi ating o mingiuță moale din șosete rulate, încă uscate. *Gracias a Dios.* Le scoate la repezeală și le adăpostește la subsuoară cât trage la loc fermoarul. Migranții ceilalți s-au depărtat. Nu-i mai vede, nici nu-i mai aude, dar simțurile i se încordează pe urmele lor, își trimite mintea în direcția în care au apucat-o. „Doamne, ajută-ne să-i găsim", se roagă. Trage cu dinții folia de pe plasture, o scuipă pe jos, mai șterge o dată piciorul lui Luca cu poalele tricoului, suflă cât de

tare poate peste el și lipește apoi bandajul adeziv de rotunjimea pielii. „Doamne, rogu-te, fă să țină." Desface perechea de șosete uscate și-i trage una dintre ele pe picior în sus. Parcă durează ore întregi până ce degetele intră în tubul de țesătură, până ce cusătura e poziționată peste degete, până ce bumbacul uscat se potrivește în jurul călcâiului vătămat. Îi vine ideea să-i tragă pe deasupra și a doua șosetă. Un strat suplimentar de protecție între gheată și piele. Ar fi mai bine, ori mai rău pentru băsică? Protecție sporită, dar și strânsoare mai puternică. Factorul timp e cel care decide. Agață șoseta cealaltă în marginea sutienului și culege gheata lepădată. Slăbește șireturile și trage de limbă, apoi șterge cu marginea tricoului interiorul ghetei. În cele din urmă, Luca își împinge înăuntru piciorul, iar Lydia smucește de șireturi.

– Pot eu, mami, zice el.

Îl adăpostește cu geaca ei cât își leagă șireturile, cu o viteză impresionantă. La sfârșit, Luca îi spune:

– Gata. Sunt în regulă, mami. Mulțumesc. Se ridică de pe rucsac și face câțiva pași ca să testeze reparațiile, după care conchide: E mult mai bine.

Lydia a tras fermoarul la loc și deja a pornit-o în urma lui, aproape alergând, în vreme ce-și suie rucsacul pe umeri. Bidoanele cu apă se izbesc și plescăie.

– Repede, *mijo*, trebuie să-i ajungem din urmă!

Întârzierea i-a costat, cu totul, cam două minute și jumătate. Poate trei. Destul ca să se piardă cu totul de grup. Nu se aude nimic în afara potopului bubuitor de apă care se prăvălește împrejur. Lydia se simte înspăimântată, toate fricile i se adună într-o minge compactă care i s-a înțepenit în coșul pieptului. „Așa o să se

întâmple", își spune. Se răstește la Luca să se miște mai repede, însă și el își aduce aminte de acea zi lângă Culiacán, când i-a vânat *la migra*, iar mami și-a sucit glezna și-a căzut. Nu-și pot permite, pe lângă toate astea, încă o gleznă sucită, gândește Luca, și grija asta îi încetinește pasul, îl face să capete un ritm prea precaut. Poate că ăsta le va fi până la urmă sfârșitul, vor muri din exces de precauție.

– *Apúrate, mijo*, te rog.

Lydia se luptă cu un urlet care-i urcă pe gâtlej, cuprinsă acum de o îndoială nouă: dacă de fapt merg acum în direcția greșită? Dacă s-au abătut doar puțintel de la cărare și, cu fiecare pas, se îndepărtează tot mai mult de grup? „Pe acolo s-au dus, nu?" Nu li se poate da de urmă pe ploaie, pe bezna asta. Trebuie să înainteze și atât. Înainte. Mai departe. Disperată, Lydia încalcă regula numărul unu, păstrarea liniștii, și strigă după ei, însă nu primește răspuns. Merg poticnindu-se prin întuneric o vreme; la fiecare câteva minute, Lydia încalcă iarăși regula, răcnind numele tot mai tare și tot mai deznădăjduit.

– Soledad! Rebeca! Beto! Ajutor! Nicolás! Chencho! Unde sunteți?

Luca nu mai e înaintea sau în spatele ei, ci alături, ținând-o de mână, iar Lydia se uită când și când în ochii lui negri și vede că e calm. Nu e înspăimântat ca ea.

– E OK, mami, zice el în cele din urmă. Pe-aici e drumul corect.

Îl crede fiindcă trebuie. Și se pricepe la asemenea lucruri. Nu-i așa?

– Chacal! Marisol! Sliml E cineva?

Singurul răspuns e șiroitul ploii, care le cade deasă pe umeri, stropii mari care se sparg de glugile gecilor. În timp ce bâjbâie prin întuneric, într-un colț detașat al minții sale, unde operațiunile se derulează încă normal, Lydia glumește că rătăcesc

în pustie vreme de patruzeci de zile, vreme de patruzeci de milenii. Viziunea ei catolică asupra iadului e greșită din temelii: nu există văpaie acolo, nu există pic de foc. Iadul e ud, rece, negru. Iadul e când te pierzi. Creierul ei execută contorsiuni și contracții, apoi... vede o formă mișcând în beznă. O umbră. O mișcare abia sesizabilă, un petic depărtat de negru de-o nuanță ceva mai opacă decât negreața neclintită din jur. Lydiei îi scapă un țipăt și simte o injecție de speranță în stern. Strânge mâna lui Luca și-l târăște înainte mărind și mai mult ritmul, gonește după peticul negru care se mișcă prin peisajul invizibil. Nu-și imaginează. Nu e un miraj. Pata își continuă, cu hopuri, traiectoria. Lydia își fixează ochii pe ea și-o urmează, îl trage după ea pe Luca, aleargă fără să țină cont de terenul instabil, până ce forma negricioasă se apropie, se mărește și se transformă într-un rucsac. Rucsacul lui Ricardín. Îi strigă încă o dată.

– Ricardín! David!

Și forma se oprește. Se întoarce spre ea. I-au găsit. Sunt salvați.

Salvación. Salvación.

Pe Lydia o bușește plânsul.

Ricardín îi face loc în față, înaintea lui în șir, înaintea vărului său David. Uite-le și pe surori. Rebeca. Soledad. Poate că nici nu le-au observat lipsa. E atât de întuneric și ploaia cade cu atâta putere, că e greu să observi altceva dincolo de marginea glugii, dincolo de-o lungime de braț, dincolo de iureșul mecanic al picioarelor proprii. Lydia nu vrea să știe dacă fetele și-au dat seama de absența lor, dacă i-au zis despre asta lui El Chacal, dacă l-au rugat să se oprească și să aștepte. Dacă nu știe, nu trebuie să se întrebe ce-ar fi făcut în locul lor. S-a rezolvat de-acum, nu mai

contează. „E în regulă", își spune făcându-și cruce în beznă. Respiră adânc, aproape lipită de umerii lor. Inhalează ploaia interminabilă.

33

Potopul se oprește. Fără veste, la fel cum a început. Și, când se termină de tot, Luca aude în locul lui un cor nou de sunete inconfortabile. Încălțămintea lor plescăie, îmbibată cu apă. Materialul ud leoarcă al jeanșilor murmură țeapăn când li se freacă picioarele. Îi clănțănesc dinții și i se face teribil de frig, mai că-și aude creierul cum i se chircește în craniu. Începe să se întrebe dacă frigul și umezeala de după ploaie pot fi mai rele decât ploaia însăși, în același fel în care un corp, odată ce s-a adaptat la apa rece a Golfului Acapulco, poate tânji după confortul acestei ape după ce-a ieșit pe nisipul uscat și fierbinte al plajei Condesa. Organismul poate să încurce fierbintele cu recele, gândește Luca, dar îndată începe iarăși să plouă și își dă seama că ipoteza lui a fost *una mierda*. Noaptea trece chinuitor, cu averse torențiale și perioade intermitente de calm. Lydia încearcă să-și mențină senzația de ușurare, sentimentul că gata, au scăpat. Însă rucsacurile și blugii le sapă dâre dureroase în piele, iar ploaia nu întârzie să reînceapă. Fiecare dintre ei, de cel puțin o dată sau de două ori, se simte copleșit de deznădejde. Singurul gând care-i îmbărbătează e cel că fiecare moment de cruntă neplăcere pe care-l îndură se scade din totalul celor care-i așteaptă.

– Ploaia asta are și ceva bun, zice El Chacal în vreme ce-și croiesc drum prin deschizătura îngustă a canionului. Toată lumea o urăște.

Luca și Lydia și-au recăpătat locurile din fața șirului, după Choncho, Slim și Beto. Rebeca și Soledad sunt acum chiar în spatele lor, urmate de Marisol, Nicolás, Lorenzo, David și Ricardín, apoi de cei doi bărbați tăcuți care-și țin numele secrete. În

această zonă pietroaiele sunt late și netede sub tălpi, alunecoase de la apă, și Luca bagă de seamă că a început să le deslușească formele în întuneric. Ajung într-un loc unde bolovanii formează un fel de scară naturală pe care migranții coboară, apoi pereții canionului se înalță de amândouă părțile și grupul înaintează pe fundul unei ravene unde gleznele le sunt cuprinse de un șuvoi de apă de ploaie. Se țin după El Chacal pe partea stângă a șanțului, pe unde e mai uscat, cu platforme neregulate de piatră izbucnind din pereții canionului. E exact genul de peisaj pe unde i-ar plăcea drăcoaicei de Pilar de la școală să se cațăre dacă ar fi aici, gândește Luca. Și el s-ar putea cățăra, acum știe. Poate face lucruri la care Pilar nici n-a visat. Primele semne cenușii ale zorilor încep să zugrăvească pereții canionului în vreme ce coiotul le vorbește.

– Când plouă, *narcos* stau în mașinile lor. *La migra* nu iese din bârlog. Ne furișăm pe lângă ei cât stau la adăpost.

– Doar migranții se avântă în ploaie, spune Choncho.

– Doar demenții, îl corectează Slim.

Totuși, în deșert ploaia este un musafir trecător și, pe măsură ce acoperământul nopții eliberează cerul, Luca vede cum norii grei se rostogolesc prin văzduhul încă întunecat precum roțile Bestiei. Norii se strâng, se izbesc și se demolează unii pe alții, lăsând în urma lor un pustiu gri. Soarele se va ivi în curând și va umple acest pustiu cu culoare. Curând se va întoarce *la migra*.

Pășesc grăbiți.

– Cât mai e? întreabă Beto fiindcă nimeni n-a mai scos de mult o vorbă; nu așteaptă neapărat un răspuns, ci vrea să audă sunetul liniștitor al altei voci umane.

– O oră, poate mai puțin, spune coiotul.

Majoritatea celor care-l cunosc pe El Chacal în etapa asta a vieții lui presupun că s-a ales cu porecla din cauza muncii sale de coiot, de călăuză. De fapt, cei din familie au început să-i spună așa de când avea doisprezece ani. Băiatul din Tamaulipas pe nume Juan Pedro, cum era știut pe-atunci, găsise un cățel pe marginea drumului. Mama puiului fusese lovită de-o mașină și omorâtă. Ceilalți căței o luaseră din loc sau fuseseră culeși de alții până să ajungă Juan Pedro și să-l găsească pe singurul rămas, părăsit lângă cadavrul mamei. Îl luase acasă și-l îngrijise cu mare atenție, dar cățelul devenise o potaie sălbatică, deșirată. Oamenii din sat se apucaseră să-i spună câinelui „Șacalul", ceea ce nu-l deranjase pe Juan Pedro, căruia-i plăcea sălbăticia acestui nume. Însă apoi începuseră să-l numească pe el „Mămica Șacalului", poreclă care-i plăcea mai puțin. Își suportase supranumele o bună bucată de vreme, dar se bucurase când, până la urmă, sătenii încetaseră să mai aducă vorba despre câine și-i scurtaseră porecla la „El Chacal".

În ciuda numelui, El Chacal nu a avut intenția de a se face coiot. Prea puțini pornesc cu planul ăsta. A traversat odată frontiera, cu mulți ani în urmă, când era încă un tânăr care căuta de muncă, cu gândul ca prima traversare să fie și ultima. Cei care-l întovărășiseră în această primă trecere găsiseră călătoria dificilă și solicitantă. Însă El Chacal descoperise că-i plăceau aceste înălțimi deșertice. Descoperise că-i priau, că-i deschideau plămânii și-i făceau corpul să dogorească plăcut. A petrecut câteva luni ca spălător de vase la Phoenix și, ori de câte ori avea ceva timp liber, se ducea în drumeție prin canioane. N-a trecut mult până să se întoarcă acasă, la Tamaulipas. Următoarea traversare a făcut-o singur, fără călăuză. O nebunie, dar

i-a ieșit fără mare greutate. A făcut-o cu doar o hartă și-o busolă și, în plus, i-a plăcut așa cum le plac altora instrucția militară ori maratonul. Îi plăcea încordarea mușchilor și a minții. Îi plăcea sentimentul difuz al primejdiei trăitului în sălbăticie. A trecut deci din nou, tot singur. De câte ori traversa, se făcea mai puternic și mai iscusit, își corecta ruta, își perfecționa strategia. A luat apoi cu el un grup de prieteni din Tamaulipas, care s-au arătat atât de impresionați de cunoștințele lui despre zonă, de aparenta ușurință cu care se orienta pe terenul acela dificil, că l-au angajat să le aducă dincolo și iubitele, copiii, verii, părinții. Fără să vrea, El Chacal pusese bazele unei afaceri înfloritoare în domeniul traficului de persoane.

Era o încântare să fie bun și el la ceva după o viață de mediocritate în Tamaulipas. Reputația i-a crescut și, cum granița era tot mai bine păzită și traseele cunoscute deveneau impracticabile, făcându-l să se cufunde tot mai mult în deșert, pe căi din ce în ce mai grele și mai primejdioase, El Chacal și-a dat seama că putea cere o mulțime de bani pentru serviciile sale. Atunci au apărut cartelurile.

Nu mai face la fel de mulți bani acum și nu-i mai place munca lui ca altădată. Cândva s-a simțit un soi de erou mărunt, un ghid cu puterea de a conduce oameni pe tărâmul făgăduinței. Acum plătește și *la migra* și cartelurile pentru privilegiul de a trece fâșia de pământ binațional. Îi mănâncă din profit și din libertate. Când îi cer câte un serviciu nu-i poate refuza. Uneori îi cer să care câte ceva ce n-ar vrea să care. Din când în când i se spune să ia cu el un om pe care n-ar vrea să-l ia. El Chacal plănuiește să se retragă curând. A pus destui bani deoparte și acum, că are aproape treizeci și nouă de ani, solicitările acestei călătorii repetate încep să-i vestejească simțul tineresc al aventurii. Vrea să se întoarcă acasă, la Tamaulipas. Poate

că o să se însoare cu Pamela, pe care-a iubit-o de copil. Poate c-o să spună, până la urmă, da. De ce n-ar spune? Până atunci, încearcă să fie cât mai sever cu migranții. Încearcă să fie rece, fiindcă atașamentul poate fi fatal. Are nevoie să poată lua neîngrădit decizii pentru binele grupului, iar dacă s-ar lega prea tare de vreunul dintre *pollitos* misiunea i-ar fi îngreunată, n-ar mai putea să hotărască să lase pe cineva în urmă dacă își dă seama că persoana nu o va scoate la capăt. În ultimul timp însă, îi vine tot mai greu să-și dea seama cât din insensibilitatea asta se mai poate numi prefăcătorie. Și-a pus la gât un rozariu ca să-și mai alunge grijile în privința stării precare a sufletului său. Tatuajul de pe antebrațul drept alcătuiește inscripția Jesús anda conmigo și, în mare parte, încă crede că-i așa. Vrea să fie adevărat.

Când aud țipătul, în spate, migranții se ghemuiesc instinctiv la pământ, însă El Chacal, rămas în picioare, se întoarce spre sud. Vede, peste capetele celorlalți, apropiindu-se din spate cu iuțeala unui coșmar printre nuanțele de cărbune ale canionului, o masă mare și neagră de apă. Coboară după ei pe treptele din bolovani.

– Sus! răcnește. *¡Arriba!* Vocea i se lovește și ricoșează în pereții canionului. Renunțând la orice precauție, le strigă iar: Sus, urcați-vă!

Sare de pe o piatră pe alta, înainte, ajunge la o lespede lată care-i vine ceva mai sus de talie și se aruncă pe ea. Îl urmează și ceilalți, iar El Chacal întinde brațul să-i ajute să suie, mai întâi pe Luca și Beto, apoi pe surori și pe Lydia. Lorenzo a și urcat.

– Ajută-i, țipă El Chacal.

Lorenzo se apleacă, îi întinde mâna lui Marisol, o trage spre el, și în același chip,

unul câte unul, migranții reușesc să se suie și să se ferească de puhoiul de apă care avansează. Cei din față încearcă să urce și mai mult, să le facă celorlalți loc, mai e o lespede, ceva mai înaltă, așa că se tot cațără pe peretele văii și aproape că au ieșit din adâncitură, pare atât de evident dacă privești de acolo, cu apa care se apropie atât de iute, cu descoperirea acestei căi alternative, mai înălțate, făcută cu totul din lespezile proeminente, că sub ei se găsește străvechea albie a unui râu. *Jesucristo.*

Chiar dacă au fost printre primii din șir, Choncho, Slim și fiii lor sunt încă în crevasă, fiindcă s-au oprit să-i ajute pe ceilalți. Migranții de pe platformă dau înapoi ca să le facă loc. Se răsfiră, se grăbesc să se cațăre pe lespezi, să ajungă la loc înalt. Slim s-a suit pe prima piatră și întinde mâna după nepotul lui, David, antebrațele lor groase se izbesc atunci când se apucă de încheieturi și Slim îl trage deasupra. Choncho a urcat și el, dar Ricardín, fiul lui Slim, e ultimul. Și apa e atât de adâncă și de vijelioasă, că nu-i ajunge mai întâi la glezne, ci îi izbește deodată tot corpul și-l trântește, îl poartă ca pe-o păpușă de cârpe, strigă și zbiară cu toții, iar El Chacal și cei doi frați dau fuga și sar de pe-o lespede pe alta după el, sau mai degrabă după rucsacul lui, același care a însemnat salvarea Lydiei pe întuneric, după care brațele lui Ricardín ies din apă zbătându-se și reușește cumva să se salte la suprafață; rucsacul îi e imediat smuls și Ricardín face un efort să-l ajungă, dar, dându-și îndată seama că nu rucsacul e prioritatea, își întoarce atenția spre propriul corp care se zbate, spre propriul trup neobișnuit de masiv, a cărui putere nu l-a trădat niciodată până atunci. Tatăl și unchiul său sunt pe margine, deasupra lui, e acolo și coiotul, nimeni nu poate să creadă cât de rapid s-a petrecut totul, cum a

apărut ca din senin apa, cât e de iute, de puternică și de adâncă. Întind spre el brațele, strigă, Ricardín aude vocea tatălui său, dar nu poate face nimic fiindcă apa i-a pironit brațele și picioarele i se mișcă frenetic în gol. Scuipă întruna apă, însă, de îndată ce scuipă, gura i se și umple la loc, nu mai e doar apă acum, ci apă cu pământ și rămășițe de tot felul. O să se înece în ele. Știe că o să se înece și îi trece prin minte gândul că ar fi aproape amuzant să moară într-o inundație în deșert, apoi își dă seama că nu vrea ca moartea să-i fie amuzantă, nici măcar aproape amuzantă, prin urmare își concentrează întreaga energie în mușchii abdominali, se chinuie să se îndoaie de șale, așa încât partea de sus a corpului iese din apă și se întinde o dată, de două ori spre mâna tatălui său, o ratează și-apoi bang, dă fără veste cu capul de-o piatră, peste o clipă se izbește de încă una și simte acum gust de sânge, dintele – dintele din față s-a făcut deodată mai ascuțit decât era, iar buza îi sângerează. N-are însă de gând să moară aici, refuză să moară aici, în felul ăsta prostesc, lipsit de demnitate, când are un corp atât de mare și de puternic care să-l salveze, așa că ridică privirea spre tatăl lui, aflat deasupra pe platforma pietroasă, și reușește să se învârtă suficient ca să lovească mai întâi cu tălpile în bolovanul următor, apoi în altul și în încă unul, până ce aproape că țopăie în apă, de la un bolovan la altul, iar când apare următorul îl folosește, odată cu impulsul dat de apă, ca să se catapulteze spre lespedea de deasupra. Ratează iarăși mâna întinsă a unchiului său, însă bărbații îi strigă încurajări și țin pasul cu înaintarea lui năvalnică sărind unul peste celălalt; Ricardín știe că planul lui e bun, că trebuie să mai facă o încercare, prin urmare se răsucește iarăși în apă, doar că de data asta, când vine următorul bolovan și-i ajunge la picior, i-l prinde acolo, într-o crevasă scufundată,

torentul îl împinge la vale, însă piciorul îi rămâne înțepenit dedesubt și simte cum osul se rupe, răcnește de durere, dar între timp tatăl și unchiul au ajuns chiar deasupra, durerea e nemiloasă, însă l-au prins, tatăl lui l-a apucat de braț și unchiul l-a prins de gluga gecii, îl trag acum contra curentului și către piciorul răsucit. Nu simte nici o ușurare când își face apariția și coiotul, când șase brațe puternice îl apucă și smucesc împreună, scoțându-i din puhoi partea de sus a corpului și izbutind s-o tragă pe muchia de pământ de deasupra. Trupul îi e contorsionat, dar a ajuns la liman. Nu se va îneca. Apa care se scurge din el pătează pământul de dedesubt, îi conferă o nuanță mai închisă. Degetele lui scurmă în praf, însă partea de jos a corpului îi e încă în apă, blocată.

Nu simte nici o ușurare fiindcă știe.

– Mi-am rupt piciorul, zice fără să se vaite. E clar că-i rupt. Mi-am rupt piciorul.

Și e mai bine că ceilalți migranți nu i-au urmat atâta în lungul șuvoiului, fiindcă nimeni nu vrea să asiste la oribila corvoadă a extragerii piciorului lui Ricardín de unde i-a fost prins în crevasă.

*

Singura întrebare este cine va rămâne cu el. Slim și Choncho au făcut amândoi drumul de destule ori ca să știe cum stau lucrurile și să accepte fără să se plângă loviturile cruntei sorți. Nu se roagă de El Chacal sau de ceilalți migranți. Nu imploră ajutor, nu le cer să rămână. Deși ar fi o reacție rezonabilă date fiind împrejurările, nu alunecă spre isterie la gândul că vor rămâne singuri, imobilizați acolo în deșert. Choncho ia decizia finală.

– Fiindcă sunt cel mai mare dintre frați, de aia.

Slim încuviințează din cap.

– O să rămân cu finul meu, anunță Choncho. Vă lăsăm pe voi s-o luați înainte și, când o să poată, o să-l duc până la Drumul Rubiniu. Tu ia-l pe David și mergeți să vă căutați de lucru pentru familiile noastre.

Frații se îmbrățișează, se strâng în brațe cu vigoare și se bat cu palmele pe spate muncitorește. Apoi Slim ia în palme capul ud al fiului său.

– Îmi pare rău, *papi*, oftează Ricardín.

Slim clatină din cap.

– *Gracias a Dios*, ai scăpat cu viață. Asta-i tot ce contează.

Ricardín și David se roagă împreună cu tații lor înainte ca drumurile să li se despartă.

– Sun-o pe Teresa când ajungi la un telefon, când o să vă ia de pe drum, îi spune Slim fratelui. Eu o sun după ce ajung la Tucson, să mă asigur că sunteți bine.

Choncho dă din cap aprobator.

– Și ia asta, adaugă Slim așezând în fața fiului său unul dintre bidoanele cu apă.

– Tăticule...

– Ia-l, Ricky, insistă Slim.

Se lasă pe vine, își privește în ochi fiul, îl strânge de umăr și apoi se ridică în picioare, cu pălăria trasă peste ochi. Își ferește iute fața.

În spatele lui, Choncho își îmbrățișează fiul, lăsându-și palma cât o labă de urs pe ceafa lui David. Au amândoi peste un metru nouăzeci. Choncho își sărută pe creștet băiatul și-i dă un brânci ușor spre unchiul lui.

– Nu intrați în belele, zice.

– Să aveți mereu soarele la răsărit în spate, îi sfătuiește El Chacal. Drumul Rubiniu e la nici un kilometru și jumătate de-aici.

„Un kilometru și jumătate", cugetă Luca. „Așa, cu un picior rupt."

După ce coiotul își mână turma înapoi pe traseu, după ce urcă din canion în lumina roz și fierbinte a zorilor, doar Luca se uită de sus la Ricardín și la unchiul său, încă așezați pe lespedea de dedesubt. Ceilalți își văd de drum, și Luca le simte voințele unificate forțându-se să lucreze împreună ca rotițele dintr-o mașinărie, ca un ascensor. Nu pot opri motorul, nu-l pot nici măcar încetini. Funcționează în ciuda loviturii primite de moralul colectiv. Parcă și energia călăuzei s-a mai diminuat, însă continuă cu toții. Își continuă drumul.

Migranții trec pe lângă băiat, care zăbovește lângă marginea prăpastiei. Vede cum Choncho își trage pe ochi șapca de baseball cafenie; chipul lui Ricardín e o mască udă și contorsionată a durerii. „Cum o să se cațăre de-acolo dacă el nu poate să meargă?" se întreabă Luca. „Cum fac să ajungă la drum?"

Își alungă însă gândul și pornește să se roage. „Te rog, fă să ajungă la drum."

– Luca, *ven*, zice mami.

Se grăbește să-i prindă din urmă.

34

Grota, când în cele din urmă ajung la ea, e caldă și uscată, iar soarele zugrăvește în portocaliu, roz și galben peretele din dos. Nu e o peșteră adâncită în pământ, cu o deschizătură neagră pe post de gură, cum s-a așteptat Luca auzind cuvântul *cueva*, ci mai degrabă e ca și cum în sol ar fi fost săpată o cavernă circulară, netezită și curățată apoi de intemperii. Deasupra gurii peșterii sunt bătute niște cuie de cupru, iar El Chacal scoate un cearșaf pământiu, exact în nuanța peisajului. Îl agață în cuie, lăsând un pic de umbră peste migranți.

Clandestinii arată altfel, în această lumină a dimineții, decât au arătat ieri. Unii știau deja că sunt capabili să lase în urmă un rănit, că sunt în stare să abandoneze pe cineva în deșert ca să se salveze pe ei înșiși. Marisol, de pildă, crede că ar fi dispusă să comită aproape orice ticăloșie ca să ajungă înapoi la fetele ei. Lorenzo ar călca în picioare un copil de țâță ca să ajungă în *el norte*. Pentru alții, descoperirea acestei flexibilități morale e o surpriză neplăcută. Știu cu toții că sunt norocoși fiindcă cel care și-a rupt piciorul a fost Ricardín și nu ei, iar recunoașterea acestui noroc îi face pe toți să se simtă fără scrupule, damnați.

– Bărbații ies primii afară, le poruncește coiotul după amplasarea cearșafului.

Lorenzo protestează cu un mormăit, însă ceilalți se strecoară afară fără să se plângă. Rebeca e udă leoarcă; pe deasupra, de la ceafă, unde gluga gecii a adunat uleiurile care i s-au scurs din părul năclăit, se ridică un miros stătut. Degetele i-au înghețat și-și simte picioarele carne vie în încălțări, dar tot e îngrozită la ideea de a-și scoate hainele.

– Doar așa te poți usca, zice Soledad trântindu-se lângă ea și trăgându-și din picioare tenișii îmbibați de apă. Deja mă simt mai bine.

Se dezbracă fără să se uite unii la alții. Beto rămâne doar în chiloți, neavând alte haine cu care să se îmbrace, așa că Lydia pescuiește din rucsac același tricou de schimb pe care l-a purtat ieri pe post de pălărie și i-l întinde. Ploaia i-a afectat plămânii, așa că tușește și gâfâie când ridică brațele ca să-și tragă peste cap tricoul dăruit. Lydia scoate haine de schimb și pentru ea, împăturite într-o sacoșă de plastic și rezonabil de uscate. Scoate și pentru Luca. Soledad se ridică și-și trage peste cap puloverul, pe care i-l ține în față Rebecăi, ca pe un paravan, cât se schimbă sora ei. Își descojesc cu toții hainele de pe corpurile ude. Îmbracă tricouri largi și-și schimbă lenjeria de corp. Blugii vor trebui să-i întindă la uscat pe stânci, afară.

Deși între ei s-a instaurat o gravitate nouă acum, în absența lui Choncho și Ricardín, alinarea oferită de acest loc, de acest moment, este extraordinară. Greaua încercare a ploii o face pe Lydia să aprecieze confortul de a fi uscată într-un fel la care nu s-a mai gândit. Cât se dezbracă și se schimbă în peșteră bărbații, stă cu Luca dincolo de cearșaf, cu picioarele goale întinse în soare. E încă devreme în deșert, însă temperatura crește rapid. Piatra e moale și uscată sub ei, iar soarele încălzește porțiunile de piele sensibile, iritate. Luca ar vrea s-o întrebe pe mami ce-o să facă după ce ajung în *el norte*, dar se teme că n-o să capete răspuns și, pe lângă asta, n-ar vrea să deoache apropiata lor sosire. Totuși, o întrebare nu-i dă pace.

– Ce-o să facă Rebeca și Soledad? Chiar crezi c-o să se ducă în Maryland?

Lydia privește cu ochii mijiți strălucirea noii zile și-i trage piciorul în poală ca să-i examineze rosătura. Plasturele de noaptea trecută e încă surprinzător de bine fixat

pe călcâi, așa că-l lasă în pace. Simte greutatea caldă a verighetei lui Sebastián poposind în scobitura de la baza gâtului. O suflare de vânt ajunge la genunchii ei goi, cafenii, iar Luca mișcă din degetele de la picioare.

– A fost mereu planul lor, spune ea cu grijă.

– Dar n-ar putea să-l schimbe? Dacă le rugăm?

Cerul s-a limpezit acum, e o întindere de albastru albicios după ploaie, însă orice urmă de apă s-a evaporat de pe solul din preajmă. Aversele de mai devreme par un vis. „E un ciclu", gândește ea. În fiecare zi câte o oroare proaspătă și, când se încheie, sentimentul ăsta suprarealist de detașare. Aproape neîncredere că au trecut prin ce-au trecut. Mintea e magică. Ființele umane sunt magice.

– Totul e posibil, Luca, zice ridicând privirea spre priveliștea roșiatică.

Ar face bine, poate, să-și schimbe și ei planurile. Lydia meditează la cât de adaptabili trebuie să fie dezrădăcinații. Probabil că se răzgândesc zi de zi, oră de oră. Într-o singură privință sunt încăpățânați: supraviețuirea.

Luna a urcat acum, ca o coajă albă și fragilă de ou, pe fundalul albastru al cerului diurn.

– Nu pot să stea cu noi? întreabă Luca. Să locuiască împreună cu noi?

– Ba da, îi răspunde ea fără să stea pe gânduri. Dacă vor și ele.

Luca nu-și poate imagina cum ar fi să-și ia rămas-bun de la Soledad și Rebeca acum. Încă o despărțire.

– Și... poate și Beto?

– Of, Dumnezeulel Pe Lydia o umflă râsul. O să vedem.

Luca n-o întreabă pe mami dacă crede că Choncho a reușit să-l scoată pe

Ricardín la Drumul Rubiniu. Nu întreabă dacă crede că au fost găsiți deja, dacă au pățit ori nu ceva. Și-a dat deja răspunsurile singur și sunt răspunsurile de care are nevoie.

Provizia de apă începe să se micșoreze, ceea ce pare de-a dreptul aiurea după ce-au îndurat atâta ploaie. Coiotul îi instruiește să bea cât le trebuie, dar să economisească atâta cât pot. Dorm în peștera încăpătoare întreaga dimineață, și pe la începutul după-amiezii se trezesc însetați, asudați și flămânzi, descoperind că relativul confort al acestui loc a fost înghițit de căldura de cuptor a zilei. Se chinuie să mai doarmă, cu toată neplăcerea. Știu că noaptea care li se întinde în față e ultima și sunt dornici cu toții să plece odată, să ajungă odată la destinație, să coboare din acest pustiu fără aer, fără apă și fără culoare și să ajungă la drumul acela, să se ațină pe el până ce sosesc într-un loc în care e viață.

Aerul se face îmbâcsit în peșteră din pricina cearșafului de camuflaj, acum fixat cu pietre pe marginea de jos ca să nu-l umfle vântul, ceea ce împiedică pătrunderea oricărei adieri care să-i răcorească. Odihna devine dificilă, și Rebeca se simte înfierbântată și frustrată când, ridicându-se în capul oaselor, descoperă că toți ceilalți dorm. Migranții, de jur împrejur, slobod sunetele zgomotoase ale somnului. Cel mai gălăgios e Beto, a cărui respirație e impresionant de șuierătoare, însă băiatul nu se clintește. Folosește un braț pe post de pernă și doarme cu gura larg deschisă, încercând să absoarbă cât mai mult oxigen din aer. Rebeca își înfige picioarele goale în tenișii și pășește peste el. Tenișii sunt aspri și s-au strâmbat după uscare, dar nu se obosește să lege șireturile. Trebuie doar să găsească un loc unde să facă pipi. Lorenzo deschide ochii și-o vede pe fată croindu-și drum printre

adormiți. Urcă cu privirea pe pielea netedă și cafenie a piciorului ei și e recompensat cu priveliștea chiloților galbeni de bumbac ițindu-se pe sub tricoul alb, larg. Rebeca se strecoară printre trupurile lor și iese din peșteră. În tăcere, Lorenzo se ridică și se ia după ea, fără să se încalțe.

Rebeca dă ocol peșterii, lasă în urmă moliciunea pietrei și pășește într-un desiș încurcat și țepos, încercând să găsească un loc în care să-și golească vezica. Îl aude pe Lorenzo dinainte să-l vadă, fiindcă icnește când pune talpa goală pe câte o plantă cu spini ori o piatră ascuțită. Se ridică în grabă, lăsând o dâră de urină să se prelingă pe interiorul coapsei, își trage grăbită chiloții pe șolduri și lasă în jos poalele tricoului.

Lorenzo îi oferă un zâmbet pieziș, o încercare de a o seduce.

– Trebuia să mă-ncalț, zice pășind grijuliu spre ea peste pietre. Cred că nu-s așa deștept ca tine.

Rebeca face doi pași înapoi și, întinzând o mână, simte scoarța aspră a palisandrului pe care tocmai s-a ușurat. Crengile îi sunt lăsate. O rămurică i se încurcă în păr.

– Mă pișam și eu, continuă Lorenzo. Exact ca tine.

Nu poartă cămașă, doar un șort prins cu bandă elastică. Și-l dă jos acolo, în fața ei, și scoate la iveală penisul îngroșat. Rebeca nu vrea să-l vadă. Se uită la cărarea din spatele lui, pe care a apucat-o ca să dea ocol peșterii, și știe că pe acolo nu se mai poate întoarce, nu fără să treacă pe lângă el și pe lângă penisul lui dezgustător, erect. Plânge deja când se răsucește și se ascunde sub ramura din spatele ei, din grabă agățându-și și rupându-și o șuviță de păr. Lorenzo e iute, mult mai iute

decât ar fi crezut c-o să fie desculț, nu-i lasă nici o șansă. Mai întâi o smucitură de încheietura mâinii, apoi umezeala fierbinte a gurii lui pe ea, pe obraz, pe gât, pe ureche. Rebeca se luptă, dă să-l lovească cu brațul rămas liber, însă el o înhață și de acesta, o fixează la pământ, cu încheieturile încătușate de mâinile lui puternice, și se lasă peste ea cu toată greutatea. O țintuiește de lespedea aspră, și fata simte măciuca întărită a anatomiei lui împungând-o în pântec. Știe că pe chip îi curg lacrimi, dar se simte incapabilă să schimbe ceva. Încearcă totuși, zvâcnind dintr-un genunchi, însă descoperă că și picioarele, acum, îi sunt fixate de greutatea lui. Lovește atunci cu ce i-a mai rămas – cu capul. Și reușește să-l lovească, o dată, de două ori, însă Lorenzo se pune pe râs și-i spune că-i place așa, cu năbădăi. Ea se zbate și țipă, încearcă să-și elibereze mâinile, încearcă să-și folosească dinții, coatele, încearcă să-și interpună brațele între ei, să-l îmbrâncească de pe ea, dar nu țipă, își reține urletul fiindcă sunt în Statele Unite de-acum și, dacă țipă și are noroc, la cererea ei de ajutor o să răspundă Slim sau David. Pe de altă parte, dacă are ghinion, o s-o audă *la migra*. Și când a fost ea norocoasă? Simte că-i amorțește capul. Gâtul i se înmoaie. Rebeca se uită în gol, pe lângă amenințarea schimonosită a fetei lui Lorenzo. Se uită la cerul albastru, imaculat de deasupra și așteaptă să se întâmple partea cea mai rea. Vrea să se termine odată.

Doar că nu se întâmplă. Fiindcă, exact în clipa în care simte mâinile lacome coborând brutal pe trupul ei rigid, chiar când Lorenzo trage de materialul chiloților ei, se aude o voce.

– *Oye naco*, ridică-te în morții mă-tii de pe ea în secunda asta, altfel îți zbor creierii ăia de căcat.

Brusc, violența încetează. Presiunea dispare. Scârboasa lui greutate se ridică de pe ea și Rebeca se rostogolește pe burtă tremurând.

Lorenzo se ridică, își îndeasă la loc mădularul în boxeri.

– *Chingada, güey*, ne distram și noi un pic, ce? *Relájate, hermano.*

Rebeca se cutremură, scuturată de fiori, se trage din umbra lui și, cât de repede poate, se depărtează de acolo. Mâinile și picioarele îi zvâcnesc tare, dezordonat. Se zgâlțâie ca o tulpină scheletică. E zguduită de spasme convulsive, i se pare că picioarele n-o s-o mai țină, dar nu mai e în puterea lui, s-a oprit alături de El Chacal, care are pistolul întins spre Lorenzo. E și Soledad aici, și Rebeca se vaită și dă să i se arunce la piept, dar sora ei o ocolește. Ochii lui Soledad sunt duri și negri în lumina necruțătoare a deșertului. Licăresc privindu-l pe Lorenzo, în boxerii lui lăbărțați. Se uită la alcătuirea lui înaltă, musculoasă, la ușorul surâs disprețuitor care-i strâmbă gura, la picioarele lui goale. Vede tatuajul cu secera și cei trei stropi de sânge, abia sesizabil în poziția pe care o are, din profil, cu o mână sprijinită încă de bolovan. Vede, pe sub materialul boxerilor, conturul erecției lui și, cu o mișcare decisă, întinde mâna spre coiot, aflat alături.

Deși nu a citit niciodată teorii științifice despre psihologia traumei, El Chacal a văzut mii de varietăți ale acesteia aici, în deșert. Este, sub orice aspect practic, un expert în domeniu. Știe că nu e cazul să-i dea arma lui Soledad. Pe de altă parte, nu simte pentru Lorenzo decât dezgust. După șaptesprezece ani de călăuzit oameni prin deșert a învățat să-i distingă pe cei răi de cei buni, chiar și în circumstanțe diferite. Înțelege că uneori există și persoane care nu merită salvate. Prin urmare, poate că nu e cu totul accidental ce se întâmplă: poate că El Chacal a confundat

voit gestul lui Soledad cu altceva. În momentul în care ea întinde brațul și cuprinde pistolul cu palma, el îi îngăduie, coboară țeava armei. Își spune că-i o intervenție feminină tactică, o încercare de atenuare a conflictului. Abia dacă reacționează când e dezarmat.

Apoi se întâmplă, fulgerător. Soledad face un pas înainte, pe neașteptate, ridică pistolul și-l îndreaptă spre cel care a încercat să-i violeze sora. *Carajo.* Nu la asta s-a așteptat El Chacal, nu tocmai. Dă să pășească spre ea, întinde mâna spre brațele ei întinse.

– Soledad.

Fata mută țeava armei înspre el, preț de-o secundă doar, însă suficient cât să-l convingă să încremenească. Întoarce iarăși pistolul, cu o mișcare ageră, spre Lorenzo, care nu mai surâde a batjocură. Ridică palmele în față.

– Hei, începe el să zică, poate intenționând să continue cu *îmi pare rău.*

35

Soledad apasă pe trăgaci, iar Rebeca se uită, fără vreo reacție. Nu tresare, nu se schimbă la față, nu icnește. Nu-și abate privirea. Lui Soledad i-ar plăcea să tragă în el glonț după glonț. Își imaginează găuri de proiectile în *todos los agentes* din Sinaloa, își imaginează creierul lui Iván terciuit pe pereți și ar vrea să tragă la nesfârșit în Lorenzo. Nici măcar nu mai vrea să iasă din deșert, fiindcă satisfacția de a sta aici, trăgând cu pistolul, e tot ce-i trebuie pentru restul vieții. Pare o buclă temporală, ca și cum, cât stă acolo cu arma în mână, se scurg ore sau ani. Îi mai ajunge, lent, și altceva în minte, că ar putea folosi pe ea însăși unul dintre gloanțe, că i s-ar putea astfel alătura tăticului ei, în locul cel plăcut unde se află el. Se uită la arma din mână și-o vede, la capătul brațului, ca de la o distanță uriașă. În clipa următoare, pistolul se întoarce încetișor spre ea, așa că gaura pe unde ies gloanțele aproape că e îndreptată spre pieptul ei. Însă alte mâini le acoperă acum pe ale ei, puternice și blânde. Mâinile, împreună, îndreaptă arma spre pământ. El Chacal slăbește din strânsoare degetele lui Soledad și-i descleștează din palmă botul cald de metal.

Când în cele din urmă Soledad ridică privirea de pe palmele sale și-și îndreaptă ochii spre Rebeca, ce vede pe chipul acesteia e o oglindire a trăirii pe care o încearcă ea însăși. E nimicul. E goliciunea acelui cearșaf umflat de vântul fierbinte din deșert. Fără bucurie, fără ușurare, fără regret și neîncredere. Surorile se iau de mână și pornesc pășind grijulii spre peșteră, croindu-și drum printre pietre și plantele țepoase, cu ochii larg deschiși.

El Chacal se oprește lângă cadavru. Nu e pentru prima oară când unul dintre *pollitos* din grija lui a murit în deșert. La naiba, e cu putință să nu fie nici măcar ultimul pe ziua de azi. Dar moartea asta ar fi putut fi prevenită. Știe că e responsabil. Face semnul crucii asupra corpului neînsuflețit, însă i se adresează lui Dumnezeu.

– *Perdóname, Señor.*

Trebuie să ridice iute tabăra, în caz că focul de armă a fost auzit. Când coiotul revine în peșteră, migranții se îmbracă deja cu hainele între timp uscate și înțepenite. Sunt tulburați, mai ales cei doi băieți. Beto zgâlțâie inhalatorul gol și trage din el în sec, dar văd cu toții, la fiecare răsuflare, cum i se afundă pielea în scobitura de deasupra claviculelor. Se îndoaie de șale, cu palmele sprijinite pe genunchi. Închide ochii și încearcă să respire încet și susținut. Marisol îi masează spinarea.

– Se poate mișca? întreabă El Chacal. Trebuie s-o luăm din loc.

Marisol se apleacă asupra lui Beto închipuind cu mâneca bluzei o mică draperie protectoare, ca aceea pe care ar trage-o o asistentă în jurul patului dacă băiatul ar fi pacient la un spital de urgență din Tucson. Beto nu răspunde, dar, cu pleoapele încă strânse, încuviințează din cap.

Marisol ridică degetul mare spre El Chacal.

– Se descurcă.

Beto șuieră ca un șarpe cu clopoței.

Cu gesturi mașinale, surorile se apucă să se îmbrace și să-și facă bagajul. Expresiile le sunt impasibile. Marisol și Nicolás le ajută trăgându-le fermoarele la rucsacuri, pregătindu-le încălțămintea. Cei doi bărbați tăcuți se țin deoparte, la intrarea în adăpost. David și Slim au chipuri posomorâte, ca de ceară. Moartea confirmată

a unuia dintre ei i-a silit să contemple ceva ce până acum mințile lor au izbutit să ocolească: posibilitatea ca fratele și fiul lor, unchiul și tatăl, să fi avut parte de un sfârșit similar. Sau nu, deloc similar. Unul cu mult mai rău.

Probabil că au ieșit din canion, cu Ricardín petrecându-și brațul pe după grumazul puternic al unchiului său. Poate că au izbutit să mestereasscă niște atele, ca să se târâie de la o lespede la alta și să se suie peste marginea crevasei. Poate că Ricardín a reușit cumva să îndure durerile acestui parcurs de un kilometru și jumătate, ducându-le pe piciorul zdrobit, răsucit. Și-au băut cu siguranță întreaga rezervă de apă pe traseu, oricât de mult le va fi luat, înfierbântați și expuși soarelui tare al deșertului. Poate că au reușit să economisească un strop pentru final. Dacă au reușit să ajungă la drum, cu soarele sugând toată umezeala din ei, cât au izbutit să reziste acolo, pe pământul lipsit de umbră, așteptând să fie găsiți de cineva? Cât durează ca o persoană să se deshidrateze și să moară în deșertul Sonora? Ce se întâmplă când corpul tău devine atât de însetat încât nu mai ascultă de comenzi primare precum *continuă să mergi, agită brațele, strigă după ajutor*? *Nu închide ochii. Trezește-te. Trezește-te!* Ești conștient de prăbușirea tovarășului tău în praf, lângă tine, când trupul lui nu mai poate face un pas? Îți simți rinichii blocându-se, ficatul încetând să funcționeze, pielea scorojindu-se pe oase? Îți simți creierul cum fierbe în țeastă? Sau îți pierzi cunoștința mai întâi?

Milă.

Coiotul le cere să se miște mai iute. Scoate din cuie cearșaful și-l face ghemotoc. Știe că nu se va mai întoarce niciodată acolo.

Lydiei nu-i pare rău că a murit Lorenzo. Nu regretă nici că tocmai Soledad a fost

cea care l-a ucis, cu tot haosul emoțional pe care i-l va aduce într-o zi fapta asta fetei de care a ajuns atât de atașată. Se teme însă că un resort vital, lăuntric, i s-a rupt, fiindcă Luca arată destul de necăjit, pe când ei i se pare că moartea – chiar și cea violentă, bruscă – parcă nu mai are capacitatea de a o șoca. E o fricâ pe care simte nevoia s-o apese ca pe o vânătaie, să-și dea seama cât de mult doare. Călcâiele lui Luca sunt protejate cu plasturi noi și cu șosete curate, ghetele îi sunt bine legate și o ține pe Rebeca de mână. Magia dintre cei doi se extinde, îi acoperă ca un câmp de forță. Prezența lui o reanimă pe Rebeca, îi spală încremenirea de pe chip și-i dă un pic de culoare în obraji. Pe de altă parte, energia ei îl calmează pe Luca, făcându-l să-și vină în fire.

– Numai o clipă, îi spune Lydia lui El Chacal în vreme ce acesta își îndeasă în rucsac cearșaful colorat. Trebuie să mă uit la el.

– Stai, zice coiotul și se apleacă în cotlonul în care a dormit Lorenzo.

Tricoul lui lepădat e acolo, la fel și pantalonii scurți și încălțămintea. El Chacal bagă mâna în buzunarul șortului și scoate un portofel de pânză neagră pe care sunt imprimate personaje din Minecraft. Se aude un fâșâit de arici desfăcut, dar înăuntru nu e nici un act de identitate. A sperat să poată lăsa ceva lângă trupul lui ca să fie identificat, un act de bunăvoință pe care El Chacal și-l poate permite. Poate că cineva, totuși, va recunoaște portofelul, care va rămâne intact mult după ce pielea s-a topit, mult după ce carnea s-a descompus sau a fost consumată de hoitari. În deșert, cadavrele dispar cu o viteză uluitoare. E de ajutor să găsești vreun obiect personal lângă oasele albite. Îi întinde Lydiei portofelul.

– Lasă-l lângă el când pleci, îi spune.

După ce El Chacal se întoarce la treburile lui, Lydia observă telefonul mobil vârât într-unul dintre pantofii scumpi de sport ai lui Lorenzo. Îl ia. Luca o privește, însă acum e calm, cu Rebeca. Îi face un semn din cap și iese afară, lângă peșteră, unde cadavrul lui Lorenzo e încă proaspăt. I se pare imoral să-l vadă așa. Nu doar mort, ci și despuiat. E stânjenitor să-i vadă vulnerabilitatea pieptului gol. Ochii i-au rămas deschiși. Lydia se gândește să-i închidă, dar nu-i e datoare cu acest favor. Nevrând să-l atingă, îi împunge talpa goală cu degetul de la picior și-i urmărește reacția. Corpul se zguduie și se liniștește la loc. Chiar e mort. Și totuși Lydia încă nu simte nimic. Se ridică, făcând ca umbra să cadă pe fața lui, și rostește un Ave Maria. Spune și rugăciunea Fecioarei de la Fatima, sau încearcă.

Doamne Iisuse, iartă-ne păcatele, scapă-ne de focul iadului, călăuzește-ne tuturor sufletele în rai și mai ales pe ale celor care au mai multă nevoie de mila ta. Amin.

Nu e destul.

Nu pentru Lorenzo se roagă. Strânge din buze cu atâta putere, încât dinții îi străpung carnea. Se roagă pentru ea, pentru salvare. Pentru tot ce-a pierdut. Pentru toate erorile săvârșite. Pentru iertarea pe care nu i-o mai poate cere lui Sebastián. Pentru că a greșit în privința lui Javier. Pentru că a greșit în toate. Pentru că a supraviețuit morții celorlalți. Pentru că e atât de amorțită sufletește. Se roagă pentru băiatul ei și pentru viețile lor devastate.

O suflare bruscă de vânt fâșâie printre ramurile palisandrului din apropiere, răvășindu- părul. Când se lasă pe vine lângă Lorenzo, prin fața ochilor îi fulgeră violent o imagine a acestei poziții în curtea din spate a mamei ei. Senzația năvălește în ea și, cât ai bate din palme, o simte în întregul corp. Împunsătura dureroasă a

amintirii, unghiile roz ale lui Sebastián, de forma unor semiluni. A fost iubire acolo. A fost. A avut o familie și i-a pierit. Toți deodată, cu corpurile lăbărțate grotesc prin *patio*. Rochia albă a lui Yénifer, roșie. Părul ei minunat. Mingea de fotbal a lui Adrián abandonată în iarba de lângă picioare.

Mamá.

Nu a dispărut, așadar, nicăieri. Rezervorul mâhnirii, plin ochi și adânc, dovada umanității ei, e încă intact. Trebuie să-l îngroape iarăși. Nu și-l poate încă permite. Își imaginează o groapă în deșert, cu toată durerea ei înăuntru. Își imaginează că astupă groapa, că aruncă pe ea, cu mâinile înnoroite, pământ. Lydia așază portofelul de pânză sub un braț subțiratic întins. Vede acum, în goliciunea pieptului lui Lorenzo, în alcătuirea umerilor săi, ce a ascuns el sub carapacea neprietenoasă. Nu-i decât un băiat oarecare. Îndreptându-se de spate, se uită iarăși la epava corpului tânăr. Și acesta e momentul.

Acesta e momentul în care Lydia traversează. Aici, în fundul unei grote de prin munții Tumacacori, Lydia leapădă pielea violentă a tot ce i s-a întâmplat. Se scurge de pe ea, furnicând-o pe pielea capului, coboară pe umeri și i se lasă spre tălpi. O alungă din răsuflare. O scuipă în praf. Javier. Marta. Totul. Viața ei până în acel moment. Toți cei pe care i-a iubit și sunt morți acum. Uriașul ei regret. Le va lăsa pe toate aici.

Stă la picioarele lui Lorenzo.

Se întoarce și, înainte să plece, murmură:

– Te iert.

Lydia s-a și răsucit pe călcâie, dar își aduce aminte de telefonul lui. Se

ghemuiește iar, intenționând să-l lase undeva la vedere. Întinde brațul și-l ridică în palmă, se uită la plasticul inocent, negru și la metalul lucitor. Strânge degetele și se ridică iarăși în picioare. Apasă butonul care pornește aparatul, știe cum se face fiindcă e o versiune mai nouă, mai performantă a propriului ei telefon, cel care stă închis, cu cardul SIM scos, înfășurat într-o pereche de șosete, pe fundul rucsacului ei. Nu poate fi detectată. Dar Lorenzo? S-a gândit el cum se răsfrânge semnalul printre relee, dezvăluindu-i poziția? Ecranul licărește, revenind la viață, nu e nici o parolă sau cod de blocare, se deschide imediat, și Lydia trebuie să-și pună palma paravan ca să deslușească ceva în strălucirea orbitoare a soarelui. Se ascunde la umbra palisandrului. Vede mesaje, șapte cu totul. Necitite. Cu degetul suspendat deasupra ecranului, simte nevoia să se uite mai întâi în jur, să privească peste umăr. Sunt la kilometri distanță de orice. Singuri. De ce-i e așa de frică? Atinge ecranul și mesajele năvălesc unul după altul, apoi se deschid. Sunt de la cineva pe nume *El Él*. El-ul. Lydia se gheboșează peste telefon și, într-o fracțiune de secundă, mistuie informația. Într-o clipită a citit și a înțeles.

El Él.

L.L.

La Lechuza.

Simte un bolovan în stomac. A urmărit-o.

Nouăsprezece zile. Două mii șase sute de kilometri.

Cu doar câteva clipe în urmă s-a simțit eliberată. Scăpată de el, de teamă. N-o poate urmări unde se duce ea. *Nu.*

– Nul rostește cu voce tare.

E cât pe ce să arunce telefonul. Îi vine să ia la șuturi cadavrul lui Lorenzo pentru trădare, pentru înșelătorie, pentru purtările ticăloase. I-ar plăcea să-i stâlcească țeasta de-o piatră, să-l omoare iarăși, Dumnezeule. Dar la ce bun? Nimic din ce poate face n-ar îmblânzi febrilitatea violentă pe care o simte acum în ea. Nu există cuvinte de ocară îndeajuns de magice cât să erodeze violența asta. E o tornadă. O erupție. Un *huracán*.

Citește iarăși mesajele. Dă înapoi, iarăși înapoi. La Guadalajara. Cu unsprezece zile în urmă. Lorenzo i-a vândut, a declarat rupte pe vecie legăturile cu Los Jardineros și a insistat că informația era un dar de adio pentru *jefe*, un gest de bună credință. I-a trimis lui Javier o fotografie făcută pe furiș înfățișând-o pe Lydia. Lipită de Luca, privind amândoi în zare, cu ochii mijiți, din spinarea Bestiei. *Tus amigos están en Guadalajara, Patrón*, scrie în mesaj.

Javier era în Barcelona, la biroul morgii, când sosise mesajul. Soția îl admonestase pentru că-l interesa telefonul tocmai acum, când veniseră să identifice cadavrul fiicei lor și să completeze formularele care aveau să le îngăduie s-o aducă acasă pe Marta. Disprețul pe care-l simțise pentru soție în clipa aceea era ceva cu totul nou, și Javier nici măcar nu se deranjase să-i răspundă la mustrare. O privise cumva dezgustat și își coborâse iarăși ochii asupra ecranului.

Nu ești liber până ce nu sunt liber și eu, răspunsese. *Adu-mi-o înapoi.*

– *Ay, no*, aproape că exclamă Lydia de după trunchiul palisandrului. Nu.

Bateria e aproape complet încărcată, dar apare doar o liniuță de semnal. Lydia ridică mobilul deasupra capului și dă târcoale locului. Iese de sub copac, pășește peste cadavrul lui Lorenzo și se cațără pe ridicătura de piatră din spatele lui. Așa.

Două liniuțe, trei. Fără să se poată abține, afișează numărul lui El Él pe ecran și apasă pe iconița pentru apel video. Sună deja. Lydia știe ce sonerie are la telefon Javier. Pavarotti, cântând „Nessun dorma". Ridicol. Pretențios. Plebeu. Se crede aristocrat doar fiindcă scrie poeme de doi bani și ascultă operă. Dar e un ucigaș. O lepădătură. Un burghez. Numai că acum îl are în buzunar. Știe. Stă deasupra unei peșteri, în mijlocul deșertului. Dedesubt e corpul asasinului trimis de Javier, și acum îl are ea la mână și n-o să-i îngăduie s-o urmeze în viața ei viitoare. Nu se va lăsa bântuită de spectrul lui și nu se va mai teme. Ea și cu Luca vor fi liberi. Totul se sfârșește aici.

Îi aude vocea înainte să-l vadă.

– *Dime*, rostește.

Nerăbdător să audă vestea morții ei.

– Ce să-ți zic? Că-s moartă? Că fiul meu e mort?

– *Dios mío*, Lydia.

Îi rostește numele. *Lydia*. Și sună la fel ca întotdeauna când i s-a desprins de pe buze. *Lydia*.

– Îmi pare rău să te dezamăgesc, dar suntem vii. *Estamos vivos*.

– Lydia, repetă el.

O învălmășeală în mintea ei. Fiindcă ura pe care o nutrește pentru el este enormă. E cel mai intens sentiment pe care l-a avut vreodată. Mai puternic chiar decât iubirea simțită pentru Sebastián în ziua în care s-au luat de mâini și s-au sărutat în fața altarului catedralei Nuestra Señora de la Soledad. E un simțământ mai profund decât uriașa, nenumita bucurie din ziua în care l-a propulsat pe Luca

afară din corpul ei, în lume. E mai întunecat decât gaura lăsată de *papi* al ei în suflet când a murit fără să-și ia rămas-bun. Ura ei e un sucub viu, suficient de mare, de iute și de răuvoitor cât să-i străpungă inima și să prindă aripi, să se lărgească pe sutele de kilometri dintre ei, să cuprindă întregul oraș Acapulco, să învăluie încăperea în care se află el, să-l orbească și să-l copleșească, să i se strecoare în gură și să-l sufoce din interior. Îl urăște într-atât că ar fi în stare să-l ucidă de la două mii șase sute de kilometri distanță doar cu puterea gândului. Însă el îi rostește numele.

– Lydia.

Chipul îi e sleit. E supt la față, scheletic.

– N-am dorit niciodată moartea ta. Sunt sigur că îți dai seama, Lydia, că dacă te-aș fi vrut moartă ai fi fost moartă acum.

Ea mișcă din pleoape. Își îndepărtează de față camera telefonului. Închide gura și-și poartă ochii peste priveliștea deșertului. Și știe, deodată, că el îi spune adevărul. Toată vremea asta, toată planificarea, toate strategiile și izbânzile ei au fost doar o iluzie.

– Nu ți-aș putea face niciodată vreun rău, Lydia.

Gura ei se deschide într-o grimasă neîncrezătoare.

– Rău! Nu mi-ai putea face rău? Dar mi-ai făcut, domnule. M-ai torturat. Mi-ai distrus întreaga lume, tot ce aveam.

– Nu, Lydia. Eu niciodată n-am vrut...

– *¡Cállate la boca!* se răstește ea. Crezi că-mi pasă ce-ai *vrut*? Sau cum îți justifici monstruozitățile? Am sunat doar ca să-ți spun că s-a terminat cu toate astea. Pricepi? S-a terminat.

Javier oftează blând la celălalt capăt. Îl vede făcând asta. Un gest familiar pe care altădată îl îndrăgea. Și care o zdruncină din temelii.

– Dar nu se poate termina niciodată, Lydia, spune el cu tristețe. Am pierdut, amândoi, totul.

Nu.

– Numai rahaturi spui, Javier. Ai pierdut un singur lucru. Unul!

El se oprește, ridicându-și spre ea ochii umezi.

– Singurul lucru.

Inima Lydiei se smucește sălbatic în piept, dar vocea îi e mai domoală acum.

– Cel mai important lucru, admite ea. Dar asta nu ți-a dat vreun drept! N-ai avut dreptul!

El stă în bătaia confortabilă a soarelui din Acapulco, locul ei de baștină. Lângă cot are o ceașcă de espresso. Ea e jegoasă, fără o lețcaie, fără adăpost, văduvă și orfană în deșert. Javier sprijină cumva telefonul, stabilizându-și imaginea de pe ecran. Își scoate ochelarii, își curăță lentilele. Gura lui are forma unei încruntături imposibile.

– Nu știu, nu știu, murmură clipind cu rapiditate.

– O să supraviețuiesc, spune ea. Fiindcă îl am încă pe Luca. Îl am pe Luca.

Gura lui e ca o rană deschisă.

– Trebuie să se termine acum, adaugă ea.

Javier își pune iarăși ochelarii, și-i împinge pe nas.

– L-am omorât pe acel *sicario* trimis de tine.

– Ce-ai făcut?

– Da. E mort. Uite.

Lydia pășește iute spre marginea delușorului și îndreaptă telefonul în jos, spre Lorenzo. S-ar putea să se simtă vinovată mai târziu pentru asta, pentru că i-a folosit cadavrul în scopuri proprii, pentru că a sărbătorit, chiar și prefăcut, moartea lui Lorenzo. Mai târziu s-ar putea să se întrebe de ce ultimele șapte mesaje ale lui Javier n-au primit răspuns, n-au fost citite. S-ar putea întreba dacă nu cumva, odată cu Lorenzo, a pierit și potențialul lui pentru mântuire. Însă nu acum. Îndreaptă iarăși telefonul către chipul ei.

– Deci putem să terminăm acum, da? Sau să continuăm cu omorâtul de oameni?

Javier sloboade un sunet care-i pe jumătate suspin, pe jumătate hohot de râs. Vrea să pledeze nevinovat, pe motiv de cruntă suferință. Ea știe că suferința pierderii cuiva drag e un fel de nebunie. Știe prea bine.

Lydia e, în privința asta, un punct de reper.

Își simte dezgustul în gură, amar precum fierea.

– Rămas-bun, Javier.

Nu se obosește să închidă. Azvârle în nisip telefonul, lăsând ochiul camerei să se caște spre cerul gol.

În fața peșterii, cuprinși de dogoarea după-amiezii în deșert, cu trei ore înainte de momentul optim de plecare, când crepusculul ar face suportabilă deplasarea, ceilalți pornesc iute pe pantă în jos și pătrund în valea de dedesubt. Luca, însoțit de Rebeca, o așteaptă. Lydia îl ia de mână.

Nu e departe. El Chacal le tot spune că nu mai e mult. Și drumul mai mult coboară, le zice. Trei kilometri maximum. Ba chiar mai puțin.

– Haideți că puteți. Aproape am ajuns.

Nu e însă din pricina terenului sau a distanței. E căldura. Există un motiv pentru care migranții străbat mai degrabă noaptea deșertul, în ceasurile când se ivește și dispare soarele, și asta nu din pricina adăpostului oferit de întuneric. *La migra*, până la urmă, are aici în nord elicoptere, camere cu senzori de mișcare, reflectoare, tot ce ține de echipamentul nocturn. *La migra* are binocluri cu infraroșu, ce naiba. E din pricina soarelui ucigaș. Raționalizarea apei nu mai e cu putință, organismele lor au trebuință de ea, organismele lor nu pot continua fără apă. Își beau proviziile și nu e destul. Apa curge în ei și apoi, prin porii pielii, afară. Le îmbibă hainele, le năclăiește cefele, părul. Beto se tot oprește, se apleacă gâfâind să respire. E o trudă în plus, o sarcină suplimentară. Îl ia amețeala, începe să tușească. El Chacal înjură în barbă. Au mai rămas doar trei kilometri. Au bătut atâta cale, aproape că au ajuns. „*Carajo*, haideți odată!" Avansul lor e prea lent. E un coșmar.

E cea mai nefericită traversare pe care a făcut-o de ani buni. Și a știut că nu trebuia să ia un copil cu el. Doi copii. Patru femei. A știut c-o să fie probleme. Și totuși trebuie să admită față de sine însuși că ăștia șase au supraviețuit până acum. Sunt mai viguroși decât a crezut, chiar și pustiul astmatic. „La naiba!" El Chacal nu s-ar fi învoit niciodată să-l ia în călătorie dacă ar fi știut că are astm. Ce *pendejito* șmecher. Îi vine să-i frângă gâtul. Însă mai întâi trebuie să-i ducă la umbră, la apă.

– Haideți! Grăbiți pasul îi îndeamnă. N-avem timp de pierdut.

Încearcă din răsputeri să-i mâne cât mai iute, însă Beto nu se poate mișca. Nu poate *grăbi pasul*. Tușește, se înecă, scutură din cap și se lasă în genunchi cu soarele bătându-i în ceafă. Părul lui negru înghite hulpav dogoarea și capul îi e înfierbântat, ceafa îl arde. Beto vrea să spună o glumă. Încearcă să se gândească la una pe care-o poate face fără să vorbească, fără să cheltuie răsuflare prețioasă. E dureros. Îi e frică. Apăsare enormă pe piept, *gigante*. Un elefant, un hipopotam, un camion imens de deșeuri, cu roți duble, care strivește gunoiul în *el dompe*. Îi apasă plămânii. O avalanșă de rămășițe. Nu poate respira. „Nu pot respira." S-a sfârșit cu gluma.

Marisol îi masează spatele și-i șoptește la ureche, fiindcă a mai văzut asemenea crize. Fata ei, Daisy, a avut astm de mică. Nu atât de grav, dar Marisol știe despre ce-i vorba. Întrucât avea accese de tuse, ea și Rogelio au testat-o pentru tot felul de alergii. Câini, pisici, polen. Au trebuit să aibă multă grijă cu ea deoarece, dacă ceva îi declanșa episodul, se chinuia cu zilele. Au fost nevoiți s-o ducă la Urgențe, la tratamente cu albuterol. A avut o dată o criză de astm când se juca cu alt copil și-a fost îngrozitor, fiindcă Marisol era în bucătărie cu cealaltă mamă și bea ceai, așa că Daisy n-a ajuns la ea decât târziu. Criza se declanșase deja. Marisol a scormonit înnebunită prin poșetă, dar degeaba. Uitase inhalatorul pe policioara din baie, acasă. Au plecat de-acolo într-o asemenea grabă, încât Marisol n-a apucat nici măcar să-și pună centura. Când a ieșit din parcare, s-a ciocnit cu o mașină din marginea aleii, dar nu s-a oprit să lase un bilet. Ajunsă acasă, a dat drumul la apă caldă în baie, ca să umple încăperea de aburi, și i-a administrat lui Daisy trei doze din

inhalator. Apoi i-a dat-o și pe a patra. Daisy s-a așezat pe capacul coborât al toaletei și Marisol a rămas cu ea în aburi, cu mâna încleștată pe telefon, gata să sune la Urgențe. Episodul a fost încordat și înfricoșător, însă în câteva minute gâlgâielile din pieptul micuț al fetiței au încetat. Șuieratul s-a domolit. A început din nou să respire.

Starea lui Beto se înrăutățește însă. S-a dus tusea horcăitoare pe care a avut-o toată săptămâna. S-a dus gâfâitul de dinainte. Acum icnește scurt, spasmodic, uscat.

Marisol ridică vocea peste semnele suferinței lui.

– Stai calm. Respiră încet.

Dar și bătaia inimii ei e iute ca a unui iepure.

Nu au pic de umbră. El Chacal dă târcoale, caută în peisajul dezolant un loc mai bun, un refugiu temporar din calea soarelui. Dacă e să ia o pauză, trebuie s-o ia la umbră. Fiecare minut petrecut aici le seacă și mai mult pânza freatică a corpului. Însă nu zărește nimic prin preajmă, iar puștiul nu se poate mișca.

– Încearcă să stai drept, îi zice Marisol.

Beto încearcă, ridică pieptul, dar de data asta, când tușește ca să expire, nu mai trage iarăși aer în piept. Ochii i se rotunjesc de panică, mâinile îi zboară către gâtlej și pielea gâtului e absorbită înăuntru. Un șuierat abia sesizabil și un nou acces de tuse. Și din nou nu poate inspira. Buzele încep să i se învinețească. Unghiile îi capătă o nuanță albăstruie. Se întâmplă fulgerător. Palmele îi freamătă în dreptul gâtului, neputincioase.

Marisol înșfacă inhalatorul, îl scuturã, i-l duce la gură, apasă pe declanșator, însă

dispozitivul e la fel de gol ca și cerul pustiu. N-a mai rămas nimic. Beto cade în fund și e aproape comic, fiindcă mereu a fost așa un *payaso* și mereu i-a înveselit pe toți, e deci aproape amuzant, fiindcă se lasă în șezut ca un bebeluș în scutece, cu picioarele desfăcute, numai că nu e amuzant defel, fiindcă a început să se zbată și până și spasmele de tuse chinuită au încetat. S-au strâns cu toții în jurul lui, îngroziți, cu răsuflarea pierită, dar n-au ce face, cu toate că la nouă kilometri distanță în linie dreaptă, într-o clădire zugrăvită în portocaliu intens, pe drumul principal al minusculei comunități din Río Rico, Arizona, se află o farmacie. După tejgheaua farmaciei se găsește un sertar care conține patru inhalatoare cu albuterol noi-nouțe. Există, firește, și alternative fără rețetă, ba chiar și steroizi dacă simptomele sunt acute. Când Beto își pierde cunoștința, Nicolás începe masajul cardiac. Nu știe dacă-i bine ce face, dar nu poate sta cu mâinile-n sân. Marisol i se alătură, înclină pe spate capul băiatului, îi strânge între degete nările și-i suflă aer în gură. Suflă cât de tare poate, dar nu reușește să-i facă pieptul mic să se înalțe.

S-au pus cu toții în genunchi în mijlocul deșertului. Se roagă în vreme ce Nicolás și Marisol încearcă să-l resusciteze pe Beto. Rămân multă vreme așa, mai mult decât ar fi rezonabil dacă eforturile s-ar dovedi fructuoase. Nimeni nu vrea să țină seama de trecerea timpului. Nimeni nu vrea să fie cel care admite, nici măcar El Chacal. Simt că le sunt primejduite sufletele nemuritoare dacă ar recunoaște evidența: Beto nu mai e pe lumea asta. Soledad și Rebeca plâng, Lydia plânge, plânge și Luca. Dar plânsul e fără lacrimi. Nu le-a mai rămas în corpuri apă din care să producă lacrimi. Într-un târziu, El Chacal pune o palmă pe umărul lui Nicolás.

– *Basta*.

Nicolás termină cu apăsările și-o oprește pe Marisol să se aplece iarăși, să mai încerce. Își lasă mâinile pe umerii lui Beto. Se apleacă unul spre altul, cu băiatul între ei. Fac, din corpurile lor, un cort.

– Nu, îngaimă Marisol.

Își trece palmele peste el, pe fruntea lui, peste nemișcarea inimii. Îi ia mâinile, i le aduce în față, încă flexibile.

E așa de mic.

Celelalte morți, sau pierderi, au fost sfâșietoare.

Dar au părut raționale cumva, oneste într-un fel: riscul asumat a fost implicit. Și uneori riscurile au consecințe.

Dar așa ceva... Dumnezeule.

Marisol se lasă peste el cu toate răsuflările pe care n-a putut să i le ofere. Le înghite, le strânge în pumni.

– *Papá Dios.*

Plânge lipită de trupul copilului până ce, într-un târziu, El Chacal o trage la o parte.

Îi urnește pe toți, unul câte unul. Își așază corpul între ei și cadavrul lui Beto. Le atinge brațele, umerii și-i pune iar în mișcare. Slim și David se ridică în picioare, înaintea călăuzei posomorâte, fiecare cu câte un braț pe după umerii celuilalt.

– O să-l ducem noi, zice Slim.

El Chacal ridică ochii spre el. Analizează poziția soarelui, lipsa lor de apă, osteneala trupurilor sleite.

– Nu, rostește. În vreme ce scoate cearșaful colorat din rucsac, îi spune lui Slim:

Ajută-mă să-l înfășor. Scoate apoi telefonul, îl pornește și își însemnează pe el poziția actuală. O să mă întorc după el. Promit, adaugă fixându-i cu privirea. Dar trebuie să pornim acum.

Luca, de data asta, nu se mai uită înapoi.

Într-un loc de popas izolat, la capătul unui drum fără nume care e străbătut relativ frecvent de camionetele cu verde și alb ale poliției de frontieră a Statelor Unite, așteaptă două rulote. Sunt parcate de două zile acolo, cu prelate prinse de pari în față și lăzi frigorifice pline cu bere și mâncare la îndemână. Au pus șezlonguri împrejurul unui foc de tabără și au amplasat un vechi aparat de radio cu antenă telescopică și comutator de posturi. Bărbații așezați lângă foc au avut grijă, în fiecare zi, să-i salute pe agenții de frontieră care patrulează prin zonă. S-au ocupat de treaba deloc stresantă de crea o imagine familiară, ei și rulotele. Agenții chiar au oprit într-o zi și-au stat vreo zece minute de vorbă. Le-au îngăduit agenților să se uite în rulote. N-au nimic de ascuns.

Când El Chacal și cei zece migranți care-i rămân păsesc în tabără, cu două ore și jumătate mai devreme, cei care așteaptă acolo nu sunt gata pentru ei. Punctul de control al poliției de frontieră de pe Autostrada 19 e încă deschis. Încă trei ore, cel puțin, nu pot porni. Dacă trece cineva până atunci? Unde-o să ascundă unsprezece oameni în mijlocul pustietății? E prea cald ca să-i vâre în rulote. N-au destul combustibil ca să țină aerul condiționat pornit cât așteaptă.

El Chacal dă din umeri.

– N-am avut de ales.

Asta-i tot ce zice.

Tabăra e confortabilă, la adăpost, și aici sunt relativ protejați de șuierul necontenit al vântului. Deschid deci radioul și stau așa, tăcuți, sperând că vor putea auzi, înainte să-l vadă, motorul oricărui vehicul care s-ar putea apropia. Nu apare nimeni. Dezrădăcinații beau apă, beau fără oprire, e mană cerească. Stau la umbra rulotelor și mai dau și niște Gatorade pe gât. Marisol plânge abundent, dă drumul suspinelor de îndată ce corpul îi e îndeajuns de hidratat. Nu-și șterge fața de lacrimile care curg fără oprire, îi șiroiesc pe chip ca afluenții. Se adună, în băltoace lucitoare, pe mâinile ei. Luca și Lydia își țin ochii și gurile închise.

Nu vorbește nimeni.

La 17.15, cei doi bărbați încep să strângă tabăra și-i mână în rulote pe migranți. Marisol și surorile urcă primele. Lydia vrea să-i spună ceva lui El Chacal. Ceva prin care-i să-i transmită recunoștința și să-i oblojească rana din conștiință. Nu-i vine nimic. Lasă palma, în treacăt, pe brațul lui, iar el își pironește ochii în pământul de sub roți și încuviințează ușor din cap, cu privirea ațintită asupra smocurilor de iarbă sălbatică, asupra pietricelelor care licăresc în țărână. Lydia urcă în rulotă. Luca e în spatele ei, pe treaptă, dar nu se suie. Se oprește la rându-i lângă El Chacal și-i spune:

– Îi trebuie o cruce albastră ca cerul.

Coiotul încuviințează, cu lacrimi licărindu-i în coada ochilor. Sunt primele de soiul lor.

– O cruce albastră ca cerul, repetă. O să am grijă de asta, *mijo*.

Apoi Luca se apleacă spre urechea lui și-i spune ceva. Bărbatul îl saltă în brațe, iar puștiul îl cuprinde de după gât; rămân îmbrățișați o clipă lungă, apoi se

desprind repede și Luca urcă pe scăriță. Lydia vede pe geam cum El Chacal își saltă de pe unul dintre șezlonguri rucsacul, apucă provizia reînnoită de apă și o apucă iarăși către deșert.

– Ce i-ai spus? întreabă Lydia când Luca se așază pe bancheta de alături.

Băiatul ridică din umeri.

– I-am spus că e un om bun fiindcă ne-a adus aici.

Sub banchete și pe sub paturi sunt compartimente goale, le arată bărbații. Trebuie să se bage acolo, să se înghesuie și să încapă. Soledad a auzit povești cu alți coioți care-i forțează pe migranți să se dezbrace de tot în etapa asta a călătoriei, pentru ca nici unul să nu facă probleme. Luatul hainelor e un soi de poliță de asigurare, ca nimeni să nu încerce să scape înainte de momentul în care coiotul e gata să-i elibereze. A auzit că uneori călăuzele îi pun pe migranții despuiați să poarte și scutece, ca să poată rămâne ore lungi ascunși în beznă. Își freacă palmele de coapse, recunoscătoare pentru armura de bumbac a pantalonilor. În a doua rulotă, șoferul îi măsoară cu privirea pe Slim și pe David.

– Credeți că încăpeți?

Slim încuviințează.

– Ne descurcăm.

– Doar patruzeci și cinci de minute, așa-i? întreabă David.

– Cam pe-acolo, răspunde șoferul.

David încearcă o expresie yankee pe care a tot vrut s-o rostească:

– Floare la ureche.

Inima lui Luca bubuie în coșul pieptului. Aud cum pornește motorul, simt

huruitul mecanismului care vibrează. Șoferul apucă volanul și trage perdeluța care-l separă de pasageri strigând:

– Următoarea oprire e Tucson!

Înaintarea e lentă, de-o lentoare dureroasă. Sunt gropi adânci, serpentine strânse și pe drum încape doar câte un singur vehicul odată, așa că, dacă apare ceva pe partea opusă, rulotele trebuie să tragă pe dreapta și să aștepte trecerea celeilalte mașini. Ajung după o vreme pe o șosea ceva mai largă, și peste câteva minute șoferul anunță cu voce scăzută:

– Poliția de Frontieră. Nu mișcă nimeni.

Le face cu mâna agenților din vehiculul care se apropie, iar aceștia îl recunosc drept unul dintre tipii care au poposit de câteva zile în pustietatea aceea de la sud de Lobo Tank. Numele agenților sunt Ramirez și Castro și se gândesc să-l oprească, să verifice dacă nu transportă marfă vie. Dar tipul e alb, cu pălărie de cowboy și-o mustață pe care pare să și-o fi lăsat cu mult timp înainte să devină ironice. Plus că tura lor e aproape terminată. Nimeni n-are chef de hârțogărie în afara programului. Îi răspund la salut și se strecoară, la o palmă distanță, pe lângă rulote. Clandestinii, în spate, își țin respirația când aud cauciucurile mașinii agenților trecând cu scrâșnet de pietricele pe lângă geamul lor, apoi *țac-țac*-ul volanului când șoferul intră iarăși pe șosea. În cele din urmă, rulota ia avânt.

– S-a rezolvat, le strigă șoferul.

Luca se ghemuiește lângă mami în întuneric. Se lipește de ea chiar dacă loc e destul, o cuprinde în brațe de parcă viața i-ar depinde de apropierea ei, fiindcă acum că-s aici, la doar câteva minute de începutul noii lor vieți, nu mai vrea. Știe

instinctiv că odată ce-au ajuns la loc sigur monștrii pe care a reușit până acum să-i țină la distanță vor da buzna iar, și că împreună cu ei vor apărea monștri noi. O hoardă. Parcă-i și simte cum zgreapțănă la ușă. Dar nu încă.

Se strânge în ea. Mami îl cuprinde cu un braț și-și potrivește corpul lângă al lui devenindu-i, încă o dată, scut. Pe întuneric, îi trage spre ea mâna mică, îi desface pumnul și pune pe degetul lui întins mica aureolă aurie a verighetei lui *papi*. Rulota se zgâlțâie pe drum. Când trec hurducându-se cu zgomot peste un podeț pentru vite, Luca își ascunde capul la pieptul ei. Lydia își lasă brațul lipit de fruntea lui și închide ochii. Încă o zdruncinătură, și deodată ajung pe asfaltul neted care le-a fost promis.

Punctul de control al poliției de frontieră e închis, cum era de așteptat. Trec fără să se oprească, măresc viteza și cele două rulote se avântă spre nord în lumina amurgului. Soledad și Rebeca își alătură capetele înclinate, se iau de mână și respiră în același ritm. Sunt totodată nemișcate și în mișcare. Au amândouă secrete acum. Și totuși, după tot ce au suferit, în clipa asta se simt cuprinse de ceva mai înălțător decât speranța.

Lydia nu vede nimic din locul întunecat unde s-a pitit, dar simte. Știe că în deșert, acum, e acea oră perfectă. Își imaginează parada culorilor de afară. Asfaltul gri în care se răsfrâng razele soarelui, pământul a cărui roșeață împunge retina. Culorile întinzându-se exuberante la orizont. Le poate vedea cu ochii minții, zugrăvite pe firmament. Vișiniu, galben, portocaliu, roz și albastru. Vede culorile perfecte, fierbinți și intense, răsfirându-se ca dintr-o diademă împodobită cu pene. Dedesubt, pământul își întinde brațele în toate direcțiile.

Epilog

Cincizeci și trei de zile, 4 250 de kilometri de la locul masacrului.

Nu e căsuța din chirpici, în deșert, pe care și-a imaginat-o Lydia. Dar există un autobuz galben de școală în care Luca se urcă în fiecare dimineață, cu ghiozdan și bascheți noi. Nu mai poartă șapca tatălui său, fiindcă e prea specială. A devenit exponat de muzeu. E așezată pe dulapul albastru, alături de celelalte comori ale sale: rozariul de la *abuela* și o radieră în formă de dragon pe care i-a dăruit-o Rebeca. Părul lui Luca e tuns și spălat cu șampon ca să miroase ca al lui *papi*, a mentă. Autobuzul ajunge în capătul clădirii de locuințe mărginite de copaci și, când urcă Luca, o face alături de doi copii hondurieni, o fată ecuadoriană, un băiat somalez și trei *estadounidenses*. În fiecare dimineață, după ce autobuzul se pune în mișcare, Lydia își strecoară verigheta lui Sebastián pe deget. „Azi nu va fi ultima zi în care-l văd pe copilul nostru."

Lucrează ca menajeră. Maică-sa ar fi socotit asta drept ironia supremă. Tocmai Lydia, a cărei casă nu era niciodată îndeajuns de curată. Banii nu sunt cine știe ce, dar e un început. Locuiesc cu César, vărul fetelor, și cu iubita lui. Stă acolo și mătușa iubitei, și contribuie cu toții cum pot. Fac pe rând cumpărături și gătesc.

Engleza îi e de ajutor, dar în *el norte* sunt multe limbi. Sunt coduri pe care Lydia n-a aflat cum să le descifreze deocamdată, diferențe subtile între cuvinte care înseamnă aproape, dar nu exact același lucru: *migrant, imigrant, clandestin*. Află că pe aici oamenii folosesc steaguri și că acele steaguri pot fi o avertizare sau un bun-venit. Învață. Librăriile, invariabil, îi sunt refugiu. Este una în orășelul în care

locuiesc și, prima oară când pășește înăuntru, i se taie răsuflarea. Trebuie să se sprijine de-un raft. Mirosul de cafea, de hârtie și de tuș. Nu aduce deloc cu prăvălioara ei de-acasă. E plină mai mult cu cărți religioase și, în loc de calendare ori jucării, vinde rozarii, figurine reprezentându-l pe Buddha, tichii evreiești. Însă cotoarele înșiruite ale cărților o ajută să-și revină. Să-și recapete echilibrul. E un raion de poezie internațională. Hafiz. Heaney. Neruda. Lydia dă pagină după pagină a volumului cu poeme de dragoste și se oprește la „Cântecul disperării". Îl citește disperată, flămândă, gheboșată peste carte pe culoarul librăriei tăcute. Degetele îi sunt gata să treacă la următoarea pagină în vreme ce ochii săi devorează cuvintele. Cartea e ca o înghițitură de apă în deșert. Deși costă mult, doisprezece dolari, o cumpără. Și-o vâră la brâu, pe sub pantaloni, unde o poate simți pe piele.

Lydia încearcă să nu se simtă invidioasă când se trezește împreună cu Luca și băiatul îi spune, cu ochii încă lipicioși de somn, că *papi* l-a vizitat iarăși în vis. Îl cuprinde în brațe, îl strânge ca și cum ar putea absorbi, cu trupul, vizita lui Sebastián.

– Ce-a spus? îl întreabă pe Luca.

– Nu spune niciodată nimic. Doar stă așa, lângă mine. Sau ne plimbăm.

Corpul Lydiei se perpelește de dor.

– Asta-i bine, *mijo*.

Biblioteca se află cam la un kilometru și jumătate, și se duc acolo împreună în fiecare sâmbătă dimineață. La a treia lor vizită, bibliotecara îi invită să-și facă permise; când Lydia refuză, femeia schimbă pe spaniolă și-i spune că nu-i nici un pericol, că au dreptul la permise indiferent de dreptul lor de ședere. Lydia se cam codește, dar dacă nici într-o bibliotecară nu mai poți avea încredere, atunci în cine?

Se aleg amândoi cu legitimații și e ceva miraculos, revigorant, care le schimbă viața. Rebeca îi însoțește uneori, Soledad însă nu vine niciodată.

Surorile sunt și ele înscrise la școală. Le e greu. Nu fiindcă abia dacă vorbesc o boabă de engleză sau fiindcă educația primită acasă a fost rudimentară. Sunt istețe amândouă și învață repede. Însă viețile le-au fost prea învolburate, au îndurat traume care le-au făcut adulte. Sunt tinere femei de-acum, dar trebuie să-și facă în fiecare zi temele. Trebuie să-și atârne jachetele în dulăpiorul din vestiar și să flirteze cu băieții pe culoare. Trebuie să regreseze la forme care nu le-au fost familiare niciodată. Nu înțeleg așteptările adolescenților din *el norte*.

Într-o zi, când Lydia vine de la lucru, un băiat așezat în fața ei se ridică și trage de coarda care solicită oprirea autobuzului. În momentul în care înalță brațul, mâneca i se trage pe încheietură și Lydia observă prezența unui tatuaj acolo, în formă de X: o seceră și o cazma. Se aude soneria, autobuzul încetinește. Lydia se face mică pe scaun. În timp ce autobuzul ia distanță șuierând pneumatic, depărtându-se în viteză de băiat, îl vede pe geam cum își trage gluga pe cap. În majoritatea zilelor Lydia se chinuie să accepte cât de periferică i-a devenit viața; astăzi e recunoscătoare că se simte invizibilă. Îi e imposibil, în asemenea zile, să nu se ducă cu gândul la Javier. Îndeobște îl încuie afară din minte, dar mai sunt și momente în care se furișează pe gaura cheii. Se întreabă dacă lui îi pare rău de ce i-a făcut. Dacă se simte îndreptățit. Se întreabă dacă Javier mai simte ceva, orice sau dacă s-a închis cu totul în sine, dacă moartea Martei a fost prea mult pentru el și l-a îndrumat pe o cale ocolitoare, spre o opțiune care ocolește umanitatea. Ea e mai puternică decât el; simte fiece moleculă a pierderii și o suportă. Nu se simte diluată, ci

amplificată. Dragostea ei pentru Luca e mai mare, mai gălăgioasă. Lydia e însufleţită de viaţă.

La şcoală, Lydia se întâlneşte cu directoarea, care vrea să vorbească despre aptitudinea pentru geografie a lui Luca.

– Avem un concurs anual, i-a zis la telefon mai înainte. Cred că ar trebui să-l înscriem.

Lydia se apucă de completat formularul aşezată în fotoliul confortabil aflat de cealaltă parte a biroului directoarei, o femeie cam de vârsta ei. Aude ţârâitul unei sonerii anunţând pauza şi deodată vede pe geam o puzderie de copii. Ţipă, aleargă, se caţără şi se dau în leagăne, iar zgomotele astea frumoase alcătuiesc un fundal straniu pentru vorbele directoarei.

– Nu mi-am dat seama că fiul dumneavoastră nu are drept de şedere, murmură aceasta rotind spre ea scaunul de birou, iar Lydia îşi dă seama că directoarea nu se simte în largul ei. Îmi pare rău, nu este eligibil să câştige premiul.

E absurd, să se simtă atât de afectată de un concurs de geografie. N-ar trebui să însemne nimic în comparaţie cu traumele recente. Îşi aruncă privirea pe geam, la copiii gălăgioşi. Directoarea o însoţeşte în reverie preţ de o clipă, apoi vorbeşte domol, trecând o linie peste care n-ar fi trebuit să păşească. E o graniţă pe care a mai ignorat-o de multe ori.

– Părinţii mei au fost imigranţi ilegali din Filipine, îi spune Lydiei. M-au adus aici când eram mai mică decât Luca.

Lydia nu ştie cum să reacţioneze. E vreun fel de solidaritate implicată aici? Ar trebui să se simtă îmbărbătată? Se simte, în schimb, istovită. Arţăgoasă. Mâinile îi

sunt asprite, crăpate.

– Știu niște avocați buni pe imigrație, dacă aveți nevoie de ajutor.

În grădina împrejmuită din spatele căminului lor de pe strada mărginită de pomi au îngropat optsprezece pietre colorate. A lui Beto e albastră ca cerul. A lui Adrián e un *balón de fútbol*. Luca vizitează piatra îngropată a lui *papi* în fiecare zi după ce se întoarce de la școală. Îi povestește pietrei cum e viața în Maryland, cât îi place că împarte camera cu mami. Cum o iubește pe Rebeca mai mult decât pe Soledad și cum uneori îi pare rău că-i așa, dar nu foarte, fiindcă restul lumii întregi o iubește pe Soledad. Nu are nevoie de iubirea lui la fel de mult ca Rebeca. Îi zice lui *papi* despre învățătoarea lui și despre jocurile pe care le joacă în pauză cu noul lui prieten, Eric. Tenis cu piciorul. Pătrățica. Luca izbucnește adesea în plâns. Dar mai și vorbește, râde, citește. E viu. Soledad și Rebeca vizitează mai rar piatra tatălui lor, însă încep treptat să petreacă tot mai mult timp acolo. Săptămâna trecută, când plivea, Lydia a găsit o carte de joc, un rege de cupă, sprijinit de baza crucii tatălui lor. Din când în când, când Lydia e în bucătărie și se uită pe geam spălând vasele, o vede pe câte una dintre surori stând cuminte acolo, pe iarbă. Uneori mișcă buzele ca și cum s-ar ruga.

Încă mai dorm cu lumina aprinsă, ori mai degrabă Luca doarme așa. Pe Lydia nu prea o ia somnul. Stă în capul oaselor în pat, lângă el. Luca ocupă acum spațiul de altădată al lui Sebastián. Îi mângâie părul și nădăjduiește că-l visează iarăși pe *papi* al lui. Speră că într-una din nopțile astea, curând, Sebastián se va strecura din visul băiatului într-al ei, de parcă ar fi o prezență fizică, atomi și particule în stare să migreze dintr-un creier în celălalt, de la o ureche la alta. *Una frontera santificada*. Stă

până în miez de noapte citind, și lumina veiozei cade într-un rotocol moale peste genunchii ei ridicați, peste păturile groase, peste răsuflarea adâncă a lui Luca. În noua lor casă, Lydia recitește *Amor en los tiempos del cólera*, mai întâi în spaniolă, apoi iarăși în engleză. Nimeni nu-i poate lua asta. Cartea e doar a ei.

Nota autoarei

În 2017, câte un migrant a murit, de-a lungul frontierei Statelor Unite cu Mexicul, la fiecare douăzeci și una de ore. Cifra nu-i include pe numeroșii migranți care dispar, pur și simplu, an de an. În lume, în 2017, când terminam cartea de față, la fiecare nouăzeci de minute a murit câte un migrant în Mediterana, în America de Sud, în Cornul Africii. La fiecare oră și jumătate. Șaisprezece morți, așadar, pentru fiecare noapte în care mi-am dus la culcare copiii. Când am început documentarea, în 2013, estimările erau dificil de găsit fiindcă nu ținea nimeni socoteala. Chiar și în ziua de azi, Organizația Internațională pentru Migrație avertizează că statisticile reprezintă „foarte probabil doar o parte din numărul real de decese", întrucât mulți migranți care dispar nu mai sunt luați de la bun început la socoteală. Așa că poate cifra este mai degrabă de două sute de morți pentru fiecare mașină pe care o umplu cu rufe. Sunt actualmente patruzeci de mii de persoane date dispărute în Mexic, și anchetatorii găsesc adesea gropi comune care conțin zeci, uneori sute de cadavre.

E la fel de adevărat că în 2017 Mexicul era cea mai periculoasă țară din lume în care să fii jurnalist. Rata de omucideri la nivel național devenise cea mai mare din istorie și covârșitoarea majoritate a acelor crime rămân nesoluționate și azi, indiferent că victimele au fost migranți, preoți, reporteri, copii, primari, activiști. Cartelurile operează nestingherite. Victimele violențelor nu au unde să caute ajutor.

Sunt cetățean al Statelor Unite. Ca mulți alții din această țară, provin dintr-o familie cu etnii și culturi amestecate. În 2005 m-am căsătorit cu un imigrant ilegal.

Ne-am dat întâlniri vreme de cinci ani până să ne căsătorim, și unul dintre motivele acestei perioade de curtare prelungite a fost că el voia să obțină drept de ședere înainte să mă ceară. Soțul meu este unul dintre cei mai isteți, muncitori și principiali oameni pe care-i cunosc. E absolvent de facultate, are o afacere de succes, plătește impozite și cheltuie o avere pe asigurarea de sănătate. Și totuși, după ani de încercări, ne-am dat seama că în afara căsătoriei nu exista o cale legală pentru ca el să-și obțină rezidența. În toți anii cât am fost împreună am trăit cu teama că ar putea fi deportat în orice clipă. O dată, pe Autostrada 70, lângă Baltimore, un polițist ne-a oprit pentru că aveam o lampă de semnalizare defectă. Minutele cât l-am așteptat pe polițistul acela să se întoarcă la vehiculul nostru au fost unele dintre cele mai chinuitoare din viața mea. Ne-am încleștat mâinile pe bancheta neluminată. În momentul acela am crezut că aveam să-l pierd.

S-ar putea zice, deci, că am un interes personal în toată povestea.

Interesul meu aici este totuși mai complicat de-atât.

Mai sunt alți doi factori care probabil au jucat un rol mai important pentru a mă orienta spre acest subiect decât situația rezidenței soțului meu. Iată-l pe primul: când aveam șaisprezece ani, două verișoare de-ale mele au fost violate brutal de patru necunoscuți și aruncate de pe un pod în St. Louis, Missouri. Fratele meu a fost bătut la rândul lui și împins și el de pe pod. Am scris despre fapta asta oribilă în prima mea carte, un volum de factură autobiografică intitulat *A Rip in Heaven*. Fiindcă infracțiunea aceea și scrierea de mai apoi a cărții au fost experiențe formatoare în viața mea, am devenit o persoană care este, automat, mai interesată de istoriile victimelor decât de ale făptașilor. Mă interesează personaje care îndură

greutăți de neconceput, persoane care reușesc să triumfe asupra unor adversități ieșite din comun. Personaje precum Lydia și Soledad. Mă interesează mai puțin poveștile macho, violente cu gangsteri și forțe de ordine. Sau, în orice caz, sunt de părere că lumea are destule asemenea povești. O parte a ficțiunii situate în universul cartelurilor și al *narcotraficantes* e de interes și importantă – am citit multe asemenea cărți pe la începutul documentării mele. Romanele acelea le explică cititorilor originea unei părți a violențelor din sud. Însă zugrăvirea acelei violențe poate alimenta cele mai rele stereotipuri despre Mexic. Am văzut așadar că și-ar găsi locul o carte care să abordeze aceste istorii într-o manieră întru câtva mai intimă, să imagineze oameni aflați de partea cealaltă a acestei narațiuni dominante. Oameni obișnuiți ca mine. Cum m-aș descurca să trăiesc într-un loc care începe să se ducă de râpă în jurul meu? Dacă mi-ar fi copiii în pericol, cât de departe aș merge ca să-i salvez? Am vrut să scriu despre femei ale căror pățanii sunt adesea trecute cu vederea.

Și asta mă aduce la ultimul și cel mai semnificativ factor care mi-a influențat decizia de a aborda subiectul. Mi-a luat patru ani să mă documentez și să scriu cartea asta, așadar am început cu mult înainte ca discuțiile despre caravanele de migranți și ridicarea de ziduri să ajungă de interes național, însă și la vremea aceea mă frustra tonul abordat de discursul public atunci când venea vorba de imigrația în Statele Unite. Conversația părea să se deplaseze mereu către chestiuni de strategie și control, excluzând întru totul preocupările morale sau umanitare. M-a înfiorat felul în care erau caracterizați în discursul public migranții hispanici, chiar și cu cinci ani în urmă, iar de atunci situația s-a înrăutățit exponențial. Îi percepem, în

cel mai rău caz, ca pe o hoardă invadatoare de infractori care ne seacă resursele și, în cel mai bun, drept o masă de sărăntoci neajutorați, o aglomerare cafenie de indivizi fără chip, zgâriind la ușa noastră să fie ajutați. Arareori îi socotim ființe umane aidoma nouă. Persoane capabile să decidă, persoane care pot contribui la propriul viitor și la al nostru, așa cum au făcut înainte atâtea generații urgisite de imigranți.

Când bunica mea a venit în State din Puerto Rico, în anii '40 ai secolului trecut, era o femeie frumoasă și elegantă, dintr-o familie înstărită care locuia în capitală, și tânăra soție a unui arătos ofițer de marină. Se aștepta să fie primită ca atare. A descoperit în schimb că lumea de aici avea o viziune foarte reducționistă despre ce înseamnă să fii portorican sau ce înseamnă să fii de origine hispanică. Tot ce era ea îi buimăcea pe noii săi vecini: nuanța pielii, părul, accentul, ideile ei. Nu era cum se așteptaseră ei să fie o *boricua*.

Bunica și-a petrecut mare parte din viața de adult în Statele Unite, dar nu s-a simțit întotdeauna binevenită aici. O scoteau din fire concepțiile greșite ale multor *gringos* în privința sa. N-a trecut niciodată peste resentimentul ăsta, și ecourile indignării ei încă se manifestă, straniu uneori, în familia mea. Unul dintre simptome sunt eu. Mereu alertă la afronturi, mereu în luptă cu ignoranța propagată public în privința etniei și culturii. Sunt cât se poate de conștientă că oamenii care vin la granița noastră sudică nu sunt un amalgam cafeniu, fără chip, ci entități de sine stătătoare, ale căror pățanii, obârșii și motive pentru migrație sunt unicat. Sunt conștientă de asta până în măduva oaselor, până în ADN. Am sperat așadar să prezint una dintre acele istorii particulare – o ficțiune – ca pe un mod de a onora sutele de mii de povești pe care s-ar putea să nu le auzim niciodată. Și, făcând asta,